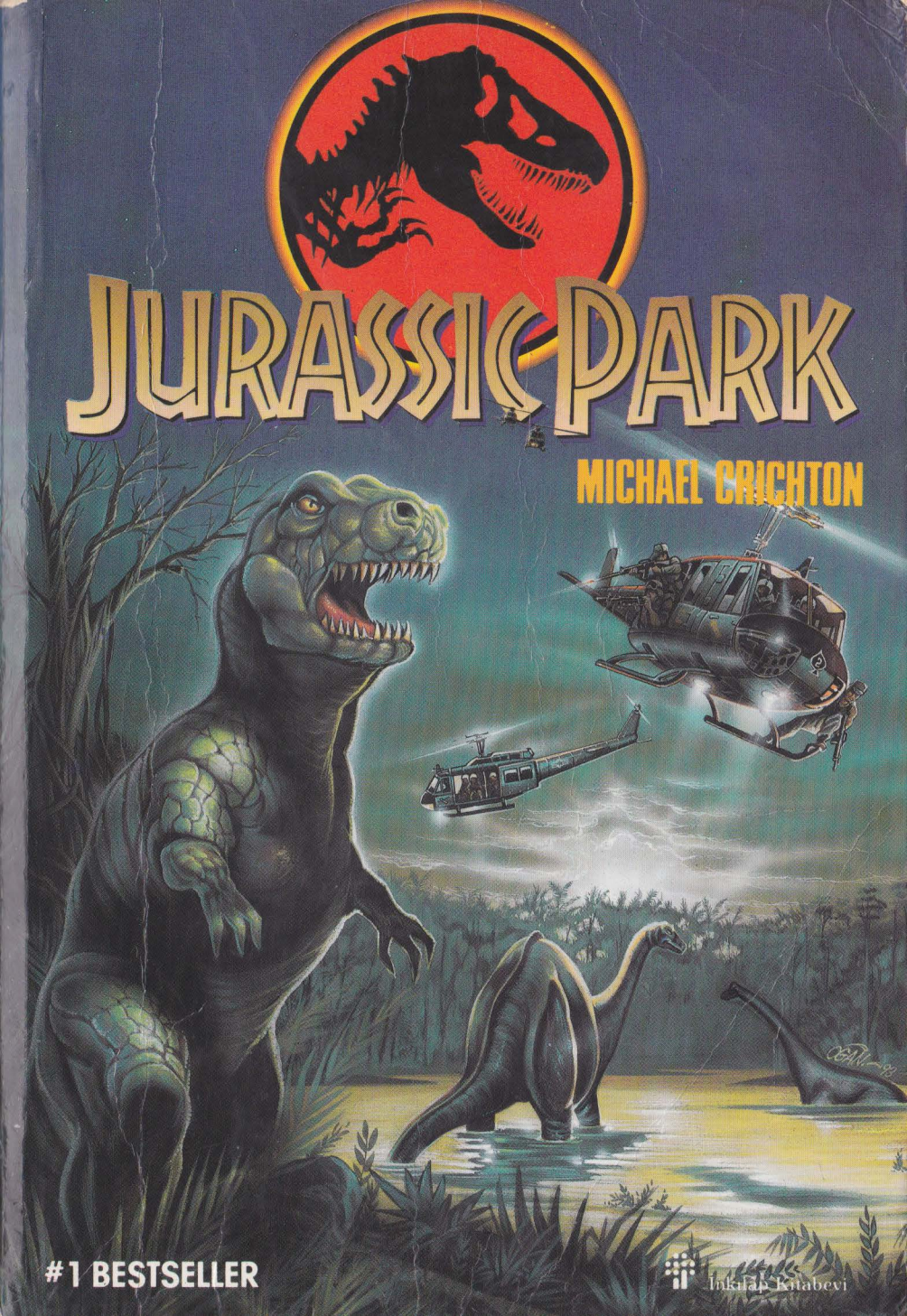

JURASSIC PARK
MICHAEL CRICHTON
#1 BESTSELLER
İnkılâp Kitabevi

JURASSIC PARK

Michael Crichton

MICHAEL CRICHTON

JURASSIC PARK

Dilimize Çeviren:
Pınar ŞENGÖZER

İNKILÂP KİTABEVİ
YAYIN SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
Ankara Cad. 95-34410 İSTANBUL

Copyright:
© 1993 by Michael Crichton
Kesim Ajansı aracılığı ile
Türkiye'de yayın hakkı:

İNKILÂP KİTABEVİ
Yayın Sanayii ve Tic. A.Ş.
Ankara Cad. No: 95 - İSTANBUL
Tel: 514 06 10-11 Fax: 514 06 12

Kapak Resmi:
Ogan Kandemiroğlu

Kapak Filmi:
Repmon Film Atölyesi

Dizgi:
PAMUKÇUOĞLU

Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayii ve Tic. A.Ş.'ye aittir.

ISBN975-10-0603-1
97-34-Y-0051 0394

97 98 99 00 9 8 7 6 5 4 3 2

Baskı :
ANKA OFSET
Matbaacılar Sitesi No: 38
Bağcılar-İstanbul

JURASSIC PARK

Dinozorlar geri geldi... yaşıyor... BUGÜN!... Michael Crichton'ın Jurassic Parkı'nda...

Hikâye dokümanter bir gerçeklikle anlatılıyor. Ücra bir adada, tüyler ürpertici bir 24 saat boyunca günümüzün ilmi genetik mühendisliğini ticarî amaçlarla kullanma çılgınlığının (hükümet ya da bilimsel denetimin tamamen bilgisi ve isteği dışında) yol açtığı krizi, büyük tehlikeyi önleme çabaları veriliyor.

Crichton, Jurassic Park'ta ilmin (paleantoloji, bioteknoloji ve kaos teorisi) ve korkunun eşsiz bileşiminin parlaklığı ve büyüleyiciliğini gözler önüne seriyor. Her biri en çok satan kitaplar listesine giren mükemmel bilim-macera türü kitapları arasında Jurassic Park her yönden en güçlüsü. En çok okunan, hakkında konuşulan ve tartışmasız beğenilen bir roman.

Michael Crichton 1942'de Chicago'da doğdu. Harvard Kolej ve Harvard Tıp Fakültesi'nde öğrenim gördü ve 1969'da Kaliforniya La Jolla'daki Salk Enstitüsü'nde doktora-üstü çalışmalarını yaptı. Romanları arasında Andromeda Irkı, Son İnsan, Büyük Tren Soygunu, Ölü Yiyiciler, Kongo ve Küre sayılabilir. Ayrıca bilim-kurgu türüne girmeyen dört çalışması daha var: Beş Hasta, Jasper Johns,Elektronik Hayat ve Seyahatler. Batı Dünyası, Koma ve kendi romanından uyarladığı Büyük Tren Soygunu adlı üç film yönetti. 1988'de Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nde Konuk Yazarlık yaptı. Bay Crichton Los Angeles'ta yaşıyor.

Sürüngenler soğuk bedenleri, soluk renkleri, kıkırdak iskeletleri, pis derileri, vahşi görünümleri, delici bakışları, mide bulandırıcı kokuları, tiz sesleri, kirli yuvaları ve korkunç zehirleriyle iğrençtirler; bu yüzden Tanrıları sayılarını çoğaltmak için hiç uğraşmamıştır.

LINNAEUS 1797

Yeni bir yaşam biçimi yaratamazsınız.

CHARGAFF 1972

TAKDİM

— InGen Vakası —

Yirminci yüzyılın sonları şaşırtıcı boyutlara ulaşan bilimsel bir hamleye tanık oldu: genetik mühendisliği düşüncesiz ve şiddetli şekilde ticarileştirildi. Bu atılım öylesine hızlı, öylesine büyük paralarla ve öylesine az açıklamalarla gelişti ki boyutları ve içeriği pek anlaşılamadı.

Bioteknoloji insanlık tarihinin en büyük devrimini vaad ediyor. Doksanlı yıllar bitmeden günlük hayatımız üzerindeki etkileri açısından atom gücünü ve bilgisayarları geride bırakacak. Bir araştırmacının deyişiyle "Bioteknoloji insan hayatının her yönünü değiştirecek: tıbbi bakımımızı, beslenmemizi, sağlığımızı, eğlencemizi, tüm benliğimizi. Hiçbir şey eskisine benzemeyecek. Kelimenin tam anlamıyla gezegenin yüzü değişecek."

Ancak bioteknoloji devrimi geçmişteki bilimsel değişimlerden üç önemli farklılık gösteriyor.

Birincisi, çok geniş bir alana yayılıyor. Amerika atom çağına Los Alamos'taki tek bir araştırma kurumunun çalışmaları sayesinde girdi. Bilgisayar çağının kapılarını ise bir düzine ortaklığın çabaları açtı. Oysa bioteknoloji araştırmaları sadece Amerika'da iki bin civarında laboratuvarda sürdürülüyor. Her yıl beş yüz kurum bu alanda beş milyar dolar harcıyor.

İkincisi, araştırmaların çoğu düşüncesiz ve çılgınca. Nehirde daha iyi görülebilmesi için daha soluk alabalıklar, daha kolay kesilmesi için kare ağaçlar, sevdiğiniz parfümü daima koklayabilmeniz için vücudunuza enjekte edilen koku dokuları üretme çabaları şaka gibi görünebilir ama değil. Aslında bioteknolojinin kozmetik ve eğlence gibi modanın kaprislerini hedefleyen sanayi alanlarında da uygulanabilir olması bu güçlü ve yeni teknolojinin açgözlü-

lerin ellerine düşebileceği konusundaki endişeleri artırıyor.

Üçüncüsü, çalışmalar tümüyle kontrolsüz.. Denetleyen tek bir kişi yok. Düzenleyici federal kanunlar yok. Ne Amerika'da ne de başka bir ülkede tutarlı bir hükümet politikası var. Ayrıca bioteknoloji ürünleri ilaçlardan çiftlik mahsullerine ve yapay kara kadar çok farklı alanlara yayıldığı için mantıklı bir politika çizmek de bir hayli zor.

En rahatsız edici nokta ise bilimadamlarının bile kendi aralarında herhangi bir gözlem zinciri kuramamaları. Genetik araştırmalarda çalışan hemen hemen herkesin aynı zamanda bioteknoloji ticaretiyle de meşgul olması dikkat çekici. Bağımsız araştırmacılar yok. Herkes bir çıkar doğrultusunda çalışıyor.

Moleküler biyolojinin ticarileştirilmesi bilim tarihinin en şaşırtıcı ahlaki olayıdır ve inanılmaz bir hızla büyümektedir. Galileo'dan bu yana dört yüz yıldır bilim doğanın işlevlerini özgür ve açık olarak sorgular. Bilimadamları kendilerini geçici politik endişelerin ve hatta savaşların üstünde tutarak millî sınırları yok saymıştır. Bilimadamları her zaman araştırmalarda gizliliğe karşı çıkmış ve hatta tüm insanlığın yararına çalıştıklarına inandıklarından buluşlarını patentleme fikrine kaşlarını çatmışlardır. Nesillerden beri bilimadamlarının buluşları bencillikten uzak bir nitelik taşımaktadır.

1953'te İngiltere'de James Watson ve Francis Crick adlı iki genç araştırmacı DNA yapısını çözümlediğinde çalışmaları kainatı bilimsel yönden anlamayı sağlayacak yüzyıllık bir sorgulamanın, kısacası insan zekâsının zaferi olarak selamlandı. Buluşlarının bencillikten uzak bir yayılmayla tüm insanlık yararına işleyeceğinden bir an bile şüphe edilmedi.

Ama büyük bir yanılgıya düşüldü. Bu buluştan otuz yıl sonra Watson ve Crick'in hemen hemen tüm meslektaşları tamamen farklı bir atılıma yöneldiler. Moleküler

genetik araştırmaları trilyon dolarlık geniş bir ticari atılım görünümüne bürünüyor ve köklerini 1953'te değil 1976 Nisan'ında buluyordu.

Bu tarihte yapılan meşhur toplantıda gözüpek kapitalist Robert Swanson ile Kaliforniya Üniversitesi'nden biokimyager Herbert Boyer ilk kez karşılaşmışlar ve iki adam Boyer'in gen çiftleştirme tekniklerini işletecek ticari bir ortaklık kurma kararı almışlardı. Yeni ortaklıkları Genentech kısa sürede genetik mühendisliğin en büyük ve en başarılı önderlerinden biri konumuna geldi.

Sanki birden herkes zengin olmaya karar vermişti. Neredeyse her hafta yeni bir ortaklık kuruluyor ve bilimadamları genetik araştırma yapabilmek için yanıp tutuşuyordu. 1986 yılında 64'ü Ulusal Akademi'ye mensup en az 362 bilimadamı bioteknoloji firmalarının danışmanlık kurullarına üye oldular. Resmi pozisyonlara getirilenlerin sayısı ise çok daha fazlaydı.

Bilimadamlarının tutumlarındaki bu değişikliğin günümüz için ne kadar büyük önem taşıdığını belirtmekte yarar var. Geçmişte akademisyenler iş dünyasına yukarıdan bakardı. Para peşinde koşmanın sadece dükkan sahiplerine yakıştığını ve entelektüel dünyada hiçbir cazibesi olmadığını düşünürlerdi. Ayrıca sanayi kuruluşlarına araştırma yapmak Bell ya da IBM gibi saygın laboratuvarlarda bile olsa sadece üniversitelerde iş bulamayanlara uygundu. Bu yüzden akademisyenlerin iş dünyasına geçenlere ve genelde sanayiye yönelik tutumları eleştiri yüklüydü. Yılmaz düşmanlıkları akademisyenleri sanayiinin bulaşıcı bağlarından uzak tutmayı başardı ve teknolojik tartışmalarda sorunları en yüksek düzeyde özgürce ortaya sürebilme hakkını kazandılar.

Ancak artık bu gerçekler geçerliliğini yitirdi. Ticari amaç gütmeyen moleküler biyolojistler ve araştırma kurumları parmakla gösterilecek kadar az. O günler çoktan tarih oldu. Genetik araştırmalar her zamankinden daha

şiddetli bir hızla devam ediyor. Ancak gizlilik, çabukluk ve çıkar kelimelerini ilke edinerek...

Böyle bir ticari iklim içinde Palo Alto'nun Enternasyonal Genetik Teknolojileri Ortaklığı gibi hırslı bir şirketin ortaya çıkması kaçınılmazdı. Aynı şekilde sebep olduğu genetik krizin gizli kalması da hiç şaşırtıcı değildi. InGen'in araştırmaları saklandı, günümüzde yaşananların temeli Orta Amerika'nın en ücra bölgelerinde atıldı ve yirmiden az insanın tanıklığında gerçekleşti. İçlerinden sadece birkaçı sağ kalmayı başarabildi.

Sonunda Enternasyonal Genetik Teknolojileri 5 Ekim 1989'da Bölüm II koruması için San Francisco Yüksek Mahkemesi'ne başvurduğunda bile basının ilgisini çekmedi. Her şey çok normal görünüyordu. InGen o yıl başarısızlığa uğrayan üçüncü küçük biomühendislik şirketiydi ve hatta 1986'ya gidildiğinde yedinci sıradaydı. Alacaklılar Hamaguri ve Densaka gibi reklamdan kaçınmayı gelenek haline getirmiş Japon yatırım konsorsiyumları olduğundan belgelerin çoğu açıklanmadı. Gereksiz dedikodulara meydan vermemek için Japon yatırımcıları InGen'in çalıştığı avukatlık bürosu Cowan, Swain ve Ross'tan dava vekili Daniel Ross temsil etti. Ayrıca Kosta Rika savcı yardımcısının alışılmadık dilekçesi de kapalı kapılar ardında dinlendi. Bu yüzden InGen'in problemlerinin sessizlik ve dostluk dolu bir atmosferde halledilmesi gayet doğaldı.

Seçkin bilimsel danışmanlık kurumlarını da içeren dava tarafları gizli bir anlaşma imzaladılar ve olanlar hakkında konuşmama kararı aldılar ama "InGen Vakası"nın tanıkları bu anlaşmanın dışında kalmışlar ve Kosta Rika sahillerinin açığında yer alan ücra bir adada 1989 Ağustos'unda yaşanan üç güne yol açan olayların tartışılmasını istediklerini belirtmişlerdi.

YAZAR M. CRICHTON İLE YAPILAN RÖPORTAJ

Sayın Mr. Crichton

Günaydın,

— Romanlarınızı senaryolaştırırken ne tür prensipler izlersiniz? Ne tür yapısal değişiklikler uygularsınız? Buna bir basitleştirme mi yoksa farklı bir biçimlendirme mi dersiniz?

"İşi sonuçlandırmak dışında hiçbir prensip izlemem ve birçok film çalışmalarımdan edindiğim deneyime göre, Truffaut'nun da söylediği gibi, bazı noktalarda istediğin tek şey 'bitirmek'. JURASSIC PARK'ta en büyük zorluğu kısaltırken yaşadım. Roman 400 sayfa ve senaryo, tek bir benzeri formaya dönüştürüldüğü düşünülürse, 40 sayfa olmak zorunda. Bu da büyük bir bölümünün çıkarılması anlamına geliyor; ancak hikâye insanların atılan bölümleri kolayca anlayabileceği türden değildi ve Steven her şeyi istiyordu. Her şey aynen kalsın dedi. Mesaj kalsın. Dinozorlar kalsın. Hareket kalsın. Her şey kalsın ve iyi şanslar! Böyle bir iş bekliyordu beni... İlk müsveddede ILM ile tartışıldığı, Tyrannosaurus'un böyle şeyler yapamayacağı ve değiştirmem gerektiğine dair mesajlar aldım; çok pahalı olduğu için şelale sahnesinin atıldığı ya da gölün senaryoya dahil edilmesiyle birçok bölgenin aynı anda kullanıldığıyla ilgili mesajlar aldım. Şimdi birçok açıdan bakıldığında bu iş benim için 1989 Mayıs'ında başlamış bir süreçti ve o günden bugüne kullanılan teknoloji öylesine değişti ki ilk müsveddede bulunan dinozor kaçış sahnesi çok pahalı ve imkânsız olduğu gerekçesiyle 1989 sonbaharında çıkarıldı ama gördüğünüz gibi filmin son halinde yine mevcut."

— Benim sorum birkaç gün Michael Tolkin'in söylediği bir şeyle ilgili. Tolkin bir filmin romana yaptığı şeyin bir dinozorun bir arabanın kaputunu çiğnemesinden farksız olduğunu belirtti. Siz de aynı fikirde misiniz?

"Bence roman ve film iki ayrı formdur ve bir tür tercüme yapılması da kaçınılmazdır... Ben yazarların büyük miktarlarda paralar aldıktan sonra kazançları hakkında hoş olmayan şikâyetlerde bulunmaları gibi geleneksel ve çok değerli bir görüşün var olduğuna inanıyorum. Çok az sayıda yazar her zaman için eserlerini satmamak gibi bir alternatiflerinin de olduğunu kabul eder. Eğer değerli artistik bütünlükleri hakkında böylesine endişeliyseler ya da film işinde çalışanların zevksiz ve korkunç insanlar olduklarını hiç duymamışlarsa, bu onlar için büyük bir keşifse o zaman şikâyet etmekte haklılar ama aslında ben bunun yapmacık bir davranış olduğunu düşünüyor ve onaylamıyorum. Kitaplarımdan altısı film yapıldı ve sinemanın tuvaletine koşup kusmaktan eşsiz mutluluklar yaşamaya kadar —ki bu filmde de aynı mutluluğu yaşıyorum— geniş bir deneyim kazandım. Ama değiştirildikleri konusunda hiçbir kuruntum yok ve bir filmden ümit edilebilecek en iyi şeyin yapmaya çalıştığınızın özünün yakalandığını görmektir diye düşünüyorum. Filmde duygu var, anlam var ve usta ellerden çıkmış ki bu da beni çok mutlu kılıyor.

— Sinemada filmi seyrederken iki yanımda oturan insanlar dehşet dolu sesler çıkarıyorlardı. Peki filmde dinozorları hareket halinde ilk gördüğünüzde sizin tepkiniz ne oldu?

"Sinema salonuna korkarak girdim çünkü bir yıldan fazla zamandır bu filmin muhteşem olacağını söylüyordum ve artık haklı mıyım yoksa bir deli miyim ortaya çıkacaktı. İlk animasyon denemelerini görmüştüm, seti ziyaret etmiştim, çalışmaları görmüştüm, sınırlı materyali görmüştüm. Gördüklerim beni prodüksiyonun teknik açıdan olağanüstü olacağına inandırmıştı. Yine de her zaman bütününün nasıl görüneceğiyle ilgili soru işaretleri vardı ve çok korkuyordum. Ben de birçok insan gibi teknik başarı karşısında şaşkına döndüm."

— Belirli bir psikolojik bilgi birikimine sahip olarak bu filmde görülen özel efektler hakkındaki değerlendirmeniz nedir?

"Çok büyük bir ustalıkla yapılmış bir dinozor filminin de ötesinde bir şeyle karşı karşıya olduğumuzu belirtmem gerektiğine inanıyorum. Son zamanlardaki filmlerde yapılan şey —ki bunu ilk defa TERMİNATOR 2'de gördüm— tüm ortamın değiştirilmesiydi. Geçen yılın başlarında Steven'le yemek yediğimizi, bu konuda tartıştığımızı hatırlıyorum... TERMİNATOR 2 beni dehşete düşürmüştü; sadece bir seyirci olarak değil, filmde yapılanlar... Resimleri hareketlendirme olanağı ve fotoğrafın kısıtlamalarından kurtularak kazanılan ani özgürlük tümüyle yepyeni şeylerin oluştuğu anlamına geliyordu. Bu görüşü çeşitli insanlarla paylaşmak istedim ama kimse beni önemsemedi ve bir gün öğle yemeğinde Steven de aynı şeyleri söyledi; kısacası o, tanıdıklarım arasında bilgisayarların filmlere girmesinin yepyeni bir ortam yarattığını görebilen tek kişiydi. Yeni iş alanları doğuyordu, ortaya yepyeni yetenekler çıkıyordu ve artık odalarından dışarı çıkmayan şımarık aktörleri kabullenmek zorunda değildik, çünkü onları da biz yaratacaktık... Tabii bu çok büyük bir değişiklik..."

— Hem kitapta, hem filmde sanat ve biyoteknolojinin ilerlemesi, bilimsel keşifler hakkında gözler önüne sermeye çalıştığınız bir tür bilinçaltına yönelik mesajlar olduğunu söyleyebilir misiniz? Bir tehlike var mı?

"Kitapta söylediklerimin dışında başka ne söyleyebilirim bilmiyorum. Bazı biyoteknoloji tartışmaları var ve benim bu konudaki endişem çok temel bir teknoloji olması. Bir çiftlikte hayvan üretmek ya da ekinler için dayanıklı bitkiler yetiştirmekten çok farklı. Şimdi genlerin ta kendisini değiştiriyoruz. Bu öylesine farklı bir teşebbüs ki temel teknoloji olduğunu söylemek mümkün. Dünyanın dört bir yanındaki binlerce laboratuvarda çalışmalar yapılıyor ve hiçbir denetim yok."

— Bilim camiası araştırmalarınızda işbirliği yapmayı kabul etti mi?

"Bazılarınız New York Times'ın bilim adamlarının bana kızdığını iddia eden bir haber yazdığını biliyor olabilir. Sanırım JURASSIC PARK'a kızmış bir-iki kişi bulmak mümkün. Yeterince dikkatle bakarsanız bir sürü şey bulabilirsiniz. Genentech'in kurucularından Bob Swanson'la kısa bir süre önce bir konuşma yaptım ve bana dinozorların gerçeğe benzeyip benzemediğini, çocuklarını filme götürüp götüremeyeceğini sordu. Filmin bahsettiği şey pek de biyoteknoloji değil, çünkü eğer biyoteknolojiyi ciddi biçimde eleştirmek istersen sanırım dinozorlarla ilgili bir hikâye yazmazsın ama bir kere ürettiklerimizi kontrol edebilme, yarattıklarımızı kontrol edebilme becerimiz hakkında sorular sorarsak kontrol altına alınmış özel bir ortamda olağanüstü bir yaratık büyütme ve bunun başarısı hakkında bir hikâye yazabilirsin."

— Sanırım artistik değerler hakkında konuşurken bu soruya da kısmen cevap vermiş oldunuz ama romanın ahlâki mesajlarının bir kenara atılmasıyla filmin sadece göze hitap eder bir hale geldiği hissine kapıldınız mı?

"Gerçekçi olmak gerekirse böyle bir şeyin olmasını beklemiyorsanız çıldırmış olmalısınız ama ben buna değişik bir cevap vereceğim: İnsanların çok fazla konuşulan eserlerden ne şekilde etkilendiklerini kestirmek mümkün değil. Ama kitabı ilk okuyan insan doğu sahillerinde hayli meşhur olan bir biyoteknolojistti ve ortak bir arkadaşımızın anlattığına göre romanı bitirmiş, kitabı kapatmış ve "Bunu yapmak mümkün!" demiş. Çok heveslenmiş ki bu da benim yaratmak istediğim etkinin tam karşıtı bir şey. Bana kalırsa tek bir şeyden çok çeşitli mesajlar alınabilir; meselâ hiç kimsenin sözünü bile etmediği bir şey var: eğitimde bir kriz yaşayan bir ülkede ve aptallığı yüceltmeye çalışan filmler üretilen bir sanayide bu film her biri ileri seviyeye ulaşmış insanlardan bahsediyor ve buna rağmen yine de ilginç, heyecanlı bir hayat sürer gibiler. Ben bunun da bir mesaj olduğunu dü-

şünüyorum. Bir romanda kaos teorisiyle ilgili tartışmalara çok geniş yer vermek mümkün ama bir film için bu imkânsız. Kesinlikle imkânsız. Bunlar bir filme uygun şeyler değil ve ben de bir an için bile aksini düşünmedim ama anlatmayı amaçladığım her şeyi filmde görmek beni mutlu ediyor.

— Kitap yazma fikri nereden çıktı ve neden böyle bir şey yapıyorsunuz? Yazmayı ne zaman ve neden düşündünüz?

"Bazılarınız folk şarkıcısı Conway Twitty'nin yeni öldüğünü ve her zaman "Asla söylemeyeceğim" cevabını verdiğini bilirsiniz. Ama ben söyleyeceğim. Genetik yöntemlerle üretilmiş dinozorlarla ilgili bir kitap yazma fikri 1983'te doğdu ama nereden çıktığını tam olarak bilemiyorum. O yıllarda fosil materyalini öğütüp DNA özümseyerek bir dinozor yapma fikri bir fanteziden öteye gitmiyordu, hikâye işe yaramadı ve ben de bir kenara bıraktım ama 80'lerin sonunda geri döndüm çünkü bilim öylesine büyük bir hızla ilerlemişti ki artık bizzat bilimadamları nesli tükenmiş hayvanları ve hatta dinozorları geri getirmekten bahseder olmuştu. Ben de bu olayı daha ciddi şekilde ele aldım ve bunun yapılabileceğini kabul edenler varsa da ben mümkün olmadığını söylüyorum. Bu herkes için yeterince açık mı? Mümkün değil.

— Nasıl emin olabiliriz?

Bana güvenin! Ama eğer mümkün olduğunu kabul ederseniz ardından "Bunu kim finanse edecek?" sorusunu sormak zorundasınız, çünkü arka bahçede bir Brontosaurus beslemek güzel bir şey olsa da bir kanser tedavisi türünden bir şey değil. Bu yüzden de kimin destekleyeceği hiç de açık değil. Benim aklıma gelen tek şey bir eğlence parkı. Film de işte böyle bir araya geldi.

— Kitabınızda John Hammond karakteri gerçekten çok önemli. Bence bilimi kişisel gücünün aracı olarak kullanması romanın çekirdeği ve filmin sembolü. Filmde sevimli bir karaktere dönüştürülmesinin sebebini anlayamıyorum...

"Hammond karakterinde bir değişiklik oldu ve benim yaptığım kadar sert bir dille tasvir edilmedi; sanırım Steven bütün karakterleri anlamak istiyor ve benim kadar yargılayıcı davranmıyor ama başka bir şey daha var: açıklamak çok güç ama Steven hayvanlar hakkında sadece korkuyla sınırlandırılamayacak çok çeşit duygulara sahip olunduğuna inanıyordu. Biliyorsunuz, bazen onları seversiniz ve bazen de sizi dehşete düşürürler; bu da basmakalıp bir şeytan yaratma işini hayli zorlaştırıyor. Yerli yerine oturmayan bir şeyler vardı ve Hammond'u filmin tarzına uydurmak için biraz değiştirmek gerekiyordu.

— Yeni bir kitap yazmaya karar verdiğinizde konuyu nasıl seçiyorsunuz? Tehlike ve ahlâk birlikteliği önemli mi?

"Hiçbir fikrim yok. Genellikle yaptığım şeyi yapmamayı istemek gibi öznel deneyimlerimden yardım alıyorum. JURASSIC PARK'ı yazarken sık sık kırk yaşlarında olmama rağmen bir dinozor hikâyesi yazdığımı düşündüm; hiç de mantıklı bir davranış değildi bu. Steven de bir dinozor filmi yapıyordu ve o da kırk yaşlarındaydı ama bazen, özellikle romanın sonlarında yaptığım şey yüzünden maruz kalacağım saldırıların ötesinde bir çılgın olduğumu düşündüm. Bir bakıma yazmaya zorlandım, sanki görünmeyen bir şey boğazıma yapışıyor ve "Yapacaksın!" diyordu. "Çok kısa bir süre içinde bir film yönetmeyi düşünüyorum ve sen de yazacaksın!" Sanırım yazıyı bir başkası yazıyor, tüm bunlar kontrolüm dışında. Aksini söyleyebilmeyi isterdim. Mantık dışı bir şey... Çevrede ve dünyada birçok şey görüyorum. Merak ediyorum, endişeleniyorum ve utanıyorum. Yaptığım şeyin kendimi tatmin etmek için her şeyi araştırmak ve kendim için bazı sonuçlara varmak olduğuna inanıyorum."

— Araştırmalarınıza çok zaman ayırıyor musunuz?

"Evet, çünkü bundan büyük zevk alıyorum. Araştırma yapmak müthiş bir şey. Araştırmak, bir sonuca varmak ve bir başka konuya geçmek kadar güzel bir şey olamaz."

— Filmin sonu kitabınıza oranla daha yumuşatılmış gibi, hiçbir şey yok edilmiyor. Açık kapı bırakmak, böyle bir değişiklik yapmak nereden geldi aklınıza? Yoksa ikinci bir film daha mı çekilecek?

"Kimse dinozorları öldürmek istemedi. Ben de istememiştim ama buna mecbur olduğumu düşünmüştüm. Steven ise böyle bir mecburiyetimiz olmadığı kanısındaydı. Onları orada bırakabilirdik..."

— Buna ölüme terk etmek diyebilir miyiz?

"Hayır, ikinci bir film çevirme fikrinin de ötesinde bir şey bu. Sanırım çok önemli. Nasıl söylesem...Kitabı yazarken satın alınacağından emin değildim, alınsa bile film yapılacağı kesin değildi, film yapılsa bile başarılı olup olmayacağını bilemiyordum, seyircinin ilgisini çekmeyebilirdi. Böyle bir sürü soru vardı kafamda ve şimdi başarılı bir görünüm kazanınca tabii ki insanlar devamının çekilip çekilmeyeceğini merak ediyorlar ama yazarken düşündüğüm tek şey bu ilk çabayı sonuçlandırmak ve başarılı olmaktı; yani aldığım kararlar ikinci bir film fikrine dayalı değildi, sadece iş yapan bir film çevirmek istiyordum ve dinozorları öldürmek ters geliyordu. Onları seviyorduk..."

— Kitaplarınızda tasvirlerden çok diyaloglara yer veriyorsunuz. Bunun sebebi sinemayı en başından beri düşünüyor olmanız mı?

"Bunun film yapmak istememle alâkası yok, çünkü kitaptaki diyaloglar film için hiç uygun değil, zaten çoğu değiştiriliyor. Benim stilim böyle ve ayrıca bu Arthur Conan Doyle'dan öğrendiğim bir hile. Bir hikâyeyi anlatmanın en hızlı yolu diyalogtur, çünkü karakterleri tanıtabiliyor, hikâyeyi geliştirebiliyorsun... Hikâyenin hızlı okunmasını sağlıyorsun."

— Siz ayrıca bir film yapımcısısınız ama insanlar bu yönü-

nüzü unutmak üzere. Neden JURASSIC PARK'ı siz yapmadınız ve bir romanı bitirdiğinizde filmini yapıp yapmamaya nasıl karar veriyorsunuz?

"JURASSIC PARK'ı yönetmek için içimde en ufak bir arzu yoktu, çünkü proje üstünde yedi yıl çalışmıştım ve son derece zor, yorucu bir çalıştırma gerektirdiğine inanıyordum. Çok dehşetli ve karmaşık bir teşebbüs olacaktı ve ben de Steven Spielberg'in bu tür filmler yapan en iyi yönetmen olduğunu düşünüyordum."

— Filmin devamının çekilip çekilmeyeceği sorusunda ısrarlıyım. Son sahnede gün batımında uçuşan kuşlar görüyoruz. Bunlar pelikan mıydı, yoksa Pterodactyl mi?

"Pelikan. Bilmiyorum. Yoksa Pterodactyl mi? Hangisi acaba? Bunun cevabını bilen var mı? Pterodactyl mi? Hayır, pelikan, acaba? Sanırım..."

— Bir kitapçıya gittiğinizde her yerde Michael Crichton adını görmek nasıl bir duygu?

"Buna verilebilecek en basit cevap şu: Dün karım bana bir tur otobüsünün evin önünde durduğunu ve insanların resim çekip el salladığını söyledi."

— New York Times'ın sizi önyargılı olmakla suçlaması hakkında ne düşünüyorsunuz?

"Oh, Amerika'da, özellikle akademik çevrelerde özgür konuşmanın sınırlandırılması ve eleştirinin tehlikeli olduğu gibi varsayımlar öne süren geniş hareketler var. Çok farklı yönlerden gelen bu saldırılar öylesine iyi hazırlanmış ki özellikle gençler arasında her geçen gün biraz daha kabul görüyor. Bunun çok tehlikeli olduğunu düşünüyorum. New York Times'ın bilimsel olmayan bir önyargıyla hareket ettiğimi söylemesi sadece bir saçmalık değil, ayrıca çok tehlikeli...

Bunlar ülkemizin temelinde yer alan ilkelerle bağdaşmıyor. Gençler kolayca kandırılabilir. Bu çok, çok korkutucu."

— Kitaplarınızı yazarken ya da senaryolaştırırken bilimsel doğruluk ile artistik değerler arasında bir çatışma söz konusu oluyor mu?

"Tek kelimeyle hayır, çünkü özellikle bu filmi seyreden herkes yeniden öğrenmek zorunda. Kitaba başlarken dinozorların daha korkutucu yapılabileceğini ve mükemmelleştirilebileceklerini düşünmüştüm ama o sıralarda hükümet birçok hatayla dolu bazı dinozor pulları çıkardı ve binlerce çocuk bu hataları protesto eden mektuplar gönderdiler, hayli tartışmalı bir dönemdi. Ben de çevrede bu kadar çok şey bilen çocuk varken dinozorların değiştirilemeyeceğini öğrenmek zorunda kaldım, aksi takdirde ardı arkası gelmeyen mektupların altında boğulma tehlikesi geçirebilirdim. Steven de işe aynı içgüdüyle başladı, boyutları değiştirmeyi ya da biraz renk katmayı düşünüyordu ama ben engelledim. Bu yüzden de dinozorlar gerçeğe mümkün olduğu kadar uygun yapıldılar."

— Ben Japonya'dan geliyorum. Kitabınızı okumaya başladım; sanırım projenin bir Japon yatırımcısı var... İsimler Japonlar için pek de uygun değil. Bu isimleri nereden buldunuz? Bu bir tür şaka mı?

"Oh, hayır! Japon isimleri seçme konusunda hiç de yetenekli değilim. 'DOĞAN GÜNEŞ' Japonya'da yayınlandığında isimlerin korkunç olduğunu söyleyen bir sürü mektup aldım..."

— İki bölümden oluşan bir sorum var ama sanırım birbirlerine bağlı. Küçük bir çocuğunuz olduğunu söylediniz, benim de var. Çocuklar öğretmenleri ve aileleri tarafından bu şirin yaratıkları sevmeye teşvik ediliyorlar; yani nesli tükenmiş dinozorlara, bu gizemli yaratıklara beğeniyle bakılıyor ve filmde de bunu görmek mümkün. Diğer yandan filme dehşete düşmenizi sağla-

maya çalışan bir korku filmi de diyebiliriz. Aslında film kesinlikle çocuklara göre değil. Bu iki şeyi nasıl bağdaştırabiliyorsunuz? Filmlerde korkunun rahatlatıcı bir etkisi var mı? Dinozorlar neden böylesine büyüleyici ve böylesine korkutucu?

"Çünkü bu konuda on yıldır çalışıyorum ve bu süre içinde çocukları büyük bir dikkatle izledim, kendi çocuğumu ve diğerlerini... Kitabın tanıtımını yapmak için gittiğim değişik ülkelerde insanların değişik durumlardaki davranışlarını inceledim. Sonuçta da bu konuda hiçbir şey anlamadığım ve hiçbir açıklama kabul edemeyeceğim kararına vardım. Zaman zaman beynimde yarattığım tezleri bir psikiyatristle yaptığım yürüyüşler sırasında anlattım. Sonunda psikiyatrist çok büyük hayvanlar olduklarını ve çocuklara ailelerini hatırlattıklarını söyledi ama bence bunun gerçekle hiçbir alâkası yok ve anlayamadığımız bir şeyler var.

İşin korkutucu tarafına gelince, ben çocukların ve gençlerin onları tehlikesiz yaratıklar olarak görmeleri gerektiğini sanmıyorum ama çok küçük çocukların anlamadıklarını düşünüyorum. Hayvanlar yapılırken kızımı da götürdüm. O zaman üç yaşındaydı ve onları seveceğini düşünmüştüm, çünkü bir anaokuluna benzeyen Stan Winston stüdyosundaydı. Kilden heykeller yapılıyordu sanki. Kızımın hiç hoşuna gitmedi, orayı terk etmek istedi. Yapılanları korkunç buldu ve ben sebebini anlayamadım. Gördüklerinde fazlasıyla gerçekçi bir şeyler vardı... Küçük bir çocuk gerçek boyutlarda yapılmış yaratıklarla karşı karşıyaydı ama yeşil kilden yapılmışlardı... Canlı falan değillerdi, sadece temsili heykellerdi. Bu bile bir çocuğu korkutmaya yetiyorsa bu küçük oyuncaklarla oynadıklarında ne düşünürler acaba? Bilmiyorum. Bunu bir korku filmi olarak ele almaya gelince, sokakta bir Tyrannosaurus görseydiniz hepiniz korkardınız. Bu hayvanlar korkunçtur!"

— Ama neden korku filmi yapılıyor?

"Neden mi? Korkmak çok eğlencelidir. Çok eğlenceli! Gerçekten..."

— Ben biyoteknoloji hakkında söylediklerinize geri dönmek istiyorum. Romanınızda anlattığınız ve filmde dile getirdiğiniz kadarıyla biyoteknoloji olanakları çok korkutucu. Daha önce biyoteknolojinin atom teknolojisi kadar temel olduğunu söylediniz. Olumlu yönleri de olduğunu düşünüyor musunuz? Yani korkutucu olmasının yanı sıra dünyamızın geleceği için ümit vaad eden bir denge oluşturuyor mu?

"Biyoteknoloji çok geniş ve karmaşık bir alan. Ürünleri yediğimiz yiyecekleri, aldığımız ilaçları, tıbbi tedavileri, günlük yaşantımızda kullandığımız materyalleri içerecek. Plastiğin ya da tüketici elektroniğin müdahalesi kadar derin bir etkiye sahip olacak. Hatta belki de daha fazlasına; kısacası muazzam dallarıyla muazzam bir alan ve bu konuda basit belirlemeler yapmak imkânsız. Bu bakımdan nükleer teknolojiden çok daha karmaşık ve sanırım teknolojimizin ürünleri ya da kreasyonları son derece olumlu. Tartışmalı olan nokta bu teknolojiyi böylesine çeşitli amaçlarla kullanan laboratuvarlarda insanların saçma ya da tehlikeli şeyler yapmayı düşünüp düşünmeyecekleri. Çok iyi biliyorum ki insanları esas amaçtan uzaklaştıran bazı tehlikeli araştırmalar da yapılıyor. Herkes bana bunların ne olduğunu soruyor ve ben her zaman söylemeyeceğimi belirtiyorum ama temel güç ve iyi şeyler yapma olasılığıyla beraber büyük tehlikeler de mevcut."

— Daha önce dinozor döllemenin mümkün olduğunu söylediniz. Şimdi de imkânsız diyorsunuz...

"Ben asla mümkün olduğunu söylemedim!"

— Ama ben okudum...

"Hayır. Okudunuz demek! Yani basından birisi doğru olmayan bir şey mi yazdı? Hayır, lütfen, bu konuda çok açık konuştum. Mümkün değil. Bunu nasıl söyleyebiliriz? Birileri zamanda yolculuk gibi temel ya da teorik itirazlara sebep olan fikirler atabilir ortaya. Bugüne

kadar bunun mümkün olmadığını biliyoruz. 'Mümkün' kelimesini teorik açıdan itiraz kabul edip etmemesine göre kullanıyoruz. Benim bildiğim kadarıyla dinozor üretme fikri karşısında hiçbir teorik bariyer ya da başka bir yaşam biçimi yoktur, bir kere nasıl yapılacağını öğrendin mi yaparsın. Asla yapılamayacağını söyleyen bir teori ya da düşünce mevcut değil. Bu anlamda yapılabilir. Şu anda böyle bir şeyi yapmak hatta denemek için bile yeterince bilgimiz yok. İnanın kimse denemiyor."

— Kitaplarınızdan yapılmış filmlerden hangisi sizi tuvalete gidip kusmaya mecbur etti ve bu filmi kendiniz çekmeyi seçseydiniz ne yapardınız?

"Hatırladığım kadarıyla SON ADAM adlı bir filmdi. Ben ne yapardım? Bunu söylemek çok zor, nasıl bir cevap vermeliyim bilemiyorum. Sanırım bu filmi gördüğümde neler hissettiğimi söylemek benim için daha kolay... Yani Steven film çeviren insanlar için film yapma tecrübesine sahip ve bu yüzden de bir başkasının yaptığı şeyi seyretmenin neye benzediğini biliyor, değişik kararlar alıyor. İkimiz de yetişkin insanlar gibi davrandık ama filmi seyrederken bazı yerlerde ben bunu yapar mıydım bilmiyorum diye düşündüm ve bazı yerlerde de bunu yapmak asla aklıma gelmezdi dedim. Ama o yaptı."

— Bay Crichton, görünüşe bakılırsa siz tartışmaların adamı ya da yazarısınız... JURASSIC PARK'ı roman olarak eleştiren bilim dünyası bir de filmi görünce hayli sinirlenecek. Ardından "Doğan Güneş"i seyredeceğiz ve bu sefer de Japonlar ve hatta diğer azınlıklar sinirlenecek. Ya cinsel tacizle ilgili son romanınız kimleri kızdıracak?

"Evet, yeni kitap cinsel tacizle ilgili. Söyleyebileceğim kadarıyla sanırım herkesi kızdıracak! Bu konuda konuşmak istemiyorum ama geç yaşta evlendim ve küçük bir kızım var. Etrafta dolanan küçük bir kızınız varsa nasıl bir dünyada büyüdüğünü düşünmemek imkânsız, kadınlara yönelik muamelelerde hoşuma gitmeyen öyle şeyler var ki

cinsel taciz konusunda bir kitap yazmaya karar verdim. Bu kitap ve bu konu hakkındaki görüşüm birçok feministi kızdıracak ama bunu yapıyorum. Kamuoyunu yargılamak istemiyorum ama kendimi eşitlik ilkesine adamış biri olarak bunları söylemem gerektiğine inanıyorum. Bildiğiniz gibi feminizm farklı dallara ayrılıyor ve çok eskilere dayanan 'koruyucu feministler' kadınlar için eşitlik olmadığını savunuyor. Bu çok güç bir problem."

— JURASSIC PARK'ı desteklediğiniz kadar "Doğan Güneş" filmini de destekliyor musunuz? Filmi gördünüz mü?

"Görmedim. Prodüksiyona ortak değilim ve daha 1991 sonbaharında, işin başında bıraktım filmi. Hakkında bildiğim şeyler gazetelerden okuduklarımla sınırlı ve dedikodulardan anladıklarıma göre film iyiymiş. Umarım doğrudur."

— Toplumun 'entelektüalizm' terimini kullanmasında olumsuz bir çağrışım olduğunu savunan felsefeye siz de katılıyor musunuz? Biliyorsunuz, sizin de 'entelektüel' bir yazar olduğunuz söyleniyor...

"Evet, katılıyorum... Birçok insan benim deli olduğumu düşünüyor... Bazıları entelektüel bir yazar olduğumu düşünüyor ve bazıları da çocuklara yönelik macera hikâyeleri yazdığımı söylüyor. Anlatmaya çalıştığım şey şu: Amerikan eğitim sisteminin düşüşüyle birlikte eğitime verilen değerde ya da önemde de bir düşüş gözlemlemek mümkün. Yurt dışına çıktığımda diğer ülkelerin eğitimin hiçbir değer taşımadığını ileri süren bu bozukluğu yaşamadığını görüyorum; diğer ülkelerde insanlar eğitime önem veriyor ve bir meslektaşlarından bahsederken, "Ne kadar iyi bir eğitim görmüş, her halinden belli!" diyorlar. Bunu olumlu bir nitelik olarak kabul ediyorlar. Amerika'da da en sonunda eğitimin değerinin hatırlanması, ülkedeki eğilimlerin değişmesi tek ümidim. Bence JURASSIC PARK gibi bir film karakterlerin çizdiği kompozisyon sayesinde az da olsa bu değişiklik için bilinçaltına yönelik bir uyarı görevi görebilir."

GİRİŞ:

RAPTOR SALDIRISI

KLİNİĞİN çatısını döven, metal oluklardan gürüldeyerek akıp sel gibi yere dökülen tropikal yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyordu. Roberta Carter camdan bakarak içini çekti. Alçak bir sisin ardında saklanan sahil, klinikten zorlukla seçiliyordu. Batı Kosta Rika sahillerindeki balıkçı kasabası Bahia Anasco'ya iki aylığına konuk doktor olarak geldiğinde bekledikleri bunlar değildi. Chicago Michael Reese'de acil serviste iki yıllık yorucu bir çalışmadan sonra güneş ve huzur ümidiyle gelmişti kasabaya.

Bahio Anasco'ya geleli üç hafta oluyordu ve yağmur hiç durmamıştı.

Bunun dışında her şey çok güzeldi. Bahio Anasco'nun yalnızlığını ve insanlarının canayakınlığını seviyordu. Kosta Rika dünyanın en iyi yirmi tıbbi sisteminden birine sahipti ve bu ücra kıyı kasabasında bile mükemmelen teçhizatlanmış çok iyi işletilen bir klinik bulunuyordu. Asistanı Manuel Aragon iyi eğitim görmüş zeki bir doktordu. Bobbie Chicago'da kullandığı tüm olanakları burada da bulma şansına erişmişti.

Ama şu yağmur! Bitmek tükenmek bilmeyen yağmur!

Muayenehaneden kafasını uzatan Manuel "Dinle" dedi.

"İnan bana gayet iyi duyuyorum" dedi Bobbie.

"Hayır, dinle!"

Gerçekten de yağmura karışan boğuk bir gürültü gittikçe güçlenerek yaklaşıyordu: bir helikopterin ritmik uğultusu. Böyle bir havada uçamazlar diye düşündü Bobbie.

Ama ses durmadan güçlenirken helikopter okyanusun üstündeki sisin içinden çıktı, homurdanarak bir daire çizip geri döndü. Bobbie suyun üstünde manevralar yaparak balıkçı teknelerinin yanından dönüşünü ve köhne doka yönelip sonra tekrar sahile doğru gelişini seyretti.

İniş yapabileceği düz bir alan arıyordu.

Helikopter "InGen İnşaatçılık" yazısıyla kesilen mavi şeridiyle geniş gövdeli bir Sikorsky'dı. InGen çevre adalardan birinde yeni bir tatil beldesi inşa eden şirketin adıydı. Beldenin iki yıldır süren zorlu inşaatının görülmeye değer olduğu söyleniyordu, yerel halkın çoğu inşaatta görev almıştı. Bobbie hayal edebiliyordu —yüzme havuzları ve tenis kortlarıyla misafirlerin eğlenip içkilerini içerlerken şehir hayatından tamamen uzaklaşabildikleri şu dev Amerikan sayfiyelerinden biri olmalıydı.

Bobbie helikopterin böyle bir havada bu adaya gelmesini gerektiren acil meseleyi merak etti. Helikopter ıslak kuma inerken ön camdan pilotun rahatlayarak iç çektiğini gördü. Üniformalı adamlar dışarı çıkıp büyük kapıyı açık bıraktılar. Acı acı bağırarak anlattıklarını Manuel tercüme etti.

Bir doktor arıyorlardı.

Beyaz bir adam emirler veriyor ve iki zenci de zayıf, gevşek bir vücud taşıyorlardı. Beyaz adamın sarı bir yağmurluğu vardı. Beyzbol şapkasının altından kızıl saçlar görünüyordu. Bobbie koşarak yanlarına gelirken o da yağmurun içinden "Buralarda doktor bulunur mu?" diye bağırdı.

"Ben Doktor Carter" diye yanıtladı Bobbie. Yağmur tüm hızıyla yağmaya devam ediyordu. Kızıl saçlı adam kaşlarını çatarak baktı. Kadının üstünde yırtık bir kot ve tank botlar vardı. Omzundan sallanan steteskop tuzlu havu yüzünden paslanmıştı.

"Ed Regis. Yanımızda hasta bir adam var, doktor."

"San Jose'ye götürmelisiniz" dedi Bobbie. Sen Jose başkentti ve uçakla sadece yirmi dakikalık mesafedeydi.

"Haklısınız ama bu havada dağları aşmamız imkansız. Onu burada tedavi etmek zorundasınız."

Bobbie hemen yaralının yanına gitti. On sekizini geçmemiş bir çocuktu. Kanla kaplanan gömleğini çıkardığında omzunda kocaman bir yarayla karşılaştı, bir tane de bacağında vardı.

"Ne oldu bu çocuğa?"

"İş kazası" diye bağırdı Ed Regis. "Düşmüş. Çapanın altında kalmış."

Çocuk bembeyaz kesilmişti, titriyordu ve şuursuzdu.

Manuel kliniğin parlak yeşil kapısında durmuş el sallıyordu. Adamlar çocuğu içeri taşıyıp odanın ortasındaki masaya yatırdılar. Manuel damardan iğne yaparken Bobbie de ışığı yaraların üstüne tutarak inceledi. Durumu hiç de iyi değildi. Öleceğine kesin gözüyle bakılabilirdi.

Omuzlarından karnına geniş bir yarık iniyordu. Yaranın etrafındaki et paramparçaydı. Omuz kopmuş, kemikler ortaya çıkmıştı. Kalça kaslarında açılan ikinci yara öylesine derindi ki uyluk damarlarının atışları görülüyordu. Bobbie birden bacağın koparıldığı izlenimine kapıldı.

"Kaza hakkında biraz bilgi vermeniz mümkün mü?"

"Ben görmedim" dedi Ed. "Çapanın arkasında sürüklendiğini söylediler."

Bobbie Carter yarayı yoklayarak "Feci şekilde hırpalanmış, ısırılmış gibi geliyor bana" dedi. Acil serviste çalışan birçok doktor gibi o da yıllar önce gördüğü hastaları bile en ince ayrıntısına kadar hatırlardı. Şimdiye kadar iki ısırılma vakası görmüştü. Biri Rottweiler köpeği tarafından hırpalanan iki yaşında bir çocuktu. Diğeri ise kötü bir tesadüf eseri Bengal kaplanının eline düşen sarhoş bir sirk bekçisiydi. İkisinde de yaralar aynıydı. Hayvan saldırısının belirgin özelliklerini taşıyorlardı.

"Isırılmış mı?" dedi Ed. "Yo, hayır. İnanın, bunu yapan bir çapaydı." Ed konuşurken dudaklarını yalıyordu. Sinirliydi, sanki kötü bir şey yapmış gibi bir hali vardı. Bobbie sebebini merak etti. İnşaatta tecrübesiz yerlileri kullandıklarına göre sık sık kaza olması çok doğaldı.

"Yarayı temizleyeyim mi?" diye sordu Manuel.

"Evet ama önce çocuğu bağla."

Bobbie iyice eğilip parmak uçlarıyla yarayı yokladı. Bir ekin biçme makinasının altında kalsaydı yaranın içinde toprak bulması gerekirdi. Ama toprak yerine kaygan, yapışkan bir köpükle karşılaştı. Üstelik çürük ve ölüm kokusu yayılıyordu. Daha önce böyle bir şey görmemişti.

"Kazanın üstünden ne kadar zaman geçti?"

"Bir saat."

Ed Regis'in gerginliği yine dikkatini çekti. Sebebini merak etmekten alamıyordu kendini. Şu sabırsız ve hareketli tiplerdendi. Bir ustabaşına benzemiyordu. Boyunu aşan sularda yüzdüğü ortadaydı.

Bobbie Carter yaralara döndü. Her nedense mekanik bir kaza olduğuna inanmıyordu. Ters bir şeyler vardı. Yaraya toprak bulaşmamıştı ve ezik yoktu. Oysa araba kazalarından fabrika kazalarına kadar her türlü mekanik çarpmalarda ezik olmalıydı. Ama bunda hiçbir şey yoktu. Aksine omzundaki ve kalçasındaki deri parçalanmış, kopmuştu.

Kesinlikle bir ısırığa benziyordu. Diğer yandan vücutta başka izlere rastlanmaması da bir hayvan saldırısı için olağandışıydı. Başına, kollarına ve ellerine tekrar baktı.

Eller...

Çocuğun elerine baktığında ürperdi. Her iki avucunda da kısa yarıklar vardı ve bileklerinden yukarı doğru çürükler uzanıyordu. Bunun ne anlama geldiğini bilecek kadar çok çalışmıştı Chicago'da.

"Pekala, dışarıda bekleyin" dedi adamlara.

"Neden?" diye sordu Ed Regis telaşlanarak. Bunu sevmemişti.

"Yardım etmemi sen istemiştin" diyen Bobbie adamı dışarı çıkarıp kapıyı da yüzüne kapadı. Neler olduğunu anlayamamıştı ama hiç hoşuna gitmemişti. Manuel tereddütle "Yıkamaya devam edeyim mi?" diye sordu.

"Evet" dedi Bobbie. Olympus marka şip-şak fotoğraf makinasını aldı. Daha iyi görebilmek için ışığı ayarlayıp yaraların resimlerini çekti. Gerçekten de ısırığa benziyor diye düşündü. Çocuk birden inlemeye başlayınca makinayı bir kenara bırakıp üstüne eğildi. Dudakları kımıldadı, sesi boğuktu.

"Raptor" dedi. "Lo sa raptor..."

Manuel söylenenleri duyar duymaz taş kesildi ve dehşetle geri çekildi.

"Ne diyor?" diye sordu Bobbie.

Manuel başını salladı. "Bilmiyorum, doktor. "Lo sa raptor' -no es espanol."

"İspanyolca değil mi?" Bobbie aksini düşünüyordu. "Pekala. Yıkamaya devam et."

"Hayır, doktor." Manuel burnunu buruşturdu. "Pis kokuyor." Sonra da haç çıkardı.

Bobbie yaradan akan kaygan köpüğe baktı. Elledi, parmakları arasında yokladı. Tükürüğe benziyordu...

Çocuğun dudakları bir kere daha kıpırdadı. "Raptor" diye mırıldandı.

Manuel dehşet dolu bir sesle "Onu ısırdı" dedi.

"Ne ısırdı?"

"Raptor!"

"Raptor da neyin nesi?"

"Hupia..."

Bobbie kaşlarını çattı. Kosta Rikalılar'ın pek fazla batıl inancı yoktu ama daha önce de kasabada 'hupia'dan bahsedildiğini duymuştu. Bunlar geceleri ortaya çıkarak küçük çocukları kaçıran hayalet vampirlerdi. İnanışa göre hupia eskiden Kosta Rika dağlarında yaşıyordu ama şimdi adalara taşınmıştı.

Manuel bir şeyler mırıldanıp haç çıkararak geriledi. "Bu koku hiç normal değil... Bu hupia..." dedi.

Bobbie tam Manuel'e işine dönmesini emredecekti ki yaralı çocuk gözlerini açtı ve masanın üstünde dimdik oturdu. Manuel korkuyla bağırdı. Çocuk inliyor ve kocaman açtığı gözleriyle sağa sola bakarak kafasını sallıyordu; sonra kan kusmaya başladı. Tir tir titreyerek çırpınıyor ve kendini ordan oraya atıp duruyordu, Bobbie onu tutmaya çalıştı ama yere düşmesini engelleyemedi. Yine kan kustu. Her yer kan olmuştu. Ed kapıyı açarak "Neler oluyor?" diye sordu ve kanları görünce eliyle ağzını kapatıp geri çekildi. Bobbie çocuğun kaskatı kesilmiş çenesini açık tutmak için sopa gibi bir şey ararken durumun ümitsiz olduğunu biliyordu. Son bir büzülmenin ardından gevşeyen çocuk hareketsiz uzanıp kaldı.

Hayat öpücüğü vermek için eğildi ama Manuel omzundan tutup şiddetle geri çekti. "Hayır. Hupia içine girebilir!"

"Manuel, Tanrı aşkına..."

"Hayır." Kızgın gözlerle bakıyordu. "Hayır. Sen böyle şeyleri anlamazsın."

Bobbie yerde yatan gövdeye baktı ve artık yapacağı hiçbir şeyin işe yaramayacağını anladı; onu yaşama döndürmek imkansızdı. Manuel'in çağırdığı adamlar odaya girip cesedi götürdüler. Ed elinin tersiyle ağzını silerek kapıda belirdi ve "Elinizden geleni yaptığınıza eminim" dedi yavaşça. Sonra Bobbie cama gidip adamların cesedi helikoptere taşımalarını ve gökyüzünde kaybolmalarını izledi.

"Böylesi daha iyi" dedi Manuel.

Bobbie çocuğun ellerini düşünüyordu. Kesikler ve çizikler savunma sırasında alınan yaraların tipik özellikleriydi. Bir inşaat kazasında ölmediğinden kesinlikle emindi; saldırıya uğramış ve saldırgandan korunmak için ellerini kaldırmıştı. "Geldikleri ada nerede?" diye sordu Manuel'e.

"Okyanusta. Aşağı yukarı yüz-yüz yirmi mil mesafede."

"Bir tatil beldesi için bayağı uzak" dedi Bobbie.

Manuel helikopterin arkasından baktı. "Umarım bir daha gelmezler."

En azından elimde fotoğrafları var diye düşündü Bobbie. Ama masaya gittiğinde makinanın yerinde yeller esiyordu.

Yağmur nihayet o gece geç saatlerde durmuştu. Kliniğin arkasındaki yatak odasında tek başına kalan Bobbie eski püskü İspanyolca sözlüğünün kapağını yumruklu yordu. Çocuk 'raptor' demişti ve Manuel'in tüm itirazlarına rağmen İspanyolca bir kelime olmasından şüphelenmişti. Şimdi bundan emindi çünkü kelimeyi sözlükte bulmuştu. "İnsan kaçıran ya da dağa kaldıran haydut' anlamına geliyordu.

Buldukları onu endişelendiriyordu. 'Hupia'nın anlamı da şüphe uyandıracak şekilde yakındı. Tabii ki batıl inançları yoktu. O elleri bir hayaletin yaralamadığı kesindi. Peki çocuğun ona anlatmaya çalıştığı şey neydi?

Yan odadan inlemeler geliyordu. Kasabalı kadınlardan biri ilk doğum sancılarıyla kıvranıyor ve ebe Elena Morales ona yardım ediyordu. Bobbie odaya girip Elena'dan biraz dışarı çıkmasını istedi.

"Elena..."

"Si, doktor."

"Raptorun ne olduğunu biliyor musun?"

Elena gri saçlı, altmışında, güçlü bir kadındı ve boş şeylere pabuç bırakmayacak kadar gerçekçiydi. Yıldızların altında, karanlıkta kaşlarını çattı ve "Raptor?" diye tekrarladı.

"Evet. Bu kelimeyi biliyor musun?"

"Si, doktor." Elena başıyla onayladı. "Anlamı... geceleri dolaşıp çocukları götüren kişi."

"Çocuk hırsızı mı?"

"Evet."

"Hupia?"

Kadının tavırları bir anda değişti. "O kelimeyi ağzınıza almayın, doktor."

"Neden?"

"Şimdi hupiadan bahsetmeyin" dedi Elena başıyla kadının iniltilerinin geldiği yönü göstererek. "Bunun hiç sırası değil."

"Peki ama bir raptor kurbanlarını ısırıp hırpalar mı?"

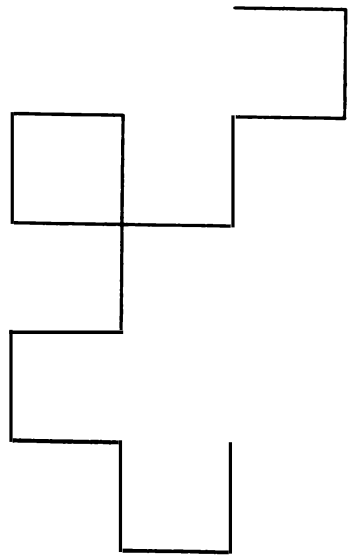
"Isırıp hırpalamak mı?" diye tekrarladı Elena hayretle. "Hayır, doktor. Öyle şeyler yapmaz. Raptor yeni doğmuş bebekleri çalan insandır." Konuşmadan rahatsız olmuş gibi bir hali vardı, bir an önce son vermek istiyordu sanki. Kliniğe yöneldi. "Kadın hazır olunca sizi çağırırım, doktor. Sanırım bir-iki saati daha var."

Bobbie yıldızları seyrederek sahile vuran dalgaları dinledi. Karanlığa rağmen açıkta demir atmış balıkçı teknelerinin gölgelerini seçebiliyordu. Manzara o kadar güzel ve sakindi ki vampirler ve kaçırılan bebeklerden bahsetmek delilik gibi geliyordu insana.

Bobbie odasına dönerken Manuel'in raptorün İspanyolca olmadığında ısrar etmesini hatırladı. Merak içinde küçük İngilizce sözlüğüne baktı ve büyük bir şaşkınlıkla kelimeyi burada da buldu.

raptor/i. (Latin kök. çapulcu, fr. raptus): yırtıcı kuş.

BİRİNCİ TEKRAR

"Kırık eğrinin ilk çizgilerinde temel matematiksel yapının ipuçları pek belirgin olmayacaktır."

IAN MALCOLM

ADETA BİR CENNET

MİKE Bowman Land Rover'ıyla Kosta Rika'nın batı sahillerindeki Cabo Blanko Biyolojik Rezervi'ne doğru giderken neşeyle ıslık çalıyordu. Güzel bir haziran sabahıydı ve önünde uzanan yol gerçekten görülmeye değerdi: bir uçurumla kucaklaşıyor ve ormanın ötesindeki mavi Pasifik'i görüyordu. Rehber kitaplara göre Cabo Blanco bakir vahşiliğe sahip bir cennetti. Bu manzara karşısında insan tatilin bitmesini istemiyordu.

Dallas'lı bir gayrimenkul işletmecisi olan Bowman Kosta Rika'ya karısı ve kızıyla iki haftalık bir tatil için gelmişti. Aslında yolculuk karısının fikriydi; Ellen haftalarca kulağının dibinde Kosta Rika'nın olağanüstü milli parklarından ve Tina'nın oraları görmekten ne kadar çok mutlu olacağından bahsetmişti. Ancak Kosta Rika'ya vardıklarında Ellen'ın San Jose'de bir estetik cerrahla randevulaştığı ortaya çıkmıştı. Mike Bowman bu ülkenin mükemmel ve ucuz estetik cerrahisini de San Jose'nin özel lüks kliniklerini de ilk kez duyuyordu.

Tabii ki feci bir kavga patlak vermişti aralarında. Mike karısının yalan söylediğini hissetmiş ve haklı çıkmıştı. Ayrıca bu tip ameliyatları düşünmek Ellen için çok saçmaydı, henüz otuz yaşındaydı ve güzel bir kadındı. Rice'taki son senesinde Kraliçe seçilmişti ve bu olayın üstünden de daha on yıl bile geçmemişti. Ama Ellen güvensiz ve vesveseli bir tipti ve son yıllarda güzelliğini kaybedeceğini düşünmeye başlamıştı.

Güzelliğini ve her şeyini...

Land Rover çamur saçarak bir çukura girdi. Yanında oturan Ellen "Doğru yolda olduğumuzdan emin misin?" diye sordu. "Saatlerdir tek bir insan yüzü görmedik."

"On beş dakika önce bir araba geçti yanımızdan" diye hatırlattı Mike. "Unuttun mu, mavi bir arabaydı."

"Ve aksi yöne gidiyordu..."

"Sevgilim, boş bir sahil istedin ve ben de sana boş bir sahil bulacağım" dedi Mike.

Ellen şüphe dolu bir tavırla kafasını salladı. "Umarım haklısındır."

Arka koltukta oturan Christina "Evet, baba. Umarım haklısındır" diye tekrarladı. Daha sekiz yaşındaydı.

"İnanın bana haklıyım." Bir süre hiç konuşmadan sürdü arabayı. "Ne kadar güzel! Şu manzaraya bakın. Olağanüstü!"

"Doğru" dedi Tina.

Ellen çantasından pudra kutusunu çıkarıp aynada gözlerinin altını sıkıştırıp baktı. İçini çekti ve pudra kutusunu yerine koydu.

Şimdi yokuş aşağı gidiyorlardı ve Mike Bowman da yola konsantre olmuştu. Birden küçük bir karaltı önlerine fırlayıp karşıya geçti ve Tina "Bakın, bakın!" diye bağırdı. Ama küçük şey çoktan ormanda kaybolmuştu.

"Neydi o?" diye sordu Ellen. "Maymun mu?"

"Belki de bir sincap maymunudur" dedi Bowman.

"Bunu da defterime yazayım mı?" dedi Tina ve kalemini çıkardı. Bir okul ödevi için yolculuk boyunca gördüğü hayvanların listesini tutuyordu.

"Bilmiyorum" dedi Mike terddütle.

Tina rehber kitaptaki resimleri inceledi. "Onun sincap maymunu olduğunu sanmıyorum" dedi. "Bana kalırsa bu da bir uluyan maymun." Şimdiye kadar birçok uluyan maymun görmüşlerdi.

"Hey" dedi Tina daha canlı bir sesle. "Bu kitaba göre Cabo Blanco'nun sahilleri uluyan maymunlar, beyaz yüzlü maymunlar ve miskin denilen üç parmaklı hayvanlar ve koatilerle doluymuş. Sence miskinlere rastlar mıyız?"

"Bu konuda bahse bile girerim!"

"Gerçekten mi?"

"Aynaya bakman yeterli."

"Çok komiksin, baba!"

Çamurlu yol orman ve okyanus arasında yokuş aşağı devam ediyordu.

Nihayet plaja vardıklarında Mike Bowman kendini bir kahraman gibi hissediyordu: yay şeklinde iki mil boyunca uzanan bomboş beyaz bir kumsal! Land Rover'ı plajı çevreleyen palmiyelerin gölgesine park etti ve piknik sepetlerini çıkardı. Ellen mayosunu giyerken "Bu kilolardan nasıl kurtulacağımı hiç bilmiyorum" diye söyleniyordu.

"Harikasın, tatlım!" Aslında Mike karısının fazasıyla zayıf olduğunu düşünüyordu ama böyle şeyler söylememesi gerektiğini öğrenmişti.

Tina plajda koşuşturmaya başlamıştı bile.

"Şapkanı almayı unutma" diye seslendi Ellen.

Tina omzunun üstünden "Sonra" diye bağırdı. "Şimdi bir miskin bulmaya gidiyorum."

Ellen Bowman plaja ve ağaçlara baktı. "Buranın güvenli olduğundan emin misin?"

"Tatlım, çevrede kimse yok ki!" dedi Martin.

"Ya yılanlar?"

"Oh, Tanrı aşkına" diye çıkıştı Mike. "Plajda yılanın işi ne?"

"Ya varsa..."

"Tatlım, yılanlar soğukkanlıdır. Sürüngenler vücut ısılarını koruyamazlar. Bu kum otuz derece. Bir yılanı kızartmaya yetecek kadar sıcak. Plajda yılan falan yok!" Mike beyaz kumda siyah bir nokta gibi görünen kızını seyretti. "Bırak istediğini yapsın. Eğlenmesine mani olma."

Sonra karısınınbeline sarıldı.

Tina yorulana kadar koştu ve sonra da kendini sıcak kumlara atıp kahkahalarla gülerek suyun kenarına yuvarlandı. Okyanus sıcak ve dalgasızdı. Bir süre oturup dinlendikten sonra şöyle bir arkasına bakarak arabadan ve ailesinden ne kadar uzaklaştığını anlamaya çalıştı.

Annesi geri dönmesi için el sallıyordu. Tina da neşeyle karşılık vererek anlamamış gibi yaptı. Şapka takmak istemiyordu. Geri dönmek ve annesinin kilo problemlerini dinlemek de istemiyordu. Sadece burada oturmak ve belki de bir miskin görmek istiyordu.

Tina iki gün önce San José'deki hayvanat bahçesinde bir miskin görmüştü. Muppet Şov'un kuklalarına benziyordu ve zararsız bir görünüşü vardı. Üstelik hızlı hareket edemiyordu; ondan kaçması çok kolay olurdu.

Annesinin seslendiğini duydu ve sudan çıkıp güneşsiz bir yere, palmiyelerin gölgesine gitmeye karar verdi. Sahilin bu bölümünde palmiyeler diğer bitkilerin kökleriyle boğum boğum düğümler oluşturarak her türlü içeri sızma girişimini engelliyordu. Tina pek bir şey göremiyordu. Orada bir miskin varsa bile görmesi mümkün değildi.

Sinirlenen küçük kız kuma oturup kuru yaprakları ezmeye başladı. Kumda bir sürü kuş izi vardı. Kosta Rika kuşları çok meşhurdu. Rehber kitaplar Kosta Rika'da Amerika ve Kanada'daki kuşların üç katı kadar tür bulunduğunu söylüyordu.

Kumdaki bazı üç parmaklı izler çok küçüktü ve öylesine silikti ki zorlukla seçilebiliyordu. Diğerleri daha büyük ve derindi. Tina anlamaz gözlerle bakarken çalılıkların arasından gelen hışırtıyı izleyen bir kuş sesiyle irkildi.

Miskinler kuş gibi öter miydi? Tina buna pek ihtimal vermiyordu ama emin de değildi. Bu öten şey bir okyanus kuşu olmalıydı. Hiç kıpırdamadan sessiz sakin beklerken hışırtıyı yeniden duydu ve en sonunda da gürültünün kaynağıyla karşılaştı. Çalılıkların arasından çıkan bir kertenkele birkaç metre uzağında durup merakla kıza baktı.

Tina nefesini tuttu. Listesi için yeni bir hayvan daha! Kertenkele arka ayakları üstünde durup kalın kuyruğunu sallayarak dik dik baktı. Böyle ayakta durduğunda neredeyse otuz beş santim uzunluğa ulaşan koyu yeşil derili hayvanın sırtında kahverengi çizgiler vardı. Küçük ön

ayakları havada kıpır kıpır oynayan küçük parmaklarla son buluyordu. Kıza bakarken kafasını yan yatırıyordu.

Tina hayvanın çok şirin olduğunu düşündü. Tıpkı büyük bir salamandra! Hayvanı taklit ederek elini kaldırdı ve parmaklarını oynattı.

Kertenkele korkmamıştı. Arka ayakları üstünde yürüyerek Tina'ya doğru ilerledi. Bir piliçten daha büyük değildi ve yürürken bir piliç gibi kafasını sallıyordu. Tina, bana mükemmel bir arkadaş olurdu, diye düşündü; tıpkı bir köpek ya da kedi gibi...

Birden kertenkelenin kumda kuşlarınkine benzeyen üç parmaklı izler bıraktığını fark etti. Kertenkele iyice yaklaşırken Tina da kumda oturup onu seyretti. Küçük hayvanı korkutmamak için hiç kıpırdamadan duruyordu. Bu kadar yaklaşmasına şaşırmıştı ama sonra buranın bir milli park olduğunu hatırladı. Parktaki bütün hayvanlar korunduklarını biliyorlardı herhalde. Kertenkele büyük bir ihtimalle evcilleştirilmişti. Hatta belki de Tina'dan yiyecek bir şeyler bekliyordu. Ne yazık ki yanında hiçbir şey yoktu. Tina yavaşça elini uzatıp avucunu açarak yiyeceği olmadığını gösterdi.

Kertenkele durdu, kafasını yan yatırdı ve öttü. Bu sefer sesi biraz daha farklıydı, daha çok bir kuşa benziyordu.

"Üzgünüm!" dedi Tina. "Yanımda yiyecek getirmedim..."

Kertenkele aniden kızın uzattığı ele atladı. Tina avucunun derisini çimdikleyen küçük parmakları ve kolunu aşağı çeken şaşırtıcı ağırlığı hissedebiliyordu.

Sonra kertenkele kolundan yüzüne atladı.

Güneşten gözlerini kısan Ellen Bowman "Tek istediğim Tina'yı gözden kaçırmamak" dedi. "Hepsi bu. Sadece gözümün önünde olmasını istiyorum!"

"İyi olduğundan eminim" diyen Mike otelin hazırladığı öğle yemeklerini didikliyordu. İştah açıcı bir tavuk ve etli börekler vardı. Ellen hiç birini yemezdi.

"Kumsaldan ayrılmadığından emin misin?" diye sordu Ellen.

"Evet, tatlım, ayrılmamıştır."

"Bu kumsalda kendimi tecrit edilmiş gibi hissediyorum"

"Böyle bir yere gelmek yanılmıyorsam senin fikrindi" dedi Mike, artık sinirlenmeye başlamıştı.

"Evet, benim fikrimdi."

"Öyleyse sorun ne?"

"Sadece kızımı görebilmeyi istiyorum, o kadar!"

Tam o sırada plajın diğer tarafında rüzgarla gelen bir ses duydular. Küçük kızları çığlık atıyordu.

PUNTARENAS

DR. Cruz Tina'nın üstündeki oksijen çadırının plastik kapağını indirirken "Sanırım şimdi çok daha iyi" dedi. Mike Bowman kızına iyice yaklaşarak yatağın yanına oturmuştu. Dr. Cruz'un becerisine güveniyordu, Londra ve Baltimore'daki tıbbi merkezlerde sürdürdüğü çalışmalar sayesinde çok iyi İngilizce konuşuyordu. Her hareketinden, yetenekli ve başarılı olduğu belliydi. Ayrıca Puntarenas'ın tam teçhizatlı hastahanesi Santa Maria Kliniği modern ve temizdi.

Ama yine de Mike Bowman sinirliydi. Kızının feci şekilde hasta olduğu ve evlerinden kilometrelerce uzakta çaresiz kaldıkları gerçekleri onu hiç rahat bırakmıyordu.

Mike kumsalda Tina'yı bulduğunda kız fundalıklar arasında histerik çığlıklar atıyordu. Her biri baş parmağı boyunda küçük ısırıklarla kaplı sol kolu kan içindeydi. Ayrıca tükürüğe benzeyen yapışkan bir sıvı vardı.

Kızını arabaya taşıdı. Kısa bir süre içinde kolu kızarmış ve şişmişti; Mike o korkunç dönüş yolunu, kızı korku ve acıyla bağırırken Land Rover'ın çamurlu yollarda kayıp zıpladığını kolay kolay unutamayacaktı. Park sınırlarına varmadan çok önce şiş boyna kadar yayılmış ve Tina nefes alırken zorlanmaya başlamıştı.

Ellen oksijen çadırına bakarak "Düzelecek mi?" diye sordu.

"Evet, kesinlikle" dedi Dr. Cruz. "Nefes düzenleyici bir iğne yaptım, şimdi daha rahat. Kolundaki ödemin de bir hayli indiğini görebilirsiniz."

Mike Bowman "Ya şu ısırıklar..." dedi.

"Henüz kesin bir teşhis koyamadık" diye yanıtladı doktor. "Ben de daha önce hiç böyle ısırık görmedim. Ama izlerin kaybolduklarını fark etmişsinizdir. Seçilmele-

ri neredeys imkansız. Neyseki fotoğraflarını çekmiştim. Ayrıca tükürük numunesi almak için kollarını yıkadım, hem burada hem San José'de tahlil edilebilmesi için iki numune ve gerektiğinde kullanılmak üzere dondurulacak bir numune daha... Çizdiği resim sizde mi?"

"Evet" dedi Mike Bowman ve Tina'nın yetkililerin isteği üzerine çizdiği resmi uzattı.

"Onu ısıran hayvan bu mu?" diye sordu Dr. Cruz resme bakarak.

"Evet" dedi Mike. "Tavuk ya da kargadan daha büyük olmayan yeşil bir kertenkele gördüğünü söyledi."

"Böyle bir kertenkele türünün varlığından haberim yoktu" dedi doktor. "Arka ayakları üstünde duruyor..."

"Doğru, arka ayakları üstünde yürüdüğünü söyledi" dedi Mike.

Dr. Cruz kaşlarını çattı. Resme bir süre daha baktı. "Ben uzman değilim. Dr. Guitierrez'den bizi ziyaret etmesini istedim. Körfezin karşı yakasındaki Carara Biyolojik Rezervi'nde kıdemli araştırmacıdır. Belki o hayvanı tanımlayabilir."

"Burada Cabo Blanco'dan kimse yok mu?" diye sordu Mike. "Tina orada ısırıldı."

"Ne yazık ki yok" dedi Dr. Cruz. "Cabo Blanco'da daimi bir ekip yok ve bir süredir de hiçbir araştırmacı gitmedi oraya. Birkaç aydır o plajda yürüyen ilk insanlar sizsiniz. Ama eminim Dr. Guitierrez'in doğru adam olduğunu siz de kabul edeceksiniz. Birkaç dakika sonra burada olur."

Haki bir şort ve gömlek giyen Dr. Guitierrez sakallıydı. Esas sürpriz Amerikalı olmasıydı. Yumuşak Güney aksanıyla konuşarak kendisini tanıtırken "Bay ve Bayan Bowman, nasılsınız, sizinle tanıştığıma memnun oldum" diye başladı sözlerine ve son beş yıldır Kosta Rika'da çalışan Yale'li bir biolojist olduğunu açıkladı. Marty Guitierrez Tina'yı baştan aşağı muayene ederek kolundaki ısırıkların her birine dikkatle baktı, küçük bir cetvelle boyutla-

rını ölçtü. Bir süre sonra geri çekildi ve neler olduğunu anladığını gösteren bir tavırla başını salladı. Fotoğrafları inceledi ve laboratuvarda tahlil edilen tükürük hakkında sorular sordu.

En sonunda gergin bekleyen Mike Bowman ve karısına döndü. "Tina iyileşecek. Ancak sizden birkaç noktayı aydınlatmanızı isteyeceğim." dedi ve notlar almaya başladı. "Kızınız çalılıklardan çıkıp arka ayakları üstünde plajda yürüyen yaklaşık otuz beş santim uzunluğunda yeşil bir kertenkelenin saldırısına uğradığını söylüyor, öyle mi?"

"Evet, kesinlikle."

"Kertenkelenin çıkardığı sese gelince..."

"Tina cıvıldadığını ya da öttüğünü söyledi."

"Fare gibi diyebilir miyiz?"

"Evet..."

"Güzel, o kertenkeleyi tanıyorum!" dedi Dr. Guitierrez. Dünyadaki altı bin kertenkele türünden ancak bir düzine kadarı dimdik yürüyebiliyordu. Bu türlerden sadece dördü Latin Amerika'da bulunuyordu. Rengi göz önünde bulundurulduğu takdirde seçenekleri bire indirmek mümkündü. "Bu kertenkelenin burada, Kosta Rika ve Honduras'ta rastlanan 'Basiliscus amoratus", yani çizgili iguana olduğundan eminim. Arka ayakları üstünde durduğuna göre otuz beş santim uzunluğa ulaşabilir."

"Zehirli midir?"

"Hayır, bayan Bowman. Kesinlikle hayır!" Guitierrez Tina'nın kolundaki şişin alerjik bir reaksiyon olduğunu belirtti. "Tıp literatürüne göre her yüz kişiden dördü sürüngenlere karşı aşırı derecede hassastır!" dedi. "Kızınız da onlardan biriymiş, o kadar."

"Çığlık atıyordu, çok acıdığını söylüyordu..."

"Elbette acıyordur" dedi Guitierrez. "Sürüngen tükürüğü şiddetli acılara yol açabilen serotonin adlı bir madde içerir." Cruz'a döndü. "Kan basıncı antistamin verince düştü mü?"

"Evet" dedi Cruz. "Hemen düştü."

"Hiç şüphe yok, serotonin bu" dedi Guitierrez.

Ellen Bowman hâlâ endişeliydi. "Peki ama kertenkele onu neden ısırdı?"

"Kertenkele ısırıkları çok sık görülür" dedi Guitierres. "Hayvanat bahçelerindeki hayvan bakıcıları hemen hemen her gün ısırılırlar. Ayrıca geçen gün sizin bulunduğunuz yerden aşağı yukarı altmış mil uzaktaki Amaloya'da bir kertenkelenin beşiğinde yatan bebeği ısırdığını duydum. Kısacası ısırma vakaları her zaman mevcuttur. Ama kızınızda bu kadar çok ısırık olmasının sebebini bilmiyorum. O sırada ne yapıyordu?"

"Hiçbir şey. Hayvanı korkutmak istmediğinden hiç kıpırdamadan oturduğunu söyledi."

Guitierrez kaşlarını çatarak "Hiç kıpırdamadan oturuyormuş" diye tekrarladı. Kafasını salladı. "Eee... Olanları açıklamak mümkün değil. Vahşi hayvanların ne yapacağını kestirmek çok güç."

"Ya kolundaki tükürük?" diye sordu Ellen. "Kuduz tehlikesini düşünüyorum da..."

"Yo, hayır" dedi Guitierrez. "Bir sürüngen kuduz taşımaz, Bayan Bowman. Kızınız bir iguananın ısırığına reaksiyon gösterdi. Ciddi bir şey yok."

Mike Bowman Tina'nın çizdiği resmi Guitierrez'e de gösterdi. Doktor başını salladı. "Bu resimdeki hayvanın bir iguana olduğunu söyleyebilirim. Tabii ki birkaç hatalı detay var. Boyun daha uzun ve arka ayakların üç değil beş parmaklı olması gerekiyor. Kuyruk çok kalın ve çok dik. Ama her şeye rağmen bu bahsettiğimiz türden bir kertenkele."

"Ama Tina boynunun uzun olduğunu özellikle belirtti." diye ısrar etti Ellen. "Üstelik üç parmağı var demişti."

"Tina'nın müthiş bir gözlem yeteneği vardır" diye ekledi Mike Bowman.

"Buna hiçbir itirazım yok" dedi Guitierrez gülümseyerek. "Ama yine de kızınızın sıradan bir Basiliscus amora-

tus tarafından ısırıldığını ve ciddi bir alerjik reaksiyon gösterdiğini düşünüyorum. Tedavinin cevap verme süresi on iki saattir. Sabaha tamamen iyileşir."

Santa Maria Kliniği'nin bodrum katındaki modern laboratuvarında Dr. Guitierrez'in Amerikalı kızı ısıran hayvanı zararsız bir iguana olarak tanımladığı öğrenilmişti. İlk tahlillerde bilinmeyen biyolojik bir etkinliğe sahip yüksek moleküler ağırlıklı birçok proteine rastlanmasına rağmen tükürük tahlilleri derhal hızlandırıldı. Ama gece nöbetindeki teknisyen çok meşguldü ve tükürük numunelerini buzdolabının bekleme rafına kaldırdı.

Ertesi sabah gündüz nöbetinde görevli doktor bekleme rafını taburcu edilen hastalarla karşılaştırdı. BOWMAN, CHRISTINA adlı hastanın listede yer aldığını görünce tükürük numunelerini attı. Son anda numunelerden birinin üstünde San José'deki üniversite laboratuvarına gönderilmesi gerektiği anlamına gelen kırmızı bantı gördü. Tüpü çöp kutusundan çıkarıp gideceği yere yolladı.

"Hadi Dr. Cruz'a teşekkür et" dedi Ellen Bowman kızını dürterek.

"Teşekkürler Dr. Cruz" dedi Tina. "Şimdi çok daha iyiyim" Uzanıp doktorun elini sıktı. "Bugün farklı bir gömlek giymişsiniz."

Bir an Dr. Cruz kaşlarını çatarak düşündü. Hemen ardından da "Haklısın, Tina." dedi. "Bütün geceyi hastanede geçirdiğim zamanlarda ertesi sabah gömleğimi değiştiririm."

"Ama kravatınız aynı, değil mi?"

"Evet, sadece gömleğimi değiştiririm."

Ellen Bowman "Gözlem yeteneğinden bahsetmiştim" dedi.

"Kesinlikle haklısınız" dedi Dr. Cruz gülümseyerek ve büyük bir ciddiyetle küçük kızın elini sıktı. "İyi tatiller, Tina. Kosta Rika'da eğlenmeye bak."

"Eğleneceğimden eminim."

Bowman ailesi tam çıkıyordu ki Dr. Cruz "Oh, Tina, seni ısıran kertenkleyi hatırlıyor musun?" diye sordu.

"Hı-hı."

"Ya ayaklarını?"

"Hı-hı."

"Parmakları var mıydı?"

"Evet."

"Kaç tane?"

"Üç" dedi Tina.

"Nerden biliyorsun?"

"Baktım" dedi küçük kız. "Ayrıca sahildeki bütün kuşlar kumda üç parmaklı izler bırakıyor. Tıpkı böyle..." Elini kaldırdı ve ortadaki üç parmağını açtı." Kertenkelenin bıraktığı izler de aynıydı."

"Kertenkelenin izleri kuşların izlerine mi benziyordu?"

"Hı-hı" dedi Tina. "O da bir kuş gibi yürüyordu Başını aşağı yukarı sallıyordu." Kafasını oynatarak birkaç adım attı.

Bowman'lar gittikten sonra Dr. Cruz biyoloji istasyonundaki Dr. Guitierrez'e bu konuşmayı nakletmeye karar verdi.

"Kızın hayli ilginç bir hikayesi olduğunu kabul etmeliyim" dedi Guitierrez. "Ben de kontrol ettim. İyileştiğine seviniyorum ama artık bir iguana tarafından ısırıldığından pek emin değilim. Kesinlikle bir iguna değildi."

"Peki ne olabilir?"

"Eee... Tahmin yapmak için henüz çok erken" dedi Guitierrez. "Bu arada, hastaneye başka kertenkele ısırma vakası geldi mi?"

"Hayır, neden?"

"Böyle bir şey duyarsan beni haberdar etmeyi sakın unutma, dostum."

KUMSAL

MARTY Guitirrez kumsalda oturdu ve körfezin sularında parıldayan akşam güneşinin palmiyelerin ardındaki fındalıkları aydınlatan ışınlarını seyre daldı. Tahminlerine göre iki gün önce Amerikalı kızın oturduğu noktadaydı.

Bowman'lara söylediği gibi kertenkele ısırması sıradan bir olaydı ama Guitierrez bir iguananın insanlara saldırdığını hiç duymamıştı. Hele bir kertenkelenin saldırısına uğradığı için hastaneye kaldırılan kimseye hiç rastlamamıştı. Ayrıca Tina'nın kolundaki ısırıkların çapı bir iguana için çok genişti. Carara'daki merkeze döndüğünde küçük araştırma kitaplığını karıştırdı ama kertenkele ısırıklarıyla ilgili hiçbir kaynak bulamadı. Ardından Amerika'da bulunan bilgisayar bilgi üssü hattı Enternasyonel Bio-Bilim Hizmetleri'ni aradı. Ama orada da iguana ısırmaları ya da kertenkele ısırmaları sonucu hastahaneye kaldırılma konusunda hiçbir bilgiye rastlamadı.

Sonra Amaloya'daki sağlık görevlisini aradı ve dokuz günlük bir bebeğin beşiğinde yatarken ayağından ısırıldığını, olayın tek tanığı büyükannenin ısıranın bir kertenkele olduğunu belirttiğini öğrendi. Ayak şişmiş ve bebek ölümden dönmüştü. Büyükanne kertenkeleyi kahverengi çizgileri olan yeşil bir hayvan olarak tanımlamıştı. Kadın hayvanı korkutup kaçırmadan önce çocuğu defalarca ısırmıştı.

"Garip" demişti Guitierrez.

"Hayır, tüm vakalar aynı" diyen sağlık görevlisi başka olaylarla karşılaşıldığını eklemişti: yukarı sahildeki komşu kasaba Vasquez'de bir çocuk uyurken ısırılmıştı. Bir başkası da Puerta Sotrero'da aynı saldırıya maruz kalmıştı. Tüm olaylar son iki ay içinde meydana gelmişti. Hepsinde de kurbanlar uyuyan çocuklar ya da bebeklerdi.

Böylesine yeni ve farklı bir tanımlama Guitierrez'i önceden bilinmeyen bir kertenkele türünün varlığından şüphelenmeye itti. Bu tip şeyler Kosta Rika'da hiç olmazdı. En dar noktasında sadece yetmiş beş mil genişliğe sahip ülke Maine eyaletinden daha küçüktü. Yine de bu sınırlı alan içinde Kosta Rika dikkat çekici bir biyolojik yerleşim çeşitliliği gösteriyordu: hem Atlantik'e hem de Pasifik'e bakan kıyıları; dört metre yüksekliğindeki dorukları ve volkanları da içeren dört ayrı dağ sırası; yağmur ormanları, bulut ormanları, ılıman bölgeler, bataklıklar ve yakıcı çöller. Böyle bir ekolojik çeşitlilik şaşırtıcı bir bitki ve hayvan türü çeşitliliğini de beraberinde getiriyordu. Kosta Rika'daki kuştürleri tüm Kuzey Amerika'dakinden üç kat fazlaydı. Bin türden fazla orkide vardı. Beş bin türden fazla böcek.

Son yıllarda gittikçe artan bir hızla yeni türler keşfedilmesinin sebebi ise bir hayli üzücüydü. Kosta Rika'nın ormanları yok ediliyor ve yuvalarını kaybeden türler başka bölgelere taşınırken davranış değişiklikleri de gösteriyordu.

Kısacası yeni bir türün bulunması kuvvetle muhtemeldi. Ancak yeni keşiflerin heyecanına yeni hastalıkların çıkması ihtimalinin endişesi ekleniyordu. Kertenkeleler çoğu insanlara da bulaşabilecek virüsler taşıyordu. En ciddisi insanlarda ve atlarda bir tür uyku hastalığına yol açan merkezi beyin iltihabıydı. Guitierrez sadece muayene etmek için de olsa bu yeni kertenkele türünü bulması gerektiğini hissediyordu.

Güneşin batışını seyretti ve içini çekti. Belki de Tina Bowman yeni bir hayvan görmüştü, belki de görmemişti. Guitierrez kesinlikle görmemişti. Bu sabah erkenden havalı silahını almış, şarjörü ligamin oklarıyla doldurmuş ve büyük umutlarla sahile doğru yola çıkmıştı. Ama gününü boşa harcamıştı. Sahilden tepeye geri dönmek için acele etmeliydi, karanlığa kalmak istemiyordu.

Guitierrez kalktı ve yürümeye başladı. Az ilerde, fundalıkların kenarında salına salına yürüyen bir uluyan maymun karaltısıyla karşılaştı. Suya doğru bir adam atarak kaçtı. Bunlar tek başına dolaşmazdı, diğerleri de ağaç tepelerinde saklanıyor olmalıydılar ve uluyan maymunların davetsiz misafirlerin üstüne işemek gibi bir alışkanlıkları vardı.

Ama bu ilginç maymunun yalnız dolaşır gibi bir hali vardı; çok yavaş yürüyor ve sık sık kalçaları üstüne oturarak dinleniyordu. Ağzından bir şey sarkıyordu. Guitierrez iyice yaklaşınca hayvanın bir kertenkele yemekle meşgul olduğunu gördü. Kuyruğu ve arka ayakları maymunun çenelerinden sarkıyordu. Bulunduğu yerden bile Guitierrez yeşil üzerine kahverengi çizgileri seçebiliyordu.

Guitierrez kendini yere atıp tabancayı dirseğine dayadı. Koruma altında yaşamaya alışmış maymun şaşkın şaşkın bakıyordu. İlk ok vınlayarak yanından geçtiğinde bile kaçmadı. İkincisi kalçasından içeri girdiğinde öfke ve hayretle bağırıp ormana kaçarken yemeğinin artıklarını da yere düşürdü.

Guitierrez ayağa kalktı ve ilerledi. Maymunu hiç merak etmiyordu; uyuşturucu dozu o kadar azdı ki sadece birkaç dakikalık bir şekerlemeye sebep olabilirdi. Doktorun asıl düşündüğü yeni keşfiyle yapacaklarıydı. İlk raporu Guitierrez yazacaktı ama son pozitif tanımlama için artıkların Amerika Birleşik Devletleri'ne gönderilmesi gerekiyordu. Peki kime gönderecekti? En yetkili uzman New York Columbia Üniversitesi'nin emekli zooloji profesörü Edward H. Simpson'dı. Uzun beyaz saçlarıyla hoş bir adam olan yaşlı Simpson kertenkele türleri konusunda dünyanın önde gelen otoritelerinden biriydi. Büyük bir ihtimalle Marty kertenkeleyi Dr. Simpson'a gönderecekti.

NEW YORK

COLUMBIA Üniversitesi Tropikal Hastalıklar Laboratuvarı yöneticisi Dr. Richard Stone, genelde bu ismin olduğundan daha büyük ve önemli bir yeri çağrıştırdığını düşünüyordu. Yirminci yüzyılın başlarında laboratuvar Biomedikal Araştırma Binası'nın dördüncü katını tümüyle işgal ediyordu ve teknisyenler sarı humma, sıtma ve kolera felaketlerinin kökünü kazımak için çalışıyorlardı. Ancak tıbbi yenilikler —antibiyotikler ve aşılar— ve Nairobi ile Sao Paulo'daki araştırma laboratuvarları THL'nin bir zamanlar sahip olduğu prestiji kaybetmesine yol açtı. Şimdi eski boyutlarının sadece bir bölümünü koruyabilen laboratuvar tam gün çalışan iki teknisyenle yurtdışına çıkmış New Yorklular'ın hastalıklarını teşhis etme göreviyle yetiniyordu. Laboratuvarın huzurlu ortamı bu sabah ellerine geçen şeye kesinlikle hazırlıklı değildi.

"Oh, harika!" dedi elindeki şişenin gümrük etiketini okuyan Tropikal Hastalıklar Laboratuvarı teknisyeni. "Kısmen yenmiş, tanımlanamayan Kosta Rikalı bir kertenkelenin artıklarını yollamışlar bize!" Burnunu buruşturdu. "Hepsi sizin Dr. Stone."

Richard Stone bu yeni ziyaretçiyi incelemek için laboratuvarın diğer köşesine geçti. "Ed Simpson'ın laboratuvarından gelen materyal bu mu?"

"Evet" dedi teknisyen kadın. "Ama bize bir kertenkele göndermelerinin sebebini anlayamadım doğrusu!"

"Simpson'ın sekreteri aradı." dedi Stone. "Doktor yaz boyunca bir iş seyahati nedeniyle Borneo'daymış ve kertenkelenin bulaşıcı bir hastalık taşımasından şüphelenildiği için bir göz atmamızı rica etmiş. Elimizde neler var bir bakalım."

Beyaz plastik silindir şişe iki litrelik bir süt şişesinin boyutlarına sahipti. Vidalı kapak metal mandallarla kilitlenmişti. 'Uluslararası Numune' yazılı etikette dört dilde uyarılar vardı. Bunlar şüpheci gümrük görevlilerinin şişeyi açmalarını engelleme amacını taşıyordu.

Görünüşe bakılırsa uyarılar işe yaramıştı çünkü Richard Stone büyük lambayı üstüne tuttuğunda mühürün hâlâ kapalı olduğunu gördü. Hava tutaçlarını açtı ve eldivenlerini giyip yüzüne maske taktı. Önemini kaybetmesine rağmen laboratuvar kısa bir süre önce Venezuela at humması, Japon B beyin iltihabı, Kyasanur Ormanı virüsü, Langat virüsü ve Mayaro gibi hastalıkları tanımlamayı başarmıştı. Stone kapağı açtı.

Dışarı çıkan beyaz dumanı, serbest kalan gazın ıslığı izledi. Silindir şişe buzlandı. İçinden yeşil bir şeyleri koruyan fermuarlı plastik bir çanta çıktı. Stone masanın üstüne ameliyat örtüsü serdi ve çantanın içindekileri aldı. Donmuş hayvan masaya düşerken boğuk bir çarpma sesi duyuldu.

"Oh! Birilerine ziyafet olmuş gibi bir hali var" dedi teknisyen.

"Evet, haklısın" dedi Stone. "Bizden ne istiyorlar?"

Teknisyen ilişikteki bilgileri okudu. "Kertenkele yerli çocukları ısırıyor. Türünün tanımlanmasında şüpheler var ve ısırmadan bulaşabilecek hastalıklardan endişe ediliyor." Kadın üst köşesinde TİNA imzası bulunan bir kertenkele resmi çıkardı. "Çocuklardan biri kertenkelenin resmini çizmiş."

Stone resme baktı. "Türünü tanımlamamız mümkün değil ama bu parçalardan kan alabilirsek hastalıkları kolayca teşhis edebiliriz. Hayvanın adı ne?"

"Üç parmaklı olmasıyla genetik anormallik gösteren Basiliscus amoratus" dedi teknisyen.

"Pekala, hadi başlayalım." dedi Stone. "Erimesini beklerken rapor için röntgenini ve resimlerini çek. Kan al-

dıktan sonra bazı bağlantılar bulana kadar antikor setini çalıştır. Bir problem çıkarsa bana haber ver."

Laboratuvar öğle yemeğinden önce cevabı bulmuştu: kertenkelenin kanı hiçbir virüs veya bakteri antijenine önemli reaksiyon göstermedi. Zehir profillerini de çıkarmışlar ve sadece bir pozitif sonuç almışlardı: kan az miktarda Hindistan kral kobrasının zehrine tepki göstermişti. Ama böyle hafif reaksiyonlar sürüngenler için olağandı. Dr. Stone aynı akşam Dr. Martin Guitierrez'e gönderdiği faksta bunu belirtmeye gerek görmedi.

Kertenkelenin tanımlanması mümkün değildi; Simpson'ı beklemek zorundaydı. Doktorun dönmesine daha haftalar vardı ve sekreteri THL'den bu süre içinde numuneyi saklamalarını rica etti. Dr. Stone da onu fermuarlı çantasına koyup dondurucuya attı.

***

Martin Guitierrez Columbia Tıbbi Merkezi/Tropikal Hastalıklar Laboratuvarı'ndan gelen faksı dikkatle okudu. Kısa bir rapordu:

DENEK: Basiliscus amoratus, genetik anormallik göstermekte (Dr. Simpson'ın ofisinden alınmıştır)

MATERYAL: alt bölüm, ? kısmen yenmiş hayvan

UYGULANAN İŞLEMLER: röntgen; virüs, parazit ve bakteri için mikroskopik imünolojik RTX

BULGULAR: Basiluscus amoratus numunesinde insana bulaşabilecek hiçbir dokusal ya da imünolojik kanıt bulunamadı.

(imza)
Richard A. Stone, T.D., müdür

Guitierrez bu mektuptan iki sonuç çıkardı. Birincisi, kertenkelenin iguana olarak tanımlanması Columbia Üniversitesi bilimadamlarınca da onaylanmıştı. İkincisi, bulaşıcı hastalığa rastlanmaması son zamanlardaki tektük kertenkele saldırılarının Kosta Rika için ciddi sağlık sorunları taşımadığını gösteriyordu. Diğer yandan ilk varsayımlarının da doğruluğuna güvenebilirdi artık: bir kertenkele türü ormandan dışarı atılıp yeni bir yuvaya sürüklenmiş ve kasaba halkıyla temasa geçmişti. Guitierrez birkaç hafta içinde kertenkelelerin yeni yaşamlarına uyum sağlayacağından ve ısırma vakalarının son bulacağından kesinlikle emindi.

Bahia Anasco klinik binasının oluklu çatısını döven tropikal yağmur delicesine yağıyordu. Neredeyse geceyarısı olmuştu; fırtına yüzünden elektrikler kesilmiş ve ebe Elena Morales cik cik öten bir ses duyduğunda cep fenerinin ışığında çalışmak zorunda kalmıştı. Seslerin bir fareden geldiğini düşünerek annenin alnına kompres yaptıktan sonra yeni doğan bebeği kontrol etmek için yan odaya geçti. Elini kapı tokmağına götürdüğü sırada cıvıltıyı tekrar duydu ve rahatladı. Yağmurdan açılan pencereden bir kuş girmiş olmalıydı. Kosta Rikalılar yeni doğmuş bebeği ziyaret eden kuşun şans getirdiğine inanırlardı.

Elena kapıyı açtı ve feneri içeri tuttu. Ortada kuş falan yoktu.

Bebek bir sepetin içinde uyuyordu, ince bir battaniyeyle kundaklanmıştı ve sadece yüzü görünüyordu. Beşiğin kenarında çirkin taş heykellere benzeyen koyu yeşil üç kertenkele duruyordu. Elena'yı gördüklerinde başlarını sallayıp merakla baktılar ama kaçmadılar. Fenerin ışığında Elena burunlarından kan damladığını gördü. İçlerinden biri cik cik öterek eğildi ve hızlı bir baş hareketiyle bebekten kocaman bir et parçası kopardı.

Elena çığlık atarak üstlerine doğru koştu ve kertenkeleler karanlıkta kayboldular. Ama kadın beşiğin yanına varmadan bebeğin yüzüne neler olduğunu görebildi ve çocuğun çoktan öldüğünü anladı. Kertenkeleler cik cik öterek yağmurlu gecede kaçışırlarken arkalarında sadece üç parmaklı kanlı ayak izleri bıraktılar, tıpkı kuşlar gibi.

VERİ KALIBI

DAHA sonra, iyice sakinleşince Elena Morales kertenkele saldırısını rapor etmemeye karar verdi. Gördükleri karşısında düştüğü dehşete rağmen bebeği korumasız bıraktığı için eleştirilebileceğindenendişelendi. Bu yüzden de anneye bebeğin boğulduğunu söyledi ve José'ye gönderdiği formlarda ölümü Ani Bebek Ölüm Sendromu olarak rapor etti. Bu çok küçük çocuklarda rastlanan belirlenemeyen bir ölüm sendromuydu; önceden anlaşılması mümkün değildi ve raporu itirazsız kabul edildi.

Tina Bowman'ın kolundan alınan tükürük numunesini tahlil eden San José üniversite laboratuvarı birçok önemli buluş yaptı. Sanıldığı gibi tükürük büyük miktarda serotonin içeriyordu. Ancak tükürük proteinleri arasında gerçek bir canavar saklıydı: moleküler kütlesi 1.980 idi ve bilinen en büyük proteinlerden biriydi. Biyolojik faaliyeti hâlâ inceleniyordu ama yapısı daha ilkel olmasına rağmen kobra zehrine bağlı sinirsel zehir mevcudiyetinden şüpheleniliyordu.

Laboratuvar ayrıca gama-amino metionin hidrolaz zerrecikleri de buldu. Ancak bu enzim genetik mühenisliğinin işaretiydi ve vahşi hayvanlarda bulunmadığından teknisyenler laboratuvardan bulaştığı sonucuna vararak Puntarenas'taki muhatapları Dr. Cruz'a bu buluşlarını rapor etmediler.

Kertenkele parçacıkları Columbia Üniversitesi dondurucusunda Dr. Simpson'ı bekliyordu. Eğer Tropikal Hastalıklar Laboratuvarı'nın teknisyeni Alice Levin Tina Bowman'ın çizdiği resmi görüp "Kim çizdi bu dinozoru?" diye sormasaydı her şey unutulup gidecekti.

"Neyi?" dedi Richard Stone teknisyenin yanına gelerek.

"Dinozoru. Bu bir dinozor değil mi? Benim oğlum da hep böyle şeyler çizer."

"O bir kertenkele" dedi Stone. "Kosta Rika'dan gönderildi. Küçük bir kız çizmiş."

"Hayır!" dedi Alice Levin başını sallayarak. "Şuna bir daha bak. Çok belirgin. Büyük bir kafa, uzun bir boyun... hem arka ayakları üstünde duruyor ve kuyruğu da kalın. Bu bir dinozor!"

"Olamaz! Sadece otuz beş santim uzunluğunda..."

"Eee? Küçük dinozorlar da vardı" dedi Alice. "İnan bana bunun ne olduğunu biliyorum. İki oğlum var, bu konuda uzmanım. En küçük dinozorlar otuz beş santimden de kısaydılar. Teenysaurus ya da onun gibi bir şey, bilmiyorum. İsimleri çok garip... On yaşın üstündeysen ezberlemen imkansız!"

"Anlamıyorsun" dedi Richard Stone. "Günümüzde yaşayan bir hayvanın resmi bu. Parçacıklarını gönderdiler, şimdi dondurucuda." Stone çantayı aldı ve hayvanı içinden çıkardı.

Alice bacak ve kuyruktan oluşan numuneye bakıp omuz silkti, dokunmadı bile. "Bilmiyorum, bana kalırsa dinozora benziyor!"

Stone kafasını salladı. "Mümkün değil!"

"Neden?" diye sordu Alice Levin. "Bir artık, bir kalıntı ya da her ne deniliyorsa ondan olabilir!"

Stone kafasını sallamaya devam ediyordu. Alice bu konuda hiçbir şey bilmezdi, sadece aşağı katta çalışan bir bakteriyoloji teknisyeniydi. Üstelik çok geniş bir hayal gücü vardı. Stone kadının cerrahi bölümdeki hademelerden biri tarafından izlendiği fikrine kapıldığı zamanları hatırlıyordu da...

"Biliyorsun, bu bir dinozorsa büyük bir olayla karşı karşıyayız!" diye devam etti Alice Levin.

"Ama dinozor değil!"

"Kontrol ettirdin mi?"

"Hayır!"

"Öyleyse onu Doğal Tarih Müzesi'ne ya da başka bir yere götür!" dedi Alice. "Gerçekten de yapmalısın bunu."

"Başımı belaya sokmaya hiç niyetim yok."

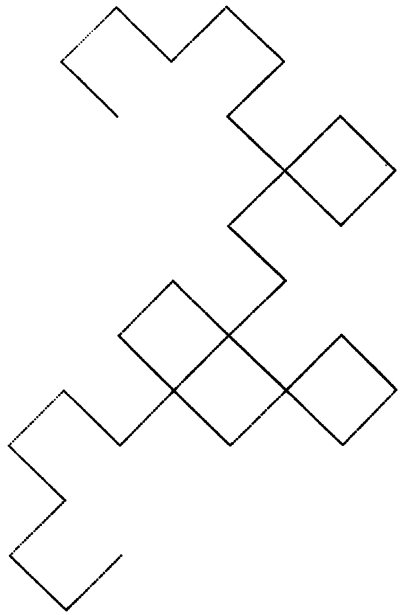
"Senin için yapmamı ister misin?"

"Hayır, istemem" dedi Richard Stone.

"Bir şey yapmayacak mısın yani?"

"Kesinlikle hayır!" Stone çantayı buzluğa koyup kapıyı hızla kapadı. "Bu bir dinozor değil, kertenkele. Hem her ne olursa olsun tanımlanması için Dr. Simpson'ın Borneo'dan dönmesini beklemek zorunda. Son sözüm bu, Alice. Kertenkele hiçbir yere gitmiyor!"

İKİNCİ TEKRAR

"Kırık eğrinin sonraki çizgileriyle beraber ani değişiklikler de belirebilir."

IAN MALCOLM

İÇDENİZİN SAHİLLERİNDE

ALAN Grant yerin metrelerce altında çömeldi. Isı otuz beş derecenin üstündeydi. Dizlerine taktığı keçe tabanlı yastıklar ağrıyı engelleyemiyordu. Ciğerleri kuvvetli alkalin tozundan yanıyordu. Alnından şıpır şıpır ter damlıyordu. Ama Grant durumundan hiç de şikayetçi değildi. Tüm dikkati önünde uzanan dar alanda yoğunlaşmıştı. Elindeki kürdan ve devetüyü ressam fırçasıyla çalışarak L şeklinde küçük bir çene kemiği parçası çıkardı ortaya. Kemik sadece otuz santimdi ve küçük parmağından daha kalın değildi, dişler bir dizi küçük noktadan ibaretti, Grant kazarken kemik parçaları pul pul dökülüyordu. Devam etmeden önce kauçuk alçıya kemiğin kalıbını çıkarmak için durdu. Etobur bir dinozor yavrusuna ait olduğuna şüphe yoktu. Sahibi yetmiş dokuz milyon yıl önce, aşağı yukarı iki aylıkken ölmüştü. Şansı yaver giderse Grant iskeletin geri kalanını da bulabilirdi. Bunu başarırsa bir bebek etoburun ilk tamamlanmış iskeletini elde etmiş olacaktı...

"Hey, Alan!"

Alan Grant güneş ışığında gözlerini kırpıştırarak yukarı baktı. Güneş gözlüğünü çıkardı ve elinin tersiyle alnını sildi.

Montana Yılansuyu havalisindeki bozkırda, erozyona maruz kalmış bir tepenin yamacında çalışıyordu. Gökyüzünün mavi şapkası altında körleşmiş tepeler, ufalanmış kireçtaşı katmanlarını gözler önüne sererek dört bir yana uzanıyordu. Bir tek ağaç, bir tek fundalık yoktu. Sadece çorak kayalar, yakıcı güneş ve rüzgar.

Ziyaretçiler bu bozkırın bomboş olduğunu düşünüyorlardı ama Grant baktığında çok farklı şeyler görüyordu.

Bu topraklar seksen milyon yıl önce yok olan bambaşka bir dünyanın kalıntılarıyla doluydu. Grant kendini büyük bir içdenizin sahilindeki bataklıkta gezinirken görüyordu. Bu içdeniz yeni ortaya çıkan Rocky Dağları'ndan sarp doruklarıyla Apalaş Dağları'na uzanan bin millik geniş bir alana sahipti. Tüm Batı Amerika sular altındaydı.

O zamanlar çevredeki volkanların dumanıyla kararan gökyüzünde kalın bulutlar vardı. Atmosferdeki karbondioksit daha yoğun ve zengindi. Sahil boyunca uzanan bitkiler hızla büyüyordu. Bu sularda balık bulunmazdı ama midye ve salyangoza rastlamak mümkündü. Pterosaurus-lar dipteki yosunları toplamak için suya dalarlardı. Birkaç etobur dinozor palmiyeler arasında dolaşıp gölün bataklık kıyılarını kolaçan ederlerdi. Açıklarda iki dönümlük küçük bir ada vardı. Sık bitki örtüsüne sahip bu ada, ortak yuvalarda yumurtlayan ve cıvıl cıvıl ötüşen yavrularını besleyen ördek gagalı etobur dinozor sürülerine güvenli bir yurt görevi görürdü.

O günleri izleyen milyonlarca yıl boyunca soluk yeşil alkalin gölü sığlaştı ve en sonunda da yok oldu. Ortaya çıkan topraklar sıcağın altında bükülüp çatladı. Dinozor yumurtalarının korunduğu ada ise Alan Grant'ın kazı yaptığı kuzey Montana tepesini meydana getirdi.

"Hey, Alan!"

Kırk yaşındaki geniş yapılı, sakallı Alan Grant ayağa kalktı. Portatif jeneratörün gürültüsü ve diğer tepedeki sert kayaları döven dev çekicin belirsiz patırtılarını duyuyordu. Çocuklar fosil araştırması yaptıktan sonra çekiçle kaya parçalarını yerlerinden çıkarıyorlardı. Tepenin eteğinde altı çadır, bir yemekhane ve laboratuvar olarak kullanılan römorkörden oluşan kampa baktı. Laboratuvarın gölgesinde durup ona el sallayan Ellie'yi gördü.

Genç kadın "Ziyaretçi!" diye seslendi ve doğuyu işaret etti.

Grant toz bulutunu ve çukurlu yolda hoplaya zıplaya

ilerleyen mavi Ford'u gördü. Saatine baktı: tam zamanında. Diğer tepedeki çocuklar merakla kafalarını kaldırdılar. Yılansuyu'na pek ziyaretçi gelmezdi ve Çevre Koruma Derneği EPA'dan bir avukatın Alan Grant'la görüşecekleri hakkında birçok yorum yapılmıştı.

Ama Grant nesli tükenmiş yaşamları inceleyen paleontolojinin son yıllarda modern dünyada umulmadık bir ilgi uyandırdığını biliyordu. Modern dünya hızla değişiyordu. İklim, orman katliamı, global ısınma ya da ozon tabakasıyla ilgili acil sorunların en azından bir bölümünün geçmişten alınan bilgilerle çözümlenebileceğini düşünüyorlardı. Son birkaç yıl içinde iki defa uzman tanık olarak çağrılmıştı.

Grant arabayı karşılamak için tepeden aşağı inmeye başladı.

***

Ziyaretçi beyaz tozun etkisiyle öksürerek arabasının kapısını hızla kapadı. Elini uzatarak "Bob Morris, EPA" dedi. "San Francisco bürosundayım."

Grant da kendini tanıttı ve "Terlemiş gibi bir haliniz var, bira ister misiniz?" diye sordu.

"Tanrım, elbette isterim!" Morris otuzuna merdiven dayanış, takım elbise giyip kravat takmaktan hoşlanan tipte bir adamdı. Bir çanta taşıyordu. Römorköre doğru yürürlerken ayakkabıları taşların üstünde gıcırdıyordu.

Morris çadırları işaret ederek "Tepeyi ilk gördüğümde bir Kızılderili köyüne geldiğimi sandım" dedi.

"Evet, burada yaşamanın en iyi yolu bu" dedi Grant. 1978'de, kazının ilk yılında Kuzey Bayır'a sekizgen çadırlardan getirmişlerdi. Ancak o çadırlar rüzgarda uçuşuyordu. Başka çadırları da denemişler ve hep aynı sonucu almışlardı. Sonunda içi daha geniş, daha rahat Kızılderili çadırlarının rüzgara da dayanıklı olduğunu öğrenmişlerdi.

"Bizimkiler dört kutup etrafında kuruluna Siyahayak tipleri" dedi Grant. "Sioux tipleri üç kutup etrafında kurulur ama Siyahayaklar'ın topraklarındayız ve biz de bunların daha uygun olduklarını düşündük..."

"Hı-hı. İsabetli bir karar" dedi Morris. Issız arazide göz gezdirip başını salladı. "Buraya geleli ne kadar oldu?"

"Altmış kutu" dedi Grant. Morris'in şaşkın bakışlarıyla karşılaşınca açıkladı: "Zamanı birayla ölçüyoruz. Haziranda yüz kutuyla başladık. Şimdiye kadar atmışını kullandık."

"Kesin konuşmak gerekirse altmış üç" dedi Ellie Sattler römorka vardıklarında. Morris'in kadına alık alık bakması Grant'ın hoşuna gitmişti. Ellie yırtık bir kot ve belinde düğümlenmiş bir iş gömleği giyiyordu. Yirmi dört yaşındaydı ve bir hayli bronzlaşmıştı. Sarı saçlarını arkadan toplamıştı.

"Ellie devam etmemizi sağlıyor" dedi Grant. "Yaptığı işte çok başarılı."

"Ne iş yapıyor?" diye sordu Morris.

"Paleobotani" dedi Ellie. "Ayrıca standart laboratuvar hazırlıkları?" Kapıyı açıp içeri girdiler.

Römorkdaki havalandırma, sıcaklığı ancak birkaç derece düşürebiliyordu ama öğle sıcağından sonra içerinin soğuk olduğunu düşünmek bile mümkündü. Römorkda markalanmış ve etiketlenmiş küçük kemik numunelerinin özenle dizildiği uzun tahta masalar vardı. Daha ilerde seramik çanak-çömlekler görülüyordu.

Morris kemiklere şöyle bir baktı. "Dinozorların daha büyük olduğunu sanırdım" dedi.

"Öyleydiler zaten" diye yanıtladı Ellie. "Ama burada gördükleriniz bebeklere ait. Yılansuyu'nun önemi dinozor yumurtlama sitlerinin çokluğundan kaynaklanıyor. Çalışmaya başlamadan önce elimizde neredeyse hiç bebek dinozor yoktu. Sadece Gobi Çölü'nde tek bir yuva bulunmuştu. Biz yumurtaları ve bebekleriyle birlikte on iki farklı hadrosaurus yuvası bulduk."

Grant buzdolabına giderken Elie Morris'e hassas kemiklerin kireçtaşından arınmasını sağlayan asetik asit banyolarını gösterdi.

Seramik çanaklara bakan Morris "Tavuk kemiklerine benziyor" dedi.

"Evet" dedi Ellie. "Kuşlara benzerler"

"Ya bunlar ne?" Morris römorkun penceresinin dışında ağır plastiklerin altında saklanan geniş kemik parçalarını gösterdi.

"Artıklar" dedi Ellie. "Topraktan çıkardığımızda kemikler parçalanıyor. Eskiden çöpe atardık ama şimdi genetik deneylerde kullanılması için gönderiyoruz."

"Genetik deneyler mi?"

"Doğru duydun" diyen Grant Morris'in eline bir bira tutuşturdu. Bir tane de Ellie'ye uzattı. Genç kadın uzun boynunu geri atarak bir yudum aldı. Morris meraklı gözlerle seyrediyordu.

"Yeterince bilgilendin" dedi Grant. "Büroma geçelim mi?"

"Elbette" diye yanıtladı Morris. Grant adamı römorkun arkasındaki yırtık kanepe, sallanan sandalye ve eski bir köşe masasından oluşan bölüme götürdü. Kendini gıcırdayan ve etrafa tebeşir tozu yayan kanepeye attı. Arkasına yaslandı, botlarını masaya dayadı ve Morris'e sandalyeye oturmasını işaret etti. "Rahatına bak."

Grant Denver Üniversitesi'nde paleontoloji profesörüydü ve branşındaki en başarılı araştırmacılardan biriydi ama kibarlıktan hiç anlamazdı. Kendisini bir sokak çocuğu gibi görür ve paleontolojide en büyük işlerin sokakta, ellerle yapıldığını bilirdi. Grant'ın akademisyenlere, müze müdürlerine ve Fincan Dinozoru Avcıları diye adlandırdığı insanlara hiç tahammülü yoktu. Kendisini bu Fincan Dinozoru Avcıları'ndan ayırmak için kıyafetinde ve davranışlarında özgünlüğü tercih eder ve konferanslarda bile olsa konuşmalarını kot pantolon ve lastik ayakkabılarla yapardı.

Grand Morris'in oturmadan önce sandalyenin tozunu sildiğini gördü. Sonra çantasını açtı, kağıtları karıştırdı ve onlarla hiç ilgilenmeden römorkun öbür ucundaki asit banyosundan cımbızla kemikleri çıkaran Ellie'ye baktı. "Burada bulunuşumun sebebini merak ediyorsunuzdur."

Grant başını salladı. "Çok uzun bir yoldan geldiniz, Bay Morris."

"Şey... Hemen konuya geçeceğim. Derneğimiz EPA Hammond Vakfı'nın faaliyetlerinden pek memnun değil. Siz de onların fonundan para alıyorsunuz."

"Yılda otuz bin dolar" dedi Grant. "Son dört ya da beş yıldır."

"Vakıf hakkında ne biliyorsunuz?"

Grant omuz silkti. "Hammond Vakfı saygın bir akademik ödenek kaynağıdır. Tüm dünyada dinozorları da içeren birçok araştırmayı finanse ediyor. Alberta Tyrrell'de Bob Kerry'yi ve Alaska'da John Weller'i desteklediğini biliyorum. Muhakkak başkaları da vardır."

"Hammond Vakfı'nın bu kadar çok dinozor araştırmasını desteklemesinin sebebini biliyor musunuz?" diye sordu Morris.

"Elbette. Yaşlı John Hammond bir dinozor delisidir."

"Hammond'la tanıştınız mı?"

Grant bir kere daha omuz silkti. "Bir veya iki kere görüştük. Buraya kısa süreli ziyaretler yapar. Bir hayli yaşlı. Çok da garip bir adam, tıpkı diğer zenginler gibi. Ama her zaman coşkulu. Neden?"

"Hammond Vakfı şu sıralar çok gizemli işlere karışıyor?" dedi Morris. Kırmızı noktalarla işaretlenmiş bir dünya haritası çıkarıp Grant'a uzattı."Bunlar vakfın geçen sene finanse ettiği kazılar. Dikkatinizi çeken bir gariplik yok mu? Montana, Alaska, Kanada, İsveç... Hepsi de kuzeyde. 45. paralelin altında tek bir kazı yok." Morris başka haritalar da çıkardı. "Yıllar değişiyor ama görüntüler hep aynı. Batıda, Utah, Colorado veya Meksika'da hiçbir

dinozor araştırma projesi finanse edilmemiş. Hammond sadece soğuk iklimlerdeki kazıları destekliyor. Sebebini öğrenmek istiyoruz."

Grant haritaları şöyle bir karıştırdı. İstikrarlı olduklarına şüphe yoktu. Gerçekten de vakıf sadece soğuk iklimlerdeki kazıları destekliyorsa bu çok garipti çünkü en iyi dinozor araştırmaları sıcak iklimlerde yapılıyordu...

"Başka sorularım da var" diye devam etti Morris. "Mesela, dinozorlarla kehribarın arasında ne gibi bir bağlantı var?"

"Kehribar mı?"

"Evet. Kurumuş ağaç özsuyunun katı yeşil reçinesi..."

"Ne olduğunu biliyorum" dedi Grant. "Ama neden soruyorsunuz?"

"Çünkü son beş yıl içinde Hammond Amerika, Avrupa ve Asya'dan müze kalitesinde birçok mücevher parçasını da içeren muazzam boyutlarda kehribar ithalatı yaptı. Vakıf kehribara on yedi milyon dolar ödedi. Şu anda dünyanın en geniş özel stoğuna sahip."

"Anlayamıyorum" dedi Grant.

"Kimse anlayamıyor" diye yanıtladı Morris. "Söyleyebileceğim tek şey hiçbir anlam taşımadığı. Kehribar kolayca elde edilebilen bir madde. Ticaret ya da savunmada hiçbir değeri yok. Stoklanmasına bir anlam veremiyorum. Ama Hammond yıllardır yapıyor bu işi."

"Kehribar" diye tekrarladı Grant kafasını sallayarak.

"Ya Kosta Rika'daki adasına ne demeli?" diye devam etti Morris. "On yıl önce Hammond Vakfı Kosta Rika hükümetinden bir ada kiraladı. Biyolojik rezerv kurma amacıyla..."

"Bu konuda hiçbir şey bilmiyorum" dedi Grant kaşlarını çatarak.

"Biz de fazla bilgi edinemedik" dedi Morris. "Ada batı sahillerinden yüz mil açıkta. Çok engebeli bir araziye sahip; ayrıca okyanustan gelen rüzgar ve akıntı yüzünden

neredeyse tamamen sis altında. Bulut Adası adını vermişler: Isla Nublar. Kosta Rikalılar orayı isteyen birinin çıkmasına hayret etmiştir herhalde?" Morris çantasını karıştırdı. "Adadan bahsetmemin sebebi belgelere göre bu adaya bağlı olarak danışmanlık ücreti almanız."

"Kim, ben mi?"

Morris Grant'a bir kağıt uzattı. Bu, Kaliforniya, Palo Alto, Farallon Caddesi InGen Ortaklığı'ndan 1984 Martı'nda gönderilen bir çekin fotokopisiydi. Alan Grant adına on iki bin dolarlık bir miktar ödenmişti. Alt köşede DANIŞMANLIK GÖREVLERİ/KOSTA RİKA/GENÇLİK ve HİPER-UZAY yazıları okunuyordu.

"Oh, elbette!" dedi Grant. "Hatırlıyorum. Çok esrarengiz bir işti ama hatırlıyorum. O adayla bir ilgisi yoktu..."

Alan Grant ilk dinozor yumurtalarını Montana'da 1979 yılında bulmuş ve sonraki iki yılda da bunlara yenilerini eklemişti ama keşiflerini 1983'e kadar yayınlayamamıştı. Büyük bir içdenizin kıyılarında yaşayan, çamurda ortak yumurtlama yuvaları yapan, bebeklerini sürü içinde büyüten on bin ördek gagalı dinozorla ilgili raporu Grant'a bir gecede şöhret kazandırmıştı. Dev dinozorların annelik içgüdüleri —ve burunlarını yumurtadan çıkaran şirin bebeklerin resimleri— tüm dünyanın beğenisini toplamıştı. Grant röportaj, konuşma ve kitap ricalarının saldırısına uğramıştı. Prensipleri dolayısıyla hepsini geri çevirdi, onun tek istediği kazılarına devam edebilmekti. ama danışmanlık teklifiyle gelen InGen'le de işte 80'li yılların bu muhteşem günlerinde karşılaşmıştı.

"InGen adını daha önce hiç duymuş muydunuz?" diye sordu Morris.

"Hayır."

"Nasıl temasa geçtiler?"

"Telefonla. Adamın adı Gennaro ya da Gennino gibi bir şeydi."

Morris kafasını salladı. "Donald Gennaro. InGen'in resmi danışmanı."

"Her neyse, dinozorların beslenme alışkanlıklarını öğrenmek istiyordu. Onun için bir rapor hazırlamamı istedi."

"Neden siz?"

Grant birasını bitirdi, kutuyu yere koydu. "Gennaro özellikle genç dinozorlarla ilgileniyordu. Bebekler ve çocukların beslenmeleri. Bu konuda bir şeyler bildiğimi düşündü sanırım."

"Biliyor muydunuz?"

"Hayır, bilmiyordum. Bunu ona da söyledim. Birçok iskelet materyali bulduk ama beslenmeleri konusunda çok az bilgimiz vardı. Ama Gennaro her şeyi yayınlamadığımızı bildiğini ve elimizdekilerin hepsini istediğini söyledi. Çok yüksek bir ücret teklif etmişti, elli bin dolar!"

Morris bir teyp çıkardı ve masanın üstüne koydu. "Mahsuru var mı?"

"Hayır, dilediğinizi yapabilirsiniz."

"Yani Gennaro size 1984'te telefon etti. Sonra ne oldu?"

"Eee... Buradaki çalışmaları görüyorsunuz. Elli bin dolar, kazıyı iki yaz götürür. Ben de istediğini vereceğimi söyledim."

"Yani onun için bir rapor hazırlamayı kabul ettiniz."

"Evet."

"Genç dinozorların beslenme alışkanlıklarıyla ilgiliydi, değil mi?"

"Evet."

"Gennaro'yla buluştunuz mu?"

"Hayır, sadece telefonda görüştük."

"Gennaro bu bilgileri neden istediğini söyledi mi?"

"Evet" dedi Grant. "Çocuklar için bir müze açmayı planlıyordu ve özellikle bebek dinozorlarla ilgileniyordu. İşe birçok akademisyen danışman aldığını söyledi, hatta isimlerini de verdi. Benim gibi paleontolojistler, Teksas'tan Ian Malcolm adında bir matematikçi ve iki tane de çevreci vardı. Bir de sistem analisti. Mükemmel bir grup."

Morris notlar alarak kafasını salladı. "Yani danışmanlığı kabul ettiniz?"

"Evet. Çalışmalarımızın bir özetini gönderdim: bulduğumuz ördek gagalı hadrosaurusların alışkanlıkları hakkında bildiklerimiz."

"Ne tür bilgiler gönderdiniz?" diye sordu Morris.

"Her türlü bilgi: yumurtlama, toprak dağılımı, beslenme ve sosyal ilişkiler."

"Gennaro ne yaptı?"

"Durmadan aradı, aradı. Bazen geceyarısı çalıyordu telefonum. Dinozorlar bunu yer mi? Şunu yer mi? Rapor da bu da var mı? Neden böyle yoğun çalıştığını hiç anlayamadım. Yani ben de dinozorların önemli olduklarını düşünüyorum ama bu kadar da değil. Altmış beş milyon yıl önce öldüler. Sabaha kadar bekleyebileceklerinden emindim."

"Anlıyorum" dedi Morris. "Ya elli bin dolar?"

Grant başını salladı. "Gennaro'dan bıktım ve vazgeçtiğimi bildirdim. On iki bin dolarda anlaştık. 85 yılının ortalarıydı sanırım."

Morris not aldı. "Ya InGen? Bir daha irtibat kurdular mı sizinle?"

"1985'ten beri hayır."

"Peki Hammond Vakfı araştırmalarınızı ne zaman finanse etmeye başladı?"

"Bir bakmam lazım." dedi Grant. "Ama aynı yıllardaydı galiba, 80'li yılların ortaları."

"Hammond'ı zengin bir dinozor meraklısı olarak tanıyorsunuz, öyle mi?"

"Evet."

Morris birkaç not daha aldı.

"Bak" dedi Grant. "EPA madem John Hammond'ın yaptıklarından —kuzeydeki dinozor sitleri, kehribar ihracatı, Kosta Rika'daki ada— endişeleniyor neden kendisine sormuyor?"

"Şu anda böyle bir şey yapamayız" dedi Morris.

"Neden?"

"Çünkü elimizde tek bir kanıt bile yok" diye yanıtladı Morris. "Ama bana kalırsa John Hammond kesinlikle yasayı ihlal ediyor."

Morris "İlk önce Teknoloji Transfer Bürosu aradı beni" diye açıkladı. "TTB askeri değer taşıyan Amerikan teknoloji ürünlerinin gemilere yüklenmesini kontrol ediyor. InGen'in iki alanda yasadışı teknoloji transferi yapıyor olması ihtimalini haber vermek istemişler. Birincisi, InGen Kosta Rika'ya gemiyle üç Cray XMP yolladı. Ortak oldukları bölümlerden biri için nakledildiklerini ve satış amacı güdülmediğini bildirdiler. Ama TTB Kosta Rika'da kimsenin böyle bir güce ihtiyaç duymayacağını düşünüyor tabii ki."

"Üç Cray." diye tekrarladı Grant. "Bu bir bilgisayar türü mü?"

Morris başıyla onayladı. "Çok güçlü süperbilgisayarlar. Daha da açmak gerekirse üç Cray Amerika'daki özel şirketlerin sahip olduğundan çok daha büyük bir güç. InGen bilgisayarları Kosta Rika'ya gönderdi... Herhalde siz de sebebini merak ediyorsunuzdur."

"Teslim oluyorum! Neden?"

"Kimse bilmiyor. Hoodlar ise daha da büyük bir sorun" diye devam etti Morris. "Hood otomatik gen zincirleyicisi olarak tanımlanabilir... DNA genetik kodundan ayrı kendi kendilerine çalışıyorlar. O kadar yeniler ki henüz

gizli listelere girmediler bile. Ama gen mühendisliği laboratuvarlarının hemen hemen hepsi alacaktır, tabii yarım milyon dolarlık ücreti karşılayabiliyorlarsa..." Notlarını gözden geçirdi. "InGen Kosta Rika'daki adasına yirmi dört adet Hood zincirleyicisi nakletmiş. Tabii yine ticari amaç güdülmediği, bölümler arası küçük bir işbirliğinden ibaret olduğu belirtildi. TTB'nin yapabileceği pek fazla bir şey yoktu. Resmi suç duyurusunda bulunmak mümkün değildi. Ama görünüşe bakılırsa InGen karanlık bir Orta Amerika ülkesinde dünyanın en güçlü gen mühendisliği şirketlerinden birini kurmakla meşguldü. Kuralları olmayan bir ülkeyi seçmişti. Böyle şeyleri daha önce de gördük."

ABD kuralları ve yasalarınca engellenmemek için başka ülkelere taşınan birçok bio-mühendislik şirketi vardı. Morris'in açıklamalarına göre en büyük rezalet Biosyn'in kuduz aşısı deneyi sonucu çıkmıştı.

1986'da Cupertino Genetik Biosyn Ortaklığı biomühendislik laboratuvarlarında ürettiği kuduz aşısını Şili'de bir çiftlikte denedi. Ne Şili hükümetinin ne de çiftlik çalışanlarının deneyden haberi vardı. Bilimadamları ellerini kollarını sallayarak gelip aşıyı enjekte ettiler.

Aşı, genleri zararsız hale getirilmiş canlı kuduz virüsünden üretilmişti ama zehirliliği test edilmemişti; virüsün kuduzdan arınıp arınmadığı bilinmiyordu. Daha da kötüsü virüs değişime uğramıştı. Normalde kuduza yakalanmak ancak bir hayvan tarafından ısırılmışsan mümkündü. Oysa Biosyn, kuduz virüsünde akciğer alveolinine ulaşacak şekilde değişiklikler yapmıştı; virüsün sadece içe çekilmesi bile kuduza sebep olabiliyordu. Biosyn çalışanları bu canlı kuduz virüsünü bir sırt çantasına koyup bir ticari havayolları uçağıyla Şili'ye taşıdı. Morris hâlâ uçuş sırasında kapsülün kırılması halinde meydana gelebilecek felaketleri düşünmekten alamıyordu kendini. Uçakta kim var kim yok kuduz olacaktı...

Büyük bir rezaletti. Korkunç bir sorumsuzluk. Ölümcül bir ihmal. Ama Biosyn'e karşı hiçbir dava açılmadı. Hayatlarını bilmeden tehlikeye atan Şilili çiftçiler cahil köylülerdi. Şili hükümetinin elinde acil ilgi bekleyen bir ekonomik kriz vardı ve Amerikalı otoritelerin yargılama hakkı yoktu. Bu yüzden de deneyden sorumlu genetikçi Lewis Dodgson Biosyn'de çalışmaya devam ediyordu. Biosyn her zamanki kadar kayıtsızdı. Diğer Amerikan şirketleri de yabancı ülkelerde genetik araştırmacılığı konusunda bilgisi ve yetkisi olmayan şirketler açmak için amansız bir yarışa girmişlerdi. Ülkeler gen mühendisliğini diğer teknolojik gelişmelerle bir tutuyor ve ortaya çıkacak tehlikelerden bihaber herkesi buyur ediyorlardı.

"İşte bu yüzden InGen'e karşı bir soruşturma açtık" dedi Morris. "Aşağı yukarı üç hafta oldu."

"Peki ne buldunuz?" diye sordu Grant.

"Fazla bir şey yok" diye yanıtladı Morris. "San Francisco'ya geri döndüğümde soruşturmayı kapatmak zorunda kalabiliriz. Buradaki işim de bitmek üzere." Çantasını toparlamaya başladı. "Bu arada, gençlik ve hiper-uzay ne?"

"Raporuma verdiğim isimdi bu" dedi Grant. "Hiper-uzay çok boyutlu uzay için kullandığım bir terim. Bir hayvanın tüm alışkanlıklarını, beslenmesini ve organizmasını, hatta uykusunu ele alırsan hayvanı çok boyutlu bir uzayda canlandırabilirsin. Bazı paleontolojistler bir hayvanın alışkanlıklarını ekolojik hiper-uzay içinde incelerler. 'Gençlik ve hiper uzay' sadece genç dinozorun alışkanlıklarını incelediğimiz anlamına geliyor..."

Römorkun diğer ucundaki telefon çaldı. Ellie cevap verdi. "Şu anda toplantıda. Sizi daha sonra arasa?"

Morris çantasını kapatıp ayağa kalktı. "Yardımlarınız ve bira için teşekkür ederim" dedi.

"Önemli değil."

Grant, Morris'i kapıya kadar geçirdi. Adam "Ham-

mond sizden herhangi bir materyal istedi mi?" diye sordu. "Kemik, yumurta gibi şeyler?"

"Hayır" dedi Grant. "Neden?"

"Çevrede hiç hırsızlık olayıyla karşılaştınız mı?"

"Hırsızlık? Hem de burada?" dedi Grant eliyle araziyi göstererek.

"Sanırım biraz saçmaladım" dedi Morris. Gülümseyerek. "Dr. Sattler burada genetik çalışmalar da yaptığınızdan bahsetti..."

"Bu terimi kullanmak yanlış olur" diye yanıtladı Grant. "Kırılan ya da başka bir sebepten dolayı müzede kullanılması mümkün olmayan fosiller bulduğumuzda kemikleri öğüten ve bizler için protein çıkartan bir laboratuvara gönderiyoruz. Proteinler tanımlanıyor ve rapor bize geri veriliyor."

"Hangi laboratuvara gönderiyorsunuz?"

"Salt Lake Tıbbi Biolojik Hizmetler."

"Seçiminizi nasıl yaptınız?"

"Bir ihale açtık" dedi Grant.

"InGen'le bir bağlantıları var mı?" diye sordu Morris.

"Bildiğim kadarıyla yok."

Römorkun kapısına geldiler. Grant birden bir sıcak hava akımıyla karşılaştı. Morris güneş gözlüklerini takmak için bir an duraladı.

"Son bir şey daha" dedi ardından da. "InGen'ın gerçekte bir müze kurmadığını varsayın. Onlara verdiğiniz rapordaki bilgilerle başka ne yapabilirler?"

Grant güldü. "Bir hadrosaurus yavrusunu besleyebilirler!"

Morris de güldü. "Bir hadrosaurus yavrusu. Görülmeye değer bir şey olmalı. Büyüklükleri ne kadardır?"

Grant ellerini on beş santim kadar açarak "İşte bu kadar" dedi. "Bir sincaptan daha büyük değildirler."

"Tamamen büyümeleri ne kadar zaman alır?"

"Üç yıl" dedi Grant.

Morris elini uzattı. "Yardımlarınız için tekrar teşekkürler."

"İyi yolculuklar" dedi Grant. Morris'i bir süre daha seyretti ve sonra da kapıyı kapattı.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Ellie'ye.

Genç kadın omuz silkip "Saf bir adam" dedi.

"John Hammond'ın bir hain olduğu bölümü beğendin mi?" dedi Grant gülerek. "John Hammond ancak Walt Disney kadar kötü olabilir. Bu arada, demin telefon eden kimdi?"

"Oh, Alice Levin adında bir bayan." dedi Ellie. "Columbia Tıb Merkezi'nde çalışıyormuş. Tanıyor musun?"

Grant başını salladı. "Hayır."

"Birtakım artıkları tanımlamaktan bahsetti. Derhal aramanı istiyor."

İSKELET

Ellie Sattler yüzüne düşen bir tutam sarı saçı arkaya attı ve tüm dikkatini asit banyolarına verdi. Kütlesel ağırlıkları 5 ile 30 arasında değişen altı banyo vardı. Güçlü çözeltilerden gözlerini ayırmamalıydı çünkü kireçtaşını yedikten sonra kemikleri aşındırmaya başlarlardı. Üstelik bebek dinozorların kemikleri çok hassastı. Seksen milyon yıl sonra bile aynen korunmuş olmaları çok şaşırtıcıydı.

Telefonda konuşan Grant'ı pek de dikkat etmeden dinliyordu. "Bayan Levin? Ben Alan Grant. Şu artıklar... Neyiniz var? Ne?" Gülmeye başladı. "Oh, yanılıyor olmalısınız, Bayan Levin... Hayır, ne yazık ki hiç zamanım yok... Pekala, bir bakarım ama elinizdekinin iguana olduğundan eminim... Ama... Evet, iyi fikir. Evet, bunu yapabilirsiniz. Pekala. Hemen yollayın" Grant ahizeyi yerine bıraktı ve kafasını sallayarak "Ah şu insanlar!" dedi.

"Neler oluyor?" dedi Ellie.

"Tanımlanmasını istediği bir kertenkele varmış elinde." dedi Grant. "Röntgenini fakslayacak." Faks makinasının yanına gitti ve kağıdı bekledi. "Aklıma gelmişken, senin için yeni bir kemik çıkardım. İyi parça!"

"Ciddi misin?"

Grant başını salladı. "Morris gelmeden az önce buldum. Batı Tepesi'nde, 4. bölgede. Bebek velociraptorun tüm çenesi ve dişleri, tanımlanmasında hiçbir problem yok. Üstelik sitte daha önce kimse çalışmamış. Belki de bütün iskeleti çıkarırız."

"Harika!" dedi Ellie. "Kaç yaşında?"

"Çok küçük." dedi Grant. "İki, en fazla dört aylık."

"Velociraptor olduğundan emin misin?"

"Dedim ya, hiç şüphe yok. Belki de nihayet şansımız döndü."

Yılansuyu'nda geçirdikleri son iki yıl boyunca ekip sadece ördek gagalı hadrosauruslar bulmuştu. Ardından da bufalolar gibi otobur dinazor sürülerinin de Kretasus (II. zamanın son bölümü) ovalarında on veya yirmi bin kişilik gruplar halinde dolaştıklarını kanıtlamışlardı.

Ama bir soru hâlâ cevaplanmayı bekliyordu: yırtıcı hayvanlar nerede?

Tabii ki yırtıcıların otoburlar kadar çok sayıda olmadıklarını biliyorlardı. Afrika ve Hindistan'daki parklarda yırtıcı/vahşi topluluklar üzerinde yapılan çalışmalar her dört yüz otobura bir yırtıcı etobur düştüğünü ortaya çıkarmıştı. Kısacası, on bin ördek gagalıdan oluşan bir sürüde sadece yirmi beş Tyrannosaurus'a yer vardı. Büyük bir yırtıcının kalıntılarını bulmak bir hayli zordu.

Peki ama küçük yırtıcılar neredeydi? Yılansuyu'nda düzinelerce yumurtlama sitleri vardı —bazı bölgelerde toprak kelimenin tam anlamıyla dinozor yumurtalarının artıklarıyla örtülüydü— ve çok az etobur, dinozor yumurtası yerdi. Bu arazide Dromaeosaurus, Oviraptor Velociraptor ve Coelurus gibi iki ile dört santim arasında bir uzunluğa sahip hayvanlara bol miktarda rastlamaları gerekiyordu.

Ama şimdiye kadar bir tane bile bulamamışlardı.

Belki de bu iskelet şanslarının döndüğü anlamına geliyordu. Hem de bir bebek bulmuşlardı! Ellie Grant'ın en büyük hayallerinden birinin otoburlarda incelediği bebek büyütme yöntemlerini otobur dinozorlarda da incelemek olduğunu biliyordu. Belki de bu iskelet hayaline doğru attığı ilk adımdı. "Bir hayli heyecanlanmış olmalısın" dedi Ellie.

Grant cevap vermedi.

"Heyecanlanmış olmalısın dedim" diye tekrarladı Ellie.

"Aman Tanrım!" dedi Grant yavaşça. Faksa bakıyordu.

Ellie, Grant'ın omzunun üstünden röntgene baktı hafif bir ıslık çaldı. "Bir Amassicus olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Evet, bir Triassicus da olabilir. İskelet çok ince."

"Ama kertenkele değil" dedi genç kadın.

"Hayır, kertenkele değil. Bu gezegende iki yüz milyon yıldır üç parmaklı kertenkeleye rastlanmadı.!"

Ellie'nin aklına gelen ilk şey bilimsel bir hileyle karşı karşıya olduklarıydı... Zekice hazırlanmış, hünerli bir hile ama yine de hile. Her biyolojist hile tehlikesinin her zaman için varolduğunu bilirdi. Bunların en meşhuru Piltdown Adamı kırk yıl ortaya çıkarılamamıştı ve suçlusu hâlâ bilinmiyordu. Daha yakın bir zamanda saygın bir stronom olan Fred Hoyle British Museum'da sergilenen kanatlı dinozor fosili Archaeopterys'in sahte olduğunu iddia etmişti. (Daha sonra gerçekliği kanıtlandı)

Bir hilenin başarısı bilimadamlarına görmek istedikleri şeyleri sunabilmesinde saklıydı. Ellie'nin gözünde bu kertenkele röntgeni tamamen gerçekti. Orta parmağın diğer ikisinden daha küçük olması ayağın gerçek orantısını yansıtıyordu. Dördüncü ve beşinci parmakların kalıntıları tarak kemiğinin tam yanından çıkıyordu. Kaval kemiği kuvvetliydi ve uyluk kemiğinden bir hayli uzundu. Kalçadaki asetabulum da gerçeğine uygundu. Kuyrukta kırk beş omur vardı. Bu bir Procompsognathus'tu.

"Röntgenin sahte olma ihtimali var mı?"

"Bilmiyorum" dedi Grant. "Ne yazık ki röntgenleri analiz etmek imkansız. Hem Procomsognathus az tanınan bir hayvandır. Dinozorlarla ilgilenenler arasında bile pek bilinmez."

Ellie notu okudu. "Numune 16 Haziran'da Cabo Blanco sahilinde bulunmuş... Hayvan bir uluyan maymun tarafından yenmiş ve ancak bu kadarı ele geçirilebilmiş. Oh! Kertenkelenin daha önce küçük bir kıza saldırdığını yazmışlar buraya."

"Buna inanamam!" dedi Grant. "Ama kesin bir şey söylemem de mümkün değil. Procompsognathus o kadar küçük ve incedir ki sadece ölü mahlukları didikleyerek beslenen bir çöpçü olduğuna inanılır. Boyunu ölçmek mümkün... Kalçalara kadar yirmi santim ettiğine göre hayvanın tamamı kırk santimdir. Yani bir tavuğun boyutlarında. Bir çocuk bile onu korkutmaya yeter. Bebekleri ısırabilir ama çocukları asla!"

Ellie kaşlarını çatarak röntgene baktı. "Bunun resmi bir keşif olduğunu mu düşünüyorsun? Tıpkı koelakantlar gibi?"

"Belki" dedi Grant. Koelakant 1938'de okyanusta numunesi bulunana kadar altmış beş milyon yıl önce yok olduğuna inanılan iki metre uzunluğunda bir balıktı. Ama başka örnekler de vardı. Avustralya dağlarının cüce oposumu Melbourne'da bir çöp kutusunda canlı olarak bulunana kadar sadece fosillerinden tanınıyordu. Ayrıca bir zoolojist postadan canlı bir örneğini aldıktan kısa bir süre sonra on bin yıllık bir meyve yarasasının fosilini tanımlamıştı.

Ellie "Madem bunun ne olduğunu biliyorsun neden heyecanlı değilsin?" diye sordu.

"Röntgen elimizde canlı bir hayvan bulunduğunu kanıtlasaydı heyecanlanabilirdim" dedi Grant. "Ama bu küçük hayvan Orta Amerika'nın ormanlarında bir yerlerde yaşıyorsa... başka bir örnek bulmamız neredeyse imkansız."

Nesli tükenmiş hayvanların inzivaya çekilmek gibi garip bir eğilimleri vardı. Yeni keşfedilen meyva yarasalarının kokusunu bilimadamlarından önce yerliler almıştı; o zamandan bugüne başka bir canlı yarasa bulunamamıştı. Ayrıca Tasmanya kaplanı son kırk yılda birkaç kere görülmesine ve hatta bilgisayarlarca yakalanmasına rağmen canlı olarak ele geçirilememiş, bir fotoğrafı bile çekilememişti.

"Ama gerçek olabilir mi?" diye sordu Ellie. "Kaç yaşında?"

Grant başını salladı. "Yaşını bulmak biraz zor."

Böyle yeniden ortaya çıkan hayvanların büyük bir kısmı fosil kayıtlarına çok yakın tarihlerde girmişti, on veya yirmi bin yıllık bir geçmişleri vardı. Bazıları birkaç milyon yıl daha büyüktü, koelakantta altmış beş milyon yıldan bahsediliyordu. Ama önlerindeki numune çok daha yaşlıydı. Dinozorlar altmış beş milyon yıl önce Kretasus zamanında ölmüşlerdi. Gezegendeki hakimiyetleri Jürasik dönemde, yüz doksan yıl önce kurulmuştu. İlk kez Triasik dönemde (Mezozoik çağın ilk dönemi), iki yüz yirmi milyon yıl önce ortaya çıkmışlardı.

Procompsognathus erken Triasik dönemde yaşamıştı, öyle eski zamanlardan geliyordu ki gezegenin görüntüsü bile farklıydı. Bütün kıtalar Kuzey'den Güney Kutbu'na kadar Pangea denilen bir tek toprak kütlesinde birleşmişti; kıta otlar, ormanlar ve geniş çöllerle kaplı kocaman bir kara parçasıydı. Atlantik Okyanusu bugünkü Afrika ve Florida arasında dar bir göldü. Hava daha yoğundu. Toprak daha sıcaktı. Yüzlerce aktif volkan vardı. İşte Procompsognathus böyle bir ortamda yaşıyordu.

"Bazı hayvanların varlıklarını devam ettirdiklerini biliyoruz" dedi Ellie. "Timsahlar günümüzde de yaşayan Triasik dönemin hayvanlarıdır. Tıpkı köpekbalıkları gibi. Daha önce de böyle şeylerle karşılaşıldığını biliyoruz."

Grant başıyla onayladı. "Esas sorun bunu nasıl açıklayacağımızda. Sahtekarlık mı yoksa gerçek bir keşif mi? Başka ne olabilir ki?"

Telefon çaldı. "Herhalde yine Alice Levin'dir" dedi Grant. "Bakalım bize numunenin kendisini gönderebilecek mi." Telefona cevap verdi ve şaşkın bir ifadeyle Ellie'ye baktı. "Evet, Bay Hammond'ı bekliyorum. Evet. Elbette."

"Bay Hammond mı? Ne istiyormuş?" diye sordu Ellie.

Grant kafasını salladı ve telefonda konuşmaya başladı. "Evet, Bay Hammond. Evet, sizin sesinizi duymak da güzel... Evet..." Ellie'ye baktı. "Oh, öyle mi? Evet? Gerçekten mi?"

Eliyle ahizeyi kapatıp "Her zamanki gibi garip şeyler anlatıyor, bunu sen de duymalısın" dedi Ellie'ye.

Grant'ın telefonun konuşma düğmesine basmasıyla oda hızlı hızlı konuşan yaşlı bir adamın tiz sesiyle doldu. "... EPA'dan kahrolası bir herif kurum satarak etrafta dolaşıp her şeyi birbirine katıyormuş. Kimsenin o kadar yolu kat ederek sana gelmeyeceğinden eminim ama..."

"Aslına bakarsanız bir adam geldi" dedi Grant.

Hammond burnundan soluyarak konuştu. "Ben de bundan korkuyordum. Yoksa Morris adındaki şu sersem mi?"

"Evet, adı Morris'ti."

"Bütün danışmanlarımızla görüşecek" dedi Hammond. "Geçen gün de Ian Malcolm'a gitmiş... Şu Teksaslı matematikçi, tanıyorsunuz değil mi? İlk kez ondan duydum o adamın adını. Olaydan haberimiz olana kadar her şey mahvolacaktı neredeyse; hükümetin tipik tavırlarından biri işte: şikayet yok, suçlama yok... sadece denetlenmeyen ve vergi ödeyenlerin sırtından geçinerek etrafta dolanan bir çocuğun tecavüzkar tavırları... Canını sıktı mı? İşini engelledi mi?"

"Yo, hayır, sıkmadı."

"Yazık, oysa ben canını sıktığı takdirde onu durduracak bir ihtarname ele geçirdim, hem de ne zorluklarla" dedi Hammond. "Ayrıca EPA'nın ne istediğini bulmaları için avukatlarımı görevlendirdim. Büro şefi bir soruşturma açıldığından haberi olmadığını iddia ediyor! Düşünebiliyor musun? Bütün bunlar şu kahrolası bürokrasinin işi. Sanırım Morris Kosta Rika'ya gidip ortalığı karıştırmaya ve adamıza girmeye çalışıyor. Oralarda bir adamız olduğunu biliyor muydun?"

"Hayır" dedi Grant Ellie'ye bakarak. "Bilmiyordum."

"Oh, evet, bir ada aldık ve operasyonumuza başladık; sanırım dört beş yıl önceydi. Tam olarak bilemiyorum. Adı Isla Nublar; büyük bir ada, karadan yüz mil açıkta. Biyolojik rezerv olarak kullanılacak. Mükemmel bir yer. Orayı görmelisiniz, Dr. Grant."

"Kulağa hoş geliyor" dedi Grant. "Ama doğrusu..."

"Neredeyse bitti" dedi Hammond. "Sana bazı materyaller gönderdim, aldın mı?"

"Hayır ama unutmayın ki sonsuz bir boşluğun ortasındayız."

"Belki yarın gelir. İncele onları. Ada gerçekten güzel. Aklına gelebilecek her şey var. İnşaat otuz ay sürdü. Hayalinde canlandırmayı dene. Büyük bir park. Gelecek yıl Eylül'de açılıyor. Kesinlikle gelip görmeni tavsiye ederim."

"Kulağa hoş geliyor ama..."

"Aslına bakarsan gitmen için ısrar ediyorum, Dr. Grant. Tam sana göre bir yer. Bayılacaksın."

"Araştırmaların tam ortasındayız ve..."

"Bak, bir fikrim var" dedi Hammond sanki o an aklına gelmiş gibi. "Bu haftasonu bizim için danışmanlık yapan birkaç kişi adaya gidecek. Bir-iki gününü bize ayır ve incelemeler yap. Tabii masraflar bizden. Senin görüşünü almak bizim için çok önemli."

"Mümkün değil" dedi Grant.

"Oh, sadece bir haftasonu" dedi Hammond, sesinde yaşlıların sinirli ama neşeli ısrarı vardı. "Sizden istediğim tek şey bu, Dr. Grant. Çalışmalarınızı kesmek istemezdim. Ne kadar önemli olduklarını biliyorum, inanın biliyorum. Sizi engellemeyi asla istemem. Ancak bu haftasonu oraya uçup pazartesi günü geri dönebilirsiniz."

"Hayır, yapamam." dedi Grant. "Yeni bir iskelet buldum ve..."

"Evet, anlıyorum ama hâlâ gelmeniz konusunda ısrar-

lıyım..." Hammond karşısındakini kesinlikle dinlemiyordu.

"Ayrıca az önce çok şaşırtıcı ve değerli bir keşfin kanıtını ele geçirdik, canlı bir Procompsognathus söz konusu."

"Bir ne?" dedi Hammond sesini alçaltarak. "Anlayamadım. Canlı bir procompsognathus mu dedin?"

"Doğru" dedi Grant. "Biyolojik bir numune, Orta Amerika'da bulunan bir hayvanın parçaları. Canlı bir hayvanın."

"Canlı mı? Ne müthiş bir şey!"

"Evet, biz de öyle düşünüyoruz. Gördüğünüz gibi burayı terk etmek için hiç de uygun bir zaman değil..."

"Orta Amerika demiştin, değil mi?"

"Evet."

"Orta Amerika'nın neresinden peki?"

"Cabo Blanco adında bir sahilden... Tam olarak bilemiyorum."

"Anlıyorum." Hammond boğazını temizledi. "Şu numune ne zaman geçti elinize?"

"Bugün."

"Bugün. Anlıyorum. Bugün. Evet." Hammond boğazını bir kez daha temizledi. Huzursuzluğunu gizlemiyordu artık.

Grant Ellie'ye baktı ve sessizce sordu. "Neler oluyor?"

Ellie başını salladı. "Şaşırmış bir hali var."

Grant yine ağız hareketleriyle konuşarak "Bak bakalım Morris hâlâ buralarda mı" dedi.

Genç kadın cama gitti ve çevreye baktı ama Morris'in arabası çoktan gitmişti. Geri döndü.

Hammond öksürdü. "Dr. Grant, bundan kimseye bahsettiniz mi?"

"Hayır."

"Güzel, çok güzel. Evet. Size dürüst davranacağım, Dr. Grant. Şu adayla ilgili bazı sorunlarımız var. EPA çok yanlış bir zamanda çıktı ortaya."

"Nasıl yani?"

"Bazı sorunlar ve gecikmeler başgösterdi... Üstümde baskı var ve benim için adaya bir bakmanızı istiyorum. Görünüşünüzü almalıyım... Normal haftasonu danışmanlık ücretini ödeyeceğim, günde yirmi bin dolar. Üç gün için altmış bin dolar... Dr. Sattler da sizinle gelebilirse aynı parayı alacak. Bir botaniste ihtiyacımız var. Ne diyorsunuz?"

Ellie'nin bakışları altında Grant "Bay Hammond, bu para araştırmalarımızı iki yaz daha sürdürmemizi sağlar" dedi.

"Güzel, güzel" dedi Hammond babacan bir sesle. Şimdi rahatlamış gibiydi, düşünceleri başka yere kaymıştı. "Bir terslik çıkmasını istemiyorum... Sizi doğudaki Choteau özel havaalanından alması için şirketin uçağını gönderiyorum. Yerini biliyor musunuz? Bulunduğunuz yerden arabayla iki saat mesafede. Yarın akşam beşte havaalanında olun, sizi bekleyeceğim. Hemen yola çıkarız. Yetişebilir misiniz?"

"Sanırım evet."

"Güzel. Fazla eşya almayın. Pasaporta gerek yok. Umarım siz de en az benim kadar heyecanlısınızdır. Yarın görüşürüz." dedi Hammond ve telefonu kapadı.

COWAN, SWAIN VE ROSS

Öğle güneşi San Francisco Cowan, Swain ve Ross Avukatlık Bürosu'nu Donald Gennaro'nun hissedemediği bir canlılık ve neşeyle dolduruyordu. Gennaro telefonu dinliyor ve çizgili koyu renk takımıyla bir iş adamı kadar soğuk duran patronu Daniel Ross'a bakıyordu.

"Anlıyorum, John" dedi Gennaro. "Grant gelmeyi kabul etti mi? Güzel, güzel... Evet, benim de hoşuma gitti. Tebrikler, John." Telefonu kapadı ve Ross'a döndü.

"Artık Hammond'a güvenemeyiz. Çok büyük bir baskı altında. EPA vakıf hakkında soruşturma açtı, Kosta Rika inşaatı programın gerisinde ve yatırımcılar sinirlenmeye başladı. Orada olanlarla ilgili bir yığın söylenti geldi kulağıma. İşçiler ölüyor. Şimdi de anakarada bulunan şu procompsit... adı her neyse işte..."

"O da ne demek?" diye sordu Ross.

"Belki de hiçbir şey" dedi Gennaro. "Ama Hamachi en önemli yatırımcılarımızdan biri. Geçen hafta Kosta Rika'nın başkenti San José'deki temsilcilerinden bir rapor aldım. Yeni bir kertenkele türü çocukları ısırıyormuş."

Ross gözlerini kırpıştırdı. "Yeni bir kertenkele mi?"

"Evet" dedi Gennaro. "Böyle bir problemle hiçbir yere varamayız. Hemen şimdi adayı incelemeye almalıyız. Hammond'dan önümüzdeki üç hafta boyunca her hafta bağımsız sit incelemeleri düzenlemesini istedim."

"Hammond ne dedi?"

"Adada hiçbir problem olmadığında ısrarlı. Tüm güvenlik önlemlerinin alındığını iddia ediyor."

"Ama sen ona inanmıyorsun" dedi Ross.

"Hayır, inanmıyorum" dedi Gennaro.

Donald Gennaro Cowan, Swain'e yatırım bankacılığı geçmişiyle gelmişti. Cowan, Swain'in teknolojik buluşlarla ilgilenen müşterileri sık sık kapitale gereksinim duyuyor ve Gennaro da onlara para buluyordu. İlk işlerinden biri 1982'de o zamanlar yetmiş yaşlarında olan yaşlı John Hammond'a InGen Ortaklığı'nı kuracak sermayeyi bir araya getirmesinde yardım etmekti. Sonuçta hemen hemen bir milyar dolarlık bir sermayeye ulaşmışlar ve bu iş Gennaro'nun hafızasında zorlu bir yarış olarak kalmıştı.

"Hammond tam bir hayalperesttir" dedi Gennaro.

"Tehlikeli bir hayalperest" diye ekledi Ross. "Onunla iş yapmamalıydık. Mali durumumuz nedir?"

"Firma yüzde beşe sahip." dedi Gennaro.

"Genel mi limitet mi?"

"Genel."

Ross başını salladı. "Bunu asla yapmamalıydık."

"O zaman mantıklı gibi görünüyordu" dedi Gennaro. "Sekiz yıl geçti üstünden. Bazı ücretlerin karşılığında kabul ettik ortaklığı. Hem hatırlarsan spekülasyonlara açık bir plandı. Çok iddialıydı ve kimse başarısız olacağına inanmıyordu."

"Ama herkes yanıldı gibi geliyor bana" dedi Ross. "Her ne olursa olsun bu inceleme işinin geciktiğini düşünüyorum. Sit uzmanların kim?"

"Hammond'ın daha projenin başlarında işe aldığı danışmanlarla çıkacağız ilk tura." Gennaro Ross'un masasına bir liste bıraktı. "İlk grup bir paleontolojist, bir paleobotanist ve bir matematikçiden oluşuyor. Bu haftasonu gidecekler. Ben de katılacağım onlara."

"Gerçeği söyleyecekler mi?" diye sordu Ross.

"Sanırım. Hiçbirinin adayla bir alakası yok ve hatta matematikçi Ian Malcolm en başından beri projenin krşısında. Asla başaramayacaklarında ısrarlı."

"Başka?"

"Bir de bir teknisyen; bilgisayar sistem analisti. Parkın bilgisayarlarını kontrol edip arızaları belirleyecek. Cuma sabahından önce orada olur."

"Güzel" dedi Ross. "Görüşmeleri yaptın mı?"

"Hammond telefonları kendisine bırakmamızı istedi. Sanırım başının belada olmadığını, sadece dostane bir davet verdiğini ima etmeye çalışıyor. Adasının tanıtımını yapıyor süsü veriyor."

"Pekala" dedi Ross. "Ama her şeyin bizim istediğimiz gibi olmasını sağla. Grubun başında sen bulun. Bu Kosta Rika sorununun bir hafta içinde çözümlenmesini istiyorum." Ross ayağa kalktı ve odayı terk etti.

Gennaro numaraları çevirdi ve telefonun cızırtılarını duydu. Sonra bir ses "Ben Grant" dedi.

"Merhaba, Dr. Grant, ben Donald Gennaro. InGen'in genel danışmanlığını yapıyorum. Hatırlar mısınız bilmem ama birkaç yıl önce görüşmüştük..."

"Hatırlıyorum." dedi Grant.

"Güzel" dedi Gennaro. "Az önce John Hammond'la konuştum. Kosta Rika'daki adamıza geleceğinizi duyunca çok sevindim..."

"Evet" dedi Grant. "Sanırım yarın orada olacağız."

"Teklifimizi bu kadar kısa sürede kabul ettiğiniz için size teşekkür borçluyuz. InGen'de çalışan herkes benimle aynı duyguları paylaşıyor. Sizin gibi ilk danışmanlarımızdan biri olan Ian Malcolm'ı da davet ettik. Austin'de matematikçidir."

"John Hammond bahsetmişti" dedi Grant.

"Güzel" dedi Gennaro. "Ben de sizinle olacağım... Bu arada, bulduğunuz şu numune... pro... procom... Neydi?"

"Procompsognathus" dedi Grant.

"Evet. Numune elinize geçti mi? Numunenin aslı?"

"Hayır, sadece röntgenini gördüm" dedi Grant. "Nu-

munenin aslı New York'ta. Columbia Üniversitesi'nden bir bayan aradı beni."

"Bu konudaki detayları da öğrenmek isterim" dedi Gennaro. "Böylece Bay Hammond için gerekli incelemeleri yapabilirim, biliyorsunuz yeni buluşlar onu hep heyecanlandırır. Eminim numunenin aslını da görmek istiyorsunuz. Belki de adaya getirilmesini sağlayabilirim."

Grant adama gerekli bilgileri verdi. "Harika!" dedi Gennaro. "Dr. Sattler'a saygılarımı iletin. Yarın görüşmek üzere..."

PLANLAR

Ertesi gün Ellie römorkörün arka bölümüne elinde kalın bir zarfla gelerek "Bunu şimdi aldık" dedi. "Çocuklardan biri kasabadan getirdi. Hammond'dan."

Grant zarfı açarken mavi-beyaz InGen logosunu fark etti. İçinde ciltli bir kağıt yığını vardı. Dışarı çıkardığında proje taslaklarıyla karşılaştı. Kalın bir kitap oluşturacak şekilde hazırlanmıştı. Kapakta ISLA NUBLER BELDESİ KONUK YAPILARI (TAMAMLANMAMIŞ ALAN: SAFARİ KÖŞKÜ) yazıyordu.

"Bu kahrolası şey de ne?" dedi Grant.

Kitabı açarken yere bir kağıt parçası düştü.

Sevgili Alan ve Ellie:

Tahmin edebileceğiniz gibi resmi tanıtım broşürleri henüz elimize geçmedi. Ancak bunlar da Isla Nublar projesi hakkında gerekli bilgileri verecektir. Sanırım çok heyecan verici!

Sizinle görüşmek için can atıyorum! Bize katılacağınızı umarım!

Saygılar,
John

"Hâlâ bir şey anlayabilmiş değilim" dedi Grant. Sonra kağıtları karıştırdı. "A-ha! Bunlar mimari planlar." En üstteki kâğıda baktı.

ZİYARETÇİ MERKEZİ/	
KÖŞKÜ	ISLA NUBLAR BELDESİ
MÜŞTERİ	InGen Ort., Palo Alto, Calif.
MİMARLAR	Dunning, Murphy ve Ortakları,

	New York. Richard Murphy, proje; Theodore Chen, kıdemli tasarım; Sheldon James, idari ortak.
MÜHENDİSLER	Harlow, Whitney ve Fileds, Bost yapı; A.T. Misikawa, Osaka, mekanik.
BAHÇE MİMARİSİ	Shepperton Rogers, Londra; A.. Ashikiga, H. İeyasu, Kanazawa.
ELEKTRİK	N.V. Kobayashi, Tokyo. A.R. Makasawa, kıdemli danışman.
BİLGİSAYAR	Entegre Bilgisayar Sistemleri Ort.; Cambride, Mass. Dennis Nedry, proje denetimcisi.

Grant planlara döndü. ÇOĞALTILAMAZ ENDÜSTRİYEL SIRLAR ve GİZLİ ÇALIŞMA RAPORLARI - DAĞITILAMAZ yazılarını okudu. Her kağıt numaralanmıştı ve üst köşelerinde "Bu planlar InGen Ortaklığı'nın gizli üretimlerini içeriyor. Belge 112/4A imzalanmadığı takdirde soruşturma açılacaktır" yazıyordu.

"Fazlasıyla paranoik bir davranış" dedi Grant.

"Belki bir sebebi vardır" diye yanıtladı Ellie.

Bir sonraki sayfada topografik bir harita yer alıyordu. Isla Nublar kuzeyde kalınlaşıp güneyde sivrileşen ters bir damlaya benziyordu. Ada sekiz mil uzunluktaydı ve harita birçok geniş bölgelere ayrılmıştı.

Kuzey bölge ZİYARETÇİ ALANI olarak belirtilmişti ve "Ziyaretçi Girişleri", "Ziyaretçi Merkezi/İdare", "Güç/Su Arıtımı/Destek", "Hammond Köşkü", "Safari Köşkü" gibi binalar içeriyordu. Grant yüzme havuzunun taslağını, tenis kortlarının dörtgenlerini ve çiçeklerle fundalıkları belirleyen yuvarlak kıvrımları seçebiliyordu.

"Bir tatil beldesi olduğuna şüphe yok" dedi Ellie.

Ardından Safari Köşkü'nün detaylarını içeren kağıtları incelediler. Kuşbakışı taslaklarda köşkün ilginç bir görünümü vardı: çatısında piramidler bulunan uzun ve alçak bir bina. Ama ziyaretçi alanındaki diğer binalar hakkında pek fazla bilgi yoktu.

Adanın geri kalan kısmı daha da gizemliydi. Grant'ın görebildiği kadarıyla burada neredeyse hiçbir şey yoktu, açık ve boş bir alan uzanıyordu. Yollar, tüneller ve ücra binalar, beton baraj ve bariyerlerle insan yapımı uzun, ince bir göl. Ama çoğunlukla ada çok küçük inşaatlarla büyük kavisli alanlara bölünmüştü. Her alanın bir kodu vardı: /P/PROC/V2A, /D/TRIC/L/5 (4A)/LN/OTHN/C/4 (3A1) ve /VV/HADR/X/11(6A.3.3DB)

"Kodlar için bir açıklama yok mu?" diye sordu Ellie.

Grant sayfaları hızla karıştırdı ama bir şey bulamadı.

"Belki de o bölümü çıkarmışlardır" dedi genç kadın.

"Dedim ya, paranoik" dedi Grant. Birbirlerinden yol ağlarıyla ayrılan kavisli bölümlere baktı. Her bölüm millerce alana sahipti. Tüm adada sadece altı bölüm vardı. Her bölüm yoldan beton bir hendekle ayrılıyordu. Her hendeğin dışında yanında küçük bir şimşek işareti olan çitler uzanıyordu. Çitlerin elektrikli olduğu anlamını çıkarana kadar ikisi de uzun uzun düşündüler.

"Çok garip" dedi Ellie. "Bir tatil beldesinde elektrikli çitin işi ne?"

"Millerce çit..." diye ekledi Grant. "Yol boyunca uzanan millerce elektrikli çit ve hendek..."

"Bir hayvanat bahçesine benziyor" dedi Ellie.

Topografik haritaya dönüp izohipslere baktılar. Adanın merkezinde iki tarafı otlaklarla çevrili dağlık bir alan yer alıyordu. Yolların yerleşimi bir hayli garipti. Anayol adanın merkezi tepeleri arasından kuzey-güney doğrultusunda uzanıyor ve bir kısmı bir nehrin üstünde, uçurumun yamacında aniden bitiveriyordu. Sanki boş alanları,

yoldan hendekler ve elektrikli çitlerle ayırarak sınırlı geniş topraklar elde etmek için özenle çalışılmıştı. Yollar toprak seviyesinden yukarda yapılmış ve böylece çitlerin ardındaki alanların da görülmesi sağlanmıştı...

"Farkındaysan ölçüler biraz abartılı" dedi Ellie. "Baksana, şu beton hendek on iki metrelik bir genişliğe sahip. Askeri kale gibi!"

"Şu binalar da öyle" dedi Grant. Her açık bölüme genelde birbirinden ayrı tek tük binalar yerleştirildiğini fark etmişti. Üstelik hepsi de kalın duvarlı beton binalardı. İç mekanlar kuşbakışı taslaklarda küçük pencereli beton sığınaklara benziyordu. Ellie haklıydı: eski savaş filmlerindeki Nazi tophaneliklerinden farksızdı.

O sırada soğuk bir patlama sesi duydular ve Grant kağıtları bir kenara bırakıp "İşe dönme zamanı!" dedi.

"Ateş!"

Hafif bir titreme oldu ve sonra da bilgisayar ekranı sarı izohipslerle kaplanmaya başladı. Bu sefer sonuç kusursuzdu ve Allan Grant iskeletin geriye doğru kavisli uzun boynuyla olağanüstü bir görüntüsünü elde etmişti. Artık bir bebek velociraptor olduğuna şüphe yoktu ve harikaydı...

Görüntü birden kayboldu.

"Kahretsin, bilgisayarlardan nefret ediyorum" dedi Grant gözlerini kısarak. "Şimdi ne oldu?"

"Entegre bilgiyi kaybettim" dedi bilgisayarcı. "Bir dakika." Eğildi ve pilli portatif bilgisayarın arkasına giden kablo yumağına baktı. Bilgisayarı Yumruk dedikleri makinadan pek uzak olmayan Tepe Dört'te, bir karton kutunun üstüne kurmuşlardı.

Grant tepenin yamacında durdu ve saatine baktı. Ellie'ye dönüp "Şu eski moda yöntemi kullanmak zorundayız" dedi.

"Çocuklardan biri "Yapma, Alan!" diye karşı çıktı.

"Bak" dedi Grant. "Yetişmem gereken bir uçak var. Bu fosili yola çıkmadan önce koruma altına almak istiyorum!"

Bunu çok az insan anlardı ama bir kere bir fosili ortaya çıkardın mı ya devam etmek ya da onu kaybetme riskini göze almak zorundaydın. Ziyaretçiler bu çorak arazinin görüntüsünün hiç değişmediğini düşünürlerdi ama gerçekte sürekli erozyona maruz kalıyordu, hem de gözlerinin önünde; bütün gün boyunca ufalanan tepelerden yuvarlanan taşların patırtısını duymak mümkündü. Üstelik her zaman bir fırtına ihtimali vardı ve kısa süren sağanaklar bile hassas fosil tabakalarını peşi sıra sürükleyebilirdi. Bu yüzden Grant'ın kısmen ortaya çıkardığı iskelet tehlikedeydi ve geri dönene kadar koruma altına almak istiyordu.

Fosil muhafazası genelde sit üstünü katranla kaplamak ve su akışını kontrol etmek için çevreye hendek açmak işlemlerinden ibaretti. Sorun Velociraptor fosili için gerekli olan hendeğin genişliğiydi. Bunun belirlenmesi için bilgisayar destekli sonik tomografi yöntemi CAST kullanılıyordu. Bu yeni bir buluştu ve Yumruk'un toprağı döverek yaydığı şok dalgalarının bilgisayar tarafından okunması ve tepenin bir tür röntgeninin çekilmesinden ibaretti. CAST'ı tüm yaz boyunca birçok defalar kullanmışlardı.

Tepesinde bir şemsiyeyle tekerlekler üzerinde hareket eden bu dev gümüş kutu sekiz metrelik mesafedeydi. Oraya yanlışlıkla park edilmiş bir dondurmacı arabasını andırıyordu. Yumruk'un topunu iki genç bakıcı dolduruyordu.

Şimdiye kadar topografi yöntemi bulguların yerlerini belirlemiş ve Grant'ın ekibinin kazılarda daha etkili sonuçlar almasını sağlamıştı. Ama çocuklar birkaç yıl içinde kazıları gereksiz kılacak derecede detaylı resimler elde edeceklerini savunuyorlardı. Kemiklerin üç boyutlu kusursuz resimleri alınabilecek ve arkeoloji yepyeni bir dünyaya kapılarını açacaktı.

Ama daha bunların hiçbiri gerçekleşmemişti. Üniversite laboratuvarlarında kusursuz işleyen CAST, arazide hassas ve zayıftı.

"Daha ne kadar sürer?" diye sordu Grant.

"Resmi aldık bile, Alan. Hiç de fena sayılmaz."

Grant bilgisayar ekranındaki resme baktı. Parlak sarı fon üzerinde tamamlanmış iskeleti gördü. Genç bir örnekti. Velociraptor'un en önemli özelliği —avını anında paramparça edebilen kavisli pençesi— bu bebekte bir gül goncasının dikeninden daha büyük değildi. Ekranda seçilemeyecek kadar küçüktü. Velociraptor her koşul altında çevik hareketlere, bir kuşun kemiklerine ve zekasına sahip bir dinozordu.

Geriye eğimli kafa ve boyun dışında iskeletin görünümü mükemmeldi. Fosillerde böyle bükülmelere öyle sık rastlanıyordu ki bazı bilimadamları dinozor neslinin bitkilerde varolan alkaloidlerden zehirlenerek yok olduklarını iddia ediyorlardı. Geriye düşen boyun dinozorların son ölüm kıvranmalarını gösteriyordu. Grant birçok kuşun ve sürüngenin alt boyun bağlarının ölüm sonrası tutulmalara maruz kalması sonucu büküldüğünü kanıtlayarak diğer teorileri çürütmüştü. Ölümle hiçbir alakası yoktu; en önemli sebep leşlerin güneş altında kuruma pozisyonlarıydı.

Bunun yanısıra Grant iskeletin yanlamasına da büküldüğünü ve sağ bacakla ayağın sırt kemiğine değdiğini fark etti.

"Tahribata uğramış gibi" dedi adamlardan biri. "Ama bilgisayardan kaynaklandığını hiç sanmam."

"Hayır" dedi Grant. "Sebep zaman. Çok ama çok uzun zaman."

Grant insanların jeolojik zamanı anlayamadıklarını biliyordu. İnsan hayatı tümüyle farklı bir zaman cetvelinde yaşıyordu. Bir elma bir-iki dakika içinde kahverengine dönüyordu. Gümüş birkaç gün içinde kararıyordu. Gübre yığınları bir mevsimde çürüyordu. Çocuk on yılda büyü-

yordu. Bu günlük deneyimlerin hiçbiri insanı seksen milyon yılın, bu hayvanın yaşadığı günlerin üstünden geçen zamanın anlamını kavramasına yetmiyordu.

Okulda Grant farklı karşılaştırmalar yapmayı denemişti. Altmış yıllık insan ömrünün bir saate sıkıştırıldığını varsayarsan seksen milyon yıl yine de 3,652 yıl ederdi... piramitlerden daha eskiydi. Velociraptor çok uzun zaman önce ölmüştü.

"Pek de korkunç değil." dedi adamlardan biri.

"Değil" dedi Grant. "En azından büyüyene kadar..." Büyük bir ihtimalle bu bebek tıka basa yemek yiyip güneşte uyuklayan büyük hayvanları öldüren yetişkinlerinin getirdiği leşlerle besleniyordu. Etoburlar bir öğünde vücut ağırlıklarının yüzde yirmi beşi kadar yemek yerlerdi ve bu da uykularını getirirdi. Bebekler yetişkinlerin karşı koyamayan bu uyuşuk gövdelerinin üstüne çıkıp küçük ısırıklar alırlardı. Gerçekten de çok zeki hayvanlardı.

Ama yetişkin bir Velociraptor tamamen farklıydı. Hiç şüphesiz onlar dinozorların en yırtıcı türüydü. Bir leopar büyüklüğünde, yaklaşık yüz kilo ağırlığındaki bu hayvan görünüşte küçük olmasına rağmen hızlı, zeki ve kötüydü; keskin çeneleri, güçlü kolları ve ayağındaki tek pençesiyle her zaman saldırıya hazırdı.

Velociraptorlar sürü halinde avlanırlardı ve Grant bir düzine hayvanın son sürat koşuşturmalarının, daha büyük bir dinozorun üstüne saldırıp boynunu koparmalarının, kaburgalarını ve karnını yarmalarının ilginç bir manzara oluşturacağını düşünüyordu.

"Zamanımız kısıtlı" diyen Ellie'nin sesi onu gerçek dünyaya geri getirdi.

Grant hendek için gerekli bilgileri verdi. Bilgisayar resminden iskeletin nispeten kapalı bir alanda bulunduğunu biliyorlardı; yaklaşık iki metrekarelik bir çukur yeterliydi. Bu arada, Ellie tepenin yamacını kaplayacak katranı dövdü. Grant da ona yardım etti.

"Bebek nasıl ölmüş?" diye sordu adamlardan biri.

"Emin değilim" diye yanıtladı Grant. "Bebek ölüm oranları vahşi dünyada hayli yüksektir. Afrika parklarında bazı etoburlar arasında yüzde yetmişe vardığı bile görülür. Herhangi bir şeyden ölebilirler. Hastalık, gruptan kopma, hatta bir yetişkinin saldırısına bile uğramış olabilir. Bu hayvanların sürüler halinde avlandığını biliyoruz ama grup içindeki ilişkileri hakkında hiçbir bilgimiz yok."

Öğrenciler başlarını salladılar. Hepsi hayvan davranışlarını incelemiş ve aslan sürülerinin başına geçen yeni erkeğin ilk işinin tüm yavruları öldürmek olduğunu görmüşlerdi. Sebep kesinlikle genetikti: genlerini mümkün olduğu kadar geniş bir alana yaymak zorundaydı ve yavruları öldürerek tüm dişileri azgınlık dönemine taşıyor, böylece de onları hamile bırakma şansını yakalıyordu. Üstelik sonuçta dişilerin başka bir erkeğin yavrularını besleyerek zaman harcamasını da engelliyordu.

Belki Velociraptor av sürüleri de tek bir hükümdar tarafından yönetiliyordu. Dinozorlar hakkında çok az şey biliyorlardı. Dünyanın dört bir yanında sürdürülen yüz elli yıllık araştırmalar ve kazılardan sonra bile dinozorların neye benzedikleri hakkında hiçbir şey bilmedikleri söylenebilirdi.

"Beşten önce Choteau'da olmak istiyorsak yola çıkmalıyız" dedi Ellie.

HAMMOND

Sekreteri etiketleri hâlâ üzerinde duran yeni bir takım elbiseyle odaya girdiğinde Gennaro sabah görüşmelerini bitirmişti. "Biliyor musunuz, Bay Gennaro, bavulunuzu hazırlamayı unuttuğunuz zamanlarda yolculuğa çıkmak istemediğinizi düşünüyorum" dedi kadın sert bir tonla.

"Belki de haklısındır" dedi Gennaro. "Kızımın doğum gününü kaçıracağım." Cumartesi Amanda'nın doğumgünüydü ve Elisabeth çığlık çığlığa bağıran dört yaşındaki çocuklardan oluşan yirmi kişilik bir davetiye listesi hazırlamıştı, ayrıca bir palyaço ve bir de sihirbaz çağırmıştı. Karısı Gennaro'nun seyahate çıkmasından hiç memnun değildi, tıpkı Amanda gibi.

"Bu kadar kısa sürede yapabileceğimin en iyisini yaptım" dedi sekreteri. "Spor ayakkabılarınız, traş takımlarınız tamam. Havanın soğuk olabileceğini düşünerek iki kot ve bir de süeter koydum. Sizi havaalanına götürecek araba kapıda. Uçağa yetişmek istiyorsanız hemen yola çıkmalısınız."

Kadın odayı terk etti. Gennaro koridorda yürürken takım elbisesinin etiketlerini söktü. Cam duvarlı toplantı salonunun önünden geçerken Dan Ross masadan kalkıp dışarı çıktı.

"İyi yolculuklar" dedi. "Yalnız bir konuya açıklık kazandıralım. Durumun ne kadar kötü olduğunu bilmiyorum, Donald. Ama o adada bir sorun varsa kökünden kazınmasını istiyorum."

"Tanrım! Dan, burada büyük bir yatırımdan bahsediyoruz."

"Tereddüte yer yok. Düşünme, sadece yap! Beni duyuyor musun?"

Gennaro başıyla onayladı. "Duyuyorum. Ama ya Hammod..."

"Hammond'ı zorlamalısın" dedi Ross.

"Vay evlat!" dedi tanıdık bir ses. "Nasılsın bakalım?"

"Çok iyi, efendim" diye yanıtladı Gennaro. Gulfstream II adlı jet doğuya, Rocky Dağları'na yönelirken deri koltuğa oturup arkasına yaslandı.

"Artık beni hiç aramıyorsun" dedi Hammond sitem dolu bir sesle. "Seni özledim, Donald. Güzel karın nasıl?"

"İyi. Elisabeth çok iyi. Şimdi küçük bir kızımız var."

"Harika, harika! Çocuklar öylesine sevimlidirler ki... Kosta Rika'daki parkımızı çok severdi."

Gennaro Hammond'ın ne kadar kısa olduğunu unutmuştu; iskemlede otururken ayağı halıya değmiyordu ve konuşurken bacaklarını sallıyordu. Bu adamda çocuksu bir şeyler vardı, oysa... kaç yaşındaydı? Yetmiş beş? Yetmiş altı? Onun gibi bir şeyler işte... Gennaro'nun hatırladığından daha yaşlı görünüyordu ama neredeyse beş yıldır görüşmemişlerdi. InGen'in sermaye topladığı günlerde, Gennaro'nun 'Fil Projesi' diye adlandırdığı günlerden beri birlikte çalışmıyorlardı.

Hammond gösterişliydi, doğuştan şovmendi ve 1983'te gittiği her yere bir fil taşıyordu. İki buçuk metre yüksekliğe, kırk santim boya sahip hayvanın tek kusuru bodur kalmış dişleriydi. Hammond fili bütün toplantılara getirirdi. Gennaro küçük bir örtünün altındaki kafesi odaya taşır ve Hammond 'tüketici bioyolojisi' diye adlandırdığı şeylerin geliştirilmesi konusunda beslediği umutlardan bahsederek klasik konuşmasını yapardı. O teatral an için uygun zamanı bulduğunda da örtüyü kaldırarak fili gözler önüne sererdi. Sonra da para isterdi.

Fil her zaman büyük bir başarı kazanırdı; bir kediden daha küçük narin bedeni Hammond'ın yeni macerasında ortağı Stanford'lı genetikçi Norman Atherton'ın laboratuvarlarının bir ürünü olduğu şüphelerini uyandırıyordu.

Ama Hammond fildən bahsederken birçok şeyi gizli tutardı. Mesela bir gen mühendisliği şirketi kuruyordu ama bu cılız fil herhangi bir genetik işleme tabi tutulmamıştı; Atherton'ın yaptığı tek şey bodur fil embriyolarını almak ve üzerinde hormonal oynamalar yaparak yapay döllenmeyi sağlamaktı. Bu başlıbaşına büyük bir başarıydı ama Hammond'ın hayal ettiklerinden çok farklıydı.

Ayrıca Atherton minyatür fili çoğaltmayı da denemiş ama başaramamıştı. Oysa her gören satın almak istiyordu, tabii hayvanın özellikle kışın soğuğuna karşı dayanıksız olduğu öğrenilse istekler devam eder miydi bilinmez! Küçük gövdesini sarsan aksırıklar Hammond'ın içini korkuyla dolduruyordu. Bazen fil dişlerini kafesin demirlerine sıkıştırıyor ve kurtulmak için debelenirken öfkeyle bağırıyordu, bazen dişetleri iltihaplanıyordu. Hammond sürekli, Atherton bir yenisini üretemeden önce ilk örneğin öleceğinden korktuğunu söyleyip duruyordu.

Hammond müstakbel yatırımcılardan minyatürleştirme süreci içinde filin davranış bozuklukları gösterdiğini de saklamıştı. Küçük yaratık her ne kadar bir fil görünümüne sahip olsa da vahşi bir kemirgen gibi hızlı ve aşağılıktı. Hammond ısırılmış parmaklarla şikayete gelinmesini engelemek için insanların fili evde beslemelerine karşı çıkıyordu.

Ayrıca Hammond 1993'ten önce yıllık yedi milyar dolar kazanacaklarını söylüyordu ama projesi tamamen hayaliydi. Hammond ileriyi görebilen coşkulu bir adamdı ama planının işe yarayacağına dair hiçbir kanıt yoktu. Hele de Hammond'ın açıklamayı ihmal ettiği projenin beyni Norman Atherton'ın kansere yakalandığı gerçeği gözönüne alınırsa...

Ama sonunda Gennaro'nun yardımlarıyla Hammond parasını aldı. 1983 Eylülü ve 1985 Kasımı arasında John Alfred Hammond ve 'Fil Projesi' yeni şirketi Enternasyonel Genetik Teknolojileri Ortaklığını finanse edecek ge-

rekli kapitali, 870 milyon doları ele geçirdi. Daha fazlasını da bulabilirdi ama Hammond mutlak gizlilik konusunda ısrar etti ve kapitale en az beş yıl dokunulmayacağını belirtti. Bu birçok yatırımcıyı korkutup kaçırdı. Sonunda Japon şirketlerine öncelik vermek zorunda kaldılar. Sabrı hoşgörüyle karşılayabilen tek millet Japonlardı.

Jetin deri koltuğunda oturan Gennaro Hammond'ın daima kaçak oynadığını düşünüyordu. Bu yaşlı adama güvenmek aptallık olurdu. Şu anda Gennaro'nun avukatlık bürosunun bu yolculuğa çıkması için onu zorladığını bilmezden geliyordu. Hatta bir arkadaş toplantısına gidiyorlarmış gibi davranıyordu. "Aileni de yanında getirmemene çok üzüldüm, Donald" dedi.

Gennaro omuz silkti. "Kızıma bir doğumgünü partisi düzenliyoruz. Davetiyeler çoktan gönderildi. Pasta ve palyaço, yirmi çocuk... Nasıl olduğunu bilirsiniz."

"Oh, anlıyorum" dedi Hammond. "Çocuklar böyle şeylere çok önem verir."

"Her neyse, park ziyaretçi kabul etmeye hazır mı?" diye sordu Gennaro.

"Resmen hayır" dedi Hammond. "Ama otel inşaatı bitti, yani kalınacak yer var..."

"Ya hayvanlar?"

"Tabii hayvanlar da geldi. Hepsi yerlerine yerleştirildi."

"Hatırladığım kadarıyla ilk teklifimizde toplam on iki..."

"Çok daha ileriye gittik. İki yüz otuz sekiz hayvanımız var, Donald!"

"İki yüz otuz sekiz mi?"

Gennaro'nun tepkisinden hoşlanan yaşlı adam güldü. "Hayal bile edemezsin. Sürü sürü hayvanımız var."

"İki yüz otuz sekiz... Peki kaç tür mevcut?"

"On beş farklı tür, Donald."

"İnanamıyorum!" dedi Gennaro. "Harika! Peki istediğin diğer şeyler ne durumda? Teçhizatlar, bilgisayarlar?"

"Hepsi, hepsi geldi" dedi Hammod. "Adadaki her şey birer şaheser. Sen de göreceksin, Donald. Kusursuz bir mükemmellik yakaladık. İşte bu yüzden... şu şüpheci yaklaşımınız... çok yersiz. Adanın hiçbir sorunu yok."

"Öyleyse bir inceleme turu da sorun yaratmayacaktır." dedi Gennaro.

"Elbette yaratmayacak" dedi Hammond. "Ama çalışmaları yavaşlatır. Her şey bu gereksiz ziyaret için durdurulacak..."

"Aklıma gelmişken, gecikmelere ne diyeceksin? Açılışı neden erteledin?"

"Oh, şu mesele!" Hammond spor ceketinin göğüs cebinden kırmızı ipek mendilini çıkardı. "Mecburduk, gerçekten mecburduk."

"Neden?"

"Donald, bunu açıklayabilmem için tatil beldesinin ana fikrine bir kere daha bakmamız gerekiyor" dedi Hammond. "Yatırımcılara birlikte sattığımız fikri hatırlarsın..."

Bu işte benimlesin demeye getiriyordu yaşlı kurt! Gennaro koltukta hafifçe kıpırdandı. "Sonuçta kafana göre uygulamaya geçirdiğin fikir..." dedi gülümseyerek.

"Dünyanın en gelişmiş eğlence parkını kuracaktık." diye devam etti Hammond. "En son elektronik ve biyolojik teknikleri birleştirecektik. Böyle bir adada yapılacak ne kaldı ki? Herkesin park turları var. Coney Adası'nın bile! Bugünlerde her yerde animasyon yapılıyor. Perili evler, korsan mağaraları, Vahşi Batı, depremler... böyle şeyleri herkes yapıyor. Biz de biyolojik eğlenceler yaratmayı daha uygun bulduk. Canlı eğlenceler. Tüm dünyanın hayalgücünü cezbedecek kadar şaşırtıcı eğlenceler."

Gennaro gülümsemesine engel olamadı. Bu da yıllar

önce yatırımcıların karşısında yaptığı konuşmanın kelimesi kelimesine aynıydı. "Kosta Rika projesinin nihai amacını da asla unutamayız: para kazanmak!" dedi Hammond jetin camından dışarı bakarak. "Çok, çok para."

"Hatırlıyorum..."

"Bir parkta para kazanmanın sırrı personel masraflarını kısmaktır." dedi Hammond. "Yiyecek sorumluları, biletçiler, temizlik görevlileri, onarım ekibi. Asgari kadroyla çalıştırılabilecek bir park kurmalıyız. İşte bu yüzden bilgisayar teknolojisine yatırım yaptık... Her şeyi otomatikleştirmeliydik..."

"Hatırlıyorum..."

"Ama ortada basit bir gerçek var: hayvanları ve bilgisayar sistemlerini bir araya getirmek birçok güçlüklere sebep oluyor" diye devam etti Hammond. "Büyük bir bilgisayar sistemi kurup da dakik olmayı başarmış bir tek kişi gösterebilir misin bana? Bildiğim kadarıyla cevabın hayır olacak!"

"Yani olağan gecikmeler mi bunlar?"

"Evet, kesinlikle." dedi Hammond. "Olağan gecikmeler."

"İnşaat süresince kazalar olduğunu duydum" dedi Gennaro. "Bazı işçiler ölmüş..." Hafifçe omzunu silkti.

"Evet, bir sürü kaza oldu. Üç ölü var. İki işçi uçurumdaki yol inşaatında öldü. Biri de Ocak ayındaki depremde kaybetti hayatını. Ama aylardır hiçbir şey olmuyor." Hammond elini genç adamın omzuna koydu. "Donald, adada her şeyin planlandığı gibi gittiğini söylüyorsam bana inanabilirsin" dedi. "Adadaki her şey kusursuz bir mükemmellikte işliyor."

Hoparlörden cızırtılar geldi. "Kemerlerinizi bağlayınız, Choteau'ya iniyoruz" dedi pilot.

CHOTEAU

Göz alabildiğine uzanan çorak ovalarla çevriliydiler. Öğleden sonranın kuvvetli rüzgârı tozları ve çiçekleri peşinde sürükleyerek uzaklarda kayboluyordu. Grant ve Ellie Jeep'in yanında durmuş jetin daireler çizerek alçalışını seyrediyorlardı.

"Parababalarıyla çalışmaktan nefret ediyorum!" dedi Grant.

"Araştırmalarını sürdürebilmek için tahammül etmek zorundasın" dedi Ellie omuz silkerek.

Fizik ve kimya gibi birçok bilim dalı devletten para yardımı koparmayı başarmışsa da paleontoloji hâlâ özel şirketlere bağımlıydı. Grant Kosta Rika'daki adayla pek ilgilenmiyordu ama John Hammond'ın yardım istediğinde karşılığını vereceğini biliyordu. İşler böyle yürüyordu... hep böyle yürümüştü.

Küçük jet yere indi ve biraz daha ilerleyerek durdu. Ellie çantasını omzuna taktı. Mavi üniformalı bir hostes jetin kapısını açtı.

İçeri girdiklerinde tüm lüksüne rağmen jetin alçaklığı karşısında hayrete düştüler. Grant, Hammond'ın elini sıkmak için yürürken eğilmek zorunda kaldı.

"Dr. Grant, Dr. Sattler." dedi Hammond. "Bize katılmanız ne hoş! Ortağımı tanıştırmama izin verin, Donald Gennaro."

Gennaro otuz beş yaşlarında kısa ve yapılı bir adamdı; üstünde Armani marka bir takım elbise ve gözlerinde de tel çerçeveli bir gözlük vardı. Grant adamın görünüşünden hiç hoşlanmamıştı. Umursamaz bir edayla elini sıktı. Sıra Ellie'ye geldiğinde Gennaro hayretler içinde "Bir kadın!" dedi.

"Böyle şeyler herkesin başına gelir" dedi Ellie ve Grant onun da Gennaro'dan hoşlanmadığına karar verdi.

Hammond Gennaro'ya döndü. "Elbette Dr. Grant ve Dr. Sattler'ın mesleklerini biliyorsun. Paleontolojist olduklarını söylemeye gerek yok. Dinozorlarla ilgili kazılar yapıyorlar." Sonra bu fikri çok komik buluyormuş gibi gülmeye başladı.

"Oturun lütfen" dedi kapıyı kapatan hostes. Hemen ardından uçak harekete geçti.

"Bizi affedeceğinizi umarım" dedi Hammond. "Ama biraz acelemiz var. Donald adaya bir an önce gitmemiz gerektiğini düşünüyor."

Pilot dört saatlik mesafedeki Dallas'ta durup yakıt alacaklarını ve sonra da ertesi sabah varacakları Kosta Rika'ya doğru tekrar yola çıkacaklarını anons etti.

"Kosta Rika'da ne kadar kalacağız?" diye sordu Grant.

"Kesin bir şey söylemek gerçekten mümkün değil" diye yanıtladı Gennaro. "Açıklık kazandırılmayı bekleyen birkaç sorun var."

"Bana güvenin" diye atıldı Hammond. "Orada kırk sekiz saatten fazla kalmayacağız."

Grant kemerini bağladı. "Şu ada... Daha önce hakkında hiçbir şey duymamıştım. Bir tür sır mı?"

"Bir anlamda" dedi Hammond. "Bu adayı halka açtığımızda şaşkın ve memnun bir ziyaretçi kitlesini çekmek istediğimizden kimsenin bir şey öğrenmemesi konusunda çok ama çok dikkatli davrandık."

HEDEF INGEN!

Kaliforniya Cupertino'daki Biosyn Şirketi daha önce hiç acil yönetim kurulu toplantısı isteminde bulunmamıştı. On yönetici sinirli ve sabırsız bir ifadeyle toplantı salonunda oturuyordu. Saat akşamın sekiziydi. Son on dakikadır aralarında konuşuyorlardı ama sessizlik yavaş yavaş ağırlığını hissettirmeye başlamıştı. Şimdi kağıtlar karıştırılıyordu. Bir şeyler ima edercesine saatlere bakılıyordu.

"Ne bekliyoruz?" diye sordu biri.

"Bir kişi daha gelecek" dedi Lewis Dodgson. "Bir kişi daha." Saatine baktı. Ofisinden Ron Meyer'in San Diego'dan altıda kalkan uçağı bindiğini öğrenmişti. Havaalanı yolundaki trafik de hesaba katılsa bile şimdiye kadar gelmiş olması gerekiyordu.

"Sanırım amacınız yeterli çoğunluğu sağlamak..." dedi bir başka yönetici.

"Evet!" diye yanıtladı Dodgson.

Bu, onları bir süre için susturdu. Yeterli çoğunluk önemli bir karar alınacağı anlamına geliyordu. Her ne kadar Dodgson toplantı yapılmasına karşı ise de başka çaresi yoktu, Biosyn'in başkanı Steingarten sert bir adamdı. "Onların da onayını almalısın, Lew!" demişti.

Kimileri Lewis Dodgson'ı neslinin en saldırgan genetik uzmanı olarak tanımlarken kimileri de ihtiyatsızlığından bahsederdi. John Hopkins bu şahin yüzlü kel adamı henüz bir öğrenciyken FDA protokolüne uymaksızın hastalar üzerinde genetik terapi uyguladığı için işten atmıştı. Biosyn tarafından işe alındıktan sonra Şili'deki tartışmalı kuduz aşısı testini yönetmişti. Şimdi otuz dört yaşındaydı ve Biosyn'de karşı-mühendislik kelimesiyle tanımlanabilecek ürün geliştirme departmanının başıydı. Rakip şir-

ketlerin ürünlerini alıyor, paramparça ediyor, nasıl çalıştığını öğreniyor ve sonra da yepyeni bir versiyonla piysaya sürüyordu. Kısacası, genelde Ingen'e yönelik endüstriyel bir casusluk söz konusuydu.

Genentech ve Cetus gibi Amerika'nın en büyük gen mühendisliği şirketleri 70'li yıllarda ilaç üretimiyle başlamışlardı işe. Ama 80'lerin küçük firmalarının kuruluş amaçları farklıydı. Biogen ve Genrac tarım için tohum ve zararlı böceklere dayanıklı ekinler üretiyordu. Techlog ve Algol yaşayan dokulardan oluşan biyolojik bir bilgisayar için bileşikler üretiyordu. InGen ve Biosyn ise 'tüketici biyolojisi' denilen dalda ilerliyorlardı.

Tüketici biyolojisi tüketici elektroniğiyle eşdeğerdi. 80'lerde birkaç gen mühendisliği şirketi "Bir Sony volkmenin biyolojik benzeri nedir?" diye sormaya başlamıştı. Bu şirketler ilaçla ya da sağlıkla ilgilenmiyordu; onlar eğlence, spor, günlük aktiviteler, kozmetik ve ev hayvanları gibi farklı alanlarda çalışıyorlardı. 90'larda tüketici biyolojisine yönelik talep gözlemlenebildiği kadarıyla hayli yüksekti.

Biosyn birkaç önemli başarı elde etmişti bile; Idaho Eyaleti Balık ve Av Departmanı'yla yaptıkları anlaşma çerçevesinde yeni bir soluk turna balığı üretmişlerdi. Bu turnanın derelerde seçilmesi daha kolaydı ve balık avında önemli bir adım atıldığına inanılıyordu. (En azından Balık ve Av Departmanı derelerde turna balığı bulunmaması şeklindeki şikayetlerden kurtuluyordu) Soluk turnanın bazen güneş çarpmasından öldüğü ve soluk etinin ıslak ve tatsız olduğu henüz tartışmaya açılmamıştı. Biosyn hâlâ üzerinde çalışıyordu ve...

Kapı açıldı ve odaya giren Ron Meyer hemen bir sandalyeye oturdu. Dodgson nihayet yeterli çoğunluğu sağlamıştı. Hiç vakit kaybetmeden ayağa kalktı.

"Beyler, bu akşam burada her zaman hedef konumunda kalmayı başarmış fırsatlar şirketi InGen'i tartışmak için toplandık."

Dodgson kısaca şirketin geçmişinden bahsetti. InGen işe 1983'te Japon yatırımcılarla başlamıştı. Üç adet Cray XMP süper-bilgisayar almıştı. Kosta Rika'da Isla Nublar adında bir adayı kiralamıştı. Kehribar stokluyordu. New York Zooloji Topluluğu'ndan Hindistan Ranthapur Doğal Park'a kadar dünyanın dört bir yanındaki hayvanat bahçelerine alışılmadık bağışlar yapıyordu.

"Bu ipuçlarına rağmen InGen'in gizli projesi hakkında hâlâ en ufak fikrimiz yok." dedi Dodgson. "Görünüşe bakılırsa şirket özellikle hayvanlarla ilgileniyor; üstelik geçmişte çeşitli araştırmacıları işe aldı.... paleobiyolojistler, DNA filogenetik uzmanları ve daha neler neler. Muazzam boyutlardaki bilgisayar güçlerini ve hayvanat bahçelerine gösterdikleri aşırı ilgiyi de hesaba katarsak dehşetli ihtimallerle karşılaşabiliriz.

Ayrıca, 1987'de InGen Tennessee Nashville'de Çokgözenekli Plastik Ürünleri adlı karanlık bir şirketi satın aldı. Bu zirai şirket çok kısa bir süre önce kuş yumurtasının özelliklerini taşıyan yeni bir plastiğin patentini almıştı. Plastik yumurta şeklini alabiliyor ve civciv embriyolarını yetiştirmek için kullanılabiliyordu. Ertesi yılın başlarında InGen bu çokgözenekli plastiğin tüm üretimini kendi üstüne aldı."

"Dr. Dodgson, hepsi çok ilginç ama..."

"Aynı zamanda Isla Nublar adasında inşaata başlandı." diye devam etti Dodgson. "Bu inşaatta adanın merkezinde iki mil uzunluğunda sığ bir gölün yapımı da vardı. Tatil beldesi planları büyük bir gizlilik altında yapılıyordu ama birkaç detayı öğrenmeyi başardık. InGen adada büyük bir hayvanat bahçesi inşa ediyor."

Yöneticilerden biri öne kaykılıp "Dr. Dodgson, sadede gelin!" dedi.

"Bu basit bir hayvanat bahçesi değil" diye belirtti Dodgson. "Parkın dünyada bir eşi daha yok. Görünüşe bakılırsa InGen olağandışı bir çizgi yakalamış... Nesli tükenen hayvanları yeniden döllemeye çalışıyor."

"Hangi hayvanları?"

"Yumurtadan çıkan ve hayvanat bahçelerinde hayli geniş yer kaplayacak hayvanları."

"Hangi hayvanları?"

"Dinozorları" dedi Dodgson. "Dinozorları döllüyorlar."

Dodgson konuşmasını izleyenlerin şaşkınlığını yersiz buluyordu. Parababalarının sorunu olaylara ayak uydurmakta zorlanmalarıydı. Bir işe yatırım yapıyorlar ancak olasılıklar hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı.

Oysa teknik literatürde dinozor dölleme tartışmaları 1982'ye uzanıyordu. Her geçen yıl DNA'nın işlenmesi daha da kolaylaşıyordu. Genetik materyaller Mısır mumyalarından ve 1880'lerde nesli tükenen ve zebra benzeri bir hayvan olarak tanımlanan Afrika kuagasının postundan çıkarılmıştı. 1985'te kuaganın DNA'sının yeniden oluşturulması ve yeni bir hayvan yetiştirilmesi ihtimali kuvvetlenmişti. Böylece sadece DNA'sının yeniden oluşturulmasıyla nesli tükenen türlerin hayata kazandırılabileceğinin ilk kanıtı alınacaktı. Bu mümkünse kim bilir daha neler yapılabilirdi. Kılıç dişli kaplan? Dodo?

Hatta belki de dinozor...

Tabii ki yeryüzünde bir yerlerde dinozor DNA'sının varolduğu şüpheliydi. Ama bol miktarda dinozor kemiği öğüterek DNA parçaları elde etmek mümkündü. Önceleri fosilleşmenin tüm DNA'yı öldürdüğüne inanılıyordu. Şimdi ise bunun doğru olmadığı kanıtlanmıştı. Yeterli DNA parçası bulunursa hayvanı döllemek için hiçbir engel kalmıyordu.

1982'de teknik problemler korkunç boyutlardaydı. Ama teoride her şey yolundaydı. Zor ve pahalı bir işlemdi, işe yarayacağına kimse inanmıyordu. Ama denemeyi göze alacak birileri bulunduktan sonra gerisi kolaydı.

Ve anlaşılan InGen göze almıştı.

"Yaptıkları tek şey dünyanın en büyük turistik merke-

zini inşa etmek." dedi Dodgson. "Bildiğiniz gibi hayvanat bahçeleri günümüzde hayli popüler. Geçen sene tüm beyzbol ve futbol maçlarının topladığından çok daha fazla Amerikalı'yı topladılar. Japonlar da böyle yerlere bayılırlar. Japonya'da elli hayvanat bahçesi var ve birkaç tanesi de inşaat halinde. Bu hayvanat bahçesi için InGen istediği fiyatı koyabilir. Günde iki bin, hatta on bin dolar." Bir an durdu. "Ayrıca çok çeşitli alışveriş imkanları da var. Albümler, tişörtler, video oyunları, şapkalar, doldurulmuş oyuncaklar, mizah dergileri ve ev hayvanları..."

"Ev hayvanları?"

"Elbette. InGen gerçek bir dinozor üretebiliyorsa neden evde beslenebilecek bodur dinozorlar yapmasın? Hangi çocuk küçük bir dinozor istemez ki? Sadece InGen'e ait patentli küçük hayvanlar... Milyonlarca satar. Üstelik sadece InGen mamalarına bağımlı üretilecekleri de eminim!"

"Aman Tanrım!"

"Bu hayvanat bahçesi muazzam bir teşebbüsün merkezi."

"Dinozorların patentleneceğini söylediniz sanırım..."

"Evet. Genleriyle oynanarak üretilen hayvanlar için artık patent alınabiliyor. Yüksek Mahkeme 1987'de Harvard'ın lehine böyle bir yasa çıkarmıştı. InGen dinozorları tekeline alacak ve bir başkasının üretime geçmesi yasal olarak engellenmiş olacak."

"Kendi dinozorlarımızı yaratmamızı ne engelleyebilirki?" diye sordu biri.

"Hiçbir şey. Ancak bizden beş yıl ilerdeler. Onlara yetişmemiz bu yüzyıl içinde pek mümkün olmaz."

Duralayıp etrafına baktı ve konuşmasına kaldığı yerden devam etti. "Elbette dinozorlarının örneklerini ele geçirebilirsek karşı-üretim yapabilir ve DNA'da birkaç değişiklikle patent yasasından da kurtulmuş oluruz."

"Dinozor örneklerini ele geçirmemiz mümkün mü?"

Dodgson duraladı. "Sanırım mümkün, evet."

Biri boğazını temizledi. "Yasadışı yöntemler kullanılmayacak umarım..."

"Oh, hayır!" dedi Dodgson. "Yasadışı bir şey yapmayacağız. Ben DNA'larının yasal kaynaklarından, şikayetçi bir memur veya haksız yere işinden olan bir serseriden bahsediyorum..."

"Yasal bir kaynağınız var mı, Dr. Dodgson?"

"Evet, var." dedi Dodgson. "Ancak korkarım karar almak konusunda acele etmeliyiz çünkü InGen küçük bir kriz yaşıyor ve kaynağım önümüzdeki yirmi dört saat içinde harekete geçmek zorunda."

Odaya uzun bir sessizlik çöktü. Adamlar not alan sekretere ve masanın üstünde duran teybe bakıyorlardı.

"Ben bu konuda resmi bir karara gerek olduğunu sanmıyorum" dedi Dodgson. "Sadece harekete geçmemi onaylayıp onaylamadığınızı gösterecek bir hareket..."

Başlar yavaşça sallandı.

Kimse konuşmadı. Hiçbir şey kaydedilmedi. Sadece başlar sessizce sallandı.

"Geldiğiniz için teşekkür ederim, beyler" dedi Dodgson, "İşin geri kalan kısmını ben halledebilirim."

HAVAALANI

Lewis Dodgson San Francisco havaalanı çıkış binasının kafeteryasına girdi ve etrafına baktı. Adamı çoktan gelmiş tezgahta duruyordu. Dodgson yanına oturdu ve çantasını aralarına, yere koydu.

"Geç kaldın, ahbap" dedi adam. Dodgson'ın başındaki hasır şapkaya baktı ve güldü. "Bu da ne, saklanıyor musun yoksa?"

"Hiçbir şey anlamıyorsun!" dedi Dodgson öfkesini bastırarak. Altı aydır büyük bir sabırla her buluşmada daha sevimsiz ve küstah bir tavır takınan bu adamla dostluk kurmaya çalışıyordu. Ama elinden hiçbir şey gelmiyordu... İki adam da çıkarlarını korumasını çok iyi biliyordu.

Gen mühendisliğinin ürünü DNA gramı gramına dünyanın en değerli maddesiydi. Çıplak gözle görülemeyen ancak kalp krizi enzimi streptokok ya da ekinlerin donmasını engeleyen 'buz-kırıcı' için gerekli genleri içeren tek bir mikroskopik bakteri doğru satıcının elinde beş milyar dolar ediyordu.

Bu gerçek, yeni ve garip bir sanayi casusluğunun doğuşunu haber veriyordu. Dodgson'ın bu konuda özel bir yeteneği vardı. 1987'de işinden memnun olmayan bir genetikçiyi Cetus'u terk edip Biosyn'e geçmesi ve yanında da beş adet yapay bakteri örneği getirmesi için ikna etti. Kadının yaptığı tek şey tırnaklarının arasına birer damla bakteri damlatmak ve kapıyı çarpıp çıkmak oldu.

Ama InGen daha zorluydu. Dodgson bakteri DNA'sından daha fazlasını istiyordu; donmuş embriyolar istiyordu ve InGen'in embriyolarını hayli geniş güvenlik önlemleriyle koruduğunu biliyordu. Onları ele geçirmek için bulundukları yere girebilecek, çalmayı isteyebilecek ve güvenliği delebilecek bir InGen çalışanına ihtiyaçları vardı. Böyle birini bulmak da kolay değildi.

Dodgson nihayet o yılın başlarında istediği gibi birini bulmayı başardı. Her ne kadar adamın genetik materyallerle bir ilgisi yoksa da Dodgson bağlantıyı koparmadı ve her ay Silicon Vadisi'ndeki Carlos ve Charlie'de ayarladığı görüşmelere adama ufak tefek yardımlarda bulundu. In-Gen'in adayı gezmeleri için müteahhitlere ve danışmanlara davetiye yollamasını uzun zamandır bekliyordu çünkü böylece casusu embriyolara ulaşma şansını yakalayabilecekti.

"Bir an önce başlasak iyi olur" dedi adam. "Uçağım on dakika sonra kalkıyor."

"Bir kere daha mı gözden geçireceğiz?" diye sordu Dodgson.

"Hayır, Dr. Dodgson. Ben parayı görmek istiyorum."

Dodgson çantanın kilidini açtı ve kapağı hafifçe araladı. Adam şöyle bir baktı. "Hepsi mi?"

"Yarısı. Yedi yüz bin dolar."

"Güzel!" Adam tezgaha dönüp kahvesini içti. "Güzel!"

Dodgson çantayı kilitledi. "Unutma, on beş tür embriyo."

"Unutmam. On beş tür donmuş embriyo. Peki nasıl taşıyacağım?"

Dodgson adama büyük bir traş sabunu tüpü verdi.

"Bu kadar mı?"

"Bu kadar."

"Bavullarımı kontrol edebilirler..."

Dodgson omuz silkti. "Kapağına bas."

Adam bastı ve avucu beyaz traş sabunuyla doldu. "Fena değil." Sabunu tabağının kenarına sürdü. "Fena değil."

"Tüp normalden biraz daha ağır, o kadar." Dodgson'ın teknik ekibi bu aleti son iki gün içinde saatle yarışarak hazırlamıştı. Nasıl çalıştığını gösterdi.

"İçindeki dondurucu gaz miktarı ne kadar?"

"Otuz altı saat yetecek kadar. Embriyolar San José'ye daha kısa sürede getirilmeli."

"Bu gemideki adamına bağlı. Orada da portatif bir dondurucu bulundurulmasını sağlamalısın."

"Hallederiz" dedi Dodgson.

"Fiyatı bir daha görüşsek..."

"Fiyat her zamankinden farklı değil." dedi Dodgson. "Her embriyo için elli bin dolar. Kullanılabilir durumdaysa her biri için bir elli bin dolar daha."

"Güzel. Geminin cuma gecesi adanın doğu dokunda beklemesini istiyorum... Büyük yük gemilerinin geldiği kuzey doku değil, doğu doku. Küçük bir dok ama işe yarar. Anladın mı?"

"Anladım" dedi Dodgson. "San José'ye ne zaman geri dönersin?"

"Muhtemelen pazar günü." Adam gitmek için hazırlandı.

Dodgson her şeyin kusursuz işlemesini istiyordu. "Aletin nasıl çalıştığını.."

"Anladım" dedi adam. "İnan bana anladım."

"Bu arada, adanın Kaliforniya'daki InGen yöneticileriyle sürekli telsiz bağlantısı kurduğunu düşünüyoruz..."

"Bak, her şey kontrolüm altında. Sen rahatına bak ve parayı hazırla. Pazar sabahı San José havaalanında elime geçmesini istiyorum. Nakit."

"Orada olacak" dedi Dodgson. "Merak etme."

MALCOLM

Gece yarısından öz önce Dallas havaalanında bekleyen uçağa bindi; otuz beş yaşlarındaki bu ince-uzun, kel adam baştan aşağı siyahlar içindeydi: siyah gömlek, siyah pantolon, siyah çorap, siyah lastik ayakkabı.

"Ah, Dr. Malcolm!" dedi Hammond zoraki bir nezaketle gülümseyerek.

Malcolm sırıttı. "Selam, John. İşte korku saçan Adalet Tanrısı Nemesis yine karşında!"

Herkesle teker teker el sıkışırken "Ian Malcolm, matematikçi. Nasılsınız?" diyordu. Grant adamın yolculuktan bu kadar memnun olması karşısında şaşkına dönmüştü.

Grant adamın adını elbette hatırlıyordu. Ian Malcolm açıkça 'gerçek dünyanın işlemesi'yle ilgilenen yeni nesil matematikçilerin en meşhurlarındandı. Bu bilimadamları muhafazakar matematik gelenekçiliğinin birçok yöntemini bir kenara atmışlardı. Bir yandan gelenekçilerin nefretle kınadıkları bilgisayarları kullanıyorlar, diğer yandan da doğrusal eşitlikleri tümüyle terk edip kaos denilen geniş alanda çalışıyorlardı. Ayrıca matematik biliminin gerçek dünyada somut olarak varolan şeyleri tanımlamasına önem veriyorlardı. Bunun da ötesinde akademilerden dünyaya çıkışlarını vurgulamak için karşıtlarından birinin de belirttiği gibi 'acınası bir kişilik taşkınlığı' içinde konuşuyorlar ve giyiniyorlardı. Kısacası, rok yıldızları gibi davranıyorlardı.

Malcolm koltuklardan birine oturdu. Hostes içecek alıp almayacağını sordu. "Diet Coke, sallayın ama karıştırmayın" diye yanıtladı Malcolm.

Nemli Dallas havası açık kapıdan içeri giriyordu. Ellie "Siyah için biraz sıcak değil mi?" diye sordu.

"Çok güzelsiniz, Dr. Sattler." dedi Malcolm. "Bütün gün bacaklarınızı seyredebilirim. Ama hayır, aslında siyah sıcakta giyilebilecek en uygun renktir. Siyah-vücut radyasyonu diye bir şey vardır ve siyah gerçekten de sıcak için idealdir. Üstelik koşullar ne olursa olsun ben sadece iki renk kullanırım: siyah ve gri."

Ellie adama ağzı açık bakıyordu.

"Bu renkler her koşula ayak uydurabilir" diye devam etti Malcolm. "Hem birbirlerine de uyarlar, siyah pantolonumla gri çoraplarımı giymem asla sorun yaratmaz."

"Ama sadece iki renk kullanmak sıkıcı değil mi?"

"Kesinlikle hayır. Özgürlük hissi veriyor insana. Hayatımın değerli olduğuna inanıyorum ve giyim kuşamla ilgilenmek için vakit kaybetmek istemiyorum" dedi Malcolm. "Sabah ne giyeceğimi düşünmek istemiyorum. Modadan daha sıkıcı bir şey var mı? Belki de profesyonel spor. Yetişkin adamlar küçük topların peşinden koşuyor ve dünyanın geri kalanı da onları alkışlamak için para ödüyor. Ama sonuçta ben modayı spordan daha sıkıcı buluyorum."

Ellie ağzını kapadı.

"Dr. Malcolm güçlü fikirlere sahip bir insandır" diye açıkladı Hammond.

"Üstelik gezgin bir madenci kadar deli!" diye ekledi Malcolm neşeyle, "Ama kabul etmelisiniz ki tüm bunlar çok ciddi sorunlar. Korkunç bağışlarla dolu bir dünyada yaşıyoruz. Davranışlarımız bağışlanmış, zevklerimiz bağışlanmış. Kimse bu bağışlar hakkında kafa yormuyor. Şaşırtıcı değil mi? Bilgi toplumunda kimse düşünmüyor. Yaşamımızdan kağıdı çıkartmak isterken düşünceyi çıkarttık."

Hammond Gennaro'ya döndü ve ellerini uzattı. "Onu sen çağırdın!"

"Mantıklı bir iş yapmış, çünkü bana ciddi bir sorununuz varmış gibi geliyor," dedi Malcolm.

"Hiçbir sorunumuz yok" dedi Hammond aceleyle.

"Bu adanın bir işe yaramayacağını kaç kere söyledim!" dedi Malcolm. "Ta en başında tahmin etmiştim neler olacağını." Yumuşak deri çantasına uzandı. "Artık hepimiz muhtemel sonu biliyoruz. O yeri kapatmak zorunda kalacaksınız!"

"Kapatmak mı?" Hammond hırsla kalktı yerinden. "Çok saçma!"

Malcolm Hammond'ın bu ani patlamasına aldırmayarak omuz silkti. "Şöyle bir göz atmanız için hazırladığım ilk raporun kopyalarını getirdim. InGen için hazırladığım ilk danışmanlık raporu... Matematik biraz zordur ama size yardım edebilirim. Gidiyor musun?"

"Birkaç yere telefon edeceğim" dedi Hammond ve diğer kabine geçti.

"Uzun bir yolculuk" dedi Malcolm. "Raporum en azından sizi meşgul edecektir."

Uçak gece boyunca yol aldı.

Grant, Ian Malcolm'ın da iftiracılardan payını aldığını biliyor ve bazılarının damın stilini çok saldırgan, kaos teorisi uygulamalarını da baştan savma bulmalarını anlayabiliyordu. Grant sadece eşitliklere bakarak sayfaları karıştırdı. Bu saatte böyle şeylerle uğraşacak durumda değildi.

Gennaro "Raporun Hammond'ın adasının başarısızlığa mahkum olduğu sonucuna varıyor, öyle mi?" diye sordu.

"Öyle?"

"Kaos teorisi yüzünden?"

"Doğru. Daha kesin konuşmak gerekirse evre uzayındaki sistem hareketleri yüzünden."

Gennaro kaşlarını çattı. Raporu bir kenara bıraktı ve "Şunu bizim bildiğimiz dilde açıklasan..." dedi.

"Elbette. Bakalım nereden başlayabiliriz... Doğrusal olmayan eşitlikler hakkında bir bilgin var mı?"

"Hayır."

"Yabancı çekimler?"

"Hayır."

"Pekala! En iyisi en başa dönmek." dedi Malcolm. Bir an durdu ve tavana baktı. "Fizik bazı hareketleri tanımlamakta çok başarılıdır: yörüngedeki gezegenler, aya giden uzay gemileri, sarkaçlar ve zemberekler, yuvarlanan toplar... Objelerin düzenli hareketleri. Bunlar doğrusal eşitlikler sayesinde tanımlanır ve matematikçiler de bu eşitlikleri kolayca çözer. Asırlardır yaparız böyle şeyleri."

"Tamam."

"Ama fiziğin pek de başarı gösteremediği bir başka hareket türü daha var: Oluktan çıkan su, uçak kanatlarındaki hareketleri, hava durumu, kalbin içinden geçen kan... Böyle karmaşık olaylar da doğrusal olmayan eşitliklerle tanımlanır. Çözümlenmesi zordur, hatta imkansızdır. Kısacası fizik böyle olayları anlayamaz. On yıl öncesine kadar birer muammaydılar. Onları tanımlayan yeni teoriye kaos teorisi adı verildi.

Kaos teorisinin kaynağı 60'lardaki bilgisayarda hava durumu kalıpları çıkarma teşebbüsleridir. Hava durumu büyük ve karmaşık bir sistemdir; dünya atmosferinin kara ve güneşle ilişkisinin incelenmesidir. Bu büyük ve karmaşık sistemin hareketleri sanki anlaşılmamak için özen gösterir. Hava durumunu tahmin edememiz çok doğal. Ama ilk araştırmacıların bilgisayar kalıplarından öğrendikleri bir şey vardı: anlasan bile tahmin edemezsin. Hava durumu tahmini tamamen imkansızdır. Bunun sebebi de sistem hareketlerinin başlangıç koşullarına hassas bir bağımlılığı olmasıdır."

"Aklım karıştı" dedi Gennaro.

"Belirli ağırlıktaki bir mermiyi belirli bir hızla ve belirli bir eğimle ateşlemek için bir top kullanırsan —ve ikinci bir mermiyi yine hemen hemen aynı ağırlık, hız açıyla ateşlersem— ne olur?"

"İki mermi de hemen hemen aynı noktada yere iner."

"Doğru" dedi Malcolm. "Buna doğrusal dinamik denir."

"Tamam."

"Ama bir hava durumu sistemim olsa ve belirli bir ısı, belirli bir rüzgar hızı ve belirli bir nemle başlasam — sonra hemen hemen aynı ısı, rüzgar ve nemi tekrarlasam— ikinci sistem aynı hareketliliği göstermez. Önce küçük sapmalar belirir ve bir süre sonra da birincisinden tümüyle ayrılır. Güneş yerine fırtına. Bu da doğrusal olmayan dinamiktir. Başlangıç koşullarına duyarlıdırlar: ufacık değişiklikler büyür, büyür."

"Sanırım anladım.," dedi Gennaro.

Buna "Kelebek etkisi" de denir. "Bir kelebek Pekin'de kanatlarını çırpar ve New York'ta hava durumu değişir."

"Yani kaos rastgele oluşur ve tahmin edilemez..."

"Hayır" dedi Malcolm. "Sistem hareketlerinin karmaşık çeşitliliğinde saklı bazı düzenlerin varlığını bulduk. Bu yüzden kaos şu sıralarda borsadan ayaklanan kalabalıklara, hatta sara krizi boyunca görülen beyin dalgalarına kadar her şeyi inceleyebilecek geniş bir teori olarak kabul ediliyor. Karmaşa ve bilinmeyenin olduğu her sistemde kullanılabilir. Temel bir düzen bulabiliriz. Tamam mı?"

"Tamam da temel düzen nedir?" diye sordu Gennaro.

"Bu özellikle evre uzayındaki sistem hareketleriyle açıklanabilir," dedi Malcolm.

"Tanrım!" dedi Gennaro. "Tek öğrenmek istediğim şey Hammond'ın adasının başarısızlık sebebi!"

"Anlıyorum." dedi Malcolm. "Oraya geleceğim. Kaos teorisi iki şey söyler. Bir, hava durumu gibi karmaşık sistemlerin temel düzenleri vardır. İki, bunun tam tersi, basit sistemler karmaşık hareketler doğurabilir. Örneğin, bilardo topları."

Gennaro başıyla onayladı.

"Bilardo topuna vurduğunda masanın kenarlarına çarparak ordan oraya gider. Teoride bu oldukça basit bir sistem, hemen hemen Newton sistemi gibi bir şey. Topa uygulanan kuvveti, topun kütlesini biliyorsan kenarlara çarpma açısını hesaplayabilir ve topun gelecek hareketini tahmin ederek istediğin yerde durdurabilirsin. Teoride ordan oraya zıplayan topun gelecekteki en uzak hareketlerini bile tahmin edebilirsin. Üç saat sonra nerede duracağını bulabilirsin."

"Tamam."

"Ama pratikte sadece birkaç saniye sonrasını tahmin edebilirsin. Çünkü en küçük ani etkiler —kusurlu etkiler— değişikliklere sebep olur. Dikkatle yaptığın hesapları bir anda altüst eder. Yani bu basit bilardo topu sistemi tahmin edilemez bir harekettir."

"Tamam."

"Hammond'ın projesine gelince... Bu da görünüşte bir başka basit sistem —hayvanat bahçesindeki hayvanlar— ama sonuçta tahmin edilemez hareketlilikler gösterecektir."

"Bunu bilmenin sebebi de..."

"Sistem!" dedi Malcolm."

"Ama adayı ve Hammond'ın yaptıklarını gözlerinle görmen daha mantıklı değil mi?"

"Hayır. Bu kesinlikle gereksiz bir ayrıntı. Önemsiz bir şey. Teori bana adanın büyük bir hızla tahmin edilemez bir hareketlilik göstereceğini söylüyor."

"Teorine güveniyorsun demek..."

"Oh, elbette!" dedi Malcolm. "Elbette." Koltuğa oturdu. "Bu adanın bir sorunu var. Oralarda bir yerlerde ortaya çıkmayı bekleyen bir kaza var."

ISLA NUBLAR

Pervanenin ıslıklar çalarak dönmeye başlamasıyla San José havaalanı pistindeki karaltılar dört bir yana dağıldı. Pilot kuleyle konuşurken Grant da kulaklığındaki cızırtılardan söylenenleri duymaya çalıştı.

San José'den Dennis Nedry adında bir adamı daha aldılar. Bir çikolata parçasını kemiren şişman ve pasaklı adamın ellerinde yapış yapış tatlı ve gömleğinde de kağıt parçacıkları vardı. Nedry adadaki bilgisayarlarla ilgili bir şeyler mırıldandı ve kimseyle el sıkışmadan yerine oturdu.

Grant uçağın plegsiglas camlarından havaalanı binalarının ayakları altında kaybolmasını ve batıya doğru yöneldiklerinde helikopterin gölgesinin onlarla yarışmasını seyretti.

"Aşağı yukarı kırk dakikalık bir uçuş" dedi arka koltuklarda oturan Hammond.

Grant önlerinde yükselen alçak tepeleri izlerken güneşin ışıklarıyla parçalanan bulut kümelerinin arasından geçtiler. Dağların ağaçlardan yoksun bırakılmış çıplak, aşınmış tepeleri onu şaşırtıyordu. "Kosta Rika Orta Amerika'nın diğer ülkelerinden daha güçlü bir toplum kontrolüne sahip ama yine de ormanların yok edilmesine engel olamıyorlar." dedi. "Büyük bir bölümü son on yıl içinde mahvolup gitti."

Dağların diğer yamacında bulutların arasından çıktılar ve Grant batı sahillerindeki plajları gördü. Küçük bir sahil kasabasının üstünden geçtiler.

"Bahio Anasco" dedi Pilot. "Bir balıkçı kasabası." Sonra kuzeyi işaret etti. "Sahilin yukarısında Cabo Blanco'yu görebilirsiniz. Olağanüstü güzellikte plajları vardır." Pilot dosdoğru okyanusa yöneldi. Su önce yeşil bir renk

aldı, sonra da koyu bir mavilikle çalkalandı. Güneş ışıl ışıl parıldıyordu. Saat sabahın onuydu.

"Birkaç dakika içinde Isla Nublar'ı görebileceğiz." dedi Hammond.

Hammond'ın açıklamalarına göre Isla Nublar gerek bir ada değildi. Daha çok bir deniz dağı, okyanus tabanından yüzeye çıkan volkanik bir kayaydı. "Volkanik özelliklerine sık sık rastlayacağız." dedi yaşlı adam. "Birçok yerde buhar kaynakları var ve toprak genelde sıcak. Buna bir de yaygın akıntıların eklenmesiyle Isla Nublar sisli bir alanda uzanıyor. Zaten bunları siz de göreceksiniz... Ah, işte geldik!"

Helikopter suya doğru alçaldı. Çevrelerini ince bir sis perdesi kaplamıştı.

Grant okyanusun içinden çıkan engebeli ve yüksek adayı gördü.

"Tanrım, Alcatraz'a benziyor!" dedi Malcolm.

Ağaçlıklı tepeleri saran sis adaya gizemli bir hava kazandırıyordu.

"Oradan daha büyük." dedi Hammond. "Sekiz millik uzunluğu ve en geniş noktasında üç mil genişliğiyle toplam yirmi iki milkarelik bir alana sahip. Kuzey Amerika'nın en büyük hayvanat bahçesini kuruyoruz."

Helikopter inmeye başladı ve burnunu adanın kuzey ucuna çevirdi. Grant yoğun sisin arasından çevresini görmeye çalışıyordu.

"Normalde sis bu kadar yoğun değildir." dedi Hammond. Telaşlı bir hali vardı.

Adanın en dik dağları kuzey uçtaydı. Okyanustan en az 60 metre yükseklikteydiler. Dağların tepeleri sisle kaplıydı ama Grant okyanusun dövdüğü engebeli uçurumları seçebiliyordu. Helikopter tepelere doğru yükseldi. "Ne yazık ki adaya inmeliyiz. Bu hiç hoşuma gitmiyor, çünkü hayvanları rahatsız ediyor." dedi Hammond. "Üstelik bazen tehlikeli de olabiliyor..."

Hammond'ın konuşması pilotun sesiyle kesildi. "Şimdi inişe geçiyoruz. Sıkı tutunun, millet!" Helikopter alçaldıkça daha da kalın bir sis tabakasının içine giriyorlardı. Grant kulaklığından yayılan periyodik sinyalleri rahatlıkla duyabiliyordu ama hiçbir şey göremiyordu. Sonra birden dumanların arasından beliren çam ağaçlarının yeşil dallarını ayırt etmeye başladı. Dalların bir kısmı çok yakındı. Helikopter alçalmaya devam ediyordu.

"Bunu yapmayı nasıl başarıyor?" diye sordu Malcolm ama cevap alamadı.

Pilot gözlerini çam ormanının üstünde gezdirdi. Ağaçlar hâlâ çok yakındı. Helikopter hızla alçalıyordu.

"Beş yüz fit... dört yüz fit..."

"Tanrım!" diyebildi Malcolm.

"Üç yüz fit... iki yüz fit..."

Kulaklıktaki sinyaller şimdi daha da kuvvetliydi. Grant pilota baktı. Tüm dikkati kontrol paneline çevriliydi.

"Yüz fit... elli..."

Grant aşağı baktı ve ayağının altındaki pleksiglastan parıldayan dev bir haç gördü. Haçın köşelerinde ışıklar yanıyordu. Pilot helikopteri hafifçe doğrulttu ve alana indi. Pervane gürültüsü yavaş yavaş yok olup gitti.

Grant derin bir "Oh!" çekti ve kemerini çözdü.

"Bu sefer rüzgar yüzünden iniş hızı çok yüksekti" dedi Hammond. "Bu tepelerde sık sık sert rüzgarlar eser ve... neyse, sağ salim vardık ya!"

Bir adam helikoptere doğru koşuyordu. Kızıl saçlarını bir beyzbol şapkasının altında saklayan bir adam... Kapıyı açtı ve neşeli bir sesle "Merhaba, ben Ed Regis." dedi. "Isla Nublar'a hoşgeldiniz. Adımınıza dikkat edin lütfen."

Tepeden aşağı dar bir yol iniyordu. Hava soğuk ve nemliydi. Rakım azaldıkça sis de hafifledi ve Grant arazi-

yi daha iyi görmeye başladı. Kuzeybatı Pasifik'teki Olympic Yarımadası'na benziyor diye düşündü.

"Haklısınız" dedi Regis. "İlk bitki örtüsü geçici yağmur ormanlarıydı. Anakranın klasik yağmur ormanlarından çok farklı tabii. Ama buna sadece yükseltilerde, kuzeydeki tepelerin bayırlarında görülen mikroklima diyebiliriz. Adanın büyük bölümü tropikaldir."

Daha aşağılarda, yeşilliklerin arasında uzanan binaların beyaz çatıları görülüyordu. Grant şaşkındı inşaat özgün ve özenliydi. Sisten iyice kurtulmuşlardı ve artık güneye uzanan adayı tümüyle seçebiliyorlardı. Regis'nin de dediği gibi genelde tropikal ormanlarla kaplıydı.

Grant güneyde, palmiyelerin üstünde yapraksız bir ağaç, kavisli ve büyük bir kütük gördü. Bu şey birden hareket etti ve yeni ziyaretçilerine bakmak için kendi etrafında şöyle bir döndü. Grant karşısındakinin kesinlikle bir ağaç olmadığını anlamıştı.

1.5 metre boyunda kocaman bir yaratığın ince, kavisli boynuna bakıyordu.

Bir dinozora bakıyordu.

HOŞGELDİNİZ!

"Aman Tanrım!" dedi Ellie yavaşça. Bütün grup ağaçların üstündeki hayvana bakıyordu. "Aman Tanrım!"

Ellie'nin aklına gelen ilk şey dinozorun son derece güzel olduğuydu. Kitaplar onları aşırı büyük, hantal yaratıklar gibi gösterirdi ama bu uzun boyunlu hayvanın hareketlerinde bir zarafet, hatta asalet vardı. Hem çevikti de... durgun ya da ağır olduğunu söylemek büyük bir hataydı. Hayvan onlara endişe dolu gözlerle baktı ve tıpkı bir fil gibi homurdandı. Bir süre sonra ağaçlar arasından ikinci bir baş daha çıktı, ardından bir üçüncüsü, dördüncüsü...

"Aman Tanrım!" diye tekrarladı Ellie.

Gennaro konuşamıyordu. Neyle karşılaşacağını biliyordu —yıllardır biliyordu— ama yine de doğruluğuna inanamıyordu ve şimdi, gerçekle yüz yüze geldiği şu anda ağzını açamayacak derecede şaşkındı. En başından beri abartılmış pazarlamacı zırvaları olarak kabul ettiği gen teknolojisinin gücü birden tüm açıklığıyla karşısına dikilivermişti. Bu hayvanlar çok büyüktü! Azmandı! Bir ev kadar büyük! Hem de bir sürü. Bunlar kahrolası yaşayan dinozorlardı! Hayal bile edemeyeceğin kadar canlıydılar!

Gennaro bu adadan bir seret kazanabiliriz diye düşündü. Kahrolası büyük bir servet.

Adayı koruması için Tanrı'ya yalvardı.

Grant tepenin yamacındaki yolda durup yüzüne çarpan sise aldırmadan ağaçların üstündeki gri boyunlara bakıyordu. Sersemlemişti, sanki yer ayağının altından hızla kayıyordu. Nefes almakta zorlanıyordu çünkü görmeyi hiç beklemediği bir şeye bakıyordu. Onu görüyordu, bir dinozordu karşısında duran şey. Hem de canlı bir dinozor...

Şaşkınlığına rağmen beyni gördüklerini tanımlamaya başlamıştı. Sisin ardındaki hayvanlar apatosaurus denilen orta boylu sauropods türüydü. Kuzey Amerika'nın geç Jürasik katmanının otoburları. Genelde 'brontosaurus' adıyla anılırlardı. 1876'da Montana'da E.D. Cope tarafından bulunmuşlardı. Kolorado, Utah ve Oklahoma'da numuneler Morrison oluşum katmanlarıyla birleştirilmişti. Yakın zamanda Berman ve McIntosh kafatası yapısını temel alarak onu 'diplodocus' sınıfına dahil etti. 'Brontosaurus'ların zamanlarının çoğunu geniş gövdelerini taşımalarını kolaylaştıran sığ sularda geçirdiklerine inanılıyordu. Bu hayvanın suda yaşamadığı açıkça görülüyordu, bir hayli hızlıydı; palmiyelerin arasından yükselen başı ve boynu hareketli bir yapıya sahipti —şaşırtıcı şekilde hareketli—

Grant gülmeye başladı.

"Ne oldu?" diye sordu Hammond endişeyle. "Bir terslik mi var?"

Grant kafasını salladı ve gülmeye devam etti. Onlara komikliğin hayvanı sadece birkaç saniyedir görmesine rağmen çoktan alışmaya başlamasından, hatta asırlardır bilimadamlarının yönelttiği soruları gördükleriyle cevaplamaya çalışmasından kaynaklandığını söyleyemezdi.

Palmiyelerin arasından bir beşinci hatta altıncı boynun yükseldiğini gördüğünde hâlâ gülüyordu. Sauropods'lar insanların hareketlerini izliyorlardı. Grant'a aşırı uzun zürafaları hatırlatıyorlardı —aynı boş bakışlara sahiptiler—

"İnsan yapımı olduklarına inanmak zor." dedi Malcolm. "Sanki canlılar."

"Evet, haklısınız." dedi Hammond. "Zaten öyle olmak zorundalar, değil mi?"

Yine fillerin sesine benzer homurtular duyuldu. Önce biri ses verdi, sonra diğerleri de ona katıldı.

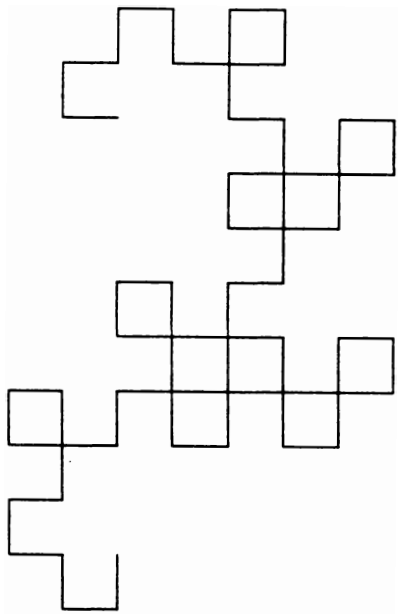
"Adaya hoşgeldiniz diyorlar." dedi Ed Regis.

Grant büyülenmiş gözlerle bir süre dinledi.

"Herhalde bundan sonra neyle karşılaşacağınızı merak ediyorsunuzdur." dedi Hammond. "Bütün binaları gezeceksiniz ve öğleden sonra da dinozorları parkta ziyaret edeceksiniz. Ben size akşam yemeğinde katılıp sorularınızı cevaplayacağım. Şimdi Ed Regis'i izlerseniz..."

Grup, Ed Regis'in peşinden en yakın binaya doğru ilerledi. Yolun üstünde elle yazılmış uyduruk bir levha duruyordu: "Jurassic Park'a hoşgeldiniz."

ÜÇÜNCÜ TEKRAR

"Kırık eğrinin çizimi tekrarlandıkça detaylar da açıkça belirginleşir."

IAN MALCOLM

JURASSIC PARK

Ana ziyaretçi binasının üstüne eğilen palmiyelerin oluşturduğu yeşil bir tünele girdiler. Her yerde göze çarpan yoğun ve bakımlı bitki örtüsü yeni bir dünyaya, tarih öncesi tropikal dünyaya girdiklerini ve gerçek dünyayı arkalarında bıraktıklarını vurgulamak ister gibiydi.

Ellie, Grant'a "Ne kadar güzeldiler!" dedi.

"Evet." diye yanıtladı Grant. "Daha yakından görmek isterdim. Ayaklarının altına bakmak, pençelerini incelemek, derilerine dokunmak, çenelerini açıp dişlerine göz atmak isterdim. O zamana kadar emin olamam ama evet, gerçekten çok güzeller."

"Sanırım çalışmalarınızı değiştirecek." dedi Malcolm.

Grant başını salladı. "Bu hayvanlar her şeyi değiştirecek!"

Yüz elli yıldır, Avrupa'da ilk dev kemiklerin bulunmasının üstünden geçen zaman zarfında dinozor araştırmaları bilimsel çıkarımların bir parçasıydı. Paleontoloji temelde fosil kemikler ve uzun süre önce nesli tükenen dev hayvanlar için ipuçları arayan belirleyici bir çalışmaydı. En iyi paleontolojist en akıllıca çıkarımları yapabilen kişiydi.

Grant'ın anahtar adam olduğu dinozorların sıcakkanlı olup olmadıkları sorunu da dahil tüm büyük paleontoloji tartışmaları bu doğrultuda yürütülürdü.

Bilimadamları dinozorları yaşamları için gerekli ısıyı çevreden alan soğukkanlı sürüngenler sınıfına dahil ederlerdi. Bir memeli yiyeceklerini vücut ısısına çevirebilirdi ama bir sürüngen için bu imkansızdı. Sonuçta Yale'de John Ostrom ve Robert Bakker başkanlığındaki bir grup araştırmacı soğukkanlı uyuşuk dinozor kavramının fosil kayıtlarını açıklamada yetersiz olabileceğinden kuşkulan-

dıklarını belirtti. Klasik çıkarımcı yöntemle bazı ipuçlarından sonuçlar çıkardılar.

İlk ipucu davranışlarıydı: Kertenkeleler ve sürüngenler yerin ısısıyla beslenen kıvrık bacaklı yatay hayvanlardı. Kertenkeleler arka bacaklarının üstünde birkaç saniyeden fazla durabilecek güce sahip değildi. Ama dinozorların bacakları düzdü ve çoğu arka bacaklarının üstünde doğrularak yürürdü. Yaşayan hayvanlar arasında sadece sıcakkanlı memeliler ve kuşlar dik durabilirlerdi. Kısacası, dinozorların duruşu sıcakkanlılığın bir kanıtıydı.

Daha sonra metabolizma üzerinde çalıştılar ve karı altı metrelik boyundan yukarı çıkaracak basıncı hesaplayarak bunun sadece dört odacıklı, sıcakkanlı bir kalple mümkün olabileceği sonucuna vardılar.

Çamurda bırakılmış ayak izlerinin fosillerini incelediklerindeyse dinozorların bir insan kadar hızlı koşabildiğini gördüler; böyle bir hareketlilik sıcakkanlılığın kanıtıydı. Dinozor kalıntılarına Arktik Daire gibi sürüngenler için kesinlikle uygun olmayan soğuk bir ortamda da rastlanıyordu. Büyük oranda Grant'ın çalışmalarından meydana gelen yeni grup psikolojisi araştırmaları dinozorların sürüngenlerde görülmeyen karmaşık bir sosyal hayata sahip olduklarını ve yavrularını yanlarında büyüttüklerini ileri sürüyordu. Timsahlar ve kaplumbağalar yumurtalarını terk ederlerdi ama dinozorlar onlara benzemiyordu.

On beş yıl süren şiddetli tartışmalar sonunda hızlı ve hareketli dinozor kavramı kabul edildi ama düşmanlıklar asla unutulmadı. Kongrelerde hâlâ birbirleriyle konuşmayan meslektaşlara rastlanabiliyordu.

Ama şimdi, dinozorlar gerçekten de yeniden hayata kavuşturulabiliyorsa Grant'ın araştırmaları birdenbire değişecekti. Paleontolojik çalışmalar bitecekti. Bütün bir girişim —dev iskeletler ve okul çocuklarının gürültüsüyle canlanan müzeler; kemik muhafazaları ve araştırma raporlarıyla üniversite laboratuvarları ve gazeteler— son bulacaktı.

"Pek de şaşırmış gibi bir haliniz yok." dedi Malcolm.

Grant başını salladı. "Bunlar uzun süredir tartışılıyordu. Birçok kişi gerçekleşeceğini biliyordu. Ama bu kadar çabuk değil!"

"İnsanoğlunun eski hikayesi!" dedi Malcolm gülerek. "Herkes gerçekleşeceğini bilir ama bu kadar çabuk değil."

Artık dinozorları göremiyorlardı ama uzaklardan gelen seslerini duyabiliyorlardı.

"Merak ettiğim tek şey DNA'yı nereden buldukları." dedi Grant.

Grant Berkeley, Tokyo ve Londra'daki laboratuvarlarda dinozorlar gibi nesli tükenmiş hayvanların döllenmesinin mümkün olabileceği konusunda ciddi spekülasyonlardan haberdardı. Ancak bunun, sadece dinozor DNA'sı bulunduğu takdirde gerçekleşeceğini de biliyordu. Tek sorun bilinen tüm dinozorların fosil olması ve fosilleşme sonucunda DNA'nın yerini inorganik maddelere bırakmasıydı. Tabii dinozor dondurulmuş veya bir turba yatağında saklanmışsa veya ıssız bir ortamda mumyalanmışsa DNA'nın tekrar kullanılması mümkündü.

Ama bugüne kadar hiç kimse donmuş ya da mumyalanmış bir dinozor bulmamıştı. Yani dölleme kesinlikle imkansızdı. DNA'sı alınabilecek hiçbir materyal yoktu. Modern gen teknolojisi işe yaramazdı. Bu, Xerox fotokopi makinasına sahip olmak ama fotokopisini çıkaracak bir şey bulamamaktan farksızdı.

"Anlıyorum." dedi Ellie. "Gerçek bir dinozor yaratamazsın çünkü gerçek dinozor DNA'sını bulman imkansız."

"Bilmediğimiz bir yöntem yoksa tabii..." dedi Grant.

"Ne gibi?"

"Dedim ya, bilmiyorum!"

Bir çiti aşıp şelaleler ve küçük kayalık havuzlara dökülen büyük bir yüzme havuzuna geldiler. Çevreye dev eğreltiotları dikilmişti. "Olağanüstü, değil mi?" dedi Ed Re-

gis. "Özellikle sisli günlerde bu bitkiler tarih öncesi çağların atmosferini ta içinizde hissetmenizi sağlıyor. Tabii hepsi Jürasik döneme ait otlar."

Ellie eğreltiotlarına daha yakından bakmak için durdu. Evet, adam doğru söylüyordu: 'Serenna veriformans', iki yüz milyon yıldan daha yaşlı fosillerde bol miktarda bulunan ve günümüzde sadece Brezilya ve Kolombiya'nın nemli topraklarında yaşayan bir bitki. Ama bu özgün eğreltiotlarını havuz kenarına yerleştiren kişinin 'veriformans' sporlarının öldürücü beta-karbolin alkaloidleri taşıdığını bilmediği ortadaydı. Çekici yeşil yapraklarına dokunmak bile insanı hasta edebilirdi ve bir çocuğun bir parçasını ağzına atmasının kesinlikle ölümüne yol açacağı söylenebilirdi -zehir, zakkumdan eli kat daha öldürücüydü...

İnsanlar bitkiler konusunda ne kadar bilgisizdi. Sadece görüntülerine kapılarak seçiyorlardı, sanki duvarlarına astıkları bir tabloymuş gibi kayıtsız davranıyorlardı. Hiçbiri bitkilerin yaşadıklarını; nefes alma, beslenme, dışkılama, üreme ve hatta savunma gibi yaşam fonksiyonlarını yerine getirdiklerini akıllarının köşesinden bile geçirmiyordu.

Ama Ellie dünya tarihinde bitkilerin de yayılmakta ve gelişmekte en az hayvanlar kadar rekabetçi olduklarını, hatta bazen daha şiddetli yollara başvurduklarını biliyordu. 'Serenna veriformans'taki zehir bitkilerin geliştirdikleri kimyasal silahların sadece küçük bir örneğiydi. Bitkilerin toprağı zehirlemek ve rakiplerini yok etmek için terpen yaydıklarını; böceklerin, yırtıcıların (ve çocukların) ağzında kötü bir tat bırakmak için alkaloid ürettiklerini ve iletişim kurmak için feromon kullandıklarını unutmamak gerekiyordu. Douglas köknarı böceklerin saldırısına uğradığı zaman kimyasal bir madde üretir -ardından ormanın en ücra köşelerindeki Douglaslar da ona katılır. Bunun sebebi saldırıya uğrayan ağacın salgıladığı kimyasal uyarıcıya cevap verme içgüdüsüdür.

Yeryüzündeki hayatın yeşil bir fon üzerinde gelişen ve ilerleyen hayvanlardan ibaret olduğunu düşünen insanlar ciddi bir yorumlama hatasına düşüyorlardı. O yeşil fon da tümüyle canlıydı. Bitkiler büyüyor, hareket ediyor, eğiliyor, dönüyor, güneş için dövüşüyordu; hayvanlarla sürekli bir ilişki içindeydiler -bazılarını kabukları ve dikenleriyle korkutup kaçırıyor, bazılarını zehirliyor ve hatta bazılarını da kendi üremelerini sağlamak, polenlerini ve tohumlarını yaymak için besliyorlardı-... Tüm bunlar Ellie'nin daima büyüleyici bulduğu dinamik bir karmaşaydı.

Havuz kenarında öldürücü eğreltiotları bulundurmanın belirli bir amacı yoksa Jurassic Park'ın tasarımcılarının gerektiği kadar dikkatli olmadıkları açıktı.

"Ne kadar muhteşem, değil mi?" diyordu Ed Regis. "Yukarı bakarsanız Safari Köşkü'nü görebilirsiniz." Ellie çatısında cam piramitler bulunan alçak bir binaya bakıyordu. "Jurassic Park'ta kaldığınız süre zarfında sizleri burada misafir edeceğiz."

Grant'ın suitinde bej tonları kullanılmıştı, hezeran mobilyalarda yeşil orman motifleri göze çarpıyordu. Odanın inşasının bittiği söylenemezdi; dolaba lambri istiflenmişti ve yerde elektrik kordonlarının parçaları duruyordu. Köşedeki televizyonun üstünde bir liste vardı:

Kanal 2: Hypsilophodont Yükseltileri
Kanal 3: Triceratops Toprakları
Kanal 4: Sauropod Bataklığı
Kanal 5: Etobur Ülkesi
Kanal 6: Stegosaurus Güneyi
Kanal 7: Velociraptor Vadisi
Kanal 8: Pterosaurus Doruğu

İsimler sinir bozucu bir zekanın işaretleriydi. Grant televizyonu açtı ama görüntü alamadı. Tekrar kapatıp yatak odasına girdi, bavulunu yatağın üstüne attı. Tepede pi-

ramit şeklinde geniş bir pencere vardı. Çadırda, yıldızların altında uyuyormuş hissi veriyordu insana. Ne yazık ki cam kalın parmaklıklarla korunuyordu ve yatağın üstüne düşen kesik gölgeler odanın tüm havasını değiştiriyordu.

Grant durdu. Köşkün planlarına bakmıştı ve pencerede parmaklıklar gördüğünü hatırlamıyordu. Gerçekten de bu parmaklıkların sonradan konulmuş gibi sakil bir görünümü vardı. Cam duvarların dışına siyah çelik bir çerçeve eklenmiş ve parmaklıklar da bu çerçeveye kaynakla tutturulmuştu.

Grant büyük bir şaşkınlık içinde yatak odasından çıkıp salona geçti. Penceresi yüzme havuzuna bakıyordu.

"Aklıma gelmişken, şu eğreltiotları zehirli." dedi Ellie odaya girerken. "Hem odalarda garip bir şeyler çekti mi dikkatini?"

Grant başıyla onayladı. "Planları değiştirmişler."

"Bana da öyle geldi, evet." Ellie odayı dolaştı. "Pencereler küçük. Cam çelik bir çerçevenin içine oturtulmuş. Kapılar çelik kaplama. Buna ne gerek var ki? Çitleri de fark etmişsindir herhalde."

Grant başını salladı. Bina kalın çelik parmaklıklı bir çitle çevrilmişti. Önüne ağaçlar dikilmiş ve işlenmiş demir havası vermek için mat siyaha boyanmıştı ama hiçbir kozmetik çaba metalin kalınlığını ve dört metrelik yüksekliğini saklamaya yetmezdi.

"Planlarda çitin de yer almadığından eminim" dedi Ellie. "Bana kalırsa bu binayı bir kale gibi koruma altına almışlar."

Grant saatine baktı. "Sebebini soracağımdan emin olabilirsin.." dedi. "Tur yirmi dakika içinde başlayacak."

YERYÜZÜNDE DİNOZOR HÜKÜMRANLIĞI

Ziyaretçi merkezinin toplantı salonundaydılar; iki katlı bina kirişleri ve destekleri tümüyle ortada bırakacak şekilde cam duvarlarla çevriliydi. Grant yüksek teknoloji harikalarından biri daha! diye düşündü.

Salon küçüktü ve girişte YERYÜZÜNDE DİNOZOR HÜKÜMRANLIĞI başlığı altında meydan okurcasına duran Tyrannosaurus rex robotuna bakıyorlardı. Daha arkalarda başka bölümler de vardı: DİNOZOR NEDİR. ve MEZOZOİK DÜNYA... Ama salonun inşası henüz tamamlanmamıştı, her yerde teller ve kablolar vardı. Gennaro sahneye çıkıp Grant, Ellie ve Malcolm'a hitap ederken sesi odada hafifçe yankılanıyordu.

Hammond ellerini sinirli bir edayla göğsünde birleştirmiş, arka koltuklardan birinde oturuyordu.

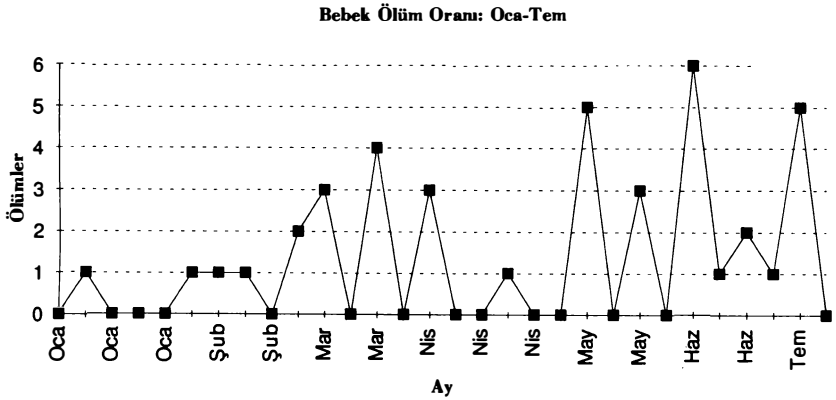
"Az sonra tüm binaları dolaşacağız" dedi Gennaro. "Eminim ki Bay Hammond ve ekibi her şeyi tüm gerçekliğiyle sergileyecektir. Başlamadan önce burada bulunuşumuzun sebebini ve adadan ayrılmadan önce vermem gereken kararı gözden geçirmek istedim. Temelde hepinizin de bildiği gibi burası genetik işlemlerle yeniden üretilen dinozorların doğal bir park ortamı içinde sergilenmesini amaçlayan turistik bir eğlence merkezi. Ada henüz turistlere açılmadı ama bir yıl içinde bu da gerçekleşecek...

Şimdi, size basit bir sorum var. Ada güvenli mi? Ziyaretçiler için güvenli mi ve bu güvenlik dinozorlar için de geçerli mi?"

Gennaro odanın ışıklarını söndürdü. "Bunu sormamın sebebi, üzerinde çalışmamız gereken iki kanıt ele geçirmiş olmamız. Birincisi ve en önemlisi Dr. Grant'ın Kosta

Rika'da bilinmeyen bir dinozor türü bulması. Bu dinozor sadece küçük bir parçasından tanımlandı. Bu yılın temmuz ayında sahilde oynayan küçük bir kızı ısırdığı tahmin ediliyor... Dr. Grant daha sonra bu konuda gerekli açıklamaları yapacaktır. New York'ta bir laboratuvarda korunan parçanın derhal buraya getirtilmesini istedim, böylece Dr. Grant'la birlikte doğrudan hayvan üzerine incelemeler yapabileceksiniz. Bu arada, ikinci bir kanıt daha var.

Kosta Rika mükemmel ve modern bir tıbbi servise sahip, her türlü bilgi üzerinde inceleme yapabilir. Mart ayının başında kertenkelelerin beşiklerinde uyuyan bebekleri ve hatta yaşlı insanları ısırdığına dair raporlar geçti elimize... Bu tip olaylar Ismaloya'dan Puntarenas'a kadar birçok sahil kasabasından rapor edildi. Mart ayından sonra ise raporların arkası kesildi. Bununla birlikte, San José Kamu Sağlık Servisi bu yıl içinde batı sahillerindeki kasabalarda bebek ölüm oranlarını gösteren bir grafik yolladı bize:

"Dikkatinizi grafiğin iki özelliğine çekmek istiyorum." dedi Gennaro. "Bir, bebek ölüm oranları Ocak ve Şubat aylarında düşük, sonra Mart'ta aniden yükseliyor, Nisan'da yeniden düşüyor. Ancak Mayıs'tan Amerikalı kızın ısırıldığı Temmuz ayına kadar yükseliyor. Kamu Sağlık Servisi bebek ölümlerini etkileyen bir şeylerin oldu-

ğından şüpheleniyor, oysa sahil kasabalarındaki işçilerden böyle bir bilgi almadık. İkinci özellik hiçbir anlam veremediğimiz on beş günlük yükselmeler, bu bazı doğaüstü olayların devreye girdiği varsayımını doğrular gibi."

Işıklar tekrar yandı. "Pekala." dedi Gennaro. "Benim anlatmak istediklerim bu kadar. Şimdi, aranızda..."

"Sizi büyük bir dertten kurtarabilirim." dedi Malcolm. "Hemen şimdi neler olduğunu açıklayabilirim!"

"Öyle mi?" dedi Gennaro.

"Evet... Her şeyden önce, bana kalırsa hayvanlar adadan geliyor."

"Kahretsin!" dedi Hammond arka sıralardan.

"İkincisi, Kamu Sağlık Servisi'nin grafiğinin kaçan hayvanlarla hiçbir bağlantısı yok."

"Nereden biliyorsun?" diye sordu Grant.

"Sizin de fark edebileceğiniz gibi grafik yüksek ve alçak noktalar arasında gidip geliyor." dedi Malcolm. "Bu, birçok karmaşık sistemin belirgin özelliğidir. Örneğin, musluktan damlayan su! Musluğu biraz açtığınızda istikrarlı bir damlamayla karşılaşırsınız... tıp, tıp, tıp... Ama biraz daha açarsanız akışta ufak bir bozukluk meydana gelir, sonra da değişen küçük ve büyük damlalar... tıp tıp... tıp tıp... İşte böyle. Deneyin ve görün. Bozukluk, değişimi doğurur, bu bir kuraldır. Bir toplulukta ortaya çıkan yeni bir hastalığın yayılma grafiği de aynen bu tip değişiklikler gösterir. Açıklaması gayet basit: kaotik bir dinamizm devrede."

"Kaçan dinozorlarla arasında bir bağlantı olmamasını nasıl açıklayacaksınız?" diye sordu Grant.

"Doğrusal olmayan eşitliklerin kuralıdır bu." dedi Malcolm. "Böyle bir şeye sebep olabilmesi için yüzlerce dinozor gerekir. Herhalde bu kadar dinozorun kaçtığını düşünmüyorsunuz. Ben de grafikte görülen dalgalanmalara başka bir olağanüstü olayın, mesela yeni bir grip türünün sebep olabileceği sonucunu çıkardım."

"Ama dinozorların kaçtığını düşünüyorsunuz..." dedi Gennaro.

"Muhtemelen, evet!"

"Neden?"

"Burada yapmaya çalıştıklarınız yüzünden. Bakın, bu ada geçmişten gelen doğal bir ortamı yeniden canlandırmayı amaçlıyor. Nesli tükenmiş yaratıkların özgürce dolaşabilecekleri ayrı bir dünya yaratmayı... Doğru mu?"

"Doğru."

"Ama bana göre böyle bir teşebbüs imkansız. Matematik öylesine kesindir ki hesaplanmaya ihtiyacı yoktur. Bu, tıpkı bir milyar dolarlık gelirinizden vergi ödeyip ödemeyeceğinizi sormaya benzer. Cevap vermek için hesap makinasına gerek yoktur. Verginin mecburi olduğunu bilirsiniz. Aynı şekilde ben de kimsenin doğayı bu yöntemle çoğaltmayı ya da tecrit etmeyi başaramayacağını biliyorum."

"Neden olmasın?"

"Başarabileceğiniz fikrine de nereden kapıldınız?" diye sordu Malcolm gerçekten de şaşkın bir ifadeyle.

"Hayvanat bahçeleri..."

"Hayvanat bahçeleri doğayı yeniden yaratmaz." dedi Malcolm. "Kesinlikle yanılıyorsunuz. Gelin daha açık konuşalım. Hayvanat bahçeleri zaten varolan doğayı alır ve hayvanları kafeslere hapsetmek için onu biraz değiştirir. Yine de bu çok küçük değişiklikler bile sık sık başarısızlığa uğrar. Hayvanlar sürekli kaçarlar. Ama bir hayvanat bahçesini bu park için model alamazsınız. Bu park oralardan çok daha iddialı bir teşebbüs. Daha çok dünyada bir uzay istasyonu kurmaya çalışmak gibi bir şey."

Gennaro başını salladı. "Anlayamıyorum."

"Aslında çok basit. Özgürce uçuşan hava dışında parktaki her şey tecrit edilmiş. İçeri hiçbir şey giremediği gibi dışarı çıkan da yok. Burada hapsedilen hayvanlar yeryüzünün ekolojik sistemiyle asla birleşmemeliler. Asla kaçmamalılar."

"Zaten kaçmadılar!" diye homurdandı Hammond.

"Tecrit edilmeleri imkansız." dedi Malcolm kısaca. "Bu gerçekleştirilemeyecek bir hayal!"

"Gerekleştirilebilir. Böyle şeylere her zaman rastlanır."

"Affınıza sığınıyor ve ne demek istediğinizi anlayamadığımı belirtirim" dedi Malcolm.

"Seni küstah, seni aşağılık herif!" diye çıkışı Hammond. Ayağa kalktı ve salonu terk etti.

"Beyler, beyler!" dedi Gennaro.

"Üzgünüm" dedi Malcolm. "Ama sorun hâlâ tüm açıklığıyla karşımızda. 'Doğa' dediğimiz şey gerçekte kabul edebileceğimizden daha büyük bir kurnazlığa sahip karmaşık bir sistem. Doğanın basite indirgenmiş bir resmini yapıyor ve her şeyi yüzümüze gözümüze bulaştırıyoruz. Ben çevreci değilim ama neyi anlamadığınızı anlamalısınız! Bu sorunlarla daha kaç kere yüzleşeceğiz? Ya kanıtları daha kaç kere görmeliyiz? Aswan Barajı'nı inşa ettik ve şehre hayat vereceğini savunduk. Tam tersine Nil Deltası'nı mahvetti, parazit enfeksiyonlarına yol açtı ve Mısır ekonomisini çökertti. Sonra..."

"Özür dilerim." dedi Gennaro. "Ancak helikopterin sesini duydum sanırım. Büyük bir ihtimalle Dr. Grant'ın inceleyeceği numuneyi getiriyorlardır." Odadan çıktı. Diğerleri de onu izledi.

Gennaro dağın eteğinde helikopterin sesini bastırmaya çalışarak bağırıyordu. Boyun damarları patlayacak gibiydi. "Ne yaptın? Kimi davet ettin?"

"Büyütecek bir şey yok." dedi Hammond.

"Lanet olası! Aklını mı kaçırdın sen?" diye bağırdı Gennaro.

"Dinle!" dedi Hammond. "Sanırım bazı şeylere açıklık..."

"Hayır!" dedi Gennaro sertçe. "Hayır, sen dinle! Bura-

da kahrolası bir arkadaş toplantısı düzenlemiyoruz. Bir haftasonu gezisi de değil bu!"

"Bu ada benim." dedi Hammond. "Kimi istersem onu çağırırım."

"Adanda ciddi bir araştırma yapılacak çünkü yatırımcıların her şeyin kontrolden çıktığını düşünüyorlar. Buranın tehlikeli bir yer olduğundan şüpheleniyoruz ve..."

"Beni durduramayacaksın, Donald!"

"Mecbur kalırsam her şeyi yaparım..."

"Burası güvenli bir yer." dedi Hammond. "O kahrolası matematikçinin ne dediği hiç önemli değil..."

"Yanılıyorsun..."

"Güvenli olduğunu göstereceğim..."

"Onları hemen helikoptere bindirip geri göndermeni istiyorum!" dedi Gennaro.

"Yapamam" dedi Hammond bulutları göstererek. "Çoktan yola çıktı." Gerçekten de pervanenin gürültüsü uzaklarda kaybolmaya başlamıştı.

"Kahretsin!" dedi Gennaro. "Kendini gereksiz yere riske attığını görmüyor musun?"

"Ah ah!" dedi Hammond. "Bu tartışmaya daha sonra devam ederiz. Çocukları üzmek istemiyorum."

Grant döndü ve Ed Regis'in arkasında tepeden aşağı inen iki çocuk gördü: On bir yaşlarında sevimli bir erkekle biraz daha küçük, belki yedi-sekiz yaşlarında bir kız... Kızın sarı saçları Devler takımının beyzbol şapkası altında toplanmıştı ve omzundan bir beyzbol eldiveni sarkıyordu. İki çocuk hızla yoldan aşağı indiler ve Gennaro ile Hammond'dan biraz ötede durdular.

Gennaro duyulmayacak kadar alçak bir sesle "Tanrım!" diye mırıldandı.

"Hadi, büyütecek bir şey yok!" diye tekrarladı Hammond. "Aileleri boşanıyor ve ben de onların güzel bir haftasonu geçirmelerini istiyorum."

Kız el salladı.

"Merhaba, büyükbaba." dedi. "İşte geldik!"

TUR

Tim Murphy bir şeylerin ters gittiğini hemen anladı. Büyükbabası kendisinden daha genç, kırmızı yüzlü bir adamla tartışıyordu. Geride duran diğer büyüklerin de sıkıntılı ve huzursuz bir halleri vardı. Alexis de gerilimi hissetmişti, beyzbol topunu havaya atıp tutuyordu. Ağabeyi onu itti. "Yürüsene, Lex."

"Sen yürü, Timmy."

"Saçma sapan konuşma!"

Lex dik dik baktı ama Ed Regis neşeli bir sesle "Sizi herkesle tek tek tanıştıracağım sonra da ada turumuza başlayacağız." dedi.

"Ben gitmek zorundayım." dedi Lex.

"Önce seni takdim ederim." dedi Ed Regis.

"Hayır, gitmek zorundayım."

Ama Ed Regis takdime başlamıştı bile. Önce ikisini de öpen büyükbaba, sonra da onunla tartışan adam. Bu yapılı adamın adı Gennaro'ydu. Takdimlerin geri kalanı Tim için bir hayalden ibaretti. Şort giyen sarışın bir kadın ve kot pantolonla bir Hawaii gömleği giyen sakallı bir adam. Sokak çocuklarına benziyordu. Sonra bilgisayarlarla ilgilenen şişman bir kolej çocuğuyla siyahlar giymiş, el sıkmayan ama sadece başını sallayan zayıf bir adam. Tim duygularını analiz etmeye çalışıyor ve sarışın kadının bacaklarına bakıyordu ki birden sakallı adamı tanıdığını fark etti.

"Ağzın açık kaldı." diye alay etti Lex.

"O adamı tanıyorum." dedi Tim.

"Oh, tabii. Az önce karşılaştın."

"Hayır, bende kitabı var."

"Hangi kitap?" diye sordu sakallı adam.

"Dinozorların Kayıp Dünyası." dedi Tim.

Alexis kıs kıs güldü. "Babam Tim'in kafasını dinozorlarla bozduğunu söylüyor."

Tim kardeşini duymuyordu bile. Alan Grant hakkında bildiklerini hatırlamaya çalışıyordu. Alan Grant dinozorların sıcakkanlı oldukları teorisinin en ateşli taraftarlarındandı. Montana'daki dinozor yumurtalarıyla meşhur Yumurta Tepesi'nde birçok kazı yapmıştı. Şimdiye kadar bulunan dinozor yumurtalarının büyük bir bölümü Profesör Grant'a aitti. Ayrıca çok iyi bir ressamdı, kitabının resimlerini kendisi çizmişti.

"Demek kafasını dinozorlarla bozmuş!" dedi sakallı adam. "Aslında bende de aynı problem ar."

"Babam dinozorların kesinlikle çok aptal olduklarını söylüyor." dedi Lex. "Tim'in bulutların arasından yere inip sporla ilgilenmesi gerektiğini söylüyor."

Tim mahcubiyetten kızardığını hissetti. "Gitmek zorundaydın hani?"

"Bir dakika sonra gideceğim." dedi Lex.

"Çok acelen olduğunu sanıyordum."

"Buna karar verecek tek kişi benim, değil mi, Timothy?" derken annesinin sinir bozucu pozunu takınarak ellerini kalçalarına koydu.

"Harika bir fikrim var." dedi Ed Regis. "Hemen ziyaretçi merkezine gidelim ve turumuza başlayalım." Herkes yürümeye başladı. Tim Gennaro'nun büyükbabasına "Bu yüzden seni öldürebilirim!" dediğini duydu. Kafasını kaldırdı ve Dr. Grant'ın hemen yanında yürüdüğünü fark etti.

"Kaç yaşındasın Timmy?"

"On bir."

"Dinozorlarla ne kadar zamandır ilgileniyorsun?" diye sordu Grant.

Tim yutkundu. "Kısa bir süredir," dedi. Dr. Grant'la konuşmak kendisini sinirli hissetmesine sebep oluyordu: "Bazen müzelere gidiyoruz, tabii ailemi ikna edebilirsem. Özellikle de babamı."

"Baban pek ilgilenmiyor galiba?"

Tim başını salladı.

Birçok yetişkin gibi Tim'in babası da dinozorlar hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Aslında Tim yetişkinlerin çok az şey bilmelerini hayretle karşılıyordu. Sanki olaylar onları hiç ilgilendirmiyordu. Bir gün ailesiyle Doğal Tarih Müzesi'ne gitmişler ve babası bir iskelete bakıp "Çok büyük!" demişti.

"Hayır baba, bu orta boyda bir Camptosurus" diye yanıtlamıştı Tim de.

"Oh, bilemiyorum. Bana çok büyük gibi geliyor."

"Daha büyümesini tamamlamamış bile, baba!"

Babası iskelete yan yan bakıp "Ne bu, Jurasik mi?" diye sordu.

"Aman baba! Tabii ki hayır. Kretasus."

"Kretasus? Kretasus'la Jürasik arasındaki fark ne?"

"Sadece yüz milyon yıl!" demişti Tim.

"Kretasus daha mı eski?"

"Hayır baba, Jürasik daha eski."

Babası birkaç adım geri giderek "Yine de bana fazlasıyla büyük gibi geliyor." dedi, sonra da onaylanmayı bekleyerek Tim'e döndü. Tim babasını onaylamaktan başka çaresi olmadığını biliyordu, bu yüzden de bir-iki kelime bir şey söyleyerek geçiştirdi. Sonra da başka bir parçaya geçtiler.

Tim bir iskeletin —dünyanın en güçlü yırtıcısı Tyrannosaurus rex'in— önünde uzun bir süre durdu. En sonunda babası "Neden bakıyorsun buna?" diye sordu.

"Omurlarını sayıyorum." dedi Tim.

"Omurlarını mı?"

"Belkemiği..."

"Omurların ne olduğunu biliyorum." dedi babası öfkeyle. Bir süre daha yanında durdu ve "Neden sayıyorsun?" diye sordu.

"Sanırım bir hata var. Tyrannosaurus'un kuyruğunda

sadece otuz yedi omur olması gerekiyor. Oysa bunda daha fazla."

"Şimdi sen bana Doğal Tarih Müzesi'nin bu iskelette bir hata yaptığını mı söylüyorsun?" diye çıkıştı babası. "Sakın buna inanmamı bekleme!"

"Hata yapmışlar!" diye ısrar etti Tim.

Babası köşedeki bekçiye gitti. "Ne yaptın?" diye sordu annesi Tim'e.

"Hiçbir şey!" dedi Tim. "Sadece dinozorda bir hata yapılmış olabileceğini söyledim, o kadar."

Az sonra babası yüzünde alaylı bir ifadeyle geri geldi, çünkü tabii ki bekçi Tyrannosaurus'un kuyruğunda çok sayıda omur bulunduğunu söylemişti.

"Bu fikre nereden kapıldın?" diye sordu babası.

"Okudum" dedi Tim.

"Çok şaşırtıcı, evlat." dedi babası. "Bu kuyrukta kaç tane omur bulunduğunu biliyorsun. Böyle bir şeyle hiç karşılaşmamıştım. Gerçekten de sen aklını dinozorlarla bozmuşsun."

Sonra babası Metler'in maçının ikinci yarısını TV'de seyretmek istediğini söyledi, Lex de ona katıldı ve müzeyi terk ettiler. Tim de başka dinozor göremedi, oysa müzeye gelmelerinin tek sebebi buydu. Ama ailesinde olaylar hep böyle gelişiyordu.

***

Tim 'eskiden' böyle gelişirdi diye düzeltti kendisini. Babasıyla annesi boşanacağına göre her şey değişecekti. Babası çoktan taşınmıştı ve başlangıçta kendisini kötü hissetmesine rağmen şimdi halinden memnundu. Annesinin bir erkek arkadaşı olduğunu düşünüyordu ama emin değildi ve tabii ki bunu Lex'e asla söyleyemezdi. Babasından ayrılmak Lex'i çok üzmüştü ve son birkaç hafta berbat bir kardeş olmuştu...

"5027 miydi?" diye sordu Grant.

"Anlamadım?"

"Müzedeki Tyrannosaurus. 5027 miydi?"

"Evet." dedi Tim. "Nerden biliyorsunuz?"

Grant gülümsedi. "Yıllardır düzeltmekten bahsederler ama şimdi bunu yapmaları imkansız."

"Neden?"

"Burada, büyükbabanın adasında yapılanlar yüzünden." dedi Grant.

Tim kafasını salladı. Grant'ın neden bahsettiğini anlamamıştı. "Annem buranın yüzme havuzu, tenis kortuyla bir tatil beldesi olduğunu söyledi."

"Pek değil." dedi Grant. "Yolda açıklarım."

Ed Regis ziyaretçi merkezinde öfkeyle ayağını yere vurarak beklerken "Artık kahrolası bir bebek bakıcısıyım!" diye düşünüyordu. Yaşlı Hammond ondan bunu istemişti: Çocukların üstünden ayırma gözlerini, bu haftasonu senin sorumluluğundalar.

Ed Regis yeni görevinden hiç hoşlanmamıştı. Kendini aşağılanmış hissediyordu. Bebek bakıcılığı ona göre bir iş değildi. Ayrıca, çok önemli insanlar için bile olsa tur rehberliği yapmayı da istemiyordu. Jurassic Park'ın halkla ilişkiler müdürüydü ve bir yıl sonraki açılışa kadar hazırlanması gereken bir yığın şey vardı. San Francisco ve Londra'daki halkla ilişkiler bürolarıyla ve New York ile Tokyo'daki ajanslarla bağlantı kurmak bütün zamanını alacaktı zaten... Özellikle de ajanslara tatil beldesinin gerçek amacının açıklanmadığı böyle bir zamanda... Firmalar zorlu kampanyalar tasarlıyorlardı ama ortada belirli bir şey yoktu ve hepsi de mutsuzdu. Yaratıcı insanların beslenmeye ihtiyacı vardı. En iyi şekilde çalışmak için cesaretlendirilmeye ihtiyaçları vardı. Zamanını insanları gezdirerek harcayamazdı!

Ama halkla ilişkiler mesleğinin en büyük sorunu da buydu —kimse beni bir profesyonel gibi görmüyor.— Regis son yedi aydır adadaydı ve sadece önemsiz işlerle uğraşıyordu. Tıpkı ocak ayındaki olay gibi. Harding de halledebilirdi. Harding ya da genel müteahhit Owens. Ama Ed Regis'in üstüne kalmıştı. Birkaç hasta işçiyle ilgilenmekten ne anlardı ki o? Şimdi de kahrolası bir tur rehberi ve bir bebek bakıcısıydı. Arkasına dönüp başları saydı. Biri eksikti.

Sonra Dr. Sattler'ın tuvaletten çıktığını gördü.

"Pekala millet! İkinci kat turumuza başlayalım."

Tim de diğerleri gibi Ed Regis'i binanın ikinci katına çıkan asma merdivenlerde izledi. Bir levhanın önünden geçtiler:

KAPALI BÖLGE
BU NOKTANIN ARDI
YALNIZ İZİNLİ PERSONEL

Tim heyecanlanmıştı. İkinci katın koridorunda ilerliyorlardı. Cam kaplı duvarın ve ince sis perdesinin ardından palmiyelerle süslü bir balkona bakıyorlardı. Diğer yandaki duvar ofis kapılarıyla bölünmüştü: PARK MÜDÜRÜ... KONUK HİZMETLERİ... GENEL MÜDÜR...

Koridoru yarıladıklarında cam bir bölmeye asılmış bir başka levhayla karşılaştılar:

BİORİSK

DİKKAT
BİYOLOJİK
TEHLİKE

Bu Laboratuvar
USG P4/EK3
Gen Mühendisliği
Protokolüne Uyar

Altında başka levhalar da vardı:

DİKKAT

Teratojenik Maddeler
Bu Alan
Hamilelere Kapalıdır

TEHLİKE

Radyoaktif İzotops
Kanserojen Potansiyeli

Tüm okuduğu her levhayla birlikte daha da heyecanlanıyordu. Teratojenik maddeler! Bir canavar yaratmaya yetecek şeyler! Gerçekten de çok heyecan vericiydi ve Ed Regis'in "Levhalara aldırmayın, sadece yasal zorunluluklar... Burada son derece güvenlikteyiz." sözleri hayal kırıklığına sebep oldu. Adam ziyaretçileri kapıdan içeri soktu. Diğer tarafta bir bekçi vardı. Ed Regis gruba döndü.

"Adadaki personelin asgariye indirgendiğini fark etmişsinizdir herhalde. Bu tatil beldesini işletmek için sadece yirmi kişi yeterli. Tabii ziyaretçiler gelmeye başlayınca sayılar artacak ama şimdilik sadece yirmi kişi. Tüm ada buradan kontrol ediliyor."

Karanlık bir odaya bakan pencerelerin önünde durdular. Parkın haritasını gözler önüne seren dikey bir camın tam karşısında ışıltılı bilgisayar konsolları duruyordu. Birkaç ekranda yazılar vardı ama çoğu parkın resimlerini veriyordu. İçerde sadece ayakta durmuş konuşan iki adam vardı.

"Soldaki adam baş mühendisimiz John Arnold." Regis düğmesiz, kısa kollu bir gömleğin üstüne kravat takmış sigara içen zayıf bir adamı işaret etti. "Yanındaki de park müdürümüz Bay Robert Muldoon, Nairobi'nin meşhur beyaz avcısı." Muldoon hakiler giymiş iri-yarı bir adamdı, gömleğinin göğüs cebinden güneş gözlüğü sarkıyordu. Dışardaki gruba baktı, başını hafifçe eğdi ve bilgisayar ekranlarına geri döndü. "Eminim bu odayı görmek istersiniz." dedi Ed Regis. "Ama önce dinozor DNA'sını nasıl elde ettiğimizi göstereyim."

Kapıdaki levhada ÖZÜMSEME yazıyordu ve laboratuvardaki tüm kapılar gibi bir güvenlik kartıyla açılıyordu. Ed Regis kartını hazneye soktu, ışık söndü ve kapı açıldı.

Tim yeşil ışık içinde boğulmuş küçük bir odayla karşılaştı. Laboratuvar önlükleri giyen dört teknisyen çift namlulu stereo mikroskoplara bakıyor, yüksek kaliteli video ekranlarındaki görüntüleri inceliyorlardı. Oda sarı taşlarla doluydu. Taşlar cam raflarda, karton kutularda, geniş tekerlekli tepsilerde duruyordu. Her bir taş etiketlenmiş ve beyaz mürekkeple numaralandırılmıştı.

Regis otuz yaşlarında, sakin görünüşlü, zayıf bir adam olan Henry Wu'yu tanıştırdı. "Dr. Wu en önemli genetik uzmanımızdır. Burada neler yaptığımızı o size daha iyi anlatır."

Henry Wu gülümsedi. "En azından denerim." dedi. "Genetik biraz karmaşık bir bilimdir. Ama dinozor DNA'larını nereden bulduğumuzu merak ettiğinizi biliyorum."

"Aklıma gelmedi değil." dedi Grant.

"Aslında muhtemel iki kaynak var." diye devam etti Wu. "Loy'un antikor özümseme tekniğini kullanarak DNA'yı direkt dinozor kemiklerinden çıkarabiliriz."

"Ne tür bir sonuç elde ediyorsunuz?" diye sordu Grant.

"Fosilleşme sırasında çözülebilir proteinin çoğu süzülür ama proteinlerin yüzde yirmisi kemiklerin öğütülmesi ve Loy'un yöntemiyle işe yarar duruma getirilebilir. Bizzat Dr. Loy da bunu nesli tükenmiş Avustralya keselilerinden protein elde etmek ve hatta eski insan kalıntılarından kan hücreleri çıkarmak için kullanmıştı. Tekniği öylesine mükemmel ki sadece elli nanogramlık materyal yeterli. Bu, bir gramın elli milyarda birine eşittir."

"Yani bu tekniği mi kullandınız?" diye sordu Grant.

"Sadece destek olarak kullandık." dedi Wu. "Tahmin edebileceğiniz gibi yüzde yirmilik sonuç bizim için yeterli

değil. Döllemeyi gerçekleştirmek için tamamlanmış bir DNA dizisine ihtiyacımız var. Onu da bunlardan elde ediyoruz." Sarı taşlardan birini eline aldı. "Kehribar... Tarih öncesi ağaç özsuyunun fosilleşmiş reçinesinden."

Grant önce Ellie'ye, sonra da Malcolm'a baktı.

"Çok zekice!" dedi Malcolm kafasını sallayarak.

"Ben hâlâ anlamadım." diye belirtti Grant.

"Ağaç özsuyu genelde böceklerin üstüne akar ve onları hapseder. Böylece böcekler fosilin içinde mükemmelen korunurlar. Kehribarda her türlü böcek mevcuttur... Büyük hayvanların kanını emen ısırgan böcekler..."

"Kanını emen!" diye tekrarladı Grant. Ağzı açık kalmıştı. "Yani dinozorların kanını emen böcekler..."

"Evet, doğru."

"Sonra da böcekler kehribarda korunuyor..." Grant kafasını salladı. "Sanırım işe yarayabilir."

"Sizi temin ederim ki işe yarıyor." dedi Wu. Bir teknisyenin sinek ihtiva eden bir kehribar parçasını yerleştirdiği mikroskoba yöneldi. Kehribara, tarih öncesi sineğin göğüs kafesine uzun bir iğne sokarken diğerleri de olanları video monitöründe izlediler.

"Bu böcekte yabancı kan hücrelerine rastlarsak onları çıkarabilir ve böylece de paleo-DNA'yı, yani nesli tükenmiş bir yaratığın DNA'sını elde edebiliriz. Tabii içindekileri çıkartıp test edene kadar kesin bir şey bilmiyoruz. Beş yıldır böyle çalışıyoruz. Uzun ve yavaş bir yöntem ama karşılığını da alıyoruz.

Aslında bu yöntemle dinozor DNA'sı çıkarmak memeli DNA'sı çıkarmaktan daha kolay. Çünkü memelilerin alyuvarlarında çekirdek yok ve bu yüzden de DNA da yok. Bir memeliyi döllemek için alyuvarlardan daha nadir bulunan akyuvarlara gereksinim vardır. Ama dinozorlar tıpkı günümüz kuşları gibi çekirdekli alyuvarlara sahiptirler. Bu da dinozorların sürüngen olmadıklarının önemli bir kanıtıdır. Onlar büyük kuşlardır."

Tim, Dr. Grant'ın hâlâ şüphe içinde olduğunu ve Dennis Nedry'nin, şu pis ve şişko adamın, sanki hepsini önceden biliyormuş gibi ilgisiz davrandığını fark etti. Nedry sabırsız gözlerle yan odaya bakıyordu.

"Görüyorum ki Bay Nedry çalışmalarımızın ikinci safhasıyla daha ilgili." dedi Wu. "Çıkardığımız DNA'nın tanımlanma safhası. Bunun için güçlü bilgisayarla kullanıyoruz."

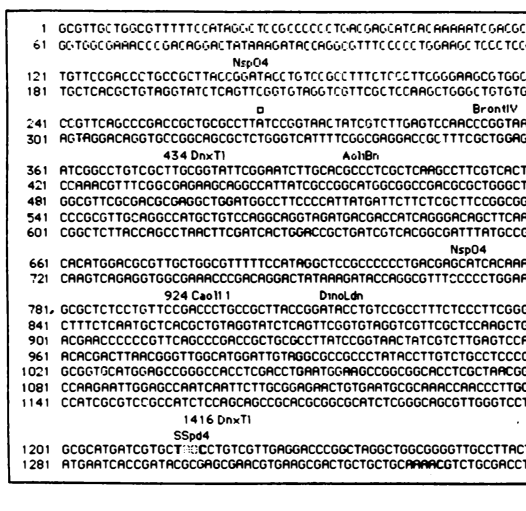
Sürgülü kapılardan geçerek soğutulmuş bir odaya girdiler. İçerde yüksek bir uğultu vardı. Odanın arkasında iki metre yüksekliğinde iki yuvarlak kule dikiliyordu, duvarlar boyunca bel yüksekliğinde çelik kutular sıralanmıştı. "Burası bizim yüksek teknolojiye sahip otomatik çamaşırhanemiz." dedi Wu. "Duvarlar boyunca uzanan kutular otomatik Himachi-Hood gen zincirleyicisi. Hepsi de ortadaki kulelerin, Cray XMP bilgisayarların sayesinde yüksek hızda çalışıyor. Kısacası, şu anda inanılmaz derecede güçlü bir gen fabrikasının tam ortasındasınız."

```
   1 GCGTTGCTGG CGTTTTTCCA TAGGCTCCGC CCCCCTGACG AGCATCACAA AAATCGACGC
  61 GGTGGCGAAA CCCGACAGGA CTATAAAGAT ACCAGGCGTT TCCCCCTGGA AGCTCCCTCG
 121 TGTTCCGACC CTGCCGCTTA CCGGATACCT GTCCGCCTTT CTCCCTTCGG GAAGCGTGGC
 181 TGCTCACGCT GTAGGTATCT CAGTTCGGTG TAGGTCGTTC GCTCCAAGCT GGGCTGTGTG
 241 CCGTTCAGCC CGACCGCTGC GCCTTATCCG GTAACTATCG TCTTGAGTCC AACCCGGTAA
 301 AGTAGGACAG GTGCCGGCAG CGCTCTGGGT CATTTTCGGC GAGGACCGCT TTCGCTGGAG
 361 ATCGGCCTGT CGCTTGCGGT ATTCGGAATC TTGCACGCCC TCGCTCAAGC CTTCGTCACT
 421 CCAAACGTTT CGGCGAGAAG CAGGCCATTA TCGCCGGCAT GGCGGCCGAC GCGCTGGGCT
 481 GGCGTTCGCG ACGCGAGGCT GGATGGCCTT CCCCATTATG ATTCTTCTCG CTTCCGGCGG
 541 CCCGCGTTGC AGGCCATGCT GTCCAGGCAG GTAGATGACG ACCATCAGGG ACAGCTTCAA
 601 CGGCTCTTAC CAGCCTAACT TCGATCACTG GACCGCTGAT CGTCACGGCG ATTTATGCCG
 661 CACATGGACG CGTTGCTGGC GTTTTTCCAT AGGCTCCGCC CCCCTGACGA GCATCACAAA
 721 CAAGTCAGAG GTGGCGAAAC CCGACAGGAC TATAAAGATA CCAGGCGTTT CCCCCTGGAA
 781 GCGCTCTCCT GTTCCGACCC TGCCGCTTAC CGGATACCTG TCCGCCTTTC TCCCTTCGGG
 841 CTTTCTCAAT GCTCACGCTG TAGGTATCTC AGTTCGGTGT AGGTCGTTCG CTCCAAGCTG
 901 ACGAACCCCC CGTTCAGCCC GACCGCTGCG CCTTATCCGG TAACTATCGT CTTGAGTCCA
 961 ACACGACTTA ACGGGTTGGC ATGGATTGTA GGCGCCGCCC TATACCTTGT CTGCCTCCCC
1021 GCGGTGCATG GAGCCGGGCC ACCTCGACCT GAATGGAAGC CGGCGGCACC TCGCTAACGG
1081 CCAAGAATTG GAGCCAATCA ATTCTTGCGG AGAACTGTGA ATGCGCAAAC CAACCCTTGG
1141 CCATCGCGTC CGCCATCTCC AGCAGCCGCA CGCGGCGCAT CTCGGGCAGC GTTGGGTCCT
1201 GCGCATGATC GTGCT [illegible] CCTGTCGTTG AGGACCCGGC TAGGCTGGCG GGGTTGCCTT
1281 AGAATGAATC ACCGATACGC GAGCGAACGT GAAGCGACTG CTGCTGCAAA ACGTCTGCGA
1341 AACATGAATG GTCTTCGGTT TCCGTGTTTC GTAAAGTCTG GAAACGCGGA AGTCAGCGCC
```

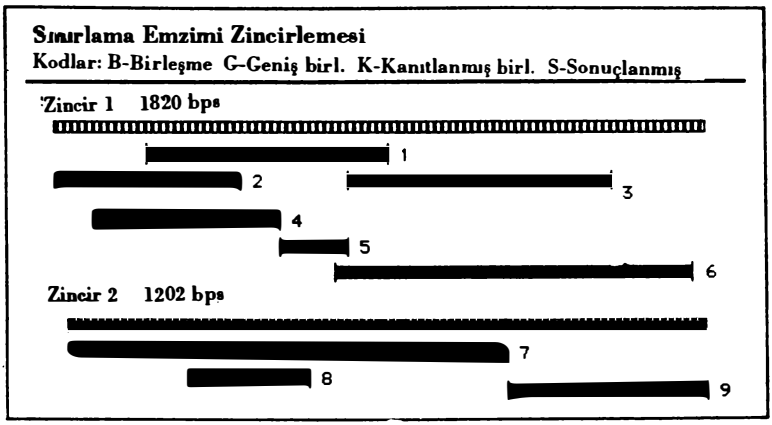
Çevredeki monitörler öylesine hızlı çalışıyordu ki ekrandakileri görmek imkansızdı. Wu bir düğmeye basarak görüntülerden birini yavaşlattı:

"Karşınızdaki küçük bir dinozor DNA'sı parçasının gerçek yapısı." dedi Dr. Wu. "Gördüğünüz gibi zincirleme dört temel bileşikten oluşuyor —adenin, timin, ganin ve sitosin. Bu DNA miktarı tek bir protein -bir hormon veya bir enzim— yaratmaya yetecek bilgiler içeriyor. Tamamlanmış DNA molekülü böyle üç milyar baz içerir. Böyle bir ekrana saniyede bir, günde sekiz saat baksak da bir DNA dizisini görmemiz için iki yıldan fazla zamana ihtiyacımız var. Çok büyük."

Ekranı işaret etti. "Bu tipik bir örnek, çünkü DNA'da, sıra 1201'deki hatayı görmek mümkün. Çıkardığımız DNA'nın çoğu ya parçalanmış ya da eksik. Bu yüzden de ilk yapmamız gereken şey onu onarmak -tabii aslında bu da bilgisayarların işi. Sınırlama enzimi dediğimiz şeyi kullanarak DNA'yı kesiyor. Bilgisayar işine yarayacak enzim türünü de kendisi seçer."

"Bu da aynı DNA kesitinin sınırlama enziminin yerleştirilmesinden sonraki hali. Sıra 1201'de görebileceğiniz gibi iki enzim zarar görmüş noktanın her iki yanını kesiyor. Genelde hangisinin kullanılacağını bilgisayarın kararına bırakıyoruz. Ama yarayı onarmak için hangi baz çiftlerini sokmamız gerektiğini de bilmeliyiz. Bunun için kesilmiş değişik parçaları dizmek zorundayız, işte böyle."

"Şimdi de yaralı bölgeyi örtecek ve eksikliği söyleyecek DNA parçasını arıyoruz. Birazdan göreceğiniz gibi kolayca bulacak ve onarımı başarıyla sonuçlandıracağız. Gördüğünüz siyah çubuklar sınırlama parçaları -enzimler tarafından kırılan ve analiz edilen DNA bölümleri... Bilgisayar şimdi kodun örtülmüş bölgelerini araştırarak onları yeniden birleştirecek. Bu biraz da bir yap-bozun parçalarını yerine koymak gibi bir şey. Bilgisayar tabii çok daha hızlı çalışıyor."

"İşte elden geçirilmiş, onarılmış DNA dizisi. Tanık olduğunuz operasyon normal bir laboratuvarda aylar sürerdi ama biz birkaç saniye içinde her şeyi hallediyoruz."

"Yani tamamlanmış DNA dizisiyle mi çalışıyorsunuz?" diye sordu Grant.

"Oh, hayır!" dedi Wu. "Böyle bir şey imkansız. Buna benzer bir ekranı deşifre etmek için dört yıllık laboratuvar çalışmaları yapılan 60'lı yılları çok gerilerde bıraktık. Şimdi bilgisayarlar birkaç saat içinde bitiriyor işi. Ama yine de DNA molekülü çok büyük. Biz sadece hayvandan hayvana değişen ya da günümüz DNA'larına benzemeyen bölümlere bakıyoruz. Çekirdeklerinin sadece çok küçük bir yüzdesi bir türden diğerine değişiyor. Bizim analiz ettiğimiz de bu ve zorlu bir iş olduğuna inanabilirsiniz..."

Dennis Nedry esnedi. Zaten çok uzun zaman önce anlamıştı InGen'in böyle işler çevirdiğini. Birkaç yıl önce InGen onu parkın kontrol sisteminin kayıtlara 3×10^9 alanları olarak geçen ilk tasarım parametrelerinden biriyle ilgilenmesi için işe aldığında varmıştı bu sonuca. Nedry bir yanlışlık olduğunu düşünmüş ve onaylatmak için Palo Alto'yu aramıştı. Ama oradakiler her şeyin yolunda gittiğini söylemişti. Evet, üç milyar alan vardı.

Nedry birçok geniş sistem üzerinde çalışmıştı. Çokuluslu ortaklıklar için dünya çapında telefon sistemleri kurmakla ünlenmişti. Bu sistemlerin genelde milyonlarca kaydı vardı, böyle şeylere alışıktı. Ama InGen çok daha geniş bir şey istiyordu...

Şaşkına dönen Nedry Cambridge kampüsünün yakınlarındaki Sembolikler'de Barney Fellows'u görmeye gitti. "Hangi veri bazları üç milyar kayda sahiptir, Barney?"

"Hatalı olanlar." dedi Barney gülerek. "Fazladan bir-iki sıfır koymuşlardır."

"Hata yok. Kontrol ettim. İstedikleri rakam bu."

"Çılgınlık!" dedi Barney. "Bir işe yaramaz ki. En hızlı makinalara ve göz kamaştırıcı çabuklukta algoritmalara sahip olsan da bir araştırma günler alır. Hatta belki de haftalar."

"Evet." dedi Nedry. "Biliyorum. Neyseki benden algoritma yapmamı istemediler. Sadece bütün bir sistem için gerekli malzemeyi ve hafızayı saklamam gerekiyor. Ama yine de... amaçları ne olabilir ki?"

Barney kaşlarını çattı. "AÇA altında mı çalışıyorsun?"

"Evet." dedi Nedry. Çalışmalarının çoğu 'Açığa Çıkarılamaz Anlaşmalar' içeriyordu.

"İşin hakkında biraz bilgi veremez misin?"

"Bir bio-mühendislik firması."

"Bio-mühendislik." diye tekrarladı Barney. "Çok açık..."

"Ne?"

"DNA molekülü."

"Hadi, yapma!" dedi Nedry. "Kimse bir DNA molekülünü analiz edemez." Biyolojistlerin insan DNA'sının tümünü analiz etmeyi amaçlayan 'Kalıtım Projesi'ni biliyordu. Ama böyle bir çalışma dünyanın dört bir yanındaki laboratuvarları kapsasa bile on yıllık bir çalışmayı gerektirirdi. Atom bombasını yaratan Manhattan Projesi kadar büyük, dev bir girişimdi bu. "Özel bir şirket." dedi Nedry.

"Üç milyar kayıtla başka türlüsünü düşünmek imkansız." dedi Barney. "Belki de sistemlerini tasarımlama konusunda iyimser davranmışlardır."

"Hem de çok iyimser!"

"Belki sadece DNA parçalarını analiz ediyorlardı ama yeğinsel RAM algoritması kullanıyorlar."

En azından bu biraz daha mantıklıydı. Bazı veri araştırmaları çok fazla hafıza yiyordu.

"Algoritmalarını kimin yaptığını biliyor musun?"

"Hayır." dedi Nedry. "Şirket sır saklamakta çok başarılı."

"Benim tahminlerime göre DNA üzerinde çalışıyorlar. Hangi sistemi kullanıyorlar?"

"Multi-XMP" .

"Multi-XMP mi? Bir Cray'den daha mı fazla yani? Oh!" Barney kaşlarını çatarak bir kez daha düşündü. "Söyleyebileceğin başka bir şey var mı?"

"Üzgünüm." dedi Nedry. "Daha fazla konuşamam." Sonra da işinin başına dönüp kontrol sisteminin tasarımını yaptı. Programlama ekibiyle sürdürdüğü çalışmalar bir yıldan fazla zamanlarını aldı ve şirketten alt sistemler hakkında bilgi alamadığı için de hayli zorlandı. Aldığı cevaplar "Kayıt saklama işlemi için bir modül tasarımlayın" ya da "Görsel şovlar için bir modül tasarımlayın" gibi basit ve kısaydı. Tasarım parametrelerini veriyorlar ama kullanım alanlarına gelince susuyorlardı. Karanlıkta çalışıyordu. Bu yüzden de sistem kurulduktan ve çalıştırıldıktan sonra arızalarla karşılaşıldığını öğrenmek onu hiç şaşırtmamıştı. Ne umuyorlardı ki? Üstelik onu buraya panik ve öfke içinde çağırmışlar, sonra da arızalardan sorumlu tutmuşlardı. Nedry içinde bulunduğu durumun fazlasıyla sinir bozucu olduğunu düşünüyordu.

Nedry Grant'ın "Bilgisayar DNA'yı analiz ettiğinde hangi hayvanı kodladığını nasıl anlıyorsunuz?" sorusu üzerine gruba döndü.

"İki yöntem kullanıyoruz." dedi Wu. "Birincisi, filogentik harita. Organizmadaki el, ayak ya da diğer fiziksel uzuvlar gibi DNA da zamanla gelişir. Bu yüzden bilgisayar aracılığıyla bilinmeyen bir DNA parçasının gelişim zincirindeki yerini kabaca belirleyebiliriz. Çok zaman alır ama sonuç verir."

"Ya ikinci yöntem?"

Wu omuz silkti. "Basit. Büyütüp ne olduğunu öğreniriz. Genelde bu yöntemi kullanıyoruz. Nasıl işlediğini göstereyim."

Tur devam ettikçe Tim'in sabırsızlığı da büyüyordu. Teknik konuları severdi ama yine de ilgisini kaybediyordu. Üstünde DÖLLEME yazan yan kapıya geçtiler. Dr. Wu kilidi güvenlik kartıyla açtı ve içeri girdiler.

Tim yine mikroskopların başında çalışan teknisyenlerle karşılaştı. Arka tarafta tümüyle mavi ultraviyole ışıkla aydınlatılmış bir bölüm vardı. Dr. Wu DNA çalışmalarının belirli zamanlarda hücresel mitozları kesmeyi gerektirdiğini ve bunun sonucunda da dünyanın en öldürücü zehirlerini elde ettiklerini açıkladı. "Heletoksinler, kolşisinoidler, betaalkoloidler herhangi bir canlıyı bir veya iki saniye içinde öldürür." dedi UV ışığı altındaki şırıngaları göstererek.

Tim zehirler hakkında daha çok şey öğrenmek istiyordu ama Dr. Wu döllenmiş timsah yumurtalarını kullanma ve DNA'nın yerine koyma hakkında uzun bir konuşma yaptı; Profesör Grant karmaşık sorular sordu. Odanın bir yanında LIKID N_2 etiketli tanklar uzanıyordu. Ayrıca her biri ince gümüş folyeler içinde saklanan dondurulmuş embriyo raflarıyla büyük dondurucular vardı.

Lex sıkılmıştı. Nedry esniyordu. Hatta Dr. Sattler bile ilgisini kaybetmişti. Tim bu karmaşık laboratuvarlara bakmaktan yorulmuştu. Dinozorları görmek istiyordu.

Bir sonraki odanın kapısında ÜREME ÇİFTLİĞİ yazı-

yordu. "İçerisi biraz sıcak ve nemlidir." dedi Dr. Wu. "Burayı 37 derece ve yüzde yüz nisbi nemlilikte tutuyoruz. Ayrıca O_2 konsantrasyonu da normalden yüksek, yüzde otuz üçlerde."

"Jürasik atmosfer." dedi Grant.

"Evet. En azından öyle olduğunu tahmin ediyoruz. Kendinizi kötü hissederseniz haber verin."

Dr. Wu güvenlik kartını hazneye soktu ve dış kapı açıldı. Diğerlerinin ara bölmeye girmesini ve dış kapının kauçuk kilitlerinin kapanmasını bekledi. "Küçük bir hatırlatma: odadaki hiçbir şeye dokumayın. Yumurtalardan bazıları deri yağlarını geçirir. Başınıza da dikkat edin. Duyargalar sürekli hareket halinde."

Bebek odasının iç kapısını açtı ve diğerlerini içeri soktu. Tüm yoğun enfraruj ışığı içinde yüzen geniş bir odayla karşılaştı. Yumurtalar büyük masalara yerleştirilmişti, soluk hatları alçak bir sisin altında kaybolmuştu. Hepsi de yavaş yavaş sallanıyorlardı.

"Sürüngen yumurtaları bol miktarda yumurta sarısı içerir ama hiç su yoktur. Embriyolar suyu çevrelerinden çekip almak zorundadır. Sisin sebebi bu."

Dr. Wu her masada yüz elli yumurta bulunduğunu ve yeni bir DNA özümseme grubu oluşturduklarını açıkladı. Gruplar numaralanmıştı: STEG-458/2 ya da TRİC-390/4. Bellerine kadar sise gömülen işçiler ellerini sise daldırıp yumurtaları her saat başı döndürerek ve termik duyargalarla sıcaklığı kontrol ederek bir yumurtadan diğerine geçiyorlardı. Oda yukardan kameralar ve hareket duyargalarıyla denetleniyordu. Tepedeki termik duyarga da yumurtalara teker teker sabit bir kolla dokunuyor, sinyal veriyor ve yoluna devam ediyordu.

"Bu odada bir düzineden fazla özümseme ürünü var ve toplam iki yüz otuz sekiz canlı hayvan elde ettik. Hayatta kalanlar yüzde 0.4 oranında ve doğal olarak bunu geliştirmek istiyoruz. Ama bilgisayar analizi yoluyla beş yüz

değişkenle çalışıyoruz: yüz yirmi çevre, iki yüz iç-yumurta ve geri kalanı da genetik materyallerden kaynaklanan değişkenler. Yumurtalarımız plastik. Embriyolar mekanik yöntemlerle enjekte edildi ve sonra da buraya yerleştirildi."

"Büyüme süreçleri nedir?"

"Dinozorlar hızla olgunlaşarak iki ile dört yıl arasında tamamen büyürler. Şu anda parkta bir hayli yetişkin numune var."

"Numaralandırılmalarının sebebi ne?"

"Bu kodlar çeşitli DNA özümseme gruplarını belirliyor." dedi Wu. "İlk dört harf yetiştirilen hayvanı tanımlıyor. TRİC Triceratops demek, STEG Stegosaurus..."

"Şuradaki masa ne?" diye sordu Grant.

Kodda XXXX-0001/1 yazıyordu. Altında "Muhtemel Coleu" kelimeleri okunuyordu.

"Yeni bir DNA grubu." dedi Wu. "Ne çıkacağını tam olarak bilmiyoruz. Özümsemenin yapıldığı ilk anda hayvanın kati tanımını yapmamız mümkün değil. 'Muhtemel Coleu' bir Coelurosaurus olabileceği anlamına geliyor. Yanlış hatırlamıyorsam küçük bir otobur. İsimleri akılda tutmak benim için çok zor. Şimdiye kadar tanımlanabilen dinozor türü üç yüz adet."

"Üç yüz kırk yedi." diye düzeltti Tim.

Grant gülümsedi ve "Şu anda yumurtadan çıkan bir şey var mı?" diye sordu.

"Hayır. Kuluçka dönemi hayvandan hayvana değişiyor ama genelde iki ay sürer. Personelin işini kolaylaştırmak için yumurtadan çıkma dönemlerini kendi isteğimize göre ayarlamayı deniyoruz. Birçoğu yaşamayı başaramasa da birkaç gün içinde doğan yüz elli hayvanın yarattığı kargaşayı düşünün! X kodlu numune bugün yarın çıkar. Başka sorusu olan var mı? Hayır? Öyleyse yeni doğmuş bebekleri görmek için bebek odasına geçebiliriz."

Bembeyaz, yuvarlak bir odaya girdiler. Hastahanelerdeki gibi burada da kuvözler vardı ama hepsi boştu. Yer-

de bir yığın oyuncak duruyordu. Beyaz önlüklü genç bir kadın arkasını ziyaretçilere dönmüş, yerde oturuyordu.

"Bugün neler var, Kathy?" diye sordu Dr. Wu.

"Fazla bir şey yok." dedi kadın. "Sadece bir tek bebek raptor."

"Bir bakalım."

Kadın ayağa kalkıp kenara çekildi. Tim, Nedry'nin "Kertenkeleye benziyor." dediğini duydu.

Yerde duran hayvan elli santim boyunda küçük bir maymuna benziyordu. Koyu sarı üzerine kahverengi çizgileri ise bir kaplanı anımsatıyordu. Bir kertenkelenin başına ve uzun burnuna sahipti ama dik ve kalın kuyruğuyla dengelenen güçlü arka ayaklarının üstünde duruyordu. Daha küçük olan ön ayakları havada sallanıyordu. Kafasını bir yana yatırıp kendisini seyreden ziyaretçilere baktı.

"Velociraptor" dedi Alan Grant alçak sesle.

"Velociraptor mongoliensis" dedi Wu. "Bir yırtıcı. Sadece altı haftalık."

"Ben de buraya gelmeden önce yaptığım kazıda bir raptor buldum." dedi Grant daha yakından bakmak için eğilirken. Hayvan aniden sıçradı ve Grant'ın başı üzerinden Tim'in kollarına atladı.

"Hey!"

"Zıplayabilirler." dedi Wu. "Bebekler zıplayabilir. Aslında yetişkinler de zıplayabilir."

Tim Velociraptor'u yakaladı ve sıkı sıkı tuttu. Hayvan fazla ağır değildi, en fazla bir kilo çekerdi. Derisi sıcak ve kupkuruydu. Küçük kafasını Tim'in yüzünden uzak tutuyordu. Karanlık, boncuk gözleri merakla bakıyordu. Küçük çatallı dilini çıkarıp çıkarıp sokuyordu.

"Bana zarar verir mi?"

"Hayır. Bu küçük kız çok dost canlısıdır."

"Emin misiniz?" diye sordu Gennaro endişe dolu gözlerle.

"Oh, kesinlikle!" dedi Wu. "En azından biraz daha bü-

yüyene kadar zararsızdır. Hem bebeklerin dişleri yoktur, yumurta dişleri bile..."

"Yumurta dişi de ne?" diye sordu Nedry.

"Birçok dinozor burunlarının ucunda gergedan boynuzuna benzer küçük boynuzlarla, yumurtaları kırıp çıkmalarını sağlayan yumurta dişleriyle doğar. Ama raptorlar farklıdır. Onlar sivri burunlarıyla deler yumurtalarını, dışarı çıkmak için bizim yardımımıza gereksinim duyarlar."

"Demek sizin yardımınız olmadan çıkamıyorlar!" dedi Grant başını sallayarak. "Peki ormanda ne yapıyorlar?"

"Orman mı?"

"Ormanda doğduklarında, bir yuva kurduklarında..."

"Oh, böyle bir şey mümkün değil." dedi Wu. "Hayvanlarımız üreyemez. Bu doğumhanenin varoluş sebebi de bu zaten. Jurassic Park'taki stoğun yenilenmesi için başka çaremiz yok."

"Neden üreyemiyorlar?"

"Tahmin edebileceğiniz gibi doğurgan olmamaları çok önemli?" dedi Wu. "Böyle bir tehlikeyle her karşılaşmamızda fazladan bir sistem tasarımladık. Her zaman en az iki kontrol sistemi kurduk. Bu olayda ise hayvanların üreyememelerinin iki bağımsız sebebi var. Birincisi ve en önemlisi kısır olmaları çünkü ışın tedavisine tabi tutuldular."

"İkinci sebep?"

"Jurassic Park'taki hayvanların hepsi dişi!" dedi Wu neşeli bir gülümsemeyle.

"Bu konuda biraz daha aydınlatılmak isterdim." dedi Malcolm. "Çünkü bana ışın tedaviniz belirsizliklerle doluymuş gibi geliyor. Radyasyon dozu yanlış olabilir ya da hayvanın yanlış bölgelerine isabet edebilir..."

"Doğru!" dedi Wu. "Ama biz yumurtalık dokularını yok ettiğimizden kesinlikle eminiz."

"Peki dişilikleri kontrol edildi mi?" diye sordu Malcolm. "Anlamak için birisi gidip de dinozorların eteğini mi kaldırdı? Bir dinozorun cinsiyeti nasıl belirlenir ki?"

"Seks organları türden türe değişiyor. Bir kısmında karar vermek çok kolayken bir kısmında ise bir muammayla karşılaşmak mümkün. Ama sizin sorunuzu cevaplamam gerekirse cinsiyetlerini de önceden belirliyoruz: kromozomlarını ve iç-yumurtanın gelişim ortamını da kontrol altında tutuyoruz. Bio-mühendisliğin anlayışına göre dişilerin üretilmesi daha kolaydır. Bütün omurgalı embriyoların doğuştan dişi olduklarını sizler de biliyorsunuzdur. Bizler de hayata dişi olarak başladık. Embriyonun cinsiyet değiştirmesinde doğru zamanda araya giren bir hormona, ek etmenlere ihtiyaç vardır. Ama kendi haline bırakılan embriyo tabii ki dişi olacaktır. Bu yüzden de hayvanlarımızın hepsi dişi. Birkaçını, mesela Tyrannosaurus rex'i erkekleştirmek istiyoruz; onlara erkek isimleri veriyoruz ama gerçekte dişiler... Üremeyeceklerinden emin olabilirsiniz."

Küçük Velociraptor Tim'i kokladı ve sonra da kafasını boynuna yasladı. Tim kıkırdadı.

"Onu beslemeni istiyor." dedi Wu.

"Ne yer?"

"Fare. Ama daha yeni yedi, bir süre hiçbir şey verilmemeli."

Küçük raptor arkaya doğru gerildi, Tim'e baktı ve ön ayaklarını havada salladı. Tim ellerindeki küçük pençeleri gördü. Sonra hayvan kafasını tekrar Tim'in boynuna dayadı.

Grant yanlarına gelip inceleyici gözlerle küçük yaratığa baktı. Üç pençeli ince ellerine dokundu. Tim'e "İzin verir misin?" dedi ve dinozoru kucağına aldı.

Grant kıpır kıpır oynayan küçük kertenkeleyi sırtüstü yatırdı ve incelemeye başladı. Sonra havaya kaldırıp profiline baktı. Hayvan tüyler ürpertici çığlıklar atıyordu.

"Bundan hiç hoşlanmıyor." dedi Regis. "Vücut temasından uzak tutulmayı hiç sevmiyor..."

Raptor durmadan çığlıklar atıyordu ama Grant hiç umursamadı. Şimdi de kuyruğunu çekiştiriyor, kemiklerini elliyordu. "Dr. Grant, lütfen!" diye çıkıştı Regis.

"Canını yakmıyorum."

"Dr. Grant, bu yaratıklar bizim dünyamıza ait değil. Çevrelerinde oralarını buralarını çekiştiren insanların bulunmadığı bir zamandan geliyorlar."

"Ben oralarını buralarını..."

"Dr. Grant! Onu yere bırakın." dedi Ed Regis.

"Ama..."

"Şimdi!" Regis'in sabrı taşmak üzereydi.

Grant hayvanı Tim'e geri verdi. Küçük yaratık da kıpırdanmayı bıraktı. Tim küçük kalbinin hızla attığını hissedebiliyordu.

"Üzgünüm, Dr. Grant." dedi Regis. "Ama bu hayvanlar bebeklik dönemlerinde çok hassastır. Birçoğunu adrenalinin yol açtığını sandığımız doğum sonrası stres sendromu yüzünden kaybettik. Bazen beş dakika içinde ölüveriyorlar."

Tim hayvanı okşadı. "Tamam, küçüğüm, her şey yolunda." dedi. Hayvanın kalbi hâlâ hızla atıyordu.

"Burada hayvanların en insani koşullarda bakılmasının çok önemli olduğuna inanıyoruz." dedi Regis. "Onları daha sonra inceleyebilmeniz için her türlü fırsatı tanıyacağımıza söz veriyorum."

Ama Grant uzak duramıyordu, yine Tim'in kollarındaki hayvana yaklaştı ve merakla baktı.

Küçük dinozor ağzını açıp Grant'a ani ve yoğun bir öfkeyle tısladı.

"Büyüleyici!" dedi Grant.

"Burada kalıp onunla oynayabilir miyim?" diye sordu Tim.

"Şimdi olmaz." dedi Ed Regis saatine bakarak. "Saat üç ve park turu yapmak için çok uygun bir zaman. Böylece dinozorları onlar için tasarımladığımız mekanlarda görebileceksiniz."

Küçük hayvan yere bırakılır bırakılmaz odanın öbür ucuna gidip bir kumaş parçasını ağzına aldı ve ince pençeleriyle oynamaya başladı.

KONTROL

Kontrol odasına geri dönerlerken Malcolm "Bir sorum daha var, Dr. Wu." dedi. "Şimdiye kadar kaç değişik tür ürettiniz?"

"Kesin bir rakam veremem." dedi Wu. "Sanırım on beş. Evet, on beş tür. Sen ne dersin, Ed?"

"Evet, on beş tür." dedi Ed Regis başıyla da onaylayarak.

"Kesin bir rakam veremez misiniz?" dedi Malcolm şaşkın bir ifadeyle.

Wu gülümsedi. "Bir düzineyi tamamladıktan sonra saymayı bıraktım." dedi. "Ayrıca bazen —temel çatışmamız DNA görünümü yüzünden— başarılı bir üretim yaptığımızı sanıyoruz ve sonra beklenmeyen bir şeyler oluyor. Biz de bir terslik olduğunu ancak o zaman anlıyoruz. Bir gen görevini yerine getirmeyebiliyor. Bir hormon serbest kalmıyor. Ya da gelişim sürecinde başka problemlerle karşılaşıyoruz. Bu yüzden de en başa dönmek zorunda kalıyoruz." Gülümsedi. "Bir ara yirmiden fazla türümüz vardı. Ama şimdi sadece on beş tane kaldı."

"Bu on beş türden biri de..." Malcolm Grant'a döndü. "Adı neydi?"

"Procompsognathus" dedi Grant.

"Birkaç tane de Procompsognathus yaptınız, öyle mi?"

"Oh evet!" dedi Wu hemen. "Onlar çok özel hayvanlardır. Hem alışılmadık derecede bol miktarda üretildiler."

"Neden?"

"Jurassic Park'ta mümkün olduğu kadar gerçekçi bir ortam yaratmak istedik. Procomsognathuslar da Jürasik dönemin hakiki çöpçüleridir. Tıpkı bizim çakallarımız gibi. Etrafta temizlikle ilgilenecek hayvanların bulunması iyi olur diye düşündük."

"Yani leşleri ortadan kaldıracak hayvanlar demek istiyorsunuz..."

"Evet... Ama genel nüfus içinde sadece iki yüz otuz hayvanın öldüğü düşünülürse pek fazla leş yok." dedi Wu. "Zaten esas amacımız da bu değildi. Aslında o hayvanları çok farklı bir temizlik için istedik."

"Ne gibi?"

"Adada aşırı büyük etoburlarımız var." dedi Wu. "Büyük sauropodslar üretmemek için çok özen gösterdik ama yine de çevrede otuz tondan daha ağır hayvanlar dolanıyor. Bu da iki büyük problem yaratıyor. Birincisi beslenmeleri çünkü on beş günde bir dışardan yiyecek getirtmek zorunda kalıyoruz. Böyle küçük bir adanın gücü o hayvanlara yetmiyor.

Diğer problem ise dışkıları. Bir filin dışkısını gördünüz mü bilmiyorum ama çok büyüktür. Her biri bir futbol topu kadar. Bir de brontosaurusların dışkılarını düşünün, on kat daha büyük. Şimdi bir de bu hayvanlardan oluşan sürünün dışkılarını düşünün. Üstelik çok büyük hayvanlar yiyeceklerini pek iyi sindiremediklerinden çok çıkarırlar. Dinozorlar altmış milyon yıl önce ortadan kalktığı için dışkılarını yok eden bakteriler de onlarla birlikte tarihe karıştı. Kısacası sauropods dışkıları kolayca çürümez."

"Bu gerçekten de önemli bir problem." dedi Malcolm.

"Hiç şüpheniz olmasın!" dedi Wu gülümseyerek. "Çözümünü bulmak için günlerce kafa patlattık. Eminim Afrika'da fil dışkılarını yiyen bokböceğinden haberiniz vardır. Daha birçok türün dışkılarını yemekle görevli yardımcı böcekleri vardır. Biz de Procompsognathusun büyük otoburların dışkısını yiyip sindirdiğini öğrendik. Onların dışkılarıysa günümüz bakterileri tarafından yok edilebiliyor. Yani yeterince Procompsognathus üretirsek problem çözülüyor."

"Şimdiye kadar kaç adet yaptınız?"

"Tam olarak hatırlayamayacağım ama hedef nüfus elliydi. Sanırım bu sayıya ulaştık, en azından bir hayli yak-

laştık. Sayıya ulaşana kadar her altı ayda bir gruptan üç grup ürettik."

"Elli hayvanın hesabını tutmak bir hayli zordur herhalde." dedi Macolm.

"Kontrol odasının yapılış sebebi de bu. Size nasıl çalıştıklarını göstereceklerdir."

"Eminim.." dedi Malcolm. "Ama ya biri adadan kaçsa, başka bir yere gitse..."

"Hiçbir yere gidemezler!"

"Biliyorum ama varsayalım ki biri kaçtı..."

"Sahilde bulunan hayvandan mı bahsediyorsunuz yoksa?" dedi Wu kaşlarını kaldırarak. "Şu Amerikalı kızı ısıran hayvandan?"

"Evet... evet, doğru."

"O hayvanı nasıl açıklayabilirim bilmiyorum." dedi Wu. "Ama bizimkilerden biri olmadığına eminim."

"En ufak bir şüpheniz bile yok mu?"

"Yine iki sebepten dolayı kesinlikle mümkün değil bu." dedi Wu. "Birincisi kontrol yöntemlerimiz: hayvanlarımız her iki dakikada bir bilgisayarlar tarafından sayılır. Bir tanesi bile kaçsaydı hemen öğrenirdik."

"Ya ikinci sebep?"

"Anakara yüz milden de uzak. Gemiyle neredeyse bir günlük yol. Yabancı bir dünyada hayvanlarımız on iki saat içinde ölür." dedi Wu.

"Nerden biliyorsunuz?"

"Çünkü olayların tam olarak nasıl gelişeceğini büyük bir titizlikle araştırdık." dedi Wu sinirlemeye başladığını göstererek. "Bakın, bizler deli değiliz. Ürettiklerimizin tarih öncesine ait hayvanlar olduklarını biliyoruz, onlar yokolmuş bir dünyanın —milyonlarca yıl önce nesli tükenen bir yaşam ağının— parçası. Çağdaş dünyada büyümelerini kontrol edemeyebiliriz. Vahşi ormanlarda yaşamalarını istemiyoruz. Bu yüzden de hepsini lizerjik bağımlısı kılacak şekide ürettik. Protein metabolizmalarına kusurlu bir enzi-

me yol açacak genler enjekte ettik. Sonuçta amino asid üretemez hale geldiler. Dış dünyadan almak zorundalar. Zengin bir besin kaynağı bulamadıkları takdirde on iki saat içinde komaya giriyorlar ve ölüyorlar. Bu hayvanlar gerçek dünyada canlı kalamayacakları şekilde yaratıldılar. Sadece burada, Jurassic Park'ta yaşayabilirler. Kesinlikle özgür değiller. Hatta temelde esirlerimiz oldukları bile söylenebilir."

"Burası da kontrol odası." dedi Ed Regis. "Hayvanların nasıl üretildiklerini öğrendiğinize göre park turuna başlamadan önce kontrol odasını da..."

Durdu. Kalın camlı pencereden karanlık bir oda dışında başka bir şey gözükmüyordu. Monitörlerden sadece üçü çalışıyor, fırıl fırıl dönen rakamlar ve büyük bir gemi resmiyle aydınlanıyorlardı.

"Neler oluyor?" dedi Ed Regis. "Oh, kahretsin, dok inşaatı!"

"Dok inşaatı mı?"

"Her on beş günde bir anakradan yük gemileri gelir. Bu adanın sahip olmadığı şeylerden biri de iyi bir körfez, hatta iyi bir dok. Fırtınalı günlerde geminin içeri girmesi bir hayli tehlikeli... Birkaç dakika sürer." Camı tıklattı ama içerdeki adamlar umursamadılar bile. "Sanırım beklemek zorundayız."

Ellie Dr. Wu'ya döndü. "Az önce bazen bir hayvan ürettiğinizi ve başarılı olduğunuzu sandığınızı ama büyüdükçe tersliklerle karşılaştığınızı belirttiniz..."

"Evet." dedi Wu. "Bu konuda yapabileceğimiz bir şey olduğunu sanmıyorum. DNA'yı mekanda çoğaltabiliriz ama zamanda çoğaltmak konusunda garanti vermek mümkün değil. Söylemek istediğim şu: spermde ve yumurtada başlayan DNA belirli bir organizmanın kurallarından çok daha fazlasıdır. Nasıl inşa edileceğiyle ilgili bilgileri de içerir. Kontrol. Gelişimde zamanlama çok önemli ve bir hayvanın uygun biçimde geliştiğini görmeden her şeyin yolunda gidip gitmediğini anlayamayız."

"Hayvanın uygun biçimde geliştiğini nereden biliyorsunuz?" diye sordu Grant. "Kimse bu hayvanları daha önce görmedi."

Wu gülümsedi. "Bu konuda çok düşündüm. Sanırım bir ikilem sözkonusu. Sizin gibi paleontolojistlerin gelişim sürecini doğrulamak için fosil kayıtlarıyla hayvanlarımızı karşılaştıracağını umuyorum."

"Ama az önce gördüğümüz hayvan, Velociraptor... onun bir mongoliensis olduğunu söylemediniz mi?"

"Bunun sebebi kehribarı getirttiğimiz yer." dedi Wu. "Çin'den geldi."

"İlginç!" dedi Grant. "Ben de bir bebek antirrhopus kazıyordum... Burada yetişkin raptor var mı?"

"Evet" dedi Ed Regis hiç tereddütsüz. "Sekiz yetişkin dişi. Dişiler gerçek avcılardır. Bildiğiniz gibi sürü halinde avlanırlar."

"Turda onları da görebilecek miyiz?"

"Hayır" dedi Wu birden huzursuzlanarak. Sıkıntılı bir sessizlik çöktü odaya. Wu Regis'e baktı.

"Şimdilik mümkün değil." dedi Regis neşeli bir sesle. "Velociraptorlar henüz parktaki yuvalarına yerleştirilmediler. Onları kafeslerde tutuyoruz."

"Kafeslerinde görmemiz mümkün mü?"

"Oh, elbette. Aslında, madem bekliyoruz..." Saatine baktı. "Şöyle gidip bir bakabilirsiniz."

"Ben gideceğim" dedi Grant.

"Elbette" diye atıldı Ellie.

"Ben de geleceğim" dedi Tim heyecanla.

"Binanın arkasına dolaşıp depoyu geçince kafesle karşılaşacaksınız. Ama çite fazla yaklaşmayın. Sen de gitmek ister misin?" diye sordu Ed küçük kıza.

"Hayır" dedi Lex ve sonra da Regis'i baştan aşağı süzdü. "Biraz beyzbol oynayalım mı?"

"Elbette!" dedi Ed Regis. "Kontrol odasının açılması-

nı beklerken aşağı inip beyzbol oynamak gerçekten çok iyi fikir!"

***

Grant, Ellie ve Malcolm Tim'i de yanlarına alarak ana binanın arkasına dolaştılar. Grant çocukları severdi -hele de dinozorlarla ilgilenenleri sevmemek mümkün değildi. Müzelerde başlarını kaldırıp da büyük iskeletlere ağızları açık bakan öğrenci gruplarını izlemeye bayılırdı. Büyülü bakışlarından neler düşündüklerini anlamaya çalışırdı. En sonunda bu dev yaratıkları üstlerindeki korkunç otoritenin kontrol edilemez gücünü temsil ettikleri için sevdiklerine karar vermişti. Onlar ailelerinin sembolik temsilcileriydi. Aileleri gibi büyüleyici ve korkutucuydular. Çocuklar ailelerini sevdikleri gibi seviyorlardı dinozorları da.

Grant çocukların dinozor isimlerini ezberlemelerini de buna bağlıyordu. Üç yaşındaki bir çocuğun "Stegosaurus!" diye bağırması onu her zaman şaşırtırdı. Bu karmaşık isimleri söylemek devler üzerinde güç kullanmanın, kontrol altında tutulmanın dışa vurumuydu.

"Velciraptor hakkında neler biliyorsun?" diye sordu Grant Tim'e. Uzun süredir ilk kez konuşuyorlardı.

"Sürü halinde avlanan küçük etoburlar, tıpkı Deinonychis gibi." dedi Tim.

"Haklısın!" dedi Grant. "Her ne kadar sürü avlarının gerçekliği koşullara bağlı olsa da haklısın. Bu düşünce kısmen hayvanların görünümlerinden kaynaklanıyor, hızlı ve güçlü ama dinozorlar için küçük –sadece yirmi beş ile yüz elli kilo arasında– Kendilerinden büyük avları alt edebilmeleri için gruplar halinde avlanmaları gerektiğine inanıyoruz. Ayrıca tek bir avın yanında birçok raptor iskeletinin yer aldığı fosiller de sürü halinde avlandıkları varsayımını doğruluyor gibi. Hem raptorlar birçok dinozordan daha zekidir."

"Ne kadar zeki?" diye sordu Malcolm.

"Kiminle konuştuğuna bağlı!" diye yanıtladı Grant. "Dinozorların sıcakkanlı olduğu düşüncesine yakın paleontolojistler gibi zeki olabileceklerini düşünenler de var. Ama kimse kesin bir şey söyleyemiyor."

Ziyaretçi bölgesini geride bıraktılar ve jeneratörlerin şiddetli homurdanmalarıyla karşılaştılar. Hafif bir gazolin kokusuyla birlikte palmiye korusunu geçip çelik damlı, geniş ve alçak beton bir barakanın önünde durdular. Gürültü buradan geliyor olmalıydı. İçeri baktılar.

"Bir jeneratör" dedi Ellie.

"Çok büyük" diye ekledi Grant.

Bina, yer seviyesinin altında iki kattan oluşuyordu: kuvetli elektrik ampullerinin aydınlattığı yerin altına uzanan geniş bir turbin ve borular karmaşası. "Bu kadar çok şey sadece bir tatil beldesi için olamaz" dedi Malcolm. "Burada üretilen güç küçük bir şehre yeter."

"Belki de bilgisayarlar içindir."

"Belki."

Grant melemeler duydu ve kuzeye doğru birkaç metre yürüdü. Keçilerle dolu bir ağıla geldi. Şöyle bir bakarak elli veya altmış keçi saydı.

"Bunlar da neyin nesi?" diye sordu Ellie.

"Aklım iyice karıştı!"

"Sanırım dinozorlar için besliyorlar bunları." dedi Malcolm.

Grup sık bir bambu korusunun içinde uzanan toprak yolu izleyerek yürümeye devam etti. Yolun sonunda üstü dikenli tellerle örülü çift katmanlı kalın çelik telden dört metre yüksekliğinde dayanıklı bir çitle karşılaştılar. Etrafta elektronik bir uğultu vardı.

Grant çitlerin ötesinde, bir buçuk metre yüksekliğinde sık eğreltiotu kümeleri gördü. Bir homurtu, burun çekmeye benzer bir gürütü duydu. Ardından gittikçe yaklaşan ayak sesleri...

Sonra da uzun bir sessizlik.

"Hiçbir şey göremiyorum." diye mırıldandı Tim.

"Şşş..."

Grant bekledi. Saniyeler birbirini izledi. Havada sinekler uçuştu. Hâlâ hiçbir şey görünmüyordu.

Ellie omzuna vurdu ve işaret etti.

Eğreltiotları arasında Grant bir hayvanın başını gördü. Yaprakların içinde saklanan hareketsiz hayvanın büyük karanlık gözleri, soğuk bakışları vardı.

Kafası altmış santimdi. Sivri burnundan kulak görevi yapan deliğe kadar geniş bir diş dizisi uzanıyordu. Kafası insana büyük bir kertenkeleyi, hatta belki de bir timsahı hatırlatıyordu. Gözlerini oynatmıyor, hiç kıpırdamıyordu. Derisi sertti ve bir bebeğin rengine sahipti: sarı-kahverengi üstüne bir kaplanın çizgilerine benzeyen daha koyu kırmızı lekeler.

Grant izlemeye devam ederken tek bir kol uzanıp hayvanın yüzünü kapatan eğreltiotlarını iki yana açtı. Grant'ın görebildiği kadarıyla kol kuvvetli bir kas yapısına sahipti. Elinde her biri kavisli pençelerle biten üç büküük parmak vardı. El yavaş hareketlerle eğreltiotlarını itti.

Grant titredi ve "Bize saldıracak" diye düşündü.

İnsan gibi bir memeli için sürüngenlerin avlarını yakalama sistemleri tümüyle yabancıydı. İnsanoğlunun sürüngenlerden nefret ettiğine hiç şüphe yoktu. Sükunetleri, soğuklukları, hızları tümüyle yanlıştı. Timsahların ya da diğer sürüngenlerin arasında bulunmak yeryüzünden çoktan silinip gitmiş bir başka yaşamı, bir başka dünyayı hatırlatıyordu. Tabii ki bu hayvan izlendiğini bilmiyordu ve...

Saldırı sol ve sağdan aniden geldi. Hücuma geçen hayvanlar şok edici bir hızla çitten on metrelik alana yayıldılar. İki metre uzunluğundaki kuvvetli gövdeleri, salınanan dik kuyrukları, kavisli pençelerle biten kol ve bacakları, sivri dişlerini ortaya seren açık ağızları Grant'ın üstünde tanımlanamaz bir etki bırakmıştı.

Hayvanlar hırlayarak ilerliyor ve büyük pençelerle biten arka ayaklarını havaya kaldırarak sıçrıyorlardı. Sonra önlerindeki çite vurarak sıcak alevlerin yayılmasına sebep oldular.

Dinozorlar tıslayarak geri çekildiler. Ziyaretçiler büyülü gözlerle öne doğru hamle yaptılar. İşte tam o sırada üçüncü hayvan göğsüyle çite vurmak için havaya sıçrayarak saldırıya geçti. Çevresinde alevler yanarken Tim korku dolu çığlıklar atmaya başladı. Yaratıklar bir sürüngen gibi hırıldayarak bağırırken geri döndüler ve eğreltiotlarının arasına çekildiler. Her şey yeniden sessizliğe bürünürken arkalarında hafif bir çürük kokusu ve yakıcı bir duman bıraktılar.

"Kahretsin!" dedi Tim.

"Çok hızlıydılar." dedi Ellie.

"Sürü avcıları." diye açıkladı Malcolm. Gördükleri sanki hoşuna gitmişti. "İçgüdüleriyle pusu kuran sürü avcıları... Büyüleyici!"

"Korkutucu!" dedi Ellie.

"Bence söylenildiği kadar zeki değiller." dedi Malcolm.

Çitin diğer yanından palmiye ağaçlarının ardından hırıltılar geliyordu. Yaprakların arasından bir sürü baş yükseldi. Grant saydı... üç... dört... beş...

Hayvanlar ziyaretçileri seyrediyorlardı. Soğuk gözlerle dik dik bakıyorlardı.

Önlük giymiş siyah bir adam koşarak yanlarına geldi. "İyi misiniz?"

"Evet, her şey yolunda."dedi Grant.

"Alarm kapalıydı." Adam yanmış ve tahrip olmuş çite baktı. "Size saldırdılar mı?"

"Sadece üçü."

Siyah adam başını salladı. "Bunu hep yaparlar. Çite vururlar ve şiddetli şoklara maruz kalırlar. Ama umursadıklarını pek söyleyemem."

"Pek de zeki sayılmazlar hani!" dedi Malcolm.

Siyah adam duraladı. Akşam güneşinin altında gözlerini kısarak Malcolm'a baktı. "Çite şükredin, senor!" dedi ve arkasını dönüp gitti.

***

Başından sonuna kadar tüm saldırı altı saniyeden uzun sürmüştü. Grant düşüncelerini toparlamaya çalışıyordu. Süratleri şaşırtıcıydı -hayvanlar çok hızlıydı, hareket ettiklerini görmemişti bile.

Geri dönerlerken Malcolm "İnanılmayacak derecede hızlılar!" dedi.

"Evet. Yaşayan herhangi bir sürüngenden çok daha hızlı." dedi Grant. "Erkek timsah hızlı hareket edebilir ama sadece bir buçuk-iki metrelik kısa mesafelerde. Endozya'nın bir buçuk metrelik Komodo ejderhaları gibi büyük kertenkeleler saatte otuz mil koşabilirler, bir insanı yakalayabilecek kadar hızlıdırlar ve insanları öldürürler. Ama sanırım çitin arkasındaki hayvanlar onlardan iki kat daha hızlıydılar."

"Çita hızı" dedi Malcolm. "Saatte altmış-yetmiş mil."

"Kesinlikle."

"Ama sanki ileri doğru atılır gibi bir halleri vardı." dedi Malcolm.

"Tıpkı kuşlar gibi."

"Evet." Modern dünyada yalnızca kobra savaşçısı mongozlar gibi çok küçük memeliler böylesine hızlı karşılık verebilirlerdi. Küçük memeliler ve tabii ki kuşlar. Afrika'nın yılan avcısı sekreter kuşu ya da tepeli devekuşu. Aslında Velociraptor da Grant'ın tepeli devekuşunda, Yeni Gine'nin devekuşuna benzer pençeli kuşunda gördüğü aynı hızlı ve öldürücü tehdidi taşıyordu.

"Yani bu Velociraptorlar pullu derileri ve genel görünümleriyle sürüngenlere benziyor ama hızları ve yırtıcı ze-

kalanıyla kuşlar gibi hareket ediyorlar... Kısaca böyle açıklamak mümkün mü?" dedi Malcolm.

"Evet. Bana kalırsa farklı özelliklerin karışımını sergiliyorlar."

"Bu seni şaşırtıyor mu?"

"Hayır. Tüm bunlar paleontolojistlerin uzun zaman önce ortaya attıkları düşüncelere çok yakın." dedi Grant.

1820 ve 1830'larda ilk dev kemikler bulunduğunda bilimadamları kemiklerin modern türlerin aşırı boyutlardaki değişkenlerine ait olduğunu açıklamak zorunda kaldılar. Çünkü Tanrı kullarından birinin bile ölmesine izin vermeyeceğine göre hiçbir türün yok olmayacağına inanılıyordu.

Ancak en sonunda Tanrı kavramında hataya düşüldüğü ve kemiklerin nesli tükenmiş hayvanlara ait olduğu ortaya çıktı. Ama ne tür hayvanlara?

1842'de günün önemli İngiliz anatomisti RichardOwen onlara'korkunç kertenkeller' anlamına gelen Dinosauria ismini verdi. Owen dinozorların kertenkele, timsah ve kuş özelliklerini kendinde birleştirdiklerini fark etmişti. Detaylara inildiğinde dinozor kalçaları kertenkelelerden çok kuşlarınkine benziyordu. Ayrıca kertenkelelerin aksine birçok dinozor ayakta durabiliyordu. Owen dinozorların hızlı hareket eden aktif yaratıklar olduklarını tahmin ediyordu ve görüşü kırk yıl boyunca kabul edildi.

Ama gerçekten dev buluşlar gerçekleştirildiğinde — yüz ton ağırlığında hayvanlar— bilimadamları dinozorları yok olmaya mahkum aptal ve yavaş devler olarak görmeye başladı. Hantal, soğukkanlı sürüngen imajı zamanla hızlı kuş imajına hakim oldu. Son yıllarda Grant gibi bilimadamları daha aktif dinozorlar görüşüne geri dönmeye başladılar. Grant'ın meslektaşları onu dinozor davranışları hakkındaki görüşlerinde radikal buluyorlardı. Ama bu inanılmaz derecede hızlı büyük avcıların gerçekliği karşı-

sında Grant kendi görüşünün bile yetersiz olduğunu kabul etmek zorundaydı.

"Asıl merak ettiğim şey şu: Bu inandırıcı bir hayvan mı? Gerçek bir dinozor mu?" diye sordu Malcolm.

"Benim cevabım evet."

"Ve koordine saldırı harekatları..."

"Beklenildiği gibi." dedi Grant. Fosil kayıtlarına göre Velociraptor sürüleri bir at kadar hızlı koşabilen Tenontosaurus gibi beş yüz kiloluk hayvanları alt edebilecek yetenekteydi. Tabii bunun için koordine bir çalışma gerekiyordu.

"Konuşamadıkları halde koordinasyonu nasıl sağlıyorlar?"

"Koordine av için konuşmaya gerek yok ki!" dedi Ellie. "Şempanzeler de hep böyle yaparlar. Bir şempanze grubu bir maymuna gizlice yaklaşır ve öldürür. Bütün iletişim gözlerle sağlanır."

"Bu dinozorlar bize gerçekten saldırdı mı?"

"Evet."

"Bizi öldürebilir ve sonra da yiyebilirlerdi, öyle mi?" diye sordu Malcolm.

"Sanırım evet."

"Bunları sormamın sebebi şu: Kaplan ve aslan gibi yırtıcıların doğuştan insan yiyici omadıklarını duymuştum, doğru mu?" dedi Malcolm. "Bu hayvanlar bir yerlerde insanların kolayca öldürülebileceğini öğrenmiş olmalı. Ancak o zaman insanlara saldırmaları mantıklı olur."

"Sanırım haklısın." dedi Grant.

"Bu dinozorların aslanlar ve kaplanlardan daha çekingen olması gerekir. Her şeyden önce insanoğlunun — hatta büyük memelilerin bile— varolmadığı bir zamandan geliyorlar. Bizi gördüklerinde neler düşündüklerini Tanrı bilir. Bu yüzden de merak ediyorum: bu hudutlar içinde insanların kolayca öldürülebileceğini öğrenmeleri mümkün mü?"

Yürümeye devam eden dörtlü derin bir sessizliğe gömüldü.

"Her ne olursa olsun şimdi kontrol odasına gitmek beni çok daha fazla ilgilendiriyor." dedi Malcolm.

VERSİYON 4.4

"Grupla ilgili herhangi bir sorun var mı?" diye sordu Hammond.

"Hayır, hiçbir sorun yok." dedi Henry Wu.

"Açıklamalarını kabul ettiler mi?"

"Neden etmesinler ki? Anlatılanlar gayet basit ve açık. Tatsızlık detaylarda. Ben de bugün sizinle detayları konuşmak istiyordum. Bir estetik sorunumuz var."

John Hammond nahoş kokular almış gibi burnunu buruşturdu. "Estetik mi?"

Parkın kuzey bölümünde, palmiyeler arasında inşa edilen Hammond bungalosunun salonundaydılar. Havadar ve konforlu salonda parktaki hayvanların izlenebileceği yarım düzine video monitörü vardı. Wu getirdiği HAYVAN GELİŞİM SÜRECİ: VERSİYON 4.4 damgalı dosyayı sehpanın üzerine koymuştu.

Hammond karşısındaki adama sabırlı, babacan bir tavırla bakıyordu. Otuz üç yaşındaki Wu profesyonel yaşamı boyunca Hammond için çalıştığının fazlasıyla farkındaydı. Hammond onu okuldan mezun olur olmaz işe almıştı.

"Tabii ki başarılı sonuçlar elde ediyoruz" dedi Wu. "Evre iki hakkındaki tavsiyelerimi dikkate alacağınızı umuyorum. Artık versiyon 4.4 kullanılmalı."

"Parktaki hayvanların hepsini değiştirmeyi mi düşünüyorsun?" diye sordu Hammond.

"Evet."

"Neden? Bir terslik mi var?"

"Gerçek olmaları dışında hiçbir terslik yok!" dedi Wu.

"Senden istediğim de buydu, Henry." dedi Hammond gülümseyerek. "Sen de bana istediğimi verdin."

"Biliyorum. Ama görüyorsunuz..." Durdu. Bunu Hammond'a nasıl açıklayabilirdi? Yaşlı adam adayı hiç dolaşmamıştı. Wu'nun anlatmaya çalıştığı da garip bir şeydi. "Tam şu anda, burada durduğumuz şu dakikada dünyada gerçek bir dinozor gören tek bir kişi yok. Kimse tam olarak neye benzediklerini bilmiyor."

"Evet..."

"Bizim dinozorlarımız gerçek." dedi Wu odadaki ekranları işaret ederek. "Ama bazı açılardan yetersizler. İnandırıcı değiller. Daha iyilerini de yapabilirim."

"Ne açıdan daha iyi?"

"Bir kere çok hızlı hareket ediyorlar." dedi Henry Wu. "İnsanlar böylesine hızlı hareket eden büyük hayvanlara alışık değiller. Ziyaretçilerin dinozorların filmlerdeki gibi hızlandırıldıklarını düşünmelerini istemiyorum."

"Ama Henry, bunlar gerçek dinozorlar. Kendin söyledin!"

"Biliyorum. Ama daha yavaş, daha evcil dinozorlar üretmemiz mümkün."

"Evcil dinozor?" diye homurdandı Hammond. "Evcil dinozor isteyen kim? Herkes gerçeğini istiyor!"

"Ama ben böyle düşünmüyorum." dedi Wu. "Bana kalırsa ziyaretçilerimizin beklentileri çok farklı."

Hammond kaşlarını çattı.

"Kendin söyledin, John, bu park bir eğlence merkezi." diye devam etti Wu. "Ve eğlenceyle gerçeğin hiçbir alakası yok. Eğlence gerçeğin karşıtıdır."

Hammond içini çekti. "Henry, yine şu garip tartışmalardan birine mi gireceğiz? Biliyorsun, ben basitlikten yanayım. Şu anda elimizdeki dinozorlar gerçek ve..."

"Tam olarak değil!" diye girdi araya Wu. Salonu dolaşarak monitörleri işaret etti. "Kendimizi aldatmayalım. Burada geçmişi yaratamayız, geçmiş çoktan yok olup gitti. Tekrar yaratılması mümkün değil. Bizim yaptığımız şey geçmişi —daha doğrusu bir tür geçmiş çeşitlemesini, bir

geçmiş versiyonunu— kurmak. Ben daha iyisini de yapabileceğimizi düşünüyorum."

"Gerçeğinden de mi iyi?"

"Neden olmasın?" dedi Wu. "Her şeyden önce bu hayvanlar zaten değişime uğradılar. Lizerjik bağımlısı olmaları için genler enjekte edildi. Büyümlerini sağlamak ve gelişmelerini hızlandırmak için elimizden geleni yaptık."

Hammond omuz silkti. "Bunlar kaçınılmazdı. Beklemek istemiyorduk. Dikkate almamız gereken yatırımcılarımız vardı."

"Elbette. Ama neden duralım? Neden görmekten hoşlanacağınız türden dinozorlar yapmak için daha ileri gitmeyelim? Ziyaretçiler için daha kabullenilebilir ve bizim için de daha kolay idare edilebilir dinozorlar? Daha yavaş, daha evcil versiyonlar?"

Hammond kaşlarını çattı. "Ama o zaman dinozorlar gerçekliklerini kaybedecekler" dedi.

"Zaten şimdi de gerçek değiller!" dedi Wu. "Sana söylemeye çalıştığım şey de bu. Burada gerçeklikten bahsetmek çok saçma!" Umutsuzca omuz silkti. Amacına ulaşamayacağını görebiliyordu. Hammond asla teknik detaylarla ilgilenmezdi ve tartışmanın özü de teknikti. DNA bozuklukları, yamalar ve Wu'nun en iyi tahminlerle —ama yine de talıminlerle— doldurmak zorunda kaldığı delikler hakkındaki gerçekleri Hammond'a nasıl açıklayabilirdi? Dinozor DNA'ları, üzerinde rötuş yapılmış eski fotoğraflara benziyordu, temelde orijinalleri gibiydi ama tamir edilmiş, düzeltilmişlerdi ve sonuçta...

"Bak Henry" diye başladı Hammond kolunu Wu'nun omzuna koyarak. "Seni kırmak istemem ama korkmaya başladığını düşünüyorum. Uzun zamandır çok çalışıyorsun ve bir yığın iş yaptın —evet, bir yığın iş— şimdi de yaptıklarını başkalarına da gösterme zamanı geldi. Biraz sinirli olmam doğal. Elbette ki şüphelerin olacak. Ama

ben yeni dünyamızın tümüyle tatminkar olduğundan eminim, Henry. Tümüyle tatminkar..."

Hammond konuşurken gözlerini kapıya dikmişti.

"Ama John!" dedi Wu."87'yi, aygıtları kurmaya başladığımız seneleri hatırla. Henüz bir tek yetişkin dinozorumuz bile yoktu ve neye ihtiyaç duyabileceğimizi ancak tahmin yoluyla bulmak zorundaydık. Büyük şok makinaları, üstlerine sığır üvendireleri monte edilmiş arabalar, elektrikli ağ silahları aldık. Şimdi bir yığın gösterişli makinamız var ama hepsi çok yavaş. Bazı eklemeler ve ayarlamalar yapmalıyız. Muldoon'ın askeri teçhizat istediğini biliyorsun. TOW füzeleri ve lazer güdümlü silahlar..."

"Muldoon'ı karıştırma şimdi" dedi Hammond. "Endişelenecek bir şey olduğunu sanmıyorum. Burası basit bir hayvanat bahçesi, Henry."

Telefon çaldı ve Hammond cevap vermek için yerinden kalktı. Wu düşüncelerini kabul ettirmek için başka bir yöntem bulmaya uğraşıyordu. Ama ortada tek bir gerçek vardı ve o da beş uzun yıldan sonra Jurassic Park'ın tamamlanmak üzere olduğu ve Hammond'ın artık onu dinlemek istemediğiydi.

Bir zamanlar Hammond Wu'yu büyük bir ilgi ve dikkatle dinlerdi. Özellikle de Henry Wu'yu Stanford'da, Norman Atherton'ın laboratuvarında doktora yapan yirmi sekiz yaşında bir üniversite mezunuyken işe aldığı günlerde...

Atherton'ın ölümü laboratuvarını hem büyük bir yasa hem de korkunç bir karmaşaya sürüklemişti; kimse borçlara ve doktora programlarına ne olacağını bilmiyordu. Bir sürü belirsizlik vardı ve insanlar kariyerlerinin geleceğinden endişeleniyorlardı.

Cenazeden iki hafta sonra John Hammond Wu'yu görmeye geldi. Detaylı bilgiler edinilemese de laboratuvarda

herkes Atherton'ın Hammond'la bir ilişkisi olduğunu biliyordu. Ama Hammond Wu'ya asla unutamayacağı bir açıklıkla yaklaşmıştı.

"Norman her zaman senin laboratuvarındaki en iyi genetik uzmanı olduğunu söylerdi." demişti. "Şimdiki planlarını öğrenebilir miyim?"

"Bilmiyorum. Araştırmalarıma devam edeceğim herhalde."

"Bir üniversitede çalışmayı mı düşünüyorsun?"

"Evet."

"Hata edersin. Hele de yeteneğine saygın varsa..."

Wu'nun gözleri parlamıştı. "Neden?"

"Çünkü gerçeklerle yüzleşmelisin." dedi Hammond. "Üniversiteler artık ülkenin beyni olmaktan çıktı. Temel görüşleri mantık dışı. Üniversiteler geri kalmış kurumlardır. Bu kadar şaşırmış görünme. Bunları sen de en az benim kadar iyi biliyorsun. II. Dünya Savaşı'ndan beri gerçekten önemli icatlar özel laboratuvarlarda yapıldı. Lazer, transistör, çocuk felci aşısı, mikroçip, hologram, özel bilgisayar, manyetik rezonanslı yansıma ve daha birçokları... Artık üniversitelerde hiçbir şey yapılmıyor. Üstelik bu kırk yıldır böyle. Bilgisayar ya da gen mühendisliği gibi alanlarda bir şeyler başarmak istiyorsan üniversiteye gitmen hata olur. İnan bana, hata olur..."

Wu cevap verecek durumda değildi.

"Tanrı aşkına, yeni bir projeye başlamak için ne badireler atlatman gerekiyor biliyor musun?" diye devam etti Hammond. "Kaç burs kaydı, kaç form, kaç onay? Ya idari komite? Bölüm başkanı? Üniversite kaynakları komitesi? Gerektiğinde daha fazla çalışma alanına sahip olabilir misin? Daha fazla asistana? Tüm bunlar ne kadar zamanını alır? Başarılı bir adam değerli vaktini formlar ve komitelerle harcayamaz. Hayat çok kısa ve DNA da çok uzun. Kendini kanıtlamak istiyorsun. Bir şeyler başarmak istiyorsan üniversitelerden uzak dur."

O günlerde Wu kendini kanıtlamak için yanıp tutuşuyordu. John Hammond ilgisini çekmeyi başarmıştı.

"Çalışmaktan bahsediyorum ben!" diye devam etti Hammond. "Gerçek başarıdan. Bir bilimadamı çalışmak için neye ihtiyaç duyar? Zamana ve paraya. Ben sana beş yıllık bir anlaşma ve yılda on milyon dolarlık bir sermayeden bahsediyorum. Elli milyon doların olacak ve kimse sana bunu nasıl harcayacağını söylemeyecek. Sen karar vereceksin. Diğerleri yolundan çekilecek."

Kulağa gerçek olamayacak kadar güzel geliyordu. Wu uzun bir süre sessiz kaldı. En sonunda "Neyin karşılığında?" diye sordu.

"İmkansızı başarmanın karşılığında." dedi Hammond. "Yapılamayacak bir şeyi denemenin karşılığında..."

"Yani?"

"Detaylara giremem ama genelde sürüngen üretmekle ilgili."

"Bunun imkansız olduğunu sanmıyorum." dedi Wu. "Sürüngenler memelilerden daha kolaydır. Üreme on-on beş yılda halledilebilir. Bazı temel gelişmeler üzerinde çalışılırsa tabii."

"Beş yıl ve çok para veriyorum." diye tekrarladı Hammond. "İstediğimi hemen şimdi yerine getirmeyi isteyecek biri için..."

"Çalışmalarım yayınlanabilir mi?"

"Bittikten sonra evet."

"Hemen yayınlanamaz mı?"

"Hayır."

"Ama bittikten sonra yayınlanacak?" Wu özellikle bu konuda çok ısrarlıydı.

Hammond gülmüştü. "Endişelenme. Başarılı olursan tüm dünya öğrenecek yaptıklarını, söz veriyorum!"

***

Wu şimdi gerçekten de tüm dünyanın öğreneceğinden emindi. Beş yıllık olağanüstü bir çabadan sonra parkın halka açılmasına yalnızca bir yıl kalmıştı. Tabii ki bu yıllar tam olarak Hammond'ın söz verdiği gibi geçmemişti. Wu'nun çevresinde ona ne yapması gerektiğini söyleyen insanlar vardı ve üstünde korkunç bir baskı uygulanıyordu. Çalışma da değişikliğe uğramıştı —dinozorların kuşlarla büyük benzerlikler taşıdığını öğrendiklerinden beri sürüngen üretimiyle hiçbir alakaları kalmamıştı. Tamamen farklı bir alana, kuş üretimine kaymışlardı. İşleri çok daha zordu. Son iki yıldır Wu araştırma ekiplerini ve bilgisayar yönetimindeki gen zincirleyicilerini gözetmekle görevli bir yönetici konumuna gelmişti. Yöneticilik hoşlandığı türden bir iş değildi. Beklentilerine ulaşamamıştı.

Yine de başarmıştı. Kimsenin böylesine kısa bir sürede gerçekleşebileceğine inanmadığı şeyleri yapmıştı. Henry Wu uzmanlığı ve çabaları dolayısıyla söz hakkına sahip olması gerektiğini düşünüyordu. Oysa tam aksine her geçen gün etkisinin daha da azaldığını hissediyordu. Dinozorlar yeniden yaratılmıştı. Elde edilmeleri için gerekli işlemler rutinleşmişti. Teknolojiler olgunlaşmıştı. John Hammond'ın artık Henry Wu'ya ihtiyacı yoktu.

"Güzel" dedi Hammond telefondaki adama. Bir süre dinledi ve Wu'ya gülümsedi. "Güzel. Evet. Güzel." Telefonu kapadı. "Nerede kalmıştık, Henry?"

"Evre iki hakkında konuşuyorduk." dedi Wu.

"Oh evet! Bunu daha önce de defalarca konuştuk, Henry..."

"Biliyorum ama anlamıyorsun..."

"Özür dilerim, Henry" dedi Hammond sabırsızca. "Anlıyorum. Dürüst olmak gerekirse gerçek ötesi gelişmeleri gerektirecek bir sebep göremiyorum. Genler üzerindeki her türlü değişikliği yasaların ya da ihtiyaçların zorlamasıyla yaptık. Gelecekte hastalıklara karşı koymak ya

da buna benzer sebeplerden dolayı yeni değişiklikler yapmamız da mümkün. Ama sırf daha iyi olacağını düşündüğümüz için gerçek ötesi çalışmalar yapmamız gerektiğini hiç sanmıyorum. Şu anda elimizde gerçek dinozorlar var. İnsanların görmek istedikleri de bu, görmeleri gereken de... Buna zorunluyuz, Henry. Dürüst olmalıyız!"

Hammond gülümseyerek kapıyı açtı ve Wu'nun dışarı çıkmasını bekledi.

KONTROL

Grant karartılmış kontrol odasında bilgisayar monitörlerine bakarken huzursuzdu. Bilgisayarları sevmiyordu. Bu duyguların kendisini modası geçmiş yaşlı bir araştırmacı durumuna soktuğunu biliyordu ama umurunda değildi. Yanında çalışan çocuklardan bazılarının bilgisayarlara bir nevi önsezi sayılabilecek özel bir yetenekleri vardı. Grant için böyle bir şey kesinlikle anlamsızdı. Onun gözünde bilgisayarlar yabancı ve gizemli makinalardı. İdari sistemle uygulama arasındaki en basit ayrıcalık bile aklını karıştırıyor ve cesaretini kırıyordu, kendisini tamamen yabancı olduğu bir coğrafyada kaybolmuş hissediyordu. Ama Gennaro'nun son derece huzurlu olduğunu ve iz üstündeki av köpeği gibi hareket ettiğini fark etti.

"Kontrol mekanizmaları hakkında bilgi almak mı istiyorsunuz?" diye sordu John Arnold sandalyesini döndürerek. Baş mühendis kırk beş yaşında, sürekli sigara içen, sinirli bir tipti. Odadakilere yan yan bakıyordu. "Kontrol mekanizmalarımıza inanamayacaksınız!" dedi Arnold ve bir sigara daha yaktı.

"Örneğin..." dedi Gennaro.

"Örneğin hayvan takipleri..." Arnold masasındaki bir düğmeye bastı ve dikey cam harita mavi kabartmalı çizgilerle aydınlandı. "İşte bizim genç T-rex. Küçük kral. Son yirmi dört saat içinde parktaki hareketleri." Arnold düğmeye bir daha bastı. "Bir önceki yirmi dört saat." Sonra bir daha bastı. "Ve daha önceki yirmi dört saat."

Haritadaki çizgiler bir çocuğun karalamalarına benzeyen bir karmaşa halini almıştı. Ama karalamalar gölün güneydoğu kıyılarının yakınlarında, belirli bir alanda yoğunlaşmıştı.

"Yaş dönemlerine göre yuva anlayışları konusunda bir fikir edinmeniz mümkün." dedi Arnold. "Bu genç bir rex ve bu yüzden de suya yakın yerlerde dolaşıyor. Tabii yetişkinlerinden uzakta. Büyük bir rex ile küçük bir rex'i bıraktığınızda yolları asla kesişmez."

Gennaro "Yani hepsini takip edebiliyor musunuz?" diye sordu.

"Her şey hafızada saklı." dedi Arnold.

"Büyük rex nerede şimdi?" diye sordu Gennaro.

Arnold başka bir düğmeye bastı. Harita iyice belirginleşti ve gölün kuzeybatı kıyısında yanında bir kod numarasıyla parıldayan bir nokta belirdi. "İşte tam şurada."

"Peki küçük rex?"

"En iyisi size parktaki tüm hayvanları göstereyim." dedi Arnold. Harita bir Noel ağacı gibi ışıldamaya başladı, her yerden kod numaralarıyla ışıklar fışkırıyordu sanki. "İşte iki yüz otuz sekiz hayvanımız."

"Doğruluk derecesi nedir?"

"Bir buçuk metre oynar." Arnold sigarasından bir nefes aldı. "Size şöyle açıklayayım: bir araca binip dışarı çıktığınızda hayvanları tam haritada görülen noktalarda bulursunuz."

"Ne kadar sıklıkta takip ediliyorlar?"

"Her otuz saniyede bir."

"Çok etkileyici." dedi Gennaro. "Nasıl yapıyorsunuz bunu?"

"Tüm parka hareket duyargaları yerleştirdik." dedi Arnold. "Çoğu elektrikle çalışıyor, bir kısmı da radyo dalgalarıyla. Tabii bu duyargalar hayvan türlerini ayırt edemiyor ama videodan direkt görüntülerini de alabiliyoruz. Video monitörlerini izlemesek de bilgisayar çalışmaya devam ediyor ve hayvanların yerlerini belirliyor."

"Bilgisayarlar hiç hata yapmıyor mu?"

"Sadece bebekler sözkonusu olduğunda. Öylesine küçükler ki bazen onları birbirine karıştırıyor. Ama bu da

pek önemli değil. Bebekler genelde büyüklerinin yakınlarında dolaşır. Ayrıca kategori hesaplaması da yapılıyor."

"O da ne?"

"Her on beş dakikada bir bilgisayar hayvanları kategorilerine göre hesaplıyor." dedi Arnold. "İşte böyle."

Toplam Hayvan 238

Türler	Beklenen	Bulunan	Versiyon
Tyrannosaurus	2	2	4.1
Maiasaurus	21	21	3.3
Stegosaurus	4	4	3.9
Triceratops	8	8	3.1
Procompsognathus	49	49	3.9
Othnielia	16	16	3.1
Velociraptor	8	8	3.0
Apatosaurus	17	17	3.1
Hadrosaurus	11	11	3.1
Dilopposaurus	7	7	4.3
Pterosaurus	6	6	4.3
Hypsilophodonthus	33	33	2.9
Euoplocephalid	16	16	4.0
Styracosaurus	18	18	3.9
Callovosaurus	22	22	4.1
Toplam	238	238	

"Burada gördükleriniz tümüyle farklı bir sayım işlemi. Takip verilerine dayanmıyor. Yeni bir bakış açısı. Her şey bilgisayarın hata yapamayacağı fikrinden kaynaklanıyor çünkü verilere iki farklı yöntemle bakıyor. Bir hayvan kaybolduğunda beş dakika içinde haberimiz oluyor."

"Anlıyorum" dedi Malcolm. "Peki hiç denendi mi?"

"Bir anlamda evet." dedi Arnold. "Birkaç hayvanımız öldü. Bir Othnielia ağacın yapraklarına takılıp boğuldu. Stegosauruslar'dan biri çoğunda rastladığımız bağırsak

hastalığından öldü. Hypsilophodonthuslar'dan biri düştü ve boynunu kırdı. Her vakada hayvanların hareketleri durur durmaz rakamlar da durdu ve bilgisayar alarma geçti."

"Beş dakika içinde."

"Evet."

"Sağ taraftaki kolon ne?" diye sordu Grant.

"Hayvanların ilk çıkış versiyonları. Birçoğu 4.1 ya da 4.3 versiyonudur. 4.4 versiyonuna geçmeyi düşünüyoruz."

"Versiyon numaraları mı? Yani bilgisayar sistemleri gibi mi? Yeni çıkışlar falan?"

"Eee... evet!" dedi Arnold. "Bir bakımdan bilgisayar sistemlerine benzetebiliriz. DNA'da aksaklıklar bulundukça Dr. Wu'nun laboratuvarı yeni bir versiyona geçmek zorunda kalıyor."

Yaşayan yaratıkların bilgisayar sistemleri gibi numaralandırılması, modırnleştirilmesi ve revizyona tabi tutulması Grant'ı rahatsız etmişti. Sebebini söyleyemezdi ama içgüdüleri ortada ters bir şeylerin döndüğünü haber verir gibiydi. Her şeyden önce onlar da canlıydılar...

Arnold, Grant'ın yüzündeki huzursuzluğu fark etmiş olmalıydı ki "Bakın Dr. Grant, bu hayvanlar için endişelenmenize hiç gerek yok." dedi. "Onların bizler tarafından yaratıldığını unutmamak gerek. İnsan eliyle yaratıldılar. Bazen arızalarla karşılaşıyoruz ve o zaman da Dr. Wu'nun laboratuvarı yeni bir versiyon yapmak zorunda kalıyor. Biz de burada hangi versiyona sahip olduğumuzun hesabını tutmak zorundayız."

"Evet, tabii." dedi Malcolm sabırsızlıkla. "Ama sayma işlemine geri dönersek... Anladığım kadarıyla bütün hesaplar hareket duyargalarıyla yapılıyor?"

"Evet."

"Ve bu cihazlar parkın dört bir yanına yayılmış durumda?"

"Arazinin yüzde doksan ikisini kaplıyorlar." dedi Arnold. "Sadece birkaç bölgede kullanamıyoruz. Mesela, or-

mandaki nehirde işe yaramıyorlar çünkü suyun hareketi ve yüzeyden yayılan ısı cihazları bozuyor. Ama bunun dışında hemen hemen her yere yerleştirdiğimizden emin olabilirsiniz. Bilgisayar bir hayvanı kontrol edilemeyen bölgeye kadar izlerse onu hafızasına yerleştirir ve geri dönüp dönmediğini araştırır. Geri dönmezse de alarma geçer."

"Yani bu hayvanları mükemmelen kontrol edebiliyorsunuz..."

"Evet, mükemmelen."

"Pekala.... Bize kırk dokuz Procompsognathus olduğunu gösterdiniz." dedi Malcolm. "Diyelim ki ben de bazılarının türünde yanıldığınızı iddia ediyorum. Yanılanın ben olduğumu nasıl kanıtlarsınız?"

"İki yöntem kullanırız." dedi Arnold. "Birincisi, diğer muhtemel Procompsognathuslarla bunların bireysel davranışlarını karşılaştırırız. Onlar sosyal hayvanlardır ve gruplar halinde yaşarlar. Parkta iki Procompsognathus grubu var. Kısacası bireyler ya A grubuna ya da B grubuna aittir."

"Evet ama..."

"Diğer yöntem direkt görüntüeme." diye devam etti Arnold. Düğmelere bastı ve monitörlerden birinde 1'den 49'a kadar numaralanmış 'compy' görüntüleri belirmeye başladı.

"Bu görüntüler..."

"Son beş dakika içinde alınmış dinozor görüntüleri..."

"Yani istediğiniz an bütün hayvanları görebiliyor musunuz?"

"Evet, istediğimiz an görüntülerini elde edebiliriz."

"Ya fiziksel kısıtlamalar?" dedi Gennaro. "Kapatıldıkları yerden kaçmaları mümkün mü?"

"Kesinlikle hayır." dedi Arnold. "Bunlar çok pahalı hayvanlar, Bay Gennaro. Onlarla yakından ilgileniyoruz. Bir sürü bariyer kurduk. Öncelikle hendekler..." Bir düğ-

meye bastı, ekranda turuncu bir parmaklıklar ağı belirdi. "Bu hendekler en az dört metre derinliğe sahip ve daima suyla dolu. Daha büyük hayvanlar için derinlik on metreye ulaşıyor. Sonra elektrikli çitler var." Ekranda parlak kırmızı çizgiler belirdi. "Adanın yirmi iki millik çevresini kapsayan dört metre yükseklikte elli millik çitler... Bu çitler on bin volt taşıyor. Hayvanlar kısa sürede yanlarına yaklaşmamaları gerektiğini öğrendiler."

"Ama ya biri dışarı çıktıysa?" dedi Gennaro.

Arnold burnunu çekti ve sigarasını söndürdü.

"Sadece bir varsayım." dedi Gennaro. "Böyle bir şeyin olduğunu düşünün bir an."

Mudoon boğazını temizledi. "Dışarı çıkar ve hayvanları geri getirirdik." dedi. "Bunu yapmak için birçok yöntemimiz var –şok silahları, elektrikli ağlar, sakinleştiriciler. Tabii hiçbiri öldürücü değil, çünkü Bay Arnold'ın da söylediği gibi bunlar çok pahalı hayvanlar."

Gennaro başıyla onayladı. "Yine de biri adadan ayrılırsa?"

Arnold başını salladı. "İmkansız."

"Sadece merak ediyorum..."

"Yirmi dört saatten daha az bir süre içinde ölürdü." dedi Arnold. "Bu hayvanlar gen mühendisliği yöntemleriyle üretildiler. Gerçek dünyada yaşayamazlar."

"Ya kontrol sisteminiz? Birilerinin kurcalaması mümkün mü?" dedi Gennaro.

Arnold başını sallıyordu. "Şu odaya iyice bakın. Antiterörist standartlara göre inşa ettik. Girişler , izinsiz konukları engelleyebilmek için ara boşluklar ve çift kapılarla korunuyor. Tavanda pencereler var ama girişi engellemek için çelik kepenkler yerleştirdik. Bu odanın çevresine on bin voltluk elektrik verebiliriz. Pencerelerde kurşun geçirmez kalın camlar var. İçeri istemediğimiz hiç kimse giremez."

"Ya bilgisayar sistemi?"

"Sistem kuvvetlendirildi. Bilgisayar tümüyle bağımsız. Bağımsız güç ve bağımsız destek. Sistem dış dünyayla iletişim kuramıyor ve bu yüzden de hiçbir etkileşime maruz kalmıyor. Bilgisayar sistemimiz güvenlidir."

Bir sessizlik oldu. Arnold sigarasından bir nefes aldı. "Büyük bir sistem." dedi. "Kahrolası büyük bir sistem!"

"Öyleyse sisteminiz çok iyi çalışıyor ve hiçbir probleminiz yok..."

"Burada sonu gelmeyen problemlerle karşılaşıyoruz." dedi Arnold bir kaşını kaldırarak. "Ama sizin tahmin ettiğiniz türden değil. Gördüğüm kadarıyla sizler hayvanların kaçacağını ve anakaraya çıkacağını sanıyorsunuz. Oysa bizim bu konuda hiçbir endişemiz yok. Bu hayvanlar narin ve hassastır. Altmış beş milyon yıldan sonra bıraktıklarından çok farklı, kesinlikle yabancı oldukları bir dünyaya getirildiler. Onların bakımı için çılgınca çalışıyoruz.

Bildiğiniz gibi insanoğlu memelileri ve sürüngenleri yüzlerce yıldır hayvanat bahçelerinde muhafaza ediyorlar." diye devam etti Arnold. "Bu yüzden de bir filin ya da timsahın bakımı hakkında yeterince bilgimiz var. Ama daha önce hiç kimse bir dinozorun bakımını üstlenmemiş. Bunlar yeni hayvanlar. Haklarında hiçbir şey bilmiyoruz. Hayvanlarımızda rastlanan hastalıklar kadar hiçbir şey korkutamaz bizi."

"Hastalıklar mı?" dedi Gennaro. "Ziyaretçilerin hastalık kapması mümkün mü?" Sesinden hayli telaşlandığı belliydi.

Arnold yine burnunu çekti. "Hiç hayvanat bahçesindeki timsahtan soğuk algınlığı kaptınız mı, Bay Gennaro? Hayvanat bahçelerinin böyle endişeleri yoktur. Biz de onlardan farklı değiliz. Bizim endişemiz hayvanların hastalanarak ölmesi ya da hastalıklarını diğer hayvanlara da bulaştırması. Ama bunu da görüntülemek için programlarımız ar. Büyük rex'in sağlık dosyasını görmek ister misi-

niz? Aşılanma raporunu? Diş raporunu? Veterinerlerin çürümeleri engellemek için o kocaman dişleri fırçalamalarını görmelisiniz..."

"Belki daha sonra." dedi Gennaro. "Ya mekanik sistemler?"

"Gezintileri mi kasdediyorsunuz?" diye sordu Arnold.

Grant sert sert baktı: gezintiler?

"Daha hiçbir gezinti yolu açılmadı." diyordu Arnold. "Suyun altından giden gemilerle yapılan Orman Nehri Gezintisi ve Kuşhane Gezintisi var ama hiçbiri hizmete açılmadı. Park birkaç dakika sonra sizin de katılacağınız ana dinozor turuyla açılacak. Diğer gezintiler bundan on iki ay sonra başlayacak."

"Bir dakika!" dedi Grant. "Gezintiler mi düzenliyorsunuz? Bir eğlence parkı gibi?"

"Burası bir hayvanat bahçesi." dedi Arnold. "Farklı bölgelerde farklı turlar düzenliyoruz ve bunlara gezinti diyoruz. Hepsi bu!"

Grant kaşlarını çattı. Yine kendisini rahatsız hissediyordu. Dinozorların bir eğlence parkında kullanılması fikri hiç hoşuna gitmemişti.

Malcolm sorularına devam etti. "Bu kontrol odasından tüm parkı izlemeniz mümkün mü?"

"Evet" dedi Arnold. "Mecbur kalırsam tek başıma bile yapabilirim bunu. Otomasyon hakimiyetli bir sistem kurduk. Bilgisayar kırk sekiz saat hiçbir gözetime ihtiyaç duymadan kendi kendine de hayvanları izleyebilir, yemlerini verebilir ve yalaklara su doldurabilir."

"Bu sistemi Bay Nedry mi tasarımladı?" diye sordu Malcolm. Dennis Nedry odanın diğer ucundaki terminalin başına oturmuş bir yandan bir şeyler yazarken bir yandan da çikolata yiyordu.

"Evet, doğru." dedi Nedry gözlerini klavyeden ayırmadan.

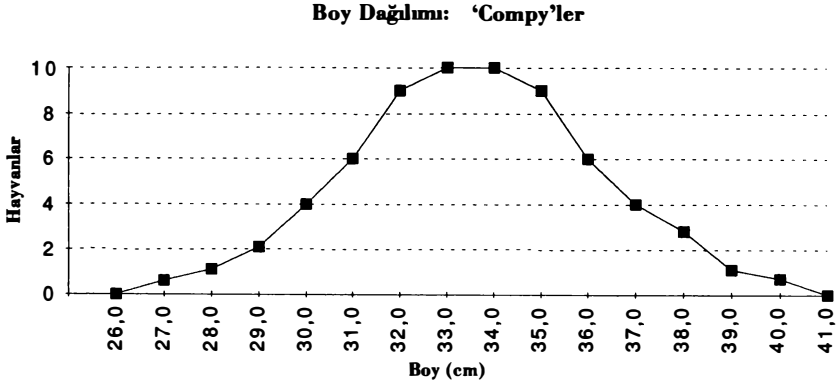
"Korkunç bir sistem!" dedi Arnold gururla.

"Doğru" dedi Nedry kayıtsızca. "Ancak onarılması gereken bir-iki küçük arıza..."

"Şimdi! Başka sorunuz yoksa tura başayabiliriz" dedi Arnold.

"Aslında benim bir sorum daha var." dedi Malcolm. "Sadece bir araştırma sorusu. Bize compy'lerin takip edildiğini ve bireysel görüntülerinin alındığını gösterdiniz. Peki onları bir grup halinde inceleyebilir misiniz? Onları ölçebilir ya da buna benzer bir çalışma yapabilir misiniz? Boylarını ya da ağırlıklarını ya da..."

Arnold düğmelere basıyordu. Bir ekranda görüntüler belirdi:

"Söylediklerinizin hepsini yapabiliriz, hem de büyük bir hızla." dedi Arnold. "Bilgisayar video ekranlarının okunması sırasında veri ölçümleri yapıyor böylece anında yorumlanabiliyorlar. Burada hayvan nüfusunun normal Po-

isson dağılımını görüyorsunuz. Hayvanların çoğunun ortalama bir merkezi değer etrafında kümelendiğini ve çok az bir bölümünün eğrinin kuyruklarında ortalamadan daha geniş ya da daha küçük olduğu görülüyor."

"Sizin beklediğiniz de böyle bir grafikti herhalde." dedi Malcolm.

"Evet. Her sağlıklı biyolojik nüfus bu tür dağılım gösterir." dedi Arnold bir sigara daha yakarken. "Başka sorunuz var mı?"

"Hayır" dedi Malcolm. "Sanırım bu kadarı yeterli. Bilmem gerekenleri öğrendim."

Dışarı çıkarlarken Gennaro "Çok iyi bir sistem kurmuşlar gibi geliyor bana" dedi. "Hayvanların adadan çıkabileceklerini hiç sanmam."

"Öyle mi?" dedi Malcolm. "Bense tam aksini düşünüyorum."

"Bir dakika!" dedi Gennaro. "Hayvanların dışarı çıktıklarını mı düşünüyorsunuz?"

"Çıktıklarından eminim!"

"Ama nasıl?" dedi Gennaro. "Kendi gözlerinle gördün. Bütün hayvanların hesabını tutuyorlar. Bütün hayvanları görebiliyorlar. Hayvanların nerede olduklarını biliyorlar. Nasıl kaçabilirler ki?"

Malcolm gülümsedi. "Çok açık. Sorun sizin varsayımlarınız."

"Sizin varsayımlarınız" diye tekrarladı Gennaro.

"Evet" dedi Malcolm. "Şuraya bakın. Bilimadamlarının ve teknisyenlerin Jurassic Park'taki temel çalışmaları yeni ve tümüyle biyolojik bir dünyanın üstüne kurulu. Kontrol odasındaki bilimadamları ise doğal bir dünya görmeyi bekliyorlar. Az önce bize gösterdikleri grafikteki gibi bir dünya... Bir an için çok güzel bir sonuç elde ettikleri düşünülse de normal dağılım bu ada için son derece kaygılandırıcı."

"Öyle mi?"

"Elbette. Dr. Wu'nun daha önce söylediklerine dayanarak böyle bir nüfus grafiğinin doğruluğundan şüphe edilmesi gerektiğini düşünüyorum."

"Neden?" diye sordu Gennaro.

"Çünkü bu grafik normal biyolojik bir nüfus için geçerli. Ama Jurassic Park kesinlikle normal değil. Jurassic Park gerçek bir dünya değil. Doğal dünyayı taklit eden kontrollü bir dünya. Bu açıdan bakıldığında Japonya'nın biçimsel bahçelerine benzeyen aslına uygun bir park. Gerçeğinden daha doğal olması için tahrif edilmiş bir doğa..."

"Korkarım aklım karıştı." dedi Gennaro sıkıntılı bir sesle.

"Sanırım gezi her şeyi açığa çıkaracaktır" dedi Malcolm gülümseyerek.

TUR

"Buradan, buradan" diyordu Ed Regis. Yanında duran bir kadın herkese "Jurassic Park" logolu hasır şapkalar ve küçük mavi dinozor maskotları dağıtıyordu.

Ziyaretçi merkezinin arkasındaki yeraltı garajından bir dizi Toyota Land Cruiser çıktı. Arabalar şoförsüz ve sessizdi. Safari üniformaları içindeki iki zenci kapıları açıp yolcuların binmesine yardım ediyordu.

"Her arabaya iki, en fazla dört yolcu; her arabaya iki, en fazla dört yolcu..." diyordu bir teyp kaydı. "On yaşın altındaki çocuklara bir yetişkinin eşlik etmesi mecburidir. Her arabaya iki, en fazla dört yolcu, lütfen."

Grant, Sattler ve Malcolm avukat Gennaro'yla birlikte ilk Land Cruiser'a binerken Tim de onlara bakıyordu. Lex arabaların yanında durmuş eldiveniyle oynuyordu.

Tim öndeki arabayı işaret ederek "Ben de onlarla gidebilir miyim?" diye sordu.

"Korkarım tartışmaları gereken konular var." dedi Ed Regis.

"Ne gibi?"

"Teknik konular..."

"Teknik konular hep ilgimi çekmiştir." dedi Tim. "Onlarla gitmek isterdim."

"Konuştuklarını dinlemen mümkün." dedi Ed Regis. "Arabalar arasında telsiz bağlantısı var."

İkinci arabaya geçti. Tim ve Lex de onu izledi. "Arabalar elektrikle çalışır" dedi Regis. "Yoldaki kablolarla yönlendiriliyorlar."

Tim ön koltuğa oturduğu için çok memnundu çünkü kontrol paneline iki bilgisayar ekranı ve bir CD-PLAYER'a benzeyen bir kutu monte edilmişti. Ayrıca arabada portatif bir telefon ve bir tür radyo vericisi bulunuyordu. Çatıda

iki anten ve torpido gözünde de bir tür pilot gözlüğü vardı.

Zenciler Land Cruiser'ın kapılarını kapadılar. Motor elektronik bir uğultuyla çalışmaya başladı. Öndeki arabada üç bilimadamı ve Gennaro heyecanlı heyecanlı konuşuyor ve elleriyle bir şeyleri gösteriyorlardı. Ed Regis "Hadi onları dinleyelim." dedi. Telsiz cızırdadı.

"Burada ne yaptığını sanıyorsun anlamıyorum" diyordu Gennaro. Sesinden sinirli olduğu anlaşılıyordu.

"Ben burada bulunuş sebebimi gayet iyi biliyorum." dedi Malcolm.

"Bana danışmanlık yapmak için buradasın, kahrolası herif! Zeka oyunları oynamak için değil. Ben bu şirketin yüzde beşine ve Hammond'ı kontrol etme sorumluluğuna sahibim. Ve şimdi kahrolası bir grub..."

Ed Regis telsizin düğmesini kapadı ve "Jurassic Park'ta sürdürülen "Çevre Kirliliğine Hayır" politikası nedeniyle bu hafif elektrikli Land Cruiser'lar Osaka'daki Toyota fabrikalarında bizim için özel olarak yapıldı." dedi. "Kısa bir süre sonra hayvanlar arasında dolaşacağız — Afrika oyun parklarında olduğu gibi— şimdilik arkanıza yaslanın ve bu turun keyfini çıkarın." Durdu. "Bu arada, sohbete geri dönebiliriz."

"Oh Tanrım!" dedi Gennaro. "Özgürce konuşabilmeliyim. Şu kahrolası çocukların gelmesini ben istemedim..."

Ed Regis tatlı tatlı gülümseyerek düğmeyi kapadı. "Şov zamanı!" Trampetler çalmaya başladı ve iç ekranlarda JURASSIC PARK'A HOŞGELDİNİZ yazısı parladı. Etkileyici bir ses "Jurassic Park'a hoşgeldiniz!" dedi. "Az sonra tarih öncesi geçmişin kayıp dünyasına, uzun süre önce yeryüzünden silinmiş güçlü yaratıkların dünyasına girme ayrıcalığına erişeceksiniz."

"Konuşan Richard Kiley" dedi Ed Regis. "Hiçbir masraftan kaçınmadık."

Land Cruiser bodur palmiyeler arasından geçti. Ric-

hard Kiley "Her şeyden önce çevrenizdeki harikulade bitki örtüsüne dikkatinizi çekmek isterim." diyordu. "Sol ve sağ yanınızdaki ağaçlar palmiyelerin tarih öncesi ataları 'Cycad'lardır. Bunlar dinozorların en sevdiği yiyecekler olarak tanınır. Ayrıca 'Bennettitalean' ve 'Ginkgo'ları da görebilirsiniz. Dinozorların dünyasında çam ve köknar gibi daha modern ağaçlara da rastlanır. Az sonra onları da göreceksiniz."

Land Cruiser yaprakların arasında ağır ağır ilerliyordu. Tim çitlerin ve duvarların daha gerçekçi bir atmosfer yaratmak amacıyla yeşilliklerle perdelendiğini fark etti.

"Dinozorları hayalimizde yüz milyon yıl önce Jürasik ve Kretasus'un geniş bataklık ormanlarında yollarını açmak için ağaçları yiyerek beslenen yaratıklar olarak canlandırırız." dedi Richard Kiley'nin sesi. "Ama dinozorların çoğu insanların düşündüğü kadar büyük değildir. En küçük dinozor bir ev kedisinden daha büyük değildir ve orta boy bir dinozor da bir midilli kadardır. İlk önce bu orta boy dinozorlardan birini, Hypsilophodonthus'ları ziyaret edeceğiz. Solunuza bakarsanız birkaçını yakalayabilirsiniz."

Herkes sola baktı.

Land Cruiser seyrelen yapraklar arasından doğuya uzanan manzarayı gözler önüne seren alçak bir tepecikte durdu. Bir metre yüksekliğindeki yeşil otlarla kaplı bir tarlaya açılan ormanlık bayıra bakıyorlardı. Etrafta tek bir dinozor yoktu.

"Neredeler?" diye sordu Lex.

Tim kontrol paneline baktı. Vericinin ışıkları parıldadı ve CD-PLAYER cızırdadı. Görünüşe bakılırsa disk, otomatik sistem aracılığıyla teybe yerleştirilmişti. Tim hayvanları takip eden hareket duyargalarının aynı zamanda Land Cruiser'ın ekranlarını da kontrol ettiğini tahmin ediyordu. Ekranlar Hypsilophodonthus görüntüleriyle doluydu ve haklarında bilgiler veriliyordu.

"Hypsilophodonthus'lar dinozor dünyasının ceylanlarıdır." diyordu ses. "Bir zamanlar İngiltere'den Orta Asya ve Kuzey Amerika'ya dünyanın dört bir yanında gezinen küçük ama hızlı hayvanlar... Bu dinozorların böylesine yayılmaları bitkileri çiğnemek için çağdaşlarından daha iyi çenelere ve dişlere sahip olmalarına bağlı. Aslında 'Hypsilophodonthus' kelimesi de "yüksek sırtlı diş" anlamına geliyor. Biraz ileri ve hatta ağaç dalları arasına baktığınız takdirde onları görebilirsiniz."

"Ağaçlarda mı?" dedi Lex. "Dinozorların ağaçlarda ne işi var?"

Tim dürbünle çevreyi kolaçan ediyordu. "Sağda." dedi. "Şu büyük yeşil ağacın yarı yolunda..."

Ağacın benekli gölgeleri arasında bir dalda şebek boyutlarında hareketsiz, koyu yeşil bir hayvan duruyordu. Arka ayakları üstünde duran bir kertenkeleye benziyordu. Uzun eğik kuyruğunu sallıyordu.

"Bu bir Othnielia" dedi Tim.

"Gördüğünüz hayvanlara Othnielia denir." dedi ses. "Bu isim onlara on dokuzuncu yüzyıl dinozor avcısı Yale'li Othniel Marsh'ın anısına verilmiştir."

Tim aynı ağacın daha yüksek dallarında iki hayvan daha gördü. Hepsi de aşağı yukarı aynı boyutlardaydı. Hiçbiri hareket etmiyordu.

"Esas hayvan sürüsü altınızdaki yeşillik ovada bulunuyor" dedi teyp. "Onları basit bir çiftleşme çağrısıyla canlandırabilirsiniz!"

Çite monte edilmiş hoparlörden kaz çığlıklarına benzeyen uzun, genizden bir çağrı yayıldı.

Solda uzanan çimenlerin içinden birbiri ardına altı kertenkele kafası yükseldi. Görüntü çok komikti, Tim gülmeye başladı.

Başlar kayboldu. Hoparlör yeniden çağrı yaptı ve başlar bir kere daha —yine birbiri ardına— beliriverdi. Böylesine istikrarlı bir tekrar gerçekten çarpıcıydı...

"Hypsilophodonthus'lar pek zeki değildir." diye açıkladı teyp. "Kabaca evcil bir öküzün zekasına sahiptirler."

Soluk yeşil başlarından ince boyunlarına doğru koyu kahverengi ve siyah benekler yayılıyordu. Tim gövdelerinin bir buçuk metre uzunluğa ve bir geyiğin genişliğine sahip olduğunu tahmin ediyordu.

Birkaçının çeneleri oynuyordu, bir şeyler yiyor olmalıydılar. Birisi beş parmaklı elini kaldırıp kafasını kaşıdı. Bu hareket hayvana düşünceli ve ciddi bir hava kazandırmıştı.

"Kaşınmalarının sebebi bir deri rahatsızlığı. Jurassic Park'ın veterinerleri mantardan ya da alerjiden şüpheleniyor. Ama henüz kesin bir şey söylemek mümkün değil. Her şeyden önce bunlar tarihte canlı olarak incelenebilen ilk dinozorlar."

Arabanın elektrikli motoru çalıştı ve vites gıcırdadı. Bu beklenmeyen sesle birlikte Hypsilophodonthus'lar birden havaya fırlayıp kuvvetli arka bacaklarıyla uzun kuyruklarını öğleden sonra güneşi altında sergileyerek çimenlikte kangrular gibi sıçramaya başladılar. Birkaç sıçramadan sonra kayboldular.

"Bu büyüleyici otoburları gördükten sonra şimdi de biraz daha büyük dinozorları ziyaret edeceğiz. Aslında hayli büyük dinozorları..."

Land Cruiser'lar güneye yöneldiler.

KONTROL

"Vitesler gıcırdıyor." dedi kontrol odasında oturan John Arnold. "Geri döndüklerinde BB4 ve BB5'deki elektrikli ambreyajların bakımını yapın."

"Elbtte, Bay Arnold." dedi dahili telefondaki ses.

"Küçük bir detay." dedi odada dolanan Hammond. Durduğu yerden güneye doğru ilerleyen Land Cruiser'ları görebiliyordu. Muldoon köşede durmuş sessizce bakıyordu.

Arnold sandalyesini geri çekerek kontrol panelinden uzaklaştı. "Küçük detay diye bir şey yoktur, Bay Hammond." dedi ve bir sigara daha yaktı. Genelde de asabi olarak tanınan Arnold özellikle şu anda bir hayli gergindi. Parka ilk kez ziyaretçi kabul ettiklerinin fazlasıyla bilincindeydi. Aslında parka ziyaretçiyi bırak görevliler bile doğru dürüst girmezdi. Veteriner Harding girerdi, bir de hayvan bakıcıları bireysel besi evlerine giderlerdi. Ama park genelde kontrol odasından izleniyordu. Ziyaretçiler bir sürü sorunun doğmasına sebep olabilirlerdi.

John Arnold 1960'ların sonlarında, ilk çocuğu doğana ve silah üretimi çok tatsız bir hal alana kadar Polaris denizaltı füzeleri üzerinde çalışan bir sistem mühendisiydi. O sırada Disney teknolojiden yararlanan eğlence parkları kurmaya başlamış ve birçok uzaybilimciyi de işe almıştı. Arnold Orlando'daki Disney Dünyası'nın inşasına yardım etmiş ve Kaliforniya'daki Magic Mountain (Sihirli Dağ), Virginia'daki Old Country (Eski Ülke) ve Houston'daki Astroworld (Astro Dünya) gibi büyük parklarda çalışmıştı.

Parklarda sürdürdüğü çalışmalar gerçeklik anlayışında çarpıklıklara yol açmıştı. Arnold, biraz da alay ederek, tüm dünyanın gitgide oyun parklarının değişimlerine paralel gittiğini iddia ediyordu. Bir tatilden sonra "Paris pa-

halılığına ve mutsuz, somurtkan işçilerine rağmen büyük bir oyun parkı!" demişti.

Son iki yıldır Arnold'ın işi Jurassic Park'ı tamamlayıp hizmete açmaktı. Bir mühendis olarak uzun süreli programlara alışıktı —sık sık "Eylül açılışı"ndan bahsederdi ki bu hep gelecek yılın Eylülü anlamına gelirdi— ve Eylül açılışı yaklaştıkça katettikleri yol onu rahatsız ediyordu. Deneyimleri bırakın tüm parkın sorunsuz çalışmasını, basit bir park gezintisinin eksikliklerinin giderilmesinin bile yıllar alabileceğini söylüyordu.

"Çok vesvese yapıyorsun!" dedi Hammond.

"Ben öyle düşünmüyorum" diye yanıtladı Arnold. "Olaya bir mühendisin gözleriyle baktığınızda Jurassic Park'ın tarihteki en iddialı oyun parkı olduğunu kabul etmek zorundasınız. Ziyaretçiler farkına varmayacaklardır ama ben bunun endişesini yaşıyorum."

Endişelerini bir bir saymaya başladı.

"Birincisi, Jurassic Park bir eğlence parkının tüm sorunlarını yaşıyor –gezinti yollarının bakımı, sıra kontrol, taşımacılık, yiyecek satışları, pansiyon, çöp, güvenlik–...

İkincisi, büyük hayvanat bahçelerinin tüm problemlerini de yaşıyor –hayvanların bakımı; sağlık ve refah; beslenme ve temizlik; böceklerden, alerjilerden ve hastalıklardan korunma; kafeslerin bakımı ve daha neler neler–...

Üçüncüsü ve sonuncusu, daha önce kimsenin bakımını üstlenmediği bir hayvan topluluğunun beklenmeyen sorunlarıyla da karşı karşıyayız."

"Oh! Bu kadar da kötü değil!" dedi Hammond.

"Evet, kötü! Siz daima burada değilsiniz" dedi Arnold. "Tyrannosauruslar gölün suyunu içiyorlar ve bazen de hastalanıyorlar; sebebini bilmiyoruz. Dişi Triceratops'lar hakimiyeti sağlamak için yaptıkları döğüşlerde birbirlerini öldürüyorlar ve altı taneden daha az üyeli gruplara ayrılmak zorundalar; sebebini bilmiyoruz. Stegosaurus'ların dillerinde kabarcıklar oluşuyor ve ishal olu-

yorlar; iki tanesini kaybetmemize rağmen sebebini bilmiyoruz. Hypsilophodonthus'ların derilerinde isilikler var. Velociraptor'lara gelince..."

"Şu Velociraptor'ları bırak" dedi Hammond. "Bu ismi duymaktan bıktım. Nasıl bu kadar kötü olabilirler?"

"Kötüler" dedi Muldoon alçak sesle. "Hepsi yok edilmeli."

"Radyo alıcılı tasmalar takılmasını önerdiniz ben de kabul ettim" dedi Hammond.

"Evet ama çok kısa bir süre sonra da tasmaları yediler." dedi Arnold. "Hem kaçmaları mümkün olmasa da Jurassic Park doğuştan tehlikeli."

"Oh kahretsin!" dedi Hammond. "Sen kimden yanasın?"

"Şu anda nesli tükenmiş on beş tür hayvana sahibiz ve çoğu da tehlikeli" dedi Arnold. "Dilophosaurus'lar yüzünden Orman Nehri Gezintisi'ni ertelemek zorundayız. Tabii sağı solu belli olmayan Pterodactyl'ler yüzünden tamamlayamadığımız kuşevindeki Pterodactyl Köşkü de cabası. Bunlar mühendis hatalarından kaynaklanan gecikmeler değil, Bay Hammond. Hayvanların kontrol edilememeleriyle ilgili problemler..."

"Sizler de bir yığın gecikmelere sebep oldunuz" dedi Hammond. "Her şeyi hayvanların üstüne atmayın!"

"Evet doğru. Aslında sadece ana eğlenceyi, Park Gezinti Yolu'nu açmak ve arabalara CD-PLAYER yerleştirerek hareket duyargalarını kontrol etmesini sağlamak konusunda başarılı olduk. Düzenli çalışmaları için haftalarca uğraştık ve şimdi de arabaların elektrikli vitesleri sorun çıkarıyor. Vitesler!"

"Açıklık kazandırmak istediğim bir nokta var" dedi Hammond. "Mekanizma doğru dürüst işlese hayvanlar da sorun çıkarmaz. Her şeyden önce eğitilmeleri mümkün."

Tasarımcılar en başından beri eğitilebileceklerine canı gönülden inanıyordu. Her ne kadar egzotik olurlarsa ol-

sunlar dinozorlar temelde hayvanat bahçesindeki hayvanlar gibi davranacaklardı. Bakıcılarının düzenlerini öğrenecekler ve aynı şekilde cevap vereceklerdi.

"Bu arada, bilgisayar nasıl?" diye sordu Hammond odanın köşesindeki terminalde çalışan Dennis Nedry'ye göz atarak. "Bu kahrolası bilgisayarlar her zaman sorun yaratırlar."

"Hallediyoruz" dedi Nedry kayıtsızca.

"Daha en başta halletseydin..." diye başladı Hammond ama Arnold omzunu sıktı. Çalışırken Nedry'yle tartışılmayacağını biliyordu.

"Geniş bir sistem" dedi Arnold. "Böyle aksaklıklar Allahın emri!"

Aslında arıza listesi 130'dan fazla madde içeriyordu ve çoğu da garip manzaralar sergiliyordu, örneğin:

Hayvan besi programı kendini her yirmi dört saatte bir değil, her on iki saatte bir yeniliyordu ve pazar günleri yiyecekleri kaydetmiyordu. Bu yüzden de personel, hayvanların ne kadar yediklerini tam olarak ölçemiyordu.

Güvenlik kartıyla çalışan bütün kapıları kontrol eden güvenlik sistemi ana güç kesildiğinde çalışmıyor ve yardımcı güç devreye girdiğinde bile geri gelmiyordu. Güvenlik programı sadece ana güçle çalışıyordu.

Akşam saat ondan sonra ışıkları karartmaya programlanan fiziksel koruma sistemi sadece aklına estiğinde devreye giriyordu.

Hayvan dışkılarındaki parazitleri kontrol etmeye programlanan otomatik dışkı analizi Auto Poop aslı olmamasına rağmen tüm türlerde Phagostomum venulosum parazitinin bulunduğunu kaydediyordu. Bu yüzden de sistem otomatik olarak hayvan yiyeceklerinde ilaç tedavisi uyguluyordu. Bakıcılar yemliklerdeki ilacı boşalttıklarındaysa durdurulması mümkün olmayan bir alarm çalışmaya başlıyordu.

Bu tip hatalar sayfalarca uzayıp gidiyordu.

Dennis Nedry ilk geldiğinde her şeyi bir haftasonu içinde halledebileceğine inanıyordu. Listeyi gördüğünde ise hayalkırıklığına uğradı. Şu anda Cambridge'deki ofisini arayarak programcılarına tüm haftasonu planlarını erteleyip pazartesiye kadar durmadan çalışmalarını emrediyordu. John Arnold'a da verileri programcılarına iletebilmek için Isla Nublar ile anakara arasındaki bütün telefon hatlarına ihtiyacı olacağını söylemişti.

Nedry çalışırken Arnold da kendi monitöründe yeni bir dosya açtı. Böylece köşedeki konsolda çalışan Nedry'nin yaptıklarını izleyebilecekti. Bunun sebebi Nedry'ye duyduğu güvensizlik değildi. Ama Arnold olan biten her şeyi görmek istiyordu.

Sağındaki konsolda elektrikli Land Cruiser'ların izledikleri yolu gösteren grafiklere bakıyordu. Kuşevinin hemen kuzeyindeki nehri ve çimenliği aşmaktaydılar.

"Solunuza bakarsanız henüz ziyarete açılmamış olan Jurassic Park kuşevinin kubbesini görebilirsiniz." diyordu ses. Tim uzaktaki alüminyum desteklerin güneşin altında parıldadığını gördü. "Hemen altında da Mezoik orman nehrimiz yer alıyor -şansınız varsa nadir etoburlarımıza rastlayabilirsiniz. Gözünüzü dört açın!"

Land Cruiser'ın içindeki ekranlar tepesinde süslü bir ibik taşıyan kuş benzeri bir kafa gösteriyordu. Ama Tim'in arabasında herkes camdan dışarı bakıyordu. Araba hızla akan nehre bakan yüksek bir tepenin yanından ilerliyordu. Nehrin her iki yakası da sık ağaçlarla kaplıydı.

"İşte tam oradalar!" dedi bant kaydı. "Gördüğünüz hayvanlara Dilophosaurus denir."

Teybin söylediklerinin aksine Tim sadece bir tane hayvan görebiliyordu. Dilophosaurus arka ayaklarının üstünde oturmuş su içiyordu. Temel etobur özellikleri — kalın bir kuyruk, kuvvetli arka bacaklar ve uzun bir bo-

yun— dikkate alınarak üretilmişti. Üç buçuk metre uzunluğundaki gövdesi bir leoparın sarı-siyah beneklerine sahipti.

Ama Tim'in dikkatini çeken kafasıydı... Gözlerden burunna kadar tepede iki geniş kavisli ibik uzanıyordu. Tam ortada buluşarak başın üstünde bir V işareti oluşturan ibiklerde papağanı veya tukanı anımsatan kırmızı ve siyah çizgiler vardı. Hayvan baykuş gibi çığlıklar atıyordu.

"Ne kadar güzel!" dedi Alexis.

"Dilophosaurus en eski etobur dinozorlardan biridir." dedi teyp, "Bilimadamları önceleri çene kaslarının avlarını öldüremeyecek derecede güçsüz olduğunu düşünerek onları çöpçü sınıfına dahil ettiler. Ancak şimdi zehirli olduklarını biliyoruz."

"Hey, harika!" diye bağırdı Tim.

Dilophosaurus'un garip çığlığı gökyüzünü delerek bir kere daha ulaştı ziyaretçilere.

Lex oturduğu yerde huzursuzca kıpırdandı. "Gerçekten de zehirliler mi?"

"Endişelenmene gerek yok" dedi Ed Regis.

"Ama zehirliler mi?"

"Şey... evet, Lex."

"Gila canavarları ve çıngıraklı yılanlar gibi günümüz sürüngenlerinin yanısıra Dilophosaurus da ağzındaki bezlerden hematotoksin salgılar. Dinozor, kurbanını daha sonra boş bir zamanında yiyecektir —bu özelliği Dilophosaurus'a güzelliğinin yanında ölümcül bir hava da kazandırır—..."

Land Cruiser nehri ardında bırakarak bir viraj aldı. Tim Dilophosaurus'u son bir defa daha görebilmek için arkasına baktı. Ne kadar da şaşırtıcı! Zehirli dinozorlar! Arabayı durdurabilmeyi isterdi ama her şey otomatikti. Dr. Grant'ın da arabayı durdurmak istediğinden emindi.

"Sağınızdaki yamaca bakarsanız üç yıldızlı mükemmel yemek salonumuz "Les Gigantes"ı görebilirsiniz. Şef

Alain Richard Fransa'dan, dünyaca meşhur Le Beaumaniere'den geldi. Rezervasyonlarınızı otel odalarınızdaki telefonun 4 no.lu tuşundan yapabilirsiniz."

Tim yamaca baktı ama hiçbir şey göremedi.

"Henüz restoran falan yok." dedi Ed Regis. "İnşasına kasımdan önce başlanmaz."

"Tarih öncesi safari turumuza devam ederken sıra kuşçul gruptan etoburlara geldi. Sağınıza bakarsanız onları da görebilirsiniz."

Tim geniş bir ağacın gölgesinde hareketsiz duran iki hayvan gördü. Triceratops: fillerin boyutlarına ve rengine sahip bir gergedanın vahşi duruşu. Her bir gözünün üstünde bir buçuk metrelik eğriler şeklinde uzanan boynuzlar bir filin içe dönük dişlerini anımsatıyordu. Burnun yanında ise üçüncü bir gergedan boynuzu yer alıyordu. Ayrıca gergedanın gagak burnuna sahiptiler.

"Diğer dinozorların aksine Triceratops seratus iyi göremez. Günümüz gergedanları gibi ancak yakını seçebilir ve hareket eden objeler karşısında şaşkına döner. Görebilecekleri kadar yaklaşmış olsaydık arabalara saldırırlardı! Ama sakin olun millet, yeterince güvenlikteyiz.

Triceratops'un başının ardında yelpazeye benzer bir ibik vardır. Sert kemikten oluşmuştur ve çok kuvvetlidir. Bu hayvanların her biri yedi ton ağırlığındadır. Görünüşlerinin aksine tamamen evcildirler. Bakıcılarını tanırlar ve okşanmaktan çok hoşlanırlar. Özellikle sırtlarının kaşınmasından büyük zevk alırlar."

"Neden hareket etmiyorlar?" diye sordu Alexis. Penceresini açtı. "Hey! Aptal dinozor! Hareket etsene!"

"Hayvanları rahatsız etme, Lex!" dedi Ed Regis.

"Neden? Çok aptallar. Bir resim gibi orada öylece oturuyorlar." dedi Lex. "Hem beni korkutabilmeleri için daha büyük olmaları lazım."

"Ne salaksın!" dedi Tim.

Teypteki ses "... eski dünyanın uysal canavarları az

sonra göreceklerinizle büyük bir karşıtlık oluşturuyor" diyordu. "Dünya tarihinin en meşhur yırtıcısı: Tyrannosaurus rex olarak bilinen güçlü zorba."

"Güzel! Tyrannosaurus rex!" dedi Tim.

"Umarım bu bozolardan daha iyidir" dedi Lex Triceratops'larla ilgilenmekten vazgeçerek.

Land Cruiser gürleyerek ilerledi.

BÜYÜK KRAL

"Güçlü Tyrannosaurus dinozor tarihinin sonlarında çıktı ortaya. Dinozorlar yeryüzünü yüz yirmi milyon yıl boyunca yönettiler ama Tyrannosaurus sadece bu dönemin son on beş milyon yılında yaşadı."

Land Cruiser'lar bir tepede durdular. Göl kıyısına kadar inen sık palmiye ormanıyla kaplı bir yamaca bakıyorlardı. Güneş puslu ufukta kaybolmak üzereydi. Uzun gölgelerle dolu Jurassic Park'ın tüm arazisi yumuşak bir ışıkla yıkanıyordu. Gölün yüzeyinde pembe parıltılar dalgalanıyordu. Daha güneyde suyun kenarına oturup gövdelerini seyreden Camarasaurus'ların narin boyunları seçiliyordu. Ağustosböceklerinin hafif vızıltıları dışında park fazlasıyla sakindi. Bu araziye bakarken insan kendisini gerçekten de milyonlarca yıl geriye, kaybolmuş bir dünyaya dönmüş gibi hissediyordu.

Ed Regis'in dahili telefonda "Çalışıyor değil mi?" dediğini duydular. "Bazı akşamlar buraya gelmeye bayılırım. Öylece oturup manzarayı seyretmek harikadır!"

Grant pek de etkilenmişe benzemiyordu. "T-rex nerede?" diye sordu.

"Güzel bir soru. Küçüğüne aşağıda, gölde rastlamak mümkün. Gölde bol balık bulunur ve küçük de balık yakalamayı öğrendi. Onu avlanırken seyretmelisiniz. Ellerini kullanamıyor ama tüm kafasını suyun içine batırıyor. Bir kuş gibi..."

"Küçüğü mü?"

"Küçük T-rex. İki yaşında. İki buçuk metre boyunda ve bir buçuk ton ağırlığında. Diğeri ise yetişkin bir Tyrannosaurus. Ama şu anda onu göremiyorum."

"Belki de aşağıda Camarasaurus avlıyordur." dedi Grant.

Regis'in telsizde tiz bir sesle güldüğü duyuldu. "İnanın elinden gelseydi avlardı. Bazen gölün yanında durur ve hayvanlara bakarak öfkeyle kollarını sallar. Ama T-rex toprakları çitler ve hendeklerle kapatılmıştır. Görüş alanının dışındadırlar ama inanın hiçbir yere gidemezler."

"Nerede peki?"

"Saklanıyor" dedi Regis. "Biraz çekingendir de."

"Çekingen?" dedi Malcolm. "Tyrannosaurus çekingen?"

"Eee...Onların kuralıdır bu. T-rex'i açıktı, özellikle de gün ışığında pek göremezsin."

"Neden?"

"Sanırım çok hassas bir deriye sahip ve kolayca yanıyor da ondan."

Malcolm gülmeye başladı.

Grant içini çekti. "Hayallerimizi yıkıyorsunuz."

"Hayal kırıklığına uğrayacağınızı hiç sanmam." dedi Regis. "Sadece bekleyin."

Melemeyi andıran hafif bir ses duydular. Arazinin ortasında yeraltından hidrolik destekler üstüne yerleştirilmiş küçük bir kafes yükseldi. Kafes parmaklıkları aşağı doğru açıldı ve acı acı meleyen keçi arazinin ortasında kalakaldı.

"Bekleyin" diye tekrarladı Regis.

Herkes pencerelerden dışarı bakıyordu.

"Şunların haline bakın!" dedi kontrol odasında, monitörün başında oturan Hammond. "Pencerelerden nasıl da merak ve heyecanla sarkıyorlar. Görmek için beklemeye sabırları yok. Tehlikeyi bir an önce yaşamak istiyorlar."

"Benim korktuğum da bu" dedi Muldoon. Anahtarlarıyla oynarken Land Cruiser'ları gergin bir ifadeyle izliyordu. Jurassic Park ilk kez ziyaretçi kabul ediyordu ve Muldoon da Arnold'ın endişelerini paylaşıyordu.

Kırk yaşına gelmiş Robert Muldoon gümüşi bıyığı ve derin mavi gözleriyle geniş bir adamdı. Kenya'da büyü-

müş ve hayatının büyük bir bölümünü baba mesleği avcı rehberliğini sürdürerek geçirmişti. Ama 1980'den beri koruma grupları ve hayvanat bahçesi tasarımcılarına vahşi hayat danışmanlığı yapıyordu. Meşhur olmuştu; Londra Sunday Times'ta çıkan bir yazıda "Golf sahaları için Robert Trent Jones neyse hayvanat bahçeleri için de Robert Muldoon odur; aşılamaz bilginin ve yeteneğin tasarımcısı." deniliyordu.

1986'da Kuzey Amerika'daki bir adada özel bir vahşi park inşa eden San Francisco'lu bir şirket için çalışmıştı. Muldoon aslanlar, filler, zebralar ve hipopotamların yaşam ve mekan gereksinimlerini tanımlayarak park hudutlarını genişletmişti. Hangi hayvanların bir arada yaşayabileceklerini, hangilerinin ayrı tutulması gerektiğini belirlemişti. Bununla beraber oldukça monotonlaşmıştı çalışmaları. Tüm dikkati Güney Kaşmir'de Tiger World (Kaplan Dünyası) adındaki bir parkta toplanmıştı.

Bir yıl sonra Robert'a Jurassic Park'ın eğlence sorumluluğu teklif edildi. Afrika'yı terk etmek için iyi bir bahaneydi; ücret mükemmeldi: Muldoon teklifi bir yıllığına kabul etti. Parkta genetik yöntemlerle üretilmiş tarih öncesi hayvanlarla karşılaştığında gerçekten çok şaşırmıştı.

Tabii hayli ilginç bir işti ama Muldoon Afrika'da geçirdiği yıllar boyunca hayvanlar hakkında öylesine gerçekçi bir anlayış geliştirmişti ki Jurassic Park'ın Kaliforniya'daki yöneticileri ve özellikle de kontrol odasında duran ukala amiriyle sık sık anlaşmazlıklara düşüyordu. Muldoon bir laboratuvarda dinozor üretmekle vahşi dünyada bakımlarının sağlanmasının çok farklı şeyler olduğuna inanıyordu.

Bazı hayvanların park sınırları içinde tutulamayacak kadar tehlikeli oldukları fikri Muldoon'a aitti. Bir bakıma ortada gerçekten bir tehlike vardı çünkü dinozorlar hakkında hâlâ çok az şey biliyorlardı. Örneğin, Dilophosauruslar'ın yerli sıçanları ısırdıktan sonra geri çekilip kur-

banlarının ölmesini bekledikleri gözlemlenene kadar zehirli olduklarından şüphe bile edilmiyordu. Bunun da ötesinde bakıcılardan biri tükürüğündeki zehirden neredeyse kör olana kadar Dilophosauruslar'ın tükürüğünden de şüphe edilmiyordu.

Bu olaydan sonra Hammond Dilophosaurus zehrinin incelenmesini kabul etmiş ve yedi değişik zehir enzimine rastlanmıştı. Ayrıca Dilophosauruslar'ın on yedi metrelik bir mesafeye kadar tükürebildikleri de ortaya çıkmıştı. Arabadaki ziyaretçilerin kör olabileceği sonucuna varıldıktan sonra idare zehir torbacıklarının alınmasına karar vermişti. Veterinerler iki farklı hayvanda denemelere girişmişler ve başaramamışlardı. Kimse zehrin nereden salgılandığını bilmiyordu. Zaten bir Dilophosaurus'a otopsi yapılmadığı sürece kimse bir şey öğrenemeyecekti ve idare de birinin bile öldürülmesine izin vermiyordu.

Muldoon Velociraptorlar hakkında daha da endişeliydi. Onlar içgüdüsel avcılardı ve avlarından asla vazgeçmezlerdi. Aç olmasalar da öldürürlerdi. Sadece öldürme zevklerini tatmin etmek için öldürürlerdi. Hızlıydılar, koşmada ve sıçramada üstlerine yoktu. Öldürücü pençelere sahiptiler; elleriyle yaptıkları tek bir vuruş bir insanın gövdesini ikiye bölüp bağırsaklarını dışarı çıkarmalarına yeterdi. Güçlü çeneleri eti ısırmaz, paramparça ederdi. Diğer dinozorlardan çok daha akıllıydılar ve kafese kapatılmaları imkansızdı.

Her hayvanat bahçesi uzmanı bazı hayvanların kafeslerinden kaçmak için özel yetenekleri olduğunu bilirdi. Maymun ve fil gibi bazı hayvanlar kafes kapılarını açabilirlerdi. Yaban domuzları genelde zeki olurlardı ve burunlarıyla sürgüleri açabilirlerdi. Ama dev armadillonun dillere destan bir kafes parçalayıcısı olduğunu kim tahmin edebilirdi ki? Ya Amerika geyiğinin? Yine de Amerika geyiği filin gövdesiyle yaptığını burnuyla yapmakta aynı

oranda başarılıydı. Amerika geyikleri daima özgürlüğüne kavuşurdu; bunun için özel bir yeteneği vardı.

Tıpkı Velociraptorlar gibi...

Raptorlar akıllıydı. En azından şempanzeler kadar akıllıydı. Şempanzeler gibi kapıları açmak ve eşyaları kurcalamak konusunda hayli usta ellere sahipti. Kolayca kaçabilirdi.

Muldoon Velociraptorlar'ın öldürülmeleri gerektiğini iddia ediyordu. Korktuğu başına gelip de içlerinden biri kaçtığında iki inşaat işçisini öldürmüş ve birini de yaralamıştı. Bu olaydan sonra ziyaretçi köşkü parmaklıklı kapılar, geniş çitler ve tavlanmış camlarla korumaya alınmıştı. Raptor kafesleri ise yeni kazaları önlemek için elektronik cihazlarla yeniden inşa edilmişti.

Muldoon tüm bu önlemlerin yanı sıra bir de silah donanımı istiyordu. Omuzda taşınan TOW roketatarlardan getirilmesi şarttı. Avcılar dört tonluk Afrika filini alt etmenin ne kadar zor olduğunu bilirdi —ve bazı dinozorlar on kat daha ağırdı— Yönetim tekliften ürkmüştü, adanın hiçbir yerinde silah görmek istemiyorlardı. Muldoon işi bırakmak ve basına gitmekle tehdit edince anlaşmaya varmışlardı. Sonunda özel imalat iki adet lazer güdümlü roketatarın bodrum katında kilitli bir odaya konulmasına izin verilmişti. Odanın anahtarları sadece Muldoon'ın kontrolündeydi.

Muldoon'ın şu anda oynadığı anahtarlar da o anahtarlardı.

"Ben aşağı iniyorum" dedi Muldoon.

Kontrol ekranlarını izleyen Arnold başıyla onayladı. Land Cruiserlar tepede durmuş T-rex'in ortaya çıkmasını bekliyordu.

"Hey! Gelirken bana bir Cola getir!" diye seslendi Dennis Nedry.

***

Grant arabada sessiz sakin bekliyordu. Şimdi keçi daha kuvvetli ve ısrarlı meliyordu. İpini çekiştirerek ordan oraya koşuşturup duruyordu. Grant telsizden Alexis'in telaşla "Keçiye ne olacak? T-rex onu yiyecek mi?" diye sorduğunu duydu.

"Sanırım" dedi bir başka ses ve Ellie telsizi kapadı. Sonra yamaçtan çöp ve çürük kokuları yayıldı.

"İşte bizim oğlan da geldi!" dedi Grant.

"Kız" diye düzeltti Malcolm.

Keçi en yakın ağaçtan otuz metre uzakta, arazinin tam ortasında bağlı duruyordu. Dinozor ağaçların arasında bir yerlerde olmalıydı ama Grant bir süre hiçbir şey göremedi. Sonra çok aşağılara baktığını anladı: palmiye ağaçlarının üst dalları arasında yarı saklanan hayvanın başı yerden altı buçuk metre yüksekteydi.

"Oh! Aman Tanrım!" diye mırıldandı. "Kahrolası hayvan bir apartman kadar büyük!...."

Grant kocaman çenesi ve sivri dişleriyle kırmızımsı kahverengi benekli bir buçuk metre boyundaki muazzam başa baktı. Tyrannosaurus'un çeneleri yalnız bir kere açılıp kapandı. Ama dev hayvan saklandığı yerden daha çıkmamıştı.

"Ne bekliyor?" diye mırıldandı Ellie.

Grant tedbiri elden bırakmaksızın düşünüyordu.

"Daha ne kadar bekleyecek?" diye sordu Malcolm.

"Üç ya da dört dakika. Belki..."

Tyrannosaurus muazzam gövdesini gözler önüne sererek sessizce öne atıldı. Dört sıçrayışta keçiyle arasındaki mesafeyi aştı, eğildi ve avının boynunu ısırdı. Meleme durdu. Araziye ağır bir sessizlik çöktü.

Kurbanının üzerine eğilen Tyrannosaurus birden tereddüte düşer gibi oldu. Heybetli başı kaslı boynu etrafında dönerken dört bir yanını kolaçan etti. Gözleri tepede duran Land Cruiserlar'a takıldı kaldı.

"Bizi görebilir mi?" diye sordu Malcolm fısıldayarak.

"Oh, evet!" dedi Regis dahili telsizde. "Bakalım avını gözlerimizin önünde mi yiyecek yoksa alıp götürecek mi?"

Tyrannosaurus tekrar eğildi ve leşi kokladı. Bir kuş öttü, başını huzursuz ve ihtiyatlı bir ifadeyle kaldırdı. Kaçamak bakışlar atarak öne arkaya sallandı.

"Bir kuşa benziyor!" dedi Ellie.

Grant da aynı şeyi düşünüyordu. Tam bir kuş... Velociraptor hakkındaki düşünceleri şimdi onaylanmıştı.

Tyrannosaurus hâlâ tereddütlüydü. "Neden korkuyor?" diye mırıldandı Ellie.

"Belki de bir başka Tyrannosaurus'tan." diye yanıtladı Grant. Aslan ve kaplan gibi büyük etoburlar bir cinayetten sonra ifşa edilmişler gibi ani bir kuşkuya kapılırlardı. On-dokuzuncu yüzyıl zoolojistleri hayvanların yaptıklarından dolayı suçluluk duyduklarını sanıyorlardı. Ama çağdaş bilimadamları başarısızlık oranındaki yükseklik kadar cinayetin ardındaki çabayı —nihai hamleden önceki sabırlı yürüyüşü— de belgelemişlerdi. 'Pençe ve dişteki kırmızı doğa' anlayışı yanlıştı; av genelde kaçıyordu. Bir etobur en sonunda avını alt ettiğinde saldırıp ödülünü çalabilecek bir başka yırtıcıya karşı tedbirli olmak zorundaydı. Bu yüzden de Tyrannosaurus da bir başka Tyrannosaurus'tan korkuyor olmalıydı.

Dev hayvan keçinin üstüne bir kere daha eğildi. Arka ayaklarıyla leşi tutarken dişleriyle de eti parçalıyordu.

"Burada kalacak!" diye mırıldandı Regis. "Mükemmel!"

Tyrannosaurus tekrar başını kaldırdı ve çeneleri arasındaki kanlı etten parçaları kopardı. Land Cruiser'a baktı. Çiğnemeye başladı. Kemiklerin tiksindirici çıtırtılarını duyuyorlardı.

"Öğğ... İğrenç!" dedi Lex.

Gereğinden fazla temkinli davrandığına karar veren Tyrannosaurus en sonunda keçiden arta kalanları ağaçların arasına taşıdı.

"Bayanlar baylar, Tyrannosaurus rex!" dedi teyp, Land Cruiser'ın motoru çalıştı ve yapraklar arasında yavaşça ilerlemeye başladı.

Malcolm arkasına yaslandı. "Müt-hiş!"

Gennaro alnını sildi. Solgun görünüyordu.

KONTROL

Henry Wu kontrol odasına girdiğinde herkes karanlıkta oturmuş telsizdeki konuşmaları dinliyordu.

"... Tanrım, böyle bir hayvan dışarı çıksa onu durdurabilecek hiçbir şey yok!" diyordu Gennaro.

"Hiçbir şey, hiç..."

"Devasa bir hayvan ve doğal hiçbir düşmanı yok..."

"Aman Tanrım, düşündükçe..."

Kontrol odasında oturan Hammond "Kahrolası herifler, hepsi de ne kadar kötümser!" dedi.

"Hâlâ hayvanların kaçabileceklerini mi düşünüyorlar?" dedi Wu. "Anlamıyorum. Çoktan her şeyi kontrol altında tutabildiğimizi görmüş olmalılar. Hayvanlar kadar tüm arazi de bizim esirimiz, sadece bizim..." Omzunu silkti.

Wu paleo-DNA'sı kadar parkın da tümüyle güvenli olduğuna canı gönülden inanıyordu. DNA'da ortaya çıkabilecek her türlü sorun aslında genetik yapıda özgül bir soruna sebep olan küçük kod aksaklıklarıydı: devreye girmeyen bir enzim ya da özgül bir protein. Sorun her ne türde olursa olsun gelecek versiyondaki küçük bir ayarlamayla çözülebilirdi.

Bu arada, Jurassic Park'ın bir yığın sorunu olduğunu da biliyordu ama bunlar temel sorunlar değildi. Kontrol hatası yoktu. Bir hayvanın kaçması kadar ciddi veya önemli değildi. Wu insanların kendisinin böylesine başarısız bir sistemde görev alacağına inanmasını hakaret addediyordu.

"Şu Malcolm..." dedi Hammond soğuk bir sesle. "Her problemin altında o var. En başından beri bize karşıydı,

biliyorsun. Karmaşık sistemlerin kontrol altına alınamayacağı ve doğanın taklit edilemeyeceğini savunan bir teorisi var. Teorisini doğrulamak için parkımızı kullanmaya çalışıyor. Probleminin ne olduğunu bilmiyorum ama... Kahretsin, biz burada sadece bir hayvanat bahçesi kuruyoruz. Dünyanın her yerinde böyle bir yığın park var ve hepsi de gayet güzel çalışıyor. Ama o ya teorisini kanıtlayacak ya da ölecek! Umarım parkı kapatmak konusunda Gennaro'yu kışkırtmaz."

"Bunu yapabilir mi?" diye sordu Wu.

"Hayır" dedi Hammond. "Ama en azından deneyebilir. Deneyebilir ve Japon yatırımcıları korkutup paralarını geri çekmelerini sağlayabilir. Ya da San José hükümetini telaşa sokabilir. Başımıza bela olabilir."

Arnold sigarasını söndürdü. "Bekleyelim ve görelim!" dedi. "Parka güveniyoruz. Bakalım neler olacak..."

Muldoon asansörden çıktı, kapıcıya selam verdi ve bodrum katına inen merdivenlere yöneldi. Işıkları yaktı. Bodrum katı iki düzine Land Cruiser'la doluydu. En sonunda bir kısır döngüye kapılıp adayı turlayacak elektrikli arabalar...

Köşede benzinle çalışan iki Jeep'ten biri duruyordu —diğerini Harding, parkın veterineri, almıştı— bunlar parkın her köşesine girebilecek, hatta hayvanların arasında bile dolaşabilecek araçlardı. Üstlerindeki kırmızı diyagonal çizgi bilinmeyen bir sebepten dolayı Tricratopslar'ı arabalara sadırmaktan alıkoyuyordu.

Muldoon Jeep'i hızla geçerek arka tarafa ilerledi. Silah deposunun çelik kapısında hiçbir levha yoktu. Muldoon kilidi açtı ve ağır kapıyı itti. Silahlar raflara dizilmişti. Bir adet Randler roketatar ve çelik bir kutuyu aldı. İki gri roketi de boş kolunun altına yerleştirdi.

Kapıyı tekrar kilitledikten sonra silahı Jeep'in arka

koltuğuna koydu. Garajı terk ederken uzaklardan gelen şimşek gürültülerini duydu.

"Yağmur yağacak" dedi Ed Regis gökyüzüne bakarak.

Land Cruiserlar Sauropod bataklığının yakınında yeniden durdu. Göl kıyısında bir Apatosaurus sürüsü palmiyelerin üst dallarındaki yaprakları yiyordu. Aynı bölgede diğerlerine oranla daha küçük olan ördek gagalı Hadrosauruslar vardı.

Tabii ki Tim Hadrosauruslar'ın gerçekte küçük olmadıklarını biliyordu. Sorun Apatosauruslar'ın çok büyük olmasındaydı. Uzun boyunları üstünde yer alan küçük başları havada on altı mtreye ulaşıyordu.

"İşte gerçek bir dinozor!" dedi Ed Regis.

"Gördüğünüz hayvanlar genelde Brontosaurus diye bilinir ama asıl adları Apatosaurus'tur." dedi teyp. "Ağırlıkları otuz tonu geçer. Yani bir tek hayvan günümüz fil sürüsüne eşittir. Göl kıyısı boyunca tercih ettikleri bölgenin bataklık olmadığını fark etmişsinizdir. Kitapların söylediklerinin aksine Brontosauruslar bataklıklardan korkar ve kuru toprakları sever."

"Brontosaurus en büyük dinozordur, Lex." dedi Ed Regis. Tim ona karşı çıkmaya tenezzül bile etmedi. Aslında Brachiosaurus üç kat daha büyüktü. Bazı insanlar da Ultrasaurus ve Seismosaurus'un Brachiosaurus'tan bile büyük olduğuna inanıyordu. Seismosaurus yüz ton çekebilirdi!

Apatosauruslar'ın yanında daha küçük Hadrosauruslar arka ayakları üstünde yükselip yaprakları koparıyor ve sonra da tekrar dört ayak üstüne inip yemeklerini yiyorlardı. Böylesine büyük yaratıklara yaraşır şekilde hareket ediyorlardı. Birçok küçük Hadrosaurus yetişkinlerinin etrafında dolanıp ağızlarından düşen yaprakları yiyordu.

"Jurassic Park'ın dinozorları üreyemez" dedi bant kaydı. "Gördüğünüz yavrular birkaç ay önce tarafımızdan

üretilmiştir. Ama yetişkinler yine de küçüklerin beslenmeleriyle ilgilenirler."

Şimşekler çakıyor, gök gürlüyordu. Gökyüzü karanlık, alçak ve tehditkardı.

"Evet, yağmur yağacak." diye tekrarladı Ed Regis.

Araba ilerledi ve Tim yine turun çok hızlı olduğunu, hayvanları daha uzun süre seyretmek istediğini düşünerek dönüp Hadrosauruslar'a baktı. Birden hızla hareket eden soluk yeşil bir hayvan gördü. Sırtında kahverengimsi çizgiler vardı. Tim onu hemen tanımıştı. "Hey! Arabayı durdurun!" diye bağırdı.

"Ne var?" diye sordu Ed Regis.

"Çabuk olun! Arabayı durdurun!"

"Az sonra tarih öncesi hayvanların sonuncusunu, Stegosauruslar'ı göreceğiz." dedi teyp.

"Ne oluyor, Tim?"

"Gördüm! Orada, arazide gördüm onu!"

"Neyi gördün?"

"Raptor! Arazide!"

"Stegosaurus orta Jurasik döneminde yaşayan yüz yetmiş milyon yaşında bir dinozordur" dedi teyp. "Böylesine harikulade hayvanlara Jurassic Park'ta sık sık rastlamanız mümkün."

"Hiç sanmıyorum, Tim" dedi Ed Regis. "Raptor olması mümkün değil."

"Gördüm! Arabayı durdurun!"

Haber Grant ve Malcolm'a da ulaşırken dahili telsizde cızırtılar duyuldu. "Tim bir raptor gördüğünü söylüyor."

"Nerede?"

"Arkada, arazide."

"Geri dönüp bakalım."

"Geri dönemeyiz!" dedi Regis. "Sadece ileri gidebiliriz. Arabalar bu şekilde programlanmış."

"Geri dönemez miyiz?" dedi Grant.

"Üzgünüm ama hayır" diye yanıtladı Ed Regis. "Biliyorsunuz, bu bir gezinti ve..."

"Tim, ben Profesör Malcolm" dedi araya giren ses.

"Ben acıkmaya başlıyorum" dedi Lex.

"Evet, Dr. Malcolm" dedi Tim.

"Şu raptor hakkında bir sorun var. Kaç yaşında olabilir sence?"

"Bugün gördüğümüz bebekten daha büyük." dedi Tim. "Kafesteki yetişkinlerden daha küçük. Yetişkinler iki metre boyundaydı. Bu ise onların yarısı kadar."

"Güzel!" dedi Malcolm.

"Sadece bir saniye için gördüm." dedi Tim.

"Eminim o bir raptor değildi" dedi Ed Regis. "Raptor olması mümkün değil. Othnielialar'dan biridir. Hep çitlerin üstünden atlarlar. Onlarla uğraşmak cehennem azabı gibi bir şey."

"Ben bir raptor gördüğümden eminim!" dedi Tim.

"Açım." dedi Lex. Vızıldanmaya başlamıştı.

Kontrol odasında Arnold Wu'ya döndü. "Çocuk ne gördü dersin?"

"Bana kalırsa Othnielia'ydı."

Arnold başını salladı. "Othnielialar'ı izlemekte zorlanıyoruz çünkü zamanlarının çoğunu ağaçların arasında geçiriyorlar." Aslında Othnielialar hayvanlar üzerinde uyguladıkları titiz denetimin dışında kalan yegane türdü. Bilgisayar, ağaçların arasına girip girip çıkan Othnielialar'ı sık sık kaybediyordu.

"Beni kahreden şey ne biliyor musun?" dedi Hammond. "Mucizevi bir park, olağandışı bir dünya yarattık ama ilk ziyaretçilerimiz muhasebeci gibi davranıp sadece sorunlarla ilgileniyorlar. Mucizeyi yaşamayı akıllarına bile getirmiyorlar!"

"Bu onların problemi" dedi Arnold. "Mucizeyi yaşamaya zorlayamayız onları." Dahili telefon cızırdadı ve birileri bir şeyler söyledi. "John, doktan arıyorum, burası

Anne B. Boşaltma henüz bitmedi ama güneydeki şu fırtına beni endişelendiriyor. Hava iyice kötüleşmeden ayrılsak fena olmaz."

Arnold adanın doğu yakasındaki küçük doka demir atmış yük gemisini gösteren monitöre baktı. Telsiz düğmesine bastı. "Daha ne kadar yükünüz var, Jim?"

"Sadece son üç kutu. Manifestoyu çek etmedim ama iki hafta daha bekleyebileceğinizi sanıyorum. Biliyorsunuz, yeterli manevra alanımız yok ve karadan yüz mil açıktayız."

"Demir alma izni mi istiyorsunuz?"

"Evet, John."

"O malzemeyi istiyorum" dedi Hammond. "Laboratuvar teçhizatı... Onlara ihtiyacımız var!"

"Evet, doğru" dedi Arnold. "Ama rıhtımı koruyacak bir dalgakırana para yatırmak istemeyen sendin. İyi bir körfezimiz yok. Fırtına şiddetlenirse gemi doka çarpar. Böyle kaybolan çok gemi gördüm ben. Bu yüzden bir yığın masraf çıkar: yeni bir gemi, dok tamiri... Üstelik doku bir süre kullanamayız..."

Hammond kabul eder bir ifadeyle elini salladı. "Gitmelerine izin ver."

"İzin verildi, Anne B" dedi Arnold telsize dönerek.

"İki hafta sonra görüşürüz" dedi Jim.

Video monitöründe kıyıdan uzaklaşan geminin güvertesinde çalışan mürettebatı izlediler. Sonra Arnold ana konsolun başına geçti. Land Cruiserlar buhar kaynaklarına yaklaşıyorlardı.

"Şimdi neredeler?" diye sordu Hammond.

"Güneydeki kaynaklarda olmalılar" dedi Arnold. Adanın güney ucunda kuzeydekinden çok daha fazla volkanik faaliyet bulunuyordu. "Yani adanın güney ucundaki Stegosauruslar'ın yakınlarında. Eminim durup Harding'in çalışmalarını da izleyeceklerdir."

STEGOSAURUS

LAND Cruiserlar durduğunda Ellie Sattler buhar kaynakları arasından Stegosaurus'a baktı. Hareketsiz ve sakin, öylece duruyordu. Yanında kırmızı çizgili bir Jeep vardı.

"Kabul etmeliyiz ki çok komik bir görünüşü var" dedi Malcolm.

Stegosaurus hantal bir gövde ve sırtındaki zırh görevi gören pullarla on metre uzunluğundaydı. Bir metrelik kuyruğu tehlikeli bir görünüme sahipti. Ama boynu aptal bir atı anımsatan boş bakışlı küçük bir kafayla bitiyordu.

Tam o sırada hayvanın arkasından bir adam çıktı. "Veterinerimiz Dr. Harding" dedi Regis telsizden. "Stegosaurus'a ilaç vermiş, hareketsiz durmasının sebebi bu. Hasta."

Grant çoktan arabadan inmiş ve hareketsiz Stegosaurus'un yanına gitmişti. Ellie de dışarı çıkıp arkadaki Land Cruiser'dan atlayan çocuklara baktı. "Nesi var?" diye sordu Tim.

"Emin değiller" dedi Ellie.

Stegosaurus'un sırtındaki sert pullar hafif hafif sallanıyordu. Zorlukla nefes alırken garip sesler çıkarıyordu.

"Bulaşıcı mı?" diye sordu Lex.

Hep birlikte hayvanın küçük başının yanına gidip dizlerinin üzerine oturarak ağzına bakan Grant ve veterineri seyretmeye başladılar.

Lex burnunu buruşturdu. "Gerçekten çok büyük! Hem çok kötü kokuyor!"

"Haklısın" dedi Ellie. O da Stegosaurus'un bozuk balık gibi garip bir koku yaydığını fark etmişti. Koku ona bir şeyler hatırlatıyordu. Ama adını koyamıyordu ki! Hem za-

ten şimdiye kadar hiç Stegosaurus koklamamıştı... Belki de bu onun karakteristik kokusuydu. Yine de bazı şüpheleri vardı. Etoburların kuvvetli kokular yaymadıkları bilinirdi. Dışkıları bile pis kokmazdı. Böyle bir kokuşmuşluk ancak otoburlarda olurdu.

"Belki de hasta olduğu için kokuyordur" dedi Lex.

"Belki. Hem veterinerin onu uyuşturduğunu da unutmamak gerek." Stegosaurus'un hareket etmemesinin sebebi buydu. Görünüşe bakılırsa bazı büyük hayvanlar uyuşturulduklarında bile yere düşmüyorlardı. Sadece hareketsiz kalıyorlardı.

"Ellie, şunun diline bak!" dedi Grant.

Koyu pembe dil hayvanın ağzından gevşek gevşek sarkıyordu. Veteriner Ellie'nin küçük gümüşi kabarcıkları iyice görebilmesi için ışık tuttu. "İlginç!" dedi genç kadın.

"Bu hayvanlar bizi çok meşgul ediyor" dedi veteriner. "Sürekli hastalanıyorlar."

"Belirtilerden bahseder misiniz?" dedi Ellie. Dili tırnağıyla kaşıdı. Patlayan kabarcıklardan temiz bir sıvı aktı.

"Öğğ..." dedi Lex.

"Dengesizlik, yön kaybı, güç soluma, ağır ishal" dedi Harding. "Her altı haftada bir görülüyor."

"Devamlı besleniyorlar mı?"

"Oh, evet! Bu boydaki bir hayvanın günde en az 2.5-3 kg. bitki yemesi gerekiyor. Sürekli yemek yiyorlar."

"Öyleyse bitkilerden zehirlenmiş olamaz." dedi Ellie. Zehirli bitkilerle besleniyorlarsa sürekli otlanan hayvanlar sürekli hastalanırlardı, altı haftada bir değil.

"Kesinlikle" dedi veteriner.

"İzin verir misiniz?" dedi Ellie. Veterinerin elinden feneri aldı. "Uyuşturucu gözbebeklerini etkiliyor mu?" diye sordu ışığı hayvanın gözlerine tutarak.

"Evet. Gözbebekleri küçülüyor."

"Ama bunun gözbebekleri büyümüş!" dedi Ellie.

Harding de baktı. Şüphe yoktu: Stegosaurus'un gözbebeği büyümüştü ve üzerine ışık tutulduğunda büzülmüyordu. "Anlamıyorum!" dedi. "İlacın yan etkisi herhalde."

"Evet..." Ellie ayağa kalktı ve çevresine baktı. "Nerede otluyorlar?"

"Beş millik bir alanda."

"Bu bölgede mi?" Yerden fışkıran buharlar ve dağınık kayalıklarla kaplı bir tür açık meradaydılar. Toprak sıcaktı. Akşam saatleriydi ve alçalan gri bulutlar altında gökyüzü pembleşmişti.

"Çoğunlukla bu bölgenin kuzeyinde ve güneyinde." dedi Harding. "Ama hayvanlar buraya nadiren gelirler."

"Peki ne zaman hastalanıyorlar?"

"Genelde bu çevrede dolaştıklarında. Şu özel bölgede."

İlginç bir bilmece diye düşündü Ellie. Zehirlenme belirtilerini nasıl açıklayabilirdi? Otlağın karşı tarafını işaret etti. "Şu alçak, narin çalıları görüyor musunuz?"

"Batı Hindistan leylakları." dedi Harding. "Zehirli olduklarını biliyoruz. Hayvanlar onları yemez."

"Emin misiniz?"

"Evet. Hayvanları monitörle izliyoruz ve emin olmak için dışkılarını bile kontrol ettik. Stegosauruslar leylakları asla yemiyor."

Çin böğürtleni ya da Batı Hindistan leylağı olarak bilinen Melia azedarach bol miktarda zehirli alkaloid içeriyordu. Çinliler bu bitkiyi balık zehri olarak kullanıyorlardı. Ellie kısa bir süre önce meyveleri ve ağaç kabuklarından 'tazelin' adlı yeni bir alkaloid çıkarıldığını bildiren bir yazı almıştı.

"Bu bitkiyi yemiyorlar" diye tekrarladı Harding.

"İlginç" dedi Ellie. "Çünkü aksi takdirde bu hayvanın Melia zehirlenmesinin bütün klasik belirtilerini gösterdiğini söyleyebilirdim: uyuşukluk, mukoza salgılarında kabarcıklar ve gözbebeği büyümesi."

Hardnig omuz silkti. "Bitkileri kontrol edin."

Ellie bitkileri daha yakından incelemek için yanlarına gidip yere eğildi. "Haklısınız" dedi. "Bitkiler sağlıklı, hiçbir ısırık izi yok. Kesinlikle yok!"

"Altı haftalık süreyi unutmayın" dedi veteriner.

"Stegosauruslar buraya ne kadar sıklıkta geliyor?"

"Haftada bir kere" dedi Harding. "Yollarındaki bitkileri yiyerek yaşadıkları bölge etrafında bir daire çiziyorlar. Daireyi de aşağı yukarı bir haftada tamamlıyorlar."

"Ama sadece altı haftada bir hastalanıyorlar?"

"Doğru."

"Sıkıldım!" dedi Lex mızmızlanarak.

"Şşş..." dedi Tim. "Dr. Sattler düşünmeye çalışıyor."

"Yararı yok!" dedi Ellie. "Tıkanıp kaldım." Sonra da yürümeye devam etti.

Lex'in arkasından "Biraz oyun oynamaya ne dersiniz?" dediğini duydu.

Ellie toprağa baktı. Arazi birçok yerde kayalıktı. Okyanusa yakın olmalıyız diye düşündü çünkü soldan bir yerlerden dalgaların sesini duyuyordu. Kayalar arasında böğürtlenler vardı. Belki hayvanlar böğürtlenleri yiyorlardı. Ama bunun hiçbir anlamı yoktu! Batı Hindistan leylağının meyvası son derece acıydı.

"Bir şey buldun mu?" diye sordu yanına gelen Grant.

Ellie içini çekti. "Sadece taş! Sahile yakın olmalıyız çünkü kayalar aşınmış. Ayrıca küçük komik kümeler halinde toplanmışlar."

"Küçük komik kümeler?"

"Her yere dağılmış. Şurda, sağda da bir küme var" dedi Ellie eliyle göstererek.

Gösterir göstermez de neye baktığını anladı. Taşlar aşınmıştı ama okyanusla bir alakası yoktu. Bu taşlar sanki özellikle yerleştirilmiş gibi kümelenmişti. Dökülmüş ya da atılmıştı. Yo, hayır diye düşündü Ellie.

Kursak taşı kümeleri!

Birçok kuş ve timsah sindirim sisteminde kursak denilen kaslı bir kesede toplanan küçük taşlar yutarlardı. Kursağın kaslarıyla ezilen taşlar kart bitkilerin mideye varmadan parçalanmalarını sağlar ve hazmı kolaylaştırırdı. Bazı bilimadamları dinozorların da kursak taşları kullandıklarını düşünüyordu. Bir kere dinozorun dişleri yiyeceklerini çiğnemeye yetecek kadar büyük ve düzgün değildi. Bu yüzden de yiyeceklerini bütün yuttukları ve çiğneme işini kursak taşlarına bıraktıkları öne sürülüyordu. Bazı iskeletler de karın boşluğunda küçük taş kümeleriyle bulunmuştu. Ama hiçbir şey kanıtlanmamıştı ve...

"Kursak taşları" dedi Grant.

"Sanırım haklısın. Bu taşları yutuyorlar, birkaç hafta sonra taşlar düzleşiyor ve o küme çıkarılıp yeni taşlar yutuluyor. Tabii bu arada böğürtlenleri de yutuyorlar ve hastalanıyorlar!"

"Haklı olduğuna hiç şüphem yok!" dedi Grant.

Taş kümelerini eliyle yoklarken paleontolojist içgüdülerini kullanmaya çalışıyordu.

Birden durdu.

"Ellie, şuna bak!"

"Buraya fırlat, dostum! Tam eldivenimin ortasına!" diye bağırdı Lex ve Gennaro da topu attı.

Öylesine sert bir atışla cevap verdi ki adamın eli sızladı. "Kendine gel! Benim elim çıplak!"

"Seni kedi kılıklı seni!" dedi Lex alaylı bir ifadeyle.

Gennaro topu öyle büyük bir öfkeyle attı ki deride çıkardığı sesi duymamak mümkün değildi. "Şimdi daha iyi!" dedi küçük kız.

Dinozorun yanında duran Gennaro bir yandan Malcolm'la konuşuyor, bir yandan da Lex'le oynuyordu. "Nasıl olur da bu hasta dinozor senin teorini doğrular?"

"Tahmin edilmesi hiç de zor değil!" dedi Malcolm.

Gennaro başını salladı. "Teorinin tahmin etmediği bir şey var mı?"

"Bak. Bunun benimle bir alakası yok!" dedi Malcolm. "Bütün mesele kaos teorisi. Ama görüyorum ki kimse matematiğin çözümlerini dinlemek istemiyor. Çünkü insanlık için çok geniş alanları kapsıyor. Heisenberg'in prensibinden veya Godel'in teoreminden bile geniş. Onlar daha çok akademik hesaplar. Filozofik hesaplar. Ama kaos teorisi günlük yaşamı kapsıyor. Bilgisayarların doğuş sebebini biliyor musun?"

"Hayır" dedi Gennaro.

"Buraya yolla!" diye bağırdı Lex.

"Bilgisayarlar ilk defa 1940'ların sonlarında yapıldı çünkü matematikçiler John von Neumann'ın "Bir bilgisayara —birçok değişkeni anında kullanabileceğin bir makinaya— sahipsen hava durumunu tahmin edebilirsin" diyen düşüncesini çok beğenmişlerdi. Nihayet hava durumu insan beyni için bir muamma olmaktan çıkacaktı. Ondan sonraki kırk yıl herkes bu hayale inandı. Tahminin sadece bir hesap işlemi olduğuna inandılar. Elinde yeterince bilgi varsa tahmin edebilirsin. Bu Newton'dan beri sevilen bilimsel bir inanıştır."

"Eee?"

"Kaos teorisi bu eski inanışı silip atar. O, bazı durumlarda hiçbir tahminde bulunulamayacağını söyler. Sadece birkaç günlük hava durumu tahmini yapabilirsin. Uzun süreli hava tahminleri için harcanan tüm para —son on yılda bir milyar dolar— boşa gitti. Ancak bir delinin aklına gelir böyle şeyler, kurşunu altına çevirmeye çalışmak kadar anlamsız. Simyacılara bakıp yaptıklarına gülüyoruz ama gelecek nesiller de aynı şekilde bize gülecek. İmkansızı denedik ve yığınla para harcadık... Çünkü gerçekte kesinlikle tahmin edilemeyecek bir sürü fenomen var."

"Kaos mu söylüyor bunu?"

"Evet... İnsanların bunu ciddiye almamaları çok şaşır-

tıcı." dedi Malcolm. "Hammond'a daha adada toprağı kazmaya başlamadan önce tüm bilgileri verdim. Bir dizi tarih öncesi hayvan üretecek ve sonra da onları bu adaya mı yerleştireceksiniz? Güzel! Hoş bir rüya. Sevimli. Ama planlandığı gibi yürümez. Tıpkı hava durumu gibi tahmin edilemez."

"Bunu ona söyledin mi?" dedi Gennaro.

"Evet. Ayrıca sapmaların nerede ortaya çıkacağını da söyledim. Hayvanların ortama uyum sağlamaları sorunlardan sadece biriydi. Bu Stegosaurus yüz milyon yaşında. Bizim dünyamıza alışık değil. Hava farklı, güneş ışınları farklı, toprak farklı, böcekler farklı, sesler farklı, bitki örtüsü farklı... Her şey farklı. Oksijen hacmi azaldı. Bu zavallı hayvan on bin fit yükseklikte bir insan gibi. Nefes alırken hırıldadığını duymuyor musun?"

"Ya diğer sorunlar?"

"Kabaca parkın yaşam formlarının dağılımını kontrol etme kapasitesi... Çünkü verim tarihi yaşamın tüm engelleri yıktığını söyler. Yaşam özgürdür. Yeni topraklara yayılır. Acıyla, hatta tehlikeyle doludur ama hayat yine de yolunu bulur." Malcolm başını salladı. "Felsefe yapmak istemiyorum ama gerçek bu!"

Gennaro çevresine baktı. Otlağın karşı tarafında duran Ellie ve Grant ellerini sallayıp bağırıyordu.

"Cola'yı getirdin mi?" diye sordu Nedry kontrol odasına dönen Muldoon'a

Muldoon cevap vermeye tenezzül bile etmedi. Doğru monitöre yönelip olanları izlemeye başladı. Telsizden Harding'i dinledi: "— Stegosaurus - nihayet - bulundu -"

"Neler oluyor?" dedi Muldoon.

"Güney uçtalar" dedi Arnold. "Bu yüzden de haberleşmede aksaklıklar oluyor. Bir başka frekanstan ulaşmayı

deneyeceğim. Ama Stegosauruslar'ın derdini anladıklarını söylemeye çalışıyorlar sanırım. Bir tür böğürtlen yiyorlarmış."

Hammond başını salladı. "Sorunların er veya geç çözümleneceğini biliyordum."

"Benim için pek iyi bir şey ifade etmediğini söylemek zorundayım" dedi Gennaro. Bir posta pulundan daha büyük olmayan beyaz parçayı parmak uçlarında zayıf ışığa tuttu. "Emin misin, Alan?"

"Kesinlikle" dedi Grant. "İç yüzeydeki, iç eğimdeki şekillenmelerden anlamak mümkün. Çevirip bakarsan kabaca üçgenler oluşturan kabartma çizgileri görebilirsin."

"Evet, görüyorum."

"Montana'daki sitte üstünde buna benzer şekillere rastladığım iki yumurta bulmuştum."

"Bu parçanın bir dinozor yumurtasının kabuğuna ait olduğunu mu söylüyorsun?"

"Kesinlikle" dedi Grant.

Harding başını salladı. "Bu dinozorlar üreyemez."

"Besbelli üreyebiliyorlar" dedi Gennaro.

"Bir kuş yumurtasıdır belki de" dedi Harding. "Adada düzinelerce kuş türü var."

Grant başını salladı. "Şu eğime bak. Kabuk neredeyse dümdüz. Çok büyük bir yumurtaya ait olmalı. Kabuğun kalınlığını fark etmedin mi? Adada devekuşu yoksa bu bir dinozor yumurtası."

"Ama yumurtlamaları mümkün değil!" diye ısrar etti Harding. "Hayvanların hepsi dişi."

"Bildiğim tek şey bunun bir dinozor yumurtası olduğu" dedi Grant.

"Türünü de söyleyebilir misin?" diye sordu Malcolm.

"Evet." dedi Grant. "Bir Velociraptor yumurtası."

KONTROL

"Kesinlikle saçmalık bu!" dedi Hammond kontrol odasındaki telsizden verilen bilgileri dinlerken. "Bir kuş yumurtası olmalı. Başka bir şey olamaz!"

Telsiz cızırdadı. Malcolm'ın sesi duyuldu. "En iyisi küçük bir test yapalım. Bay Arnold'a sorun bakalım bilgisayar hesaplarına bakabilir mi."

"Şimdi mi?"

"Evet, şimdi." dedi Malcolm. "Dr. Harding'in arabasındaki ekrana gönderebileceğinizi sanıyorum. Bunu da yapar mısınız?"

"Sorun değil." dedi Arnold. Bir süre sonra kontrol odasındaki ekranda yazılar belirdi:

Toplam Hayvan	238		
Türler	Beklenen	Bulunan	Versiyon
Tyrannosaurus	2	2	4.1
Maiasaurus	21	21	3.3
Stegosaurus	4	4	3.9
Triceratops	8	8	3.1
Procompsognathus	49	49	3.9
Othnielia	16	16	3.1
Velociraptor	8	8	3.0
Apatosaurus	17	17	3.1
Hadrosaurus	11	11	3.1
Dilophosaurus	7	7	4.3
Pterosaurus	6	6	4.3
Hypsilophodonthus	33	33	2.9
Euoplocephalid	16	16	4.0
Styracosaurus	18	18	3.9
Callovosaurus	22	22	4.1
Toplam	238	238	

"Umarım tatmin olmuşsunuzdur" dedi Hammond. "Arabanın ekranından izleyebildiniz değil mi?"

"Evet, biz de görüyoruz" dedi Malcolm.

"Her zamanki gibi hesaplar tamam." Hammond'ın sesindeki memnuniyet çok açıktı.

"Şimdi" dedi Malcolm. "Bilgisayarın farklı sayıda hayvan araştırmasını sağlayabilir misiniz?"

"Ne gibi?" diye sordu Arnold.

"İki yüz otuz dokuzu dene!"

"Bir dakika" dedi Arnold kaşlarını çatarak.

Toplam Hayvan	239		
Türler	Beklenen	Bulunan	Versiyon
Tyrannosaurus	2	2	4.1
Maiasaurus	21	21	3.3
Stegosaurus	4	4	3.9
Triceratops	8	8	3.1
Procompsognathus	49	50	??
Othnielia	16	16	3.1
Velociraptor	8	8	3.0
Apatosaurus	17	17	3.1
Hadrosaurus	11	11	3.1
Dilophosaurus	7	7	4.3
Pterosaurus	6	6	4.3
Hypsilophodonthus	33	33	2.9
Euoplocephalid	16	16	4.0
Styracosaurus	18	18	3.9
Callovosaurus	22	22	4.1
Toplam	238	239	

Hammond sandalyesinde dikildi. "Neler oluyor bu kahrolası bilgisayar?"

"Bir başka Procompsognathus daha bulduk!"

"Nerden?"

"Bilmiyorum!"

Telsiz cızırdadı. Malcolm acımasız bir ses tonuyla "Şimdi de bilgisayara üç yüz hayvan aramasını söyleyin!" dedi.

"Neden bahsediyor bu adam?" dedi Hammond sesini yükseterek. "Üç yüz hayvan mı? Neden bahsediyor bu adam?"

"Bir dakika" dedi Arnold. "Bu biraz zaman alır." Düğmelere bastı. Ekranda grafiğin ilk satırı belirdi:

Toplam Hayvan **239**

"Ne yapmaya çalıştığını anlayamıyorum!" dedi Hammond.

"Korkarım ben anlıyorum" dedi Arnold. Ekrana bakıyordu. İlk satırdaki rakam durmadan yükseliyordu:

Toplam Hayvan **244**

"İki yüz kırk dört mü? Neler oluyor?" dedi Hammond.

"Bilgisayar parktaki hayvanları sayıyor" dedi Wu. "Bütün hayvanları!"

"Daha önceleri de aynı şeyi yaptığını sanıyordum!" Hammond hızla arkasına döndü. "Nedry! Yine mi bozdun sistemi?"

"Hayır" dedi Nedry kafasını bile kaldırmadan. "Bilgisayar sayma işlemini hızlandırmak için operatörün beklenen hayvan sayısını girmesine izin verir. Ama bu bir rahatlıktır, kusur değil."

"Haklı." dedi Arnold. "Biz her zaman sadece iki yüz otuz sekiz sayısını temel aldık çünkü daha fazlasını beklemiyorduk."

Toplam Hayvan 262

"Durun biraz!" dedi Hammond. "Bu hayvanlar üreyemez. Bilgisayar tarla farelerini falan sayıyor olmalı."

"Bana da öyle geliyor" dedi Arnold. "Görüntü takibinde bir hata var bence. Ama kısa sürede öğreniriz neler olduğunu."

Hammond Wu'ya döndü. "Üreyemezler, değil mi?"

"Hayır, üreyemezler."

Toplam Hayvan 270

"Peki bu hayvanlar nereden geliyor?" diye sordu Arnold.

"Tanrı bilir?!" dedi Wu.

Kontrol odasına derin bir sessizlik çökmüştü. Rakamların durmadan yükselmesini izlerken çıt çıkmıyordu.

Toplam Hayvan 283

Telsizden Gennaro'nun "Kahretsin, daha kaç tane var!" dediği duyuldu.

"Acıktım! Ne zaman döneceğiz eve?" dedi küçük kız.

"Çok yakında, Lex."

Tam o sırada ekranda bir hata mesajı belirdi:

HATA: Araştırma Parametresi: 300 Hayvan Bulunamadı

"Hata!" dedi Hammond başını sallayarak. "Böyle olacağını biliyordum. Başından beri bir hata olduğunu hissediyordum!"

Ama bir süre sonra ekranda yazılar belirdi:

Toplam Hayvan	292		
Türler	Beklenen	Bulunan	Versiyon
Tyrannosaurus	2	2	4.1
Maiasaurus	21	22	??
Stegosaurus	4	4	3.9
Triceratops	8	8	3.1
Procompsognathus	49	65	??
Othnielia	16	23	??
Velociraptor	8	37	??
Apatosaurus	17	17	3.1
Hadrosaurus	11	11	3.1
Dilophosaurus	7	7	4.3
Pterosaurus	6	6	4.3
Hypsilophodonthus	33	34	??
Euoplocephalid	16	16	4.0
Styracosaurus	18	18	3.9
Callovosaurus	22	22	4.1
Toplam	238	292	

Telsiz cızırdadı. "İşte işlemlerinizdeki hata!" dedi Malcolm. "Sadece beklenen dinozor sayısını hesapladınız. Kaybolan hayvanlar hakkında endişeliydiniz ve işlemleriniz beklenen sayının altına inip inmediğinizi gösteriyordu. Sorun beklenen hayvandan daha fazlasına sahip olmanızdı oysa!"

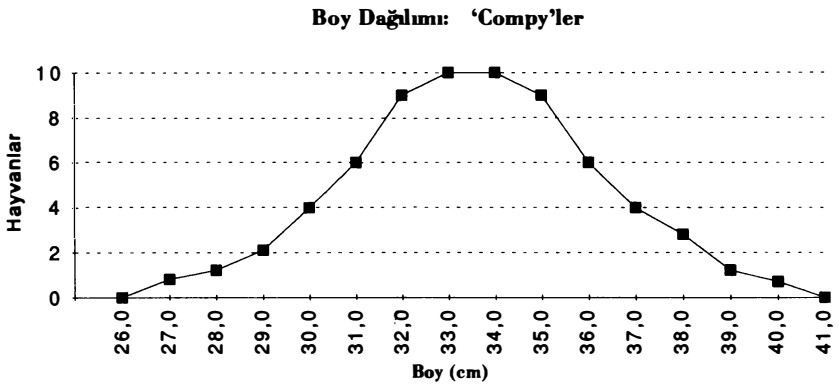
"Tanrım!" dedi Arnold.

"Daha fazlası diye bir şey olamaz!" dedi Wu. "Kaç hayvan ürettiğimizi biliyoruz. Daha fazlası olamaz!"

"Korkarım yanılıyorsun, Henry." dedi Malcolm. "Üreyebiliyorlar."

"Hayır!"

"Grant'ın bulduğu yumurta kabuğunu kabul etmesen bile kendi verilerini kanıt olarak kullanabilirsin. Compylerin boy ve ağırlık grafiklerine bir bak. Arnold sana yardım edecektir."

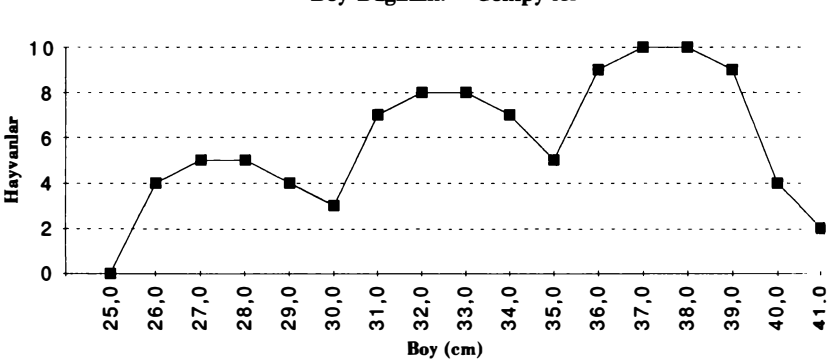
"Dikkatini çeken herhangi bir şey yok mu?" diye sordu Malcolm.

"Bu bir Poisson dağılımı." dedi Wu. "Normal eğim."

"Compyler'i adaya üç grupta yerleştirdiğini söylememiş miydin? Altı aylık sürelerle?"

"Evet..."

"Öyleyse her farklı grup için ayrı eğrilere sahip bir grafik elde etmeliydiniz." dedi Malcolm klavyenin tuşlarına basarken. "İşte bunun gibi."

"Ama sizin grafiğiniz farklı!" dedi Malcolm. "Elinizdeki grafik çoğalan bir topluluğun grafiği. Compyler yumurtluyor!"

Wu başını salladı. "Nasıl?"

"Yumurtluyorlar... tıpkı Othnielia, Maiasaurus, Hypsy ve Velociraptorlar gibi..."

"Tanrım!" dedi Muldoon. "Parkta özgürce dolaşan raptorlar!"

"O kadar da kötü değil" dedi Hammond ekrana bakarak. "Sadece üç kategoride artış var... beş kategoride... İkisindeki çok küçük."

"Neden bahsediyorsun sen?" dedi Wu bağırarak. "Bunun ne anlama geldiğini bilmiyor musun?"

"Tabii ki biliyorum, Henry!" dedi Hammond. "Sistemi bozmuşsunuz!"

"Kesinlikle hayır."

"Parkta yumurtlayabilen bir yığın dinozor var, Henry."

"Ama hepsi de dişi!" dedi Wu. "İmkansız. Bir hata olmalı. Şu sayılara baksanıza. Büyük hayvanlarda, Maiasaurus ve Hypsyler'de küçük artışlar. Küçük hayvanlarda ise büyük artışlar. Hiçbir anlamı yok. Bir hata olmalı."

Telsiz cızırdadı. "Kesinlikle hayır!" dedi Grant. "Bana kalırsa bu rakamlar yumurtlamanın gerçekleştiğini kanıtlıyor. Adanın çevresinde yedi değişik sitte..."

YUMURTLAMA SİTLERİ

Gökyüzü gittikçe kararıyordu. Uzaklarda bir yerlere yıldırım düştü. Grant ve diğerleri Jeep'in kapılarına dayanmış kontrol panelindeki ekrana bakıyorlardı. "Yumurtlama sitleri mi?" dedi Wu telsizden.

"Yuvalar..." dedi Grant. "Ortalama kuluçkanın sekiz-on iki yumurta içerdiği kabul edilirse bu veriler compyler'in iki yuvası olduğunu gösterir. Raptorların da iki yuvası var. Othnielialar'ın bir, hypsy ve Maiasauruslar'ın da yine birer tane..."

"Neredeler peki?"

"Onları bulmak zorundayız" dedi Grant. "Dinozorlar yuvalarını kapalı yerlerde kurarlar."

"Ama neden büyük hayvanlar bu kadar az?" diye sordu Wu. "Mademki bir Maiasaurus'un sekiz-on iki yumurtalık yuvası var sekiz-on iki yeni Maiasaurus doğmalıydı. Bir tane değil."

"Doğru" dedi Grant. "Ama parkta özgürce dolaşan raptorlar ve compyler büyük bir ihtimalle daha büyük hayvanların yumurtalarını yiyorlardır -hatta belki de yeni doğmuş bebeklerini..."

"Ama böyle bir olaya hiç rastlamadık." dedi Arnold.

"Raptorlar gececidir. Park geceleri de gözetleniyor mu?" dedi Grant.

Uzun bir sessizlik oldu.

"Hiç sanmıyorum." dedi Grant.

"Yine de çok anlamsız." dedi Wu. "Bir-iki yuvada fazladan elli hayvanı beslemek imkansız."

"Hayır" dedi Grant. "Bence başka şeyler de yiyorlar. Belki küçük kemirgenleri. Fare ve sıçanları..."

Bir sessizlik daha oldu.

"Dur da tahmin edeyim." dedi Grant. "Adaya ilk geldiğinizde farelerle başınız dertteydi. Ama zamanla sorun kendiliğinden çözüldü."

"Evet. Doğru..."

"Ve sebebini araştırmak aklınıza bile gelmedi."

"Eee... Düşündük ki..." diye başladı Arnold.

"Ama bak, hayvanların dişi olduğu gerçeğini değiştiremezsin." dedi Wu. "Üremeleri mümkün değil!"

Grant da bu konuda düşünüyordu. Kısa bir süre önce duyduğu ilginç bir Batı Alman araştırmasının bu soruya cevap bulduğunu sanıyordu. "Dinozor DNA'sını ürettiğinizde eksik parçalar üzerinde çalışıyordunuz, doğru mu?"

"Evet" dedi Wu.

"Diziyi tamamlamak için başka türlerden DNA parçaları almanız gerekti mi?"

"Bazen evet." dedi Wu. "Başarmanın tek yolu buydu."

"Hangi türler?"

"Duruma göre değişiyordu. DNA dizilerine son şekillerini vermek için bazı eklemeler yapıyorduk. Bu yüzden bazen kuş DNA'sı ve bazen de sürüngen DNA'sı kattık."

"Hiç amfibi DNA'sı kulandınız mı? Özellikle kurbağa DNA'sı?"

"Olabilir. Kontrol etmem lazım."

"Et öyleyse!" dedi Grant. "Sanırım cevabı bulacaksınız."

"Kurbağa DNA'sı mı? Neden?" diye sordu Malcolm.

"Bakın, tüm bunlar çok ilginç ama esas soruyu unutuyoruz" dedi Gennaro sabırsızca. "Adayı terk eden hayvan var mı?"

"Bu verilerle bir şey söylemek mümkün değil" dedi Grant.

"Peki nasıl öğreneceğiz bunu?"

"Sadece bir yol var" dedi Grant. "Dinozor yuvalarını bulacağız, inceleyeceğiz ve kalan yumurta parçalarını sa-

yacağız. Böylece yumurtalardan kaç hayvan çıktığını belirleyebiliriz. Sonra da eksik varsa tespit ederiz."

"Yine de eksik hayvanlar doğal koşullardan mı öldüler ya da adadan mı kaçtılar bilemezsin" dedi Malcolm.

"Haklısın" dedi Grant. "Ama bir yerlerden başlamak zorundayız. Ayrıca nüfus grafiklerini derinlemesine inceleyerek daha fazla bilgi alabileceğimizi düşünüyorum."

"O yuvaları nasıl bulacağız?"

"Bilgisayardan yardım alabileceğimizi sanıyorum" dedi Grant. "Aslında önümüzdeki yirmi dört ile otuz altı saat arasında adayı mükemmelen kontrol edebiliriz."

"Geri dönelim artık!" dedi Lex. "Acıktım."

"Evet, gidelim" dedi Grant kıza gülümseyerek. "Büyük sabır gösterdin."

"Yirmi dakika içinde yemeğe oturabiliriz" dedi Ed Regis Land Cruiserlar'a yönelerek.

"Ben biraz daha burada kalıp Dr. Harding'in kamerasıyla Stegosaurus'un resimlerini çekeceğim" dedi Ellie. "Şu ağzındaki kabarcıklar yarına kadar iyileşir mi?"

"Ben geri dönmek istiyorum" dedi Grant. "Çocuklarla beraber gideceğim."

"Ben de" dedi Malcolm.

"Sanırım ben kalacağım." dedi Gennaro. "Dr. Sattler'la Harding'in Jeep'ine atlar geliriz."

"Güzel, hadi gidelim."

Yürümeye başladılar. "Bizim avukat neden kalıyor acaba?" diye sordu Malcolm.

Grant omuz silkti. "Dr. Sattler'la ilgili bir şey olmalı."

"Gerçekten mi? Şort ve bacaklar ha!"

"Daha önce de oldu." dedi Grant.

Land Cruiserlar'ın yanına geldiklerinde Tim "Bu sefer Dr. Grant'la öndeki arabaya binmek istiyorum" dedi.

"Maalesef Dr. Grant'la konuşmamız gerekiyor" dedi Malcolm.

"Sadece oturup dinlerim, hiç konuşmam!" dedi Tim.

"Özel bir konuşma olacak" diye ısrar etti Malcolm.

"Boş ver, Tim." dedi Ed Regis. "Bırak onlar arkadaki arabada otursun. Biz birinci arabayı alırız ve sen de gece gözlüklerini kullanırsın. Daha önce hiç kullanmış mıydın, Tim?"

"Hayır" dedi Tim başını sallayarak.

"Bunlar karanlıkta da görmeni sağlayan çok hassas CCD'li gözlüklerdir."

"Harika!" dedi Tim ve ilk arabaya yöneldi.

"Hey!" diye çıkıştı Lex. "Ben de kullanmak istiyorum!"

"Hayır!" dedi Tim.

"Haksızlık! Haksızlık! Her şeyi sen yapıyorsun, Timmy!"

Ed Regis arabaya binmelerini izledi ve Grant'a "Dönüş gezisinin nasıl olacağını tahmin edebiliyorum" dedi. "Arabalar arasındaki telsizi kapatmak istiyorsunuzdur. Düğme şurada, kontrol panelinin altında." Yerini gösterdi. "Arabalar otomatik olarak hareket edecektir. Yolculuk yirmi dakika içinde son bulur."

Grant ve Malcolm ikinci arabaya bindi. Birkaç yağmur damlası ön camı ıslatmıştı. "Hadi gidelim" dedi Ed Regis. "Akşam yemeği için sabırsızlanmaya başladım. Yanında güzel bir muz likörüne de hayır demem hani! Ya siz? Likör kulağa hoş geliyor değil mi?" Parmaklarını arabanın metal panelinde tıkırdatıyordu. "Kampta görüşürüz" dedi ve diğer arabaya koşup ön koltuğa atladı.

Kontrol panelinde kırmızı bir ışık göz kırptı. Land Cruiserlar hafif bir uğultuyla harekete geçti.

Kaybolmaya yüz tutmuş gün ışığının altında geri dönerlerken Malcolm garip bir şekilde hafiflemiş hissediyordu kendisini. "Haklı çıkmak mutlu etmiştir seni" dedi Grant.

"Aslına bakarsan biraz korkuyorum. Çok tehlikeli bir noktada olduğumuzu düşünüyorum."

"Neden?"

"Bir önsezi."

"Matematikçiler önseziye inanır mı?"

"Kesinlikle. Önsezi çok önemli. Aslında kırıkları düşünüyordum" dedi Malcolm. "Kırıklar hakkında bilgin var mı?"

Grant başını salladı. "Hayır, yok."

"Kırıklar bir tür geometridir ama okullarda öğretilen basit Öklid geometrisinin —kareler, küpler ve küreler— aksine kırık geometri doğal dünyadaki objeleri tanımlar. Dağlar ve bulutlar kırık şekillerdir. Yani kırıklar muhtemelen gerçeğe bağlıdır. Bir şekilde...

Maldelbrot geometrik araçlarıyla önemli bir buluş yaptı. Objelerin farklı kademelerde hemen hemen özdeş göründüklerini buldu."

"Farklı kademeler de neyin nesi?" diye sordu Grant.

"Mesela, uzaktan görünen büyük bir dağın engebeli bir dağ şekli vardır. Daha yaklaşırsan ve büyük dağın küçük bir tepesini incelersen aynı dağ şeklini görürsün. Aslına bakarsan mikroskopla görebileceğin çok küçük taş zerrelerine kadar kademe kademe insen de büyük dağın aynı temel kırık şekliyle karşılaşırsın."

"Bunun seninle ne ilgisi olduğunu anlayamadım" dedi Grant. Esnedi. Volkanik buharlardan yayılan sülfür kokusunu duydu. Yolun sahile ve okyanusa bakan, sahil şeridinin yakınlarında uzanan bölümüne gelmişlerdi.

"Bu senin bakış açına bağlı" dedi Malcolm. "Mandelbrot en küçükten en büyüğe uzanan bir benzerlik buldu. Bu kademe benzerliği olaylar için de geçerli."

"Olaylar?"

"Pamuk fiyatlarını ele al." dedi Malcolm. "Pamuk fiyatlarının yüz yıl gerilere giden kayıtları var. Fiyatlardaki dalgalanmaları incelediğinde günlük grafiğin temelde yıllık grafiğe, hatta on yıllık grafiğe benzediğini göreceksin. Olayların ardındaki gerçek de bu. Bir gün bütün bir ya-

şam gibidir. Bir şey yapmakla başlarsın ama başka bir şeyle bitirirsin, bir iş yapmayı planlarsın ama başaramazsın... Yaşamının sonunda da tüm varlığın aynı tesadüfi niteliği taşır. Tüm yaşamın tek bir günle aynı şekle sahiptir."

"Sanırım bunu olayları algılama yollarından biri olarak kabul edebiliriz." dedi Grant.

"Hayır!" diye karşı çıktı Malcolm. "Bu, olayları algılamanın tek yolu. En azından gerçeğe uzanan tek doğru yol. Görüyorsun, benzerliğin kırıklığı fikri bir tür geriye dönüş, bir tekrarlama görüntüsü içinde ortaya çıkar ki bu da olayların tahmin edilemeyeceğini gösterir. Birdenbire değişebilir ve hiçbir uyarıda bulunmaz."

"Tamam..."

"Ama biz ani değişiklikleri olayların normal düzeni dışında meydana gelen bir şeymiş gibi düşünmeye programlanmışız. Bir kaza, araba çarpması gibi... Kontrolümüz dışındaki bir şey, ölümcül bir hastalık gibi... Ani, radikal, gerçekdışı değişiklikleri varoluşumuzun önemli parçalarından biri olarak kabul etmeyiz. Ama gerçek bu. Kaos teorisi de bize fizikten bilim-kurguya her şeyde doğruluğunu kabul ettiğimiz düz doğrusallığın gerçekte varolmadığını öğretir." dedi Malcolm. "Doğrusallık dünyayı görmenin yapay yoludur. Gerçek hayat bir gerdanlıktaki boncuklar gibi birbiri ardına gelen bağımlı olaylar zinciri değildir. Hayat bir olayın tümüyle tahmin edilemeyen, hatta yok eden bir yöntemle kendisini izleyen olayı değiştirdiği bir rastlantılar dizisidir." Malcolm arkasına yaslanıp birkaç metre ilerdeki diğer arabaya baktı. "Kainatımızın yapısı hakkındaki derin gerçek işte budur. Ama bilinmeyen bir sebepten dolayı gerçekliğini reddetmekte ısrarlıyız."

Tam o anda arabalar sarsılarak durdu.

"Ne oluyor?" diye sordu Grant.

Öndeki arabada çocukların okyanusu işaret ettiklerini gördü. Grant Puntarenas yolundaki yük gemisinin karanlık silutini seçebildi.

"Neden durduk?" dedi Malcolm.

Grant telsizi açtı ve küçük kızın heyecanla "Şuraya bak, Timmy! Görüyor musun, tam şurada!" dediğini duydu.

Malcolm da gemiye baktı. "Gemiden mi bahsediyorlar?"

"Görünüşe bakılırsa evet."

Ed Regis öndeki arabadan atlayıp yanlarına koştu. "Üzgünüm." dedi. "Ama çocuklar heyecalandılar. Dürbününüz var mı?"

"Ne yapacaksın?"

"Küçük kız gemide bir şeyler gördüğünü söylüyor. Hayvana benzer bir şeyler..." dedi Ed Regis.

Grant dürbünü alıp dirseklerini Land Cruiser'ın açık camına dayadı. Yük gemisinin uzun siluetini gözden geçirdi. Öylesine karanlıktı ki güçlükle görebiliyordu; alacakaranlıkta geminin ışıkları pırıl pırıl yanıyordu.

"Bir şey görebildin mi?" diye sordu Regis.

"Hayır" dedi Grant.

"Aşağıda" dedi Lex telsizden. "Aşağı bak!"

Grant dürbünü biraz eğip su seviyesinin hemen üstündeki bölüme baktı. Yük gemisi geniş bir bordoya sahipti. Ama bu karanlıkta daha fazlasını söylemek mümkün değildi.

"Hayır, hiçbir şey yok..."

"Ben görebiliyorum!" dedi Lex sabırsızca. "Kıç tarafta. Kıç tarafına bak!"

"Bu ışıkta nasıl görebilir?" dedi Malcolm.

"Çocuklar her zaman görebilirler." dedi Grant. "Çok keskin gözleri vardır."

Dürbünü yavaşça kıça yöneltti ve birden hayvanları gördü. Oynayıp zıplıyorlardı. Çok kısa bir süre için görmüştü ama bu soluk ışıkta bile havada sallanan kuyrukla-

rıyla elli santim boyunda, dimdik duran hayvanları tanımlayabilirdi.

"Şimdi görüyor musun?" diye sordu Lex.

"Görüyorum." dedi Grant.

"Ne olduklarını söyleyebilir misin?"

"Raptorlar." dedi Grant. "En az iki tane. Belki daha fazla. Genç raptorlar!"

"Aman Tanrım!" dedi Ed Regis. "Bu gemi anakaraya gidiyor!"

Malcolm omuz silkti. "Telaşa gerek yok. Kontrol odasını arayıp gemiyi geri çağırmalarını söyleyin."

Ed Regis kontrol panelindeki telsizi eline aldı. Frekanslarla oynadıkça hep aynı vızıltılar, ıslıklar ve cızırtılarla karşılaşıyordu. "Bu telsizde bir şey var!" dedi. "Çalışmıyor..."

Öndeki Land Cruiser'a koştu. İçine atladığı gibi telsize uzandı. Sonra da arkasını dönüp iki adama çaresizce baktı. "İki telsizin de bir problemi var." dedi. "Kontrol odasına ulaşamıyorum!"

"Öyleyse yolumuza devam edelim." dedi Grant.

Kontrol odasındaki Muldoon parka bakan büyük camın önünde duruyordu. Saat yedide adadaki kuvars projektörler yanıyor ve tüm arazi güneye kadar uzanan parıltılı bir mücevhere benziyordu. Günün en güzel saatiydi bu. Telsizlerdeki statik cızırtıyı duydu.

"Land Cruiserlar yine yola koyuldu." dedi Arnold. "Eve dönüyorlar."

"Peki neden durdular?" diye sordu Hammond. "Hem niye konuşamıyoruz onlarla?"

"Bilmiyorum." dedi Arnold. "Bağlantı kurmaya çalışıyorum." Frekansları kontrol etti ama sadece statik bir uğultuyla karşılaştı. "Belki de arabalardaki telsizler kapalıdır."

"Büyük bir ihtimalle fırtınanın işidir bu" dedi Muldoon. "Fırtına parazite yapıyordur."

"Yirmi dakika içinde burada olurlar" dedi Hammond.

"En iyisi alt katı arayıp yemeği hazırlamalarını söyleyin. Çocuklar çok acıkmıştır."

Arnold telefonu kaldırdı ve statik bir cızırtıyla karşılaştı. "Bu da ne? Neler oluyor?"

"Tanrım, kapatın şunu!" dedi Nedry. "Veri akışını bozacaksınız!"

"Bütün telefon hatları sen de mi? İç hatları da mı aldın?"

"Dışarıyla irtibat kurabileceğim bütün hatları aldım." dedi Nedry. "Ama iç hatları kullanabilirsiniz."

Arnold düğmelere teker teker bastı. Ama hatlarda sadece ve sadece cızırtılar, ıslıklar ve hışırtılar duyuluyordu.

"Bana kalırsa hepsini almışsın!"

"Üzgünüm" dedi Nedry. "Gelecek bağlantıdan sonra birkaçını sizin için temizlerim ama on beş dakika kadar beklemek zorundasınız." Esnedi. "Benim için çok uzun bir haftasonu olacak. Sanırım şu Cola'yı hemen şimdi alacağım?" Omuz çantasını aldı ve kapıya yöneldi. "Konsoluma sakın dokunmayın!"

Kapı kapandı.

"Sersem!" dedi Hammond.

"Evet ama sanırım ne yaptığını biliyor." dedi Arnold.

****

Yolun kenarındaki volkanik buhar bulutları parlak kuvars ışıklarında puslu gökkuşakları oluşturuyordu. Grant telsize "Geminin anakaraya varması ne kadar sürer?" diye sordu.

"On sekiz saat" dedi Ed Regis. "Biraz fazla, biraz eksik. Ama on sekiz saat." Saatine baktı. "Yarın sabah on bir civarında demir atar."

Grant kaşlarını çattı. "Sen ve ben telsizle konuşabiliyoruz ama kontrol odasıyla bağlantı kuramıyoruz!"

"O kadar uzağa ulaşamıyoruz."

"Ya Harding? Onu buldun mu bari?"

"Hayır, denedim ama bulamadım. Ona ulaşabilirdik ama telsizini kapatmış olmalı."

Malcolm kafasını sallıyordu. "Demek ki gemideki hayvanları bizden başka kimse bilmiyor!"

"Birilerine ulaşmaya çalışıyorum" dedi Ed. "Kahretsin, o hayvanlar anakaraya çıkmamalı!"

"Kampa dönmemiz ne kadar sürer?"

"Bu noktadan itibaren on altı-on yedi dakika" dedi Ed Regis.

Gece bütün yol büyük projektörlerle aydınlatılıyordu. Grant'a sanki parlak yeşil bir yaprak tünelinin arasından geçiyorlarmış gibi geliyordu. Ön cam iri yağmur damlalarıyla gölgeleniyordu.

Grant, Land Cruiserlar'ın yavaşladığını hissetmişti ki durdular. "Peki şimdi neler oluyor?"

"Durmak istemiyorum, neden durduk?" diye söylendi Lex.

Sonra birden bütün projektörler söndü. Yol karanlığa gömüldü. "Hey!" diye bağırdı Lex.

"Bir elektrik kesintisi" dedi Regis. "Eminim ışıklar bir-iki dakika içinde geri gelir."

"Kahretsin!" dedi Arnold monitörlere bakarak.

"Ne oldu?" diye sordu Muldoon. "Gücü mü kaybettik yoksa?"

"Evet ama sadece arazide. Bu binanın içinde her şey mükemmelen işliyor. Ama dışarda, parkta güç yok oldu. Işıklar, TV kameraları, her şey..." Video kameraları simsiyahtı, sadece ekranlar parlıyordu.

"Ya Land Cruiserlar?"

"Tyrannosaurus otlağının yakınlarında bir yerlerde durdular."

"Bakım Servisi'ni ara ve elektriklerin geri gelmesini sağla" dedi Muldoon.

Arnold telefonlardan birini kaldırdı ve yine aynı cızırtıyla karşılaştı. Nedry'nin bilgisayarları birbirleriyle konuşuyordu. "Telefon yok. Ah şu kahrolası Nedry! Nedry! Hangi cehennemde bu adam?"

Dennis Nedry üstünde DÖLLEME yazan kapıyı açtı. Adada tüm güç devre dışı kaldığına göre güvenlik kartı kilitleri de zararsız hale getirilmişti. Binadaki her kapı bir dokunuşla açılıyordu.

Jurassic Park'ın arıza listesinde güvenlik sistemi problemleri önemli bir yer tutuyordu. Nedry birilerinin bunun bir arıza olmadığını —bu şekilde programlandığını— anlayıp anlamadığını merak ediyordu. Klasik tuzağı Nedry de ihmal etmemişti. Büyük bilgisayar sistemlerini programlayanların çok azı kendileri için gizli bir girişin cezibesine karşı koyabilirdi. Bu kısmen bir sağduyu meselesiydi: Beceriksiz bir adam sistemi kilitlerse —ve sonra da seni yardıma çağırırsa— her zaman içeri girebilir ve karmaşayı çözebilirdin. Ayrıca bir imza olarak da kabul dilebilirdi: Ben buradaydım, bunu ben yaptım gibi...

Diğer bir yandan gelecek için bir sigortaydı: Jurassic Park projesi Nedry'nin canını sıkıyordu; programın sonlarına doğru InGen sistemde büyük değişiklikler istemiş ama orijinal kontratta bulunduklarını iddia ederek ek ücret ödemekten kaçınmıştı. Dava açmak tehlikeliydi; diğer müşterilere gönderilmek üzere Nedry'nin güvenilmezliği hakkında mektuplar yazılmıştı... Resmen şantaj yapılıyordu ve en sonunda Nedry Hammond'ın istediği değişiklikleri yapmak zorunda kaldı.

Ama daha sonra Biosyn'de çalışan Lewis Dodgson onunla temas kurduğunda Nedry'nin dinlemek için yete-

rince bahanesi ve sebebi vardı. Hatta Jurassic Park güvenliğine kolayca girebileceğini söyleyecek kadar öfkeliydi. Her sisteme, her odaya, parktaki her yere girebilirdi. Çünkü programı bu şekilde yapmıştı.

Dölleme odasına girdi. Laboratuvar boştu, tahmin ettiği gibi tüm personel yemekteydi. Omuz çantasının fermuarını açtı ve traş köpüğü tüpünü çıkardı. Tabanın vidalarını açtı ve tüpün içten silindirik oluklara bölünmüş olduğunu gördü.

Yalıtılmış eldivenlerini giyip kapağında MİNİMUM — 10°K BİYOLOJİK NUMUNE yazan dev dondurucuyu açtı. Dondurucu yerden tavana kadar yükselen raflarıyla küçük bir ayakkabı dolabına benziyordu. Rafların çoğunda plastik torbalarda ayıraçlar ve sıvılar vardı. Karşı duvarda ağır seramik kapısıyla daha küçük bir nitrojen soğutucusu duruyordu. Onu da açtı ve ortaya beyaz sıvı nitrojen dumanı içinde bir dizi küçük tüp çıktı.

Embriyolar türlerine göre yerleştirilmişti: Stegosaurus, Apatosaurus, Hadrosaurus, Tyrannosaurus... Embriyoların her biri ince cam bir kutunun içine konmuş, gümüş folyeye sarılmış ve polilenle tıpalanmıştı. Nedry içlerinden ikisini kaptığı gibi traş köpüğü tüpünün içine attı.

Sonra tüpün tabanındaki vidaları sıkıştırdı ve kapağı döndürdü. İçindeki gaz ıslıklar çalarak serbest kalırken tüp elleri arasında dondu. Dodgson soğutucunun etkisinin otuz altı saat süreceğini söylemişti. San José'ye geri dönmek için fazlasıyla zamanı vardı.

Nedry dondurucuyu terk edip ana laboratuvara geçti. Tüpü çantasına atıp fermuarını çekti.

Koridora çıktı. Embriyoları çalmak iki dakikasını bile almamıştı. Kontrol odasındakilerin neler olduğunu anlamaya başladıklarında içine düşecekleri dehşeti hayal edebiliyordu. Tüm güvenlik kodları birbirine girmiş ve tüm telefon hatları tıkanmıştı. Bu karmaşayı Nedry'nin yardımı olmaksızın çözmeleri saatlerini alırdı ama o sa-

dece birkaç dakika içinde kontrol odasına dönecek ve her şeyi yerli yerine koyacaktı.

Hem kimse ondan ve yaptıklarından şüphelenmeyecekti.

Dennis Nedry sırıtarak zemin katına indi, kapıcıya selam verdi ve bodrum katına giden merdivenlere yöneldi. Sıra sıra Land Cruiserlar'ı geçip duvarın yanına park edilmiş Jeep'e yaklaştı. Arabaya binerken arka koltukta gri garip bir tüp gördü. Kontak anahtarını çevirip Jeep'i çalıştırırken bir roketatara benziyor diye düşündü.

Nedry saatine baktı. Buradan çıkıp parkı aşmak ve sonra da doğudaki doka varmak üç dakika. Oradan kontrol odasına üç dakika. Toplam altı dakika...

Çantada keklik!

"Kahretsin!" dedi Arnold konsoldaki düğmelere basarak. "Her şey bozuldu!"

Muldoon pencerenin önünde durmuş parkı seyrediyordu. Ana binaların çevresindeki dar alan dışında tüm adanın elektrikleri kesilmişti. Birkaç elemanın yağmur dan kaçmak için koşuştuğunu görmek mümkündü ama hiç kimse bir şeylerin ters gittiğinden şüphelenmemişti. Muldoon ışıkları pırıl pırıl yanan ziyaretçi köşküne baktı.

"Ooo... Başımız gerçekten belada!" dedi Arnold.

"Neden? Ne oldu?" dedi Muldoon. Sırtını cama döndü ve bu yüzden de yeraltı garajını terk edip parkın servis yolundan doğuya yönelen Jeep'i görmedi.

"Şu sersem Nedry güvenlik sistemlerini kapamış" dedi Arnold. "Bina tamamen açık. Kapıların biri bile kilitli değil artık."

"Bekçilere haber ver" dedi Muldoon.

"Dur, daha bitmedi... Güvenlik kapandığında bütün çitler devredışı kalıyor!" dedi Arnold.

"Çitler mi?"

"Elektrikli çitler" dedi Arnold. "Adada tek bir çit bile çalışmıyor!"

"Yani..."

"Yani hayvanlar artık dışarı çıkabilir!" Arnold bir sigara yaktı. "Büyük bir ihtimalle pek bir şey olmayacak ama asla bilemezsin ki..."

Muldoon kapıya yöneldi. "En iyisi ben bir arabaya atlayıp şu Land Cruiserlar'dakileri geri getireyim. Neme lazım."

Muldoon garaja inen merdivenleri üçer beşer atladı. Çitlerin devre dışı kalması onu pek telaşlandırmamıştı. Dinozorların büyük bir bölümü en az dokuz aydır bu otlaklardaydı ve yaşadıkları unutulmaz deneyimler sayesinde çitlere fazla yaklaşmamayı öğrenmişlerdi, Muldoon hayvanların şok uyarıcılardan kaçınmayı ne kadar çabuk kavradıklarını biliyordu. Bir deney güvercinini sadece iki veya üç uyarıcı deneyiyle eğitebilirdin. Kısacası dinozorların çitlere yaklaşma ihtimali çok düşüktü.

Muldoon asıl arabadakileri merak ediyordu. Land Cruiserlar'dan çıkmalarını istemiyordu çünkü elektrikler gelir gelmez yolcular binse de binmese de arabalar derhal harekete geçecekti. Arkada kalabilirlerdi. Tabii aslında böyle bir yağmurda arabadan çıkmaları pek de ihtimal dahilinde değildi ama yine de... asla bilemezsin...

Garaja vardığında aceleyle Jeep'in yanına gitti. Roketatarı daha önceden arabaya koymanın akıllıca bir davranış olduğunu biliyordu zaten. Vakit kaybetmeksizin yola çıkabilirdi...

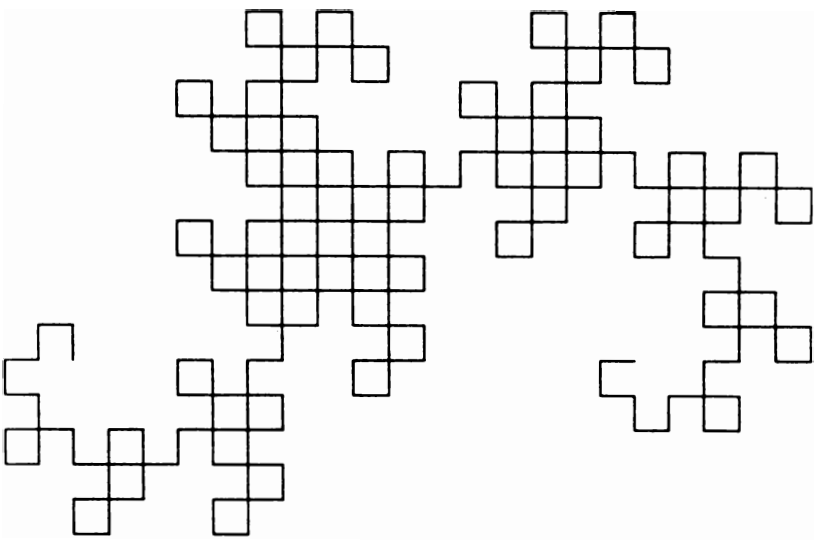
Gitmişti!

"Hangi cehennemde bu!" Muldoon boş park yerine bakarken şaşkınlıktan ne yapacağını bilemez haldeydi.

Jeep gitmişti!

Bu kahrolası adada neler oluyordu böyle?

DÖRDÜNCÜ TEKRAR

"Temel matematiksel değişkenliklerin belirmeye başlaması kaçınılmazdır."

IAN MALCOLM

ANAYOL

YAĞMUR Land Cruiser'ın tavanını şiddetle dövüyordu. Gece gözlüğü Tim'in alnını acıtıyordu. Kulağının arkasındaki topuzu çevirerek basıncı ayarladı. Gözlerinin önünde parlak bir ışık titreyerek yanıp söndü, sonra yeşilli siyahlı elektronik gölgeler arasından Land Cruiser'ı ve içinde oturan Dr. Grant ile Dr. Malcolm'ı gördü. Müthiş!

Dr. Grant ön camdan yolu izliyordu. Tim kontrol panelinden telsizi aldığını gördü. Yine cızırtılar duyuldu ve sonra da Dr. Grant konuştu. "Bizi görebiliyor musun?"

Tim telsizi Ed Regis'in elinden aldı. "Görüyorum."

"Her şey yolunda mı?"

"Biz iyiyiz, Dr. Grant."

"Arabadan çıkmayın."

"Çıkmayız, merak etmeyin." Sonra da telsizi kapadı.

Ed Regis homurdandı. "Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor, tabii ki arabadan çıkmayacağız!"

Tim yolun kenarındaki çalılıklara bakmak için yan döndü. Gözlük yapraklara parlak elektronik bir yeşillik kazandırıyordu ve daha da ilerde çitin yeşil mazgalları silik çizgiler halinde seçiliyordu. Land Cruiserlar Tyrannosaurus bölgesinin yakınlarındaki tepenin yamacında durmuştu. Tyrannosaurus'u gece gözlüğüyle görmek hayli ilginç olurdu. Gerçek bir macera ve heyecan! Belki Tyrannosaurus çite yaklaşır ve üstünden onlara bakardı.

Tim hayvanın gözlerinin parlayıp parlamayacağını merak ediyordu.

Ne müthiş olurdu kim bilir!

Ama hiçbir şey göremiyordu, o da en sonunda bakmaktan vazgeçti. Arabada herkes susuyordu. Yağmur arabanın çatısını dövüyordu. Su damlaları camlardan süzülü-

yordu. Tim gece gözlüğüne rağmen dışarıyı görmekte zorlanıyordu.

"Burada daha ne kadar bekleyeceğiz?" diye sordu Malcolm.

"Bilmiyorum. Dört ya da beş dakika."

"Sorunun ne olduğunu gerçekten çok merak ediyorum."

"Belki de yağmurdan kaynaklanan bir kısa devre."

"Ama yağmur başlamadan önce durduk."

Arabalara derin bir sessizlik çöktü. Lex gergin bir tonla "Ama şimşek çakmayacak değil mi?" dedi. Şimşeklerden hep korkardı ve şimdi de elindeki eldivene sinirli sinirli bakıyordu.

"Neydi o?" dedi Dr. Grant. "Söylenenleri anlayamadık."

"Sadece kızkardeşim konuştu."

"Oh!"

Tim tekrar yeşilliklere baktı ama bir şey göremedi. Tyrannosaurus kadar büyük bir şey yoktu etrafta. Tyrannosauruslar'ın geceleri de dışarı çıkıp çıkmadıklarını merak etmeye başladı. Gececi bir hayvan mıydı acaba? Tim bu konuda bir şeyler okuduğunu hiç sanmıyordu. Ona öyle geliyordu ki Tyrannosaurus için gece veya gündüz fark etmezdi. Zamanı umursamazdı.

Yağmur tüm şiddetiyle devam ediyordu.

"Kahrolası yağmur! Hiç durmayacak gibi!" dedi Ed Regis.

"Açım!" diye homurdandı Lex.

"Bunu biliyorum, Lex" dedi Regis. "Ama burada mahsur kaldık, tatlım. Arabalar yol döşenen kablolardaki elektrikle işliyor."

"Daha ne kadar bekleyeceğiz?"

"Elektrikler gelinceye kadar."

Yağmurun sesini dinleyen Tim'in uykusu gelmişti. Esnedi, yolun solundaki palmiyelere baktı ve yer sarsıntısı-

na benzer ani bir gümbürtüyle irkildi. İki arabanın arasından hızla geçen karaltıya bir bakış atmak için tam zamanında toparlandı.

"Tanrım!"

"Neydi o?"

"Kocaman bir şey, bir araba kadar büyük..."

"Tim! Orada mısın?"

Tim telsizi aldı. "Evet, buradayım."

"Onu gördün mü, Tim?"

"Hayır" dedi Tim. "Kaçırdım!"

"Neydi o kahrolası şey?" diye sordu Malcolm.

"Gece gözlüğü gözünde mi, Tim?"

"Evet, etrafı gözetleyeceğim."

"Bir Tyrannosaurus olması mümkün mü?" diye sordu Ed Regis.

"Sanmam, yoldaydı."

"Ama görmedin, değil mi?" dedi Regis.

"Hayır, görmedim."

Ne olursa olsun Tim hayvanı gözden kaçırdığı için üzülüyordu. Hatasını bağışlatmayı umarak arka koltuktan eğilip iki arabanın arasına baktı. Yoldan gerçekten de bir şey geçmişse ayak izlerine rastlayabilirdi. Ama bu gece gözlüğüyle sadece parıldayan yağmur birikintilerini ve Land Cruiserlar'ın paralel uzanan izlerini görebiliyordu.

Ayak izi yoktu.

Aniden bir şimşek çaktı ve Tim'in gece gözlüğü yeşil alevlerle parladı. Gözlerini kırpıştırdı ve saymaya başladı. "Bir... iki..."

Çok yakın bir yere düşen yıldırım şiddetli bir gürültüyle aydınlattı dört bir yanı.

Lex ağlamaya başladı. "Oh, hayır..."

"Sakin ol, tatlım!" dedi Ed Regis. "Sadece bir yıldırım..."

Yine şimşekler çaktı. Tim yolun kenarını kolaçan ediyordu. Yağmur yaprakları iri damlalarla döverek tüm şid-

detiyle yağmaya devam ediyordu. Her şeyi hareketlendirmişti. Sanki her şey canlıydı. Yapraklara baktı...

Birden durdu. Yaprakların ardında bir şey vardı.

Tim yukarı, daha yükseğe baktı.

Yaprakların ardında, çitin arkasında ağaç kabuğuna benzeyen pürüzlü yüzeyiyle kalın bir gövde duruyordu. Ama ağaç değildi... Gözlükle taramaya devam ederek daha yükseklere baktı...

Ve Tyrannosaurus'un koca kafasını gördü. Orada öylece durup çitin üstünden Land Cruiserlar'a bakıyordu. Yeniden şimşek çaktı ve büyük hayvan kafasını döndürüp parıldayan ışıkta çığlık attı. Sonra yağmurun dövdüğü karanlık ve sessizlik yeniden çöktü arabaların üstüne...

"Tim?"

"Evet, Dr. Grant?"

"Ne olduğunu gördün mü?"

"Evet, Dr. Grant."

Tim Dr. Grant'ın kardeşini korkutmamak için özen göstererek konuştuğunu fark etmişti.

"Şu anda neler oluyor?"

"Hiçbir şey!" dedi Tim gece gözlüğünden Tyrannosaurus'u izlemeye devam ederken. "Çitin ardında öylece duruyor."

"Buradan pek bir şey görünmüyor, Tim."

"Ben çok iyi görüyorum, Dr. Grant. Orada öylece duruyor."

"Tamam."

Lex burnunu çeke çeke ağlıyordu.

Bir sessizlik daha oldu. Tim Tyrannosaurus'u izlemeye devam ediyordu. Kafası ne kadar da büyüktü! Hayvan gözlerini arabalar arasında dolaştırıyordu, sonra da yine arkasına bakıyordu. Dosdoğru Tim'e bakıyordu sanki...

Gözlükten bakınca hayvanın gözleri yeşil pırıltılarla ışıldıyordu.

Tim titriyordu. Hayvanın çenesinden aşağılara, gövde-

sine doğru indikçe küçük kaslı kolarını gördü, havada sallandılar ve çiti sımsıkı tuttular.

"Tanrım, kahretsin!" dedi Ed Regis camdan dışarı bakarken.

Dünyanın en büyük yırtıcısı. İnsanoğluna yöneltilmiş en dehşet verici saldırı... Reklamcı beyninin derinliklerinde Ed Regis hâlâ gazete haberleri yazıyordu. Ama dizlerinin titremeye başladığını ve pantolonunun bir bayrak gibi dalgalandığını hissediyordu. Kahretsin ki korkuyordu! Buraya gelmeyi istememişti. Arabalarda bulunan bunca insan arasında yalnız Ed Regis bilirdi bir dinozor saldırısının neye benzediğini. İnsanlara ne olduğunu biliyordu. Bir raptor saldırısından sonra parampârça vücutlar görmüştü. O manzara aklından hiç çıkmıyordu. üstelik bu bir rex'ti! Daha, çok daha büyük! Yeryüzünde yaşayan en büyük etobur!

Kahretsin.

Tyrannosaurus öyle kuvvetli kükrüyordu ki dehşete düşmemek elde değildi, başka bir dünyadan gelen çığlıklar atıyordu sanki. Ed Regis paçalarından aşağı süzülen bir ılıklık hissetti: altına yapmıştı! Hem utanıyor hem de korkuyordu. Ama bir şey yapması gerektiğini de biliyordu. Burada böyle oturamazdı. Bir şey yapmak zorundaydı. Bir şey. Elleri zangır zangır titriyordu.

"Kahretsin!" dedi tekrar.

"Küfretmemelisin!" dedi Lex parmağını burnuna doğru sallayarak.

Tim kapının açıldığını duydu ve kafasını tam zamanında çevirerek —gözlük yana kaymıştı— Ed Regis'in yağmura aldırmadan kendini dışarı attığını gördü.

"Hey, nereye gidiyorsun?" diye sordu Lex.

Ed Regis cevap vermedi. Sadece Tyrannosaurus'un

aksi yönünde koşarak ormanın içinde kayboldu. Land Cruiser'ın kapısı açık kalmıştı, döşemeler ıslanıyordu.

"Terk etti!" dedi Lex. "Nereye gitti? Bizi terk etti!"

"Kapıyı kapa" dedi Tim, ama kız çığlıklar atmaya başladı. "Bizi terk etti! Terk etti!"

"Tim, neler oluyor Tim?" Konuşan Dr. Grant'tı.

Tim eğilip kapıyı kapamaya çalıştı. Arka koltuktan kola yetişemiyordu. Arkasını dönüp çakan şimşeklerin beyazlığında tüm haşmetiyle duran dev karaltıya baktı.

"Tim, neler oluyor?"

"Bizi terk etti, terk etti!"

Tim kamaşan gözlerini kırpıştırdı. Yeniden baktığında Tyrannosaurus muazzam cüssesiyle hâlâ hareketsiz duruyordu. Çenelerinden yağmur damlaları süzülüyordu. Kollarıyla çiti kavradı...

Tim birden neler olduğunu anladı: Tyrannosaurus çite tırmanıyordu...

Çit artık elektrikli değildi!

"Lex, kapat şu kapıyı!"

Telsiz cızırdadı. "Tim!"

"Buradayım, Dr. Grant."

"Neler oluyor?"

"Regis kaçtı." dedi Tim.

"Ne yaptı?"

"Kaçtı. Sanırım çitin elektrikli olmadığını fark etti" dedi Tim.

"Çit elektrikli değil mi?" dedi Malcolm. "Doğru mu duydum, çit elektrikli değil mi?"

"Lex, kapat kapıyı!" dedi Tim. Ama Lex durmadan "Bizi terk etti, bizi terk etti!" diye bağırarak ağlıyordu. Tim'e bu şiddetli yağmurda arka kapıdan dışarı çıkıp kapıyı kapatmaktan başka yapacak bir şey kalmıyordu. Bir yıldırım düştü ve şimşekler çaktı. Tim yukarı baktı ve Tyrannosaurus'un dev arka ayağıyla çiti yıktığını gördü.

"Timmy!"

Arka koltuğa atlayıp kapıyı hızla çarptı, ses gökgürültüleri ve şimşeğin içinde kaybolup gitti.

"Tim! Orada mısın?" diye seslendi biri.

Tim telsizi eline aldı. "Buradayım." Lex'e döndü. "Kapıları kilitle. Arabanın ortasında otur. Ve çeneni de kapat!"

Dışarda Tyrannosaurus başını sallayarak korkunç adımlarla ilerliyordu. Pençeleri, dümdüz olan çitin mazgallarına sıkışmıştı. Lex nihayet hayvanı gördü ve sustu. Korkudan büyüyen gözlerle seyretmeye koyuldu.

Telsiz cızırdadı. "Tim?"

"Evet Dr. Grant."

"Arabada kalın. Eğilin. Sakin olun. Hareket etmeyin ve gürültü yapmayın!"

"Tamam."

"Güvenliktesiniz. Kapıları açabileceğini hiç sanmam."

"Tamam."

"Sadece sakin olun, böylece dikkatini çekmezsiniz."

"Tamam." Tim telsizi kapadı. "Umarım duymuşsundur, Lex!"

Küçük kız sessizce başını salladı. Gözlerini dinozordan ayıramıyordu. Tyrannosaurus kükredi. Şimşeklerin ışığında ayağını çitten kurtardığını ve ileri atıldığını gördüler.

Şimdi iki arabanın arasında duruyordu. Tim artık Dr. Grant'ın arabasını göremiyordu çünkü devasa cüssesiyle görüşünü engelliyordu. Yağmur kaslı bacakların pürüzlü derisi üstünden akıp gidiyordu. Çok yukarılarda kalan başı görünmüyordu.

Tyrannosaurus arabaların etrafını dolaştı. Tim'in ve daha önce de Ed Regis'in arabadan çıktığı yerde durdu. Kocaman başını yere, çamura eğdi.

Tim düşündü: Bir şey kokluyor.

Arkadaki arabada oturan Dr. Grant ve Dr. Malcolm'a baktı. Olanları izlerken bir hayli gergin oldukları yüzlerinden anlaşılıyordu.

Ağzını açarak kafasını havaya kaldırdı ve pencerelerin hizasında durdu. Şimşeklerin ışığında, yuvalarında ifadesiz bakan boncuk gözlerinin parladığını gördüler.

Arabanın içine bakıyordu.

Kardeşinin solukları korku dolu tiz hıçkırıklara dönüşmüştü. Sakinleştirebileceğini umarak uzandı ve kolunu tuttu. Dinozor uzun bir süre yan camdan içeri bakmaya devam etti. Belki onları göremiyordu! Nihayet kafasını yine göz hizasından yukarı kaldırdı.

"Timmy..." diye mırıldandı Lex.

"Tamam, geçti" diye mırıldandı Tim. "Bizi gördüğünü sanmam."

Tam Dr. Grant'a bakmak için arkasını dönmüştü ki Tyrannosaurus'un kafasını Land Cruiser'ın kaputuna vurmasıyla sarsıldı, ön cam tuzla buz oldu. Tim yüzükoyun koltuğa kapaklandı. Gece gözlüğü alnından kaymıştı.

Karanlıkta gözlerini kırparak hızla kalktı, ağzı kanın ılıklığıyla doluydu.

"Lex!"

Kardeşini göremiyordu.

Arabanın önünde duran Tyrannosaurus'un nefes alırken göğsü oynuyor ve küçük kolları tehditkar pençe hareketleriyle havada sallanıyordu.

"Lex!" diye mırıldandı Tim. Sonra da kardeşinin inlediğini duydu. Ön koltuğun altında yatıyordu.

Tam o sırada hayvan koca kafasını tüm ön camı kaplayacak şekilde aşağı indirdi. Tyrannosaurus Land Cruiser'ın ön kaputuna tekrar vurdu. Araba tekerlekleri üzerinde sallanırken Tim koltuğu sıkı sıkı tuttu. Tyrannosaurus metali dişleyerek iki kere daha vurdu.

Sonra arabanın etrafında dolaştı. Dimdik duran uzun kuyruğu tüm yan pencereleri kapıyor ve Tim'in dışarıyı görmesini engelliyordu. Arka tarafa geçen hayvan şimşekle karışan derin bir homurtuyla gürledi. Land Cruiser'ın arkasındaki yedek lastiğe dişlerini geçirdi ve tek bir kafa

hareketiyle fırlatıp attı. Arabanın arka tarafı bir an için tümüyle havaya kalktı; sonra da çamurlar saçarak hızla yere çarptı.

"Tim!" dedi Dr. Grant yavaşça. "Tim, orada mısın?"

Tim telsizi aldı. "İyiyiz" dedi. Pençeler arabanın çatısını tırmalarken metalik gıcırtılar çıkarıyordu. Tim'in kalbi yerinden çıkacakmış gibi çarpıyordu. Sağındaki camlardan pürüzlü deri dışında hiçbir şey görülmüyordu. Tyrannosaurus her nefes alışında metalik gıcırtılar çıkararak sallanan arabanın tam karşısında duruyordu.

Lex tekrar inledi. Tim telsizi bıraktı ve ön koltuğa doğru sürünmeye başladı. Tyrannosaurus kükrüvor ve metal tavan deliniyordu. Tim başında keskin bir acı hissetti ve vites çıkıntısının üstüne yuvarlandı. Kendini Lex'in yanında yatar buldu, kardeşinin başının bir yanı tümüyle kan kaplıydı. Şuurunu kaybetmiş gibi bir hali vardı.

Bir sarsıntı daha oldu ve cam parçaları üstlerine düştü. Tim yağmuru hissetti. Yukarı baktı ve ön camın tümüyle kırıldığını gördü. Sadece sivri bir cam parçası duruyordu, onun da ardında dinozorun büyük kafası vardı.

Tim'e bakıyordu.

Tim ani bir ürpertiyle sarsıldı ve hayvanın ağzını açarak üstüne geldiğini gördü. Metal, dişlerinin arasında gıcırdadı ve Tim hayvanın sıcak nefesini, ön camdan içeri giren kalın dilini hissetti. Dinozor tükürüğünün sıcak köpüğü her yeri ıslatıyordu. Tyrannosaurus birden kükredi —arabanın içi sağır edici bir sesle doldu—...

Sonra da hızla geri çekildi.

Tim tavandaki çatlaktan kaçınarak doğruldu. Önde, yolcu koltuğunda hâlâ oturacak kadar yer vardı. Sağ ön çamurluğun yanında, yağmur altında duran Tyrannosaurus'a baktı. Olanlar karşısında şaşırmış gibi bir hali vardı. Çenesinden kan damlıyordu.

Tyrannosaurus kafasını yana eğerek tek gözle Tim'e baktı. Kafasını arabaya yaklaştırıp içeri baktı ve tüm gü-

cüyle kükredi. Yağmurla karışan kan Land Cruiser'ın içe göçmüş kaputunu dövüyordu.

Bana yaklaşamaz, diye düşündü Tim. Çok büyük!

Sonra hayvan iyice geri çekildi; Tim şimşeğin ışığında arka ayağını kaldırdığını gördü. Land Cruiser yana yatıp pencereleri çamura gömülürken dünya çılgıncasına sallandı. Lex'in pencerenin üstüne düştüğünü gören Tim de kardeşini izledi. Kafasını çarparak sersemledi. Ardından Tyrannosaurus'un çenesi pencere çerçevelerinde kenetlendi ve Land Cruiser sallanarak havaya kalktı.

"Timmy!" diye haykırdı Lex ağabeyinin kulağının dibinde. Tim aniden ayılan kızı sıkıca tutarken dinozor arabayı tekrar yere fırlattı. Tim, böğründe bıçak saplanmış gibi bir acı hissetti ve kızkardeşi üstüne düştü. Araba yine çılgıncasına sallanarak havaya kalktı. Lex "Timmy!" diye bağırdığı sırada Tim arkasındaki kapının açıldığını ve kardeşinin arabadan dışarı, çamurların içine düştüğünü gördü ama cevap veremedi çünkü bir anda her şey çılgıncasına sallanmaya başladı —palmiyeler havada bir o yana bir bu yana gidip geliyordu— aşağı, diğer Land Cruiser'a baktı —Tyrannosaurus'un sıcak nefesini hissetti— parıldayan gözüyle karşılaştı –palmiyelerin tepelerini gördü– .

Araba metalik bir gıcırtıyla serbest kalıp hayvanın ağzından yere düştü ve Tim dünya tümüyle karanlığa ve sessizliğe gömülmeden az önce kustu.

Diğer arabada Malcolm'ın nefesi kesilmişti. "Tanrım! Arabaya ne oldu?"

Şimşekler yanıp sönerken Grant gözlerini kırpıştırdı. Az önce gördüklerine inanamıyordu.

Çocukların arabası yok olmuştu.

Grant anlayamıyordu. Yağmurla gölgelenen ön camdan etrafa baktı. Dinozorun gövdesi o kadar genişti ki büyük bir ihtimalle tüm arabayı kaplıyordu.

Hayır! Çakan bir başka şimşekle beraber açıkça gördü; araba yok olmuştu.

"Ne oldu?" diye sordu Malcolm.

"Bilmiyorum!"

Grant gökgürültüleri ve şimşekler arasından küçük kızın çığlıklar attığını duyar gibi oldu. Dinozor ilerde, karanlığın içinde duruyordu ama iki büklüm olup yeri kokladığını gayet iyi görebiliyorlardı.

Belki de bir şeyler yiyordu.

"Görebiliyor musun?" diye sordu Malcolm.

"Pek değil" dedi Grant. Yağmur arabanın tavanını dövüyordu. Küçük kızı duymaya çalıştı ama artık hiç ses gelmiyordu. İki adam sessizliği dinleyerek oturuyorlardı.

"Bağıran kız mıydı?" dedi Malcolm en sonunda. "Bana öyle geldi."

"Oydu, evet."

"O muydu?"

"Bilmiyorum!" dedi Grant. Tüm benliğini dayanılmaz bir yorgunluk kaplamıştı. Yağmurun gölgelediği ön camdan dinozorun kendilerine döndüğünü gördüler. Arabaya doğru geliyordu. Yavaş ve uğursuz adımlarla ilerliyordu.

"Biliyor musun, insan böyle zamanlarda nesli tükenen hayvanların rahat bırakılmaları gerektiğini düşünüyor!" dedi Malcolm. "Şu anda sen de aynı şeyi düşünmüyor musun?"

"Evet..." dedi Grant. Kalbi hızla çarpıyordu.

"Eee... Ne yapacağımız... Ne yapacağımız hakkında bir fikrin var mı?"

"Arabada oturmaya devam edeceğiz." dedi Grant.

"Ben özellikle son defasında bunun bir işe yaramadığı kanısındayım." dedi Malcom. Titremeye başlamıştı. Grant karanlıkta bile yanındaki adamın tir tir titrediğini hissedebiliyordu. "Hayır, kesinlikle işe yaramadı. Mahsuru yoksa ben şansımı denemek istiyorum."

Malcolm kolu çekti, kapıyı itti ve koşmaya başladı. Ama Grant çok geç kaldığını, Tyrannosaurus'un bir hayli

yaklaştığını fark etti. Bir başka şimşeğin ışığında Grant Malcolm'ın yağmurlu gecede koşmasını dehşet içinde izledi. Tyrannosaurus kükredi ve ileri atıldı.

Grant daha sonra neler olduğunu tam olarak anlayamadı. Malcolm çamurlar sıçratarak hızla koşuyordu. Tyrannosaurus sıçrayarak yanına geldi ve koca başıyla vurdu, Malcolm küçük bir oyuncak bebek gibi savruldu.

Grant soğuk yağmurun yüzünü ve gövdesini dövmesine aldırmadan çamur sıçratarak arabadan çıktı. Arkası dönük Tyrannosaurus'un havada sallanan uzun kuyruğunu görüyordu. Tam ağaçlara doğru koşmaya niyetlenmişti ki dinozor birden yüzünü döndü ve kükredi.

Grant donakalmıştı.

Yağmurun altında sırılsıklam olmuştu ve Land Cruiser'ın yolcu kapısının yanında duruyordu. Tamamen açıkta, Tyrannosaurus'tan ancak iki-iki buçuk metre uzaklıktaydı. Dev dinozor şöyle bir baktı ve kükredi. Bu korkunç ses bu kadar yakından daha da korkutucuydu. Grant benliğinin soğuk ve korkuyla titrediğini hissetti. Ellerinin titremesini engellemek için kapıyı sıkı sıkı tuttu.

Tyrannosaurus bir kere daha titredi ama saldırmadı. Başını yana eğdi ve önce bir gözüyle, sonra da diğeriyle Land Cruiser'a baktı.

Ama hiçbir şey yapmadı.

Orada öylece duruyordu. Land Cruise'ı inceliyor ama hiçbir şey yapmıyordu.

Neler oluyor?

Güçlü çeneler açıldı ve kapandı. Tyrannosaurus öfkeyle bir kez daha kükredi ve sonra da arka ayağını kaldırıp arabanın tavanını ezdi; pençeler hâlâ hareketsiz duran Grant'ı kıl payıyla kaçırıp metalik bir gıcırtıyla doldurdu havayı.

Ayak yere çarpıp çamur sıçrattı. Başını hafifçe büktü ve homurdanarak arabayı gözledi. Ön camdan içeri baktı. Sonra arkaya geçti, yolcu kapısını hızla itti ve Grant'a doğru eğildi. Grant korkudan uyuşmuştu, kalbi yerinden çıkacak-

mış gibi çarpıyordu. Hayvana böylesine yakınken kokuşmuş eti ağzında hissetmemek, kekremsi kan tadını almamak, etoburun tiksindirici kokusunu duymamak imkansızdı...

Kaçınılmaz sonunu bekleyen Grant'ın vücudu gerildi.

Hayvanın kocaman başı boydan boya arabanın üstündeydi.

Grant gözlerini kırpıştırdı.

Ne oluyor?

Tyrannosaurus'un onu görmemesi mümkün müydü? Öyle gibi görünüyordu. Ama nasıl olabilir? Grant dönüp yedek lastiği koklayan hayvana baktı. Lastiği burnuyla dürttü ve sonra da başını çevirdi. Yine Grant'a yaklaşıyordu.

Bu defa hayvanın burun delikleri Grant'tan sadece birkaç metrelik mesafedeydi. Grant hırıltılarını duyuyor, sıcak nefesini yüzünde hissediyordu. Ama Tyrannosaurus havayı koklamıyor, sadece soluk alıyordu... ve her nedense şaşkın bir hali vardı.

Hayır, hayvan onu göremiyordu. Hareketsiz durduğu için değil... Grant'ın beyninin bağımsız akademik köşesi bu bilmeceye bir cevap arıyordu; bir sebep, bir açıklama...

Hayvan ağzını açtı, muazzam başını kaldırdı. Grant yumruklarını sıktı, sessiz ve hareketsiz kalmaya çalışarak dudaklarını ısırdı.

Tyrannosaurus gece karanlığında kükredi.

Ama Grant olanları anlamıştı. Hayvan onu göremiyordu ama orada bir yerlerde olduğunu hissediyor ve kükreyerek Grant'ı korkutup hareket etmesini sağlamaya çalışıyordu. Grant ise yerinde kaldığı sürece görünmez olduğunun çoktan farkına varmıştı.

Hayvan öfkesini son bir kez kusmak istercesine ayağını kaldırdı ve Land Cruiser'a tekme attı. Grant'ın içini yakıp kavuran acıya kendisini havada uçar bulmanın şaşkınlığı karıştı. Her şey çok yavaş gelişiyordu; yüzükoyun yere kapaklanmadan önce bambaşka bir dünyaya girdiğini fark edecek kadar bol zamanı vardı.

DÖNÜŞ

"Oh, kahretsin!" dedi Harding. "Şuna bakın!"

Harding'in benzinle çalışan Jeep'inde oturmuş sileceklerin arasından yola bakıyorlardı. Farların sarı ışığında görebildikleri kadarıyla büyük bir ağaç devrilmişti.

"Yıldırım düşmüş herhalde" dedi Gennaro. "Kahrolası ağaç!"

"Bu engeli aşmamız mümkün değil." dedi Harding. "En iyisi John Arnold'ı aramak." Telsizi aldı ve kontrol odasını aradı. "Alo, John. Orada mısın, John?"

Önce hışırtılar ve ardından da statik bir parazit duyuldu. "Anlamıyorum." dedi veteriner. "Telsiz hatları kapanmış sanki."

"Fırtınanın oyunu!" dedi Gennaro.

"Bana da öyle geliyor." dedi Harding.

"Bir de Land Cruiserlar'ı deneyin." dedi Ellie.

Harding diğer frekansları da denedi ama cevap alamadı.

"Kimseye ulaşamıyorum!" dedi. "Herhalde çoktan kampa varmışlar ve küçük cihazımızın menzilinden çıkmışlardır. Her ne olursa olsun burada kalamayız. Bakım Servisi'nden birilerinin gelip ağacı yoldan kaldırması saatler alır."

Telsizi kapattı ve Jeep'i döndürdü.

"Ne yapacaksınız?" diye sordu Ellie.

"Sapağa geri dönüp bakım yoluna gireceğim. Neyseki ikinci bir yol sistemi daha var." diye açıkladı Harding. "Bir yol ziyaretçiler için ve ikinci bir yol da hayvan bakıcıları, yiyecek tırları için... Bakım yoluna geri döneceğiz. Biraz daha uzundur ve bunun gibi manzarası da yoktur ama yine de ilgi çekici bulabilirsiniz. Yağmurdan fırsat bulur-

sak bazı hayvanların gece yaşantılarına göz atabiliriz. Yolculuk otuz-kırk dakika sürer... Tabii kaybolmazsak!"

Jeep'i gecenin karanlığında döndürdü ve yine güneye doğru yola koyuldu.

Şimşek çaktı ve kontrol odasındaki monitörler simsiyah oldu. Arnold dimdik ve gergin öne eğildi. Tanrım, şimdi olmaz! İstediği tek şey bu havada dışarı çıkabilmesi için gerekli malzemeleri kolayca elinin altında bulmaktı. Ana güç devreleri tabii ki korunuyordu ama Arnold Nedry'nin veri transmisyonu için kullandığı modemler hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Birçok insan bütün bir sistemin sadece bir modem yüzünden bile yanabileceğini bilmezdi —şimşek titreşimleri telefon hatlarıyla bilgisayara girer ve— bingo! RAM'a elveda demek zorunda kalırdın. Dosyalara da... ve tabii bilgisayara! Ekranlar yanıp söndü. Sonra teker teker çalışmaya başladı.

Arnold içini çekti ve arkasına yaslandı.

Hâlâ Nedry'nin yerini bilmiyordu. Beş dakika önce tüm binayı aramaları için bekçileri göndermişti. Şişko pislik büyük bir ihtimalle tuvalette bir mizah dergisine dalmıştı. Ama bekçiler geri dönmedikleri gibi telefon da etmemişlerdi.

Beş dakika... Nedry binada olsaydı çoktan bulurlardı.

"Birisi şu kahrolası Jeep'i almış!" dedi Muldoon odaya girerken. "Land Cruiserlar'la konuşabildin mi?"

"Telsizle ulaşamıyoruz onlara!" dedi Arnold küçük el birimini sallayarak. "Bunu kullanmak zorundayım çünkü ana sistem çalışmıyor. Zayıftır ama işe yarar. Altı frekansın hepsini denedim. Arabalarda telsiz olduğunu biliyorum ama cevap vermiyorlar."

"İyiye işaret değil bu!" dedi Muldoon.

"Dışarı çıkmak istiyorsan Bakım Servisi'nin arabalarından birini al."

"Alırdım ama hepsi de doğudaki garajda, buradan bir mil uzakta. Harding nerede?"

"Buraya geliyordur herhalde."

"Öyleyse yolda diğerlerine rastlayıp arabasına alacaktır."

"Sanırım haklısın."

"Hammond'a çocukların henüz dönmediği söylendi mi?"

"Hayır" dedi Arnold. "O kahrolası yaşlı bunağın etrafımda dolanıp bana bağırmasını istemiyorum. Şu an için her şey yolunda. Land Cruiserlar'ın tek problemi yağmur. Harding onları bulana kadar bekleyebilirler. Daha da iyisi biz Nedry'yi bulur ve sistemi onarmasını sağlarız."

"Bunu sen yapamaz mısın?" diye sordu Muldoon.

Arnold başını salladı. "Denedim. Ama Nedry sisteme bir şeyler yapmış. Ne olduğunu söyleyemem ama koda girmek zorunda kalırsam bunun saatlerce süreceğini biliyorum. Nedry'ye ihtiyacımız var. O pisliği bir an önce bulmalıyız!"

NEDRY

10.000 VOLT ELEKTRİKLİ ÇİT - DOKUNMAK YASAK diyordu levha ama Nedry kilidi çıplak elle açıp kapıyı sonuna kadar itti. Jeep'e binip kapıdan geçti ve tekrar aşağı inip arkasından kapadı.

Şimdi parkın içindeydi, doğudaki dokla arasında bir mil bile yoktu. Gaz pedalına bastı ve direksiyonun üstüne eğilerek ön camdan dar yola baktı. Hızlı —çok hızlı— sürüyordu ama uymak zorunda olduğu bir programı vardı. Dört bir yanı karanlık ormanlarla çevriliydi ama kısa bir süre sonra solda sahili ve okyanusu görebilecekti.

Şu kahrolası fırtına! diye geçirdi içinden. Her şeyi mahvedebilirdi. Nedry doka vardığında Dodgson'ın gemisi orada beklemiyorsa tüm plan altüst olacaktı. Nedry uzun süre bekleyemezdi, kontrol odasına zamanında yetişmeliydi. Planın ardındaki anafikir doka gidip embriyoları teslim ettikten sonra beş dakika içinde, yokluğu fark edilmeden geri dönmekti. İyi bir plandı, zekice düşünülmüştü. Nedry her detayı enine boyuna inceleyerek titizlikle çalışmıştı. Bu plan ona bir buçuk milyon dolar kazandıracaktı. Kısacası, vergiden muaf basit bir vurgunla on yıllık gelirini bir günde kazanacaktı, tüm hayatı değişecekti. Nedry parayı görme bahanesiyle Dodgson'la San Francisco havaalanında son anda buluşacak kadar titizdi. Aslında amacı konuşmalarını kaydetmek ve ona adıyla hitap ederek Dodgson'ın paranın geri kalanını vermeyi unutmasını engellemekti. Nedry embriyolarla birlikte bandın bir kopyasını da gönderecekti. Her şeyi çok iyi düşünmüştü.

Bu kahrolası fırtına dışında...

Farların ışığında beyaz bir noktanın yolu hızla geçtiğini gördü. Büyük bir sıçana benziyordu. Kalın kuyruğunu

sallayarak çalılıkların arasında kayboldu. Opossum. Bir opossumun burada yaşayabilmesi şaşırtıcıydı. Dinozorların böyle bir hayvanı yemesi gerekiyordu.

Kahrolası dok da nerede?

Hızlı sürüyordu ve beş dakikadır yoldaydı. Şimdiye kadar doka varmış olmalıydı. Yoksa yanlış yola mı girmişti? Hiç sanmıyordu. Hiçbir yol ayrımına rastlamamıştı.

Öyleyse dok neredeydi?

Bir virajı aldıktan sonra yolun iki metre yüksekliğinde gri beton bir bariyerle bittiğini görmek Nedry için büyük bir şoktu. Frene bastı ve Jeep fırıl fırıl dönerek savruldu; Nedry bir an için bariyere çarpacağını düşündü — çarpacağını biliyordu— ve çılgıncasına asıldı direksiyona, Jeep kayarak durdu. Farlar betondan sadece yarım metre mesafedeydi....

Bir an durup sileceklerin ritmik tik-taklarını dinledi. Derin bir nefes aldı ve yavaşça bıraktı. Yolu kolaçan etti. Duruma bakılırsa bir yerlerde yanlış bir yola girmişti. Tekerlek izlerinden geri dönebilirdi ama çok uzun sürerdi.

Yapabileceği en mantıklı şey nerede olduğunu bulmaya çalışmaktı.

Jeep'ten dışarı çıkarken iri yağmur damlalarının tüm gövdesini şiddetle dövdüğünü hissetti. İnsanın canını yakan gerçek bir tropikal fırtınanın ortasındaydı. Dijital kadranı aydınlatmak için düğmeye basarak saatine baktı. Altı dakika olmuştu. Hangi cehennemdeydi? Beton bariyeri dolaşıp diğer taraftan gelen yağmurla karışık bir su sesi duydu. Okyanus olması mümkün müydü? Nedry yürüdükçe karanlığa alışan gözleriyle gecenin içinde ilerliyordu. Dört bir tarafı ormanlarla çevriliydi. Yağmur damlaları yaprakları dövüyordu.

Çağıldayan su sesi daha da kuvvetlenirken Nedry'yi kendisine çekiyordu. Birden ağaçların arasından çıktı ve ayağının altında yumuşak toprağı hissetti, nehrin karanlık sularını gördü. Nehir! Orman nehrine gelmişti!

Kahretsin! diye geçirdi içinden. Nehrin neresindeydi peki? Nehir ada boyunca millerce uzanıyordu. Saatine bir kere daha baktı. Yedi dakika geçmişti. "Bir sorunun var, Dennis!" dedi yüksek sesle.

Ormanda bir yerlerde bir baykuş Nedry'ye cevap verircesine öttü.

Nedry kuşu zar zor duydu; o şimdi planı için endişeleniyordu. Basit gerçek süreyi aştığını söylüyordu. Artık hiç şansı kalmamıştı. İlk planı terk etmek zorundaydı. Yapabileceği tek şey kontrol odasına geri dönmek, bilgisayarı onarmak ve doktaki randevuyu bir sonraki geceye alabilmek için bir şekide Dodgson'a ulaşmaya çalışmaktı. Nedry zorlanacağını biliyordu ama sonuçta halledeceğinden de emindi. Bilgisayar otomatik olarak tüm telefonları kaydederdi, Dodgson'la konuştuktan sonra bilgisayara girmek ve telefon kaydını silmek zorundaydı. Ama ortada kesin olan bir şey vardı parkta daha fazla kalamazdı, aksi takdirde yokluğu fark edilebilirdi.

Nedry arabanın farlarıyla aydınlanan yolda yürümeye başladı. Sırılsıklam olmuştu ve yorgundu. Baykuşun hafif çığlığını tekrar duydu ve bu sefer durdu. Aslında pek de baykuşa benzemiyordu. Hem sağdan gelen ses git gide yaklaşıyor gibiydi.

Etrafı dinlerken çalılardan hışırtılar geldiğini duydu. Sonra yine sessizliğe gömüldü. Bekledi ve yine duydu. Ormandan kendisine doğru yavaşça ilerleyen büyük bir şeye ait olmalıydı bu çığlık.

Büyük bir şey. Yaklaşan büyük bir şey... Büyük bir dinozor!

Hemen uzaklaş buradan!

Nedry koşmaya başladı. Çok gürültü çıkarıyordu ama yine de hayvanın çalıları ezdiğini duyabiliyordu... çığlıklar atıyordu...

Gittikçe yaklaşıyordu.

Karanlıkta ağaç köklerine takılarak, sarkan dallara

çarparak koşarken ilerde Jeep'i gördü; duvarı aydınlatan farlar kendisini daha iyi hissetmesine yol açtı. Kısa bir süre sonra arabaya atlayacak ve buradan uzaklaşacaktı.

Bariyeri tırmandı ve donup kaldı.

Hayvan çoktan arabanın yanına gelmişti.

Ama yakında değildi. Dinozor on metre kadar ilerde, farların aydınlattığı bölgenin hemen sınırındaydı. Nedry park turlarına katılmamıştı, bu yüzden de dinozor türlerini tanımıyordu ama bunun garip bir görünüşü vardı. Üç metre uzunluğundaki gövde siyahlı sarılı beneklerle kaplıydı ve başında V şeklinde bir çift ibik vardı. Hayvan hiç hareket etmiyordu, sadece bir baykuş gibi bağırıyordu.

Nedry saldırıp saldırmayacağını anlamak için bekledi. Hayvan hâlâ hareketsizdi. Belki de Jeep'in farlarından korktuğu için yaklaşamıyordu.

Dinozor Nedry'ye dik dik baktı ve sonra da ani bir baş hareketiyle kapırdandı. Nedry göğsüne ıslak bir şeyin çarptığını hissetti. Başını eğdiğinde yağmurdan sırılsıklam olmuş gömleğinde köpük köpük bir nokta gördü. Ne olduğunu anlayamadan dokundu...

Tükürük.

Dinozor Nedry'ye tükürmüştü!

İğrenç! diye geçirdi içinden. Dinozora baktı ve kafasını bir kere daha salladığını gördü; boynunda, gömlek yakasının hemen üstünde bir ıslaklık daha hissetti. Eliyle sildi.

Kahretsin, ne iğrenç! Ama boyun derisi karıncalanıp yanmaya başlamıştı. Elleri de karıncalanıyordu. Aside dokunmuş gibiydi.

Nedry arabanın kapısını açarken hayvanın saldırmayacağından emin olmak için arkasına baktı ve gözlerinde ani bir acı hissetti, sanki kafasına bıçaklar saplanıyordu. Gözlerini kırpıştırdı, acının etkisiyle sımsıkı yumdu ve sonra da onları korumak için ellerini kaldırdı. Burnunun iki yanından kaygan bir köpük akıyordu.

Tükürük.

Dinozor gözlerine tükürmüştü!

Daha neler olduğunu tam anlayamadan acı tüm vücudunu kapladı ve dizleri üstüne düştü; dengesini kaybetmişti ve zorlukla nefes alıyordu. Yüzükoyun yere kapaklandı; yanağı ıslak toprağa gömülmüş vaziyette hırıltılar çıkararak nefes alırken hiç dinmeyen acı sımsıkı kapalı gözlerinin ardında parıltılı beneklerin uçuşmasına yol açmıştı.

Yeryüzü altında sallanıyordu ve Nedry dinozorun harekete geçtiğini biliyordu, çığlıklarını duyuyordu ve acıya rağmen gözlerini güçlükle açarak baktığında parıltılı beneklerin uçuştuğu simsiyah bir perdeden başka bir şey göremedi. Yavaş yavaş her şeyi anlıyordu.

Kör olmuştu.

Bir bulantı ve uyuşukluk dalgası içinde güçlükle ayağa kalkıp sendeleyerek arabaya yürümeye çalışırken çığlıkların gittikçe kuvvetlendiğini duydu. Dinozor şimdi çok yakındaydı, yaklaştığının farkındaydı, solumalarını belli belirsiz hissediyordu.

Ama göremiyordu.

Hiçbir şey göremiyor ve çılgıncasına korkuyordu.

Yaklaştığını bildiği saldırıyı savuşturmak için ellerini havaya kaldırıp hırsla sallamaya başladı.

Tam o sırada karnında keskin bir bıçak darbesine benzer yakıcı bir acı hissetti ve lime lime gömleğine dokunmak için körlemesine eğilirken tökezledi; ardından şaşırtıcı derecede ılık, kalın ve kaygan bir yığını elledi; birden dehşetle ellerinde kendi bağırsaklarını tuttuğunu anladı. Dinozor karnını yarmıştı. İç organları dışarı çıkmıştı.

Nedry yere düştü ve pullu, soğuk bir şeyin üzerine yattı, bunun hayvanın ayağı olduğunu anlamıştı ki başının iki yanında yeni acılarla kıvrandı. Acı gittikçe büyüyordu ve ayakları yerden kesilirken dinozorun başını çeneleri arasında tuttuğunu anladı. Bu dehşetli düşünceyi son bir arzu, her şeyin bir an önce bitmesi arzusu izledi...

BUNGALO

"Biraz daha kahve?" diye sordu Hammond kibarca.

"Hayır, teşekkür ederim." dedi Henry Wu arkasına yaslanarak. Midesine vurdu. "Başka bir şey yiyebileceğimi hiç sanmıyorum." Park laboratuvarlarından pek uzak olmayan ıssız bir bölgeye inşa edilen Hammond'ın bungalosunun yemek odasındaydılar. Wu Hammond'ın kendisi için özel olarak yaptırdığı bu Japon tarzı rahat bungalonun zevkli olduğunu kabul etmek zorundaydı. Odanın dekorasyonunun henüz bitmediği de hesaba katıldığında akşam yemeği de mükemmeldi.

Ama Hammond'da Wu'yu rahatsız eden bir şeyler vardı. Yaşlı adamda bir değişiklik vardı... esrarengiz bir değişiklik. Yemek boyunca Wu bu huzursuzluğa bir cevap aramaya çalışmıştı. Kısmen boş boş konuşmak, kendi kendini tekrarlamak, eski hikayeleri anlatmak eğilimi denilebilirdi. Diğer taraftan bazen ateşli bir öfke, bazen şiddetli bir duyarlılığın hakim olduğu duygusal bir dengesizlik de pek yanlış bir ifade değildi. Ama tüm bunlar yaşlılığın doğal belirtileri olarak alınabilirdi. Her şeyden önce John Hammond yetmiş yedi yaşındaydı.

Ama ortada başka bir gariplik vardı. İnatçı bir baştan savmacılık. Kendi bildiğini yapmak konusunda büyük bir ısrar. En önemlisi de parkı tehdit eden sorunlar karşısında akıl almaz bir reddediş.

Dinozorların üreticilerini gösteren deliller Wu'yu bir hayli şaşırtmıştı (ama daha hiçbir şeyin kanıtlanmadığına inanmak konusunda ısrarlıydı). Grant amfibi DNA'sı hakkında sorular sorunca Wu doğru laboratuvara gidip çeşitli DNA dizilerini kontrol etmeye karar vermişti çünkü

dinozorlar gerçekten ürüyorsa Jurassic Park'taki her şey şüphe altına girecekti -genetik yapılanma metodları, genetik kontrol metodları, her şey... Hatta lizerjik bağımlılıkları bile tartışılabilir duruma gelecekti. Ya bu hayvanlar gerçekten üreyebiliyor ve ormanlarda yaşayabiliyorlarsa?

Henry Wu verilerin derhal kontrol edilmesini istedi. Ama Hammond Wu'yu inatçı bir ısrarla yemeğe çağırdı.

"Bundan böyle dondurma için yer ayırmalısın, Henry!" dedi Hammond iskemlesini geri çekerken. "Maria dünyanın en leziz zencefil dondurmasını yapar."

"Pekala!" Wu güzel ve sessiz hizmetçi kıza baktı. Dışarı çıkarken gözleriyle izlemeye devam etti ve birden duvara monte edilmiş video monitörü dikkatini çekti. Monitör simsiyahtı. "Monitörün çalışmıyor!" dedi Wu.

"Öyle mi?" Hammond da baktı. "Fırtına bozmuştur" Arkasındaki telefona uzandı. "Kontrolden John Arnold'a bir sorayım."

Wu telefon hattındaki cızırtıları duyabiliyordu. Hammond omuz silkti ve ahizeyi yerine koydu. "Hatlar dolu olmalı" dedi. "Belki de Nedry hâlâ veri transmisyonuna devam ediyordur. Bu haftasonu onarması gereken birkaç arıza var. Nedry kendi alanında bir deha ama her şeyin yolunda gitmesini sağlamak için sonlara doğru biraz dürtülmesi gerekiyor."

"Belki de kontrol odasına gidip bir bakmalıyım" dedi Wu.

"Hayır, hayır!" diye itiraz etti Hammond. "Hiç gerek yok. Bir sorun olsaydı duyardık... Ah!"

Maria iki dondurma kasesiyle içeri girdi.

"Tadına bakmalısın, Henry!" dedi Hammond. "Adanın doğu yakasından gelen taze zencefillerle yapıldı. Dondurma insanoğlunun en eski zaafıdır. Ama yine de..."

Wu itaatkar bir tavırla kaşığına uzandı. Dışarda bir şimşek çaktı ve şiddetli bir gürültüyle yıldırım düştü.

"Yakına düştü" dedi Wu. "Umarım fırtına çocukları korkutmuyordur."

"Sanmam" dedi Hammond. Dondurmanın tadına baktı. "Ama yine de parkla ilgili engelleyemediğim bazı korkularım var..."

Wu içten içe rahatladı. Belki de yaşlı adam nihayet gerçeklerle yüzleşecekti. "Nasıl korkular?"

"Biliyorsun, Jurassic Park gerçekte çocuklar için yapıldı. Tüm dünya çocukları dinozorları sever ve bu parkta da çok eğlenecekler —sadece eğlenecekler— Bu olağanüstü hayvanları nihayet görebilmenin mutluluğuyla küçük gözleri parıldayacak. Ama korkuyorum... Onları görebilecek kadar yaşamayabilirim, Henry. Yüzlerindeki mutluluğu göremeyebilirim."

"Ben daha başka sorunlarımız olduğunu düşünüyorum" dedi Wu kaşlarını çatarak.

"Ama hiçbiri zihnimi bu kadar meşgul etmiyor!" dedi Hammond. "Tek endişem onların neşeyle parıldayan yüzlerini görememek. Yine de bu park bizim zaferimiz. Planladığımız her şeyi gerçekleştirdik. Hatırlarsan ilk amacımız para kazanmak için gelişmekte olan gen mühendisliği teknolojisini kullanmaktı. Çok para kazanacaktık..."

Wu Hammond'ın eski nutuklarından birine başlamak üzere olduğunu biliyordu. Elini kaldırdı. "Bu konuya hiç yabancı değilim, John..."

"Bir bio-mühendislik şirketi kursaydın ne yapacaktın, Henry? İnsanlığa yardım edecek, hastalıklarla savaşacak ürünler mi? Korkarım hayır. Bu çok kötü bir fikir. Yeni teknolojiyi böylesine zayıf bir alanda kullanmak! Aman Tanrım!"

Hammond üzgün bir ifadeyle başını salladı. "Yine hatırlarsan Genentech ve Cetus gibi ilk gen mühendisliği şirketleri ilaç imalatıyla başlamışlardı. İnsanlık için yeni ilaçlar... Asil, çok asil bir amaç! Ne yazık ki bu ilaçlar bir yığın engelle karşılaşıyor. Sadece onaylanmaları beş ile

sekiz yıl alıyor -tabii şansın varsa... Daha da kötüsü piyasaya belirli güçler hakim. Farz edelim ki kansere ya da kalp hastalıklarına karşı mucizevi bir ilaç yaptın -tıpkı Genentech gibi. Farz edelim ki doz başına bin veya iki bin dolar istiyorsun -tıpkı Genentech gibi. Elbette böyle bir ayrıcalığın olması gerektiğine inanıyorsun.Her şeyden önce ilacı icat ettin, geliştirmek ve test etmek için yığınla para harcadın; istediğin rakamın derhal ödenmesini hak ettiğini düşünüyorsun. Ama gerçekten de hükümetin bunu yapmana izin vereceğini mi sanıyorsun? Hayır, Henry, asla izin vermezler! Hasta insanlar ihtiyaç duydukları ilaçların her dozu için bin dolar ödemez -minnettarlık duymazlar, aksine kendilerini hakarete uğramış hissederler. Herkes 'Soygun!' diye bas bas bağırır. Kızılhaç da ödemez bu parayı. Başına neler gelir neler... Patent başvurun reddedilir. İzinlerin ertelenir. Her şey gerçeği görmeye -ve ilacını daha ucuza satmaya zorlar seni. İş dünyasındaki anlayışa göre insanlığa yardım etmek bir hayli riskli bir maceradır. Kişisel olarak ben asla insanlığa yardım etmem!"

Wu bunları daha önce de duymuştu ve Hammond'ın haklı olduğunu biliyordu; bio-mühendislik ürünü bazı yeni ilaçlar gerçekten de açıklanamaz ertelemeler ve patent problemleriyle karşılaşmıştı.

"Şimdi de eğlence dünyasına atıldığında her şeyin ne kadar farklı olduğunu düşün!" diye devam etti Hammond. "Kimsenin eğlenceye ihtiyacı yok. Hükümet müdahalesini gerektiren bir olay da değil. Parkımın bir gününe beş bin dolar istesem de kim durdurur beni? Her şeyden önce kimsenin buraya gelmeye ihtiyacı yok. Yüksek rakamlar bir soygun olmaktan çok adaya bambaşka bir çekicilik katıyor. Buraya yapılan bir ziyaret Amerikalılar'ın statü sembolleri oluverir ve onlar böyle şeyleri çok sever. Japonlar da aynıdır ve üstelik onların çok daha fazla parası var."

Hammond dondurmasını bitirdi ve Maria tabağını sessizce aldı. "O buralı değil, biliyorsun" dedi yaşlı adam.

"Haitili. Annesi Fransız. Ama koşullar ne olursa olsun şirketimi bu alana kanalize etmemin ilk amacı hatırlarsan parklarımızı dünyanın herhangi bir yerinde hükümet müdahalesinden özgür kılmaktı."

"Dünyanın geri kalanından da bahsetmişken..."

Hammond gülümsedi. "Jurassic Park Avrupa için Azor Adaları'nda geniş bir bölgeyi kiraladık bile. Jurassic Park Japonya için ise bildiğin gibi Guam yakınında bir adayı aldık. İki parkın inşasına da gelecek yıl başlayacağız. Dört yıl içinde açılacaklar. O zaman dolaysız gelirlerimizi yılda on milyar doları geçecek ve pazarlama, televizyon, yardımcı haklar bunu ikiye katlayacak. Lew Dodgson'ın yapmayı planladığımızı düşündüğü evcil hayvanlar konusunda endişelenmek için bir sebep göremiyorum!"

"Yılda yirmi milyar dolar!" dedi Wu başını sallayarak.

"Muhafazakar bir tahmin" dedi Hammond. Gülümsedi. "Çılgın hayaller kurmaya hiç gerek yok... Biraz daha dondurma, Henry?"

Arnold kontrol odasına giren bekçinin üstüne atılıp "Onu buldun mu?" diye sordu.

"Hayır, Bay Arnold."

"Bul öyleyse!"

"Binada olduğunu sanmıyorum, Bay Arnold."

"Ziyaretçi köşküne de bakın!" dedi Arnold. "Bakım Servisi binasına bak, alet odasına bak, her yeri ara ama bul onu!"

"Affedersiniz ama..." Bekçi bir an tereddütle durdu. "Bay Nedry şu şişman adam değil mi?"

"Evet, şişman!" dedi Arnold. "Şişman bir sersem."

"Şey... Lobideki Jim şişman bir adamın garaja girdiğini görmüş."

Muldoon iskmlesinde hızla döndü. "Garaja mı? Ne zaman?"

"Aşağı yukarı on-on beş dakika önce."

"Kahretsin!" dedi Muldoon.

Ellie farların ışığında salına salına yürüyen bir Apatosaurus sürüsü gördü. Her biri geniş bir ev büyüklüğünde altı hayvan ve yetişkin bir at büyüklüğünde bir bebek vardı. Hiç acele etmeden sessiz sakin ilerleyen Apatosauruslar ne Jeep'e ne de ışıldayan farlarına bakıyorlardı. Yolun ortasında bebek durdu ve bir birikintiden su içti, sonra da yoluna devam etti.

Benzeri bir fil sürüsü arabadan korkar, çığlıklar atar ve bebeği korumak için daire yapardı. Ama bu hayvanlar hiçbir korku belirtisi göstermemişti. "Bizi görmüyorlar mı?" diye sordu Ellie.

"Pek değil." dedi Harding. "Elbette sözlük anlamıyla görüyorlar ama gerçekte biz onlar için hiçbir şey ifade etmiyoruz. Geceleri hemen hemen hiç araba çıkmaz dışarı ve onlar da bu konuda deneyimsiz. Bizler sadece dünyalarına girmiş yabancı objeleriz. Hiçbir tehlike taşımıyoruz, bu yüzden de ilgi çekmiyoruz. Bazen hasta bir hayvanı kontrol etmek için geceleri dışarı çıkarım ve dönerken bu hayvanlar yolu bir saatten daha uzun bir süre tıkar."

"Siz ne yaparsınız o zaman?"

Harding sırıttı. "Tyrannosaurus kükremesini kaydettiğim bandı çalarım. Bu onları harekete geçirir. Tyrannosaurus'u önemsediklerinden değil. Bu hayvanlar öyle büyük ki yırtıcı hayvanlar bile bir şey yapamaz. Bir kuyruk darbesiyle Tyrannosaurus'un boynunu kırabilirler. Bunu biliyorlar. Tabii Tyrannosauruslar da biliyor..."

"Ama bizi görebilirler. Yani arabadan dışarı çıkarsak..."

Harding omuz silkti. "Bunu yapmanızı hiç tavsiye etmem ama onlar da tepki göstermeyeceklerdir. Dinozorların çok keskin gözleri vardır ama temelde bir amfibinin görme sistemine sahiptirler: harekete duyarlıdırlar. Hareket etmeyen şeyleri kesinlikle göremezler."

Derileri yağmurun altında parlayan hayvanlar nihayet yolun karşısına geçtiler. Harding arabayı çalıştırdı. "Sanırım artık yola devam edebiliriz."

"Öyle de olsa ben Genentech'in ilaçları üzerindeki baskıların sizin parklarınızın üzerinde de uygulanabileceğini düşünüyorum." dedi Wu. O ve Hammond salona geçmişler, büyük pencerleri döven fırtınayı seyrediyorlardı.

"Nasıl?" diye sordu Hammond.

"Bilimadamları sizi kısıtlamayı isteyebilirler. Hatta durdurmak için ellerinden geleni yapabilirler."

"Eee.. Bunu yapamazlar!" dedi Hammond. Parmağını Wu'nun yüzüne salladı "Bilimadamlarının bunu neden deneyeceklerini biliyor musun? Çünkü araştırma yapmak istiyorlar. Yapmayı istedikleri tek şey araştırma! Bir şey başarmakla falan hiç alakaları yok. Bir ilerleme kaydetmek akıllarına bile gelmiyor. Sadece araştırma yapmak! Ama onları bekleyen büyük bir sürprizim var."

"Ben bunu kasdetmiyordum..."

Hammond içini çekti. "Araştırma yapmanın bilimadamları için ilginç olduğundan eminim. Ama sen bu hayvanların araştırmalarda kullanılmayacak kadar değerli oldukları bir noktadasın... —böyle bir proje— ardındaki fırsatlar araştırma sahasının çok ötesinde. Mükemmel bir teknoloji ama son derece de pahalı. Sorun şu: sadece eğlence olarak desteklenebilir." Hammond omuz silkti. "Tek yolu bu!"

"Ama ya kapatma girişimleri olursa..."

"Kahrolası gerçeklerle yüzleşmelisin artık, Henry!" dedi Hammond alaylı bir ifadeyle. "Burası Amerika değil, Kosta Rika bile değil! Burası benim adam, benim mülkiyetim. Hiçbir şey Jurassic Park'ı tüm dünya çocuklarına açmaktan alıkoyamaz beni!" Gevrek gevrek güldü. "En azından zengin çocuklara. Ayrıca seveceklerinden de eminim..."

Ellie Sattler Jeep'in arka koltuğunda oturmuş dışarıyı

seyrediyordu. Son yirmi dakikadır yağmurdan sıılsıklam olmuş ormanların arasından geçmişlerdi ve Apatosaurus-lar'dan beri hiçbir hayvana rastlamamışlardı.

"Orman nehrinin yakınlarındayız." dedi Harding. "Nehir solda bir yerlerde olmalı."

Birden frene bastı. Araba küçük yeşil hayvanların tam önünde durdu. "Bu gece olağanüstü bir şov bekliyor sizi!" dedi. "Bunlar compyler!"

Procompsognathus diye geçirdi Ellie içinden. Grant'ın da yanında olup bunları görmesini isterdi. Montana'da faksla resmini aldıkları hayvandı bu. Küçük koyu yeşil hayvanlar hızla yolun öbür tarafına geçerek arka ayakları üzerinde doğrulup arabaya baktılar ve karanlıkta kaybolmadan önce cıvıldaştılar.

"Garip!" dedi Harding. "Nereden geliyorlar acaba? Compyler gece pek dışarı çıkmazlar, biliyorsunuz. Bir ağaca tırmanıp gün ışığını beklerler."

"Peki şimdi neden dışardalar?" diye sordu Ellie.

"Hiçbir fikrim yok. Compyler de şahinler gibi çöpçüdür. Ölen hayvanlara saldırırlar, son derece duyarlı burunlara sahiptirler. Ölen bir hayvanın kokusunu millerce öteden alırlar."

"Yani şimdi ölen bir hayvana mı gidiyorlar?"

"Ölen ya da çoktan ölmüş bir hayvana..."

"Onları izleyebilir miyiz?"

"Bilmiyorum..." dedi Harding. "Evet, neden olmasın! Hadi nereye gittiklerini öğrenelim."

Arabayı çevirdi ve compylerin peşinden gitmeye başladı.

TİM

TİM Murphy Land Cruiser'ın içinde, yanağı kapı kolunun üstünde yatıyordu. Yavaş yavaş kendine geliyordu. Sadece uyumak istiyordu. Pozisyonunu değiştirdi ve metal kapıya dayanan elmacık kemiğinde derin bir acı hissetti. Tüm bedeni ağrıyordu. Kolları, bacakları ve başı... başı zonkluyordu. Bu korkunç acı yüzünden bir an önce uykuya geri dönmek istiyordu.

Dirseğinin üzerinde doğruldu, gözlerini açtı ve gömleği kadar arabayı da mahvederek kustu. Ekşi safra midesini daha da bulandırıyordu, elinin tersiyle ağzını sildi. Başı feci şekilde zonkluyordu, tüm vücudu sanki deniz tutmuşçasına uyuşmuştu; sanki dünya dönüyordu ve durmadan sallanan bir gemideydi...

Tim inledi ve kısmuk birikintisinden kaçınarak sırtüstü yattı. Başındaki acı kısa, zorlu hırıltılarla solumasına sebep oluyordu. Hâlâ her şey sallanıyormuşçasına hasta hissediyordu kendisini. Gözlerini açtı ve yerini tayin etmek için etrafına baktı.

Land Cruiser'ın içindeydi. Ama araba yan yatmış olmalıydı, çünkü yolcu kapısının üstünde yatıyor ve direksiyonla rüzgarın salladığı palmiyelere bakıyordu. Yolda park ettiklerini ve Tyrannosaurus'u gördüğü sırada Dr. Grant'la konuştuğunu hatırlıyordu ama bunun dışında her şey silinmişti beyninden.

Tekrar kusacağını anladı ve bulantı geçene kadar gözlerini kapadı. Ritmik bir gıcırtı duyuyordu, sanki birisi zincirlerle oynuyordu. Öylesine uyuşmuştu ve midesi öylesine bulanıyordu ki sanki tüm araba gerçekten de altında sallanıyordu. Gözlerini açtığında hayal görmediğini anladı -yan yatmış Land Cruiser öne arkaya sallanıp duruyordu...

Tüm araba oynuyordu.

Tim zorlukla ayağa kalktı. Yolcu kapısının üstünde durup paramparça olmuş ön camdan dışarı baktı. İlk gördüğü şey dört bir yanında rüzgarla sallanan ağaçlardı. Ama arada sırada boşluklarla da karşılaşıyordu ve ağaçların ardında toprak görülüyordu...

Toprak altı buçuk metre altındaydı.

Hiçbir şey anlamıyordu. Başındaki acı daha da şiddetlendi. Bir an için gözlerini kapadı ve güçlükle nefes almaya çalıştı. Sonra gördüklerinin hayal olmasını umarak tekrar dışarı baktı. Ama gerçekti. Land Cruiser yerden altı buçuk metre yükseklikte geniş bir ağacın dalları üstünde yan yatmıştı ve rüzgarda durmadan sallanıyordu.

"Oh, kahretsin!" diye bağırdı Tim. Ne yapacaktı şimdi? Parmak uçlarına yükseldi ve daha iyi görebilmek için direksiyondan destek alarak etrafı kolaçan etti. Direksiyon elinin altında birden bire döndü ve kuvvetli bir gıcırtıyla Land Cruiser pozisyon değiştirerek birkaç metre aşağıdaki dalların üstüne düştü. Bu ani hareket Tim'i rotu tutup sımsıkı kavramaya zorladı. Yolcu kapısının paramparça camından aşağıdaki toprağa baktı.

"Oh, kahretsin! Kahretsin!" diye tekrarlıyordu durmadan. "Kahretsin! Kahretsin!"

Kuvvetli bir gıcırtı daha duyuldu -ve Land Cruiser birkaç metre daha düştü...

Buradan çıkmak zorundaydı!

Ayaklarına baktı. Kapı kolunun üstünde duruyordu. Dört ayak üstüne düşüp kola baktı. Karanlıkta pek göremiyordu ama kapının içe göçtüğünü ve kolun dönmeyeceğini söyleyebilirdi. Kapıyı asla açamazdı. Pencereyi denedi ama o da sıkışmıştı. Sonra aklına arka kapı geldi. Belki onu açabilirdi. Ön koltuğun üstünden abandı ve Land Cruiser ağırlığın değişmesiyle yalpalandı. Tim korkuyla koltuğu tuttu. Araba yine eski pozisyonunu aldı.

Tim büyük bir dikkatle bir kere daha denedi ve arka kapının kolunu çevirdi.

O da sıkışmıştı.

Nasıl çıkacaktı arabadan?

Bir homurtu duydu ve aşağı baktı. Altından bir karaltı geçti. Ama Tyrannosaurus değildi. Bu karaltı kısa ve şişmandı, badi badi yürürken bir tür homurtu çıkarıyordu. Kuyruğunu sallıyordu ve Tim üstündeki uzun dikenleri görebiliyordu.

Bu daha önce gördükleri Stegosaurus'tu ve görünüşe bakılırsa iyileşmişti. Tim diğerlerinin nerede olduğunu merak ediyordu. Gennaro, Sattler ve veteriner... Onları en son Stegosaurus'un yanında görmüştü. Ne kadar zaman geçmişti? Saatine baktı ama yüzeyi çatlamıştı, rakamları göremiyordu. Saatini çıkardı ve bir kenara attı.

Stegosaurus homurdanarak çekip gitti. Şimdi sadece ağaçlardaki rüzgarın sesi ve sallanan Land Cruiser'ın gıcırtıları duyuluyordu.

Arabadan çıkmalıydı.

Tim kolu tuttu ve zorladı ama feci şekilde sıkışmıştı. Milim oynamıyordu. Birden tersliğin sebebini anladı: arka kapı kilitliydi! Tim mandalı açtı ve kolu çevirdi. Arka kapı aşağı doğru açıldı ve aşağıdaki dala takıldı.

Aralık çok dardı ama Tim kıvrılıp geçebileceğini düşündü. Nefesini tuttu ve yavaşça arka koltuğa doğru süründü. Land Cruiser gıcırdadı ama pozisyonunu korudu. Kısa bir süre sonra bacakları arabanın dışında sallanırken yüzükoyun kapıda yatmayı başardı. Havayı tekmeliyordu —ayağı sert bir şeye dokundu— ve ağırlığını onun üstüne verdi.

Dal büküldü ve kapı onu üstünden atarak sonuna kadar açıldı, Tim düşmeye başladı —yapraklar yüzünü tırmalıyor, gövdesi daldan dala çarpıyordu— birden sarsıldı başındaki dayanılmaz acıya parlak ışıltılar eklenmişti.

Bir şeye çarparak durdu, artık rüzgarı hissetmiyordu. Tim midesinde derin bir acıyla zor nefes alarak bir dala asılı kaldı.

Bir çıtırtı daha duydu ve bir buçuk metre yukarıdaki büyük karaltıya, Land Cruiser'a baktı.

Bir çatırtı daha. Araba sallanıyordu.

Tim kendini hareket etmeye, aşağı inmeye zorladı. Ağaçlara tırmanmayı severdi. Bu konuda çok iyiydi. Tırmanmak için mükemmel bir ağaçtaydı, dalları neredeyse bir merdiven kadar düzgün aralıklarla iniyordu.

Korkunç bir çatırtı daha.

Arabanın düşeceğine hiç şüphe yoktu.

Tim ıslak dalların üstünden kayarak, ellerinde kaygan özsuyu hissederek zorlukla ama aceleyle aşağı inmeye başladı. Daha birkaç metrelik yol almıştı ki Land Cruiser son bir kez kuvvetle çatırdadı ve yavaş, çok yavaş hareketlerle başaşağı sarktı. Tim geniş yeşil ızgaraları ve üstüne vuran far ışıklarını görebiliyordu. Sonra birden Land Cruiser serbest kaldı, Tim'e yaklaştıkça hız kazanarak düşmeye başladı ve tam Tim'in asılı kaldığı dala çarpmak üzereydi ki...

Birden durdu!

Tim'in yüzü bir şeytanın ağzı gibi içe çökmüş ızgaralardan ve korkunç gözlere benzeyen farlardan sadece birkaç metre uzaktaydı. Benzin Tim'in üstüne damlıyordu.

Yerden hâlâ dört metre kadar yukardaydı. Aşağı uzandı, başka bir dal buldu ve indi. Yukarda Land Cruiser'ın ağırlığıyla bükülen dalın çatırdadığını ve arabanın yine üstüne doğru düşmeye başladığını gördü. Asla kaçamayacağını, asla Land Cruiser kadar hızlı inemeyeceğini biliyordu ve kendisini serbest bıraktı.

Yolun geri kalanını düşerek aştı.

Tüm benliğinde derin acılar duyarak, Land Cruiser'ın avını kovalayan bir hayvan gibi dallara çarpa çarpa peşinden gelişini dinlerken dallara takılarak düşmeye devam etti.. En sonunda omzu yumuşak toprağa çarptı, var gücüyle yuvarlanarak ağacın dibine doğru kaçtı ve Land Cruiser metalik bir çatırtı ve derisini yakan, ıslak toprakta cı-

zırtlar çıkaran kıvılcımlarla yere çakılırken ağacın gövdesine sımsıkı sarıldı.

Sonra yavaşça ayağa kalktı. Karanlıkta bir homurtu duydu ve Land Cruiser'ın gürültüsünü duyarak geri dönen Stegosaurus'u gördü. Öne eğdiği başı ve sırtındaki kambur boyunca uzanan iki sıra pullu tabakayla sersem sersem yürüyordu. Tim aşırı büyümüş bir kaplumbağaya benzediğini düşündü. Onun kadar aptal ve yavaştı.

Bir taş alıp hayvana attı.

"Defol git!"

Taş pullu tabakalara çarptı. Stegosaurus'u durdurmayı başaramamıştı.

"Git buradan! Git!"

Bir taş daha attı ve Stegosaurus'u kafasından vurdu. Hayvan homurdandı, yavaşça arkasını döndü ve geldiği yönde kayboldu.

Tim akordeone dönmüş Land Cruiser'a dayanıp çevresine baktı. Diğerlerini bulmalıydı ama bu arada kaybolmak da istemiyordu. Parkta bir yerlerde, büyük bir ihtimalle ana yolun yakınlarında olduğunu biliyordu. Yapması gereken tek şey yerini tam olarak saptamaktı. Karanlıkta iyi göremiyordu ama..

Birden gözlüğü hatırladı.

Paramparça olmuş ön camdan Land Curiser'a girdi ve gece gözlüğüyle telsizi buldu. Telsiz kırıktı ve çalışmıyordu, onu bırakmak daha akıllıca olurdu. Ama gözlük hâlâ sapasağlamdı. Hemen taktı ve güven dolu tanıdık yeşil fosforlu manzarayı gördü.

Şimdi solundaki elektrikli çitleri görebiliyordu, oraya doğru ilerledi. Çit dört metre yüksekliğindeydi, ama Tyrannosaurus'un ayakları altında dümdüz olmuştu. Tim hızla çiti aştı, sık ağaçlarla kaplı bir alandan geçti ve ana yola vardı.

Gözlükten yan yatmış diğer Land Cruiser'ı gördü. Hemen yanına koştu, derin bir nefes aldı ve içeri baktı. Ara-

ba boştu. Ne Dr. Grant'tan ne de Dr. Malcolm'ından bir iz vardı.

Nereye gitmişlerdi?

Herkes neredeydi?

Birden tüm benliği karanlıkta orman yolunda boş bir arabayla yapayalnız kalakalmanın dehşetiyle kaplandı ve gözlüğün girdabında parlak yeşil bir dünya oluşturarak daireler çizmeye başladı. Yolun kenarında soluk bir şeyler gördü ve dikkatle yanına giderek yerden aldı. Lex'in beyzbol topuydu! Üstündeki çamuru sildi.

"Lex!"

Tim hayvanların kendisini duyabileceğini bile düşünmeden var gücüyle bağırdı. Etrafı dinledi ama sadece rüzgar ve ağaçlardan düşen yağmur damlaları vardı.

"Lex!"

Tyrannosaurus saldırısı sırasında kardeşinin de Land Cruiser'da olduğunu hayal meyal hatırlıyordu. Orada mı kalmıştı? Yoksa kaçmış mıydı? Saldırı zihnini bulandırmıştı. Neler olduğu hakkında kesin bir şey söylemesi mümkün değildi. Düşünmek bile onu huzursuz ediyordu. Korkudan nefesi kesilerek yolda öylece durdu.

"Lex!"

Sanki gece Tim'in etrafında daralıyordu. Kendi için üzülürken yoldaki soğuk yağmur birikintisinin içine çömeldi ve bir süre ağladı. Sustuğunda ise hâlâ hıçkırıklar duyuyordu. Ayrıca garip, boğuk bir çarpma sesi geliyordu. Çok zayıftı ve yolun yukarılarından rüzgarla taşınıyor olmalıydı buraya.

"Ne kadar oldu?" diye sordu kontrol odasına geri dönen Muldoon. Siyah metal bir çanta taşıyordu.

"Yarım saat."

"Harding çoktan gelmiş olmalıydı."

Arnold sigarasının külünü silkti. "Eminim bir-iki dakika içinde burada olurlar."

"Nedry'den hâlâ bir haber yok mu?" dedi Muldoon.

"Hayır, henüz yok!"

Muldoon çantayı açtı ve altı portatif telsiz çıkardı. "Bunları binadakilere dağıtacağım." dedi ve birini de Arnold'a verdi. "Şarjörü de al. Aküsü boşalmıştır. Acil durum telsizleri ama doğal olarak kimse kapamamış. Yirmi dakika boyunca şarj et ve sonra da çalıştırıp arabalarla bağlantı kur."

Henry Wu DÖLLEME levhalı kapıyı açtı ve karanlık laboratuvara girdi. İçerde kimse yoktu, herhalde bütün teknisyenler hâlâ yemekteydi. Wu doğru bilgisayar terminaline gitti ve DNA listelerine baktı. Listeleri de bilgisayarda tutuyorlardı. DNA öylesine geniş bir moleküldü ki her tür için tüm tekrarların depolanması on gigabyto optik disk gerektiriyordu... Üzerinde araştırma yapmak için muazzam bir bilgi birikimi demekti bu.

Grant'ın kurbağa DNA'sı üzerinde durmasının sebebini hâlâ anlayamıyordu. Wu asla bir DNA türünü diğerinden ayırmamıştı. Her şeyden önce yaşayan yaratıklardaki DNA tümüyle birbirine benzerdi. Modern dünyanın sokaklarında yürüyen, yeni doğmuş pespembe bebeklerini havaya zıplatan canlılar her şeyin merkezindeki maddenin - yeryüzü kadar eski kimyasal bir madde olduğunu düşünmekten vazgeçmemişti. DNA molekülü çok eskiydi ve evrimini iki milyon yıl önce tamamlamıştı. O zamandan beri çok az değişim yaşanmıştı. Sadece yakın zamanlarda birkaç eski gen bileşimi gerçekleşmişti, o kadar...

İnsan DNA'sıyla mütevazı bir bakteri DNA'sı karşılaştırıldığında dizilerin sadece aşağı yukarı yüzde onunun farklılık gösterdiği anlaşılırdı. Bu doğal DNA muhafazakarlığı Wu'yu istediği herhangi bir DNA'yı kullanmaya it-

mişti. Dinozorlarını üretirken Wu DNA'sını bir heykltraşın mermeri ya da kili kullandığı gibi kullanmıştı. Yaratırken özgürce çalışmıştı!

Bilgisayar araştırma programını başlatırken bunun iki-üç dakika süreceğini biliyordu. Kalktı ve eski bir alışkanlıkla aletleri kontrol ederek laboratuvarı dolaştı. Dondurucunun kapısında ısıyı ölçen alet dikkatini çekti. Grafikte bir çentik vardı. Çok garip! diye düşündü. Bu çentik birinin içeri girdiğini gösteriyordu. Hem de çok yakın zamanda -son yarım saat içinde... Ama gecenin bu saatinde kim gelirdi buraya?

Bilgisayar ilk veri araştırmasının tamamlandığını gösteren bir sinyal verdi. Wu ne bulduğunu görmek için makinanın başına geldi ve ekrana baktığında dondurucu çentik hakkındaki her şeyi unuttu.

LEITZKE DNA ARAŞTIRMA ALGORİTMASI

DNA: Versiyon Araştırma Kriterleri: RANA (bütün, parça len>0)

RANA Parçaları İçeren DNA	Versiyon
Maiasaurus	2.1-2.9
Procompsognathus	3.0-3.7
Othnielia	3.1-3.3
Velociraptor	1.0-3.0
Hypsilophodonthus	2.4-2.7

Sonuç çok açıktı: Üreyen tüm dinozorlar RANA ya da kurbağa DNA'sı içeriyordu. Diğer hayvanların hiç birinde rastlanmıyordu RANA'ya! Yine de Wu bunun üremelerini nasıl etkilediğini anlayamamıştı. Ama Grant'ın hakkı olduğunu da daha fazla inkar edemezdi. Dinozorlar üreyebiliyordu!

Hızla kontrol odasına çıktı.

LEX

LEX yolun altında uzanan bir metrelik büyük bir kanalizasyon borusunun içinde kıvrılmıştı. Beyzbol eldiveni ağzındaydı ve kafasını durmadan boruya vurarak sallanıyordu. İçersi çok karanlıktı. Ama Tim gözlüğüyle onu çok iyi görüyordu. Yaralanmış gibi bir hali yoktu ve kardeşini bulmak Tim'i gerçekten rahatlatmıştı.

"Lex, ben geldim, Tim!"

Küçük kız cevap vermedi. Kafasını boruya vurmaya devam ediyordu.

"Dışarı çıksana!"

Lex başını hayır dercesine salladı. Tim kızkardeşinin şok geçirdiğini görebiliyordu.

"Lex, dışarı çıkarsan gözlük senin olacak!" dedi Tim.

Küçük kız yine başını salladı.

"Bak bende ne var." dedi Tim elini kaldırarak. Lex anlamsız gözlerle baktı. Karanlık görmesini engelliyor olmalıydı. "Senin topun, Lex. Topunu buldum!"

"Ne olmuş yani?"

Tim başka bir taktik denemeye karar verdi. "Orası hiç de rahat değildir. Soğuktur da herhalde. Dışarı çıkmak istemez misin?"

Lex yine başını salladı ve boruya vurmaya devam etti.

"Neden çıkmıyorsun?"

"Dışarda hayvanlar var!"

Tim bir an için durdu. Kardeşi yıllardır 'hayvanlar' dememişti.

"Hayvanlar gitti."

"Bir tanesi çok büyüktü. Tyrannosaurus rex."

"Gitti."

"Nereye gitti?"

"Bilmiyorum ama şimdi buralarda değil." dedi Tim bunun doğru olduğunu umarak.

Lex yerinden kıpırdamadı. Yine kafasını boruya vurmaya başlamıştı. Tim kardeşinin kendisini görebileceği bir yere, borunun karşısındaki çimenliğe oturdu. Toprak ıslaktı. Dizlerine sarılıp beklemeye başladı. Yapacak başka bir şey bulamıyordu, ne söyleyebileceğini bilmiyordu. "Burada oturup dinleneceğim." dedi.

"Babam dışarda mı?"

"Hayır" dedi Tim şaşkın bir ifadeyle. "O evde, Lex."

"Annem?"

"Hayır, Lex."

"Dışarda büyük biri var mı?" diye sordu Lex.

"Henüz yok ama eminim yakında gelirler. Büyük bir ihtimalle yoldadırlar."

Biraz sonra Lex borunun içinde harekete geçti ve dışarı çıktı. Soğuktan titriyordu ve saçında, alnında kurumuş kan vardı ama genelde iyiydi.

Şaşkın gözlerle çevresine baktı ve "Dr. Grant nerede?" diye sordu.

"Bilmiyorum."

"Demin buradaydı."

"Burada mı? Ne zaman?"

"Demin!" diye tekrarladı Lex. "Borunun içinden gördüm onu."

"Nereye gitti?" diye sordu Tim.

"Nerden bileyim?" dedi Lex burnunu buruşturarak. Bağırmaya başladı. "He-yo! He-yo! Dr. Grant? Dr. Grant?"

Tim kardeşinin çıkardığı gürültüden huzursuz olmuştu —Tyrannosaurus geri gelebilirdi— ama bir süre sonra cevap veren bir insan sesi duydu. Tim'in birkaç dakika önce terk ettiği Land Cruiser'ın yakınlarından, sağ taraftan geliyordu. Gece gözlüğüyle baktığında Dr. Grant'ın kendilerine doğru yürüdüğünü görmek Tim'i bir hayli rahatlat-

tı. Gömleği omzundan yırtılmıştı ama bunun dışında gayet iyiydi.

"Tanrı'ya şükürler olsun!" dedi Grant. "Ben de sizi arıyordum!"

Tir tir titreyen Ed Regis ayağa kalktı ve yüzündeki, ellerindeki çamuru sildi. Yolun aşağısındaki tepenin yamacında yer alan büyük kaya parçaları arasında çok kötü bir yarım saat geçirmişti. Oranın saklanmak için uygun bir yer olmadığını biliyordu ama paniğe kapılmış ve mantığını bir kenara atmıştı. O soğuk çamurlu yerde uzanmış ve kendini toparlamaya çalışmıştı ama dinozorun hayalini zihninden çıkaramıyordu. Dinozor üstüne üstüne geliyordu. Arabaya yaklaşıyordu.

Ed Regis daha neler olduğunu tam hatırlayamıyordu. Lex'in bir şeyler söylediğini ama durmadığını, duramadığını hatırlıyordu; sadece koşmaya devam etmişti. Yolun ilersinde nereye gideceğini şaşırmış ve tepeden aşağı yuvarlanarak kayaların yanında duruvermişti. O zaman kayaların arasına sürünerek girebileceğini, yeterince yer bulup saklanabileceğini düşünmüş ve öyle de yapmıştı. Nefes nefese kalmıştı ve korkuyordu, Tyrannosaurus'tan kaçmak dışında hiçbir şey düşünemiyordu. Sonunda kayaların arasında bir sıçan gibi kıvrıldıktan sonra biraz sakinleşmiş ve dehşetle karışık bir utancın tüm benliğini sardığını hissetmişti. Çocukları terk etmişti, kaçmış ve sadece kendini kurtarmıştı. Tekrar yola çıkmalıydı, onları kurtarmaya çalışmalıydı çünkü daima baskı altındayken bile soğuk ve cesur davranabildiğini düşünürdü. Ama ne zaman kendini kontrol etmeye, yukarı çıkmaya çalışsa başarısız oluyordu. Paniğe kapıldığını hissediyordu, zorlukla nefes alıyordu ve hareket edemiyordu.

En sonunda umutsuz bir halde olduğunu kendi kendine itiraf etmek zorunda kaldı. Çocuklar hâlâ yukarda, yol-

daysalar asla canlı kalamazlardı ve Ed Regis'in onlar için yapabileceği hiçbir şey yoktu, bulunduğu yerde kalması en akıllıca davranıştı. Onun dışında hiç kimse neler olduğunu bilmeyecekti. Yapabileceği hiçbir şey yoktu. Daha önce de bir şey yapması mümkün değildi. Böylece Ed Regis yarım saat kendi kendisiyle savaşarak çocukların ölüp ölmediğini ya da Hammond'ın onu bulduklarında ne söyleyeceğini düşünmekten kaçınıp kayaların arasında kaldı.

Onu harekete geçiren şey ağzındaki garip histi. Ağzının kenarlarında gıdıklanan bir karıncalanma ve uyuşma başlamıştı; düşerken yaralanıp yaralanmadığını anlamaya çalıştı. Yüzüne dokundu ve dudağının kenarının şiştiğini fark etti. Gıdıklandığı gibi acıyordu da. Birden şişen etin dudaklarını sıktıkça şişmanlayan bir sülük olduğunu anladı. Ağzının içinde bir sülük vardı! Bulantıyla titreyen Regis küçük asalağı çekip alırken dudak etlerine sımsıkı yapışmış olduğunu, ağzının ılık ve iğrenç bir kan tadıyla dolduğunu hissetti. Tükürdü ve hayvanı büyük bir iğrenmeyle ormanın içlerine doğru fırlattı. Bir sülüğün de koluna yapışmış olduğunu gördü ve geride kanlı koyu bir iz bırakarak onu da attı. Kahretsin, büyük bir ihtimalle tüm vücudu bu yaratıklarla kaplanmıştı. Tepeden aşağı düşerken yapışmışlardı herhalde. Bu orman tepeleri sülüklerle doluydu. Karanlık kaya oyukları da... İşçiler ne demişti? Sülükler iççamaşırlarının içine girer. Karanlık, ılık yerleri severler. İççamaşırlarının içine girmeye bayılırlar.

"He-yo!"

Durdu. Rüzgarla gelen bir insan sesiydi bu!

"He-yo! Dr. Grant!"

Tanrım, seslenen küçük kızdı!

Ed Regis kızın sesinden durumunu anlamaya çalıştı. Korktuğu söylenemezdi, acı duymadığı da ortadaydı. Sadece ısrarla bağırıyordu. Yavaş yavaş düşündüğünden farklı şeylerin olduğu, Tyrannosaurus'un kaçtığı —ya da en azından saldırmadığı— ve diğerlerinin de hâlâ yaşıyor

olabileceği düşüncesi kapladı zihnini. Grant ve Malcolm... Belki de kimse ölmemişti! Bu yeni gerçekle Ed bir anda toparlandı ve yapması gerekenleri bilmenin rahatlığını hissetti içinde. Kayaların arasından sürünerek çıkarken bir sonraki adımının ne olacağını çoktan belirlemişti; çoktan ne söyleyeceğine, olayları kendi lehine nasıl çevireceğine karar vermişti.

Regis yüzündeki ve ellerindeki soğuk çamuru, korkaklığının delillerini sildi. Saklanmak onu utandırmıştı ama şimdi harekete geçmeliydi. Yola doğru tırmandı ama çalıların arasından çıktığında bir an ne tarafa gideceğini şaşırdı. Arabaları göremiyordu. Bunu nasıl yapmıştı bilmiyordu ama tepenin eteğine gelmişti. Land Cruiserlar dorukta olmalıydılar.

Land Cruiserlar'ın yanına, doruğa çıkmaya başladı. Her şey çok sakindi. Yürürken çamur sıçratıyordu. Küçük kızı artık duyamıyordu. Neden seslenmekten vazgeçmişti ki? Yürürken kızın başına bir şeyler gelmiş olabileceğini düşünmeye başladı. Öyleyse yanlarına gitmemeliydi. Belki de Tyrannosaurus hâlâ çevrede dolanıyordu. O ise tepenin eteğindeydi. Kampa daha yakındı.

Her şey ne kadar da sakindi. Sanki bir hayal dünyasındaymışçasına sakin...

Ed Regis geri dönüp kampa doğru yürümeye başladı.

Alan Grant kızın kollarını ve bacaklarını yokladı. Herhangi bir acısı veya ağrısı yok gibiydi. Şaşırtıcıydı: başındaki yarık dışında gayet iyiydi. "İyi olduğumu söyledim!" dedi Lex.

"Güzel de yine de kontrol etmeliydim."

Tim kardeşi kadar şanslı değildi. Burnu şişmişti ve acıyordu; Grant kırılmış olabileceğinden şüphelendi. Sağ kolu feci şekilde yaralanmış ve şişmişti; Grant eklem kapsülünde kanama olmadığını umuyordu. Ama bacaklarında

herhangi bir sorun yok gibiydi. İki çocuk da yürüyebilir durumdaydı. En önemli şey de buydu.

Grant da sağ göğsünün altındaki pençe sıyrığı dışında iyiydi. Her nefes alışında bir yanma hissediyordu ama ciddi bir şey yoktu ve hareketleri de kısıtlanmıyordu.

Şuurunu kaybedip kaybetmediğini merak ediyordu çünkü Land Cruiser'ın on metre uzağındaki ormanda inleyerek ayağa kalktığı andan önce olanları hayal meyal hatırlıyordu. Önce göğsünün kanadığını fark edip yaraya yaprak basmıştı ve bir süre sonra da kan pıhtılaşmıştı. Ardından Malcolm'ı ve çocukları arayarak yürümeye başlamıştı. Grant yaşadığına hâlâ inanamıyordu ve zihni bölük pörçük resimlerle dolarken onlara bir anlam vermeye çalışıyordu. Tyrannosaurus hepsini de kolayca öldürebilirdi. Peki neden öldürmemişti?

"Acıktım!" dedi Lex.

"Ben de." dedi Grant. "Medeniyete geri dönmeliyiz. Oradakilere gemide gördüklerimizden bahsetmeliyiz."

"Sadece bizler biliyoruz, değil mi?" dedi Tim.

"Evet. Geri dönmek ve onlara haber vermek zorundayız."

"Öyleyse otele giden yolda yürümeye başlayalım." dedi Tim tepenin eteğini göstererek. "Bizi arayanlarla ancak bu yolda karşılaşabiliriz."

Grant bunu etraflıca düşünmeye karar verdi. Zihnini meşgul eden bir başka nokta daha vardı: saldırı başlamadan önce iki Land Cruiser'ın arasından geçen karaltı. Hangi hayvandı o? Sadece tek bir olasılık vardı: küçük Tyrannosaurus.

"Hiç sanmam, Tim. Yolun iki yanında yüksek çitler var" dedi Grant. "Tyrannosauruslar'dan biri yolun aşağısındaysa tuzağa düşebiliriz."

"Yani burada mı bekleyeceğiz?" diye sordu Tim.

"Evet" dedi Grant. "Birileri gelene kadar burada bekleyeceğiz."

"Ben açım!" dedi Lex.

"Umarım çok uzun sürmez" dedi Grant.

"Ben burada beklemek istemiyorum!" dedi Lex.

Tam o sırada tepenin eteğinden bir adamın öksürdüğünü duydular.

"Burada kalın!" dedi Grant. Tepeden aşağı bakmak için koştu.

"Burada kal!" dedi Tim ve Grant'ın peşinden gitti.

Lex de ağabeyini izledi. "Beni burada bırakmayın, yalnız kalmak istemiyorum, siz..."

Grant eliyle kızın ağzını kapadı. Lex karşı koymak için mücadele etti. Grant kafasını salladı ve aşağı bakması için işaret etti.

Grant tepenin eteğinde donakalmış Ed Regis'i gördü. Ormana sonsuz bir ölüm sessizliği hakimdi. Ateşböceklerinin ve kurbağaların monoton sesleri birden bire kesilmişti. Sadece yaprakların hışırtısı ve rüzgarın ıslığı duyuluyordu.

Lex konuşmaya başladı ama Grant onu en yakın ağacın gövdesine doğru çekerek sık köklerinin arasına çömeldi. Tim de hemen yanlarına geldi. Grant parmağını dudaklarına götürerek sessiz olmalarını işaret etti ve yavaşça ağacın etrafına kolaçan etti.

Aşağıdaki yol karanlıktı ve ağaç dalları rüzgarda sallanırken aralarından süzülen ayışığı, dans eden benekli desenler çiziyordu. Ed Regis gitmişti. Yerini tekrar belirlemek Grant'ın birkaç saniyesini aldı. Reklamcı büyük bir ağacın gövdesine sarılmıştı. Hiç kıpırdamıyordu.

Orman sessizliğini korumaya devam ediyordu.

Lex sabırsızlıkla Grant'ın gömleğini çekiştirdi; neler olduğunu öğrenmek istiyordu. O sırada yakından bir yerlerden rüzgardan pek de yüksek olmayan yumuşak bir soluma duyuldu. Lex de duymuş olmalıydı ki debelenmekten vazgeçti.

Bir iç çekiş kadar yumuşak olan ses dalga dalga geli-

yordu. Grant bunun bir at solumasına benzediğini düşündü.

Grant, Regis'e baktı ve ayışığının ağaçta çizdiği kıpırkıpır gölgeleri gördü. Sonra birden diğerlerine hakim hareketsiz bir gölge daha olduğunu fark etti: kavisli sert bir boyun ve kare bir baş.

Soluma bir kere daha duyuldu.

Tim görmek için dikkatle eğildi, Lex de onu izledi.

Dal kırılmasına benzer bir çatırtı oldu ve patikada bir Tyrannosaurus belirdi. Küçük rex'ti bu: aşağı yukarı iki buçuk metre boyundaydı ve neredeyse bir köpek yavrusunun beceriksiz yürüyüşüyle ilerliyordu. Küçük Tyrannosaurus her adımında havayı koklamak için durarak patika boyunca yürüdü. Regis'in saklandığı ağacı geçti ve onu gördüğüne dair hiçbir belirti göstermedi. Grant, Regis'in biraz gevşediğini gördü, ağacın diğer yanındaki Tyrannosaurus'u izlemeye çalışarak kafasını arkaya döndürmüştü.

Tyrannosaurus şimdi görüş alanının dışında, yolun altındaydı. Regis rahatlayarak ağacı sarmalayan kollarını gevşetti. Ama orman hâlâ sessizdi. Bir süre daha ağaç gövdesini bırakmadı. Ardından ormanın gürültüsü geri geldi; bir ağaç kurbağasının çekingen vıraklaması, bir ateşböceğinin cırcırı ve nihayet bütün bir koro... Regis omuzlarını sallayarak, gerginliği üstünden atarak ağaçtan uzaklaştı. Tyrannosaurus'un ardından bakmak için yolun ortasına doğru yürüdü.

Saldırı sol taraftan geldi.

Genç dinozor başını ileri savurup Regis'i yere çarparken kükredi. Regis çığlık attı ve ayağa kalkmaya çalıştı ama Tyrannosaurus bir kere daha saldırdı; kurbanını arka ayağının altında sıkıştırmış olmalıydı ki Regis aniden kıpırdanmayı bıraktı, sanki onu korkutabilirmiş gibi dinozora bağırıp elini kolunu sallayarak yolun ortasında kalakaldı. Genç dinozorun küçük avından gelen sesler ve hareketler karşısında şaşkına dönmüş gibi bir hali vardı. Me-

rakla havayı koklayarak başını eğdi ve Regis burnunu yumruklamaya başladı.

"Defol! Geri çekil! Git buradan, git!" diye var gücüyle bağırdı Regis ve dinozor kurbanının ayağa kalkmasına izin vererek geri çekildi. Regis hayvandan uzaklaşırken hâlâ "Evet, duydun beni! Geri çekil! Defol! diye bağırıyordu. Genç Tyrannosaurus karşısındaki garip, gürültülü küçük hayvana şaşkın gözlerle bakıyordu ve Regis sadece birkaç adım uzaklaşmıştı ki tekrar saldırıp onu yere yıktı.

Hayvan Ed'le oynuyor! diye düşündü Grant.

"Hey!" diye bağırdı Regis düşerken ama hayvan onu umursamaksızın ayağa kalkmasına izin verdi. Regis ayağa fırladı ve geri çekilmeye devam etti. "Seni sersem geri! - geri! Geri! Beni duydun mu? Geri!" diye bağırıyordu Regis, tıpkı bir aslan eğiticisi gibi.

Tyrannosaurus kükredi ama saldırmadı ve Ed Regis nihayet sağındaki ağaçlara ve yüksek çalılıklara vardı. Birkaç adım sonra saklanabilecek bir yer bulacaktı. "Geri çekil! Hey sen! Geri çekil!" diye bağırdı Regis ve son anda genç hayvanın saldırısına uğrayarak kendini yerde buldu. "Bitir artık şunu!" diye bağırdı Regis. Hayvan başıyla dalışa geçti, Regis çığlık attı. Konuşma yoktu, sadece yüksek perdeden bir çığlık.

Çığlık birdenbire kesildi ve hayvan başını kaldırdığında Grant çenesinden sarkan et parçasını gördü.

"Oh, hayır!" dedi Lex yavaşça. Yanında duran Tim arkasını döndü ve birden kustu. Gece gözlüğü alnından kaydı ve metalik bir sesle yere düştü.

Genç Tyrannosaurus başını çevirdi ve tepeye doğru baktı.

Tim yerden gözlüğü alırken Grant çocukların ellerini tuttu ve koşmaya başladı.

KONTROL

Compyler gecenin karanlığında aceleyle yürüyorlardı. Harding'in Jeep'i de onları kısa msafeden izliyordu. Ellie yolun ilerisini gösterdi. "Oradaki bir ışık mı?"

"Olabilir" dedi Harding. "Fara benziyor."

Telsiz birden cızırtılı bir uğultu çıkardı. John Arnold'ın "... orada mısınız?" dediği duyuldu.

"Ah, işte Arnold!" dedi Harding. "Nihayet!" Düğmeye bastı. "Evet, John, buradayız. Nehrin yakınlarında compyleri izliyoruz. Çok ilginç."

Yine cızırtılar oldu. Sonra: "...araba...ihti...var..."

"Ne dedi?" diye sordu Gennaro.

"Araba hakkında bir şeyler anlatmaya çalışıyor." dedi Ellie. Grant'ın Montana'daki kazılarında Ellie telsiz operatörlüğü de yapmıştı. Birkaç yılın sonunda kazandığı deneyimle tahrif olmuş mesajları çözmekte bir hayli başarılıydı. "Sanırım arabanıza ihtiyacı olduğunu söyledi."

Harding düğmeye bastı. "John? Orada mısın? Seni pek iyi duyamıyoruz, John!"

Telsizde cızırtılara, hışırtılara sebep olan bir şimşek çaktı ve sonra da Arnold'ın sinirli sesi duyuldu. "Nerede..."

"Hyps otlağının bir mil kuzeyindeyiz. Nehrin yakınlarında compyleri izliyoruz."

"Hayır... kahretsin... geri...imdi!"

"Sanki bir sorunu var" dedi Ellie kaşlarını çatarak. Sesindeki gerginlik konusunda yanılmadığından emindi. "Belki de geri dönmeliyiz."

Harding omuz silkti. "John'un her zaman bir problemi vardır. Mühendislerin nasıl olduklarını bilirsiniz. Her şeyin kitabına uygun yapılmasını isterler." Telsizin düğmesine bastı. "John? Tekrarlar mısın lütfen?"

Yine cızırtılar duyuldu.

Yine hışırtılar... Bir şimşek daha çaktı. Sonra: "...Muldoo...arabanıza...ihti...imdi!"

Gennaro kaşlarını çattı. "Muldoon'ın arabamıza ihtiyacı olduğunu mu söylüyor?"

"Öyle gibi." dedi Ellie.

"İyi de bunun hiçbir anlamı yok." dedi Harding.

"...diğer...kaldı...Muldoon...araba...isti..."

"Anladım!" dedi Ellie. "Diğer arabalar fırtına yüzünden yolda kalmış ve Muldoon da onları bulmak istiyor."

Harding omuz silkti. "Neden öteki Jeep'i almıyor?" Telsiz düğmesine bastı. "John? Muldoon'a diğer arabayı almasını söyle. Garajda duruyor."

Telsiz cızırdadı. "...değil...dinleyin...çılgınlar... araba..."

Harding telsizi açtı. "Söyledim ya, garajda duruyor. Araba garajda!"

Yine hışırtılar. "...edry....birini..."

"Korkarım böyle hiçbir yere varamayacağız" dedi Harding. "Pekala, John. Hemen geliyoruz." Telsizi kapadı ve arabayı döndürdü. "Bu acelenin sebebini çok merak ediyorum!"

Harding motoru çalıştırdı ve karanlıkta yola koyuldu. Safari Köşkü'nün ilk ışıklarını görmeden önce bir on dakika daha geçti. Harding ziyaretçi merkezinin önünde arabayı stop ettirirken Muldoon'ın yanlarına geldiğini gördüler. Bağırıyor ve elini kolunu sallıyordu.

"Kahretsin, Arnold, pis herif! Kahretsin, parkımı eski haline getir! Şimdi! Torunlarımı geri getir! Şimdi!" John Hammond bağırıp ayaklarını yere vurarak kontrol odasını birbirine katıyordu. Bu kriz bir köşede duran Henry Wu'nun şaşkın bakışları altında tam on iki dakikadır devam ediyordu.

"Bay Hammond, Muldoon söylediklerinizi yapmak için yola çıktı bile!" dedi Arnold. Sonra bir sigara yaktı.

Hammond daha önce tanıdığı yöneticilerden hiç de farklı değildi. Disney ya da Deniz Kuvvetleri olsun yöneticiler hep aynı şeyleri yaparlardı. Teknik sorunları hiç anlamazlardı; her şeyi ancak bağırıp çağırarak halledebileceklerine inanırlardı. Belki de haklıydılar, tabii eğer sekreterlerine bir limuzin satın almalarını emrediyorsan!

Ama bağırıp çağırmanın Arnold'ın şu anda karşılaştığı problemlere hiçbir yararı olmazdı. Bilgisayar kendisine bağırılmasını umursamazdı. Teknik sistemler insanî duyguların patlak vermesine tümüyle kayıtsızdı. Hiçbir şey verimliliğe bağırıp çağırmak kadar zarar veremezdi. Arnold artık Nedry'nin geri gelmeyeceği gerçeğini tümüyle kabullenmişti ve bu da Arnold'ın bizzat kendisinin bilgisayar koduna gireceği, tersliği kendi başına bulup ortaya çıkaracağı anlamına geliyordu. Zorlu bir işti; sakin ve dikkatli olmak zorundaydı.

"Neden kafeteryaya inmiyorsunuz?" dedi Arnold. "Bir fincan kahve içersiniz. Haber alırsak size bildiririz."

"Burada kesinlikle Malcolm Etkisi istemiyorum!" dedi Hammond.

"Malcolm Etkisi konusunda endişelenmeyin." dedi Arnold. "Şimdi, çalışmama izin verir misiniz?",

"Allah belanı versin!" dedi Hammond.

"Muldoon'dan haber aldığımda sizi arayacağım, efendim." dedi Arnold.

Konsolundaki düğmelere bastı ve tanıdık kontrol ekranlarının değiştiğini gördü.

```
*/Jurassic Park Ana Modülleri/
*/
*/Çağrı Özg.
İçerik: biostat. sist.
İçerik: sisrom. vst
İçerik: ağ sist.
İçerik: güç mdl.
*/
```

*/Başla

Ayar Hattı (542)2002/9A (total İç Sistop %4 (vig. 7*tty))

Valid Metre (mH) (**mH)? Metre Vis dön

Term Çağır 909 c.lv (void Metre Vis $303) Random (3#Max Fid)

Ayar Sistem (!Dn) ayar shp-val.obj lim (Val(d)SumVal

Ayar Metre (mH) (**mH). Valdi Metre (Vdd) dön

Ayar Sistem (!Telkom) ayar mxcpl.obj. lim(Val (pd) NextVal

Arnold artık bilgisayarla çalışmıyordu. Şimdi koda — bilgisayara ne yapması gerektiğini satır satırına söyleyen emirlere— bakmak için ekranların başına geçmişti. Arnold tüm Jurassic Park programının yarım milyon diziden daha fazla kod içerdiğini ve çoğunun hiçbir açıklama yapılmaksızın gizli tutulduğunu umutsuzca biliyordu.

Wu yanına geldi. "Ne yapıyorsun, John?"

"Kodu çek ediyorum."

"Yoklama yöntemiyle mi? Sonsuza dek sürer..."

"Biliyorum!" dedi Arnold. "Biliyorum!"

YOL

Muldoon virajı öyle sert aldı ki Jeep çamurun içinde kaydı. Yanında oturan Gennaro yumruklarını sıktı. Karanlığın içinde gizlenen nehrin yukarılarında, uçurum yolunda ilerliyorlardı. Muldoon durmadan gaza basıyordu. Yüzünden gergin olduğu okunuyordu.

"Daha ne kadar var?" diye sordu Gennaro.

"İki, belki de üç mil."

Ellie ve Harding ziyaretçi merkezinde kalmışlardı, Gennaro ise Muldoon'a eşlik etmeyi önermişti. Araba bir viraja daha girdi. "Bir saat!" dedi Muldoon. "Diğer arabalardan haber alamadan geçen bir saat!"

"Ama telsizleri var." dedi Gennaro.

"Onlara ulaşamadık!" diye yanıtladı Muldoon.

Gennaro kaşlarını çattı. "Bir saat boyunca yağmur altında bir arabada oturmak zorunda kalsaydım birilerini bulabilmek için telsizi kullanırdım."

"Ben de!" dedi Muldoon.

Gennaro başını salladı. "Başlarına bir şey geldiğini mi düşünüyorsun?"

"Belki de çok iyidirler" dedi Muldoon. "Ama kendi gözlerimle görmeyi tercih ederim. Her an karşımıza çıkabilirler."

Bir viraj daha aldılar ve bir tepeyi tırmanmaya başladılar. Tepenin eteğinde Gennaro yolun kenarındaki eğreltiotlarının arasında yatan beyaz bir şey gördü. "Bir bakalım" dedi ve Muldoon frene bastı. Gennaro arabadan aşağı atladı ve Jeep'in farları altında o şeye doğru koştu. Kumaş parçasına benziyordu ama bu...

Gennaro birden durdu.

İki metre mesafeden bile karşısındakinin ne olduğu-

nu açıkça görebiliyordu. Adımlarını yavaşlatarak ilerlemeye devam etti.

Muldoon arabadan eğilip "Neymiş?" diye sordu.

"Bir bacak" dedi Gennaro.

Soluk mavi-beyaz et parçası dizin olması gereken yerde lime lime kanlı bir kütükle bitiyordu. Baldırın altında beyaz bir çorap ve kahverengi bir ayakkabı vardı. Ed Regis'in giydiği ayakkabılara benziyordu.

Muldoon da arabadan çıkmış, Gennaro'yu geçip bacağın üstüne eğilmişti. "Tanrım!" Bacağı çalılıklardan çıkarıp farların ışığına tuttu ve kütüğün kanı eline damlayamaya başladı. Gennaro hâlâ bir metre mesafedeydi. Aniden yere çömeldi, ellerini dizlerine koydu, gözlerini kapadı ve mide bulantısını önlemeye çalışarak derin derin soludu.

"Gennaro!" Muldoon'ın sesi sertti.

"Ne?"

"Çekil oradan. Işığı kapatıyorsun."

Gennaro derin bir nefes daha aldı ve kenara çekildi. Gözlerini açtığında Muldoon'ın kütüğü incelediğini gördü. "Eklem çizgisinden parçalanmış" dedi Muldoon. "Isırılmamış; bükülmüş ve koparılmış. Bacak sadece koparılmış." Muldoon ayağa kalkarken kopuk bacağı, kanın eğreltiotlarının üstüne damlayacağı şekilde alt ucundan tutuyordu. Bileği kavrarken kanlı elini beyaz çoraba sildi. Gennaro'nun midesi bulanıyordu.

"Neler olduğu konusunda hiçbir şüphem yok" dedi Muldoon. "T-rex alıp götürdü onu." Tepeye, sonra yine Gennaro'ya baktı. "İyi misin? Devam edecek durumda mısın?"

"Evet" dedi Gennaro. "Devam edebilirim."

Muldoon elinde bacak Jeep'e geri döndü. "Sanırım bunu da yanımızda götürmeliyiz. Burada bırakmak hiç de hoş olmaz. Tanrım, arabayı mahvedecek! Arkada bir şey var mı bir bak. Muşamba ya da gazete falan..."

Gennaro arka kapıyı açtı ve bagajı yokladı. Kısa bir süre için de olsa başka bir şeyle ilgileniyor olmaktan memnundu. Ama kopuk bacağı paketleme sorunu yavaş yavaş diğer düşünceleri bir kenara iterek tüm zihnini doldurdu. Bagajda bir hayli eşya vardı: bez bir çanta, bir alet takımı çantası, bir karton kutu ve...ve itinayla katlanmış rulo muşambalar.

"İki muşamba" dedi Gennaro.

"Birini ver" dedi dışarda bekleyen Muldoon. Bacağı paketledi ve şekilsiz bohçayı Gennaro'ya uzattı. Gennaro elindeki ağırlık karşısında şaşkına dönmüştü. "Arkaya koy" dedi Muldoon. "Yuvarlanmasını engelemek için bir şeylerin arasına sıkıştır..."

"Tamam!" dedi Gennaro, sonra bohçayı arkaya koydu ve Muldoon da direksiyona geçti. Gaza bastı, önce tekerlekler çamurda biraz boşa döndü ve nihayet yola koyuldu. Jeep tepeye doğru atıldı, farlar bir süre daha çalılıkları aydınlattıktan sonra önlerindeki yolu görmelerini sağladı.

"Tanrım!" dedi Muldoon.

Gennaro yolun ortasında yan yatmış tek bir Land Cruiser görüyordu. İkincisi ortalarda yoktu. "Öteki nerede?" diye sordu Gennaro.

Muldoon etrafına şöyle bir baktı ve sollarını gösterdi. "Orada..." İkinci Land Cruiser altı buçuk metre ötede, bir ağacın dibindeydi.

"Orada ne işi var?"

"T-rex atmıştır."

"Atmış mı?" dedi Gennaro.

Muldoon yüzünü ekşitti. "Gidip bir bakalım" dedi Jeep'ten atlarken. İkinci Land Cruiser'a doğru koştular. Gecenin karanlığında etrafı elfenerleriyle aydınlatıyorlardı.

Yaklaşırlarken Gennaro arabanın fazlasıyla zarar gördüğünü fark etti. İçeri önce Muldoon'ın bakmasına izin vermek daha akıllıcaydı.

"Hiç gerek yok!" dedi Muldoon. "Birilerini bulmamız imkansız gibi bir şey..."

"Bulamaz mıyız?"

"Bulamayız!" dedi Muldoon. Afrika'da geçirdiği yıllarda karşılaştığı hayvan saldırıları sonucunda bir hayli deneyim kazanmıştı. Bir leopar saldırısına tanık olmuştu: leopar gece vakti bir çadırı parçalamış ve üç yaşındaki bir çocuğu almıştı. Sonra Amboseli'de bir bufalo saldırısı; iki aslan saldırısı; kuzeyde, Meru yakınlarında bir timsah saldırısı. Olayların her birinde şaşırtıcı şekilde çok az kanıt bırakılmıştı.

Tecrübesiz insanlar hayvan saldırılarından dehşetli kanıtlar beklerlerdi -çadırda bırakılmış kopuk uzuvlar, çalılara giden kan damlaları, kamp bölgesinden uzakta olmayan kanlı kumaşlar... Ama gerçek çok farklıydı: genelde hiçbir şey bulunmazdı, özellikle de kurban küçükse, bir bebek ya da çocuksa. Kurban sanki kendiliğinden çalılara doğru yürümüş ve bir daha asla geri dönmeyecekmiş gibi birden bire yok olurdu. Bir yırtıcı, küçük bir çocuğu sadece bir kafa hareketiyle boynunu kırarak öldürürdü. Genelde hiç kan olmazdı.

Çoğunlukla kurbanlardan geriye hiçbir şey kalmazdı. Bazen bir gömlek düğmesi ya da bir ayakkabının kauçuğunun bir parçası... Ama çoğunlukla hiçbir şey.

Yırtıcı hayvanlar çocukları alırdı —çocukları tercih ederdi— ve arkalarında hiçbir iz bırakmazlardı. Bu yüzden Muldoon çocuklara ait herhangi bir şeye rastlayabileceklerine hiç inanmıyordu.

Ama içeri baktığında büyük bir sürprizle karşılaştı.

"Kahretsin!"

Muldoon parçaları bir araya getirmeye çalışıyordu. Land Cruiser'ın ön camı tuzla buz olmuştu ama yakınlarda fazla cam kırıkları yoktu. Yolda gelirken de rastlama-

mışlardı. Öyleyse cam Tyrannosaurus arabayı kaldırıp buraya atmadan önce kırılmıştı. Ama araba korkunç bir savaştan çıkmış gibiydi. Muldoon lambasını arabanın içine tuttu.

"Boş mu?" diye sordu Gennaro gergin bir sesle.

"Pek değil!" dedi Muldoon. El lambası ezilmiş bir telsiz alıcısını aydınlatıyordu ve arabanın zemininde kırık, siyah bir şey daha vardı. Ön kapılar çökmüş ve sıkışmıştı ama arka kapıdan girip koltuğun üstünden geçerek siyah şeyi aldı.

"Bir saat" dedi lambasının ışığında inceleyerek. Siyah kauçuk kayışlı ucuz dijital bir saat. LCD yüzeyi kırılmıştı. Emin değildi ama küçük oğlana ait olduğunu sanıyordu. Bu ancak erkek çocukların takabileceği türden bir saatti.

"Ne o, bir saat mi?" dedi Gennaro.

"Evet. Bir de telsiz var ama ezilmiş."

"Sence önemli mi?"

"Evet. Başka bir şey daha var..." Muldoon kokladı. Arabanın içinde ekşi bir koku vardı. Yan kapıdan damlayan kusmuğu görene kadar ışığı dolaştırdı. Elledi; hâlâ ıslaktı. "Çocuklardan biri hâlâ yaşıyor sanırım." dedi.

Gennaro yan yan baktı. "Bunu da nereden çıkardın?"

"Saat..." dedi Muldoon. "En önemli kanıt saat!" Saati Gennaro'ya uzattı ve o da el lambasının ışığında uzun uzun inceledi.

"Kristali kırılmış." dedi Gennaro.

"Doğru!" diye yanıtladı Muldoon. "Ama kayışı sağlam."

"Eee?"

"Çocuk kendi elleriyle çıkarmış."

"Bunu her an yapmış olabilir" dedi Gennaro. "Saldırıdan çok önce..."

"Hayır!" dedi Muldoon. "Bu LCD kristaller sağlamdır. Kırılmaları için kuvvetli darbelere maruz kalmaları gerekir. Saatin yüzeyi saldırı sırasında kırılmış!"

"Çocuk da saati çıkardı."

"Bir düşün..." dedi Muldoon. "Tyrannosaurus'un saldırısına uğradığın sırada durup saatini çıkarır mıydın?"

"Belki de kopmuştur?"

"Bir koldan saati koparmak için kolu da koparman gerek. Hem kayış da sapasağlam." dedi Muldoon. "Hayır, çocuk kendi elleriyle çıkarmış. Saate baktı, kırılmış olduğunu gördü ve çıkardı. Bunu yapacak zamanı vardı."

"Ne zaman?"

"Sadece ve sadece saldırıdan sonra olabilir!" dedi Muldoon. "Çocuk saldırıdan sonra da arabadaydı. Telsiz kırılmıştı, bu yüzden yanına almadı. O zeki bir çocuk ve işine yaramayacağını bilir."

"O kadar zekiyse nereye gitti?" diye sordu Gennaro. "Ben burada kalıp birilerinin beni bulmasını beklerdim."

"Evet ama belki de burada kalması mümkün değildi." dedi Muldoon. "Belki Tyrannosaurus geri gelmişti. Ya da başka bir hayvan daha vardı. Her ne sebepten olursa olsun burayı terk etmek zorundaydı..."

"Nereye gitti peki?" diye sordu Gennaro.

"Bakalım bunu saptayabilir miyiz" dedi Muldoon ve ana yola doğru yürümeye başladı.

Gennaro Muldoon'ın el lambasıyla toprağı incelemesini izliyordu. Araştırmasına öylesine dalmıştı ki yüzü çamurdan sadece birkaç santim yukardaydı. Muldoon doğru iz üzerinde olduğuna, çocuklardan en az birinin yaşadığına gerçekten inanıyordu. Gennaro ise hiç de etkilenmişe benzemiyordu. Kopuk bacağı bulmanın yarattığı şok parkı kapatmak ve yıkmak gibi sert kararlar almasına sebep olmuştu. Muldoon'ın ne söylediği umurunda bile değildi, Gennaro onun yersiz bir coşkuya kapıldığını ve umutsuz bir durumda olduklarını düşünüyor ve...

"İzleri fark ettin mi?" diye sordu Muldoon toprağı incelemeye devam ederken.

"Ne izleri?"

"Ayak izleri... yoldan bize doğru geliyorlar, görmüyor musun? Hem bir yetişkine ait olmalılar. Bir tür lastik tabanlı ayakkabı. Şu farklı taban desenlerine bak!"

Gennaro sadece çamur görüyordu. Bir de fenerlerin aydınlattığı su birikintileri... "Dinle..."

"Yetişkin ayak izlerinin burada başka izlerle birleştiğini görmek mümkün. Küçük ve orta boy... daireler çiziyorlar, kesişiyorlar... sanki birarada oturup konuşur gibi.... Ama şu noktadan sonra koşmaya başlamışlar sanki... Parmağıyla gösterdi. "Şu yöne doğru. Parkın içlerine..."

Gennaro başını salladı. "Bu çamurda ne istersen onu görürsün."

Muldoon ayağa kalktı ve geri çekildi. Yere baktı ve içini çekti. "Sen istediğini söyleyebilirsin, ben çocuklardan birinin hâlâ yaşadığına bahse girerim. Hatta ikisi de yaşıyordur. Bu büyük izler Regis'den başkasına aitse bir yetişkinin de onlarla birlikte olduğunu söyleyebilirim. Parkı araştırmalıyız."

"Bu gece mi?" diye sordu Gennaro.

Ama Muldoon dinlemiyordu. Bir kanalizasyon borusunun yanında yükselen yumuşak topraktan bir sete doğru yürüyordu. Tekrar yere çömeldi. "Küçük kız ne giyiyordu?"

"Kahretsin!" dedi Gennaro. "Bilmiyorum!"

Yavaşça ilerleyen Muldoon yolun kenarına gitti. Tam o sırada bir inilti duydular. Şüphesiz bir hayvana aitti.

"Dinle..." dedi Gennaro. "Sanırım..."

"Şşş..."

Durup dinlediler.

"Sadece rüzgar" dedi Gennaro.

İniltiyi bir kere daha duydular, bu sefer daha belirgindi. Rüzgar olmadığı da apaçık ortadaydı. Yolun kanarındaki çalılıklardan geliyordu. Bir hayvan sesine benze-

miyordu ama Muldoon büyük bir dikkatle ilerledi. Feneri salladı ve bağırdı ama inilti aynı şekilde devam etti. Muldoon bir palmiyenin yapraklarını iki yana itti.

"Ne o?" diye sordu Gennaro.

"Malcolm!" dedi Muldoon.

Ian Malcolm ağzı açık, derisi gri-beyaz, sırtüstü yatıyordu. Kısa iniltilerle soluyordu. Muldoon el lambasını Gennaro'ya verdi ve vücudunu yoklamak için yere çömeldi. "Yarayı bulamıyorum... Kafada bir şey yok; göğüs, kollar..."

Gennaro ışığı bacaklara tuttu. "Şurayı bandajlamış." Malcolm sağ uyluğunun üzerine kemerini sıkıca bağlamıştı. Gennaro ışığı aşağı doğru indirdi. Sağ bilek bacaktan korkunç bir açıyla bükülmüştü, kana bulanmış pantolonu parampar çaydı. Muldoon bileğine hafifçe dokundu ve Malcolm inledi.

Muldoon geri çekildi ve bundan sonra yapacaklarını belirlemeye çalıştı. Malcolm'ın başka yaraları da olabilirdi. Sırtında kırıklar bulunması da muhtemeldi. Yerinden oynatılması onu öldürebilirdi. Sadece yaraya pansuman yapmayı zamanında akıl edebildiği için henüz ölmemişti. Ama durumu hiç de iyi değildi. Onu bir an önce götürmeliydiler.

Gennaro Muldoon'a yardım etmek için adamı omuzlarında taşıdı. Malcolm inledi ve hırıltılı nefesler aldı. "Lex..." dedi. "Lex...gitti....Lex..."

"Lex kim?" diye sordu Muldoon.

"Küçük kız" diye yanıtladı Gennaro.

Malcolm'ı Jeep'e taşıdılar ve arka koltuğa yatırdılar. Gennaro bacağındaki sargıyı sıktı. Malcolm tekrar inledi. Muldoon pantolonun paçasını sıyırdı ve hamur gibi eti, pırtlak kemiğin hissiz beyaz kıymıklarını gördü.

"Onu geri götürmeliyiz!"

"Çocukları bulmadan mı geri döneceğiz?" dedi Gennaro.

"Parkın içine girmişlerse yirmi millik bir alanda arama yapmak zorundayız" dedi Muldoon başını sallayarak. "Sadece hareket duyargalarını izleyerek bulabiliriz onları. Çocuklar hâlâ yaşıyor ve çevrede dolaşıyorlarsa duyargalar onları bulur ve biz de hemen yanlarına gidip geri getirebiliriz. Ama Dr. Malcolm'ı hemen şimdi kampa götürmezsek ölecek!"

"Öyleyse geri dönmek zorundayız" dedi Gennaro.

"Evet, sanırım başka çaremiz yok."

Arabaya bindiler. Gennaro "Hammond'a çocukların kaybolduğunu söyleyecek misin?" diye sordu.

"Hayır, sen söyleyeceksin!"

KONTROL

DONALD Gennaro boş kafeteryada oturan Hammond'ı süzdü. Adam büyük bir sükunet içinde dondurmasını kaşıklıyordu. "Yani Muldoon çocukların parkın içlerinde bir yerlerde olduklarına inanıyor, öyle mi?"

"Evet, öyle sanıyor."

"Öyleys onları bulacağımıza hiç şüphe yok!"

"Umarım buluruz" dedi Gennaro. Kayıtsızca dondurma yemeye devam eden yaşlı adamı izledi ve sırtında soğuk bir ürperti hissetti.

"Oh, onları bulacağımızdan eminim. Her şeyden önce herkese söylediğim gibi bu park çocuklar için."

"Onların kaybolduklarını anlıyorsunuz, değil mi, efendim?" diye sordu Gennaro.

"Kaybolmak mı?" diye parladı Hammond. "Elbette kaybolduklarını biliyorum. Ben bunak değilim!" İçini çekti ve ses tonunu değiştirdi. "Bak, Donald. Fazla büyütmeye gerek yok. Fırtına yüzünden küçük bir arıza oldu ve sonuçta da üzücü, şanssız bir kaza geçirdik, hepsi bu. Bunlarla başedebiliriz. Arnold bilgisayarları onaracak. Muldoon çocukları bulacak ve eminim şu dondurmayı bitirmeden önce buraya getirecek. En iyisi bekleyip neler olacağını görmek, tamam mı?"

"Siz nasıl isterseniz, efendim." dedi Gennaro.

"Neden?" diye sordu konsol ekranına bakan Henry Wu.

"Çünkü Nedry'nin koda bir şeyler yaptığını düşünüyorum!" diye yanıtladı Arnold. "İşte bu yüzden çek ediyorum."

"Tamam da kendi tercihlerini denedin mi?"

"Ne gibi?"

"Bilmiyorum. Emniyet sistemleri hâlâ çalışıyor mu?" diye sordu Wu. "Tuş kontrol? Tüm bunlara baktın mı?"

"Tanrım!" dedi Arnold parmaklarını çatırdatarak. "Çalışıyor olmalılar. Emniyet sistemleri sadece ana panelden kapatılabilir."

"Güzel!" dedi Wu. "Tuş kontrol çalışıyorsa Nedry'nin yaptıklarını takip edebilirsin."

"Kahretsin, elbette ya!" dedi Arnold. Tuşlara basmaya başladı. Bunu nasıl olur da daha önce düşünmezdi? Jurassic Park'taki bilgisayar sisteminde birçok emniyet sistemi dizisi vardı. Bunlardan biri operatörlerin girdikleri her tuş vuruşunu görüntüleyen tuş kontrol programıydı. Başlangıçta alarm niyetine yerleştirilmişti ama güvenlik açısından taşıdığı önem sayesinde kullanılmaya devam edilmişti.

Kısa bir süre içinde Nedry'nin daha önce bilgisayara girdiği tüm emirler ekranda beliriverdi:

13, 42, 121, 32, 88, 77, 19, 13, 122, 13, 44, 52, 77, 90,
13, 100, 13, 109, 55, 103 144, 13, 99, 87, 60 13,44,
12, 09, 14, 43, 63, 13, 46, 57, 89, 103, 122, 13, 44, 52,
88, 9, 31, 13, 21, 13, 57, 98, 100, 102, 103, 13, 112,
13, 146, 13, 13, 13, 77, 67, 88, 23, 13, 13
sistem
nedry
komuta düzeyine git
nedry
040/#xy/ 1 &
mr. goodbytes
güvenlik
tuş kontrol kapat
emniyet kapat
seçici kapat

güvenlik
byz. tvş. obj.

"Bu da ne?" dedi Arnold. "Görünüşe bakılırsa saatlerce çalışmış."

"Büyük bir ihtimalle sadece zaman öldürmüş!" dedi Wu. "En sonunda ne yapacağına karar verene kadar oynayıp durmuş..."

Başlangıçtaki rakamlar Nedry'nin konsolunda bastığı tuşların ASCI klavyesindeki kodlarını belirtiyordu. Bu rakamlar Nedry'nin hâlâ basit bir bilgisayar operatörü gibi ara kullanımda olduğunu gösteriyordu. Yani Nedry başlangıçta sistemi tasarımlayan programcıdan beklenmeyecek şekilde sadece oraya buraya bakmıştı.

"Belki de bir başkasının değişiklik yapıp yapmadığını kontrol ediyordu" dedi Wu.

"Belki..." dedi Arnold ve komuta listesine bakmaya başladı. Böylece Nedry'nin sistem içinde ilerleyişini satır satır izleyebilecekti. "En azından neler yaptığını öğreneceğiz."

'sistem' Nedry'nin basit ara kullanımdan çıkıp kodun kendisine giriş istemiydi. Bilgisayar adını sormuş ve o da cevap vermişti: 'nedry'. Bu ismin koda girme izni vardı ve bilgisayar da sisteme girişini onaylamıştı. Nedry 'komuta düzeyine git' emrini vermişti ki bu bilgisayarın en yüksek kontrol düzeyiydi. Komuta düzeyinde ekstra güvenlik vardı ve Nedry'nin adını, giriş numarasını ve parolasını istiyordu.

nedry
040/#xy/67 &
mr. goodbytes

Bu veriler Nedry'yi komuta düzeyine sokmuştu. Oradan da 'güvenlik'i istiyordu. Yine giriş izni olduğu için bilgisayar bunu da onaylıyordu. Güvenlik düzeyine girer girmez Nedry üç değişimi denemişti:

tuş kontrol kapat
emniyet kapat
seçim kapat

"Emniyet sistemini kapatmaya çalışıyor" dedi Wu. "Yaptıklarının görülmesini istemiyor."

"Kesinlikle!" dedi Arnold. "Üstelik görünüşe bakılırsa sistemlerin artık sadece ana paneldeki dokunmatik düğmelerle kapatılabileceğini de bilmiyor!"

Üç başarısız emirden sonra bilgisayar otomatik olarak Nedry'den şüphelenmeye başlıyor. Ama özel izne sahip olduğu için bulunduğu yerden başaramayacağı şeyler yapmaya çalışan Nedry'nin kaybolduğunu varsayıyor. Bu yüzden de nereye girmek istediğini tekrar soruyor ve Nedry de cevap veriyor:

güvenlik. Sonra da orada kalma iznini alıyor.

"Nihayet! İşte düğüm!" dedi Wu Nedry'nin girdiği emirlerin sonuncusunu göstererek.

byz. tvş. obj.

"Bu kahrolası şey de ne?" dedi Arnold. "Beyaz tavşan mı? Özel bir şaka mı yoksa?"

"Bir obje olduğu belirtilmiş." dedi Wu. Bilgisayar terminolojisinde 'obje' bir odada sandalye dolaştırır gibi dolaştırılan ve kullanılan bir kod bloğuydu. Bir resim çizmek, ekranı temizlemek ya da belirli bir hesap yapmak için girilen emirler bütünüydü.

"Bakalım kodun neresinde." dedi Arnold. "Belki ne olduğunu bulabiliriz." Yardımcı programa gitti ve tuşlara bastı.

BYZ. TVŞ. OBJ. BUL

Bilgisayar bir süre aradı ve cevap verdi:

OBJE BULUNAMADI

"Böyle bir obje yok!" dedi Arnold.

"Öyleyse kod listesini araştır." dedi Wu.

Arnold yine tuşlara bastı:

BUL/LİSTELER: BYZ. TVŞ. OBJ

Kod listesinin satırları hızla geçerken ekran bulanıklaştı. Bilgisayar araştırmasına bir dakika boyunca devam etti ve birden durdu.

"İşte burada!" dedi Wu. "Obje değilmiş, bir emirmiş!"

Ekranda tek bir kod satırını işaret eden bir ok görülüyordu:

```
eğriV= İdare (ssm.dt) geçiciRgn (itm.dd2).
eğriH= İdare (ssd.itl) geçiciRgn2 (itm.dd4).
Çizim Metre (!gN) ayar shp-val.obj lim (Val(d)) - Xval.
GeçerliMetre(mH) (**mH)? MetreVis dön
MetreİdareMetre (vGT) ((GeriÇek(tY)) dön
limitDat.4= maxBits (%33) (limit.04) set aç
limitDat.5= setsıfır, setbeş, 0 (limit.2 - var(shz))
byz. tvş. obj çağır link.sst (güvenlik, perimetre) set kapat
dikeyMenzil= (maxMenzil+setlim) geçiciVgn (fdn-&bb+$105).
geçersiz ÇizimMetre gönder-ekran.obj.print.
```

"Piç kurusu!" dedi Arnold.

Wu başını salladı. "Bunun bir kod hatası olmadığından eminim!"

"Hayır! Buna tuzak kapısı derler!" dedi Arnold. "Pis şişko, bir obje çağrısı gibi görünen ancak aslında güvenlik ve parametre sistemlerini bağlayan ve kapayan bir emir girmiş bilgisayara. Böylece parkın herhangi bir yerine dilediği zaman giriş hakkı elde etmiş."

"Öyleyse sistemleri yeniden devreye sokmamız mümkün!" dedi Wu.

"Evet, sokabiliriz." Arnold kaşlarını çatarak ekrana baktı. "Yapmamız gereken tek şey emri çözmek. Bağlantı üzerinde işlem taklibi yapacağım. Bakalım bizi nereye götürecek."

Wu sandalyesinden kalktı. "Bu arada, aşağı yukarı bir

saat önce dondurucuya biri girmiş. Sanırım embriyolarımı saysam iyi olur."

Ellie odasında tam ıslak elbiselerini değiştiriyordu ki kapı çalındı.

"Alan?" dedi ama kapıyı açtığında karşısında kolunun altında plastik ambalajlı bir paketle Muldoon'ı buldu. O da sırılsıklamdı ve elbiselerinde çamur lekeleri vardı.

"Üzgünüm, rahatsız ettim ama yardımınıza ihtiyacım var" dedi Muldoon canlı bir sesle. "Land Cruiselar bir saat önce saldırıya uğramış. Malcolm'ı geri getirdik ama şokta. Bacağından feci şekilde yaralanmış. Hâlâ şuursuz, odasına yatırdım. Harding de yolda."

"Harding mi? Ya diğerleri?"

"Diğerlerini henüz bulamadık, Dr. Sattler" dedi Muldoon. Bu kez biraz daha yavaş konuşuyordu.

"Oh, aman Tanrım!"

"Ama Dr. Grant ve çocukların hâlâ yaşadığına inanıyoruz. Parkın içlerine doğru gittiklerini düşünüyoruz, Dr. Sattler."

"Parkın içlerine mi?"

"Evet... Bu arada, Malcolm'ın yardıma ihtiyacı var. Harding'i aradım."

"Bir doktor bulamaz mıydınız?"

"Adada doktor yok. Harding elimizdekinin en iyisi."

"Ama herhalde dışardan bir doktor çağırablirsiniz..."

"Hayır!" Muldoon başını salladı. "Telefon hatları kapalı. Dışarıyı arayamıyoruz." Kolunun altındaki paketi kaldırdı.

"O ne?" diye sordu Dr. Sattler.

"Önemli bir şey değil. Mümkünse Malcolm'ın odasına gidin ve Harding'e yardım edin." dedi Muldoon ve gitti.

Ellie şaşkın vaziyette yatağına oturdu. O gereksiz yere paniğe kapılacak bir kadın değildi ve Grant'ın daha önce

de tehlikeli durumlardan kurtulduğunu biliyordu. Bir keresinde bir uçurumdan geçerken kayalar yuvarlanmış ve kamyonu otuz üç metrelik bir vadinin derinliklerine düşünce dört gün boyunca kaybolmuştu. Sağ bacağı kırılmıştı. Suyu yoktu. Ama kırık bacağına rağmen yürüyerek geri dönmüştü.

Diğer yandan çocuklar vardı...

Kötü düşünceleri kovmak istercesine kafasını salladı. Çocuklar büyük bir ihtimalle Grant'ın yanındaydı. Grant parkta bir yerlerdeyse... Güzel! diye geçirdi içinden. Jurassic Park'tan bir dinozor uzmanından başka kim sağ salim çıkabilirdi ki?

PARKIN DERİNLİKLERİNDE...

"Yoruldum" dedi Lex. "Beni taşır mısın, Dr. Grant?"

"Taşınamayacak kadar ağırsın!" dedi Tim.

"Ama yoruldum!"

"Tamam, Lex" dedi Grant kızı havaya kaldırarak. "Of, ağırmışsın!"

Saat akşamın dokuzuydu. Dolunay dalgalanan sisin altından hayal meyal seçiliyordu ve üç kazazedenin gölgeleri karanlık ormanlara uzanan açık bir arazide koşuşuyordu. Nerede bulunduklarını anlamaya çalışan Grant düşüncelere dalmıştı. Tyrnnosaurus'un ezdiği çiti geçtiklerine göre Tyrannosaurus otlaklarında olmalıydılar. Burada dolaşmayı hiç istemiyordu. Tyrannosaurus'un bilgisayarda gördüğü yuva menzilini, küçük bir alan içinde hareketlerini belirleyen dar daireleri çok iyi hatırlıyordu. O ve çocuklar şimdi o küçük alan içindeydiler.

Ama Grant Tyrannosaurus'un diğer hayvanlardan tümüyle ayrı yaşadığını da hatırlıyordu ve bu da bir bariyer, bir çit veya bir hendek geçtiklerinde otlaktan çıkacakları anlamına geliyordu...

Şimdiye kadar tek bir bariyere rastlamamışlardı.

Küçük kız kafasını Grant'ın omzuna koydu ve saçlarıyla oynamaya başladı. Kısa bir süre sonra horladığı duyuldu. Tim Grant'ın yanısıra yürümeye devam ediyordu.

"Nasıl gidiyor, Tim?"

"İyi. Ama sanırım Tyrannosaurus bölgesindeyiz."

"Haklısın. Umarım en kısa zamanda çıkarız."

"Ormana mı gireceksiniz?" diye sordu Tim. Yaklaştıkça orman daha karanlık ve korkunç bir hal alıyordu.

"Evet" dedi Grant. "Sanırım hareket duyargalarının

üstündeki numaralar sayesinde yolumuzu kolayca bulabiliriz."

Hareket duyargaları yerden bir buçuk metre yükseğe yerleştirilmiş yeşil kutulardı. Bazıları boşta duruyordu ama büyük bir kısmı ağaçlara mont edilmişti. Hiçbiri çalışmıyordu çünkü güç hâlâ kesikti. Her kutuda merkeze monte edilmiş bir mercek ve bunun da altında renkli bir kod numarası bulunuyordu. Sisin gölgelediği ayışığının altında Grant tam tepelerinde T/S/04 kodlu bir kutu olduğunu gördü.

Ormana girdiler. Dört bir yanları dev ağaçlarla çevriliydi. Yere çöken hafif sis ayışığının altında ağaç köklerinin etrafında dalgalanıyordu. Çok güzel bir manzaraydı ama sis yürümelerini güçleştiriyordu. Grant gözlerini duyargalardan hiç ayırmıyordu. Görünüşe bakılırsa büyükten küçüğe doğru numaralandırılmışlardı. T/S/03 ve T/S/02 kod numaralı kutuları geçtiler. En sonunda T/S/01'e vardılar. Kızı taşımaktan yorulmuştu ve bu sonuncusunun Tyrannosaurus otlağının sınırında yer aldığını umuyordu ama ormanın ortasında yer alan herhangi bir kutudan başka bir şey değildi. Sonraki kutu T/N/01 kodunu taşıyordu ve onu da T/N/02 izliyordu. Grant numaraların pusuladaki gibi bir nokta merkez alınarak coğrafi konuma göre düzenlendiğini anladı. Güneyden kuzeye gidiyorlardı, bu yüzden de merkeze yaklaştıkça numaralar küçülüyor ve sonra tekrar büyüyorlardı.

"En azından doğru yoldayız" dedi Tim.

"Çok zekisin!" dedi Grant.

Tim gülümsedi ve sisin gizlediği bir kütüğe takılıp düştü. Hemen ayağa kalktı. Bir süre konuşmadan yürümeye devam ettiler. "Annemle babam boşanıyor" dedi Tim.

"Hı-hı"

"Babam geçen ay yanımızdan ayrıldı. Şimdi Mill Vadisi'nde oturuyor."

"Hı-hı"

"Artık kızkardeşimi hiç sırtında taşımıyor. Hatta kucağına bile almıyor."

"Senin aklını dinozorlarla bozduğunu bile söylüyor." dedi Grant.

Tim içini çekti. "Evet..."

"Onu özlüyor musun?"

"Pek sayılmaz" dedi Tim. "Bazen. Ama o özlüyor."

"Kim, annen mi?"

"Hayır, Lex. Annemin bir erkek arkadaşı var. İşte tanışmışlar."

Bir süre daha hiç konuşmadan yürüyerek T/N/03 ve T/N/04 kodlu kutuları geçtiler. "Onunla tanıştın mı?" diye sordu Grant.

"Evet."

"Nasıl biri?"

"İyi... Babamdan daha genç ama kel."

"Sana nasıl davranıyor?"

"Bilmem. İyi. Sanırım benimle iyi geçinmeye çalışıyor. Ne olacağını bilmiyorum. Bazen annem evi satıp başka bir yere taşınacağımızı söylüyor. Bazen o ve annem gece geç saatlerde kavga ediyorlar. Ben odamda oturup bilgisayarımla oynuyorum ama yine de onları duyabiliyorum."

"Hı-hı."

"Sen boşandın mı?"

"Hayır" dedi Grant. "Karım uzun bir zaman önce öldü."

"Şimdi Dr. Sattler'la mısın?"

Grant karanlıkta gülümsedi. "Hayır, o benim öğrencim."

"Hâlâ okula mı gidiyor yani?"

"Master yapıyor, evet." Grant Lex'i diğer omzuna almak için uzun bir süre durdu ve sonra tekrar yürümeye başlayarak T/N/05 ve T/N/06'yı geçtiler. Uzaklardan bir yerlerden gökgürültüleri geliyordu. Fırtına güneye kaymış-

tı. Ormanda ateşböceklerinin cırcırları ve ağaç kurbağalarının vıraklamaları dışında hiçbir ses duyulmuyordu.

"Çocuğun var mı?" diye sordu Tim.

"Hayır" dedi Grant.

"Dr. Sattler'la evlenecek misin?"

"Hayır. Dr. Sattler gelecek yıl Şikagolu hoş bir doktorla evlenecek."

"Oh!" dedi Tim. Şaşırmış gibi bir hali vardı. Bir süre sessizce yürüdüler. "Peki sen kiminle evleneceksin?"

"Evleneceğimi hiç sanmıyorum" dedi Grant.

"Ben de!" dedi Tim.

Bir süre daha yürüdüler. "Bütün gece yürüyecek miyiz?" diye sordu Tim.

"Yürüyebileceğimi hiç sanmıyorum" dedi Grant. "En azından birkaç saatlik bir mola vermeliyiz?" Saatine baktı. "Bayağı iyi ilerlemişiz. Kampa varmadan önce on beş saat kadar yürümek zorundayız. Gemi anakaraya varmadan yetişeceğiz."

"Nerede mola vereceğiz?" diye sordu Tim.

Grant'ın da bu konuda bazı endişeleri vardı. İlk düşüncesi bir ağaca tırmanıp orada uyumaktı. Ama hayvanlardan uzakta, güvenlikte olmak için çok yükseklere tırmanmak zorunda kalacaklardı ve Lex uyurken aşağı düşebilirdi. Hem ağaç dalları sertti; hiç rahat edemezlerdi. En azından Grant edemezdi.

Gerçekten güvenli bir yere ihtiyaçları vardı. Jette gelirken gördüğü planları düşündü. Her farklı bölüm için ayrı binalar vardı. Grant neye benzediklerini bilmiyordu çünkü binaların bireysel planları yoktu. Nerede olduklarını da pek hatırlamıyordu ama parkın çevresine yayıldıklarını biliyordu. Yakınlarda bir yerlerde birkaç bina olmalıydı.

Ama böyle bir yer bulmak bir bariyeri aşıp Tyrannosaurus otlağından çıkmaktan çok daha farklı ve zor bir işti. Binaları bulmak bir tür araştırma stratejisi belirlemeyi gerektiriyordu...

"Tim, benim için kardeşini biraz tutabilir misin? Ben bir ağaca tırmanıp etrafı kolaçan edeceğim."

****

Dalların üstünden sağında ve solunda ufka kadar uzanan ağaç tepelerini rahatça görebiliyordu. Ormanın çıkışına çok yakındılar -tam önlerinde ağaçlar, elektrikli çit ve soluk beton hendekle bitiyordu. Daha ilerde Sauropod otlağı olduğunu tahmin ettiği geniş bir tarla vardı. Uzaklarda yine bir sürü ağaç göze çarpıyordu ve sisli ayışığı okyanusun üstünde parıldıyordu.

Bir yerlerden bir dinozorun kükrediğini duydu ama çok uzaktaydı. Tim'in gece gözlüğünü taktı ve bir daha baktı. Hendeğin çizdiği gri kavisi izledi ve aradığı şeyi buldu: bir çatının yassı dörtgenine uzanan servis yolu! Çatı toprak seviyesinden pek yüksek değildi ama yine de oradaydı ya! Üstelik uzak da değildi. Belki çeyrek mil... belki ağacın tepesinden öyle görünüyordu.

Tekrar aşağı indiğinde Lex burnunu çekiyordu.

"Ne oldu?"

"Bir hayvanın sesini duydum!"

"Bizi rahatsız edemez. Artık uyandın mı? Hadi gel."

Grant kızı çite götürdü. Tepesindeki dikenli telle dört metre yüksekliğe sahipti. Ayışığında çok daha yüksek gibi duruyordu. Hendek çitin hemen öbür yanındaydı.

Lex tereddütle baktı çite.

"Tırmanabilir misin?" diye sordu Grant.

Küçük kız eldivenini ve topunu Grant'a uzattı. "Elbette, çok basit bir iş!" Tırmanmaya başladı. "Ama Timmy'nin tırmanamayacağına bahse girerim!"

Tim öfkeyle atıldı: "Kes sesini!"

"Timmy yüksekten korkar."

"Korkmam."

Kız tırmanmaya devam etti. "Korkarsın!"

"Korkmam!"

"Öyleyse gel de yakala beni!"

Grant Tim'e döndü ve karanlığa rağmen yüzünün solgunluğunu görebildi. Çocuk yerinden kıpırdamıyordu. "Tırmanabilecek misin, Tim?"

"Elbette!"

"Yardım ister misin?"

"Timmy korkak bir kediden farksızdır!" diye bağırdı Lex.

"Ne aptal bir kız!" dedi Tim ve tırmanmaya başladı.

****

"Donuyorum!" dedi Lex. Bellerine kadar beton bir hendeğin derin ve pis sularına girmişlerdi. Tim'in dikenli tellerde gömleğini yırtması dışında çiti kazasız belasız tırmanabilmişlerdi. Sonra hep birlikte hendeğe atlamışlardı ve şimdi de Grant bir çıkış yolu arıyordu.

"Timmy çitten atlaması için nasıl ikna ettim ama!" diyordu Lex. "Çoğu zaman gerçekten çok korkar."

"Yardımın için teşekkürler" dedi Tim alaylı bir ifadeyle. Ayışığında suyun yüzeyindeki birikintileri görebiliyordu. Diğer uçtaki beton duvara bakarak hendek boyunca ilerledi. Beton pürüssüzdü, tırmanmaları imkansızdı.

"Öööğğ..." dedi Lex suyu göstererek.

"Bir şey yapmazlar, Lex."

Grant nihayet betonun çatladığı ve arasından bir asma kütüğünün çıktığı bir yer buldu. Üstüne abandı ve kütüğün ağırlığını taşıyabildiğini gördü. "Hadi çocuklar, gidelim!" Kütüğe tırmanarak tarlaya çıktılar. Servis yoluna ve tamir deposuna giden toprak sete kadar uzanan tarlayı aşmaları sadece beş dakikalarını aldı. İki hareket duyargasının yanından geçtiler ve Grant büyük bir huzursuzlukla tıpkı projektörler gibi onların da hâlâ çalışmadığını gördü. Gücün kesilmesinin üstünden iki saatten fazla zaman geçmişti ve henüz onarılamamıştı.

Uzaklardan Tyrannosaurus'un kükremesini duydular. "Buralarda mı?" diye sordu Lex.

"Hayır" dedi Grant. "Biz ondan ayrı bir bölgedeyiz." Ot bürümüş toprak seti geçtiler ve beton binaya doğru ilerlemeye başladılar. Karanlıkta korkutucu bir yeraltı sığınağını hatırlatıyordu.

"Oraya mı gideceğiz?" diye sordu Lex.

"Güvenli bir yer" dedi Grant haklı olduğunu umarak.

Giriş kapısı bir kamyonun geçebileceği kadar genişti. Kalın parmaklıklarla korunmuştu. Görebildikleri kadarıyla bina içi çalılar ve malzemelerin arasına istif edilmiş kuru otlarla dolu açık bir barakaydı.

Kapıda ağır bir asma kilit vardı. Grant kilidi yoklarken Lex parmaklıkların arasından geçti. "Hadi beni izleyin, millet!"

Tim de kardeşinin peşinden içeri girdi. "Sanırım sen de geçebilirsin, Dr. Grant"

Haklıydı; aralık çok dardı ama Grant gövdesini kolayca parmaklıkların arasından geçirdi ve barakaya girdi. Tüm vücudunu ani bir yorgunluk kaplayıvermişti.

"Burada yiyecek bir şeyler bulacağımızı hiç sanmam!" dedi Lex.

"Sadece kuru ot!" Grant bir balyayı kırdı ve betonun üstüne yaydı. İçerde kalan otlar ılıktı. Uzanırken benliklerinin ta derinliklerine kadar ısındıklarını hissettiler. Lex, Grant'ın yanına kıvrıldı ve gözlerini kapadı. Tim kolunu kardeşinin omzuna attı. Uzaklarda Sauropodlar'ın hafif hafif homurdandıklarını duydular.

Çocuklar konuşmuyordu. Hemen uykuya dalmışlardı. Grant saatine bakmak için kolunu kaldırdı ama çok karanlıktı. Çocukların sıcaklığını bedeninde hissediyordu.

Gözlerini kapadı ve uyudu.

KONTROL

TAM Muldoon ve Gennaro'nun kontrol odasına girdiği sırada Arnold da ellerini çırptı ve "İşin bitti, pislik herif!" dedi.

"Neler oluyor?" diye sordu Gennaro.

Arnold ekranı gösterdi:

```
Vg1= İdare (dat.dt) geçiciÇağrı (itm.geçici)
Vg2= İdare (dat.itl) geçiciÇağrı (itm.geçici)
Link(Vg1,Vg2) set Lim (Vg1, Vg2) dön
Link(Vg2,Vg1) set Lim (Vg2, Vg1) dön
→byz-tvş.obj link set güvenlik (Vg1), perimetre (Vg2)
limitDat.1= maxBits (%22) (limit .04) set aç
limitDat.2= setsıfır, setbeş, 0 (limit .2 - var(dzh))
→fini.obj çağrı link.sst (güvenlik, perimetre) set aç
→fini.ojb sil satır byz-tvş.obj, fini.obj
Vg1= İdare (dat.dt) geçiciÇağrı (itm.geçici)
Vg2= İdare (dat.itl) geçiciÇağrı (itm.geçici)
limitDat.4= maxBits (%33) (limit .04) set aç
limitDat.5= setsıfır, setbeş, 0 (limit .2 - var(shz))
```

"İşte!" dedi Arnold memnun ve mesut bir ifadeyle.

"Bu ne?" diye sordu Gennaro ekrana bakarak.

"Orijinal koda ulaşmak için gereken emri nihayet buldum! 'fini.obj' adlı emir, bağlı parametreleri yani çiti ve gücü yeniliyor."

"Güzel!" dedi Muldoon.

"Ama bir yeteneği daha var!" dedi Arnold. "Kod satırlarını siliyor. Bütün kanıtları yok ediyor. Beyni tümüyle temizliyor."

Gennaro başını salladı. "Bilgisayarlar hakkında hiçbir şey bilmiyorum desem yeridir..." Yine de yüksek tek-

nolojiye sahip bir şirketin kaynak koda geri dönmesinin ne anlama geldiğini biliyordu. Büyük, hem de çok büyük problemler demekti bu.

"İzleyin" dedi Arnold ve emri yazdı:

FİNİ.OBJ

Ekran göz kırptı ve hemen değişti:

```
Vg1= İdare (dat.dt) geçiciÇağrı (itm.geçici)
Vg2= İdare (dat.itl) geçiciÇağrı (itm.geçici)
Link (Vg1,Vg2) set Lim (Vg1, Vg2) dön
Link (Vg2, Vg1) set Lim (Vg2, Vg1) dön
limitDat.1= maxBits (%22) (limit .04) set aç
limitDat.2= setsıfır, setbeş, 0 (limit .2 - var (dzh))
Vg1= İdare (dat.dt) geçiciÇağrı (itm.geçici)
limitDat.4= maxBits (%33) (limit .04) set aç
limitDat.5= setsıfır. setbeş, 0 (limit .2 - var (szh))
```

Muldoon pencereleri işaret etti. "Hey, bakın!" Parkın tüm kuvars ışıkları teker teker yanıyordu. Herkes pencerelere geldi ve dışarı baktı.

"Tanrım, ne müthiş!" dedi Arnold.

"Şimdi elektrikli çitler de yeniden devreye girdi mi?" diye sordu Gennaro.

"Emin olabilirsin!" dedi Arnold. "Gücün yüklenmesi için birkaç saniye beklemeliyiz çünkü dışarda elli millik çit var ve jeneratörün kondansatörleri şarj etmesi gerekiyor. Otuz saniye içinde işimizin başına geri dönebiliriz." Arnold parkın dikey cam haritasını işaret etti.

Haritada güç istasyonundan yayılan parlak kırmızı ışıklar çitleri de elektrikle yükleyerek tüm parkı dolaşıyordu.

"Ya hareket duyargaları?" dedi Gennaro.

"Onlar da çalışacak. Bilgisayar sayımı birkaç saniye sürer. Ama her şey çalışıyor" dedi Arnold. "Saat dokuz buçuk ve şu kahrolası sistemi tümüyle onarmayı başardık!"

***

Grant gözlerini açtı. Kapının parmaklıklarının arasından binanın içine parlak mavi ışıklar süzülüyordu. Kuvars ışıklar: güç onarılmıştı! Grant güçlükle saatine baktı. Dokuz buçuktu. Sadece birkaç dakika uyumuştu. Biraz daha uyumaya ve sonra da tarlaya çıkıp hareket duyargalarına el sallamaya karar verdi. Kontrol odası onu mutlaka görürdü; onu ve çocukları alacak bir araba gönderilecek ve Grant da Arnold'a yük gemisini geri çağırmalarını söyleyecekti. Daha da güzeli geceyi odalarında geçireceklerdi.

Bunları az sonra da yapabilirdi. Sadece birkaç dakika sonra. Esnedi ve gözlerini kapadı.

****

"Fena değil" dedi Arnold ışıldayan haritaya bakarak. "Tüm parkta sadece üç kesinti var. Umduğumdan da iyi!"

"Kesinti mi?" dedi Gennaro.

"Çit otomatik olarak kısa devre yapan bölümleri keser" diye açıkladı Arnold. "İşte bak, bölüm on ikide, yolun yakınında büyük bir kesinti var."

"Rex'in çiti ezip geçtiği yer" dedi Muldoon.

"Doğru. Bir tane de bölüm on birde var. Sauropo tamir deposunun yakınında."

"Bu bölüm neden devre dışı?" diye sordu Gennaro.

"Tanrı bilir!" dedi Arnold. "Ya fırtına ya da devrilen bir ağaç sebep olmuştur. Monitörden hemen kontrol etmek mümkün. Üçüncü kesinti orman nehrinin civarında. Bunun sebebini de bilmiyorum."

Gennaro haritaya baktıkça yeşil noktalar ve sayılar daha da karmaşık bir hal alıyordu. "Bunlar da ne?"

"Hayvanlar. Hareket duyargaları tekrar çalışmaya başladı ve bilgisayar da parktaki hayvanların yerini belirliyor. Tabii etrafta dolanan diğer şeyleri de..."

Gennaro haritaya daha dikkatli baktı. "Yani Grant ve çocukları demek istiyorsun..."

"Evet. Araştırma sayımızı dört yüze ayarladık. Böylece bizimkiler buralarda bir yerlerdeyse hareket duyargaları onları ekstra hayvan olarak saptayacak." Arnold haritayı bir kere daha inceledi ama henüz ortalarda hiçbir şey yoktu.

"Neden bu kadar uzun sürüyor?" diye sordu Gennaro.

"Tahmin edebileceğiniz gibi, Bay Gennaro, çevrede bir sürü yabancı hareketlilik var." dedi Arnold. "Dallar rüzgarın etkisiyle sallanıyor, kuşlar uçuşuyor... Bilgisayar tüm bu hareketleri ayıklamak zorunda. Çok uzun... ah! Tamam, sayım bitti."

"Çocukları görebiliyor musunuz?" diye sordu Gennaro.

Arnold sandalyesinde döndü ve haritaya baktı. "Hayır, şu anda haritada ekstra hiçbir şey yok" dedi. "Tüm hareketler dinozorlara ait. Büyük bir ihtimalle ya bir ağacın tepesindeler ya da onları göremeyeceğimiz herhangi bir yerde. Henüz telaşlanmamızı gerektirecek bir şey yok. Büyük rex gibi daha bir sürü büyük hayvan bulunamadı. Muhakkak bir yerlerde uyukluyor ve hareket etmiyordur. Grant ve çocuklar da uyuyor olabilirler. Kesin bir şey söylemek mümkün değil."

Muldoon başını salladı. "Şimdilik bununla yetinmeliyiz" dedi. "Çitleri onarmamız ve hayvanları otlaklarına geri götürmemiz gerekiyor. Bilgisayara göre beş sürü kendi otlağından ayrılmıştı. Bakım Servisi'ni alıp yola koyulacağım."

Arnold Gennaro'ya döndü. "Dr. Malcolm'ı merak ediyorsunuzdur. Dr. Harding'e Muldoon'ın ondan sürülere nezaret etmek için bir saat kadar yardım istediğini söyleyin. Ben de Bay Hammond'a son temizleme işlemine başladığımızı haber vereceğim."

Gennaro demir kapılardan geçti ve Safari Köşkü'nün ön kapısına geldi. Ellie Sattler'ın da havlular ve bir tas sıcak suyla koridorda ilerlediğini gördü. "Diğer uçta bir

mutfak var" dedi genç kadın. "Pansuman için gereken suyu orada ısıtıyoruz."

"Malcolm nasıl?" diye sordu Gennaro.

"Şaşırtıcı derecede iyi!" dedi Ellie.

Gennaro genç kadını Malcolm'ın odasına kadar izledi ve kulağına gelen kahkahalar karşısında şaşırıp kaldı. Yatağa sırtüstü uzanmış olan matematikçinin bacağına Harding pansuman yapıyordu.

"Diğer adam da 'Dürüst olmam gerekirse bunu hiç sevmedim, Bill. Ben yine de tuvalet kağıdını kullanırdım!' der"

Harding güldü.

"Fena değil ha!" dedi Malcolm gülümseyerek. "Ah, Bay Gennaro! Demek beni ziyarete geldiniz. Bir dinozorun saldırısına uğradığınızda ayağınızı havaya kaldırmayı denediğinizde başınıza neler geliyormuş bakın!"

Gennaro tereddütle içeri girdi.

"Yüksek dozda morfin verdik." dedi Harding.

"Ben yeterince yüksek olmamasından şikayetçiyim!" dedi Malcolm. "Kahretsin, ilaçları söz konusuysa nasıl da cimridirler! Diğerlerini buldular mı?"

"Hayır, henüz bulamadılar" dedi Gennaro. "Bu arada, bu kadar iyi olmanıza sevindim."

"Birkaç yerinden birden kırılmış, mikrop kapması muhtemel ve üstelik de iyice şişmiş bir bacakla başka nasıl olabilirim ki?" dedi Malcolm. "Ama her zaman söylerim, mizah anlayışını kaybetmezsen sorun kalmaz..."

Gennaro gülümsedi. "Neler olduğunu hatırlıyor musunuz?"

"Elbette hatırlıyorum!" dedi Malcolm. "Bir Tyrannosaurus tarafından ısırıldıktan sonra hiçbir şey hatırlanmayacağını düşünmüyorsunuz herhalde... Hayır, aksine hayatınızın geri kalanını sadece bunu düşünerek geçirirsiniz. Benim durumda pek de uzun bir süre değil... Ama yine de... evet, hatırlıyorum!"

Malcolm, Land Cruiser'dan atlayıp yağmurda koştuğunu ve rex'e yakalandığını söyledi. "Benim hatamdı, çok yakındı ama paniğe kapıldım. O da beni çeneleri arasında havaya kaldırdı."

"Nasıl?" dedi Gennaro.

"Gövdemden yakaladı" dedi Malcolm ve gömleğini sıyırdı. Omuzlarından göbeğine geniş bir yarım daire şeklinde kanlı delikler iniyordu. "Beni havaya kaldırdı, delicesine salladı ve fırlatıp attı. İyiydim korkmuştum ama beni fırlattığı ana kadar tümüyle iyiydim. Düşerken bacağımı kırdım." İçini çekti. "İki yarayı karşılaştırınca ısırığın pek de kötü olduğunu söyleyemem."

"Büyük etoburların çoğunun çeneleri fazla güçlü değildir" dedi Harding. "Asıl güç boyun kaslarındadır. Büküp koparmak için boyunlarını kullanırlarken çeneleriyle sadece tutarlar. Ama Dr. Malcolm gibi küçük bir yaratık sözkonusuysa hayvan onu sadece sallar ve fırlatıp atar."

"Korkarım bu doğru." dedi Malcolm. "O büyük yaratık bu kadar isteksiz olmasaydı canlı kalabileceğimden şüpheliyim. Gerçeği söylemek gerekirse daha çok bir arabaya ya da küçük bir binaya saldıran beceriksiz biri gibi çullandı üstüme."

"Saldırırken isteksiz olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Bunu söylemek pek hoşuma gitmiyor ama dikkatini çektiğimi sanmam. Tabii o benim dikkatimi fazlasıyla çekmişti. Ama rex sekiz ton çekiyor. Benim ağırlığımsa kilolarla ölçülüyor!"

Gennaro Harding'e döndü ve "Şimdi çitleri onaracaklar." dedi. "Arnold hayvanlara nezaret etmek için Muldoon'ın size ihtiyacı olduğunu söylüyor."

"Tamam"

"Dr. Sattler'ı ve morfini bana bırakırsanız size hayır diyemem" dedi Malcolm. "Bu arada, umarım Malcolm Etkisi'yle de karşılaşmayız..."

"Malcolm Etkisi de ne?" diye sordu Gennaro.

"Alçakgönüllülük beni adımı almış bir fenomenin detaylarını açıklamaktan alıkoyuyor" dedi Malcolm. Sonra iç çekti, gözlerini kapadı. Kısa bir süre sonra uykuya daldı.

Ellie koridorda Gennaro'yla birlikte yürüyordu. "Budalalık etmeyelim" dedi. "Durumu çok ciddi. Buraya ne zaman bir helikopter getirtebilirsiniz?"

"Helikopter mi?"

"Bacağının ameliyat edilmesi gerekiyor. Bir helikopter gönderilmesini ve bu adadan derhal götürülmesini temin etmelisiniz!"

PARK

PORTATİF jeneratör cızırdadı, öksürdü ve kuvars projektörler soluk yeşil ışıklar saçtı. Muldoon birkaç metre kuzeyde yer alan orman nehrinin hafif hafif çağıldadığını duyuyordu. Bakım kamyonuna döndü ve işçilerden birinin büyük bir elektrikli testereyle dışarı çıktığını gördü.

"Hayır, hayır!" dedi. "Sadece halatları istiyorum, Carlos. Kesmemize gerek yok."

Tekrar çite döndü. Kısa devre yapan bölümü bulmakta biraz zorlandılar çünkü çiti doğru dürüst göremiyorlardı: bir protocarpus ağacı çite yaslanmıştı. Hafif dallarıyla çiti gözlerden saklayan ağaçlar parkın özellikle bu bölümüne ekilmişlerdi.

Ama bu ağaç tel ipler ve dirseklerle bağlanmıştı. Teller fırtınada serbest kalmış ve metal dirsekler çite çarpıp kısa devreye sebep olmuştu. Tabii bunların hiçbiri olmamalıydı; arazi ekibinin plastik kaplı teller ve seramik destekler kullanması emredilmişti. Ama yine de olmuştu.

Sorun ne olursa olsun halledilmesi hiç de zor değildi. Bütün yapacakları ağacı çitten uzaklaştırmak, metal destekleri çıkarmak ve sabah bahçıvanların alması için işaretlemekti. Yirmi dakikadan uzun sürmezdi. Bu da gayet iyiydi çünkü Muldoon Dilophosauruslar'ın her zaman nehre yakın yerlerde dolaştıklarını biliyordu. İşçiler nehirden çitle ayrılmış olsalar da Dilophosauruslar kör edici zehirlerini çitin üzerinden de tükürebilirlerdi.

Ramon adlı işçi yanına geldi ve "Senor Muldoon, ışıkları gördünüz mü?" diye sordu.

"Ne ışığı?"

Ramon doğuyu, ormanın içlerini gösterdi. "Dışarı çıkarken gördüm. Şurada, çok soluk. Gördünüz mü? Bir arabanın farlarına benziyor ama hareket etmiyor."

Muldoon gözlerini kısarak baktı. Bir bakım servisinin ışığı olmalıydı. Her şeyden önce elektrikler geri gelmişti. "Bununla daha sonra ilgileniriz" dedi. "Şimdi ağacı çitten uzaklaştırmalıyız."

Arnold hayatından son derece memnundu. Park eski düzenine kavuşmak üzereydi. Muldoon çitleri onarıyordu. Hammond hayvanların nakline nezaret etmek için Harding'le beraber gitmişti. Yorgun olmasına rağmen mutluydu; hatta Gennaro'ya katlanacak kadar mutluydu. "Muldoon Etkisi mi?" dedi Arnold. "Seni endişelendiren şey bu mu?"

"Sadece merak ediyorum."

"Yani sana Ian Malcolm'ın neden yanıldığını söylememi mi istiyorsun?"

"Doğru bildin."

Arnold bir sigara yaktı. "Teknik bir konu."

"Yine de bir dene!"

"Pekala" dedi Arnold. "Kaos teorisi doğrusal olmayan sistemleri tanımlıyor. Şimdilerde tahvil borsasından ayaklanan kalabalıklara ve hatta sara krizleri sonrasındaki beyin dalgalarına kadar her şeyi incelemekte kullanılan çok geniş bir teori. Belirsizliğin bulunduğu tüm karmaşık sistemlere uygulanması bir moda oldu. Tamam mı?"

"Tamam!" dedi Gennaro.

"Ian Malcolm kaos teorisinde uzmanlaşan matematikçilerden. Son derece eğlenceli ve güzel ama temelde siyah giyinmek dışında yaptığı tek şey karmaşık sistemlerin hareketlerini kalıplaştırmakta bilgisayardan yararlanmak. John Hammond en son bilimsel modayı yakından takip ettiği için Malcolm'ın Jurassic Park sistemini de kalıplaştırmasını istedi. Malcolm teklifi kabul etti. Kalıpları bilgisayar ekranındaki süre-mekan şekilleridir. Hiç görmüş müydün?"

"Hayır" dedi Gennaro.

"Garip bir gemi pervanesine benzerler. Malcolm'a göre tüm sistemlerin hareketleri pervanenin yüzeyini izler. Buraya kadar anladın mı?"

"Pek sayılmaz" dedi Gennaro.

Arnold kolunu havaya kaldırdı. "Diyelim ki elimin üstüne bir su damlası koydum. Bu damla elimden akacaktır. Belki bileğime doğru, belki başparmağıma ya da parmaklarımın arasına doğru... Nereye gideceğini tam olarak bilmiyorum ama elimin yüzeyi boyunca bir yerlere gideceğini biliyorum. Gidebileceği başka bir yer yok!"

"Tamam" dedi Gennaro.

"Kaos teorisi bütün bir sistemin hareketlerini karmaşık bir pervane yüzeyi üzerindeki su damlasına benzetir. Damla helezonlar çizerek akabilir ya da kenarlara doğru kayar. Birçok farklı hareketlilik gösterebilir. Ama her zaman pervanenin yüzeyini izleyecektir."

"Tamam"

"Malcolm'ın kalıplarında su damlasının giderek hızlanacağı bir çıkıntı ya da keskin bir eğim vardır. Bu durmadan hız kazanan harekete büyük bir alçakgönüllülükle kendi adını verdi; Malcolm Etkisi. Bütün sistem aniden altüst olabilir. Jurassic Park için de aynı şeylerin geçerli olduğunu savunuyor. Buranın da doğuştan değişkenliğe sahip olduğunu iddia ediyor."

"Doğuştan değişkenlik" diye tekrar etti Gennaro. "Peki raporu elinize geçtiğinde siz ne yaptınız?"

"Karşı çıktık ve aldırmadık tabii ki!" dedi Arnold.

"Mantıklı bir davranış mı bu?"

"Kesinlikle!" dedi Arnold. "Biz yaşayan sistemlerle çalışıyoruz. Yaşamla çalışıyoruz, bilgisayar kalıplarıyla değil..."

Kuvvetli kuvars ışıkları altında hypsynin yeşil başı uyuşuk gözler ve gevşek bir dille askıdan dışarı sarkıyordu.

"Dikkat! Dikkat!" diye bağırdı Hammond vinç kaldırmaya başlarken.

Harding homurdandı ve hayvanın başını deri kayışların içine özenle yerleştirdi. Şahdamarındaki kan deveranına engel olmak istemiyordu. Vinç hayvanı orada bekleyen kamyonun üstünde havaya kaldırırken gıcırdadı. Hypsy iki buçuk metre uzunluğunda, iki yüz elli kilo ağırlığında küçük bir Dryosaurus'tu. Kahverengi benekli koyu yeşil derisi vardı. Yavaş yavaş soluyordu ama iyi görünüyordu. Harding hayvanı birkaç dakika önce sakinleştirici tüfeğiyle vurmuştu ve görünüşe bakılırsa gerekli dozajın tahmininde başarılı olmuştu. Böyle büyük hayvanlar sözkonusu olunca ortaya önemli bir dozaj meselesi çıkıyordu. Çok az verirsen kalbi durabilirdi. Bu Dryosaurus şöyle bir sıçramış ve yere yıkılmıştı. Doz mükemmeldi.

"Dikkat et! Yavaş ol!" diye bağırıyordu Hammond.

"Bay Hammond, lütfen!" dedi Harding.

"İyi de dikkatli olmaları gerekiyor!"

"Zaten yeterince dikkatliler" dedi Harding. Hayvan aşağı indirilirken o da kamyonun arkasına çıktı ve kayışları bağladı. Kalp atışlarını görüntüleyen kardiogram tasmasını taktı, büyük bir elektronik termometreyi rektuma yerleştirdi.Tasmanın ışığı yandı: 35.6 derece.

"Nasıl?" diye sordu Hammond terslercesine.

"İyi" dedi Hammond. "Ateşi sadece bir buçuk derece düşmüş."

"Çok fazla!" dedi Hammond. "Hem çok derin uyuyor!"

"Herhalde kamyondan aşağı atlamasını istemezsin!" diye çıkıştı Harding.

Parka gelmeden önce Harding San Diego Hayvanat Bahçesi'nin baş veterineriydi ve kuş bakımı konusunda dünyanın en önemli uzmanıydı. Dünyanın dört bir tarafına yolculuklar yapar; Avrupa, Hindistan ve Japonya'daki hayvanat bahçelerine egzotik kuşların bakımı konusunda danışmanlık yapardı. Bu garip küçük adam ortaya çıkıp da

özel bir eğlence parkında iş teklif ettiğinde hiç ilgilenmemişti. Ama Hammond'ın yaptıklarını öğrenince... Reddetmek imkansızdı! Harding'in akademik eğilimi vardı ve 'Veterinerliğin El kitabı: Dinozor Hastalıkları' adlı ilk kitabını yazma sevdası onu zorluyordu. Yirminci yüzyılın sonlarında veterinerlik bilimsel açıdan hayli ilerlemişti; dünyanın en iyi hayvanat bahçeleri hastanelerden farksız klinikler açıyordu. Yeni el kitapları eskilerinin geliştirilmiş tekrarları olmaktan öteye gidemiyordu artık. Fethedilecek dünyalar tükenmişti. Ama yeni bir hayvan türünün bakımını üstlenen ilk insan olmak olağanüstü bir şeydi!

Harding kararından asla pişman olmadı. Bu hayvanlar konusunda son derece mükemmel bir deneyim kazanmıştı. Hammond'ın azarlamalarını duymak istemiyordu.

Hypsy homurdandı ve irkildi. Hâlâ yavaş yavaş soluyordu; henüz gözlerinde refleks yoktu. Ama harekete geçme zamanı gelmişti. "Herkes kamyona!" dedi Harding. "Şu küçük kızı otlağına götürelim artık!"

"Yaşayan sistemler mekanik sistemlere benzemez" dedi Arnold. "Yaşayan sistemler asla dengelenmezler. Doğuştan değişkendirler. Sabit görünebilirler ama değildirler. Her şey hareket eder ve değişir. Bir anlamda her şey uçurumun kenarındadır."

Gennaro kaşlarını çattı. "Ama birçok şey değişmiyor. Vücut ısısı hep aynı!"

"Vücut ısısı sürekli değişir" dedi Arnold. "Sürekli. Yirmi dört saat boyunca bir daire çerçevesinde değişir; sabahları en düşük ve akşamları da en yüksek dereceye ulaşır. Ruh haliyle, hastalıkla, egzersizle, çevre ısısıyla, beslenmeyle değişir. Durmadan dalgalar çizer. Bir grafikteki küçük sallantılar... Çünkü her an bazı güçler ısıyı yükseltirken diğerleri de aşağı çeker. Vücut ısısı da doğuştan değişkendir. Yaşayan sistemlerin diğer özellikleri de böyledir!"

"Yani sen şimdi..."

"Malcolm da diğerleri gibi sadece bir kuramcı." dedi

Arnold. "Bürosunda oturup hoş matematik kalıpları yapıyor ve eksiklik diye adlandırdıklarının gerçekte gereklilik olduğunu asla fark edemiyor. Bak; füzeler üstünde çalışırken 'yanıklı sapma' denilen bir şeyle karşılaştık. Yanıklı sapma bir misilin rotadan çok hafif bir değişkenlikle uzaklaşmışsa dahi işe yaramayacağı anlamına gelir. Kontrolden çıkacağı ve geri getirilemeyeceği kaçınılmaz bir gerçektir. Bu, mekanik sistemlerin bir özelliğidir. Küçük bir sarsıntı tüm sistemi çökertene kadar büyüyebilir. Ancak yine bu küçük sarsıntılar yaşayan sistemler için gereklidir. Sistemin sağlıklı ve duyarlı olduğunun işaretleridir. Malcolm bunu asla anlayamadı."

"Anlamadığından emin misin? Mekanik ve yaşayan sistemler arasındaki farklılıklar apaçık ortadayken..."

"Bak!" dedi Arnold. "Kanıt işte tam burada!" Ekranları işaret etti. "Bir saatten daha kısa bir sürede park tümüyle çalışır duruma gelecek. Sadece telefonların temizlenmesi kaldı. Sebebini bilmiyoruz ama hâlâ kapalılar. Onun dışında her şey çalışıyor. Üstelik biz teorilerden değil, gerçeklerden bahsediyoruz!"

İğne boyna girdi ve Harding yerde yan yatan uyuşturulmuş dişi Dryosaurus'a medrin enjekte etti. Hayvan homurdanıp arka ayaklarıyla havayı döverek kendine gelmeye başladı.

"Geri çekilin!" dedi Harding. "Geri çekilin!"

Dinozor sarhoş olmuş gibi sallanarak güçlükle ayağa kalktı. Kertenkeleyi andıran başını salladı, kuvars ışıkların altında geri çekilen insanları süzdü ve gözlerini kırpıştırdı.

"Salyaları akıyor" dedi Hammond endişeyle.

"Önemli bir şey değil, şimdi durur." dedi Harding.

Dryosaurus öksürdü ve ışıklardan uzaklaşarak arazide yavaşça ilerledi.

"Neden sıçramıyor?"

"Sıçrayacak!" dedi Harding. "Tamamen kendisine gelmesi için bir saate ihtiyacı var. Gayet iyi durumda." Arabaya döndü. "Pekala çocuklar, şimdi de Stegosauruslar'a gidiyoruz!"

***

Muldoon kazıkların sonuncusunun da yere çakılmasını izledi. Teller iyice gerilmiş ve protocarpus ağacı doğrultulmuştu. Muldoon gümüşi çitin kısa devre yapan bölümündeki kararmış, kavrulmuş damarları görebiliyordu. Çitin tabanındaki seramik yalıtıcıların çoğu yanmıştı, değiştirilmeleri gerekiyordu. Ama daha önce Arnold çitleri kapatmak zorunda kalacaktı.

"Kontrol, ben Muldoon. Onarıma başlamaya hazırız."

"Tamam" dedi Arnold. "Sizin bölümü hemen kapatıyorum."

Muldoon saatine baktı. Uzaklardan bir yerlerden bir çığlık geldi kulağına. Baykuş sesine benziyordu ama tabii ki Dilophosaurus olduğunu biliyordu. Ramon'un yanına gitti ve "Hemen halledelim şu işi" dedi. "Çitin diğer bölümlerine de bir an önce gitmek istiyorum."

Bir saat geçti. Donald Gennaro kontrol odasındaki haritada göz kırpıp değişen noktalara ve sayılara bakıyordu. "Şimdi neler oluyor?"

Arnold konsolda çalışıyordu. "Telefonları onarmaya çalışıyorum. Malcolm işini halletmeliyiz."

"Hayır, ben haritadan bahsediyorum!"

Arnold başını kaldırıp haritaya baktı. "Hayvan nakli ve kısa devre yapan iki bölümle ilgili çalışmalar bitmek üzere gibi. Daha önce de söylediğim gibi park yine kontrolümüzde. Korkunç Malcolm Etkisi'ni yaşamadan kurtardık paçayı... Sadece çitin üçüncü bölümü kaldı."

"Arnold!" Bu Muldoon'ın sesiydi.

"Evet?"

"Bu lanet çiti görmüş müydün?"

"Bir dakika."

Monitörlerden birinde Gennaro geniş bir açıdan alınmış rüzgarlı bir çayır gördü. Uzakta alçak beton bir çatı vardı. "Sauropod tamir deposu" diye açıkladı Arnold. "Teçhizat, yiyecek stoğu gibi şeyler için kullanıyoruz. Parktaki tüm otlaklarda bunlardan birer tane var." Monitördeki görüntü kayboldu. "Şimdi çite bakmak için kamerayı çeviriyorum..."

Gennaro ışığın altında parlayan metalik ağlı bir duvar gördü. Bir bölümü ezilmiş, dümdüz edilmişti. Muldoon'ın Jeep'i ve ekibi de oradaydı.

"Oh!" dedi Arnold. "Sanırım Tyrannosaurus Sauropod otlağına girmiş."

"Bu gece kendisine nefis bir ziyafet çekecek!" dedi Muldoon.

"Rex'i oradan hemen çıkarmalıyız!" dedi Arnold.

"Neyle?" diye sordu Muldoon. "Bir T-rex'e karşı kullanabileceğimiz hiç bir şey yok elimizde. Çiti onaracağım ama gün ışıyana kadar gitmem oraya!"

"Hammond'ın hoşuna gitmeyecek..."

"Bunu geri döndüğümde tartışırız" dedi Muldoon.

"Rex kaç Sauropod öldürür?" diye sordu Hammond kontrol odasını arşınlarken.

"Muhtemelen sadece bir tane" dedi Harding. "Sauropodlar büyüktür; rex günler boyunca tek bir leşle beslenebilir."

"Dışarı çıkıp onu bu gece uzaklaştırmalıyız oradan!" dedi Hammond.

Muldoon kafasını salladı. "Oraya gün ışıyana kadar gitmem!"

Hammond sinirlendiği zamanlarda yaptığı gibi topuk-

ları üstünde havaya kalkıp iniyordu. "Benim için çalıştığını hatırlatmama gerek var mı?"

"Hayır, Bay Hammond. Ama karşımızdaki bir yetişkin T-rex. Onu nasıl yakalamayı planlıyorsunuz?"

"Uyuşturucu tüfeklerimiz var."

"20 cc ok atan uyuşturucu tüfekleri!" dedi Muldoon. "İki yüz-iki yüz elli kilo çeken bir hayvan için çok iyi. Ama bu Tyrannosaurus sekiz ton ağırlığında. Oku hissetmez bile!"

"Daha büyük bir silah istemiştin..."

"Daha büyük üç silah istemiştim, Bay Hammond. Ama siz tasarruf yaparak sadece bir tanesine izin vermiştiniz. Onu da kaybettik. Nedry giderken yanında götürdü."

"Ne büyük aptallık! Kim izin verdi böyle bir şeye?"

"Nedry benim sorunum değil, Bay Hammond" dedi Muldoon.

"Sen şimdi bu Tyrannosaurus'u durdurmanın hiçbir yolu olmadığını mı söylüyorsun?"

"Evet, kesinlikle evet."

"Saçma!" dedi Hammond.

"Burası sizin parkınız, Bay Hammond. Değerli dinozorlarınıza zarar verilmesini istemiyorsunuz. İşte şimdi Sauropodlarınız'ın arasında bir rex dolaşıyor ve yapabileceğimiz hiçbir şey yok" diyen Muldoon odayı terk etti.

"Bir dakika!" diye selendi arkasından koşan Hammond.

Gennaro ekranlara bakarken koridordan gelen bağrışmaları dinledi. Arnold'a "Sanırım parkı henüz kontrol altına alamamışsınız" dedi.

"Kendini kandırma!" dedi Arnold ve bir sigara daha yaktı. "Park kontrolümüzde. Bir-iki saat içinde şafak sökecek. T-rex'i oradan çıkarmadan önce birkaç dinozorumuzu kaybedebiliriz ama inan bana park kontrolümüzde..."

ŞAFAK

Grant mekanik bir şakırtının izlediği kuvvetli bir gıcırtıyla uyandı. Gözlerini açtı ve iki ot balyasının bir kayış üstünde tepesinden geçip tavana doğru çıktığını gördü. Ardından iki balya daha aynı yolu izledi. Sonra da şakırtılar başladığı gibi aniden bitti ve beton bina yine eski sessizliğine gömüldü.

Grant esnedi. Uykulu uykulu gerindi, acıyla irkildi ve doğrularak oturdu.

Yan pencerelerden soluk sarı ışıklar süzülüyordu. Sabah olmuştu: bütün gece uyumuştu! Aceleyle saatine baktı: 5:00. Geminin geri çağrılmasından önce yedi saati daha vardı. Homurdanarak sırtüstü yere attı kendini. Başı zonkluyor ve vücudu dayak yemişçesine ağrıyordu. Köşeden paslı bir tekerleğin gıcırtılarına benzer sesler duydu. Sonra da Lex'in kıkırdamaları geldi kulağına.

Grant yavaşça ayağa kalktı ve binaya baktı. Şimdi gün ışığı altında buranın ot balyaları ve erzaklarla dolu bir depo olduğunu görebiliyordu. Duvarda gri metal bir kutu ve bir levha vardı: SAUROPOD TAMİR DEPOSU (04). Demek ki Sauropod otlaklarındaydılar. Kutuyu açtı ve bir telefon buldu ama ahizeyi kaldırdığında sadece parazitle karşılaştı. Muhtemelen telefonlar henüz açılmamıştı.

"Yemeğini çiğnemelisin!" diyordu Lex. "Domuzluk etme, Ralph!"

Grant köşeyi döndü ve Lex'i parmaklıkların yanında yere oturup büyük pembe bir domuza benzeyen ve az önce duyduğu sesleri çıkaran bir hayvana avuç avuç ot yedirirken buldu. Tay büyüklüğündeki bir bebek Triceratops'u besliyordu! Henüz boynuzları çıkmamıştı ama yumuşak bakışlı büyük gözlerinin arkasında bir süs gibi duran ka-

visli bir kemik çıkıntısı vardı. Burnunu parmaklıkların arasından uzatmış onu otla besleyen Lex'e bakıyordu.

"Şimdi daha iyi" dedi Lex. "Daha bir sürü ot var, merak etme!" Bebeğin kafasını okşadı. "Ot yemeyi çok seviyorsun, değil mi Ralph?"

Lex arkasını döndü ve Grant'ı gördü.

"Bu Ralph" dedi. "Benim arkadaşım. Ot yemeyi çok seviyor."

Grant bir adım attı ve ürkerek durdu.

"Çok kötü görünüyorsun!" dedi Lex.

"Kendimi çok kötü hissediyorum!"

"Tim de. Burnu feci şekilde şişti."

"Tim nerede?"

"Tuvaletini yapıyor... Ralph'ı beslememe yardım etmek ister misin?"

Küçürk Triceratops Grant'a bakıyordu. Ağzının iki yanından sarkan otlar çenelerini oynattıkça yere dökülüyordu.

"Çok pis bir hayvan." dedi Lex. "Çok da aç."

Bebek ağzındakileri çiğnemeyi bitirip dudaklarını yaladı. Ağzını açtı ve bekledi. Grant ince keskin dişlerini ve papağanı andıran gaga üst çenesini görebiliyordu.

"Tamam, biraz sabırlı ol!" dedi Lex yerden biraz daha ot alarak. "Ralph gören de annen seni hiç beslemiyor sanır!"

"Adı neden Ralph?"

"Çünkü Ralph'a benziyor. Okuldan bir arkadaşıma..."

Grant yaklaştı ve boyun derisine hafifçe dokundu.

"Tamam, onu okşayabilirsin." dedi Lex. "Okşanmaktan çok hoşlanıyorsun, değil mi Ralph?"

Bir futbol topunun pürüzlü dokusuna sahip boynu kuru ve ılıktı. Okşanırken hafif hafif ötüyordu. Parmaklıkların dışında kalan kalın kuyruğunu neşeyle sallıyordu.

"Çok uysal." Ralph yemeğini yerken kafasını Lex'den Grant'a doğru çevirip baktı; hiçbir korku alameti göster-

medi. Grant dinozorların insanlara karşı doğal tepkiler vermediğini hatırladı. "Belki üstüne binebilirim!" dedi Lex.

"Tavsiye etmem."

"Bahse girerim ki bana izin verirdi" dedi Lex. "Bir dinozoru at gibi koşturmak ilginç olurdu!"

Grant parmaklıkların arasından hayvanın ardındaki otlaklara baktı. Geçen her dakikayla birlikte hava daha da aydınlanıyordu. Dışarı çıkıp bir hareket duyargası bulmalıydı. Kontrol odasındakilerin buraya gelmesi bir saati bulurdu. Telefonların onarılmaması da hiç hoşuna gitmemişti...

Büyük bir atın kişnemesine benzer gürültüler duydu, bebek birden huzursuzlandı. Başını parmaklıkların arasından çıkarmak istedi ama tepesindeki küçük çıkıntı takıldı ve hayvan korkuyla bağırmaya başladı.

Kişneme tekrar duyuldu. Bu kez daha yakındı.

Ralph arka ayakları üstüne kalkıp panik içinde debelendi. Kafasını sallarken demirlere vuruyordu.

"Ralph, sakin ol!" dedi Lex.

"İt onu!" dedi Grant. Ralph'ın kafasını tuttu ve üstüne abanıp kuvvetle itti. Küçük kemik çıkıntısı serbest kaldı ve bebek parmaklıklardan kurtularak dengesini kaybedip düştü. Birden koyu bir karanlığın içine gömüldü ve bir ağaç gövdesinden daha kalın dev bir bacak çıktı ortaya. Ayağı beş kavisli tırnakla bitiyordu, tıpkı filler gibi.

Ralph kafasını kaldırıp bağırdı. Sonra bir baş göründü: ikisi büyük kahverengi gözlerinin üstünden, daha küçük olan bir diğerinin de burnunun ucundan çıktığı üç uzun beyaz boynuzuyla iki metre uzunluğundaydı. Yetişkin bir Triceratops'a bakıyorlardı... Büyük hayvan gözlerini kırparak Lex'e ve Grant'a baktı, sonra da dikkatini Ralph'a yöneltti. Dilini çıkarıp bebeği yaladı. Ralph kuş gibi cıvıldadı ve neşe içinde büyük bacağa süründü.

"Annesi mi?" diye sordu Lex.

"Öyle görünüyor" dedi Grant.

"Annesini de beslememiz gerekiyor mu?"

Büyük Triceratops Ralph'ı burnuyla dürterek parmaklıklardan uzaklaştırmaya başlamıştı.

"Sanırım hayır."

Bebek yavaş yavaş ilerliyordu. Anne önüsıra yürüttüğü bebeğini arada bir dürterek yolu gösteriyordu.

"Güle güle, Ralph!" dedi Lex el sallayarak. Tim binanın gölgesinden çıktı.

"Ben tepeyi tırmanıp bir hareket duyargası bulacağım, böylece nerede olduğumuzu öğrenebilirler. Siz burada bekleyin" dedi Grant.

"Hayır!" dedi Lex.

"Neden? Burası daha güvenli."

"Bizi terk edemezsin! Haklı değil miyim, Tim?"

"Haklısın."

"Pekala" dedi Grant.

Parmaklıkların arasından sıyrılarak dışarı çıktılar.

Az sonra şafak sökecekti.

Hava ılık ve nemliydi; gökyüzü pembe ve mor parıltılarla kaplıydı. Beyaz bir sis iyice alçalarak toprağa yapışmıştı. Biraz uzakta anne Triceratops ve bebeğinin göl kenarındaki ağaçların yapraklarını yiyen ördek gagalı Hadrosaurus sürüsüne doğru ilerlediklerini gördüler.

Hadrosauruslar'ın bir kısmı dizlerine kadar suyun içinde duruyorlardı. Yassı kafalarını eğip sakin suda akislerini seyrederken bir yandan da susuzluklarını gideriyorlardı. Sonra başlarını döndürerek yukarı bakıyorlardı. Suyun kenarında duran bebeklerden biri dışarı çıktı, cikcikledi ve yetişkinlerin anlayışlı bakışları altında yine suya girdi.

Daha güneydeki Hadrosauruslar ise alçak dallardaki yaprakları yiyorlardı. Bazen de arka ayaklarının üstünde

yükselirken ellerini ağaç gövdesine dayıyor ve böylece de yüksek dallardaki yapraklara ulaşıyorlardı. Daha uzaklarda dev bir Apatosaurus ağaçların tepesine çıkmış küçük başını sallıyordu. Manzara öylesine huzurluydu ki Grant herhangi bir tehlike ihtimalinin çok uzak olduğunu düşündü.

"Vay!" diye bağırdı Lex başını eğerek. İki metre uzunluğundaki kanatlarıyla iki kırmızı ejderha sineği üstlerinden geçti. "Bu da ne?"

"Ejderha sineği" dedi Grant. "Jurasik dönem dev böceklerin hakimiyetindeydi."

"Isırırlar mı?" diye sordu Lex.

"Sanmam..." dedi Grant.

Tim elini havaya kaldırınca ejderha sineklerinden biri gelip kondu. Tim dev sineğin ağırlığını fazlasıyla hissediyordu.

"Elini ısıracak!" diye uyardı Lex.

Ama ejderha sineği sadece kırmızı damarlı şeffaf kanatlarını çırpmakla yetindi ve Tim kolunu oynatınca kaçtı.

"Hangi yoldan gideceğiz?" diye sordu Lex.

"Burdan"

Tarlayı aştılar. En sonunda hareket duyargalarının ilkine, metal bir sehpaya monte edilmiş siyah bir kutuya vardılar. Grant tam önünde durdu ve elini salladı ama hiçbir hareket olmadı. Telefonlar gibi duyargalar da çalışmıyordu anlaşılan. "Bir başkasını deneyelim" dedi Grant. Uzaklarda bir yerlerde büyük bir hayvan kükredi.

"Ah, kahretsin!" dedi Arnold. "Bulamıyorum!" Kahvesini yudumladı ve ekranlara uykulu gözlerle baktı. Bütün video monitör hatlarını kapatmıştı. Kontrol odasında bilgisayar kodunu araştırıyordu. Bitkindi; aralıksız on iki saattir çalışıyordu. Laboratuvardan yeni gelen Wu'ya döndü.

"Neyi bulamadın?"

"Telefonlar hâlâ çalışmıyor. Sorunun ne olduğunu anlayamıyorum. Sanırım Nedry telefonlara bir şey yapmış!"

Wu telefonu kaldırdı ve cızırtıları duydu. "Modeme benziyor."

"Ama değil!" dedi Arnold. "Çünkü bodrum katına inip bütün modemleri kapadım. Duyduğun şey modem transmisyonuna benzeyen temiz bir gürültü."

"Yani telefon hatları tıkalı mı?"

"Temelde tıkalı. Nedry bu işi çok iyi becermiş. Program koduna bir tür kilit girmiş ve ben de onu bulamıyorum, çünkü program listelerinin bir bölümünü silen şu 'yenile' emrini verdim. Ama telefonları kapat emri hâlâ hafızada galiba!"

Wu omuz silkti. "Eee? Resetle öyleyse. Sistemi kapat ve hafızayı temizle!"

"Bunu daha önce hiç yapmadım." dedi Arnold. "Yapmayı istediğimi de söyleyemem. Belki bütün sistemler yeniden çalışır ama belki de çalışmaz. Ne ben ne de sen bilgisayar uzmanıyız. Kesinlikle değiliz. Elimizde tek bir açık telefon hattı olmadığına göre bir uzmanla da görüşemeyiz."

"Emir RAM'daysa kodda görünmez. RAM ikmali yapıp bunu araştırabilirsin ama ne araştıracağını bilmiyorsun... Sanırım tek çaren yenilemek..."

Gennaro bir fırtına gibi içeri girdi. "Telefonlar hâlâ çalışmıyor!"

"Biz de onun üzerinde çalışıyoruz."

"Gece yarısından beri!.. Malcolm gittikçe kötüleşiyor, tıbbi müdahaleye ihtiyacı var!"

"Sanırım sistemi kapatmak zorundayım." dedi Arnold. "Ama tekrar çalıştırmayı başarabileceğimden pek emin değilim!"

"Bak!" dedi Gennaro. "Bu binada hasta bir adam var, bir doktor bulamazsak ölecek. Telefonları onaramazsan doktor da çağıramazsın. Muhtemelen dört kişi öldü bile. Şimdi, sistemi kapat ve telefonları aç!"

Arnold hâlâ tereddüt ediyordu.

"Eeee?" dedi Gennaro.

"Sadece... sadece... Emniyet sistemleri bilgisayarın kapatılmasına izin vermiyor ve...."

"Öyleyse önce şu kahrolası emniyet sistemlerini kapat! Yardım bulamazsak öleceğini sok şu kalın kafana!"

"Tamam..."

Arnold yerinden kalktı ve ana panele gitti. Kapıları açtı ve emniyet şalterlerinin üstündeki metal mandalları çıkardı. Sonra hepsini teker teker kapattı. "İşte, istediğinizi elde ettiniz!"

En sonunda da ana şalteri indirdi...

Kontrol odası karanlığa gömüldü. Bütün monitörler kararmıştı. Birbirlerini zorlukla görebilen üç adam orada öylece beklemeye koyuldular.

"Ne kadar beklememiz gerekiyor?" diye sordu Gennaro.

"Otuz saniye..." dedi Arnold.

"Öööğğ! İğrenç!" dedi Lex otlağı geçerlerken.

"Ne?" dedi Grant.

"Bu koku!" dedi Lex. "Çürümüş çöp kokuyor!"

Grant tereddüte düşmüştü. Otlağın diğer ucundaki ağaçlara doğru baktı. Sadece dalları sallayan hafif bir meltem esiyordu. Sabahın bu erken saatlerine huzur ve sükunet hakimdi. "Sanırım koku hayal gücünün bir oyunu"

"Değil..."

Tam o sırada kaz sesine benzer bağrışlar duydular. Arkalarında kalan ördek gagalı Hadrosaurus sürüsünden geliyordu. Önce biri, sonra diğeri derken bütün sürü bağırmaya başladı. Ördek gagalılar huzursuzlanmıştı; kendi etraflarında dönüyorlar, sudan çıkıyorlar, çocukları korumak için daireler oluşturuyorlardı...

Onlar da aldı kokuyu! diye düşündü Grant.

Tüyler ürperten bir kükremenin ardından gölün yakınında, elli metre ilerdeki ağaçların arasından Tyrannosaurus çıktı. Geniş tarlayı dev adımlarla bir çırpıda aştı. Grant ve çocukların farkına bile varmamıştı, dosdoğru Hadrosaurus sürüsüne yöneldi.

"Size söyledim!" dedi Lex. "Beni kimse dinlemiyor!"

Ördek gagalı Hadrosauruslar çığlıklar atarak koşmaya başlamışlardı. Grant toprağın ayağının altında sallandığını hissedebiliyordu. "Hadi çocuklar, gelin!" Lex'i tuttuğu gibi yerden kaldırdı ve Tim'le beraber otlakta koşmaya başladı. Arada sırada dönüp gölün aşağısında kendilerini savunmak için büyük kuyruklarını sallayan ve durmadan çığlıklar atan Hadrosauruslar'a doğru ilerleyen Tyrannosaurus'a bakıyordu. Otların ve ağaçların çatırdadığını duydu ve bir kere daha dönüp arkasına baktığında ördek gagalıların üstlerine doğru geldiklerini gördü.

Karanlık kontrol odasında Arnold saatin baktı. Otuz saniye. Hafıza temizlenmiş olmalıydı. Ana güç şalterini tekrar kaldırdı.

Hiçbir şey olmadı.

Arnold'ın midesi bulanıyordu. Şalteri tekrar indirdi ve sonra kaldırdı. Hâlâ hiçbir şey olmuyordu. Alnı terlemeye başlamıştı.

"Sorun ne?" dedi Gennaro.

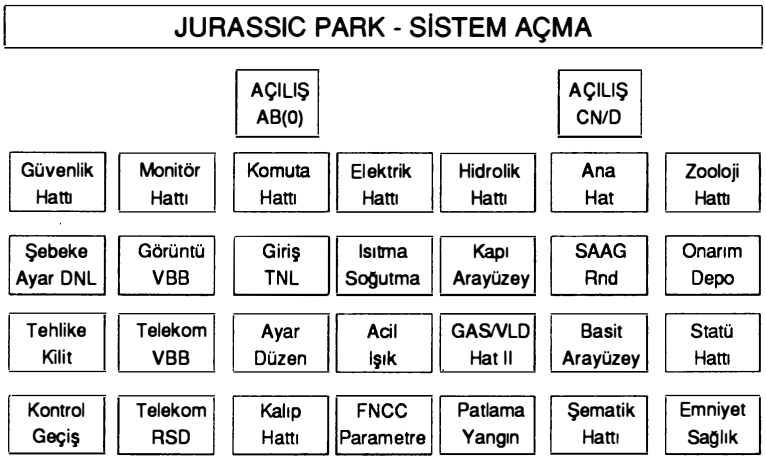
"Oh, kahretsin!" dedi Arnold. Gücü çalıştırmadan önce emniyet sistemlerini açması gerektiğini hatırlamıştı. Üç emniyeti çevirdi ve mandalları tekrar kapattı. Sonra nefesini tuttu ve ana güç şalterini kaldırdı.

Odanın ışıkları yandı.

Bilgisayar sinyal verdi.

Ekranlar uğuldadı.

"Tanrı'ya şükürler olsun!" dedi Arnold. Aceleyle ana monitöre koştu. Ekranda sıra sıra levhalar vardı:

Gennaro telefona uzandı, hâlâ çalışmıyordu. Üstelik bu sefer cızırtılar bile duyulmuyordu, hiç ses yoktu. "Neler oluyor?"

"Bana biraz zaman ver!" dedi Arnold. "Yenileme işleminden sonra tüm sistem modüllerini elle açmak gerekiyor!" Sonra da hızla işe koyuldu.

"Neden elle?" diye sordu Gennaro.

"Tanrı aşkına, beni rahat bırak!"

"Sistem kapatılmaya programlı değil..." dedi Wu. "Bu yüzden de kapatıldığı zaman bir yerlerde bir sorun olduğuna karar veriyor. Her şeyi elle açman gerekiyor. Aksi takdirde bir yerde kısa devre varsa sistem çalışacak, sonra tekrar kısa devre yapacak, tekrar çalışacak, sonra tekrar kısa devre yapacaktır..."

"Tamam!" dedi Arnold. "Telefonu aç."

Gennaro ahizeyi kaldırıp numaraları çevirmeye başlamıştı ki birden durdu.

"Tanrım, şuna bakın!" dedi. Video monitörlerinden birini gösteriyordu

Ama Arnold onu dinlemiyordu. Haritada göl çevresinde toplu halde harekete geçen kalabalık bir noktalar kümesinin hızlanarak bir anafora dönüşmesini izliyordu.

"Neler oluyor?" diye sordu Gennaro.

"Ördek gagalılar..." dedi Arnold ruhsuz bir sesle. "Paniğe kapılmış kaçışıyorlar!"

Ördek gagalılar çığlıklar atarak şaşırtıcı bir süratle kaçışırlarken bebekler de ayak altından çekilmeye çalışarak ötüşüyorlardı. Sarı bir toz bulutu kaplamıştı çevreyi. Grant Tyrannosaurus'u göremiyordu,

Ördek gagalılar doğru üstlerine geliyordu.

Lex'i kucağında taşımaya devam ederken Tim'le birlikte büyük kozalak ağaçlarının ortasındaki kayalığa doğru koşan Grant ayaklarının altında sarsılan toprakta güçlükle ilerliyordu. Yaklaşan sürünün gürültüsü en az uçaklar kadar sağır ediciydi, havayı kaplıyor ve kulaklarını acıyla dolduruyordu. Lex bağırarak bir şyler söylüyordu ama duymak mümkün değildi. Kendilerini kayaların arasına atarlarken sürü iyice yaklaşıp etraflarında etten bir duvar oluşturmaya başlamıştı.

Grant yanlarından geçerken önde koşan her biri beş ton ağırlığındaki Hadrosauruslar'ın bacaklarını gördü ve sonra öyle yoğun bir bulutla sarmalandılar ki göz gözü görmez oldu. Dev gövdeleri, muazzam kol ve bacakları hissediyor; acı dolu çığlıklar kulaklarında çınlıyordu. Bir Hadrosaurus kayalardan birine takılıp tarlaya kadar yuvarlandı.

Yoğun toz bulutu içinde, kayaların ardında hiçbir şey göremiyorlardı. Orada öylece durup Tyrannosaurus'un korku saçan kükremelerini, Hadrosauruslar'ın çığlıklarını dinliyorlardı. Lex parmaklarını Grant'ın omzuna batırıyordu.

Bir başka Hadrosaurus büyük kuyruğunu kayalara

çarparak etrafı kana buladı. Grant savaş çığlıkları uzaklaşana dek bekledi ve sonra çocukları en yüksek ağacın tepesine tırmanmaları için uyardı. Hızla tırmanıyorlar, hayvanlar tozu dumana katarak kaçışırlarken düşmemek için dallara sıkı sıkı tutunuyorlardı. Altı buçuk metre kadar çıkmışlardı ki Lex daha ileri gitmeyi reddetti. Tim'in de yorulduğunu gören Grant yeterince yükseğe çıkmış olduklarına karar verdi. Toz bulutunun içinde daireler çizerek koşuşan ve çığlıklar atan hayvanların geniş sırtlarını görebiliyorlardı. Grant ağaç gövdesinin kalın kabuğuna tutunup öksürdü, gözlerini kapadı ve bekledi.

***

Sürü uzaklaşırken Arnold kamerayı ayarladı. Toz bulutu yavaş yavaş dağılıyordu. Hadrosauruslar'ın dört bir yana savrulduğunu ve muhtemelen birini haklamayı başaran Tyrannosaurus'un koşmaktan vazgeçtiğini gördü. Avcı şimdi gölün kenarında duruyordu. Arnold video monitörüne baktı ve "Muldoon'a haber verelim de duruma bir baksın." dedi.

"Ben haber veririm" dedi Gennaro ve odayı terk etti.

PARK

ŞÖMİNE ateşini andıran hafif bir çıtırtı... Grant'ın bileğini ılık ve ıslak bir şey gıdıkladı. Gözlerini açtı ve kocaman bej bir kafayla karşılaştı. Kafa ördek gagasına benzeyen yassı ve sivri bir ağızla bitiyordu. Gözler bir öküzün tatlı ve yumuşak bakışlarına sahipti. Gagak ağız açıldı ve Grant'ın oturduğu daldaki yaprakları yemeye başladı. Dişleri büyük ve yassıydı. Hayvan yemeğini çiğnerken ılık dudakları yine Grant'ın bileğini okşadı.

Ördek gagalı Hadrosaurus... Onu bu kadar yakından görmek Grant'ı hayli şaşırtmıştı. Hayvandan korkmuyordu, bütün ördek gagalı Hadrosaurus türleri otoburdu ve bu da tam bir öküz gibi davranıyordu. Çok büyük olmasına rağmen hareketleri öylesine sakin ve huzurluydu ki Grant tehlikede olabileceğini aklının ucundan bile geçirmiyordu. Dalda hiç kıpırdamadan oturup hayvanı izlemeye koyuldu.

Grant'ın şaşkınlığının sebebi bu hayvanı tanıyor olmasıydı: muhtemelen genç Kretasus döneminde Montana'da yaşayan bir Maiasaurus'tu. Grant, John Horner'la beraber bu türü ilk tanımlayan kişi unvanını taşıyordu. Maiasauruslar yüzlerine sürekli gülümsüyorlarmışçasına bir hava veren yukarı kıvrık dudaklara sahipti. Adları 'iyi anne kertenkele' anlamına geliyordu; Maiasauruslar'ın bebekler doğana kadar yumurtaları koruduklarına ve hatta yavruları kendi başına yaşamayı öğrenene kadar onlarla ilgilendiklerine inanılıyordu.

Israrlı bir cıvıltı duyuldu ve büyük baş eğildi. Grant da annesinin ayağının etrafında dolanan bebek Hadrosaurus'u görmek için hafifçe dikildi. Bebeğin siyah benekli koyu bej bir derisi vardı. Yetişkin Hadrosaurus kafasını

yere eğip hareketsiz beklerken bebek arka ayakları üstünde kalktı, ön ayaklarını annesinin çenesine dayadı ve ağzından sarkan dalları yemeye başladı.

Bebek yemeğini bitirip tekrar dört ayak üstüne düşene kadar anne sabırla bekledi. Sonra büyük başını yine Grant'a doğru kaldırdı.

Hadrosaurus birkaç metre mesafedeki dalları yemeye devam ediyordu. Grant yassı üst gagasının tepesindeki iki geniş hava deliğine baktı. Görünüşe bakılırsa dinozor koku alamıyordu. Sol gözüyle Grant'a bakmasına rağmen hiçbir tepki göstermiyordu.

Grant bir gece önce aynı şekilde Tyrannosaurus'un da onu göremediğini hatırladı ve bir deney yapmaya karar verdi.

Öksürdü.

Hayvan bir anda donup kaldı, başını dimdik tuttu ve çiğnemeyi bıraktı. Sadece sesin kaynağını arayan gözleri hareket ediyordu. Bir süre sonra hiçbir tehlike olmadığına karar vererek yemeğine devam etti.

Şaşırtıcı! diye düşündü Grant.

Kollarında uyuyan Lex gözlerini açtı ve "Hey, bu da ne?" diye sordu.

Hadrosaurus korku içinde bağırdı, sesi öyle kuvetli bir çınlamaya sahipti ki Lex neredeyse ağaçtan düşüyordu. Hadrosaurus başını dallardan uzaklaştırdı ve yeniden bağırdı.

"Onu deli ettin!" dedi bir üst dalda oturan Tim.

Bebek cıvıldadı ve annesi ağaçtan uzaklaşırken bacaklarının arkasına saklandı. Hadrosaurus başını yana yatırıp merakla Grant'ın ve Lex'in oturduğu dala baktı. Gülümseyen kıvrık dudaklarıyla dinozorun çok gülünç bir görünümü vardı.

"Ne aptal!" dedi Lex.

"Hayır!" diye itiraz etti Grant. "Onu şaşırttın."

"İyi de aşağı inmemize izin verecek mi?"

Hadrosaurus ağaçtan üç metre uzaklaştı. Tekrar bağırdı. Grant düşmanlarını korkutmaya çalıştığını düşündü. Ama dinozorun ne yaptığını bilirmiş gibi bir hali yoktu. Aklının karıştığına ve huzursuzlandığına hiç şüphe yoktu. Sessizlik içinde beklediler ve bir dakika sonra Hadrosaurus tekrar ağaca yaklaşarak çenelerini oynatmaya başladı: yemeğine kaldığı yerden devam etmeyi planlıyordu...

"Unutun! Ben burada kalmam!" dedi Lex. Dallardan aşağı inmeye başladı. Bu yeni hareketlilik karşısında Hadrosaurus yine korkuyla çığlık attı.

Grant şaşkındı. Hareket etmezlerse onları görmüyordu. Bir dakika içinde orada olduklarını unutuveriyordu... Tıpkı Tyrannosaurus gibi -yine amfibi görsel korteksinin klasik örneğiyle karşı karşıyaydı. Kurbağalar üzerindeki çalışmalar amfibilerin böcekler gibi hareket eden şeyleri görebildiklerini ortaya çıkarmıştı. Hareketsiz şeyleri kesinlikle görmüyorlardı. Dinozorlar için de aynı şeyin geçerli olduğu apaçık görülüyordu.

Her ne olursa olsun Maiasaurus'un ağaçtan aşağı inen bu garip yaratıkları fazlasıyla rahatsız edici bulmuş gibi bir hali vardı. Son bir haykırışla bebeğini dürttü ve yavaşça uzaklaştı. Bir kere daha durdu, dönüp baktı ve yoluna devam etti.

Nihayet yere inmişlerdi. Lex şöyle bir sallandı. İki çocuk da ince bir toz tabakasıyla kaplanmıştı. Etraftaki çimenler ezilmişti. Kan lekeleri ve ekşimsi bir koku vardı.

Grant saatine baktı. "Yola koyulmalıyız, çocuklar" dedi.

"Ben gelmiyorum!" diye çıkıştı Lex. "Artık yürümek istemiyorum!"

"Ama buna mecburuz."

"Neden?"

"Çünkü kontroldakilere gemiden bahsetmeliyiz!" dedi Grant. "Bizi duyargalardan göremediklerine göre kendi

başımızın çaresine bakmalıyız. Elimizden gelen tek şey de yürümek!"

"Neden salı almıyoruz?" diye sordu Tim.

"Hangi sal?"

Tim geceyi geçirdikleri parmaklıklı beton tamir teposunu işaret etti. Tarlanın öbür ucunda, yirmi metre mesafedeydi. "Orada bir sal görmüştüm."

Grant hızla salın avantajlarını gözden geçirdi. Şimdi saat yediydi. Önlerinde en az sekiz mil daha vardı. Nehirden çok daha hızlı ilerleyecekleri muhakkaktı. "Hadi, alalım şu salı!" dedi.

Arnold görsel araştırma moduna bastı ve parkı tarayan monitörlerde her iki saniyede bir değişen görüntüleri izledi. Yorucu bir işti ama Nedry'nin Jeep'ini bulmanın en hızlı yolu buydu ve Muldoon çok ısrarlı davranmıştı. Gennaro'yla birlikte çevreyi kontrol etmeye gitmişti ve artık arabanın bulunmasını istiyordu. Silahlarını istiyordu...

Dahili telefon çaldı. "Bay Arnold, sizinle konuşmalıyız?"

Arayan Hammond'dı. Sanki Tanrı konuşuyordu.

"Buraya mı geleceksiniz, Bay Hammond?"

"Hayır, Bay Arnold. Siz buraya gelin." dedi Hammond. "Dr. Wu'yla birlikte laboratuvardayım. Sizi bekliyoruz."

Arnold derin bir iç çekti ve ekranlardan uzaklaştı.

Grant binanın kasvetli dehlizlerine girdi. Beş galonluk zararlı ot zehri kutuları, ağaç budama aletleri, yedek lastikler, çit bobinleri, gübre torbaları, kahverengi seramik yalıtıcılar, boş benzin tenekeleri, lambalar ve kablolar arasında dolaştı durdu.

"Burada sala benzer hiçbir şey yok!"

"Devam et!"

Çimento torbaları, bakır borular, yeşil ağlar... ve beton duvara çivilerle tutturulmuş iki plastik kürek.

"İyi de sal nerede?"

"Oralarda bir yerlerde olmalı!" dedi Tim.

"Onu gerçekten gördün mü?"

"Hayır, sadece bir sal olması gerektiğini düşündüm..."

Grant dökümtüleri birbirine katarak araştırmasına devam etti ama salı bulamadı. Onun yerine duvardaki metal dolapta nemden küflenmiş birkaç plan buldu. Yere açtı ve elinin tersiyle büyük bir örümceği iterek uzun uzun inceledi.

"Açım..."

"Bir dakika!"

Elindekiler şu anda bulundukları bölgenin detaylı topografik haritalarıydı. Göl, kuzeye doğru kıvrılarak kuşevini geçen ve ziyaretçi köşkünün yakınlarına kadar gelen nehre karışırken iyice daralıyordu.

Sayfaları hızla karıştırdı. Göle nasıl gidecekti? Planlara göre içinde bulundukları binanın arkasında bir kapı vardı. Grant kafasını kaldırıp baktı ve beton duvardaki girintiyi gördü. Kapı bir arabanın geçebileceği kadar genişti. Açtığında doğru göle uzanan asfalt yolu gördü. Yol toprak seviyesinin altındaydı, yukardan görünmesi engellenmişti. Bir servis yolu olmalıydı. Gölün kenarındaki doka gidiyordu. Dokun üstünde de SAL DEPOSU yazıyordu.

"Hey, şuraya bak!" dedi Tim. Elinde metal bir çanta tutuyordu.

Grant içinde havalı bir tabanca ve bir sürü okun sarılı olduğu kumaş bir kemer buldu. Her biri parmak kalınlığında MORO-709 markalı altı ok vardı.

"İyi iş becerdin, Tim!" dedi Grant ve kemeri omzuna taktı, silahı da pantolonunun beline sıkıştırdı.

"Uyuşturucu silahı mı?"

"Öyle gibi."

"Ya sal?" diye sordu Lex.

"Sanırım dokta." dedi Grant. Yürümeye başladılar. Grant kürekleri omzunda taşıyordu. "Umarım büyük bir saldır" dedi Lex. "Ben yüzme bilmem."

"Endişelenme." dedi Grant.

"Belki de balık avlarız!" dedi Lex.

Her iki tarafta yükselen toprak setin arasından ilerlediler. Ritmik bir horultu duyuyorlardı ama Grant nereden geldiğini göremiyordu.

"Orada bir sal olduğundan emin misiniz?" dedi Lex burnunu buruşturarak.

"Büyük bir ihtimalle evet!" dedi Grant.

Yürüdükçe homurtu daha da yükseliyordu, hatta bu ritmik sese bir de vızıltılar ve uğultular eklenmişti. Yolun sonuna geldiklerinde Grant küçük beton dokun hemen yanında dona kaldı.

Tyrannosaurus da oradaydı.

Bir ağacın gölgesinde dimdik oturmuş, arka bacaklarını öne uzatmıştı. Gözleri açıktı ama her homurtuyla birlikte önüne düşen başı dışında hiç hareket etmiyordu. Uğultu yüzüne, kanlı dişlerine ve Hadrosaurus'tan geri kalanlara konmuş sinek bulutlarından geliyordu.

Tyrannosaurus sadece yirmi metrelik mesafedeydi. Grant hayvanın onları gördüğünden emindi ama hiçbir tepki vermemesi de hayli şaşırtıcıydı. Sadece oturuyordu. Neler olduğunu anlaması birkaç saniyesini aldı: Tyrannosaurus uyuyordu. Dimdik oturuyordu ama uyuyordu...

Tim ve Lex'e bulundukları yerde kalmalarını işaret etti. Doka doğru yavaşça ilerleyerek Tyrannosaurus'un görüş alanına girdi. Dev hayvan horlayarak uyumaya devam ediyordu.

Dokun ucundaki ahşap baraka yapraklar arasında kamufle edilmek amacıyla yeşile boyanmıştı. Grant hızla kapıyı açıp içeri baktı. Duvara asılı yarım düzine turuncu can yeleği, bir sürü tel rulo, halat bobinleri ve yerde du-

ran iki büyük kauçuk küp vardı. Küpler yassı kauçuk kayışlarla sımsıkı bağlanmıştı.

Sallar.

Dönüp Lex'e baktı.

Küçük kız dudak hareketleriyle konuştu:

Bot yok.

Grant başıyla yanıtladı: Var.

Tyrannosaurus burnunun etrafında uçuşan sinekleri kovalamak için ön ayaklarını salladı. Ama hâlâ harketsizdi. Grant küplerden birini doktan çıkardı. Şaşırtıcı derecede ağırdı. Kayışları çözdü ve şişme bir silindirle karşılaştı. Kuvvetli bir ıslıkla kauçuk büyümeye başladı ve son bir tıslamayla dokun üstünde kocaman açıldı. Ses kulakları sağır decek kadar şiddetliydi.

Grant dönüp dinozora baktı.

Tyrannosaurus homurdandı. Kıpırdanmaya başladı. Grant koşmaya hazırlandı ama hayvan hantal gövdesini kaldırdıktan hemen sonra tekrar ağaca yaslanarak uzun, hırıltılı bir geğirti koyverdi.

Elini yüzünün önünde sallayan Lex'in midesi bulanmış olmalıydı.

Grant terden sırılsıklam olmuştu. Kauçuk salı gürültüyle suya düşene kadar dok boyunca itti.

Dinozor hâlâ uyuyordu.

Grant salı doka bağladı ve can yeleklerini almak için barakaya geri döndü. Onları da sala koydu ve sonra da doktan çıkmaları için çocuklara el salladı.

Korkudan bembeyaz kesilen Lex elini sallayarak cevap verdi: Hayır.

Grant elini bir kere daha salladı. Evet.

Tyrannosaurus uykusuna devam ediyordu.

Grant kesin bir el hareketiyle havayı dövdü. Lex sessizce yanına geldi ve karşı çıkmaksızın sala bindi, sonra Tim de kardeşini izledi. Her ikisi de can yeleklerini giydi. Ardından Grant sala atladı ve sessizce göle açıldılar.

Grant kürekleri yerlerine yerleştirdi. Doktan gittikçe uzaklaşıyorlardı.

Lex arkasına yaslanıp gürültüyle göğüs geçirdi. Sonra birden sıkıntıyla kasılıp elini ağzına götürdü. Boğuk boğuk sesler çıkarırken gövdesi sarsılıyordu: bir öksürük krizini bastırmaya çalışıyordu.

Hep yanlış zamanlarda öksürürdü!

"Lex!" diye mırıldandı Tim öfkeyle.

Küçük kız çaresizlik içinde elini sallayarak boğazını işaret itti. Tim ne demek istediğini anlamıştı: boğazında gıcık vardı. Tek ihtiyaç duyduğu şey bir yudum suydu. Grant kürek çekiyordu, Tim saldan sarkarak avucunu suyla doldurdu ve kardeşine uzattı.

Lex birden patlayarak gürültüyle öksürdü. Ses Tim'in kulaklarında bir silah gibi çınladı.

Tyrannosaurus tembel tembel esnedi ve bir köpek gibi arka ayağıyla kulağının arkasını kaşıdı. Tekrar esnedi. O leziz yemekten sonra iyice uyuşmuştu, ağır ağır uyandı.

Lex boğazına gargara yaparken garip sesler çıkarıyordu.

"Lex, kes sesini!" dedi Tim.

"Engel olamıyorum!" diye mırıldandı küçük kız ve tekrar öksürdü. Grant var gücüyle küreklere asılarak salı gölün ortasına kadar getirmeyi başarmıştı.

Tyrannosaurus sahilde sendeleyerek ayağa kalktı.

"Engel olamıyorum, Timmy!" diye haykırdı Lex çaresizlik içinde. "Engel olamıyorum!"

"Şşş..."

Grant mümkün olduğu kadar hızlı kürek çekmeye çalışıyordu.

"Neyse, artık fark etmez!" dedi Lex. "Yeterince uzaklaştık. Nasılsa yüzemez."

"Tabii ki yüzebilir, sersem!" diye bağırdı Tim. Tyrannosaurus doktan suya atladı. Gölde hızla yüzüyordu.

"Nasıl bilebilirdim ki!" dedi Lex.

"Herkes Tyrannosauruslar'ın yüzebildiğini bilir! Tüm kitaplar yazar bunu! Bütün sürüngenler yüzer!"

"Yılanlar yüzemez..."

"Elbett ki yüzer! Seni küçük sersem!"

"Yere çökün! Bir şeye tutunun!" dedi Grant. Gözleriyle Tyrannosaurus'u izliyordu. Hayvan göğsüne kadar sudaydı ama koca başını yüzeyde tutabiliyordu. O sırada Grant dinozorun yüzmediğini, yürüdüğünü fark etti çünkü birkaç saniye içinde sadece gözleri ve burun delikleri dışarıda kalmıştı. Hayvan artık bir timsaha benziyordu ve suyu yarmak için büyük kuyruğunu sallayarak tıpkı bir timsah gibi yüzüyordu. Grant kafasının arkasında, sırtındaki kamburu ve kuyruğu boyunca uzanan dikenleri gördü.

Kesinlikle bir timsaha benziyordu. Dünyanın en büyük timsahı peşlerine takılmıştı!

"Üzgünüm, Dr. Grant!" dedi Lex ağlayarak. "Böyle olmasını istemezdim."

Grant omzunun üstünden baktı. Göl burada yüz metrelik bir genişliğe sahipti ve neredeyse ortasına gelmişlerdi. Devam ederlerse yeniden sığlaşabilirdi. Tyrannosaurus sığ suda tekrar yürümeye başlarsa daha hızlı hareket etme şansını yakalardı. Grant salı döndürüp kuzeye doğru kürek çekmeye başladı.

"Ne yapıyorsun?"

Tyrannosaurus şimdi sadece birkaç metre gerideydi. Yaklaştıkça hırıltılı solukları daha da keskinleşiyordu. Grant elindeki küreklere baktı ama hafif plastikten yapılmışlardı, silah olarak kullanılamazlardı.

Tyrannosaurus kafasını geri atıp ağzını kocaman açarak kavisli dişlerini gösterdi. Sonra iyice gerilerek salın üstüne saldırdı, kauçuk küpeşteyi sıyırarak suya çarparken sal da sarsıldı.

Tyrannosaurus ardında baloncuklar bırakarak dibe daldı. Göl derin bir sessizliğe gömüldü. Lex küpeşte kollarını tutup arkasına baktı.

"Boğuldu mu?"

"Hayır." dedi Grant. Baloncuklara baktı ve sonra da yüzeyde sala doğru gelen hafif dalgalanmaları fark etti.

"Sıkı tutunun!" diye bağırdı. Hayvan kafasını tekrar yüzeye çıkararak salı havaya kaldırdı, tekrar suya atmadan önce delicesine döndürdü.

"Bir şeyler yap!" diye bağırıyordu Alex. "Bir şeyler yap!"

Grant havalı silahı belinden çıkardı. Ellerinde çaresiz bir küçüklüğe sahipti ama hayvanı hassas noktasından, gözünden ya da burnundan vurabilirse...

Tyrannosaurus salın hemen yanından yüzeye çıktı, ağzını açtı ve kükredi. Grant nişan aldı ve silahı ateşledi. Ok gün ışığında parladı ve hayvanın yanağına isabet etti. Tyrannosaurus kafasını salladı, bir kere daha kükredi.

Tam o sırada başka bir kükreme cevap verdi.

Arkasına bakan Grant genç T-rex'in sahilde Sauropod artıklarının üzerine eğilmiş olduğunu gördü. Genç rex kafasını kaldırarak kükrerken avı sahiplendiğini ilan eder gibiydi. Bu beklenmeyen misafiri büyük Tyrannosaurus da görmüştü; hiç duraksamadan karşılık verdi -avını korumak için sahile doğru yüzmeye başladı.

"Gidiyor!" diye çığlıklar attı Lex ellerini çırparken. "Gidiyor! Ha-ha-hay! Aptal dinozor!"

Sahildeki genç Tyrannosaurus meydan okurcasına kükredi. Son derece öfkelenen büyük T-rex gölden son sürat çıkıp dokta ilerlerken vücudundan sular damlıyordu. Genç dinozor başını avın üstüne daldırdıktan hemen sonra çenelerinden sarkan et parçalarıyla kaçtı.

Büyük Tyrannosaurus peşine düşüp ölü Sauropod'un yanından hızla geçti ve tepenin ardında kayboldu. Tehditkar kükremeleri son bir kez daha duyuldu ve sonra da sal kuzeye doğru ilerleyerek gölle nehri ayıran bende geldi.

Kürek çekmekten bitkin düşen Grant kendini sırtüstü sala attı. Göğsü hızla inip kalkıyor, güçlükle nefes alıyordu.

"İyi misiniz, Dr. Grant?" diye sordu Lex.

"Bundan sonra sözlerimi dinleyecek misin?"

"Tamam" dedi Lex içini çekerek, sanki Grant ondan çok mantıksız bir şey istiyormuşçasına... Bir süre suyla oynadı. "Kürek çekmeyi bıraktın." dedi.

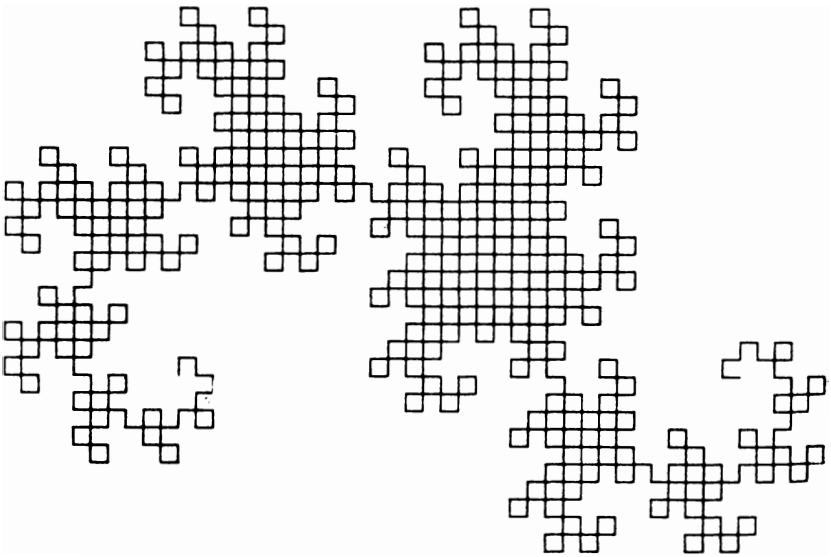
"Yoruldum."

"Peki öyleyse neden hâlâ hareket ediyoruz?"

Grant doğruldu. Kız haklıydı. Sal kuzeye doğru ilerlemeye devam ediyordu. "Akıntı var herhalde." Akıntı onları kuzeye, otele sürüklüyordu. Saatine baktığında bir hayli şaşırdı: 7:15. Son kez saatine baktığından beri sadece on beş dakika geçmişti. İki uzun saat gibi gelen bir on beş dakika...

Grant kauçuk küpeşteye dayandı, gözlerini kapadı ve uyudu.

BEŞİNCİ TEKRAR

"Sistemdeki çatlaklar artık iyice ciddileşecek."

IAN MALCOLM

ARAŞTIRMA

GENNARO Jeep'te oturmuş sinek vızıltılarını dinlerken sıcağın altında titreşen palmiyelere bakıyordu. Bir savaş alanını anımsatan manzara karşısında şaşırmamak mümkün değildi: çevresindeki bin metrekarelik alanda tüm çimenler ezilmişti. Büyük bir palmiye ağacı kökünden sökülmüştü. Çimenlerde ve sağındaki kayalıklarda büyük kan birikintileri vardı.

Yanında oturan Muldoon "Hiç şüphe yok, Rex Hadrosauruslar'ın arasına girmiş!" dedi. Bir yudum viski aldı ve şişenin kapağını kapadı. "Kahrolası sinekler!"

Beklemeye devam ettiler.

Gennaro parmaklarını tıkırdatıyordu. "Ne bekliyoruz?"

Muldoon hemen cevap vermedi. Sonra da sabah güneşinin altında gözlerini kırpıştırarak "Rex buralarda bir yerlerde..." dedi. "Bizimse tek bir silahımız yok!"

"Jeep'in içindeyiz."

"Oh, Jeep'i ezip geçmesi pek zor olmayacaktır, Bay Gennaro!" dedi Muldoon başını sallayarak. "Bir kere bu yolu terk edip açık araziye çıktık mı dört tekerlekli bir araçla yapabileceğimiz en iyi şey saatte otuz-kırk millik hız. Doğru üstümüze gelip kolayca yakalayacaktır bizi. Onun için bir sorun teşkil edeceğimizi hiç sanmam." Muldoon iç çekti. "Ama burada beklemenin de bir anlamı yok... Tehlikeli bir maceraya ne dersin?"

"Harika!"

Muldoon motoru çalıştırdı ve bu ani sesle çayırların arasından fırlayan iki küçük Othnielia koşmaya başladı. Muldoon gaza bastı, ezilmiş otların etrafında geniş bir daire çizdi ve ileri atılarak küçük Othnielialar'ın bulunduğu

yere gelene kadar gittikçe daralan bir sürü daireler çizdi. Sonra arabadan dışarı çıktı ve çimenliğe doğru yürüdü. Yoğun bir sinek bulutunun yükseldiği yerde durdu.

"O da ne?" diye seslendi Gennaro.

"Telsizi getir." dedi Muldoon.

Gennaro Jeep'ten atlayarak koştu. Uzaktan bile ekşimsi çürük kokusunu alabiliyordu. Çimenlerin üstünde kolsuz bacaksız, kanla kaplı bir karaltı yatıyordu.

"Genç bir Hadrosaurus" dedi Muldoon leşi inceleyerek. "Sürü kaçmış ve bu da onlardan ayrı düşünce T-rex kendine nefis bir ziyafet çekmiş..."

"Nerden anladın?" diye sordu Gennaro. Et birçok ısırıkla parçalanmıştı.

"Dışkılardan!" dedi Muldoon. "Çimenlerin üstündeki kireç beyazı parçacıkları görüyor musun? Bunlar Hadrosaurus'a ait. Ürik asit beyazlatmış. Ama bir de şunlara bak." Diz hizasına kadar yükselen büyük bir tümseği işaret etti. "Bu da Tyrannosaurus'un."

"Tyrannosaurus'un sonradan gelmediğini nerden biliyorsun?"

"Isırıklardan..." diye cevapladı Muldoon. "Şu küçük ısırıkları görüyor musun?" Göbekteki ısırıkları işaret etti. "Bunlar Othnielialar'a ait çünkü kanamamışlar, çöpçülerin ölüm sonrası açtığı yaralar... Ama Hadrosaurus'un ölümüne sebep olan ısırık boyunda -omzun üstündeki büyük yarayı görüyor musun? Bu kesinlikle T-rex'in işi!"

Gennaro leşin üstüne eğilip anlamsız gözlerle koparılmış, ezilmiş uzuvlara baktı. Yanında duran Muldoon telsizi açtı. "Kontrol!"

"Evet?" dedi Arnold.

"Ölü bir Hadrosaurus daha. Çocuk..." Muldoon sineklerin arasından sağ ayağın tabanındaki dövme rakama baktı. "Numune HD/09"

Telsiz cızırdadı. "Bir müjdem var!" dedi Aronld.

"Oh! Neymiş?"

"Nedry'yi buldum!"

Jeep doğu yolundaki palmiyelerin arasından geçti ve daha dar olan servis yoluna girerek orman nehrine yöneldi. Ağaçların iyice sıklaştığı bu bölümdeki yoğun sıcağa ve pis kokuya dayanmak imkansızdı. Muldoon Jeep'in bilgisayar monitöründe adanın şebeke hatlarını gösteren haritaya bakıyordu. "Onu uzaktan kumandalı videolar sayesinde bulmuşlar." dedi. "Tam önümüzde, Bölge 1104'te."

Az ilerde beton bariyerin yanına park etmiş bir Jeep vardı. "Yanlış yola sapmış olmalı!" dedi Muldoon. "Aşağılık herif!"

"Ne almış?" diye sordu Gennaro.

"Wu on beş embriyo diyor. Ne kadar ettiklerini biliyor musun?"

Gennaro başını salladı.

"İki ile on milyon arasında bir rakam!" dedi Muldoon. Başını salladı. "Çok para ha!"

Yaklaştıkça Gennaro arabanın yanında yatan yeşil ve biçimsiz gövdeyi fark etti ama Jeep durunca yeşil şeyler kaçıştı.

"Compyler!" dedi Muldoon. "Onu bizden önce bulmuşlar..."

Bir ördekten daha büyük olmayan bu küçük ve narin yırtıcılar ormanın kenarında durup adamların arabadan çıkmalarını izleyerek bağrıştılar.

Sırtüstü yatan Dennis Nedry'nin tombul yüzü şimdi şiş ve kırmızıydı. Açık ağzının ve kalın dilinin üstünde sinekler uçuşuyordu. Vücudu paramparçaydı -bağırsakları dışarı çıkmış, bir bacağı yenmişti. Gennaro az ilerde arka ayakları üstünde doğrulup onları merakla izleyen compylere bakmak için hızla arkasını döndü. Küçük dinozorların beş parmaklı olduklarını fark etti. Garip bir el hareketiyle yüzlerini ve çenelerini silmişlerdi, tıpkı bir insan gibi...

"Kahretsin, yanılmışım!" dedi Muldoon. "Bu compylerin işi değil!"

"Ne?"

Muldoon başını sallıyordu. "Şu büyük lekeleri görüyor musun? Gömleğinde ve yüzünde... Kurumuş kusmuk gibi kokmuyor mu?"

Gennaro'nun başı fırıl fırıl dönüyordu. Kokuyu almıştı.

"Dilo salivası!" dedi Muldoon. "Yani Dilophosaurus tükürüğü. Korneadaki tahribatı, kızarıklığı görüyor musun? Göze isabet eden tükürük acı verir ama ölümcül değildir. İki saat içinde panzehirle temizlenmesi gerekir ve panzehiri de parkın her köşesinde bulmak mümkün. Bu pisliğin o kadar zamanı bile olmamış. Onu kör etmişler ve sonra da parçalamışlar. Hoş bir ölüm değil! Belki de yeryüzünde hâlâ adalet var..."

Compyler çığlıklar atarak oldukları yerde sıçrarken Muldoon da arabanın arka kapısını açıp gri metal bir tüp ve çelik bir çanta çıkardı. "İşte burdalar!" dedi ve Gennaro'ya iki siyah silindir uzattı.

"Bunlar da ne?" diye sordu Gennaro.

"Neye benziyorlar? Tabii ki roket!" diyen Muldoon Gennaro'nun geri çekildiğini görünce "Bir şeylere basmak istemiyorsan dikkat et!" diye uyardı.

Gennaro son anda Nedry'nin üstünden atladı. Muldoon tüpü diğer Jeep'e taşıdı ve arkaya yerleştirdi. Direksiyonun başına geçti. "Hadi gidelim!"

"Ya o ne olacak?" diye sordu Gennaro cesedi göstererek.

"Ya o ne olacak?" diye tekrarladı Muldoon. "Bizi bekleyen yığınla işimiz var." Arabayı çalıştırdı. Arkasına bakan Gennaro compylerin tekrar yemeğe koyulduklarını gördü. Biri sıçrayıp Nedry'nin açık ağzına oturdu ve burnunu kopardı.

Orman nehri daralıyordu. İki yandaki tümsekler birbirine öyle yakındı ki ağaçların yaprakları güneşi kapatı-

yordu... Tim kuşların çığlıklarını duydu ve dalların arasından çıkan dinozorları gördü. Ama genelde çevreye bir sessizlik hakimdi, hava sıcaktı ve rüzgar esmiyordu.

Grant saatine baktı. Sekiz olmuştu.

Benek benek ışıltıların arasında sessizce sürükleniyorlardı. Sanki şimdi daha da hızlanmışlardı. Uykusunu alan Grant sırtüstü yatmış yukardaki dallara bakıyordu. Baş tarafta oturan Lex, Sarah adlı biriyle konuşuyordu, onu azarlıyordu. Sonra suya daldırdığı elini ağzına götürdü.

"Hey, ne yapıyorsun sen?" dedi Grant. "Sakın içme o suyu!"

"Neden? Tadı çok güzel. Bu böğürtlenleri yiyebilir miyiz?" Küçük kız ağaçları gösteriyordu. Bazı dallar öyle sarkmıştı ki elle dokunabilecekleri kadar yakınlarındaydı. Kırmızı böğürtlen kümeleriyle yüklüydüler.

"Hayır!" dedi Grant.

"'Neden? Onlar yiyorlar ama!" dedi Lex otların arasında dolanan küçük dinozorları göstererek.

"Hayır, Lex!"

Küçük kız Grant'ın otoritesinden sıkıldığını belirtircesine göğüs geçirdi. "Keşke babam burada olsaydı! O ne yapılacağını bilirdi."

"Sen neler saçmalıyorsun?" dedi Tim. "Babam ne yapılacağını asla bilmez!"

"Evet, bilir!" Lex tekrar göğüs geçirerek büyük kökleri su kenarına kadar gelen ağaçlara baktı. "Sırf onun gözdesi olamadığın için böyle söylüyorsun..."

Tim hiçbir şey söylemedenarkasını döndü.

"Ama üzülme, babam seni de sever. Hem de spor yerine bilgisayarlarla uğraşmana rağmen..."

"Babam gerçek bir spor delisidir." diye açıkladı Tim Grant'a.

Grant başıyla onayladı. Dalların arasında dolaşan soluk yeşil küçük dinozorlar ağaçtan ağaca atlıyorlardı. Pa-

pağanı andıran gagaları vardı. "Bunlara ne ad verildiğini biliyor musun?" dedi Tim. "Microceratops."

"İyi, çok güzel." dedi Lex.

"İlgilenebileceğini düşünmüştüm..."

"Dinozorlarla sadece küçük erkekler ilgilenir!"

"Kim söyledi bunu?"

"Babam!"

Tim tam bağırmaya hazırlanmıştı ki Grant elini kaldırdı. "Çocuklar, çocuklar! Susun!"

"Neden?" dedi Lex. "Ben istediğimi yaparım, hem..."

Sonra birden sustu çünkü o da duymuştu... Nehrin aşağısından insanın kanını donduran bir çığlık gelmişti.

"Hangi cehennemde bu kahrolası rex?" dedi telsizde konuşan Muldoon. "Bu çevrede yok!" Yine Sauropod otlağına dönmüş, Hadrosauruslar'ın kaçışırken ezdiği çimenleri inceliyorlardı. Tyrannosaurus ortalarda görünmüyordu.

"Biz de onu araştırıyoruz." dedi Arnold ve telsizi kapadı.

Muldoon Gennaro'ya döndü. "Biz de onu araştırıyoruz." diye tekrarladı alaylı bir ifadeyle. "Peki neden daha önce araştırmadınız? Neden rexi takip etmediniz?"

"Bilmiyorum" dedi Gennaro.

"Ortalarda görünmüyor" dedi Arnold bir süre sonra.

"Ne demek istiyorsun?"

"Monitörlerde yok. Hareket duyargaları da yerini belirleyemiyor."

"Kahretsin!" dedi Muldoon. "Ne iş! Ya Grant ve çocuklar?"

"Onları da bulamıyoruz."

"Peki şimdi ne yapacağız?" diye sordu Muldoon.

"Bekleyin..." dedi Arnold.

***

"Bakın! Bakın!"

Tam önlerinde kuşevinin kubbesi yükseliyordu. Grant onu sadece uzaktan görmüştü; şimdi bir hayli büyük olduğunu kabul etmek zorundaydı, çeyrek millik bir çapa sahipti. Jeodezik destekler hafif bir sisin içinden parıldıyordu. Grant'ın ilk düşüncesi camın ağırlığının bir ton olabileceğiydi. Sonra iyice yaklaştıklarında cam takılmadığını fark etti. Desteklerin içine sadece ince bir ağ gerilmişti.

"Daha bitmemiş." dedi Lex.

"Sanırım bu şekilde açık olarak tasarımlanmış" dedi Grant.

"Ama kuşların hepsi kaçar!"

"Kuşlar büyükse kaçamaz!" dedi Grant.

Nehir onları kubbenin altına sürükledi. Kafalarını kaldırıp yukarı baktılar. Şimdi kubbenin içindeydiler ama sürüklenmeye devam ediyorlardı. Birkaç dakika sonra kubbe öyle yükseldi ki sisin içinde görülmesi neredeyse imkansızlaştı. Grant "Hatırladığım kadarıyla buralarda bir bina daha olması gerekiyor" dedi. Bir süre sonra kuzeydeki ağaçların ardında yüksek bir binanın çatısı beliriverdi.

"Duracak mıyız?" diye sordu Tim.

"Belki orada telefon bulabiliriz. Hatta belki de hareket duyargalarına bile rastlayabiliriz." Grant dümeni sahile çevirdi. "Çok geç olmadan kontrol odasıyla irtibat kurmalıyız."

Çamurlu toprakta kaymamak için büyük bir dikkat sarf ederek kayıktan indiler. Grant kürekleri sudan çıkardı ve ipi bir ağaca bağladı. Sonra da sık palmiye ormanının içlerine doğru yola koyuldular.

KUŞEVİ

"ANLAYAMIYORUM!" dedi John Arnold telefonda. "T-rex'i göremiyorum. Grant'ı ve çocukları göremiyorum!"

Konsolların önünde oturmuş bir fincan kahve içiyordu. Kontrol odası, kağıt tabaklar ve yarısı yenmiş sandviçlerle doluydu. Arnold çok yorgundu. Günlerden cumartesiydi ve saat 8:00 olmuştu. Nedry'nin Jurassic Park'ın bilgisayarlarını bozmasının üstünden geçen son on dört saat boyunca Arnold sabırla çalışmıştı. "Parkın tüm sistemleri yine devrede ve düzenli olarak çalışıyor. Telefonlar da açıldı. Sizin için bir doktor çağırdım."

Hattın diğer ucunda Malcolm öksürdü. Arnold adamı odasından aramıştı. "Ama hareket duyargaları problem yaratıyor, öyle mi?"

"Aradığım hiçbir şeyi bulamıyorum!"

"Mesela rex'i?"

"Onu artık göremiyorum. Aşağı yukarı yirmi dakika önce gölü izleyerek kuzeye yöneldi ve sonra da kayboldu. Tekrar uykuya dalmış olabileceği dışında hiçbir açıklama bulamıyorum."

"Grant ve çocukları da bulamadınız, değil mi?"

"Evet."

"Sanırım çok basit bir açıklaması var" dedi Malcolm. "Hareket duyargaları yetersiz bir alanı kaplıyorlar."

"Yetersiz?" dedi Arnold öfkeyle. "Arazinin yüzde..."

"Arazinin yüzde doksan ikisini kaplıyorlar, biliyorum." dedi Malcolm. "Ama arazinin geriye kalanını incelediğinizde bu yüzde sekizlik alanın topolojik açıdan bir bütün oluşturduğunu, yani birbirlerine bağlı olduklarını göreceksiniz. Gerçek şu ki bir hayvan parkın içinde özgürce dolaşabilir ve bir servis yolunu, nehri ya da kumsalları izleyerek duyargalarınızdan kolayca kaçabilir!"

"Öyle olsa bile hayvanlar bunu anlayacak zekaya sahip değil." dedi Arnold.

"Hayvanların zekası hakkında kesin bir bilginiz yok!" dedi Malcolm.

"Grant ve çocukların da aynı şeyi yaptığını mı düşünüyorsunuz?" diye sordu Arnold.

"Kesinlikle hayır!" dedi Malcolm öksürerek. "Grant aptal değil. Onu bulmanızı istediğinden eminim. O ve çocuklar önlerine çıkan her duyargaya el sallıyorlardır. Ama belki de bizim bilmediğimiz başka sorunları da var. Belki de nehirdeler..."

"Nehirde olduklarını hiç sanmam. Orada kıyı yürüyemeyecekleri kadar dardır."

"Nehir onları buraya getirir mi?"

"Evet ama hiç de güvenli bir yol değil çünkü nehir kuşevinden geçer..."

"Neden kuşevi tura dahil değildi?" diye sordu Malcolm.

"O binada bazı sorunlar çıktı. Başlangıçta ziyaretçilerin Pterodactylleri uçuş seviyesinde görmelerini sağlamak için parka yerden bir hayli yüksekte, ağaçların tepesinde bir köşk inşa etmeyi planlamıştık. Şu anda kuşevinde dört adet Cearadactyl var -bunlar Pterodactyllerin balıkla beslenen türüdür."

"Ne olmuş onlara?"

"İnşaatı bitirdiğimizde Pterodactylleri ortama alışmaları için kuşevine yerleştirdik. Ama bu büyük bir hataydı. Bizim balık avcılarının toprak mülkiyetine düşkün olduklarını gördük."

"Toprak mülkiyeti mi?"

"Hem de nasıl! Aralarında toprak için savaşıyorlar ve bölgelerine giren diğer hayvanlara da saldırıyorlar."

"Saldırıyorlar mı dedin?"

"Çok etkileyici bir manzara..." dedi Arnold. "Kuşevinin tepesine çıkıyorlar, kanatlarını kırıyorlar ve dalışa ge-

çiyorlar. On beş kiloluk bir hayvan yerdeki bir adama bir tonluk kiremit gibi çarpar. İşçiler, şuursuz bırakacak derecede şiddetli yaralanmalara maruz kalıyorlardı."

"Peki Pterodactyllere bir şey olmuyor mu?"

"Şimdiye kadar hiçbir şey olmadı."

"Öyleyse bizimkiler kuşevindelerse..."

"Değiller!" dedi Arnold. "En azından olmadıklarını umuyorum..."

"Bu mu köşk?" dedi Lex. "Tam bir çöplük!"

Kuşvinin kubbesi altındaki Pteratops Köşkü yerden bir hayli yüksekte, büyük ahşap desteklerin üstünde, köknar ağaçlarının ortasına inşa edilmişti. Ama bina henüz bitmemişti ve boyasızdı; pencereler tahtalarla kapatılmıştı. Ağaçlar ve köşk büyük beyaz lekelerle kaplıydı.

"Sanırım bazı nedenlerle yarım bırakılmış" dedi Grant hayal kırıklığını gizlemeye çalışarak. Saatine baktı. "Hadi gelin, sala dönelim."

Güneşin doğuşuyla sabah daha neşeli bir hava kazanmıştı. Grant tepelerindeki kubbenin yere vuran kafes kafes gölgesine baktı. Binanın üstündeki kireçimsi maddenin toprakta ve yapraklarda da geniş lekeler bırakmış olduğunu fark etti. Ayrıca bu güzel sabah havasında çevreye ekşi bir koku yayılıyordu.

"Burası çok pis kokuyor!" dedi Lex. "Bu beyaz şeyler de ne?"

"Sürüngen dışkısına benziyor. Muhtemelen kuşlara ait."

"Köşk inşaatını neden bitirmemişler?"

"Bilmiyorum."

Vahşi çiçeklerle dolu bir çayıra girdiler. Uzun, hafif bir ıslık duyuldu. Sonra ormanın diğer ucundan cevap geldi...

"Bu da ne?"

"Bilmiyorum..."

Grant önlerindeki çayırın üstünde karanlık bir bulut gölgesinin yayıldığını gördü. Bölge hızla ilerliyordu. Birkaç saniye içinde güneşlerini tümüyle kapattı. Grant kafasını kaldırıp baktığında üstlerinde kanat çırpan dev bir karaltıyla karşılaştı.

"Vay! Bu bir Pterodactyl değil mi?" dedi Lex.

"Evet" dedi Tim.

Grant cevap vermedi. Bu dev yaratığın varlığıyla büyülenmiş gibiydi. Pterodactyl gökyüzünde ıslıklar çalarak döndü ve büyük bir zarafetle üstlerine doğru uçmaya başladı.

"Bunlar neden tura dahil değil?" diye sordu Tim.

Grant da aynı şeyi merak ediyordu. Uçan dinozorlar gökyüzünde öyle güzel, öyle hoştu ki... O sırada Grant ikinci bir Pterodactyl'in geldiğini gördü, sonra üçüncüsü ve sonra dördüncüsü...

"Belki de daha köşkü bitirmedikleri için dahil etmemişlerdir." dedi Lex.

Grant bunların normal Pterodactyller'e benzemediklerini düşünüyordu. Çok büyüklerdi. Erken Kretasus'un dev uçan sürüngeni Cearadactyl'di bunlar. Yükseldiklerinde küçük uçaklara benziyorlardı. Alçaldıklarındaysa hayvanların beş metre uzunluğunda kanatlara, tüylü bir gövdeye ve timsahları andıran bir kafaya sahip olduğu görülüyordu. Balık yerlerdi. Güney Amerika ve Meksika'da yaşarlardı.

Lex ellerini gözlerine siper yapıp gökyüzüne baktı. "Bize zarar verirler mi?"

"Hiç sanmam. Balıkla beslenirler."

Pterodactyllerden biri sıcak bir hava dalgası ve ağır bir koku yayarak alçaldı.

"Vay! Gerçekten çok büyük!" dedi Lex. "Bize bir şey yapmayacaklarından emin misin?"

"Kesinlikle."

İkinci bir Pterodactyl birincisinden daha hızlı uçarak pike yaptı. Grant dişli gagasına ve tüylü gövdesine baktı.

Dev bir yarasaya benziyordu. Ama Grant hayvanların narin görünüşünden hayli etkilenmişti. Dev kanatları —iki yana uzanan zarif pembe uzuvlar— öylesine inceydi ki güneş ışıklarıyla yarılıyordu. Sanki her şey Pterodactyllerin zarafetini güçlendirmek için işbirliği yapıyordu.

"Oh! Beni ısırdı!" diye bağırdı Lex başını tutarak.

"Ne yaptı?" dedi Grant.

"Beni ısırdı! Beni ısırdı!" Elini çektiğinde parmaklarında kan vardı.

Gökyüzünde kanatlarını kıran iki Pterodactyl öyle büyük bir hızla dalışa geçtiler ki küçük karaltılardan başka bir şey seçilmez oldu. Yere inerlerken çığlıklar atıyorlardı.

"Gelin!" dedi Grant çocukların ellerini tutarak. Çayırı koşarak geçerlerken yaklaşan çığlıkları duydular ve Pterodactyller ıslıklar çalıp kanatlarını çırparak üstlerinden geçerken Grant son anda çocukları da peşinden sürükleyerek kendini yere attı... Sırtına batan çeneleri hissetmemesi mümkün değildi.

Sonra Lex'i çekerek tekrar ayağa kaldırdı ve üstlerinde iki kuşun daha belirip de çığlıklar atarak dalışa geçtiği sırada birkaç metre koştu. Son anda çocukları bir kere daha yere yatırdı ve dev gölgelerin kanat çırparak uzaklaşmalarını bekledi.

"Ayy..." dedi Lex tiksintiyle. Kuşlar üstüne pislemişti.

Grant tam koşmaya hazırlanıyordu ki Lex dehşetle bağırdı. Grant arkasına döndü ve Pterodactyller'den birinin kuzu arka pençeleriyle omuzlarından yakaladığını gördü. Güneş ışıklarıyla şeffaflaşan dev kanatlar Lex'i sanki kıskaca almıştı. Pterodactyl yükselmeye çalışıyordu ama yükü çok ağırdı; her çırpınışında uzun sivri çenesiyle Lex'in kafasına vuruyordu.

Lex ellerini çılgıncasına sallayarak çığlıklar atıyordu. Grant elinden gelen tek şeyi yaptı: ileri atılıp sıçradı ve Pterodactyl'e var gücüyle vurdu. Hayvanı sırtüstü yere ya-

tırdı ve kendisi de tüylü gövdesinin üstüne düştü. Hayvan çığlık attı ve saldırıya hazırlandı. Dev kanatlar yeri döverken Grant başını çenelerden kurtardı ve geri çekildi. Sanki fırtınanın ortasında kalmış bir çadırdaydı... Göremiyor, duyamıyordu, kanatlardan, çığlıklardan ve meşin gibi bir gövdeden başka hiçbir şey yoktu. Pençeleri delicesine göğsünü tırmalıyordu. Lex durmadan çığlıklar atıyordu. Hayvan dönmek için kanatlarını çırpıp bağırırken Grant yuvarlanarak kaçtı. Nihayet bir yarasa gibi kanatlarını geren dev kuş döndü ve kanatlarındaki küçük pençelerin üstünde doğrularak yürümeye başladı. Grant hayretten büyümüş gözlerle bakakaldı.

Kanatları üstünde yürüyebiliyordu! Lederer'in teorisi doğruydu! Tam o sırada diğer Pterodactyller üstlerine doğru dalışa geçti ve uyuşmuş, dengesini kaybetmiş Grant Lex'in kollarıyla başını koruyarak kaçtığını gördü... Tim gırtlağını yırtarcasına bağırıyordu.

En önde uçan kuş pike yaptı ve Lex üstüne bir şey fırlattı, hayvan ıslıklar çalarak yükseldi. Diğer Pterodactyller de onun peşine düştü. Dördüncü Pterodactyl de çılgıncasına kanat çırparak diğerlerine katıldı. Grant neler olduğunu görmeye çalışarak gökyüzüne baktı. Üç Pterodactyl ilk kaçanı yakalamış öfkeyle bağırıyorlardı.

Tarlada yalnızdılar.

"Ne oldu?" dedi Grant.

"Eldivenimi aldılar!" dedi Lex. "Özel Darryl Strawberry eldivenimi..."

Yine yürümeye koyuldular. Tim kolunu kardeşinin omzuna koydu. "İyi misin?"

"Elbette iyiyim, aptal!" dedi küçük kız Tim'i iterek. Gökyüzüne baktı, "Umarım boğulup ölürler!"

"Ben de!" dedi Tim.

Salları az ilerde, sahilde duruyordu. Grant saatine baktı. Sekiz buçuk. Geri dönmek için iki buçuk saatleri vardı.

Kuşevinin gümüşi kubbesini geçip sürüklenmeye devam ederlerken Lex neşeli kahkahalar atıyor, ellerini çırpıyordu. Sonra nehir iyice daraldı ve ağaçlar üstlerinde bir kere daha birleşti. Bazı yerlerde nehrin genişliği ancak üç metreydi ve akıntı da bir hayli hızlanmıştı. Lex dallara dokunmak için ayağa kalktı.

Grant kıçta oturmuş ılık kauçuğun altında çağlayan suyu dinliyordu. Şimdi çok daha süratliydiler, tepelerindeki dallar hızla sürünüp geçiyordu. Bu yeni sürat hoş bir esintiye sebep oluyordu, hem böylece kampa çok daha çabuk döneceklerdi.

Grant bir hayli yol aldıklarını tahmin ediyordu, geceyi geçirdikleri Sauropod binasından millerce uzaklaşmış olmalıydılar. Belki dört veya beş mil. Belki daha da fazla. Bu da salı terk ettikten sonra otele yürüyerek bir saatte varabileckleri anlamına geliyordu. Ama kuşevinden sonra Grant'ın nehri tekrar terk etmek için hiç acelesi yoktu. Şu an için yeterince zamanları vardı.

"Ralph'ı merak ediyorum." dedi Lex. "Ya ölmüştür ya da yaralıdır..."

"Eminim gayet iyidir."

"Acaba sırtına binmeme izin verir miydi?" Güneşin sıcağında mahmurlaşan Lex içini çekti. "Ralph'la dolaşmak çok eğlenceli olabilirdi."

"Stegosauruslar'ı hatırıyor musun?" dedi Tim Grant'a. "Dün geceyi?"

"Evet."

"Kurbağa DNA'sıyla ilgili sorular sormak da nereden geldi aklına?"

"Üremeleri işkillendirdi beni. Işın tedavisi görmelerine ve hepsinin de dişi olmasına rağmen dinozorların üremelerini açıklayamıyorlar."

"Doğru."

"Işın tedavisine güvenilmeyeceğini ve işe yaramadığını herkes bilir. Sanırım burada da farklı bir sonuç elde

edilmemiş. Ama dinozorların dişi olmaları gibi bir problem daha var. Hepsi dişiyken nasıl üreyebilirler?"

"Doğru!" dedi Tim.

"Hayvan krallığında seksüel üreme olağandışı bir çeşitlilik gösterir."

"Tim seksle çok ilgilidir!" dedi Lex.

Küçük kızla kimse ilgilenmedi. "Mesela birçok hayvan cinsiyet diyebileceğimiz herhangi bir şeye sahip olmadan da seksüel üreme faaliyetinde bulunabilir. Erkek sperm içeren bir spermatofor salgılar ve dişi de onu alır. Bu tür bir takas erkek ve dişi arasında bizim genelde var olduğunu düşündüğümüz gibi fiziksel bir farklılık gerektirmez. Erkek ve dişi bazı hayvanlarda insandan çok daha fazla benzerlik taşır."

Tim başıyla onayladı. "Ama ya kurbağalar?"

Grant telaşla kaçışırken dalları sallayan Microceratopslar'ın çığlıklarını duydu. Tyrannosaurus büyük başını soldaki dalların arasından çıkarıp sola doğru eğildi. Lex korkuyla inledi ve Grant kendini karşı sahile attı ama nehrin genişliği orada sadece üç metreydi. Tyrannosaurus çalıların arasına sıkışmıştı; kafasını sallayıp oraya buraya çarparken kükrüyordu. Sonra birden geri çekildi.

Nehir boyunca uzanan ağaçların arasından kuzeye yönelip geçebileceği bir boşluk arayan Tyrannosaurus'un dev karaltısını izlediler. Microceratopslar karşı sahile geçmiş çığlıklar atıyor, zıplayarak kaçışıyorlardı. Salda Grant, Tim ve Lex gözlerini kendine ümitsizce yol arayan T-rex'ten alamıyorlardı. Ama nehrin kıyısında ağaçlar çok sıktı. Hayvan salın önünden akıntı yönünde ilerledi ve dalları öfkeyle sallayarak bir kere daha çıkmayı denedi.

Ama yine başaramadı.

Sonra son bir çabayla ileri atılıp kurtuldu.

"Ondan nefret ediyorum!" dedi Lex.

Grant korkuyla sarsılarak arkasına yaslandı. Tyrannosaurus salı ikiye bölmeye kalksa çocukları kurtarmak için

yapabileceği hiçbir şey yoktu. Nehir öyle dardı ki sal zorsığıyordu. Sanki bir tünelin içindeydiler. Sal akıntıda hızla ilerlerken kauçuk küpeşteler durmadan çamura sürtünüyordu.

Grant saatine baktı. Dokuza geliyordu. Sal yoluna devam ediyordu.

"Hey! Dinleyin!" dedi Lex.

Grant arada sırada baykuş çığlığıyla kesilen bir hırıltı duydu. Çığlıklar önlerindeki virajın ardından geliyordu. Tüm dikkatini verip dinledi ve çığlığı bir kere daha duydu.

"Bu da ne?" dedi Lex.

"Bilmiyorum" cevabını verdi Grant. "Ama birden fazla olduklarını söyleyebilirim." Salı karşı sahile yöneltti ve durmak için bir dala tutundu. Hırıltı tekrarlandı. Sonra da baykuş çığlığı...

"Bir baykuş sürüsüne benziyor." dedi Tim.

Malcolm inledi. "Morfin zamanı daha gelmedi mi?"

"Hayır" dedi Ellie.

Malcolm içini çekti. "Ne kadar suyumuz var?"

"Bilmiyorum. Musluklardan oluk oluk su akıyor."

"Hayır, ben depolanmış ne kadar suyumuz var diye soruyorum."

Ellie omuz silkti. "Hiç yok."

"Bu kattaki tüm odaları dolaş ve küvetleri doldur." dedi Malcolm.

Ellie kaşlarını çattı.

"Ayrıca bak bakalım hiç portatif telefonumuz var mı? El lambası? Kibrit? Küçük bir ocak?"

"Bakarım da bir zelzeleye falan mı hazırlanıyorsun?"

"Onun gibi bir şey..." dedi Malcolm. "Malcolm Etkisi feci değişikliklere gebedir."

"Ama Arnold tüm sistemlerin mükemmelen çalıştığını söylüyor."

"Felaketler de hep böyle zamanlarda meydana gelmez mi zaten?"

"Arnold'a pek güvenmiyorsun, değil mi?"

"İyi bir adam. Bir mühendis. Wu da onun gibi. İkisi de teknisyen. Zeka diye bir şey yok onlarda. Sadece anlık olayları görebiliyorlar. Dar düşünüyorlar ve buna 'konsantre olmak' diyorlar. Dış etkenleri hiçe sayıyorlar. Böyle bir adayı da ancak bu şekilde düşünürsen alırsın. Çünkü kimse bir hayvan yaratamaz ve yaratsa da ondan bir canlı gibi davranmaktan başka bir şey bekleyemez. Tahmin edilemez şeyler yapacaktır. Kaçacaktır. Ama onlar bunu göremiyor."

"Söylediklerinin sadece insan doğasına ait olduğunu düşünmüyor musun?" diye sordu Ellie.

"Tanrım, elbette ki hayır!" dedi Malcolm. "Bu, kahvaltıda omletle tuzlanmış domuz eti yemenin insan doğasına ait bir davranış olduğunu söylemeye benziyor. Oysa alakası bile yok. Sadece Batı dünyasının bir alışkanlığıdır bu ve dünyanın geri kalanı için düşüncesi bile mide bulandırıcıdır." Acıyla kasıldı. "Morfin bir filozof gibi konuşmama sebep oluyor..."

"Su ister misin?"

"Hayır... Sana mühendislerle bilimadamlarının sorunları hakkında söylemek istediğim birkaç şey var. Bilimadamları doğanın gerçeğini öğrenmek için özenli bir program hazırlarlar. Belki doğrusu da budur ama onları yönlendiren şey çok farklıdır. Kimse 'doğayı öğrenmek' gibi soyutlamalarla yönlendirilemez.

Bilimadamları aslında sadece başarıyı dert edinirler. Sadece bir şeyler yapıp yapamayacakları ilgilendirir onları. Hep bir şeyler yapmaları gerektiğini düşünürler. Her fırsatta da böyle düşüncelerin ezelden ebediyete uzayıp gideceğini savunurlar. Biri bir şey yapmazsa diğeri yapacaktır. Keşfin kaçınılmazlığını dolamışlardır dillerine. Bu yüzden de durmadan denerler. Bilimin oyunu da budur iş-

te: kuramsal keşifler bile saldırgan, zeki eylemlerdir. Büyük bir teçhizatlanma gerektiren bu keşifler dünyayı tümüyle değiştirir. Zerre ivlendiricileri toprağa zarar verir ve radyoaktif yan ürünler bırakır ardında. Astronotlar ayda çöplerini bıraktılar. Bilimadamları keşif yaparken daima orada bulunduklarına dair kanıtlar bırakırlar. Keşif her zaman doğal dünyanın ırzına geçmiştir. Her zaman!

Bilimadamları böyle olmasını ister. Aletlerini bir yerlere sokmak zorundadırlar. Dünyaya damgalarını vurmak zorundadırlar. Sadece izlemekle yetinemezler. Sadece takdir etmek onlara göre değildir. Doğal düzene ayak uyduramazlar. Olağandışı bir şeyler yapmak zorundadırlar. Bilimadamının işi budur ve bugün tüm toplumlar bilimsel olmaya çalışmaktadır..." İçini çekti ve kendini sırtüstü yatağa attı.

"Biraz abartmıyor musun?" dedi Ellie.

"Kazılarınız, terk edildikten bir yıl sonra neye benzer?"

"Savaş alanına."

"Kazdıktan sonra araziyi restore etmez misiniz, yeniden ağaçlandırmaz mısınız?"

"Hayır!"

"Neden?"

Ellie omuz silkti. "Para yok, sanırım..."

"Kazmaya para var ama restorasyona yok, öyle mi?"

"Eee... Biz sadece çorak bölgelerde çalışıyoruz..."

"Sadece çorak bölgeler!" diye tekrarladı Malcolm başını sallayarak. "Sadece çöp. Sadece yan ürünler. Sadece yan etkiler... Bilimadamları böyle olmasını istiyor. Yan ürün, çöp, yara ve yan etki istiyorlar. Kendi içlerini rahatlatmanın yolunu bulmuşlar! Bilimin yapısındaki bu karmaşa giderek büyüyen bir felakettir."

"Peki çözüm ne?"

"O dar düşünceli insanlardan kurtulmak... Güçlerini ellerinden almak."

"Ama o zaman tüm gelişmeler yok olacak!"

"Hangi gelişmeler?" dedi Malcolm alaylı bir sesle. "Kadınların ev işine ayırdıkları zaman tüm gelişmelere rağmen 1930'dan beri hiç değişmedi. Elektrikli süpürgeler, otomatik çamaşır makinaları ve kurutucuları, çöp öğütücüleri, hızlı çamaşırhaneler... Neden evi temizlemek hâlâ 1930'lardaki gibi uzun sürüyor?"

Ellie cevap vermedi.

"Çünkü hiçbir gelişme yaşanmadı." dedi Malcolm. "Gerçekte hiçbir şey yapılmadı. Otuz bin yıl önce, insanlar Lascaux'da mağara resimleri yaparken yiyecek, giyecek ve sığınak bulmak için haftada yirmi saat çalışırlardı. Geri kalan zamanda da oyun oynarlar, uyurlar ya da istedikleri herhangi bir şeyi yaparlardı. Üstelik temiz hava, temiz su, güzel ağaçlar ve muhteşem günbatımlarıyla doğal bir dünyada yaşarlardı. Bir düşün! Haftada yirmi saat. Otuz bin yıl önce..."

"Zamanı geri çevirmek mi istiyorsun?" diye sordu Ellie.

"Hayır, insanların uyanmalarını istiyorum!" dedi Malcolm. "Modern bilim dört yüz yaşında, şimdiye kadar neyin iyi neyin kötü olduğunu çoktan öğrenmeliydik. Küçük bir değişiklik yapmanın zamanı geldi."

"Gezegeni mahvetmeden önce, öyle mi?"

Malcolm göğüs geçirdi ve gözlerini kapadı. "Oh hayatım, bu beni endişelendirecek en son şey!"

Nehrin karanlık tünelinde Grant, salı dallara tutuna tutuna hareket ettiriyordu. Çığlıklar hâlâ duyuluyordu. Nihayet dinozorlar da çıktı ortaya.

"Bunlar zehirli olanlar değil mi?"

"Evet" dedi Grant. "Dilophosaurus."

Sahilde iki Dilophosaurus vardı. Üç metre uzunluğundaki gövdeleri sarı-siyah beneklerle kaplıydı. Karınları

kertenkeleler gibi parlak yeşildi. Bir çift kavisli ibik tepelerinde bir V çizerek gözlerinden burunlarına doğru uzanıyordu. Su içmek için nehre eğilip sonra da doğrularak hırıldamaları kuşlarla aralarındaki benzerlikleri daha da güçlendiriyordu.

"Karaya çıkıp yürüyelim mi?" diye mırıldandı Lex.

Grant başıyla hayır dedi. Dilophosauruslar Tyrannosaurus'tan daha küçüktü, sahildeki sık yaprakların arasından kolayca geçebilecek kadar küçük. Üstelik bir hayli hızlı oldukları apaçık ortadaydı.

"Ama bu salın içinde önlerinden geçemeyiz ki!" dedi Lex. "Zehirleri var."

"Geçmek zorundayız." dedi Grant. "Bir yolunu buluruz."

Dilophosauruslar su içip çığlıklar atmaya devam ediyorlardı. Birbirleriyle ayinsel bir iletişim kurma yolu bulmuşlardı. Soldaki hayvan keskin dişlerini ortaya çıkararak su içmek için eğilecek ve sonra da baykuş gibi bağıracaktı. Sağdaki hayvan da yine çığlıklarla cevap verecek ve ilk hayvan hareketlerini aynen izleyerek su içmek için eğilecekti. Sonra her şey hiçbir değişikliğe uğramadan tekrarlanacaktı...

Grant sırtında daha küçük benekler taşıyan sağdaki hayvanın daha ufak tefek olduğunu ve ibiğinin kırmızısının daha soluk parladığını fark etti.

"Tabii ya! Bu bir çiftleşme ayini!"

"Aralarından geçebilecek miyiz?" diye sordu Tim.

"Şu an için hayır. Suya çok yakınlar." Grant hayvanların çiftleşme ayinlerinin genelde saatlerce sürdüğünü biliyordu. Hiçbir şey yemezler, başka hiçbir şeyle ilgilenmezlerdi... Grant saatine baktı. Dokuz buçuk.

"Ne yapacağız?" dedi Tim.

Grant içini çekti. "Hiçbir fikrim yok!"

Salın içinde gizlenmek için hazırlanmıştı ki Dilophosauruslar huzursuzlanarak sürekli kükremeye, çığlıklar

atmaya başladı. Grant kafasını kaldırıp baktı. İki hayvan da sırtlarını nehre dönmüşlerdi.

"O ne?" dedi Lex.

Grant gülümsedi. "Sanırım en sonunda bir yerlerden yardım alabileceğiz" Salı sahilden uzaklaştırdı. "İkinizin de yüzükoyun yatmanızı istiyorum. Mümkün olduğu kadar hızlı geçeceğiz önlerinden. Ama sakın unutmayın: ne olursa olsun hiçbir şey söylemeyeceksiniz ve hareket etmeyeceksiniz! Tamam mı?"

Sal akıntı yönünde sürüklenerek çığlık atan Dilophosauruslar'a yöneldi. Sürekli hızlanıyorlardı. Lex, Grant'ın ayak ucuna uzanmış korku dolu gözlerle bakıyordu. Sırtları hâlâ nehre dönük hayvanlara gittikçe yaklaşıyorlardı. Grant hava tabancasını çıkarıp hazneyi kontrol etti.

Sal yoluna devam ederken çevreye garip bir koku, tatlı ama aynı zamanda mide bulandırıcı bir koku yayıldı. Kurumuş kusmuk gibi bir şeydi... Dilophosauruslar'ın çığlıkları yükseliyordu. Sal son dönemece geldi ve Grant nefesini tuttu. Dilophosauruslar sadece birkaç metre ilerde, nehrin ötesindeki ağaçların arasındaydı.

Grant'ın da tahmin ettiği gibi Tyrannosaurus'a bağırıyorlardı. T-rex yapraklar arasından kurtulmaya çalışıyor ve Dilophosauruslar çığlıklar atarak ayaklarını yere vuruyorlardı. Sal sürüklenerek önlerinden geçti. Koku mide bulandırıcıydı. Tyrannosaurus kükredi, muhtemelen salı görmüştü. Ama bir an sonra...

Güm! diye bir ses duyuldu.

Sal durdu. Dilophosauruslar'dan birkaç metre ilerde karaya oturmuşlardı.

"Oh, kahretsin!" dedi Lex.

Çamura saplanan sal gıcırdıyordu. Sonra tekrar yola koyuldu. Nehir aşağı ilerliyorlardı Tyrannosaurus son bir kez kükredi ve hareket etti; Dilophosauruslar'dan biri şaşkın şaşkın baktı ve çığlık attı. Diğeri de ona karşılık verdi.

Sal sürüklenmeye devam ediyordu.

TYRANNOSAURUS

Jeep ışıl ışıl güneşin altında ilerliyordu. Arabayı Muldoon kullanıyor, Gennaro da yanında oturuyordu. Nehir boyunca uzanan palmiyelerden ve sık çalılardan uzaklaşıp yüz metre doğuda kalan açık bir araziye çıkmışlardı. Bir yokuşa geldiklerinde Muldoon arabayı durdurdu.

"Tanrım, çok sıcak!" dedi elinin tersiyle alnını silerek. Dizlerinin arasındaki şişeden bir yudum aldı, sonra Gennaro'ya uzattı.

Gennaro başını salladı. Sabah güneşiyle alev alev titreyen araziye bakıyordu. Sonra kafasını kontrol panelindeki bilgisayarla video monitörüne çevirdi. Monitörde uzaktan kumandalı kameralardan alınan görüntüler vardı. Grant ve çocukların izine hâlâ rastlanmamıştı. Tyrannosaurus da kayıptı.

Telsiz cızırdadı. "Muldoon?"

Muldoon alıcıya konuştu. "Evet?"

"Monitörleriniz açık mı? Rex'i buldum. 442 no.'lu şebekede, 443'e gidiyor."

"Bir dakika." dedi Muldoon monitörü ayarlarken. "Evet, görüyorum. Nehri izliyor." Hayvan nehir kıyısında uzanan çalılar arasında ilerleyerek kuzeye gidiyordu.

"Fazla ileri gitme, sadece uyuştur."

"Endişelenme." dedi Muldoon güneşin altında gözlerini kısarak. "Ona zarar vermem."

"Unutma, Tyrannosaurus en önemli turizm kaynağımız!" dedi Arnold.

Muldoon telsizi kapattı. "Bu adam deli! Hâlâ turizmden bahsediyor." Motoru çalıştırdı. "Şu rex'i ziyaret edip biraz sakinleştirelim!"

Jeep tümseklerin üzerinden sıçrayarak yola koyuldu.

"Hep bu anı bekliyordun, değil mi?" dedi Gennaro.

"Uzun bir süredir o kahrolası pisliğe kocaman bir iğne batırmak istiyordum!" dedi Muldoon. "Ve nihayet karşımda..."

Aniden durdular. Gennaro ön camdan tam önlerinde, palmiyelerin arasında ilerleyen Tyrannosaurus'u gördü.

Muldoon viski şişesini midesine boşalttıktan sonra arka koltuğa attı. Uzanıp tüpü aldı. Gennaro Jeep'i ve Tyrannsaurus'u gösteren video monitörüne bakıyordu. Arkadaki ağaçların arasında gizli bir kamera olmalıydı.

"Yardım etmek istiyorsan ayağının altındaki mermileri ver bana" dedi Muldoon.

Gennaro eğildi ve Halliburton marka paslanmaz çelikten çantayı açtı. Köpükle yastıklanan çantanın içine her biri çeyreklik süt şişesi büyüklüğünde dört silindir yerleştirilmişti. Hepsi de MORO-709 tipi mermilerdi. Gennaro birini aldı.

"Başlığını çıkart ve bir iğneye vidala" dedi Muldoon.

Gennaro bir pakette her biri parmak ucunun çapına sahip geniş iğneler buldu. Birini mermiye vidaladı. Merminin diğer ucunda yuvarlak kurşun bir ağırlık vardı.

"Piston görevi görür. Çarpma anında basınç yapar." diye açıkladı Muldoon ve havalı tüfeği dizlerine yerleştirip öne kaykıldı. Ağır gri metalden yapılmış boru şeklindeki silah bir bazuka veya roketatara benziyordu.

"MORO-709 ne?"

"Standart hayvan uyuşturucusu." dedi Muldoon. "Dünyanın dört bir yanındaki hayvanat bahçeleri bunu kullanır. Başlangıç için 1000 cc deneyeceğiz." Muldoon yumruğunun girebileceği kadar geniş olan hazneyi açtı. Mermiyi yerleştirip tekrar kapattı.

"Bu işimizi görür." dedi Muldoon. "Standart filler 200 cc civarında alırlar ama onlar sadece iki veya üç ton çekerler. Tyrannosaurus rex ise sekiz tondur, hem kötü huyludur. Bu da dozu etkiler."

"Neden?"

"Doz hayvanlarda kısmen vücut ağırlığına, kısmen de huya göre etki yapar. Bir file, bir hipopotama ve bir gergedana 709'luk iğne yaparsan fili öylesine uyuşturursun ki heykel gibi kaskatı kesilir. Hipopotamı yavaşlatırsın, biraz mahmurlaşır ama durduramazsın. Gergedan ise iyice kızışır, hatta saldırabilir de. Ama diğer yandan da gergedanı arabayla beş dakikadan biraz daha fazla kovalarsan adrenalin şokundan ölür. Dayanıklılığın ve hassasiyetin garip birlikteliği!"

Muldoon yavaşça nehre doğru sürerek Tyrannosaurus'a yaklaştı. "Ama bu saydıklarım memelidir. Memelilerle başa çıkmak konusunda çok şey biliyoruz, çünkü hayvanat bahçeleri büyük memelilerle doludur -aslanlar, kaplanlar, ayılar, filler... Sürüngenler hakkında ise çok az bilgimiz var. Dinozorlara gelince, onları hiç tanımıyoruz. Dinozorlar çok yeni hayvanlar."

"Dinozorları sürüngen olarak mı niteliyorsun?" diye sordu Gennaro.

"Hayır!" dedi Muldoon vites değiştirirken. "Dinozorlar varolan hiçbir kategoriye uymaz." Bir kayadan kaçmak için direksiyonu kırdı. "Aslında dinozorlar günümüz memelileri kadar değişkendirler. Bazıları uysal ve sevimli, bazıları da kötü ve sevimsiz. Bazıları iyi görür, bazıları neredeyse kördür. Bazıları aptal ve bazıları da çok, çok zeki."

"Raptorlar gibi mi?" dedi Gennaro.

Muldoon başıyla onayladı. "Raptorlar zekidir, çok zeki. İnan bana, şimdiye kadar yaşadığımız bütün problemler raptorlar kafeslerinden kurtulduğu takdirde olacaklarla karşılaştırıldığında bir hiç! Ah! Sanırım rex'e yeterince yaklaştık."

Tyrannosaurus az ilerde başını dalların arasından çıkarmış nehre bakıyordu. Oradan kurtulmaya çalışıyordu. Sonra birkaç metre daha yürüyüp bir kere daha denedi.

"Orada ne gördüğünü merak ediyorum." dedi Gennaro.

"Bilmiyorum." dedi Muldoon. "Belki dalların arasında dolaşan Microceratopsları yakalamaya çalışıyordur. Onun için hoş bir kovalamaca!"

Muldoon Jeep'i Tyrannosaurus'tan elli metrelik mesafede durdurdu ve çevirdi. Motoru çalışır vaziyette bıraktı. "Direksiyona geç." dedi Gennaro'ya. "Emniyet kemerini de tak." Bir mermi daha aldı ve arabadan atladı.

Gennaro direksiyona geçti. "Daha önce kaç kere yaptın bunu?"

"Hiç yapmadım!" dedi Muldoon. "Tam kulağının arkasından vurmayı deneyeceğim. Bakalım başarabilecek miyim." On metre kadar yürüdü ve çimenlikte tek dizinin üstüne çömeldi. Silahı omzuna dayadı ve dürbünü açtı. Hâlâ onları görmeyen Tyrannosaurus'a nişan aldı.

Zayıf bir patlama oldu ve Gennaro havada Tyrannosaurus'a doğru ilerleyen beyaz bir nokta gördü. Ama hiçbir şey olmamış gibiydi.

Sonra Tyrannosaurus yavaşça döndü ve merakla adamlara baktı. Sanki her iki gözüyle de görmek istermiş gibi kafasını salladı.

Muldoon silahını indirmiş ikinci mermiyi yerleştiriyordu.

"Vurdun mu?" diye sordu Gennaro.

Muldoon başını salladı. "Kaçırdım. Kahrolası lazer dürbünü... Bak bakalım çantada pil var mı?"

"Ne?"

"Pil" diye tekrarladı Muldoon. "Aşağı yukarı parmak kalınlığında gri bir pil."

Gennaro eğilip çantanın içine baktı. Jeep'in sarsıldığını hissetti, motorun gürültüsünü ta içinde duydu. Pil yoktu. Tyrannosaurus kükredi. Gennaro için bu kükreme hayvanın muazzam göğüs boyluğundan çıkan dehşet verici bir sesti. Birden doğruldu, direksiyona uzandı ve vitesi

kavradı. Telsizden bir ses geldi. "Muldoon, ben Arnold. Oradan uzaklaş! Hemen!"

"Ben ne yaptığımı biliyorum." dedi Muldoon.

Tyrannosaurus saldırıya hazırlandı.

Muldoon yerinden kıpırdamadı bile. Üstüne doğru gelen yaratığa rağmen yavaş ve sistemli hareketlerle silahı kaldırdı, nişan aldı ve ateş etti. Gennaro bir kere daha duman bulutunu ve hayvanın üstüne doğru giden beyaz noktayı gördü.

Hiçbir şey olmadı. Tyrannosaurus saldırmakta kararlıydı.

Muldoon ayağa kalkmış koşuyor ve "Git! Git!" diye bağırıyordu. Gennaro Jeep'i çalıştırdı ve Muldoon hareket eden arabanın kapısına tutundu. Tyrannosaurus hızla yaklaşırken Muldoon da kapıyı açtı ve içeri atladı.

"Hadi, kahrolası! Çabuk ol!"

Gennaro var gücüyle gaza bastı. Jeep'in burnu öylesine havaya kalktı ki ön camdan sadece gökyüzü görünüyordu; sonra tekrar yere düşüp ileri atıldı. Gennaro dikiz aynasından Tyrannosaurus'us son bir kez kükreyerek uzaklaştığını görene kadar arabayı soldaki ağaçlara doğru sürdü.

Sonra da yavaşladı. "Tanrım!"

Muldoon başını sallıyordu. "İkinci mermiyle onu vurduğuma yemin edebilirdim."

"Ben kaçırdığından eminim." dedi Gennaro.

"İğne, piston devreye girmeden önce kırılmış olmalı."

"Kabul et, ıskaladın."

"Evet, ıskaladım!" dedi Muldoon içini çekerek. "Kahrolası lazer dürbününün pili bitmiş. Benim hatam. Bütün gece dışarda kaldığını bile bile kontrol etmedim... Neyse, geri dönüp birkaç mermi daha alalım."

Jeep kuzeye, otele yöneldi. Muldoon telsizi aldı. "Kontrol!"

"Evet?" dedi Arnold.

"Üsse geri dönüyoruz."

***

Nehir şimdi çok dardı ve sal gittikçe hızlanıyordu. Bir eğlence parkı gezintisine benziyordu.

"Yeho! Hızlı, daha hızlı!" diye bağırıyordu küpeşteye tutunan Lex.

Grant gözlerini kısarak ileri baktı. Nehir hâlâ dar ve karanlıktı ama az ötede ağaçların bittiğini, güneşin parıldadığını görebiliyordu ve uzaklardan bir uğultu, bir kükreme geliyordu. Sanki nehir aniden düz bir çizgiyle bitiyordu...

Sal hâlâ hızlanarak ilerliyordu.

Grant küreklere asıldı.

"Bu da ne?"

"Bir şelale!" dedi Grant.

Sal dalların karanlığından parlak sabah güneşine çıktı ve akıntıyla beraber şelalenin ağzına doğru atıldı. Kükreme şimdi kulaklarında çınlıyordu. Grant var gücüyle kürek çekiyordu ama ancak salı daireler çizerek döndürmeyi başarabildi. Hâlâ ağza doğru gidiyorlardı.

Lex Grant'ın üstüne abandı. "Ben yüzemem!" Grant kızın can yeleğinin kopçalanmadığını gördü ama yapabileceği hiçbir şey yoktu; korkunç bir hızla ağza geldiler, artık şelalenin gürültüsünden başka bir şey duyulmuyordu. Grant tam ağızda küreği suyun dibine sapladı, sıkıca bastırdı; sal akıntıda sallanıyordu ama hareket etmiyordu. Grant küreğe asıldı ve aşağı baktığında on yedi metrelik dik bir şelalenin köpürerek bir havuza döküldüğünü gördü.

Havuzun içinde onları bekleyen biri vardı: Tyrannosaurus...

Lex dehşetle bağırdı ve sal kurtulup aşağı düşerken içindekileri de havaya fırlattı. Grant kollarıyla havayı dö-

vüyordu, sonra birden her şey yavaşladı ve çevreyi büyük bir sessizlik kapladı.

Sanki dakikalardır düşüyordu; Lex'i turuncu can yeleğinden tutup birlikte düşmelerini sağlayacak kadar zamanı olmuştu, Tim'in yerini saptayacak kadar zamanı olmuştu, şelalenin buz gibi soğuk beyazlığını fark decek kadar zamanı olmuştu, yavaş yavaş düşerken köpüren havuzu görebilecek kadar zamanı olmuştu...

Grant acı bir çarpmayla soğuk suyun dibine batmış ve fokurdayan beyaz baloncuklarla sarmalanmıştı. Havuzla ardındaki akıntı arasında bir anafora kapılıp fırıl fırıl dönerken arada sırada Tyrannosaurus'un bacağını görüyordu. Grant sahil doğru yüzdü, ılık taşlara tutundu, kendini yukarı çekti, bir dal yakaladı ve en sonunda akıntıdan kurtulmayı başardı. Zorlukla nefes alıyordu, taşların üstüne yüzükoyun uzandı ve kahverengi kauçuk salın önünden yuvarlanarak geçtiğini gördü. Sonra akıntıya kapılmış Tim'i fark etti ve uzanıp öksüren, tir tir titreyen çocuğu sahile çekti.

Grant dönüp şelaleye baktı ve Tyrannosaurus'un havuza eğildiğini gördü. Başını sallıyor, etrafına su sıçratıyordu. Dişleri arasında bir şey tutuyordu.

Tyrannosaurus başını kaldırdı.

Çenesinden sarkan şey Lex'in turuncu can yeleğiydi.

Kısa bir süre sonra Lex dinozorun uzun kuyruğunun yanından yüzeye çıktı. Suda yüzükoyun yatıyordu, küçük gövdesi akıntıyla sürükleniyordu. Grant kızın ardından suya atladı. Bir süre sonra bu ağır, cansız gövdeyi kayaların üstüne çıkardı. Kızın yüzü grileşmişti. Ağzından sular akıyordu.

Grant hayat öpücüğü vermek üzere eğildi ama Lex öksürdü. Sonra sarı-yeşil bir sıvı kustu, tekrar öksürdü. Göz kapakları titredi. "Selam" dedi ve hafifçe gülümsedi. "Başardık!"

Tim ağlamaya başladı. Küçük kız tekrar öksürdü. "Şunu keser misin? Hem neden ağlıyorsun?"

"Çünkü!"

"Senin için endişelendik." dedi Grant. Nehir aşağı küçük, beyaz bir şeyler sürükleniyordu. Tyrannosaurus can yeleğini parçalamıştı, sırtı hâlâ onlara dönük şelaleye bakıyordu. Ama her an çevirebilirdi kafasını... "Hadi çocuklar, gidelim." dedi Grant.

"Nereye gidiyoruz?" dedi Lex öksürerek.

"Gidelim." diye tekrarladı Grant. Saklanabilecekleri bir yer arıyordu. Akıntıyı izlerlerse açık bir düzlüğe çıkacaklardı. Yukarda ise dinozor vardı. Grant o anda nehrin yanında toprak bir yol olduğunu fark etti. Şelaleye çıkıyor olmalıydı.

Toprakta bir erkek ayakkabısının belirgin izleri vardı ve yolu izliyordu.

Tyrannosaurus en sonunda arkasını döndü ve kükreyerek düzlüğe baktı. Avını kaçırdığını anlamış gibiydi. Onları akıntı yönünde arıyordu. Grant ve çocuklar büyük eğreltiotlarının arasına daldılar. Grant çocukları büyük bir dikkatle yukarı çıkarıyordu. "Nereye gidiyoruz?" dedi Lex. "Geri dönüyoruz!"

"Biliyorum."

Şimdi şelaleye iyice yaklaşmışlardı, kükreme çok daha kuvvetliydi. Taşlar kaygan, yol çamurluydu. Yoğun bir sis vardı. Sanki bir bulut kümesinin içinde yürüyorlardı. Yol doğru fokurdayan suya çıkıyormuş gibiydi ama yaklaştıkça gerçekte şelalenin ardına düştüğünü gördüler.

Tyrannosaurus hâlâ onlara sırtını dönmüş nehir aşağı bakıyordu. Şelaleye giden yolda hızla ilerlediler ve tam yolun bittiği yere varmışlardı ki hayvan yüzünü döndü. Sonra gümüşi su tabakasının arkasına girdiler ve Grant bir şey göremez oldu.

Grant çevresine şaşkın gözlerle baktı. Dolap büyüklüğünde bir hücredeydiler ve bir yığın makina vardı içerde:

pompalar, büyük filtreler ve borular. Her şey ıslak ve soğuktu.

"Bizi gördü mü?" diye sordu Lex. Şelalenin gürültüsünü bastırmak için bağırıyordu. "Neredeyiz? Burası da ne böyle? Bizi gördü mü?"

"Bir dakika!" dedi Grant makinaları inceleyerek. Parka ait oldukları belliydi. Çalışmalarını sağlayan elektrik varsa bir telefon da bulabilirlerdi. Filtreleri ve boruları yokladı.

"Ne yapıyorsun?" dedi Lex bağırarak.

"Telefon arıyorum." Saat ona geliyordu. Gemiyle anakaraya varmadan önce bağlantı kurmak için bir saatten biraz daha fazla zamanları kalmıştı.

Hücrenin arkasında BAKIM 04 yazan bir kapı vardı ama sımsıkı kilitliydi. Köşede güvenlik kartı için bir hazne vardı. Kapının her iki yanında da bir sıra metal kutu duruyordu. Kutuları teker teker açtı ama şalterler ve kronometrelerden başka bir şey bulamadı. Telefon yoktu. Kapıyı açmalarını sağlayacak herhangi bir şey de yoktu.

Kapının sol yanındaki kutuyu neredeyse görmeden geçecekti. Onu açtığında yeşil küf lekeleriyle kaplı dokuz düğmeli bir klavye buldu. Kapıyı açabilecek durumdaydı ve Grant kapının ardında bir telefon bulacağına inanıyordu. Metal kutuya kazınmış bir rakam vardı: 1023. Grant düğmelere bastı.

Kapı gıcırdayarak açıldı. Karanlığın içinde aşağı inen beton basamaklarla karşılaştı. Arka duvarda BAKIM ARAÇ 04/22 YÜKLEME yazan bir levha asılıydı ve bir ok basamakları gösteriyordu. Yoksa bu aşağıda bir araba bulunduğu anlamına mı geliyordu? "Hadi gelin, çocuklar!"

"Unut bunu!" dedi Lex. "Ben oraya gitmem!"

"Hadi Lex, gel!" dedi Tim.

"Unut bunu!" dedi Lex. "Ne ışık var ne de başka bir şey. Gitmeyeceğim!"

"Fark etmez." dedi Grant. Tartışacak zamanı yoktu. "Burada bekleyin, hemen döneceğim."

"Nereye gidiyorsun?" dedi Lex birden telaşlanarak.

Grant kapıdan geçti. Elektronik bir sinyal sesi duyuldu, kapı bir yay üzerinde hızla kapandı.

Grant karanlığın içine gömüldü. Kısa bir şaşkınlık anından sonra kapıya döndü ve nemli yüzeyi yokladı. Ne bir kol ne de bir mandal vardı. Kapının iki yanındaki duvarlarda bir şalter, bir sigorta kutusu aradı.

Hiçbir şey yoktu.

Paniğe kapılmamak için mücadele ederken parmaklarının altında soğuk metal bir silindir hissetti. Ellerini bir yükseltinin ve sonra da düz bir yüzeyin üstünde gezdirdi... bir fener! Hemen düğmesine bastı ve şaşırtıcı bir aydınlık kapladı etrafı. Dönüp kapıya baktı ama hâlâ kapalı olduğunu gördü. Kilidi açmak için çocukları beklemeliydi. Bu arada...

Basamakları inmeye başladı. Küf yüzünden ıslak ve kaygandılar, Grant büyük bir dikkatle ilerliyordu. Basamakların yarısına gelmişti ki betonu tırmalayan pençelerin sesine karışan bir hırıltı duydu. Ok tabancasını çıkardı ve yavaşça yürüdü.

Basamaklar bir köşeyi döndüler, feneri ileri doğru tuttuğunda garip bir yansımayla karşılaştı ve bir süre sonra da onu gördü: bir araba! Golf sahalarında kullanılan elektrikli arabalara benziyordu ve burnu millerce uzanan bir tünele dönüktü. Direksiyonun yanında parlak kırmızı bir ışık parıldıyordu; şarj edilmiş olmalıydı.

Grant hırıltıyı tekrar duydu ve arkasını döndüğünde ağzı açık bir karaltının üstüne doğru geldiğini gördü; hiç düşünmeden silahını ateşledi. Hayvan üstüne düşerek onu yere yıktı; Grant korku içinde yana kaçıp feneri çılgıncasına salladı. Ama hayvan yerden kalkmıyordu. Grant dikkatlice baktığında çıldıracağını sandı.

Bir yaşından küçük genç bir Velociraptor'la karşı kar-

şıyaydı! Orta boy bir köpeğin büyüklüğündeki hayvan elli santimdi ve çenesinin altındaki ok yüzünden güçlükle nefes alarak yerde yatıyordu. Vücut ağırlığının kaldıramayacağı kadar çok uyuşturucu almıştı, Grant oku hızla çıkardı. Velociraptor ışıldayan gözlerle baktı.

Grant bu yaratıkta zeka pırıltıları, kafesteki büyüklerinin yaydığı korkuyla ters düşen garip bir yumuşaklık olduğu hissine kapıldı. Sakinleştirebileceğini umarak Velociraptor'un başını okşadı. Uyuşturucunun etkisiyle hafifçe titreyen gövdesine baktı... Bir erkekti!

Bebek ve erkek! Gördükleri hiçbir şüpheye yer bırakmıyordu. Bu Velociraptor vahşi dünyada doğmuştu.

Bu yeni gelişmeyle heyecanlanan Grant basamakları hızla çıkıp kapıya geri döndü. Feneriyle kapının pürüzsüz yüzeyini ve iç duvarları inceledi. Ellerini kapının üstünde gezdirirken içerde kapalı kaldığını ve çocuklar açmayı akıl edemedikleri sürece buradan çıkamayacağını anladı. Kapının ardından hayal meyal duyabiliyordu onları.

"Dr. Grant!" diye bağırdı Lex kapıyı yumruklayarak. "Dr. Grant!"

"Sakin ol!" dedi Tim. "Geri gelecek."

"Ama nereye gitti?"

"Dinle, Dr. Grant ne yaptığını biliyor." dedi Tim. "Az sonra burada olur."

"Şimdiye kadar geri dönmeliydi!" dedi Lex. Yumruklarını kalçalarına koymuş meydan okurcasına bakıyordu. Ayağını öfkeyle yere vurdu.

Sonra Tyrannosaurus'un kükremesi duyuldu ve başını şelaleden içeri uzattı.

Hayvanın koca ağzı sonuna kadar açılırken Tim dehşetle bakakaldı. Lex haykırdı ve kendini yere attı. Başını sağa sola sallayan hayvan tekrar geri çekildi. Ama Tim su tabakasının ardında hayvanın başının gölgesini hâlâ görebiliyordu.

Tam hayvan kükreyerek tekrar içeri dilini hızla sokup

çıkarıyordu ki Tim kardeşini hücrenin içerilerine doğru çekti. Hayvan her yere su saçıyordu, sonra tekrar geri çekildi.

Lex Tim'e sokuldu ve "Ondan nefret ediyorum!" dedi. Birkaç adım daha gerilediler ama hücre sadece birkaç metre derinliğe sahipti ve makinalarla doluydu. Saklanabilecekleri bir yer yoktu.

Hayvanın başı tekrar suyu delerek içeri girdi ama bu sefer çok yavaş hareket etti ve çenesini yere dayadı. Tyrannosaurus derin derin soluyarak hırıldadı. Ama gözleri hâlâ su tabakasının dışındaydı.

Tim düşündü: bizi göremez. Burada olduğumuzu biliyor ama bizi suyun içinden göremez.

Tyrannosaurus havayı kokladı.

"Ne yapıyor bu hayvan?" dedi Lex.

"Şşşş..."

Dinozor zayıf bir hırıltıyla çenelerini açtı ve dilini dışarı çıkardı. Ucundaki çatallı girintisiyle kalın v e siyahtı. Öylesine uzundu ki karşı duvara kolayca değiyordu. Dil filtre silindirleri üstünde dolaştı. Tim ve Lex borulara yaslandılar.

Dil, makinaları ıslatarak önce sola, sonra da sağa doğru hareket etti. Ucuyla boruları ve valfları yokluyordu. Tim dilin bir fil gövdesi gibi kaslı olduğunu fark etti. Hücrenin sağına doğru geri çekildi ve Lex'in bacaklarına süründü.

"Öööğğ..." dedi Lex.

Dil durdu. Bir yılan gibi kıvrılarak gövdesinden yukarı çıkmaya başladı...

"Hareket etme!" diye mırıldandı Tim.

...yüzünü yalayıp geçti, sonra Tim'in omzuna çıktı ve nihayet başını sardı. Yapışkan kas yüzünü örterken Tim gözlerini kapadı. Sıcak ve ıslaktı, ayrıca sidik gibi kokuyordu.

Dil Tim'i yavaş yavaş açık ağza doğru çekiyordu.

"Timmy..."

Tim cevap veremiyordu; ağzı pürüzsüz siyah dille kaplıydı. Görebiliyordu ama konuşamıyordu. Lex ağabeyinin eline asıldı.

"Hadi, Timmy!"

Dil, Tim'i hırıltılı ağza doğru çekiyordu. Bacaklarında hayvanın sıcak nefesini hissetti. Lex eline asılmıştı ama bu kaslı gücün karşısında yapabileceği hiçbir şey yoktu. Tim kardeşinden kurtuldu ve iki eliyle dile asılıp yüzünden uzaklaştırmaya çalıştı. Yerinden oynamıyordu bile. Topuklarını çamurlu toprağa sapladı ama hâlâ sürükleniyordu.

Lex kollarını ağabeyinin beline dolamıştı ve bağırarak geri çekmeye çalışıyordu ama Tim'in gücü kalmamıştı. Gözlerinin önünde yıldızlar uçuşuyordu. Tüm benliğini garip bir huzur, kaçınılmazlığın huzuru kaplamıştı.

"Timmy?"

O sırada dil birden gevşedi ve çözüldü. Tim yüzünden aşağı kaydığını hissetti. Vücudu iğrenç beyaz bir köpükle kaplıydı. Dil yere düştü, çeneleri kapanırken bu gevşek eti ısırdı. Fışkıran koyu kan çamurla karıştı. Burun delikleri kesik soluklarla inip kalkıyordu.

"Ne yapıyor?" diye bağırdı Lex.

Baş yavaşça geri çekilmeye başladı, çamurda uzun bir iz bırakarak hücreyi terk etti. En sonunda da tümüyle kayboldu ve şelalenin gümüşi tabakasından başka bir şey görünmez oldu.

KONTROL

"TAMAM!" dedi Arnold kontrol odasından. "Rex'i hallettik." Sandalyesine yaslandı ve son sigarasını da yakıp paketi buruştururken sırıttı. Başarmıştı: parkı eski düzenine kavuşturmak için son adım da atılmıştı. Şimdi yapılması gereken tek şey dışarı çıkıp hayvanı yuvasına yerleştirmekti.

"Pis herif!" dedi Muldoon monitöre bakarak. "Her şeye rağmen yere yıktım onu ha!" Gennaro'ya döndü. "Uyuşturucu ancak bir saatte gösterdi etkisini..."

Henry Wu kaşlarını çatarak ekrana baktı. "Ama bu pozisyondayken boğulabilir..."

"Boğulmaz." dedi Muldoon. "Hiç bu kadar zorlu bir hayanla karşılaşmamıştım."

"Sanırım onu yuvasına taşımalıyız." dedi Arnold.

"Taşırız." dedi Muldoon. Pek istekli görünmüyordu.

"O değerli bir hayvan."

"Değerli olduğunu biliyorum..." dedi Muldoon.

Arnold, Gennaro'ya döndü. Zaferini ilan etmek için daha fazla bekleyemezdi. "Parkın artık tümüyle normale döndüğünü belirtmek isterim!" dedi. "Malcolm'ın matematiksel kalıpları ne söylerse söylesin kontrol bizim elimizde!"

Gennaro Arnold'ın arkasındaki ekranı gösterdi. "O ne?"

Arnold döndü. Ekranın üst köşesindeki sistem statü kutusuna baktı. Normalde boş olması gerekiyordu. Arnold sarı bir ışığın göz kırparak DÜŞÜK YARDIMCI GÜÇ alarmı verdiğini görünce şaşkına döndü. Bir an için olanlara hiçbir anlam veremedi. Yardımcı güç neden düşük olsun ki? Ana güçle çalışıyorlardı, yardımcı güçle değil. Belki yardımcı güç üzerinde olağan bir statü kontrolü, belki

tanklardaki yakıt seviyesi ya da akü kontrülüdür diye düşündü.

"Henry, şuna bir baksana!" dedi Arnold.

"Neden yardımcı güçle çalışıyorsun?" diye sordu Wu.

"Çalışmıyorum."

"Bana çalışıyormuşsun gibi geliyor."

"İmkansız!"

"Sistem statü seyrine bas" dedi Wu. Bu, son birkaç saat boyunca sisteme girilen emirlerin kaydıydı.

Arnold bir tuşa bastı ve köşedeki yazıcıdan uğultular duyuldu. Wu mananın yanına gitti.

Arnold ekrana bakıyordu. Kutu şimdi de sarıdan kırmızıya dönmüştü ve mesaj da değişmişti: YARDIMCI GÜÇ TÜKENDİ. Yirmiden geriye sayım başladı.

"Tanrım, neler oluyor?" dedi Arnold.

Tim büyük bir dikkatle çamurda ilerleyerek gün ışığına çıktı. Şelalenin çevresine baktı ve Tyrannosaurus'un havuzun içinde yan yatmış yüzdüğünü gördü.

"Umarım ölmüştür!" dedi Lex.

Tim söylediğini görebiliyordu dinozorun göğsü hâlâ inip kalkıyordu ve kollarından biri de kasılıyordu. Ama ters giden bir şeyler vardı... Tim kulağının arkasındaki beyaz mermiyi gördü.

"Bir okla vurulmuş." dedi kardeşine.

"İyi!" dedi Lex. "Bizi neredeyse yiyordu."

Tim hayvanın zorlukla nefes aldığını gördü. Bu dev hayvanın böylesine acı çekmesi onu beklenmedik bir şekilde rahatsız etmişti. Ölmesini istemiyordu. "Onun suçu değil..."

"Oh, elbette!" dedi Lex. "Bizi neredeyse yiyordu ve bu onun suçu değildi!"

"O bir etobur. Yapması gereken şeyi yapıyordu."

"Şu anda midesinde olsaydın böyle konuşmazdın!" dedi Lex.

O sırada şelalenin gürültüsünün değiştiğini fark ettiler. Şiddetli kükremeler daha yumuşak ve daha sakindi artık. Su tabakası inceldi, bir sızıntıya dönüştü...

Ve durdu.

"Timmy, şelale durdu." dedi Lex.

Şimdi bozuk musluktan düşen damlalar halinde akıyordu şelale. Aşağıdaki havuz durulmuştu. Çocuklar tepede, makinalarla dolu mağara benzeri girintide durmuş aşağı bakıyorlardı.

"Şelalelerin durduğu görülmüş şey değil!" dedi Lex.

Tim kafasını salladı. "Güç... Birileri gücü kapattı." Arkalarında tüm pompalar ve filtreler teker teker. kapandı; monitör ışıkları söndü ve makinalar durdu. Sonra serbest kalan bir yayın tak etmesiyle BAKIM 04 no.'lu kapı yavaşça açıldı.

Grant ışıkta gözlerini kırpıştırarak dışarı çıktı. "İyi iş becerdiniz, çocuklar! Kapıyı açtınız!"

"Biz bir şey yapmadık." dedi Lex.

"Güç kapandı." dedi Tim.

"Hiç önemi yok!" dedi Grant. "Gelin de ne bulduğuma bakın."

Arnold şoktaydı.

Monitörler teker teker karardı ve sonra ışıklar kontrol odasını karanlığa ve karmaşaya gömerek söndü. Herkes bir ağızdan bağırmaya başladı. Muldoon içeri ışık girmesi için storları açtı ve Wu yazıcının çıkış kağıdını inceleyerek "Şuna da bakın!" dedi.

Zaman	Vaka	Sistem Statüsü	(Kod)
05:12:44	Emniyet1 Kapat	Faal	(AV12)
05:12:45	Emniyet2 Kapat	Faal	(AV12)
05:12:46	Emniyet3 Kapat	Faal	(AV12)

05:12:51	Kapat Emri	Kapalı	(—AV0)
05:13:48	Başla Emri	Kapalı	(—AV0)
05:13:55	Emniyet1 Aç	Kapalı	(—AV0)
05:13:57	Emniyet2 Aç	Kapalı	(—AV0)
05:13:59	Emniyet3 Aç	Kapalı	(—AV0)
05:14:08	Başla Emri	Başla-Yard Güç	(—AV1)
05:14:18	Monitör Hattı	Faal-Yard Güç	(AV04)
05:14:19	Güvenlik Hattı	Faal-Yard Güç	(AV05)
05:14:22	Emir Hattı	Faal-Yard Güç	(AV06)
05:14:24	Laboratuvar Hattı	Faal-Yard Güç	(AV08)
05:14:29	Telekom VBB	Faal-Yard Güç	(AV09)
05:14:32	Şematik Hat	Faal-Yard Güç	(AV09)
05:14:37	Görüntü	Faal-Yard Güç	(AV09)
05:14:44	Kontrol Statü Çek	Faal-Yard Güç	(AV09)
05:14:57	Uyarı: Çit Statü (NB)	Faal-Yard Güç	(AV09)
09:11:37	Uyarı: Yard Yakıt (%20)	Faal-Yard Güç	(AVZZ)
09:33:19	Uyarı: Yard Yakıt (%10)	Faal-Yard Güç	(AVZ1)
09:53:19	Uyarı: Yard Yakıt (%1)	Faal-Yard Güç	(AVZ2)
09:53:39	Uyarı: Yard Yakıt (%0)	Kapalı	(—AV0)

"Bu sabah saat 05:13'te kapatmışsın ve tekrar başlattığında da yardımcı güçle başlamışsın." dedi Wu.

"Tanrım!" dedi Arnold. Görünüşe bakılırsa ana güç kapandığından beri bir daha hiç devreye girmemişti. Geri gelen güç sadece yardımcı güçtü. Arnold bunun çok garip olduğunu düşünürken birden olayın doğallığını kavradı. Olması beklenen de buydu zaten. Her şey mükemmelen işlemişti; önce yardımcı jeneratör çalışacak ve sonra da ana jeneratörü devreye sokmak için kullanılacaktı, çünkü ana güç jeneratörünü çalıştırmak çok uzun ve zorlu bir işti. Sistem bu şekilde tasarlanmıştı.

Ama Arnold'ın daha önce hiç ana gücü kapatma fırsatı olmamıştı. Kontrol odasındaki ışıklar ve ekranlar devreye girdiğinde de ana gücün yenilenmediği kesinlikle aklına gelmemişti.

Ama yenilenmemişti ve T-rex'i ararlarken, aksaklıkla-

rı gidermek için uğraşırlarken park hep yardımcı güçle çalışmıştı. Bu gerçek Arnold'ın hiç hoşuna gitmiyordu. Her şeyi yeni yeni anlamaya başlamıştı...

"Şu satır ne anlama geliyor?" diye sordu Muldoon listeyi işaret ederek.

05:14:57 Uyarı: Çit Statü (NB) Faal-Yard Güç (AV09)

"Kontrol odasındaki monitörlere bir sistem statü uyarısı gönderildiği anlamına geliyor." dedi Arnold. "Çitlerle ilgili bir uyarı..."

"Uyarıyı görmüş müydün?"

Arnold başını salladı. "Hayır. Telsizle sizinle konuşuyordum herhalde. Her neyse... görmedim."

" 'Uyarı: Çit Statü' de ne demek?"

"O sırada bilmiyordum ama yardımcı güçle çalışıyormuşuz" dedi Arnold. "Yardımcı güç elektrikli çitleri yüklemeye yetecek kadar amperaj üretmez, bu yüzden de otomatik olarak kapalı kalırlar."

Muldoon kaşlarını çattı. "Elektrikli çitler kapalı mıydı?"

"Evet."

"Velociraptor çitleri de dahil mi buna?"

Arnold iç çekti. "Evet."

"Tanrım!" dedi Muldoon. "Beş saat! O hayvanlar dışarı çıkmıştır bile!"

Tam o sırada uzaklardan bir çığlık duyuldu. Muldoon hızlı hızlı konuşmaya başladı. Odada dolanırken portatif telsizleri dağıtıyordu.

"Bay Arnold ana gücü açmak için Bakım Servis kulübesine gidecek. Dr. Wu, siz kontrol odasında kalın. Bilgisayarları kullanabilecek tek kişi sizsiniz. Bay Hammond, köşke dönün. Benimle tartışmayın. Hemen şimdi gidin. Kapıları kilitleyin ve benden haber alana kadar dışarı çıkmayın. Ben raptorlarla ilgilenme konusunda Arnold'a yar-

dım edeceğim." Gennaro'ya döndü. "Tehlikeli bir maceraya daha atılmak hoşunuza gider miydi?"

"Hayır!" dedi Gennaro. Yüzü bembeyazdı.

"İyi. Öyleyse diğerleriyle birlikte köşke gidin." Muldoon arkasını döndü. "Söyleyeceklerim bu kadar. Şimdi herkes görev başına."

"Ama hayvanlarıma ne yapacaksınız?" diye sordu Hammond homurdanarak.

"Esas sorun bu değil, Bay Hammond." dedi Muldoon. "Esas sorun onların bize ne yapacakları."

Sonra da odayı terk etti ve ofisine doğru hızlı adımlarla yürümeye başladı. Gennaro koridorda ona yetişti. "Fikrini mi değiştirdin?" dedi Muldoon homurdanarak.

"Yardıma ihtiyacın olacak." dedi Gennaro.

"Haklı olabilirsin." diyen Muldoon kapısında HAYVAN DENETİM yazan odaya girdi, gri omuz roketatarını aldı ve masanın arkasındaki duvara monte edilmiş dolabın kilidini açtı. İçinde altı silindir ve altı mermi vardı.

"Bu kahrolası dinozorların avantajları dağınık bir sinir sistemine sahip olmaları." dedi Muldoon. "Direkt beyinlerinden vurulsalar da çabuk ölmüyorlar. Çok sağlam bir yapıları var; kalın kaburga kemikleri kalp zarını korur ve bacaklarından ya da sırtlarından sakat bırakılmaları çok zordur. Çok az kan kaybederler ve bu yüzden de çok yavaş ölürler." Silindirleri teker teker açıyor ve mermileri içlerine yerleştiriyordu. Gennaro'ya kalın kumaştan bir kemer verdi. "Tak bunu beline."

Gennaro kemeri bağladı ve Muldoon'ın uzattığı mermileri aldı. "Yapabileceğimiz tek şey onları birbirlerinden uzaklaştırmak. Ne yazık ki sadece altı mermimiz var ve çitle çevrilmiş alanda sekiz raptor bulunuyor... hadi gidelim. Mümkün olduğu kadar yaklaş. Korkma, nasıl olsa mermiler sende."

Muldoon dışarı çıktı ve balkondan Bakım Servis kulübesine giden yola bakarak koridorda koştu. Gennaro da

yanındaydı. Giriş katına geldiler, cam kapılardan çıktılar, Muldoon durdu.

Arnold sırtını Bakım Servis kulübesine vermiş öylece duruyordu. Üç raptor üstüne geliyordu. Arnold yerden bir sopa aldı ve bağırarak hayvanlara salladı. Yaklaşmaya devam ederlerken biri ortada durdu, diğer ikisi de iki yana açılarak bir yarım daire oluşturdular. Düzenli. Sakin... Gennaro titredi.

Sürü harekatı.

Muldoon çoktan yere çömelmiş, silahı da omzuna yerleştirmişti. "Doldur!" dedi. Gennaro mermiyi silahın arkasından soktu. Elektronik bir cızırtı duyuldu. Hiçbir şey olmadı. "Kahretsin, ters soktun!" dedi Muldoon ve namluyu eğerek merminin Gennaro'nun ellerine düşmesini sağladı. Gennaro tekrar sürdü mermiyi. Raptorlar Arnold'a hırlarken soldaki hayvan birden parçalandı, gövdesinin üst bölümü havada uçarken binanın duvarları patlayan bir domates gibi dört bir yana saçılan kanla kırmızıya boyandı. Gövdesinin alt bölümüyse yere yuvarlandı, bacaklar havayı döverken kuyruk hareketsiz kalakaldı.

"Bu onları uyandıracaktır!" dedi Muldoon.

Arnold kulübenin kapısına koştu. Velociraptorlar döndüler ve Muldoon'la Gennaro'ya yöneldiler. Yaklaştıkça daralan bir yarım daire yaptılar. Uzakta, köşkün yakınlarından çığlıklar geliyordu.

"Sanırım bizi bir felaket bekliyor!" dedi Gennaro.

"Doldur!" dedi Muldoon.

Henry Wu patlamaları duydu ve kontrol odasının kapısına baktı. Konsolların etrafında dolaştı ve sonra durdu. Dışarı çıkmak istiyordu ama odada kalması gerektiğini de biliyordu. Arnold gücü tekrar açmayı —sadece bir dakika için bile olsa— başarırsa Wu ana jeneratörü çalıştıracaktı.

Odada kalmak zorundaydı.

Birilerini çığlık attığını duydu. Muldoon'ın sesine benziyordu.

Muldoon koşarken ayak bileğini burktu, toprak bir sete çarptı ve yere düştü. Arkasına baktığında Gennaro'nun ters yönde, ormana doğru koştuğunu gördü. Raptorlar Gennaro'yu fark etmemişlerdi bile ama Muldoon'ın peşine düşmüşlerdi. Şimdi yirmi metreden daha yakındaydılar. Muldoon vargücüyle çığlıklar atarak koşarken nereye gidebileceğini düşünüyordu. Çünkü yakalanmadan önce sadece on saniyesi olduğunu biliyordu.

On saniye.

Belki de daha bile az.

Harding iğneyi batırıp morfini enjekte ederken Ellie de Malcolm'ın dönmesine yardım etti. Malcolm inledi ve kendini yatağa bıraktı. Her geçen dakika biraz daha kötüleşiyordu. Telsizden ziyaretçi merkezinden gelen boğuk patlamalar ve çığlıklar duyuldu.

Hammond odaya girdi. "Nasıl?"

"Dayanmaya çalışıyor." dedi Harding. "Arada sırada sayıklıyor."

"Yanılıyorsunuz!" dedi Malcolm. "Şuurum yerinde." Telsizi dinlediler. "Dışarda bir savaş var sanki."

"Raptorlar dışarı çıktı." dedi Hammond.

"Öyle mi?" dedi Malcolm güçlükle soluyarak. "Nasıl oldu bu?"

"Sistemde bir arıza meydana geldi. Arnold yardımcı güçle çalıştığını fark etmedi ve çitler devre dışı kaldı."

"Öyle mi?"

"Cehenneme git, ukala pislik!"

"Yanlış hatırlamıyorsam çit bütünlüğünün bir işe yaramayacağını söylemiştim." dedi Malcolm.

Hammond içini çekti ve kendini bir iskemleye bırak-

tı. "Kahretsin!" dedi başını sallayarak. "Eminim burada gerçekleştirmeye çalıştığımız şeyin tümüyle basit bir fikirden kaynaklandığını siz de anlamışsınızdır. Ben ve meslektaşlarım yıllar önce nesli tükenmiş bir hayvanın DNA'sını döllemenin ve onu yetiştirmenin mümkün olduğunu fark ettik. Bu bize mükemmel bir fikir gibi geldi, bir tür zaman yolculuğu yapacaktık -dünyadaki tek zaman yolculuğu. Onları geri getirecektik, hem de canlı olarak. Öylesine heyecan verici, öylesine hoştu ki daha da ileri gitmeye karar verdik. Bu adayı aldık... İşlemlere başladık... Çok basitti."

"Basit?" diye tekrarladı Malcolm. Nasılsa yatakta oturacak gücü bulmuştu. "Basit? Tahmin ettiğimden de deliymişsiniz. Üstelik ben sizin su katılmamış bir deli olduğunuzu tahmin ederken..."

Ellie Malcolm'ı tekrar yatırmaya çalışırken "Dr. Malcolm, lütfen" dedi. Ama onun dinlemeye hiç niyeti yoktu. Çığlıkların ve patlamaların geldiği telsizi işaret etti.

"Dışarda yaşananlar ne?" dedi. "Sizin basit fikriniz. Basit! Hakkında hiçbir şey bilmediğiniz yeni yaşam formları yaratıyorsunuz. Sevgili Dr. Wu'nuz yarattığı şeylerin adlarını bile bilmiyor. Bırakın ne olduklarıyla ilgilenmeyi, nasıl çağırıldıklarından bile haberi yok; tabii ki böyle küçük detaylarla kendini yoramaz! Birçoğunu çok kısa sürede yarattınız, haklarında hiçbir şey öğrenmediniz ve yine de emirlerinize uymalarını beklediniz çünkü onları siz yaptınız ve bu yüzden de onlara sahip olduğunuzu sanıyorsunuz. Canlı olduklarını, zekalarını ve emirlerinize uymak istemeyebileceklerini unutuyorsunuz; haklarında ne kadar az şey bildiğinizi, çılgıncasına 'basit' diye adlandırdığınız şeyleri yapmakta ne kadar yetersiz olduğunuzu unutuyorsunuz... Sevgili Tanrım..."

Kendini sırtüstü yatağa bırakarak öksürdü.

"Bilimsel güçteki tersliğin ne olduğunu biliyor musunuz?" diye devam etti. "Bilim bir kalıtsal varlık kalıbıdır.

Zengin insanların doğuştan as olduklarını bilirsiniz. Asla başarısızlığa düşmezler."

"Ne diyor bu adam?" dedi Hammond homurdanarak.

Harding sayıkladığını ima eden bir hareket yaptı. Malcolm yan yan baktı. "Ne dediğini açıklayayım. Birçok güç türü, o gücü isteyenin muazzam fedakârlıklar yapmasını gerektirir. Bir acemilik dönemi, yıllar süren bir eğitim devresi vardır. İstediğiniz güç ne olursa olsun... Şirketin başkanlığı. Karatede kara kuşak. Ruhsal gurur. Profesyonel atlet. Neyi amaçlarsanız amaçlayın zaman, eğitim ve çaba faktörlerini unutmamalısınız. Elde etmek için önce vermelisiniz. Sizin için çok önemli olmalı. Bir kere amacınıza ulaştınız mı artık o sizin gücünüzdür. Vazgeçemezsiniz, içinize işlemiştir. Bu, aldığınız disiplinin bir sonucudur.

Şimdi, bu süreç içinde ilginç olan şey zamanla öldürme kabiliyeti kazanan birinin aynı zamanda gücünü nasıl kullanacağını öğrenecek kadar olgunlaşmasıdır. Onu gereksiz yere kullanmayacaktır. Kısacası, bu tür bir gücün gömme kontrol mekanizması vardır. Gücü elde etme disiplini sizi öyle değiştirir ki suiistimal etmemeyi öğrenirsiniz.

Ama bilimsel güç kalıtsal varlık gibidir; disiplinsiz elde edilir. Başkalarının yaptıklarını okur ve bir sonraki adımı atarsınız. Genç yaşta da yapabilirsiniz bunu. Çok hızlı ilerleyebilirsiniz. Yıllarca süren disipline hiç gerek yoktur. Usta-çırak ilişkisi yoktur, yaşlı bilimadamları bir köşede unutulup giderler. Doğanın önünde tevazu gösterilmez. Sadece çabuk zenginlik hızlı isim felsefesi vardır. Sahtekarlık yap, yalan söyle, istediğini kandır kimse umursamaz. Ne sen, ne meslektaşların. Nasıl olsa kimse sizi tenkit etmeyecektir. Kimsenin standartları yok ki. Herkes aynı şeyi yapmaya çalışıyor: büyük bir şey yapmak ve çabuk davranmak.

Ve devlerin omuzlarında durabildiğin için de elini ça-

buk tutup bir şeyler başarabilirsin. Ne yaptığını doğru dürüst bilmiyorsun bile ama çoktan tebliğ ettin, patentini aldın ve sattın. Satın alanın senden bile az disiplini olacak. O sadece gücü satın alır, tıpkı basit bir mal gibi. Satın alan disiplinin gerekli olabileceğini bile bilmez."

"Bu adamın neden bahsettiğini bilen var mı?" dedi Hammond.

Ellie başını salladı.

"Ben hiçbir şey anlamıyorum!" dedi Hammond.

"Daha basitleştireyim." dedi Malcolm. "Bir karate ustası insanları çıplak elle öldürmez. Öfkelenip karısını öldürmez. Öldüren kişi disiplini ve sınırları olmayan, gücünü bir cumartesi gecesi eğlencesinde ele geçiren kişidir. İşte bilim de bu tür gücü savunur ve kullanır, bu yüzden de siz böyle bir yer inşa etmenin basit olduğunu düşünürsünüz..."

"Ama zaten basitti!" dedi Hammond ısrarla.

"Öyleyse neden her şey ters gidiyor?"

***

Gerginlikten uyuşan John Arnold Bakım Servis kulübesinin kapısını açtı ve karanlığın içinde kayboldu. Kahrolası karanlık! dedi içinden. Işığı açmanın bir işe yaramayacağını biliyordu. Yerin altında iki katıyla bu mağaramsı yeri dolaşan soğuk havayı hissetti. İskeleyi bulmalıydı. Dikkatli olmak zorundaydı, yoksa boynunu kırabilirdi.

İskele.

Bir süre bir kör gibi el yordamıyla yürümeye çalıştı ama boş yere vakit harcadığını anlaması fazla uzun sürmedi. Kulübenin içini bir şekilde aydınlatmalıydı. Kapıya dönüp birkaç santim araladı. Artık yeterince ışık giriyordu. Ama kapıyı açık tutabilecek hiçbir şey yoktu. Hemen ayakkabısını çıkardı ve kapıya dayadı.

Şimdi iskeleyi kolayca görebiliyordu. Paslanmış metalde yürürken çıkardığı seslerdeki değişimi hissedebili-

yordu; sert, hafif, sert, hafif... Ama en azından görebiliyordu. Jeneratöre inen merdiven tam önündeydi. On metre kadar daha yürümesi gerekiyordu.

Karanlık.

Işık kaybolmuştu.

Arnold dönüp kapıya baktığında ışığın bir Velociraptor'un gövdesiyle kapandığını gördü. Hayvan eğildi ve dikkatle ayakkabıyı kokladı.

Henry Wu kontrol odasını arşınlıyordu. Ellerini bilgisayar konsolları üstünde gezdiriyor, ekranlara dokunuyordu. Sürekli hareket halindeydi. Gerilimin etkisiyle çıldırmak üzereydi.

İzlemesi gereken adımları gözden geçirdi. Hızlı olmalıydı. İlk ekran çalışmaya başladığında o da...

"Wu!" Telsiz cızırdadı.

"Evet, buradayım."

"Güç daha geri gelmedi mi?" Konuşan Muldoon'dı. Sesinde garip bir şey, bir boğukluk vardı.

"Hayır!" dedi Wu. Muldoon'ın hâlâ yaşıyor olmasından memnun, gülümsedi.

"Arnold kulübeye girdi sanırım." dedi Muldoon. "Ama sonrasını bilmiyorum."

"Sen neredesin?" diye sordu Wu.

"Sıkıştım."

"Ne?"

"Kahrolası bir borunun içinde sıkıştım kaldım!" dedi Muldoon. "Şu anda bir hayli popülerim."

****

Bir borunun içinde kısılıp kalmak kadar hoş bir şey olamaz herhalde diye geçirdi Muldoon içinden. Ziyaretçi merkezinin arkasına kanalizasyon boruları istiflenmişti. O da zavallı bir korkak gibi sürünerek en yakındakinin içine atmıştı kendini. Fazlasıyla dardı ama hayvanlar arkasından gelemezdi...

...en azından boruya hayli yaklaşan bu sevimsiz gürültücülerden birini bacağından vurduktan sonra... Raptor uluyarak uzaklaşmış ve diğerleri de sakinlemişlerdi. Tek üzüntüsü tetiği çekmeden önce hayvanın burnunu tüpün ucunda görmek için beklememesiydi.

Ama hâlâ bir şansı daha vardı, çünkü dışarda hırıldayıp homurdanarak bekleşen üç veya dört raptor daha vardı.

"Evet, gerçekten de çok popülerim!" dedi telsize.

"Arnold'da telsiz var mı?" diye sordu Wu.

"Hiç sanmam." dedi Muldoon. "Burada oturup beklemekten başka bir şey gelmiyor elimden."

Borunun diğer ucunun neye benzediğini bilmiyordu - içeri geri geri girmişti ve şimdi de arkasını göremiyordu. Ölesiye sıkışmıştı buraya. Yapabileceği tek şey diğer ucun açık olmaması için dua etmekti. O kahrolası yaratıklardan birinin arkadan gelip de poposunu ısırabileceğini düşünmek bile istemiyordu.

Arnold iskelede geri geri gitti. Velociraptor üç metrelik mesafedeydi ama karanlığın içinde yavaş yavaş ilerliyordu. Arnold çenesinin metalde çıkardığı gıcırtıları duyabiliyordu.

Ama çok yavaş ilerliyordu. Hayvanın iyi gördüğünü biliyordu ama iskelenin ızgaraları, yabancı bulduğu metalik kokular biraz daha temkinli davranmasına yol açmıştı. Arnold bu temkinin tek şansı olduğunu düşündü. Basamaklara ulaşabilir ve sonra da aşağı kata inebilirse...

Velociraptorlar'ın merdiven inemeyeceğinden kesinlikle emindi. Herhalde dar ve dik değildirler diye düşündü.

Arnold omzunun üstünden bir göz attı. Basamaklar sadece birkaç santimlik mesafedeydi. Birkaç adım daha...

İşte merdiven! Arkasına uzanarak parmaklıkları tuttu, neredeyse dikey merdivenden hızla inmeye başladı.

Ayağı nihayet düz betona değdi. Altı buçuk metre yukarda, iskelede duran raptor öfkeyle hırıldadı.

"Çok kötü, evlat!" dedi Arnold. Dönüp yoluna devam etti. Şimdi yardımcı jeneratöre çok yakındı. Sadece birkaç adım daha atsa bu loş ışıkta bile görebilirdi...

Arkasından boğuk bir yumruk sesi geldi.

Arnold döndü.

Raptor beton zeminde durmuş hırıldıyordu.

Aşağı atlamıştı.

Arnold bir silah aradı ama birden sırtüstü betona düştü. Göğsüne ağır bir şeyler bastırıyordu, nefes alması neredeyse imkansızlaşmıştı... Hayvan üstüne oturmuştu! Büyük pençeleri göğüs etine saplanırken Arnold üstündeki baştan yayılan iğrenç ağız kokusunu duydu ve çığlık atmak için ağzını açtı.

Ellie telsizi eline almış dinliyordu. Köşke iki işçi daha gelmişti; buranın güvenli olduğunu biliyorlardı. Ama son birkaç dakikadır başka gelen olmamıştı. Dışarısı sakin görünüyordu. Muldoon telsizde "Ne kadar oldu?" diye sordu.

"Dört-beş dakika" dedi Wu.

"Arnold şimdiye kadar işi bitirmiş olmalıydı." dedi Muldoon. "Bakalım bundan sonra başarabilecek mi. Bir fikrin var mı?"

"Hayır." dedi Wu.

"Gennaro'yla bağlantı kurabiliyor muyuz?"

Gennaro düğmeye bastı. "Buradayım."

"Hangi cehennemdesin?" dedi Muldoon.

"Bakım Servis binasına gidiyorum." dedi Gennaro. "Bana şans dileyin."

Gennaro çalılar arasında çömelip dinledi.

Tam önünde ziyaretçi merkezine giden ağaçlıklı yolu gördü. Bakım Servis binasının doğuda bir yerlerde olduğunu biliyordu. Ağaçlardaki kuşların cıvıldamalarını duydu. Hafif bir sis dalga dalga uçuşuyordu. Raptorlardan biri kükredi ama uzaklardaydı. Sağdan geliyordu ses. Gennaro yolu terk edip çalıların arasına daldı.

Tehlikeli bir macera daha yaşamak hoşuna gider miydi?

Hayır.

Doğruydu, hoşuna gitmezdi. Ama Gennaro'nun bir planı vardı ya da en azından işe yarayabilecek küçük bir olasılık. Ana bina kompleksinin kuzeyinde kalmayı başarabilirse Bakım Servis kulübesine arkadan yaklaşabilirdi. Tüm raptorlar muhtemelen güneyde, diğer binaların çevresindeydi. Ormanda olmaları için hiçbir sebep yoktu.

En azından böyle umuyordu.

Mümkün olduğu kadar sessiz ilerlemeye çalışıyordu ama yine de bir hayli gürültü yapıyordu. Daha yavaş hareket etmeye çalışırken kalbinin hızla attığını hissediyordu. Çalılar iyice sıklaşmıştı; sadece iki-iki buçuk metrelik mesafeyi görebiliyordu. Bir an için kulübeyi tamamen kaybettiğini düşündü. Ama sonra sağında, palmiyelerin ardında çatıyı gördü.

Yoluna devam edip binanın çevresinde dolaştı. Kapıyı buldu, açtı ve içeri süzüldü. Çok karanlıktı. Bir şeye çarptı.

Bir erkek ayakkabısı.

Gennaro kaşlarını çattı. Kapıyı sonuna kadar açık bırakarak binanın içlerine doğru ilerledi. İskele tam önündeydi. Birden nereye gitmesi gerektiğini bilmediği dank etti kafasına. Telsizi de bir yerlerde bırakmıştı.

Bakım binasının içinde bir telsiz bulabilirdi. Onu bulamasa da en azından jeneratörü bulmalıydı. Jeneratörün neye benzediğini biliyordu. Muhtemelen alt kattaydı. Aşağı inen merdiveni gördü.

Alt kat daha da karanlıktı ve hemen hemen hiçbir şey göremiyordu. Kafasını bir yerlere çarpmamak için kollarını havaya kaldırarak borular arasında yolunu buldu.

Bir hayvanın hırıldadığını duydu ve donup kaldı. Dinledi ama ses bir daha gelmedi. Birkaç temkinli adım daha attı. Omzuna ve çıplak koluna bir şey damlıyordu. Karanlıkta eliyle yokladı.

Yapışkandı. Kokladı.

Kan...

Kafasını kaldırıp baktı. Raptor başından birkaç metre yukarda, boruların üstüne tünemişti. Pençelerinden kan damlıyordu. Garip bir ilgisizlikle hayvanın yaralı olup olmadığını merak etti. Sonra koşmaya başladı ama Raptor sırtına atlayarak onu yere yıktı.

Gennaro güçlüydü, Raptoru üstünden atıp beton duvara doğru yuvarlandı. Arkasını döndüğünde hayvanın yan yatmış vaziyette kesik kesik nefesler aldığını gördü.

Evet, yaralıydı. Bacağı incinmişti.

Öldür onu!

Gennaro bir silah bulmak için güçlükle ayağa kalktı. Raptor hâlâ yerde yatıyordu. Çılgıncasına silah olarak kullanabileceği bir şey —herhangi bir şey— aradı. Arkasını döndüğünde raptor gitmişti.

Hırıltısı karanlıkta yankılandı.

Gennaro ellerini uzatıp tam bir daire çizerek kendi etrafında döndü. Birden sağ elinde keskin bir acı hissetti.

Diş!.

Onu ısırıyordu.

Raptor kafasını çekiştirdi, Donald Gennaro'nun ayakları yerden kesildi ve düştü.

Malcolm yatakta yatarken ter içinde telsizi dinliyordu.

"Bir şey var mı?" diye sordu Muldoon. "Haber aldınız mı?"

"Tek kelime yok!" dedi Wu.

"Kahretsin!" dedi Muldoon.

Bir sessizlik oldu.

Malcolm içini çekti. "Yeni planını öğrenmeyi bekleyemem!"

"İstediğim tek şey herkesin köşkte toplanması." dedi Muldoon. "Ama bunu nasıl başaracağımızı bilmiyorum."

"Ziyaretçi merkezinin önünde bir Jeep var." dedi Wu. "Yanına gelirsem içine atlayabilir misin?"

"Belki. Ama kontrol odasını terk etmek zorunda kalacaksın."

"Nasıl olsa burada bir işe yaramıyorum."

"Tanrı biliyor ya haklısın!" dedi Malcom. "Elektriği olmayan bir kontrol odasına bu adı vermek çok anlamsız!"

"Pekala." dedi Muldoon. "Denemekte yarar var. Pek de hoş bir durum değil!"

Yatağında yatan Malcolm "Hayır, pek de hoş bir durum değil!" diye tekrarladı. "Daha çok bir facia!"

"Raptorlar bizi binaya kadar izleyecektir." dedi Wu.

"Yine de emniyette sayılırız." dedi Malcolm. "Hareket geçmelisiniz!"

Telsiz kapandı. Malcolm gözlerini kapadı ve gücünü toplamaya çalışarak güçlükle soludu.

"Gevşe biraz!" dedi Ellie. "Sakin olmaya çalış."

"Sen gerçekte neden bahsettiğimi anlıyorsun." dedi Malcolm. "Tüm bu kontrolü ele geçirme çabaları... Batı'nın beş yüz yıllık alışkanlıklarından bahsediyorduk. Floransa'nın dünyanın en önemli şehri olduğu zamanlarda başladılar. Bilimin temel düşüncesi —gerçeğe yeni bir açıdan bakılması gerektiği, nesnellik, inançlar ya da milliyetlerle bağlantısı olmadığı, mantıksallık— yeniydi ve heyecan veriyordu. Gelecek için ümit vaad ediyordu ve yüzlerce yıllık eski Ortaçağ sistemini kökünden kazıyordu. Feodal politika, dinsel dogma ve hurafeler dünyası bilimin karşısında düştü. Ama gerçek sebep Ortaçağ dünyası-

nın artık işe yaramaz olmasıydı. Ekonomisi çuvallamıştı, beyinsel gücü çuvallamıştı ve geleceğin yeni dünyasıyla bağdaşmıyordu."

Malcolm öksürdü.

"Ama şimdi..." diye devam etti. "Bilim yüzlerce yıllık bir inanç sistemi. Önceki Ortaçağ sistemi gibi bilim de dünyayla bağdaşmaz oldu. Bilim öylesine güçlendi ki uygulama sınırları belirginleşmeye başladı. Bilim sayesinde milyonlarca insan küçük bir dünyada istiflenmiş vaziyette yaşarken birbirleriyle iletişim kurabiliyor. Ama bilim bu dünyada ne yapacağımıza karar vermemize yardım edemez ya da nasıl yaşayacağımıza... Bilim nükleer reaktörü yapabilir ama böyle bir şeyi inşa etmemizi söyleyemez... Dünyamızın temel kaynakları —hava, su, toprak— yönetilemez bilim yüzünden kirlenmeye başladı." İçini çekti. "Herhalde bu herkes için yeterince açık." Bir sessizlik oldu. Malcolm gözlerini kapamış güçlükle nefes alarak yatıyordu. Kimse konuşmuyordu, Ellie hastanın nihayet uykuya daldığını düşündü. Ama Malcolm birden doğrulup oturdu.

"Aynı zamanda bilimin büyük entelektüel gerekçesi de yok olup gitti. Ta Newton ve Descartes'tan beri bilim bize topyekün kontrol vaad eder. Bilim doğa yasalarının anlaşılmasıyla her şeyin öğrenilmesini sağlayacak gücü elde etmek ister. Ama yirminci yüzyılda bu istek bir daha asla onarılamayacak şekilde parçalandı. Önce Heisenberg'in belirsizlik ilkesi atomik dünya hakkında öğrenebileceklerimize sınırlar koydu. Oh, güzel! dedik bizler de. Hiçbirimiz atomik dünyada yaşamıyoruz... Yaşamlarımızı sürdürürken hiçbir değişiklikle karşılaşmayacağız. Sonra Godel'in teoremi matematiğe, bilimin resmi diline sınırlama getirdi. Matematikçiler dillerinin mantığın yasalarından kaynaklanan özel ve kalıtsal bir gerçekliği olduğuna inanıyorlardı. Artık 'mantık' dediğimiz şeyin sadece keyfi bir oyun olduğunu biliyoruz. Bizim düşündüğümüz şekilde bir özelliğe sahip değil.

Şimdi de kaos teorisi tahmin edilemezliğin günlük hayatımız üzerine kurulduğunu kanıtlıyor. Tahmin edemeyeceğimiz bir yağmur fırtınası kadar dünyevi. Yüzlerce yıllık bilimin yüce görüşü —topyekun kontrol hayali— de yirminci yüzyılla birlikte öldü ve tabii yanında gerekliliği, bilimin yaptığı şeyi yapmak ve bizim de dikkatimizi çekmek için kullandığı mantığı da götürdü. Bilim 'şimdi her şeyi bilmiyor olabilirim ama en sonunda öğreneceğim' der her zaman. Ama biz şimdi bunun doğru olmadığını anladık. Bir çocuğun uçabileceğine inandığı için binadan atlaması kadar çılgınca..."

"Çok uç bir örnek!" dedi Hammond başını salayarak.

"Bilimsel çağın sonuna tanıklık ediyoruz..."

"Olmayacak bir şey bu!" dedi Hammond. "İnanılmaz!"

"Tümüyle kaçınılmaz." dedi Malcolm. "Bilim de diğer modası geçmiş sistemler gibi kendi kendini imha ediyor. Güç kazandıkça bu gücü idare edecek kapasiteye sahip olmadığı çıkıyor ortaya. Çünkü olaylar artık çok hızlı gelişiyor. Elli yıl önce herkes atom bombasından korkardı, gücün sembolüydü o. Hiç kimse daha fazlasını hayal edemiyordu. Yine de bombadan sadece on yıl sonra genetik güç çıktı ortaya. Genetik güç atom gücünden çok daha kuvvetliydi. Üstelik herkese de açık. Bahçıvanların aletlerine girecek. Okul çocuklarının deneylerine girecek. Teröristler ve diktatörlerin ucuz laboratuvarlarına da... Bu da herkesi aynı soruyu sormaya zorlayacak —Gücümle ne yapmalıyım?— ve bu da bilimin asla cevaplayamayacağı tek soru."

"Peki ne olacak?" dedi Ellie.

Malcolm omuz silkti. "Bir değişiklik."

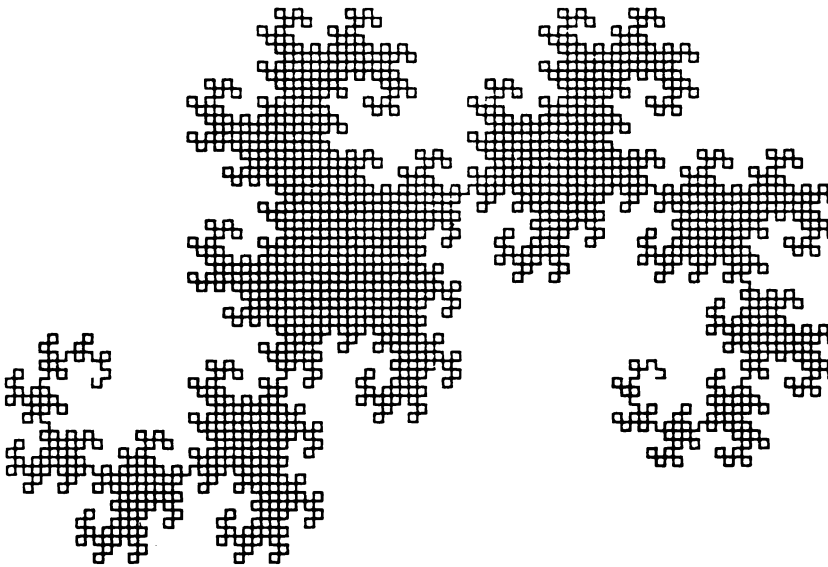
"Ne tür bir değişiklik?"

"Tüm büyük değişiklikler ölüme benzer." dedi Malcolm. "Diğer tarafa geçene kadar neyle karşılaşacağını bilmezsin." Sonra da gözlerini kapadı.

"Zavallı adam!" dedi Hammond başını sallayarak.

Malcolm içini çekti. "Sizin veya içimizden herhangi birinin bu adadan canlı olarak nasıl çıkacağına dair hiçbir fikriniz var mı?"

ALTINCI TEKRAR

"Sistemdeki çatlaklar artık iyice keskinleşecek."

IAN MALCOLM.

DÖNÜŞ

VIZILDAYAN elektrikli motoruyla araba karanlık yeraltı tünelinde ilerliyordu. Grant bir ayağı yerde, direksiyonu idare ediyordu. Tünelin duvarları yağmura karşı storlarla korunan ve içeri hafif bir ışık sızmasını sağlayan seyrek hava delikleri dışında bomboştu. Ama birçok yerde byaz hayvan dışkısına rastlamak mümkündü. İçeri hayvanların girdiği apaçık ortadaydı.

Yanında oturan Lex el fenerini arka koltuğa, Velociraptor'un yattığı yere tuttu. "Neden böyle güçlükle nefes alıyor?"

"Onu uyuşturucu silahla vurdum da ondan." dedi Grant.

"Ölecek mi?"

"Umarım ölmez."

"İyileşecek mi?"

"Evet."

"Neden onu da yanımıza aldık?"

"Merkezdekilere dinozorların gerçekten üreditklerini kanıtlamak için." dedi Grant.

"Üreditklerini nereden biliyorsun?"

"Çok küçük. Hem başka sebeplerim de var."

"Bir erkek değil mi?" dedi Lex hayvanı fenerin ışığında inceleyerek.

"Evet. Şimdi, ışığı yola tutabilir misin?" Grant bileğini uzatıp saati gösterdi. "Ne diyor?"

"Saat on çeyrek diyor."

"Bu da gemiyle irtibat kurmak için sadece kırk beş dakikamız var demek" dedi Tim.

"Yaklaşmış olmalıyız." dedi Grant. "Herhalde birkaç dakika içinde ziyaretçi merkezine varırız." Emin değildi

ama tünelin hafifçe yükselerek onları yüzeye çıkardığını sanıyordu ve...

"Vay!" dedi Tim.

Şaşırtıcı bir hızla gün ışığına çıktılar. Dışarda, tam önlerinde yükselen bina hafif bir sisin ardında saklanıyordu. Grant bunun ziyaretçi merkezi olduğunu daha ilk bakışta anladı. Tam garajın önüne çıkmışlardı! Nihayet gelmişlerdi!

"Yeho! Başardık! Yeho!" diye bağırdı Lex. Grant arabayı garaja park ederken küçük kız da koltukta zıplayıp duruyordu. Duvar boyunca sıra sıra hayvan kafesleri vardı. Velociraptor'u bir kase suyla beraber birinin içine koydular. Sonra hep birlikte merdivenlere yönelip ziyaretçi merkezinin giriş katına çıktılar.

"Bir hamburger yiyeceğim! Kızarmış patates! Çikolatalı milk-shake! Artık dinozor yok! Yeho!" Lobiye geldiler ve kapıyı açtılar.

Ve derin bir sessizliğe gömüldüler.

Ziyaretçi merkezinin lobisindeki cam kapılar kırılmıştı ve mağaramsı ana hole soğuk, gri bir sis süzülüyordu. Menteşelerinden biri kırılmış YERYÜZÜNDE DİNOZOR HAKİMİYETİ yazılı levha rüzgarda gıcırdayarak sallanıyordu. Ters dönmüş büyük Tyrannosaurus robotunun ayakları havadaydı ve metal iç organlarıyla boruları ortaya çıkmıştı. Dışarda, camın ardında sisin içinde hayaletten farksız palmiyeler görünüyordu.

Tim ve Lex güvenlik görevlisinin metal masasına dayanmışlardı. Grant görevlinin telsizini aldı ve tüm frekansları denedi. "Alo, ben Grant. Kimse yok mu? Alo, ben Grant."

Lex masanın sağında, yerde yatan görevliyi görmeye çalışıyordu. Ama bacakları ve ayakları dışında hiçbir şey göremiyordu. Grant sürünerek adamın yanına gidip keme-

rinden telsizini aldıktan sonra bakmaması için küçük kızı tutup geri çekmişti.

"Alo, ben Grant. Alo!"

Lex hâlâ masanın kenarından sarkarak adama bakıyordu. Grant tişörtünün koluna yapıştı. "Hey, dur!"

"Ölmüş mü? Yerdeki şu şey de ne? Kan mı?"

"Evet."

"Neden kırmızı değil?"

"Sen manyaksın!" dedi Tim.

"Manyak da ne demek? Değilim işte!"

Telsiz cızırdadı. "Tanrım!" dedi bir ses. "Grant, sen misin?"

Sonra: "Alan? Alan?" Bu Ellie'nin sesiydi.

"Buradayım." dedi Grant.

"Tanrı'ya şükürler!" dedi Ellie. "İyi misin?"

"İyiyim, evet."

"Ya çocuklar? Onları gördün mü?"

"Çocuklar da benimle. Gayet iyiler."

"Tanrı'ya şükürler olsun!"

Lex masanın etrafında sürünüyordu. Grant ayak bileğini tuttu. "Gel buraya!"

Telsiz cızırdadı. "...neredesiniz?"

"Lobide. Ana binanın lobisinde."

"Aman Tanrım, onlar da orada!" dedi Wu.

"Alan, dinle!" dedi Ellie. "Raptorlar serbest kaldı."

"Oh!"

"Kapıları açabilirler?" dedi Wu. "Sizinle aynı binada olabilirler."

"Harika! Siz neredesiniz?"

"Köşkte."

"Ya diğerleri?" diye sordu Grant. "Muldoon ve diğerleri?"

"Birkaç kişiyi kaybettik. Ama geri kalan herkes köşkte."

"Peki telefonlar çalışıyor mu?"

"Hayır, tüm sistem kapalı. Hiçbir şey çalışmıyor."

"Sistemi tekrar çalıştırmak mümkün değil mi?"

"Uzun süredir deniyoruz."

"Hemen şimdi halletmeliyiz bu sorunu!" dedi Grant. "Aksi takdirde raptorlar yarım saat içinde anakaraya varacak."

Gemide olanları anlatırken Muldoon lafını kesti. "Anladığınızı pek sanmıyorum, Dr. Grant. Burada bizim yarım saatimiz bile yok!"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Birkaç raptor bizi izlemiş. Şu anda çatıda iki ziyaretçimiz var."

"Ne olmuş yani? Bina korunuyor."

Muldoon öksürdü. "Aslında pek de korunuyor denilemez. Hayvanların çatıya çıkacakları hiç düşünülmemişti..." Telsiz cızırdadı. "...çite çok yakın bir ağaç dikilmiş. Raptor da önce çite ve sonra da çatıya çıktı. Tepedeki pencerenin çelik parmaklıklarına elektrik verilmesi gerekiyor ama tabii ki güç devre dışı. Parmaklıkları ısırıyorlar."

"Parmaklıkları ısırıyorlar mı?" dedi Grant. Anlamaya çalışarak kaşlarını çattı. "Hızlılar mı?"

"Evet." dedi Muldoon. "Bir metre karelik alanda yedi buçuk tonluk bir basınç uygulayabilirler. Sırtlan gibi, çeliği ısırabilirler ve..." Bağlantı bir süre kesildi.

"Hızlılar mı?" diye tekrarladı Grant.

"Parmaklıkları tümüyle kesip içeri girmeden önce on-on beş dakikamız daha var, sanırım." dedi Muldoon. "Bir kere içeri girdiler mi... Ah, bir dakika, Dr. Grant."

Telsiz kapandı.

Malcolm'ın yatağının üstündeki pencerede raptorlar çelik parmaklıklardan ilkini kesmeyi başarmışlardı. Biri parmaklığın ucunu sımsıkı tutup asılarak geri çekti. Güçlü arka ayaklarını pencereye dayadı ve cam aniden kırıla-

rak Malcolm'ın yatağına düştü. Ellie uzanıp büyük parçaları temizledi.

"Tanrım, ne kadar da çirkinler!" dedi Malcolm yukarı bakarak.

Cam kırıldıktan sonra artık hayvanların hırıltılarını ve metaldeki gıcırtıları duyabiliyorlardı. Gümüşi parmaklıklar gittikçe inceliyordu. Çarşaflara ve komodinin üstüne köpüklü tükürükler damlıyordu.

"En azından henüz içeri giremezler." dedi Ellie. "Bir parmaklık daha kesmeleri gerekiyor."

"Grant Bakım Servis binasına girebilirse..." dedi Wu.

"Kahretsin!" dedi Muldoon. Burkulmuş bileği üstünde topallayarak odayı arşınlıyordu. "Binaya yeterince çabuk varamaz. Gücü yeterince çabuk devreye sokamaz. Bu lanet olası yaratıkları durduramaz!"

"Hayır, durduramaz!" dedi Wu kafasını sallayarak.

Malcolm öksürdü. "Evet, durdurabilir." Sesi öylesine zayıftı ki bir hırıltıdan farksızdı.

"Ne dedi?" diye sordu Muldoon.

"Evet." diye tekrarladı Malcolm. "...yapabilir..."

"Ne yapabilir?"

"Kargaşa..." İnledi.

"Ne tür bir kargaşa?"

"Çite...gider..."

"Evet? Ya sonra?"

Malcolm hafifçe sırıttı. "Ellerinizi...sokarsınız..."

"Oh Tanrım!" dedi Muldoon arkasını dönerek.

"Bir dakika!" dedi Wu. "Haklı. Yukarda sadece iki raptor var. Bu da dışarda en azından dört tane daha olduğu anlamına gelir. Dışarı çıkıp küçük bir kargaşa yaratabiliriz."

"Ya sonra?"

"Sonra Grant Bakım Servis binasına gidip jeneratörü açmak için serbest kalır."

"Sonra da kontrol odasına geri dönüp sistemi açacak öyle mi?"

"Kesinlikle!"

"Zamanımız yok!" dedi Muldoon. "Zamanımız yok!"

"Ama raptorların dikkatini çekebilirsek, hatta onları pencereden uzaklaştırabilirsek..." dedi Wu. "İşe yarayabilir. Denemeye değer."

"Yem gerekli." dedi Muldoon.

"Haklısın."

"Kim yem olacak? Ben pek uygun değilim. Bileğim burkuldu."

"Ben olurum." dedi Wu.

"Hayır, bilgisayarları kullanmasını bilen tek kişi sensin." dedi Muldoon. "Sistemi açarken Grant'a yardım etmelisin."

"Öyleyse ben olurum." dedi Harding.

"Hayır, Malcolm'ın sana ihtiyacı var!" dedi Ellie. "Bu görev benim!"

"Bu fikri hiç beğenmedim." dedi Muldoon. "Dört bir yanın raptorlarla çevrili olacak, çatı..."

Ama Ellie çoktan eğilmiş spor ayakkabılarını bağlıyordu. "Sakın Grant'a söylemeyin. Sinirleri bozulabilir."

Soğuk bir sisle kaplanan lobi sakindi. Telsizden dakikalardır hiç ses gelmemişti. "Neden bizimle konuşmuyorlar?" diye sordu Tim.

"Açım!" dedi Lex.

"Plan yapıyorlar." dedi Grant.

Telsiz cızırdadı. "Grant, orada...nry Wu konuşuyor... Orada mısın?"

"Evet." dedi Grant.

"Dinle." dedi Wu. "Bulunduğun yerden ziyaretçi binasının arkasını görebiliyor musun?"

Grant arkadaki cam kapılardan sisin ardındaki palmiyelere baktı.

"Evet!" dedi.

"Palmiyeleri..."

"Evet!"

Lex sürünerek masanın arkasından çıktı.

"Palmiyelerin arasından doğru Bakım Servisi binasına giden bir yol var." dedi Wu. "Güç donanımı ve jeneratörler orada. Sanırım dün o binayı görmüştünüz."

"Evet!" dedi Grant geçici bir şaşkınlık yaşadıktan sonra. Binaya dün mü gitmişti? Oysa sanki üstünden yıllar geçmişti.

"Şimdi dinle." dedi Wu. "Bütün raptorları burada, binanın çevresinde toplayabileceğimizi sanıyoruz ama emin değiliz. O yüzden dikkatli ol. Bize beş dakika ver."

"Tamam." dedi Grant.

"Çocukları kafeteryada bırakabilirsin, güvenlidir. Telsizi de yanına al."

"Tamam."

"Çıkmadan önce kapat, dışarda gürültü yapmamalısın. Binaya vardığında beni ara."

"Tamam."

Grant telsizi kapadı. Lex sürünerek yanına geldi. "Kafeteryaya mı gidiyoruz?" diye sordu.

"Evet." dedi Grant. Ayağa kalktılar ve sisle kaplı lobide yürümeye başladılar.

"Ben hamburger istiyorum." diye mırıldandı Lex.

"Pişirmek için elektrik bulabileceğimizi sanmıyorum."

"Öyleyse dondurma isterim."

"Tim, sen kardeşinle kalıp ona yardım etmelisin."

"Ederim."

"Sizi bir süre için yalnız bırakmak zorundayım." dedi Grant.

"Biliyorum."

Kafeteryanın girişine geldiler. Grant kapıyı açtığında kare yemek masaları, iskemleler ve daha ileride çelik kapılarla karşılaştı. Hemen yanlarında ise bir bozuk para makinasıyla şeker ve sakız rafı vardı.

"Pekala çocuklar, ne olursa olsun buradan ayrılmamanızı istiyorum. Anlaşıldı mı?"

"Telsizi bize bırak." dedi Lex.

"Bırakamam, ona ihtiyacım var. Burada kalın. Sadece beş dakikalığına gidiyorum. Tamam mı?"

"Tamam."

Grant kapıyı kapadı.

Yalnız kaldıklarında Tim kendini gururlu ve sorumlu hissediyordu. Kafeterya tümüyle karanlığa gömülmüştü. Lex ağabeyinin elini tuttu. "Işıkları açsana!"

"Açamam, elektrikler kesik." dedi Tim. Sonra da gece gözlüğünü taktı.

"Harika! Peki ya ben ne olacağım?"

"Elimi tut. Yiyecek bir şeyler bulalım." Kardeşinin yürümesine yardım ediyordu. Parlak yeşil ışığın içinde masaları ve sandalyeleri gördü. Sağda ışıldayan yeşil bir bozuk para makinasıyla şeker ve sakız rafı vardı. Bir avuç şeker alıp Lex'e uzattı.

"Söyledim sana, dondurma istiyorum!" dedi Lex. "Şekeri ne yapayım?"

"Yine de al bunları."

"Dondurma, Tim!"

"Tamam, tamam!"

Tim şekerleri cebine doldurdu ve Lex'i odanın arkasına götürdü. Küçük kız elini sıktı. "Ben göremiyorum, salak!"

"Yanımdan yürü. Elimi tut."

"Sen de yavaşla biraz!"

Masaların ve iskemllerin ardında küçük yuvarlak pencereleriyle bir bar kapısı vardı. Muhtemelen mutfağa gidiyorlardı. Tim kapıyı itti ve sonuna kadar açıldığını gördü.

Ellie Sattler köşkün ön kapısından dışarı çıktı, soğuk sis yüzüne ve bacaklarına çarptı. Çitin ardında tamamen

güvenlikte olduğunu bilmesine rağmen kalbi hızla çarpıyordu. Tam önünde, sisin içinde palmiyeleri gördü.

Ama çitin ardını pek göremiyordu. Önündeki yirmi metrelik alan süt beyazı kesilmişti. Bir tek raptoru bile göremiyordu. Bahçeler ve ağaçlar neredeyse tümüyle sessizdi. "Hey!" diye bağırdı sisin içinden.

Muldoon kapının çerçevesine dayandı. "Bunun işe yarayacağını hiç sanmam. Gürültü yapmalısın!" İçerdeki inşaattan çelik bir çubuk getirdi ve sonra da yemek gongu çalar gibi parmaklıklara vurmaya başladı. "Gelin ve alın! yemek hazır!"

"Çok eğlenceli!" dedi Ellie. Arada sırada sinirli sinirli çatıya bakıyordu. Raptorlar ortada yoktu.

"İngilizce bilmiyorlar!" dedi Muldoon. "Ama sanırım genelde ne demek istediğimi anlayacaklardır."

Ellie çok sinirliydi ve Mudoon'ın esprileri canını sıkıyordu. Sisin ardında gizlenen ziyaretçi binasına baktı. Muldoon parmaklıklara vurmaya devam ediyordu. Görüş alanının tam sınırında, sisin içinde neredeyse tümüyle kaybolmuş bir karaltı gördü: bir raptor!

"İlk müşteri de geldi!" dedi Muldoon.

Gölge kayboldu, sonra geri geldi ama daha fazla yaklaşmadı ve köşkten gelen gürültüyle de fazla ilgilenmedi. Ellie endişelenmeye başlamıştı. Raptorları köşke çekemezse Grant'ın hayatı tehlikeye girecekti.

"Çok gürültü yapıyorsun." dedi Muldoon'a.

"Cehenneme git!" dedi adam.

"Çok gürültü yapıyorsun!" diye tekrarladı Ellie.

"Bu hayvanları tanıyorum..."

"Sen sarhoşsun!" dedi genç kadın. "Bana bırak."

"Peki ne yapmayı düşünüyorsun?"

Ellie cevap vermedi. Kapıya gitti. "Raptorların zeki oldukları söyleniyor."

"Zekidirler. En az şempanzeler kadar zeki..."

"Kulakları da keskindir, değil mi?"

"Hem de nasıl!"

"Belki bu sesi tanıyorlardır." dedi Ellie ve kapıyı açtı. Paslanmış metal menteşeler gürültüyle gıcırdadı. Ellie kapıyı tekrar kapadı ve bir kere daha açtı.

Sonra da açık bıraktı.

"Bu hiç aklıma gelmemişti." dedi Muldoon. "Sen devam et, ben de silahı alayım."

"Tamam."

Muldoon içini çekti, hatırlamıştı. "Mermiler Gennaro'da."

"İyi, gözünü raptorlardan ayırma." dedi Ellie ve kapıdan parmaklıkların ardına geçti. Kalbi öylesine hızlı atıyordu ki ayağının altındaki toprağı zar zor hissedebiliyordu. Çitten uzaklaşıp arkasına baktığında parmaklıkların birden sisin içinde kaybolduğunu gördü.

Tam beklediği gibi Muldoon bir sarhoşun asabiyetiyle bağırmaya başladı. "Kahretsin, kadın! Nereye gidiyorsun sen?"

"Bana kadın deme!" diye karşı çıktı Ellie.

"İstediğimi söylerim!" dedi Muldoon.

"Kuşuna mı güveniyorsun da böyle konuşuyorsun?" dedi Ellie.

"Kuşum ha!" diye homurdandı Muldoon. "Kuşum ha! Senin gibi hoş ve özgür bir kadın da başka türlü bir laf edemez zaten, değil mi? Lağımda bir bilgin..."

Ellie dinlemiyordu. Yavaşça kendi etrafında dönerek çevreyi kolaçan etti. Şimdi çitten en az yirmi metre uzaktaydı ve çalıların üstünden hafif bir yağmur gibi süzülerek geçen sisi görebiliyordu. Bir gri gölgeler dünyasına girmişti. Bacak ve omuz kasları gerginlikten ağrıyordu. Önünü görebilmek için gözlerini kıstı.

"Beni duyuyor musun kahrolası?" diye böğürdü Muldoon.

Bu hayvanlar ne kadar iyi? Geri çekilmemi engelleyecek kadar? Çitle arasında pek fazla mesafe yoktu, hayır gerçekten yoktu...

Saldırdılar.

Hiçbir şey duymamıştı.

İlk hayvan soldaki ağacı çevreleyen çalılıkların arasından saldırdı. Ellie tam zamanında koşmaya başladı. İkincisi avını koşarken yakalamak için diğer taraftan saldırdı ve pençelerini öne uzatarak havaya sıçradı. Ellie kendini yana atıp hayvanın yere düşmesine sebep oldu ve sonra da arkasına bakmaya bile cesaret edemeden var gücüyle koşmaya devam etti. Zorlukla nefes alarak kaçarken sisin içinden çıkan parmaklıkları, kapıyı ardına kadar açıp bağıra çağıra kolunu tutan Muldoon'ı gördü; adam öyle kuvvetli çekmişti ki Ellie'nin ayakları yerden kesildi ve düştü. Hayvanların teker teker çite yaklaşıp parmaklıklara vurduklarını ve hırıldadıklarını görmek için tam vaktinde arkasına döndü.

"İyi iş becerdin!" dedi Muldoon bağırarak. Hayvanların hırıltılarını taklit ediyor, bu da onları delirtiyordu. Çitin tepesine doğru zıpladılar, biri neredeyse karşı tarafa geçmeyi başarıyordu. "Tanrım, ne kadar da yakındı!" dedi Muldoon. "Bu piçler zıplayabiliyor!"

Ellie ayağa kalkıp bacağındaki yaralara baktı. Düşünebildiği tek şey çitin ardında üç hayvan olduğuydu. Çatıda da iki tane vardı. Bu da iki tanesinin hâlâ bir yerlerde saklandığı anlamına geliyordu.

"Hadi, yardım et bana!" dedi Muldoon. "Dikkatlerini üstümüzde tutmalıyız."

Grant ziyaretçi merkezini terk etti ve hızla sisin içine daldı. Palmiyelerin arasındaki yolu buldu ve kuzeye doğru ilerledi. Tam önünde Bakım Servis kulübesinin dörtgen gölgesi yükseliyordu.

Görünürde hiç kapı yoktu. Binanın çevresini dolaştı. Arkada çalıların ardında gizlenmiş beton bir kamyon yükleme doku buldu. Tırmandığında paslanmış metalden di-

kine sürmeli bir kapıyla karşılaştı ama kilitliydi. Tekrar aşağı atladı ve aramaya devam etti. Biraz ilerde, sağında basit bir kapı vardı. Açıktı ve arasına bir erkek ayakkabısı sıkıştırılmıştı.

Grant içeri girdi, karanlığa alışmak için gözlerini kırpıştırdı. Dinledi ama hiçbir şey duyamadı. Telsizi aldı ve açtı.

"Ben Grant, içerdeyim." dedi.

Wu tepedeki pencereye baktı. İki raptor da hâlâ Malcolm'ın odasına bakıyordu ama dışardaki gürültüden rahatsız olmuş gibiydiler. Wu otel penceresine gitti. Dışarda üç Velociraptor çite saldırıyordu. Ellie parmaklıkların arkasında güvenlikte olduğunu bilerek ileri geri koşuyordu. Ama raptorların pek de onu ele geçirmek istermiş gibi bir hali yoktu. Sanki sadece bir oyun oynuyorlardı; çitten uzaklaşarak daireler çiziyor, hırıldayarak sıçrıyor, sonra tekrar yere inip tekrar daireler çiziyor ve sonunda da saldırıyorlardı. Hareketleri ciddi bir saldırıdan çok hoş bir gösteriyi andırıyordu.

"Şov yapan kuşlara benziyorlar!" dedi Muldoon.

Wu onayladı. "Zeki hayvanlar. Ellie'yi yakalayamayacaklarını anladılar, denemekten vazgeçtiler."

Telsiz cızırdadı. "...deyim."

Wu telsizi eline aldı. "Tekrarlayın, Dr. Grant!"

"İçerdeyim." dedi Grant.

"Dr. Grant, Bakım Servis binasında mısınız?"

"Evet!" dedi Grant ve sonra da "Belki de bana Alan demelisiniz." diye ekledi.

"Tamam, Alan. Eğer doğu kapısındaysan karşında bir sürü boru görmelisin."

"Evet."

"Tamam." Wu gözlerini kapatıp kulübeyi hafızasında canlandırmaya çalıştı. "Tam önünde, binanın ortasında iki kat aşağı inen büyük bir dehliz var. Orada bir sürü boru ve büyük turuncu silindirler göreceksin."

"Evet."

"Solunda parmaklıklı metal bir iskele var."

"Görüyorum."

"İskeleyi izle."

"Tamam." Telsiz adımlarının metalde çıkardığı sesleri zayıf da olsa köşke kadar taşıyordu.

"Dokuz-on metre kadar yürüdükten sonra sağa dönen bir başka iskele göreceksin..."

"Görüyorum." dedi Grant.

"Şimdi de onu izle."

"Tamam."

"Solunda bir merdivene rastlayacaksın. Dehlize iner."

"Gördüm."

"Şimdi inmeye başla."

"Burası çok karanlık."

Uzun bir sessizlik oldu. Wu parmaklarını nemli saçında gezdirdi. Muldoon huzursuz bir ifadeyle kaşlarını çattı.

"Tamam, aşağıdayım." dedi Grant.

"Güzel!" dedi Wu. "Şimdi tam önünde 'Tutuşabilir' yazan iki büyük sarı tank göreceksin."

" 'Tutuşmaz' yazıyor. Altında başka yazılar da var. İspanyolca."

"Tamam onlar." dedi Wu. "Jeneratör tanklarını buldun. Biri boşalmış, bu yüzden diğerini kullanmak zorundayız. Tankların altında bakarsan dışarı çıkan beyaz bir boru göreceksin."

"Dört inç PVC?"

"Evet, PVC. O boruyu izle."

"Tamam, izliyorum...Ah!"

"Ne oldu?"

"Hiçbir şey. Kafamı çarptım!"

Bir sessizlik oldu.

"İyi misin?"

"Evet, iyiyim. Sadece...canım acıyor. Aptallık işte!"

"Boruyu izlemeye devam et."

"Tamam, tamam!" dedi Grant. Biraz sinirli gibiydi. "Tamam. Boru iki yanında hava boşlukları olan büyük alüminyum bir kutuya gidiyor. Üstünde Honda yazıyor. Jeneratöre benziyor."

"Evet." dedi Wu. "Jeneratör. Yan tarafa geçersen iki düğmeli bir panel göreceksin."

"Gördüm. Sarı ve kırmızı, değil mi?"

"Doğru." dedi Wu. "Önce sarıya bas ve sonra da parmağını üzerinden çekmeden kırmızıya..."

"Tamam."

Bir sessizlik daha oldu. Aşağı yukarı bir dakika sürdü. Wu ve Muldoon birbirlerine baktılar.

"Alan?"

"İşe yaramadı."

"Önce sarıya ve sonra da kırmızıya bastın, değil mi?"

"Evet, öyle yaptım!" dedi Grant. Öfkelenmiş gibi bir hali vardı. "Aynen söylediğin gibi yaptım. Bir uğultu oldu ve sonra tıkırtılar... Ardından uğultu kesildi ve bir daha da hiçbir şey olmadı!"

"Tekrar dene."

"Denedim bile!" dedi Grant. "İşe yaramadı."

"Tamam, biraz bekle." Wu kaşlarını çattı. "Anladığım kadarıyla jeneratör çalışacak ama küçük bir terslik var. Alan?"

"Buradayım."

"Jeneratörün arkasına, borunun girdiği yere git."

"Tamam." Bir sessizlik oldu ve sonra Grant "Boru benzin pompasına benzeyen yuvarlak ve siyah bir silindire giriyor." dedi.

"Doğru, tamamen doğru. O bir benzin pompası. Tepesinde küçük bir valf olmalı."

"Valf mı?"

"Küçük metal başlığı çevireceksin, pompanın tepesinde..."

"Buldum. Ana yanda, tepede değil."

"Tamam. Çevirerek aç."

"Dışarı hava çıkıyor."

"Güzel! Bekle ve..."

"Şimdi de dışarı likid bir şeyler çıkıyor. Sanırım gaz. Gaz gibi kokuyor."

"Tamam. Valfi kapat." Wu kafasını sallayarak Muldoon'a döndü. "Pompa boşaldı değil mi? Alan?"

"Evet."

"Düğmeleri bir daha dene."

"Tamam. Sarı ve sonra da kırmızı, değil mi?"

"Evet."

Bir süre sonra Wu jeneratörün öksürdüğünü, tıksırdığını duydu ve ardından da statik bir motor sesi geldi. "Çalıştı!" dedi Grant.

"İyi iş becerdin, Alan! Çok iyi iş!"

"Ya şimdi?" dedi Grant. Durgun ve bitkindi. "Işıklar bile yanmadı."

"Kontrol odasına git, sistemleri elle açma konusunda yardım edeceğim sana."

"Yeni görevim bu mu?"

"Evet."

"Tamam. Oraya vardığımda ararım seni."

Son bir cızırtı duyuldu ve sonra sessizlik oldu.

"Alan?"

Telsiz susmuştu.

Muldoon saatine baktı. "Yirmi dakika var."

Tim yemek salonunun arkasındaki bar kapısından mutfağa girdi. Odanın ortasında paslanmaz çelikten büyük bir masa, solda birçok gözüyle büyük bir ocak ve ardında da adam boyu buzdolapları vardı. Tim buzdolaplarını açıp dondurma aramaya koyuldu. Her birinden nemli bir duman yayılıyordu.

"Ocak nasıl çalışıyor?" dedi Lex ağabeyinin elini bırakarak.

"Çalışmıyor."

"Gözlerin hepsinde küçük mavi alevler var."

"Onlar pilot ateş."

"Pilot ateş de ne?" Evlerinde elektrikli bir ocak vardı.

"Aman, ne önemi var?" dedi Tim bir başka dolabı açarken. "Sonuçta sana bir şeyler pişirebileceğim anlamına geliyor bu!" Bir sonraki buzdolabında gerekli tüm malzemeleri buldu: süt kutuları, sebzeler, pirzolalar, balık... ama dondurma yoktu.

"Hâlâ dondurma istiyor musun?"

"Kaç kere söyleyeceğim! Evet, evet!"

Bir sonraki dev buzdolabının yatay bir kolu vardı. Tim kola asıldı, var gücüyle kendine çekti ve adam boyu bir dondurucuyla karşılaştı. Küçük bir odadan farksızdı ve korkunç derecede soğuktu.

"Timmy..."

"Biraz bekle!" dedi Tim öfkeyle. "Sana dondurma bulmaya çalışıyorum!"

"Timmy... Burada bir şey var!"

Küçük kız fısıldıyordu ve bu yüzden de Tim son kelimeleri bir an için anlayamadı. Sonra hızla parıltılı yeşil bir dumanla sarmalanmış dondurucudan çıktı. Lex çelik mutfak masasının yanında duruyor ve mutfak kapısına bakıyordu.

Yılan tıslamasına benzer bir ses duyuldu. Önce kuvvetlendi ve sonra yavaşça kayboldu. Artık duyulmaz olmuştu. Rüzgar olduğu da söylenebilirdi ama değildi, Tim bunu çok iyi biliyordu.

"Timmy, korkuyorum..." diye mırıldandı Lex.

Karanlık yemek salonunda, masaların düzenli yeşil dörtgen gölgeleri arasında bir hayalet kadar sessiz ilerleyen Velociraptor'u gördüler.

***

Bakım Servis binasının karanlığında Grant borulara tutunarak merdivene doğru geri geri gidiyordu. Karanlıkta yolunu bulmak başlı başına bir belayken bir de jeneratörün gürültüsü aklını iyice karıştırıyordu. Merdivenden çıkmaya başlamıştı ki odada bir başkasının varlığını hissederek geri döndü.

Durup dinledi.

Bir adam bağırıyordu.

Gennaro'nun sesine benziyordu.

"Buradayım!" dedi Gennaro. "Kamyonda!"

Grant kamyonu göremiyordu. Karanlıkta etrafını kolaçan etti. Yan gözle şöyle bir baktı ve karanlıkta kıpırdayan yeşil parıltılı karaltılar gördü. Sonra kamyonu da fark etti ve o yöne doğru ilerledi.

***

Sessizlik Tim'i ürkütüyordu.

İki metre boyundaki Velociraptor'un bacakları ve kuyruğu masanın arkasında gizlenmesine rağmen tüm ihtişamı ve dehşetiyle adeta tehditler savuruyordu. Tim sadece kaslı gövdesinin üst bölümünü; ön ayaklarını, pençelerini ve sırtındaki yanardöner benekleri görebiliyordu. Velociraptor tetikteydi; kafasını bir o yana bir bu yana çevirerek odayı sürekli kolaçan ediyordu. Uzun dik kuyruğunun salınımlarıysa hayvanı bir kuştan farksız kılıyordu.

Sessiz, dev bir yırtıcı kuş.

Yemek salonu karanlıktı ama raptor masalardan kaçınabilecek kadar iyi görüyordu. Dinozor büyük bir rahatlıkla ilerliyordu. Arada sırada kafasını masaların altına eğip Tim'in görüş alanının dışına çıkıyordu. Tim çabuk çabuk hırıldadığını duyuyordu. Sonra baş tekrar bir kuş gibi öne arkaya sallanarak yükseliyordu.

Tim Velociraptor'un mutfağa yaklaştığından emin olana dek seyretti. Kokularını mı izliyordu? Bütün kitaplar dino-

zorların zayıf bir koku alma duyusuna sahip olduklarını söylüyordu ama bununki tüm varsayımları yıkıyordu. Hem zaten kitaplar ne biliyordu ki? Şu anda yaşadıkları gerçekti...

Hayvan ilerlemeye devam etti.

Tim mutfağa geri döndü.

"Dışarda bir şey mi var?" diye sordu Lex.

Tim cevap vermedi. Kardeşini köşedeki masanın altına, geniş bir çöp kutusunun ardına itti. İyice yakınına gidip kulağına fısıldadı: "Burada kal!" ve sonra buzdolabına koştu.

İşe yarayıp yaramayacağından pek emin değildi ama bir avuç pirzola aldı ve kapıya döndü. İlk et parçasını yere bırakıp birkaç adım geriledi ve ikincisini bıraktı.

Gözlüğünden Lex'in çöp kutusunun ardından kafasını uzattığını gördü. Geri çekilmesi için işaret etti. Üçüncü pirzolayı —ve daha sonra da dördüncüyü— mutfağın içerilerine doğru ilerleyerek yere bıraktı.

Tıslama kuvvetlendi ve pençeler kapıyı tuttu, büyük başı temkinle çevreyi gözetliyordu.

Tim durdu.

Velociraptor mutfağın girişinde bir an tereddüt etti.

Tim odanın arkasında, çelik masanın arka ayağının yanında yere çömeldi. Ama saklanacak kadar zamanı yoktu; başı ve omuzları masanın üstünden çıkıyordu. Tam Velociraptor'un görüş alanı içindeydi.

Tim yavaşça eğildi ve masanın altına girdi... Velociraptor kafasını sallayarak doğru Tim'e baktı.

Tim donup kalmıştı. Hâlâ tümüyle saklanamamıştı ama KIPIRDAMA! dedi kendi kendine.

Velociraptor kapıda hareketsiz duruyordu.

Havayı kokluyordu.

Burası daha karanlık diye düşündü Tim. İyi göremiyor. Bu da onu temkinli davranmaya zorluyor.

Ama şimdi büyük sürüngenin küf kokusunu alabiliyor ve gözlüğünden dinozorun uzun gagasını açıp keskin diş-

lerini göstererek sessizce esnediğini görebiliyordu. Velociraptor başını sallayarak tekrar Tim'e baktı. Koca gözleri kemikli boşluklarında fırıl fırıl dönüyordu.

Tim kalbinin yerinden çıkacakmış gibi çarptığını hissediyordu. Böyle bir hayvanla bir mutfakta karşı karşıya gelmek ormanda yaşayacağı herhangi bir tecrübeden çok daha kötüydü. Görüntüsü, hızlı hareketleri, pis kokusu, tıslayarak soluması...

Belki içeri girmez diye düşündü Tim.

Yakından bakıldığında Tyrannosaurus'tan daha korkunçtu. Tyrannosaurus iri ve kuvvetliydi ama zeki değildi. Velociraptor insan boyutlarındaydı ve hem hızlı hem de zekiydi; Tim keskin dişleri kadar fırıl fırıl gözlerinden de korkuyordu.

Velociraptor havayı kokladı. Birkaç adım attı -doğru Lex'in üstüne gidiyordu. Kızın kokusunu almış olmalıydı! Tim'in kalbi hızla çarpıyordu.

Velociraptor durdu. Yavaşça eğildi.

Eti bulmuştu.

Tim eğilmek, masanın altından bakmak istiyordu ama hareket etmeye cesareti yoktu. Yarı çömelir vaziyette çıtırtıları dinliyordu.

Dinozor pirzolayı yiyordu. Hem de kemiğiyle birlikte....

Raptor narin başını kaldırdı ve çevresine baktı. Havayı kokladı. İkinci pirzolayı da buldu. Hızla ilerledi. Eğildi.

Sessizlik.

Yemiyordu!

Kafasını kaldırdı. Tim'in bacakları çömelmekten ağrımıştı, yine de kıpırdayamıyordu.

İkinci pirzolayı neden yemiyordu? Beyninden düzinelerce düşünce geçti -etin tadını beğenmedi, soğuk olması hoşuna gitmedi, canlı olmadığından yemiyor, tuzağın kokusunu aldı, Tim'in kokusunu aldı, Tim'i gördü...

Velociraptor şimdi hızla ilerliyordu. Üçüncü eti buldu, kafasını eğdi, tekrar çevresine baktı ve yoluna devam etti.

Tim nefesini tuttu. Şimdi dinozorla arasında sadece birkaç metre vardı. Tim hayvanın böğründeki hafif kas seğirmelerini görebiliyordu. Pençelerindeki kurumuş kanı görebiliyordu. Sırtındaki beneklerin ince çizgilerle kesildiğini ve boyun derisindeki kasların gerildiğini görebiliyordu.

Velociraptor havayı kokladı. Kafasını salladı ve sağına düşen Tim'e baktı. Tim korkudan neredeyse tıkanacak duruma gelmişti. Bedeni gergin ve kaskatıydı. Hayvan odayı yoklayarak ilerliyordu. Tekrar kokladı havayı.

Beni buldu! diye düşündü Tim.

Sonra hayvan başını geri atarak baktı ve beşinci pirzolaya yöneldi. Tim içinden "Lütfen kıpırdama, Lex. Ne yaparsan yap ama lütfen kıpırdama!" diyordu.

Velociraptor eti kokladı ve yoluna devam etti. Şimdi dondurucunun açık kapısına gelmişti. Tim dondurucudan çıkıp hayvanın ayağına doğru süzülen dumanı görebiliyordu. Raptor pençesini sessizce kaldırdı ve tekrar indirdi. Tereddüt ediyordu. Çok soğuk, içeri girmeyecek! diye düşündü Tim. Çok soğuk, içeri girmeyecek, girmeyecek...

Dinozor içeri girdi.

Önce kafası, sonra gövdesi ve en sonunda da dik kuyruğu dondurucuda kayboldu.

Tim hızla koşarak paslanmaz çelik kapıya dayandı ve vargücüyle itti. Kuyruğun ucu dışarda kalmıştı, kapı kapanmıyordu! Velociraptor korkunç bir kükremeyle doldurdu mutfağı. Tim farkında olmadan geri çekildi -kuyruk gitmişti! Kapıyı tekrar itti ve tıkırtıyı duydu. Kapı kapanmıştı!

"Lex! Lex!" diye bağırdı. Hayvanın kapıya saldırdığını, çeliğe vurduğunu duyuyordu. İçerde yatay bir kol olduğunu ve hayvanın ona çarparak kapıyı açabileceğini biliyordu. Kapıyı kilitlemek zorundaydılar. "Lex!"

Lex yanına geldi. "Ne var?"

Tim kapı koluna yaslanmış açılmasını engelliyordu. "Şurada bir mandal var! Küçük bir mandal! Al onu!"

Velociraptor kükredi, ses kalın çeliğin ardında boğulup gitti. Vargücüyle kapıya vuruyordu.

"Hiçbir şey göremiyorum!" dedi Lex bağırarak.

Mandal kapı kolunun altında, küçük metal bir zincirin ucundaydı. "Tam şurada!"

"Göremiyorum!" diye tekrarladı küçük kız ve Tim kardeşinin gözlüksüz olduğunu hatırladı.

"El yordamıyla bulmaya çalış!"

Tim kızkardeşinin küçük elinin uzandığını, kendisine dokunarak mandalı aradığını gördü; kısa ve çabuk solumasından ne kadar çok korktuğunu anlayabiliyordu. Tam o sırada raptor kapıya vurup açtı —Tanrım! Açtı— ama hayvan böyle bir şey beklemediğinden bir kere daha denemek için geri çekildi ve Tim de kapıyı tekrar kapadı. Lex yerde sürünerek mandalı aramaya devam ediyordu.

"Buldum!" diye bağırdı mandalı eline alarak ve deliğe sokmaya çalıştı ama girmiyordu.

"Tepesinden sok, tepesinden!"

Lex zinciri tutup kola astı ve mandalı itti. Deliğe sokmayı başarmıştı.

Kapı kilitlendi.

Velociraptor kükredi. Dinozor kapıya tekrar tekrar saldırırken Tim ve Lex geri çekildi. Her çarpmayla birlikte kalın çelik kapının menteşeleri gıcırdıyordu ama yerinden çıkmayacak kadar sağlamdı. Tim kapının açılmayacağından emindi.

Raptoru dolaba kilitlemişlerdi.

Derin derin iç çekti. "Hadi gidelim."

Kardeşinin elini tuttu ve koşmaya başladı.

***

"Onları görmüş olmalısın!" dedi Gennaro, Grant'ın peşinden dışarı çıkarken.

"Gördüm."

"İki düzine kadar compy. Onlardan kurtulmak için kamyona saklandım. Ön cama çıktılar. Şahin gibi tüneyip beklediler. Ama sen gelince kaçtılar."

"Çöpçüler hareket eden ya da güçlü hiçbir şeye saldırmaz." dedi Grant. "Ölmüş ya da ölmek üzere olan şeylere saldırırlar. Kısacası hareketsiz avların peşindedirler..."

Merdivenden yukarı çıkıp girişe geldiler. "Sana saldıran raptora ne oldu?" diye sordu Grant.

"Bilmiyorum." dedi Gennaro.

"Gitti mi?"

"Görmedim. Yaralanmıştı, ben de kaçtım. Sanırım Muldoon onu bacağından vurmuş, içeri girdiğinde yarası kanıyordu. Sonra... bilmiyorum! Belki dışarı çıkmıştır, belki de burada ölmüştür. Görmedim."

"Belki de hâlâ içerdedir ve yaşıyordur!" dedi Grant ve saatine baktı.

On altı dakikaları kalmıştı.

Wu köşkün penceresinden çitin ardındaki raptorlara baktı. Hâlâ Ellie'ye yalandan saldırarak oyun oynuyorlardı. Uzun süredir devam ediyordu bu oyun, hem de çok uzun zamandır... Wu huzursuzlanmaya başlamıştı çünkü hayvanların karşısındakinin dikkatini çekmeye çalışır gibi bir hali vardı.

Dinozor davranışları Wu için asla önemli olmamıştı. Davranış da protein toplanması gibi ancak ikinci dereceden bir DNA faktörüydü. Davranış, tahmin edilemediği gibi kontrol altına da alınamazdı. Tabii enzim geliştirerek hayvanı belirli bir diyete bağımlı kılmak gibi çok kısıtlı yöntemler de vardı ama genelde davranış insan zekasının

ötesindeydi. Bir DNA zincirine bakıp davranışı tahmin etmek imkansızdı.

Bu da Wu'nun DNA çalışmalarını tümüyle deneyimsel kılmıştı. Wu ancak antika saatleri onaran modern bir işçi gibi acemice yürütebilirdi araştırmalarını. Geçmişe ait bir şeyle, eski malzemeler kullanılarak ve eski kurallar izlenilerek yapılmış bir şeyle uğraşıyordu. Nasıl ve neden çalıştığını kesin olarak bilemezdi; ayrıca daha önce de defalarca evrimin güçleri tarafından onarılmış ve değiştirilmişti. Bu yüzden önce ayarlayıp sonra da saatin daha iyi çalışıp çalışmadığına bakan işçi gibi Wu da ayarlamasını yapacak ve sonra da hayvanların davranışlarında ilerleme olup olmadığına bakacaktı. Üstelik sadece çok büyük davranış bozukluklarını düzeltmeye çalışmıştı: elektrikli çitlerin kontrolsüz çarpmaları ya da ağaç gövdelerindeki deri artıklarının temizlenmesi gibi.... Bunlar onu planlarını bir kere daha kontrol etmeye itmişti...

Bilimin sınırları ise parktaki dinozorlar hakkında esrarengiz bir duyguya kapılmasına yol açmıştı. Asla hayvanların davranışlarının tarihsel açıdan doğru olup olmadığını bilemezdi. Geçmişteki gibi mi davranıyorlardı? Bu kesinlikle cevaplanamayacak bir soruydu.

Her ne kadar kabul etmese de dinozorların üreDiğinin ortaya çıkması çalışmalarının korkutucu bir onayıydı. Üremek gibi temel bir işlevini yerine getirebiliyorsa hayvanın gerçekliği kanıtlanmış demekti; bu tüm parçaları doğru yere koyduğunu gösterirdi. Milyonlarca yıllık bir hayvanı öyle mükemmel bir doğrulukta diriltmişti ki kendi kendine de üreyebiliyordu.

Ama dışardaki raptorlara bakarken davranışlarındaki inatçılıktan huzursuz olmuştu. Raptor akıllıydı ve akıllı hayvanlar çabuk sıkılırlardı. Akıllı hayvanlar plan yapar ve...

Harding Malcolm'ın odasından çıkıp koridora geldi. "Ellie nerede?"

"Hâlâ dışarda."

"Artık içeri girmesi gerekiyor. Raptorlar tepedeki pencereden ayrıldı."

"Ne zaman?" dedi Wu kapıya yönelerek.

"Az önce." dedi Harding.

Wu ön kapıyı açtı. "Ellie! Hemen içeri gir!"

Ellie şaşkın gözlerle baktı. "Sorun yok, her şey kontrol altında..." dedi.

"Hemen!"

Ellie kafasını salladı. "Ben ne yaptığımı biliyorum!"

"Hemen Ellie! Kahretsin! Hemen!"

Muldoon topallayarak kapıya yöneldi. Wu'nun kapıyı açıp orada durması hiç hoşuna gitmemişti ve tam bunu ona söyleyecekti ki tepelerinden bir karaltının indiğini gördü, ne olduğunu hemen anlamıştı. Raptor çatıdan aşağı atlamıştı! Tam o sırada Wu tamamen dışarı çıktı ve Muldoon Ellie'nin çığlık attığını duydu. Kapıya gidip dışarı baktı ve sırtüstü yere düşen Wu'nun bir pençe darbesiyle parampara olduğunu gördü. Raptor başını sallayarak kurbanının bağırsaklarını çekiştirirken henüz ölmemiş olan Wu da ellerini güçlükle kaldırarak hayvanı uzaklaştırmaya çalışıyordu. Ellie bağırmayı bıraktı, çit boyunca koşmaya başladı ve korkudan uyuşan Muldoon kapıyı kapadı. Her şey ne kadar da hızlı gelişmişti!

"Çatıdan mı atladı?" diye sordu Harding.

Muldoon başıyla onayladı. Pencereye gidip dışarı baktı ve çitin diğer tarafında üç raptorun koştuğunu gördü. Ama Ellie'yi izlemiyorlardı.

Geri dönüyorlar, ziyaretçi merkezine doğru gidiyorlardı.

Grant, Bakım Servis binasının girişinde durup sisin içinden çevreyi kolaçan etti. Raptorların hırıltılarını duyabiliyordu, gittikçe yaklaşıyorlardı. Sonra yanından koşarak geçtiklerini gördü. Ziyaretçi merkezine gidiyorlardı.

Dönüp Gennaro'ya baktı.

Gennaro başını hayır dercesine salladı.

Grant yaklaşıp kulağına fısıldadı: "Hiç şansın yok. Gemiyle on beş dakika içinde irtibat kurmalıyız!"

Grant sisin içinde daldı.

Bir an sonra Gennaro da onu izledi.

Ellie koşarken bir yandan da düşünüyordu. Raptorlar Wu'ya sadırmak için çitten içeri girdiklerinde o arkasını dönüp vargücüyle köşkün diğer ucuna koşmaya başlamıştı. Orada, köşkle çit arasında beş metrelik bir mesafe vardı. Hayvanların geride kaldığını hissediyor, sadece kendi nefesini duyarak koşuyordu. Köşeyi döndü, binanın hemen yanında bir ağaç olduğunu gördü ve uzanıp bir dala tutunarak havada asılı kaldı. Korkmuyordu. Bacaklarını üstteki dallara doğru sallayıp gerildi ve kendini hızla yukarı çekerken içinin mutlulukla dolduğunu hissetti.

Yerden hemen hemen dört metre yüksekteydi ve raptorlar henüz peşine düşmemişlerdi, iyice rahatlamıştı ki ağacın dibinde ilk hayvanı gördü. Ağzı kanlıydı ve çenesinden et parçaları sarkıyordu. Ellie daldan dala atlayarak hızla tırmanmaya devam etti, artık binanın tepesini görebiliyordu. Yine aşağı baktı.

İki raptor ağaca tırmanıyordu.

Ürperdiğini hissetti, şimdi çatı seviyesindeydi ve tepedeki pencerenin cam piramitleriyle arasında sadece bir-bir buçuk metre vardı. Çatıda bir kapı olduğunu gördü, oradan içeri girebilirdi. Son bir çabayla sıçrayıp kiremitlerin üstüne attı kendini. Pek hoş bir tecrübe değildi, yüzü çizilmişti ama yine de kazanmayı amaçladığı bir oyun oynuyormuşçasına keyiflenmişti. Merdivene giden kapıya koştu. Arkasında dalların sallandığını duyuyordu. Raptorlar hâlâ ağaçtaydı.

Kapıya uzandı ve tokmağı çevirdi.

Kapı kilitliydi.

Neşesi kaçmıştı. Kapı kapalıydı. Çatıdaydı ve aşağı inemiyordu. Kapı kapalıydı.

Öfke ve nefretle kapıyı yumrukladı ve sonra başka bir yol bulma umuduyla çatının diğer ucuna koştu ama sisin içinden görebildiği tek şey yüzme havuzuydu. Çevresine beton bir duvar örülmüştü. Üç-dört metrelik beton. Üstünden atlayamayacağı kadar yüksekti. Ne ağaç, ne merdiven, ne de yangın çıkışı...

Hiçbir şey yoktu.

Ellie geri döndü ve raptorların kolayca çatıya atladığını gördü. Son bir ümitle bir kere daha baktı etrafına, hiçbir şey yoktu!

Raptorlar cam piramitlerin arasından süzülerek yavaşça üzerine geliyorlardı. Aşağı baktı. Havuz kenarı üç metrelik mesafedeydi.

Çok uzak.

Raptorlar ayrılmaya başlayarak yaklaştılar ve Ellie 'Hep böyle olmaz mı? Küçük bir hata her şeyi mahveder' diye düşündü. Hâlâ başı dönüyordu, hâlâ mutluydu ve bu hayvanların saldıracağına, hayatının bu şekilde son bulacağına inanamıyordu. Mümkün değildi! Bir tür koruyucu neşeyle sarmalanmıştı. Olacaklara inanamıyordu.

Raptor hırıldadı. Ellie çatının diğer ucuna doğru çekildi. Derin bir nefes aldı ve kenara kadar koştu. Tam kenara gelmişti ki havuzu gördü, çok uzak olduğunu biliyordu ama ne fark eder ki! diye düşündü ve kendini boşluğa bıraktı.

Ve düşmeye başladı...

Soğuğun içine gömülürken acı bir şokla sarsıldı. Suyun dibindeydi. Başarmıştı! Yüzeye çıktı ve çatıya baktı, raptorlar da ona bakıyordu. Ellie kendisi gibi raptorların da atlayabileceğini biliyordu. Yüzmeye başladı ve kendi

kendine raptorların da yüzüp yüzemeyeceğini sordu. Ama bunu da yapabileceklerinden emindi. En az timsahlar kadar iyi yüzebilirlerdi.

Raptorlar çatının kenarından uzaklaştılar. Ellie Harding'in "Sattler?" diye seslendiğini duydu ve çatı kapısını açtığını anladı. Raptorlar şimdi de veterinere saldırmaya hazırlanıyorlardı.

Hızla havuzdan çıkıp köşke doğru koştu.

Harding çatıya çıkan merdivenleri daha önce iki defa kullanmıştı, hiç düşünmeden açtı kapıyı. "Sattler!" diye bağırdı. Sonra durdu. Çatının piramitleri arasında yoğun bir sis uçuşuyordu. Raptorlar görünmüyordu.

"Sattler!"

Beyni Sattler'la o kadar meşguldü ki hatasını ancak bir süre sonra anlayabildi. Hayvanları görmüştü ama kapının ardından uzanan bir pençe yakıcı bir acıyla göğsüne saplandı, Harding tüm kuvvetini harcayarak kapıyı kolun üstüne kapamaya çalışırken Mudoon'ın "Ellie burada, içeri girdi!" diye seslendiğini duydu.

Kapının diğer tarafındaki raptor hırıldadı, Harding kapıyı bir kere daha itmeye çalıştı. Pençe geri çekildi. Kapı metalik bir tıkırtıyla kapanmıştı ki Harding öksürerek yere kapaklandı.

"Nereye gidiyoruz?" diye sordu Lex. Ziyaretçi merkezinin ikinci katındaydılar. Bina boyunca cam duvarlarıyla bir koridor uzanıyordu.

"Kontrol odasına." dedi Tim.

"Orası da nerede?"

"Burada bir yerlerde." Tim önlerinden geçtikleri kapıların üstündeki plakaları okuyordu: PARK MÜDÜRÜ... KONUK SERVİS... GENEL MÜDÜR... KONTROLÖR...

Cam bir bölmeye geldiler:

KAPALI BÖLGE
BU NOKTANIN ARDI
YALNIZ İZİNLİ PERSONEL

Güvenlik kartı için bir hazne vardı ama Tim kapıyı itip açtı.

"Nasıl açıldı?"

"Güç hâlâ devre dışı!" dedi Tim.

"Neden kontrol odasına gidiyoruz?"

"Telsiz bulmak için. Birilerini aramalıyız."

Cam duvarın ardında koridor devam ediyordu. Tim bu bölgeyi hatırladı, tur sırasında görmüştü. Lex yanında yürüyordu. Uzaktan raptorların hırıltıları geliyordu. Hayvanlar git gide yaklaşıyorlardı. Tim alt kattaki cama vurduklarını fark etti.

"Dışardalar!" dedi Lex fısıltıyla.

"Telaşlanma."

"Burada ne işleri var?"

"Şu anda umurumda bile değiller!"

PARK DENETİM... İŞLEMLER... ANA KONTROL...

"Burası!" dedi Tim. Kapıyı iterek açtı. Ana kontrol odası daha önce gördüğünden farksızdı. Ortada dört iskemlesi ve dört bilgisayar monitörüyle bir konsol vardı. Bir dizi renkli dörtgenler gösteren monitörler dışında oda tümüyle karanlıktı.

"Telsiz nerede?" dedi Lex.

Ama Tim telsizi tamamen unutmuştu. Gözlerini bilgisayar ekranlarından ayırmadan yürüdü. Ekranlar çalışıyordu. Bunun da bir tek anlamı vardı.

"Güç devreye girmiş!"

"Öööğğ..." dedi Lex geri çekilerek.

"Ne oldu?"

"Birinin kulağına basıyormuşum..." dedi küçük kız.

Tim içeri girerken cesede rastlamamıştı. Şöyle bir baktı ve yerde gerçekten de kulaktan başka bir şey olmadığını gördü.

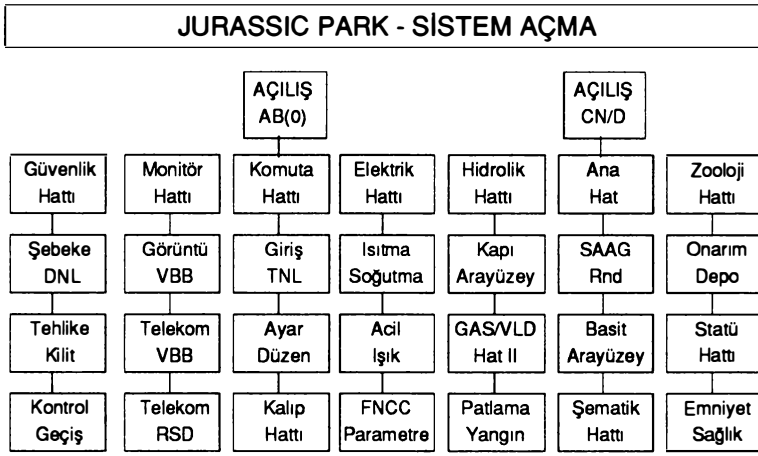
"Çok iğrenç!" dedi Lex.

"Hiç fark etmez..." dedi Tim ve monitörlere döndü.

"Gerisi nerede?"

"Şimdi bununla uğraşamam." dedi Tim.

Monitöre iyice yaklaşarak baktı. Ekranda sıra sıra renkli levhalar vardı:

"Bununla vakit kaybetmemelisin, Timmy!" dedi Lex.

"Merak etme, öyle bir niyetim de yok zaten!"

Daha önce de karmaşık bilgisayarlar görmüştü, babasının çalıştığı binalarda da aynı tip bilgisayarlar kullanılıyordu. Onlar asansörden güvenliğe, ısıtmadan soğutma sistemlerine kadar her şeyi kontrol ederlerdi. Şu anda karşısında duran bilgisayara benzerlerdi —birçok renkli levhalar— ama genelde anlaşılması çok daha kolaydı. Çoğunlukla da sistem hakkında bilgi edinilmesini sağlayan bir yardım levhası bulunurdu. Ama bunda yardım levhası yok gibiydi. Emin olmak için tekrar baktı.

Ama sonra başka bir şey gördü, ekranın sol üst köşesinde numaralar vardı. Okudu: 10:47:22. Tim numaraların zamanı gösterdiğini anlamıştı. Saat 10:47'ydi! Gemiye ulaşmak için sadece on üç dakikaları kalmıştı ama Tim asıl köşkteki insanlar için endişeleniyordu.

Statik bir cızırtı duydu. Döndü ve Lex'in elinde bir telsiz tuttuğunu gördü. Düğmelere basıyor, antenle oynuyordu. "Nasıl çalışır bu?" diye sordu küçük kız. "Çalıştıramıyorum!"

"Ver onu bana!"

"Benim telsizim! Ben buldum onu!"

"Ver onu bana, Lex!"

"Önce ben kullanacağım!"

Telsiz birden cızırdadı. "Neler oluyor orada?" dedi Muldoon.

Lex şaşkınlıkla telsizi yere düşürdü.

Grant palmiyelerin arasına çömelerek saklandı. Sisin içinden raptorların zıplayıp hırıldayarak kafalarını ziyaretçi merkezinin camına vurduklarını görebiliyordu. Ama hırıltılar arada sırada duruyor ve uzaktan gelen bir başka sesi dinlercesine başlarını kaldırıyorlardı. Sonra da zayıf iniltiler çıkartıyorlardı.

"Ne yapıyor bunlar?" dedi Gennaro.

"Kafeteryaya girmeye çalışır gibi bir halleri var." dedi Grant.

"Kafeteryada ne var?"

"Çocukları orada bırakmıştım..."

"Camı kırabilirler mi?"

"Pek sanmam."

Grant hayvanları izlemeye devam ederken uzaklardan bir telsizin cızırtılarını duydu. Raptorlar daha da huzursuzlanmış, içlerinden birinin sıçrayarak ikinci kat balkonuna çıktığını ve içeri girdiğini görene kadar birbiri ardına yükseğe, daha yükseğe zıplamışlardı...

****

İkinci kattaki kontrol odasında Tim Lex'in yere düşürdüğü telsizi aldı. Düğmeye bastı. "Alo? Alo?"

"...Tim?" Konuşan Muldoon'dı.

"Evet, ben Tim."

"Neredesin?"

"Kontrol odasında. Güç devreye girmiş!"

"Harika, Tim!"

"Birisi bana bilgisayarı nasıl çalıştıracağımı söylerse sorun kalmayacak."

Bir sessizlik oldu.

"Alo? Beni duydunuz mu?" dedi Tim.

"Ah, bir problemimiz var." dedi Muldoon. "Burada... burada sana yardım edebilecek hiç kimse yok. Kimse bilgisayarın nasıl çalıştırılacağını bilmiyor..."

"Benimle dalga mı geçiyorsunuz?" dedi Tim. "Kimse bilmiyor mu?" Buna inanması mümkün değildi.

"Hayır, bilmiyor!" Bir sessizlik daha oldu. "Sanırım ana şebekeyle ilgili bir şey. Ana şebekeyi çalıştıracaksın..."

"Bilgisayarlar hakkında bir şey biliyor musun, Tim?"

Tim ekrana baktı. Lex ağabeyini çekiştiriyordu. "Ona hayır de, Tim!"

"Evet, biraz. Biraz bir şeyler biliyorum." dedi Tim.

"Denemek zorundasın, başka çaremiz yok." dedi Muldoon. "Burada kimse ne yapılacağını bilmiyor. Grant'ın da hiçbir bilgisi olmadığına göre..."

"Tamam!" dedi Tim. "Deneyeceğim." Telsizi kapadı ve ekranı incelemeye koyuldu.

"Timmy, ne yapılacağını bilmiyorsun!" dedi Lex.

"Evet, biliyorum."

"Biliyorsan neden hiçbir şey yapmıyorsun?"

"Biraz bekle!"

"Bilmiyorsun!"

"Biliyorum!" Bir yerden başlamış olmak için iskemleyi klavyeye yaklaştırdı ve cetvel tuşlarına bastı. Böylece cetveli ekran boyunca hareket ettirebilecekti. Ama hiçbir şey olmadı. Diğer tuşlara da bastı. Ekranda hâlâ hiçbir değişiklik yoktu.

"Eee?" dedi küçük kız.

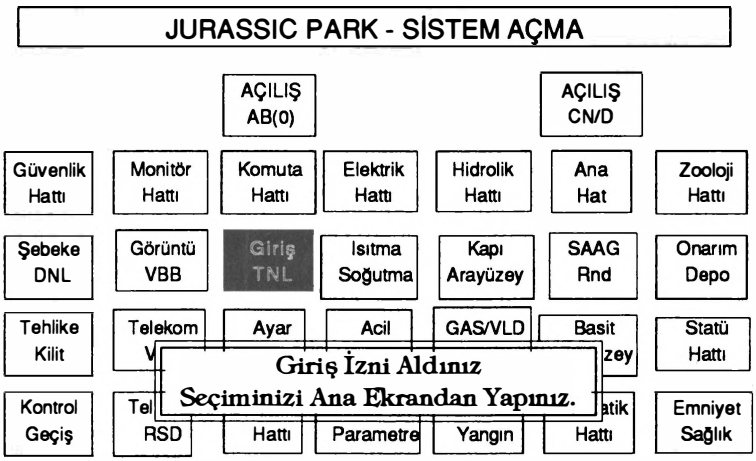
"Bir terslik var..." dedi Tim kaşlarını çatarak.

"Terslik senin hiçbir şey bilmemen, Timmy!" dedi Lex.

Tim bilgisayarı bir kere daha dikkatle inceledi. Klasik PC klavyelerde olduğu gibi bu klayede de işlem tuşları üst sıradaydı; monitör büyük ve renkliydi. Ama monitör çerçevesi biraz alışılmışın dışındaydı. Tim ekranın kenarlarına baktı ve birçok soluk kırmızı ışık noktacıkları gördü.

Ekranı çevreleyen kırmızı ışık... Ne anlama geliyordu bu? Parmağını ışığa uzattı ve soluk kırmızı ışıltının tenine yansıdığını gördü.

Ekrana dokundu ve sinyal sesini duydu.

Biraz sonra mesaj kutusu kayboldu ve orijinal ekran geri geldi.

"Ne oldu?" diye sordu Lex. "Ne yaptın? Bir şeye dokundun galiba..."

Elbette ya! Ekrana dokunmuştu. Dokunmatik bir ekrandı! Kenardaki kırmızı ışıklar enfraruj duyargalardı. Tim hiç böyle bir ekran görmemişti ama dergilerde çıkan yazıları okumuştu. AYAR/DÜZEN levhasına dokundu.

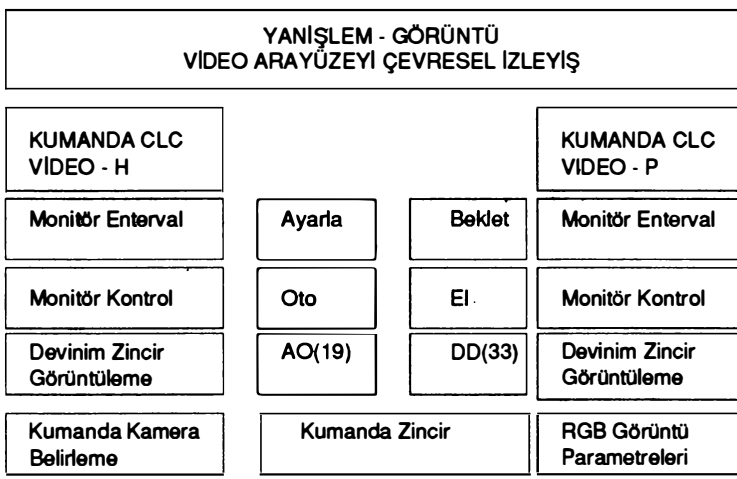
Ekran hemen değişti. Yeni bir mesaj belirdi:

BİLGİSAYAR YENİLENDİ
SEÇİMİNİZİ ANA EKRANDAN YAPIN

Telsizden raptorların hırıltıları geliyordu. "Görmek istiyorum!" dedi Lex. "GÖRÜNTÜ'yü dene bir de!"

"Hayır, Lex!"

"Ben GÖRÜNTÜ'yü istiyorum!" dedi küçük kız. "Ben görmek istiyorum!" Tim Lex'in elini tutamadan GÖRÜNTÜ'ye dokundu. Ekran değişti.

"Oo-oo!" dedi Lex.

"Lex, kes şunu!"

"Bak!" dedi küçük kız. "Çalıştı! Ha-ha-ha!"

Odadaki tüm ekranlar parkın çeşitli bölümlerinin

hızla değişen görüntülerini vermeye başladı. Resimlerin çoğuna dışardaki sis yüzünden puslu bir gri hakimdi ama biri çatıdaki raptorlarla birlikte köşkün dışını gösterirken bir diğeri de parlak gün ışığı altında ilerleyen gemiyi serdi gözler önüne...

"Bu da ne?" dedi Tim eğilerek.

"Ne?"

"Şu resim!"

Ama görüntü çoktan değişmişti ve şimdi de köşkün içindeydiler; odalar birbiri ardına geçti ve yatakta uzanan Malcolm'ı gördüler...

"Durdur şunu!" dedi Lex. "Gördüm, onları gördüm!"

Tim ekranın birçok yerine dokundu ve yan-listeler aldı. Sonra daha çok yan-listeler...

"Bekle!" dedi Lex. "Her şeyi birbirine kattın!"

"Sesini keser misin sen! Bilgisayarlar hakkında hiçbir şey bilmiyorsun!

Şimdi ekranda monitörlerin listesi yer alıyordu. İçlerinden biri SAFARİ KÖŞKÜ: LV2-4 diyordu. Bir diğeri de KUMANDA: GEMİ (VND). Ekrana defalarca dokundu.

Odadaki ekranlar yine görüntülerle doldu. Biri yük gemisinin pruvasını ve okyanusu gösteriyordu. Tim geminin ilersinde bir sahil boyunca uzanan binaları ve bir limanı gördü. Limanı tanıyordu çünkü üstünden bir gün önce uçakla geçmişti. Burası Punteranas'tı.

Gemi iskeleden sadece birkaç dakikalık mesafedeydi.

Ama Tim'in dikkatini asıl gri sisin içindeki safari köşkünün çatısı çekmişti. Raptorlar piramitlerden birinin ardına saklanmışlardı ama başları çıkıp çıkıp iniyordu.

Sonra, üçüncü bir monitörde bir oda gördüler. Malcolm yataktaydı ve Ellie de onun yanında. İkisi de yukarı bakıyorlardı. O sırada Muldoon içeri girdi ve diğerlerine katılarak endişeli bir ifadeyle yukarı baktı.

"Bizi görüyorlar." dedi Lex.

"Hiç sanmam."

Telsiz cızırdadı. Ekranda Muldoon telsizi dudaklarına götürdü. "Alo, Tim?"

"Buradayım!" dedi Tim.

"Pek fazla zamanımız yok." dedi Muldoon duygusuz bir sesle. "Şu güç şebekesini çalıştır artık..."

Tim raptorların hırıldadığını duydu ve görüntüye tepeden giren uzun başların camdan içeri daldıklarını gördü.

"Acele et, Timmy!" dedi Lex.

Tim ekrana döndü.

ŞEBEKE

TİM ana ekrana geri dönmeye çalışırken kendini birden karmakarışık monitör kontrol ekranlarının arasında buldu. Birçok sistemde ilk ekrana ya da ana listeye dönmek için tek bir tuş ya da basit bir emir yeterliydi. Ama bu sistem farklıydı -en azından Tim için farklıydı. Ayrıca yardım emirlerinin sistemin içine yerleştirildiğinden de emindi ama bulamıyordu ve Lex kulağının dibinde bağırıp durmadan zıplayarak sinirlenmesine sebep oluyordu.

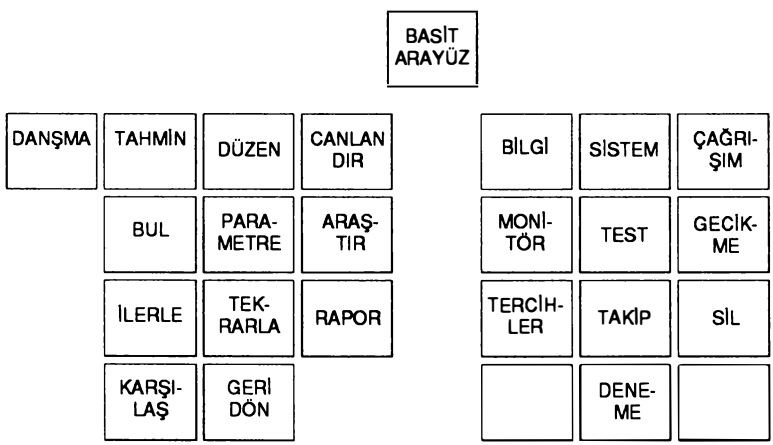
En sonunda ana ekrana dönmeyi başardı. Nasıl yaptığını bilmiyordu ama geri dönmüştü! Bir emir aramak için durdu.

"Bir şeyler yap, Timmy!"

"Kes sesini! Yardım almaya çalışıyorum." KALIP HATTI'na bastı. Ekran birbirleriyle bağlantılı kutuları ve oklarıyla karmaşık bir diagramla kaplandı.

Kötü. Kötü.

BASİT ARAYÜZEY'e bastı. Ekran değişti.

"Bu da ne?" dedi Lex. "Neden hâlâ gücü açmadın, Timmy?"

Tim kardeşini dinlemiyordu. Belki bu sistemde yardım BİLGİ adı altında veriliyordu. BİLGİ'ye bastı.

JURASSIC PARK BASİT KULLANIM ARAYÜZEYİ
Versiyon 1.1b24
Entegre Bilgisayar Sistemleri Ort. Tarafından Geliştirildi.
Proje Gözetim: Dennis Nedry
Program Şefi: Mike Backes
Jurassic Park Ort. Tüm Hakları Saklıdır

"Timmy!" diye bağırdı Lex. Ama Tim çoktan BUL'a basmıştı.

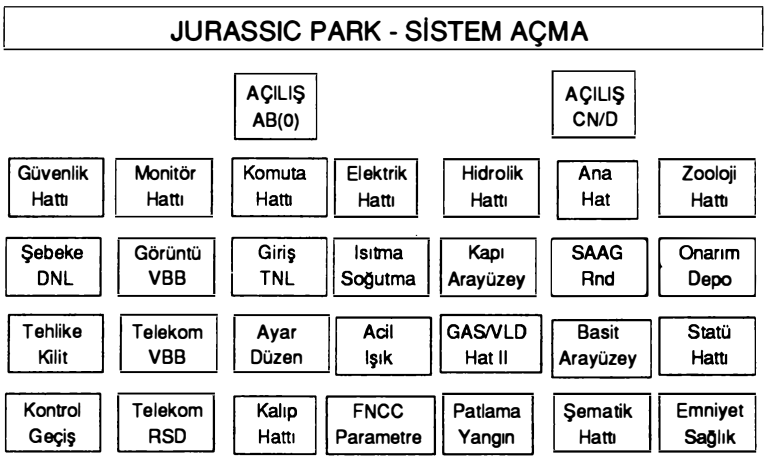
JURASSIC PARK BASİT KULANIM ARAYÜZEYİ
EMİR: BUL
BUL koşul-duyarlı bir emirdir. Her noktada kullanılabilir.
Bak: ARAŞTIR, DEĞİŞTİR, İLERLE, GERİ DÖN, TERCİHLER, TEKRARLA

Bu şekilde hiçbir yere varamayacaktı. GERİ DÖN'e bastı.

JURASSIC PARK BASİT KULLANIM ARAYÜZEYİ
EMİR: GERİ DÖN
Belirgin bir araştırma koordinatı verilmeden GERİ DÖN kullanılamaz
Bak: ARAŞTIR, DEĞİŞTİR, İLERLE, BUL, TERCİHLER, TEKRARLA

Çılgına dönen Tim düğmelere art arda basıyordu. Telsizde Muldoon'ın sesini duydu. "Nasıl gidiyor, Tim? O şebekeye ihtiyacımız var!" Tim cevap vermeye gerek görmedi.

Birden, hiçbir uyarı olmadan ana ekran karardı.

Ekranı inceledi. ELEKTRİK HATTI ve ŞEBEKE AYAR levhaları şebekelerle ilgili gibi görünüyordu. EMNİYET/SAĞLIK ve TEHLİKE KİLİTLERİ de önemli olabilirdi. Raptorların hırıltılarını duydu, bir seçim yapmak zorundaydı. ŞEBEKE AYAR DNL levhasına bastı ve gördükleri karşısında homurdandı.

ŞEBEKE AYAR DNL

TÜKETİM PARAMETRELERİ		STANDART PARAMETRELER				
ELEKTRİK DESTEK (H)						
ANA ŞEBEKE DÜZEYİ	A4	B4	C7	D4	E9	
ANA ŞEBEKE DÜZEYİ	C9	R5	D5	E3	G4	
ELEKTRİK DESTEK (P)						
ANA ŞEBEKE DÜZEYİ	A2	B3	C6	D11	E2	
ANA ŞEBEKE DÜZEYİ	C9	R5	D5	E3	G4	
ANA ŞEBEKE DÜZEYİ	A8	B1	C8	D8	E8	
ANA ŞEBEKE DÜZEYİ	P4	R8	P4	E5	L6	
ELEKTRİK DESTEK (M)						
ANA ŞEBEKE DÜZEYİ	A1	B1	C1	D2	E2	
ANA ŞEBEKE DÜZEYİ	C4	R4	D4	E5	G6	

Ne yapması gerektiğini bilmiyordu. STANDART PARAMETRELER'e baktı.

Standart Parametreler

Park Şebekleri	B4-C6	Dış Şebekeler	C2-D2
Zoolojik Şebekeler	BB-07	Kafes Şebekeleri	R4-R4
Köşk Şebekeleri	F4-D4	Bakım Şebekeleri	E5-L6
Ana Şebekeler	C4-G7	Duyarga Şebekeleri	D5-G4
Makina Şebekeleri	AH-B5	İç Şebekeler	A1-C1

Akım Bütünlüğü Test Edilmedi
Güvenlik Şebekeleri Otomatiktir.

Tim öfkeyle başını salladı. Gerekli bilgileri bulduğunu anlaması birkaç saniyesini aldı. Artık köşkün koordinatlarını biliyordu! Şebeke F4'e bastı.

GÜÇ ŞEBEKE F4 (SAFARİ KÖŞKÜ)
EMİR UYGULANAMAZ. HATA-505
(GÜÇ EMİR HATASIYLA BAĞDAŞMAZ.
Bak. Kılavuz Sayfa. 4.09-4.11)

"İşe yaramıyor!" dedi Lex.

"Biliyorum." Tim bir başka düğmeye bastı. Ekran yine değişti.

GÜÇ ŞEBEKE D4 (SAFARİ KÖŞKÜ)
EMİR UYGULANAMAZ. HATA-505
(GÜÇ EMİR HATASIYLA BAĞDAŞMAZ.
Bak. Kılavuz Sayfa. 4.09-4.11)

Tim sükunetini korumaya çalışarak düşündü. Bir sebepten dolayı ne zaman bir şebekeyi açmayı denese sürekli hata mesajıyla karşılaşıyordu. Verdiği emirle gücün bağdaşmadığını söylüyordu bilgisayar. Peki ama bu ne demekti? Neden güç emirle bağdaşmıyordu?

"Timmy..." dedi Lex ağabeyinin kolunu çekiştirerek,

"Şimdi olmaz, Lex!"

"Evet, şimdi!" dedi Lex ve Tim'i ekrandan çekerek uzaklaştırdı. Sonra da raptorların hırıltılarını duydular. Koridordan geliyordu.

***

Malcolm'ın yatağının üstündeki pencerede raptorlar neredeyse ikinci parmaklığı da kesmişlerdi. Artık başlarını tamamen kırık camdan geçirebiliyor ve aşağıdakilere saldırıp hırlıyorlardı. Sonra geri çekiliyorlar ve metali kemirmeye devam ediyorlardı.

"Pek uzun sürmez!" dedi Malcolm. "Üç-dört dakikamız kaldı."

"Burada silah bulunmadığından emin misin?" diye sordu Ellie.

"Evet!" dedi Muldoon. "Burası sadece bir otel." Telsizin düğmesine bastı. "Tim, orada mısın? Tim?"

Cevap alamadı.

Tim Lex'le beraber dışarı süzüldü ve koridorun diğer ucunda, balkonun yanında duran Velociraptor'u gördü. Şaşkındı; dondurucudan nasıl çıktığını anlamaya çalışıyordu.

O böyle düşünürken ikinci bir raptor balkonda belirdi ve Tim neler olduğunu anladı. Raptor dondurucudan çıkmamıştı, dışardan gelmişti. İkinci raptor parmaklığın üstünde mükemmel bir dengeyle duruyor, hiç ses çıkarmıyordu. Tim gözlerine inanamadı. Bu büyük hayvan üç metresıçramıştı. Hatta daha da yükseğe... Bacakları inanılmaz derecede güçlü olmalıydı.

"Zıplayamayacaklarını söylemiştin..." diye mırıldandı Lex.

"Şşşş..." Tim düşünmeye çalışıyordu ama üçüncü raptor da balkona sıçrarken elinden dehşet içinde izlemekten başka bir şey gelmiyordu. Hayvanlar bir süre anlamsızca koridora baktılar ve sonra da tek sıra halinde ilerlemeye başladılar. Tim ve Lex'in üstüne geliyorlardı.

Tim tüm sükunetini koruyarak kontrol odasına geri dönmek için sırtını kapıya dayadı. Ama kapı sıkışmıştı. Daha kuvvetli itti.

"Dışarda kaldık!" diye mırıldandı Lex. "Bak!" Kapının yanındaki güvenlik kartı haznesini işaret etti. Parlak kırmızı bir ışık yanıyordu. Güvenlik kapıları harekete geçmişti. "Seni sersem, senin yüzünden dışarda kaldık!"

Tim kontrol odasının yanında, koridorun hemen hemen yarı yolundaydı. İlerde daha bir sürü kapı vardı ama her birinde aynı kırmızı ışık parlıyordu. Bu da bütün ka-

pıların kilitli olduğunu gösteriyordu. Gidebilecekleri hiçbir yer yoktu.

Koridorun diğer ucunda yere yığılmış bir karaltı gördü. Ölü bir bekçi olmalıydı. Kemerinde beyaz bir güvenlik kartı vardı.

"Gel!" diye mırıldandı Tim. Bekçinin yanına koştular. Tim kartı alıp geri döndü. Ama tabii raptorlar onları görmüştü. Hırıldadılar ve kontrol odasına giden yolu kapadılar. Tim ve Lex'in etrafını sarmak için kollara ayrılarak ve yarımay oluşturdular. Başlarını ritmik hareketlerle sallıyorlardı.

Saldırmaya hazırlanıyorlardı.

Tim elinden gelen tek şeyi yaptı. Kartı kullanarak koridordaki en yakın kapıyı açtı ve Lex'i içeri itti. Kapı arkalarından yavaşça kapanırken raptorlar tıslayarak saldırıya geçtiler.

KÖŞK

IAN Malcolm her nefes alışında son dakikasını yaşadığı hissine kapılıyordu. Raptorları boş gözlerle izliyordu. Harding tansiyonuna baktı, kaşlarını çattı ve tekrar baktı. Ellie Sattler bir battaniyeye sarılmış tir tir titriyordu. Muldoon yere oturup sırtını da duvara dayamıştı. Hammond hiç konuşmadan yukarı bakıyordu. Hepsi de telsizi dinliyordu.

"Tim'e ne oldu?" dedi Hammond. "Hâlâ ses yok mu?"

"Bilmiyorum."

"Çirkin, çok çirkin hayvan bunlar!" dedi Malcolm.

Hammond kafasını salladı. "Böyle olacağını kim tahmin edebilirdi ki?"

"Malcolm tahmin etti ama..." dedi Ellie.

"Ben tahmin etmedim, hesapladım!" dedi Malcolm.

Hammond içini çekti. "Lütfen bu konuda daha fazla konuşmayalım. Saatlerdir 'Size söylemiştim' deyip duruyor. Ama kimse böyle olmasını istemedi!"

"Bunun istemek ya da istememekle bir alakası yok." dedi Malcolm. Gözlerini açmamıştı ve ilaçların etkisiyle yavaş konuşuyordu. "Esas sorun başarabileceğine inandığın şeyler. Bir avcı yağmur ormanlarında ailesi için avlanmaya gittiğinde doğayı kontrol edebileceğini umar mı? Hayır. Sadece doğanın bir parçası olmayı amaçlar. Doğanın kendi kendine gelişmesine izin verir. Doğanın garip bir avcının ötesinde olduğunu düşünür. Zekasının ötesinde... Kontrolünün ötesinde. Belki doğaya, ormanın sunduğu verimliliğe dua eder. Dua eder çünkü onu kontrol edemeyeceğini bilir. İnsanın kaderi doğanın elindedir.

Ama sen doğaya bağımlı olmayı istemedin. Doğayı kontrol etmeye karar verdin ve o andan sonra da büyük

bir bela aldın başına çünkü bunu yapman imkansızdı. Yine de senden başarmanı isteyen sistemler kurdun. Ama yapamazsın ve yapamadın -asla da yapamayacaksın... Her şeyi birbirine kattın. Bir gemi yapabilirsin ama okyanusu yapamazsın. Bir uçak yapabilirsin ama havayı yapamazsın. Gücün, hayallerinde sahip olduğuna inandığından çok daha zayıf."

"Bu adam beni delirtiyor!" dedi Hammond iç çekerek. "Tim nereye gitti? Çok daha sorumlu bir çocuk olduğunu sanırdım."

"Eminim durumu kontrol altına almaya çalışıyordur." dedi Malcolm. "Hepimizin yaptığı gibi..."

"Ya Grant... Grant'a ne oldu?"

Gennaro'nun önünden giden Grant ziyaretçi merkezinin arka kapısına, yirmi dakika önce dışarı çıkmak için kullandığı kapıya geldi. Kola asıldı; kilitliydi. Küçük kırmızı ışığı gördü. Güvenlik kapıları tekrar harekete geçmişti! Kahretsin! Binanın ön cephesine koştu ve kırık kapılardan ana lobiye geçip bekçi masasının yanında durdu. Telsizin kurı cızırtılarını duyabiliyordu. Çocukları aramak için mutfağa gitti ama kapı açıktı ve çocuklar gitmişti.

Üst kata çıktı ama KAPALI BÖLGE'ye açılan cam panale geldiğinde kapının kilitli olduğunu gördü. Yoluna devam etmek için bir güvenlik kartına ihtiyacı vardı.

İçeri giremiyordu.

Diğer tarafta, koridordan raptorların hırıltıları geliyordu.

Sert sürüngen derisi Tim'in yüzüne dokundu, pençeler gömleğini yırttı ve Tim dehşetle bağırarak sırtüstü yere düştü.

"Timmy!" diye çığlık attı Lex.

Tim tekrar ayağa kalktı. Bebek Velociraptor panik içinde bağırarak omzuna çöreklendi. Tim ve Lex yuvarlak beyaz bebek odasındaydılar. Yerde oyuncaklar vardı: sarı bir top, bir bebek ve plastik bir araba.

"Bir bebek, hem de raptor!" dedi Lex hayvanı işaret ederek.

Küçük raptor başını Tim'in boynuna dayadı. Zavallı küçüğün karnı nasıl da acıkmıştır! diye düşündü Tim.

Lex yaklaştı ve bebek de onun omzuna atladı. Kafasını bu sefer de kızın boynuna yasladı. "Neden böyle yapıyor?" diye sordu Lex. "Korkuyor mu?"

"Bilmiyorum." dedi Tim.

Lex hayvanı Tim'e geri verdi. Bebek bir kuş gibi ötüyor ve heyecanla zıplayıp duruyordu. Kafasını hızla oynatarak çevresine bakıyordu. Küçük yaratığın bir şeylerden korktuğu ortadaydı...

"Tim!" dedi Lax fısıltıyla.

Bebek odasına girdikten sonra koridora çıkan kapıyı arkalarından kapatmamışlardı. Şimdi büyük Velociraptorlar içeri giriyordu. Önce biri, sonra diğeri... Hırıldıyorlardı.

Hayli telaşlanan bebek Tim'in omzunda zıplıyor ve ötüyordu. Tim kaçması gerektiğini biliyordu. Belki bebek onları oyalardı. Her şeyden önce o bir raptordu. Küçük hayvanı omzundan aldı ve hayvanların ayağının dibine düşecek şekilde attı. Bebek yetişkinlerinin bacaklarının arasına girdi. İlk raptor burnunu indirdi, bebeği şefkatle kokladı.

Tim Lex'in elini tuttu ve odanın gerilerine doğru gitti. Bir kapı, bir çıkış yolu bulmalıydı...

Acı bir çığlık duyuldu. Tim arkasını döndüğünde yetişkin raptorun bebeği ağzına aldığını gördü. İkinci Velociraptor yaklaştı ve bebeği diğerinin ağzından çekmeye çalışırken kollarını kopardı. İki hayvan bebek için döğüşürlerken küçük yaratık da çığlıklar atıyordu. Yerde küçük bir kan gölü oluşmuştu.

"Onu yediler!" dedi Lex.

Raptorlar hâlâ bebeğin artıkları için döğüşüyorlardı. Hayvanlar geri geri gidiyorlar ve toslaşıyorlardı. Tim bir kapı buldu —kilitli değildi— ve Lex'i de arkasından sürükleyerek dışarı çıktı.

Başka bir odaya gitmişlerdi; koyu yeşil ışıltılardan burasının terk edilmiş DNA özümseme laboratuvarı olduğu anlaşılıyordu. Stereo mikroskopların yüksek kaliteli ekranları donmuş, dev böceklerin siyah-beyaz resimlerini gösteriyordu. Milyonlarca yıl önce dinozorları ısırarak parktaki dinozorların yeniden yaratılmasında kullanılan sinekler ve tatarcıklar... Laboratuvarı koşarak geçerlerken Tim peşlerinden gelen, gittikçe yaklaşan raptorların hırıltılarını duyuyordu. Nihayet laboratuarın çıkış kapısını buldular ama kapıda alarm olmalıydı ki dar koridor sürekli ve acı bir sirenle yankılanırken ışıklar da yanıp sönmeye başladı. Koridor boyunca koşarken Tim bir karanlığa gömülüyor —bir ışığa boğuluyor— ve tekrar karanlığa gömülüyordu. Siren sesinin içinden peşlerinden gelen raptorların hırıltılarını da duyuyordu. Tim az ilerde mavi bio tehlike işaretli kapıyı gördü, hızla iterek açtı, tam yoluna devam edecekti ki büyük bir şeye çarptı; Lex korku dolu bir çığlık attı.

"Sakin olun, çocuklar!" dedi bir ses.

Tim şaşkınlık içinde gözlerini kırpıştırdı. Tam önünde dikilen o büyük şey Dr. Grant'tı! Yanında da Bay Gennaro vardı.

***

Cam panelin önünde içeri girmenin yollarını arayan Grant'ın lobideki ölü bekçinin güvenlik kartı taşıması gerektiğini akıl etmesi neredeyse iki dakikasını almıştı. Geri dönmüş ve kartı almış, sonra da koridora girerek hızla ilerlemişti. Raptorların seslerini izlemiş ve onları bebek

odasında döğüşürken bulmuştu. Çocukların yan odaya geçtiklerini anladıktan hemen sonra laboratuvara koşmuştu.

Ve sonra da çocuklarla karşılaşmıştı.

Raptorlar üstlerine doğru geliyordu. Hayvanlar daha fazla insanla karşılaşmanın verdiği şaşkınlıkla geçici bir tereddüt yaşadılar.

Grant çocukları Gennaro'nun kollarına itti. "Onları güvenli bir yere götür."

"Ama..."

"Buradan git!" dedi Grant omzunun üstünden uzak bir kapıyı göstererek. "Onları kontrol odasına götür. Orada güvende olursunuz."

"Sen ne yapacaksın?" diye sordu Gennaro.

Raptorlar kapının yanında duruyorlardı. Grant hayvanların bir araya gelene kadar beklediklerini ve sonra da grup halinde ilerlediklerini fark etti. Sürü avcıları. Baştan aşağı titredi.

"Bir planım var..." dedi Grant. "Hadi siz gidin."

Gennaro çocukları götürdü. Raptorlar bilgisayarları, hâlâ bitmez tükenmez kod zincirlerini gösteren ekranları geçerek Grant'ın üstüne geliyorlardı... Tereddütsüz ilerliyorlar, başlarını durmadan sallayarak havayı kokluyorlardı.

Grant arkasındaki kapının kapandığını duydu ve omzunun üstünden baktı. Diğerleri cam kapının ardında durmuş onu izliyorlardı. Gennaro başını salladı.

Grant ne demek istediğini biliyordu. Kontrol odasına giden kapı yoktu. Gennaro ve çocuklar kapana kısılmışlardı.

Şimdi her şey Grant'a bağlıydı.

Grant laboratuvarı yavaşça dolaşarak raptorları Gennaro ve çocuklardan uzaklaştırdı. Ön kapının yakınında LABORATUVARA GİDER yazan bir başka kapı gördü. Ne anlama geldiği hiç önemli değildi... Bir fikri vardı ve işe yarayacağını umuyordu. Kapıda mavi bir bio-tehlike işare-

ti vardı. Raptorlar yaklaşıyordu. Biri hırladı, Grant dönerek kapıyı itti ve derin, ılık bir sessizliğin içine gömüldü.

***

Döndü.

Evet.

İstediği yerde, üreme çiftliğindeydi; enfraruj ışıkların altında sıra sıra yumurtalarla dolu uzun masalar ve alçak bir sis... Masalardaki küçük salıncaklar sürekli hareketlilik içinde tıkırdıyorlardı. Sis masaları neredeyse tümüyle gizliyor ve zemine inerek buhar olup kayboluyordu.

Grant koridordan doğru üreme çiftliğinin arkasına, ultraviyole ışığıyla aydınlanan cam duvarlı laboratuvara koştu. Giyecekleri maviye büründü. Etrafındaki hassas laboratuvar aletlerine baktı: cam ayıraçlar, pipetlerle dolu kaseler, cam tabaklar...

Raptorlar nemli havayı koklayarak, sallanan uzun yumurta masalarına bakarak büyük bir dikkatle içeri girdiler. Öncü hayvan elinin tersiyle kanlı ağzını sildi. Raptorlar uzun masaların arasından sessizce geçtiler. Hayvanlar düzenli bir bütünlük içinde ilerlerlerken arada sırada masaların altlarını gözetlemek için kafalarını eğiyorlardı.

Onu arıyorlardı.

Üç raptor vardı. Grant çömeldi ve laboratuvarın arkasına gitti, kafasını kaldırıp baktı ve kurukafalı metal bir kasa gördü. Üstünde DİKKAT! BİYOJENİK ZEHİR TEDBİRİNİZİ ALINIZ yazıyordu. Grant Regis'in bunların çok güçlü zehirler olduğunu söylediğini hatırladı. Sadece birkaç molekülü bile anında öldürürdü...

Kasa masa yüzeyinin hizasındaydı, Grant'ın elini altına sokması imkansızdı. Kasaya asıldı, açmaya çalıştı ama ne bir kapı, ne bir kol vardı. Grant yavaşça doğruldu ve

ana laboratuvara baktı. Raptorlar hâlâ yumurta masalarının arasında ilerliyordu.

Grant kasaya döndü. Masanın yüzeyinde sabit metal bir çıkıntı gördü. Yuvarlak kapağıyla bir sokak kapısı ziline benziyordu. Kapağı kaldırdı ve altındaki düğmeye bastı.

Kasa zayıf bir ıslıkla raylar üzerinde kayarak tavana yükseldi.

Kafasını kaldırdığında cam raflar ve kurukafa işaretli şişelerle karşılaştı. Etiketlere baktı: CCK-55...TETRA-ALFA SALGI...THYMOLEVİN X-1612... Sıvılar ultraviyole ışığın altında soluk yeşil parıltılar saçıyordu. Şişelerin yanında şırıngalarla dolu cam bir kap duruyordu. Her biri az miktarda yeşil bir sıvı içeren şırıngalar küçüktü. Mavi karanlıkta çömelen Grant şırınga kabına uzandı. Şırıngaların ucundaki iğneler plastik bir kapakla korunuyordu. Birini dişiyle çıkardı. İnce iğneye baktı.

İlerledi. Raptorlara doğru ilerledi...

Tüm hayatını dinozorları incelemeye adamıştı ve şimdi gerçekte ne kadar şey bildiğini görecekti. Velociraptorlar uzun süre yumurta çaldıklarına inanılan Oviraptor ve Dromaesauruslar gibi küçük etobur dinozorlardı. Tıpkı diğer kuşların yumurtalarını yiyen bazı modern kuşlar gibi... Grant Velociraptorlar'ın mümkün olsa yumurtaları yiyeceklerini tahmin ediyordu.

Grant sürünerek en yakındaki yumurta masasına gitti. Sisin içinden yavaşça uzandı ve sallanan masadan büyük bir yumurta aldı. Soluk pembe benekleriyle krem yumurta bir futbol topu büyüklüğündeydi. İğneyi kabuğa batırıp şırıngadaki sıvıyı enjekte ederken yumurtayı büyük bir itinayla tuttu. Yumurta soluk mavi ışıltılar saçıyordu.

Grant tekrar eğildi. Masanın altında raptorların bacaklarını ve alçalan sisi gördü. Yumurtayı raptorlara doğru yuvarladı. Raptorlar yumurtanın çıkardığı hafif gürültüyü duyarak kafalarını kaldırdılar. Sonra araştırmalarına devam ettiler.

Yumurta en yakın raptora birkaç metre kala durdu.

Kahretsin!

Grant işlemleri tekrarladı: sessizce yumurtalara uzandı, sıvıyı enjekte etti ve raptorlara doğru yuvarladı. Bu sefer yumurta Velociraptorlar'dan birinin ayağının yanına kadar geldi. Dinozorun topuğuna çarparak hafifçe sallanıyordu.

Raptor dimdik durmuş şaşkın gözlerle bu yeni armağana bakıyordu. Sonra eğildi ve yumurtayı kokladı. Bir süre burnuyla yuvarladı.

Ve bıraktı!

Velociraptor yeniden doğruldu ve araştırmasına devam ederek yavaşça ilerledi.

İş yaramamıştı.

Grant üçüncü yumurtayı aldı, yeni bir şırıngayı içine enjekte etti. Yumurtayı elinde şöyle bir çevirdikten sonra yerde yuvarladı. Ama raptorlara ulaştığından emin olmak için bu kez çok daha hızlı yuvarlamıştı, tıpkı bir bovling topu gibi... Yumurda yerde gürültüyle ilerledi.

Hayvanlardan biri sesi duydu —kafasını eğdi— yumurtanın geldiğini gördü ve hareket eden bir şeyi yakalama içgüdüsüyle yuvarlanan topun önünü kesmek için masaların arasında koştu. Büyük çeneleriyle yumurtayı kaptı ve kabuğunu kırarak ısırdı.

Raptor çenelerinden akan sarı sıvıyla öylece duruyordu. Gürültüyle dudaklarını sildi ve hırıldadı. Tekrar ısırdı ve yumurtayı diliyle yalayıp yuttu. Ama hiç de zehirlenmiş gibi bir hali yoktu. Tekrar eğilip yerdeki kırıntıları da yedi. Grant olacakları merakla izliyordu.

Odanın diğer ucundan raptor onu gördü. Ağzındaki yumurtayla koca başı donup kaldı.

Raptor dosdoğru Grant'a bakıyordu.

Velociraptor meydan okurcasına homurdandı. Hızlı adımlarla odayı geçerek Grant'a doğru ilerledi ve Grant ne yapacağını bilmez halde olanları izlerken birden boğa-

zından hırıltılar çıkararak yere kapaklandı. Ağır kuyruğu kasılmalarla yeri dövüyordu. Raptor dehşetli çığlıklarla kesilen hırıltılar çıkarmaya devam ediyordu. Ağzından köpükler saçılıyordu. Başı öne arkaya sallanıp duruyordu. Kuyruğu yeri dövüyordu...

Etti bir, dedi Grant içinden.

Ama çok yavaş ölüyordu. Sanki ölümü sonsuza dek sürecekti. Grant bir yumurta daha aldı -ve odadaki diğer raptorların hiç hareket etmeden öylece durduklarını fark etti. Ölen hayvanın çıkardığı sesleri dinliyorlardı. Biri başını salladı, sonra diğeri ve bir diğeri daha... İlk hayvan yere düşen raptora bakmak için harekete geçti.

Ölmekte olan raptorun tüm vücudu sarsılarak kasılıyordu. Acınası iniltiler çıkarıyordu. Ağzından öyle çok köpük saçılmıştı ki Grant artık yüzünü görmekte zorlanıyordu. Hayvan yerde sıçradı ve tekrar inledi.

İkinci raptor eğilerek yerdeki hayvanı inceledi. Ölüm sancıları karşısında şaşkına dönmüş gibiydi. Köpüren başa dikkatle baktı, sonra seğiren boyna, şişen kaburgalara... ve bacaklara doğru indi...

Ve arka bacağından bir ısırık aldı.

Can çekişen hayvan hırıldadı ve birden başını doğrultarak gövdesini kastı, dişlerini saldırganın boynuna geçirdi.

Etti iki, diye düşündü Grant.

Ama ayakta duran hayvan boynundan oluk oluk akan kana rağmen serbest kalmayı başardı. Arka pençeleriyle havayı dövdü ve tek bir hareketle yerde yatan hayvanın karnını deşti. Bağırsaklar kalın yılanlar gibi kıvrılarak yere yığıldı. Can çekişen raptorun çığlıkları tüm odayı doldurdu. Saldırgan, sanki dövüş onu birden çok yormuş gibi geri çekildi.

Odanın diğer köşesine gitti, eğildi ve ağzında bir yumurtayla doğruldu! Grant kabuğa dişlerini geçiren hayvanın çenesinden akan ışıltılı sıvıyı neşeyle izledi.

İşte şimdi etti iki!

İkinci raptor anında öksürerek yere kapaklandı ve düşerken de masalardan birini devirdi. Düzinelerce yumurta yerde yuvarlanmaya başladı. Grant odaya üzüntüyle baktı.

Daha öldürmek zorunda olduğu bir raptor vardı.

Grant'ın da bir tek şırıngası kalmıştı. Yerde yuvarlanan bu kadar yumurtayla başka bir şey yapmalıydı. Son hayvan öfkeyle homurdanırken Grant ne yapması gerektiğini düşünüyordu. Kafasını kaldırıp baktı, raptor onu fark etmişti.

Hayvan bir an hiç kıpırdamadan dik dik baktı. Sonra yavaş ve sakin hareketlerle ilerleyeme başladı. Grant'ı hedef almıştı. Kafasını durmadan aşağı yukarı sallıyor, önce masaların altına sonra da üstüne bakıyordu. Sürü içindeyken gösterdiği sürati kesinlikle bir yana bırakarak çok temkinli, çok ağır yürüyordu. Artık yalnız kaldığının bilincinde olmanın verdiği bir tereddüt taşıyordu. Gözlerini Grant'tan hiç ayırmadan ilerliyordu. Grant hızla çevresine baktı. Saklanabileceği bir yer yoktu... Yapabileceği bir şey de...

Grant'ın gözleri yan yan ilerleyen raptorun üstündeydi. Grant da harekete geçti. Hayvanla arasında mümkün olduğu kadar çok masa bulunmasını istiyordu. Yavaş...yavaş... soluna doğru kaydı...

Raptor ilerledi. Odanın koyu kırmızı ışıltısı içinde bastığı yumurta kabukları çıtırdadı. Soluğu burun deliklerinden kısık ıslıklar halinde çıkıyordu...

Yumurtalar Grant'ın ayağının altında kırılıyor, akı ayakkabılarının tabanlarına yapışıyordu. Çömeldi ve cebindeki telsizin yuvarlağını bacağında hissetti.

Telsiz!

Cebinden çıkardı ve açtı.

"Alo, ben Grant."

"Alan?" Ellie'nin sesiydi bu. "Alan?"

"Sadece konuş!" dedi Grant hafifçe.

"Alan, sen misin?"

"Konuş!" dedi Grant ve telsizi raptora doğru itti.

Sonra bir masanın ayağının arkasına çömeldi ve hiç hareket etmemeye özen göstererek beklemeye başladı.

"Alan! Konuş benimle, lütfen!"

Ardından bir cızırtı ve sessizlik... Telsizden artık hiç ses gelmiyordu. Raptor ilerlemeye devam ediyordu. Hâlâ ıslık çalarak soluyordu.

Telsizden hiç ses gelmiyordu.

Ellie'nin sorunu neydi? Neden anlamamıştı? Raptor karanlıkta yaklaştı.

"..Alan?"

Telsizden çıkan tiz ses raptoru durdurdu. Odada bir başka şeyin varlığını hissederek havayı kokladı.

"Alan, benim. Beni duyuyor musun bilmiyorum..."

Raptor şimdi de Grant'ı unutmuş telsize doğru gidiyordu.

"Alan...lütfen!"

Neden telsizi daha ileri atmamıştı sanki! Raptor telsize gidiyordu ama Grant çok yakınındaydı. Koca ayağı hemen yanındaydı. Grant kabuklu deriyi, soluk yeşil parıltıları ve kavisli pençesindeki kurumuş kanı görebiliyordu... Sürüngenlerin güçlü kokusunu alabiliyordu.

"Alan, beni dinle...Alan?"

Raptor eğildi, telsizi dürttü. Grant'a arkasını dönmüştü. Büyük kuyruğu Grant'ın başının üstündeydi. Grant uzandı ve şırıngayı kuyruğa soktu, zehri enjekte etti.

Velociraptor homurdandı ve sıçradı. Ağzını açarak korkunç bir süratle Grant'a döndü. Masanın ayağına saldırdı ve başını savurdu. Masa uzağa bir yere düştü ve Grant tümüyle ortaya çıktı. Raptor başını tepesindeki enfraruj ışıkların içine sokup delicesine sallayarak doğruldu, Grant'ı tümüyle gölgelemişti.

"Alan?"

Raptor geri çekildi ve vurmak için ayağını kaldırdı. Grant yuvarlandı ve pençeden kurtulmayı başardı. Omzundaki keskin acıyla beraber tişörtünde ılık kanı hissetti. Yumurtaları kırarak, ellerini ve yüzünü bulaştırarak yerde yuvarlandı. Raptor tekrar saldırdı ve ezdiği telsizden kıvılcımlar saçıldı. Hayvan öfkeyle homurdandı, ardından üçüncü kez saldırdı. Grant duvara yaslanmıştı, gidecek yeri yoktu. Hayvan son kez ayağını kaldırdı.

Ve sırtüstü yere düştü.

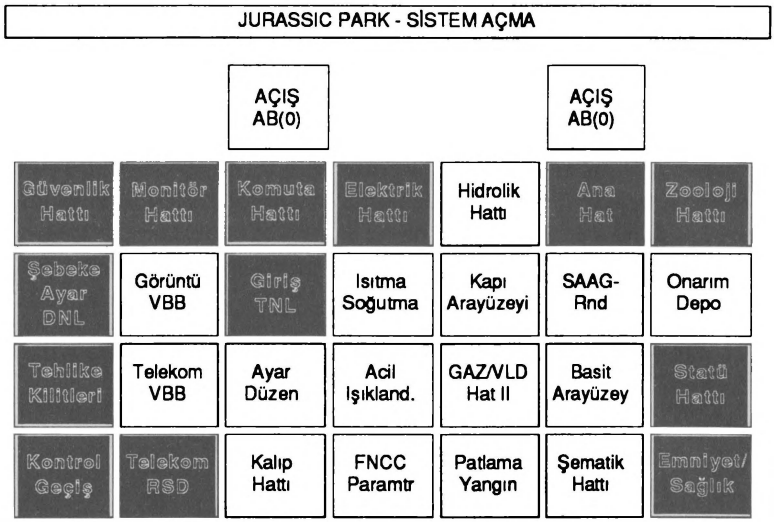
Hırıltıyla soluyordu. Ağzından köpükler saçılıyordu.

Gennaro ve çocuklar da odaya girdi. Grant onlara geri çekilmelerini işaret etti. Kız can çekişen hayvana baktı, "Vay be!" dedi yavaşça.

Gennaro Grant'ın ayağa kalkmasına yardım etti. Hep birlikte dönüp kontrol odasına doğru koştular.

KONTROL

TİM kontrol odasındaki ekranı yanıp söner vaziyette bulunca hayli şaşırdı. "Ne oldu?" diye sordu Lex.

Tim Dr. Grant'ın ekrana baktığını, elini umutla klavyeye uzattığını gördü ve "İşe yaramaz, doktor!" dedi.

"Bilgisayarlar hakkında hiçbir şey bilmiyorum." dedi Grant başını sallayarak.

Ama Tim çoktan iskemleye oturmuştu. Hızla ekrana dokundu. Video monitörlerinde Punteranas'a yaklaşan gemiyi görebiliyordu. Şimdi doktan sadece iki yüz metrelik mesafedeydi. Diğer monitörde tavanından sarkan raptorlarla köşkü gördü. Hayvanların sesleri telsizden duyuluyordu.

"Bir şeyler yap, Timmy!" dedi Lex.

Yanıp sönmesine rağmen ŞEBEKE AYAR DNL levhasına bastı.

Ekran cevap verdi:

UYARI: EMİR UYGULAMA BAŞARISIZ (DÜŞÜK YARD. GÜÇ)

"Bu da ne demek?" dedi Tim.

Gennaro parmaklarını şıklattı. "Daha önce de oldu. Yardımcı gücün düşük olduğu anlamına geliyor. Ana gücü açmalısın."

"Öyle mi?"

"Şebekeleri açsan daha iyi." dedi Grant.

"Yapamam!" dedi Tim. Midesine korku dolu kramplar giriyordu.

ELEKTRİK HATTI'na bastı.

ELEKTRİK HATTI KONTROL MODÜLLERİ

HAT	YAN - HAT	HAT	YAN - HAT
Bölüm A1-A9	**Bölüm A1-A9**	**Bölüm B1-B9**	**Bölüm B1-B9**
A01-A011	Geçici CVD	B01-B011	Güvenlik (0)
A21-A211	Sürekli CVD (0)	B021-B0211	Güvenlik (1)
Bölüm B1-B9	**Ana Şebeke P**	**Bölüm A1-A9**	**Ana Şebeke M**
CSX (89A)	Ana Ayar 1		Yard Şebeke 0/0
CSX (1031)	Ana Ayar ATL	Çekirdek (Yard)	Yard Şebeke R/V
RSX (55-99)	Şebeke V-VX	Güvenlik (N)	Güç Gruplaşma
Yard Güç (4)	Ayar Şebekeler	Kullanım Dışı	Çekirdek Grup1

"Şimdi ne yapıyorsun?" diye sordu Grant. Tüm ekran göz kırpıyordu.

Tim ANA ŞEBEKE P'ye bastı.

ANA GÜÇ ŞEBEKESİ DEVRE DIŞI/YALNIZ YARD. GÜÇ

Ekran hâlâ göz kırpıyordu. ANA AYAR 1'e bastı.

ANA GÜÇ DEVREDE

Odadaki bütün ışıklar yandı. Monitör ekranı artık göz kırpmıyordu. "Hey! Başardım!"

Tim Şebeke Yenileme'ye bastı. Bir an için hiçbir şey olmadı. Önce monitör ekranlarına, sonra ana ekrana baktı.

Hangi Şebekeyi Yenilemek İstiyorsunuz?				
Park	Bakım	Güvenlik	Köşk	Diğer

"Timmy!" diye homurdandı Lex. Grant bir şeyler söyledi ama Tim sadece adamın sesindeki gerginliği hissetti. Bir hayli endişeli olduğu her halinden belliydi.

Tim kalbinin yerinden çıkacakmış gibi çarptığını hissediyordu. Lex durmadan bağırıyordu. Artık video monitörlerine bakmak istemiyordu. Köşkte sallanan parmaklıkların gıcırtısını ve raptorların hırıltılarını duyuyordu. Malcolm "Sevgili Tanrım..." dedi.

KÖŞK'e bastı.

Ekran tekrar değişti —bir ekran daha!— şebeke numarasını soruyordu. Korkunç saniyeler boyunca numarayı hatırlayamadı, sadece konsola damlayan kanı, kendi kanını, kan gölünü görüyordu ama sonra H4'ü hatırladı ve bastı

KÖŞK ŞEBEKE H4 DEVREDE

Video monitöründe otel odasının tavanından yayılan kıvılcımları gördü. Monitör bembeyaz oldu. "Ne yaptın!" diye bağırdı Lex ama hemen ardından görüntü geri geldi; raptorlar parmaklıkların arasında çığlıklar atarak kavrulurken Muldoon ve diğerlerinin de neşeyle bağrıştıklarını gördüler.

"Başardın!" dedi Grant Tim'in sırtına vurarak. "Başardın! Sen yaptın!"

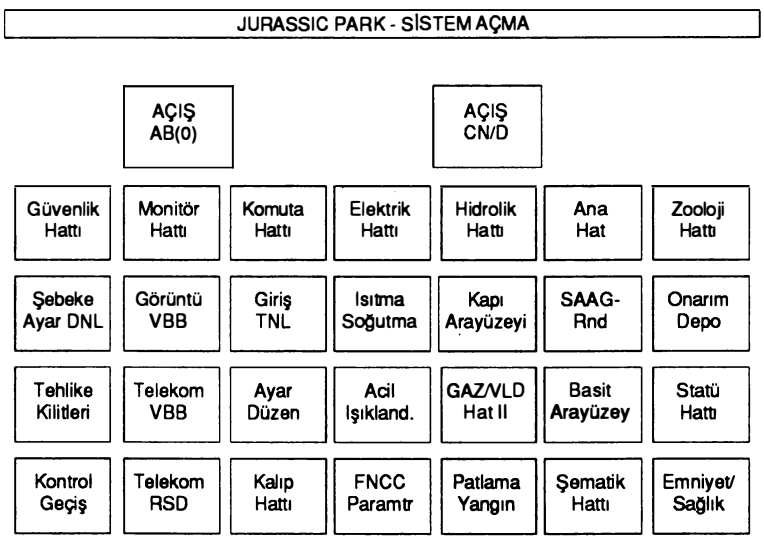
Herkes ayağa kalkmış neşeyle sıçrarken Lex "Ya gemi ne olacak?" diye sordu.

"Ne?"

"Gemi!" diye tekrarladı küçük kız ekranı göstererek.

Monitörde şimdi geminin önündeki binalar çok daha büyüktü; ekranın sağında ilerleyen gemi sola döndü ve doka girdi. Tayfalar güverteye çıkmış demir atmaya hazırlanıyorlardı.

Tim iskemlesine yerleşti ve ana ekrana baktı.

Ekranı uzun uzun inceledi. Telekom VBB ve Telekom RSD telefonlarla ilgili olabilirdi. TELEKOM RSD'ye bastı

BEKLEMEDE 23 TELEFON/VEYA MESAJINIZ VAR
ŞİMDİ ALMAK İSTER MİSİNİZ?

HAYIR tuşuna bastı.

"Belki de gemi beklemedik telefonlardan biridir." dedi Lex. "Belki bu şekilde telefon numarasını bulabilirsin."

Tim kardeşini dinlemiyordu bile.

ARAMAK İSTEDİĞİNİZ NUMARAYI GİRİN YA DA REHBER İÇİN F7 TUŞUNA BASIN

F7'ye bastı ve birden ekranda isimler ve numaralarla dolu muazzam bir rehber belirdi. Alfabetik düzende değildi, aradığı şeyi bulması bir hayli zaman aldı:

VSL ANNE B. (FREDDY) 708-3902

Şimdi yapması gereken tek şey numaraları nasıl çevireceğini bulmaktı. Ekranın altında bir dizi düğme vardı:

ŞİMDİ ÇEVİR'e bastı.

ÜZGÜNÜZ, TELEFON NUMARANIZ EKSİK (HATA-598)
LÜTFEN TEKRAR DENEYİN

Tekrar denedi.

Önce kısa bir cızırtı duydu, sonra numaralar otomatik olarak çevrilmeye başladı.

"Tamam mı?" dedi Grant.

"Müthişsin, Timmy!" dedi Lex. "Ama neredeyse karaya çıkacaklar." Ekranda geminin pruvasının Punteranas dokuna yaklaştığını gördüler. Yüksek perdeden bir cızırtı

duyuldu ve sonra bir ses "Alo, John, ben Freddy. Beni duyabiliyor musun?" dedi.

Tim konsoldaki telefonu aldı ama sadece statik bir cızırtıyla karşılaştı.

"Alo, John, ben Freddy?"

"Cevap versene!" dedi Lex.

Hepsi de gördüğü her alıcıyı kaldırıyor ama sadece cızırtıyla karşılaşıyordu. En sonunda Tim komsolun yanına monte edilmiş telefonda göz kırpan ışığı gördü.

"Alo, kontrol. Ben Freddy. Beni duyuyor musunuz?"

Tim alıcıyı kaldırdı. "Alo, ben Tim Murphy ve..."

"Tekrarla, seni duyamadım, John."

"Sakın karaya çıkmayın! Beni duyuyor musunuz?"

Bir sessizlik oldu. Sonra şaşkın bir ses "Duydunuz mu? Kahrolası bir çocuk bu!" dedi.

"Karaya çıkmayın! Adaya geri dönün!" dedi Tim.

Sesler uzaktan geliyordu ve cızırtılıydı. "Duydun...Murphy...galiba?" başka bir ses "...alamadım..." dedi.

Tim çaresizlik içinde diğerlerine döndü. Gennaro telefonu aldı. "Bana bırak. İsmini duydun mu?"

Hâlâ telefonda parazit vardı. "...şaka olmalı...sersem bir operatör..."

Tim klavyeyi inceliyordu. Freddy'nin kimliğini belirlemesini sağlayacak bir yol olmalıydı...

"Beni duyuyor musun?" dedi Gennaro telefona. "Beni duyuyorsanız hemen cevap verin!"

"Evlat, kim olduğunu bilmiyoruz ama hiç komik değilsin!" dedi öfkeli bir ses. "Karaya çıkmak üzereyiz ve yapacak bir sürü işimiz var. Şimdi ya kendini adam gibi tanıt ya da frekansımızdan çık!"

Tim ekranda FARRELL, FREDERİCK D. (KAPT) yazısını okudu.

"Söyleyeceklerimi tanıtma olarak kabul et, Kaptan Farrell!" dedi Gennaro. "Gemiyi döndürüp derhal adaya

gelmezsen Değişmez Denizcilik Kanunu'nun 509. Bölümü'nü ihlalden lisansınızı kaybedecek, ayrıca elli bin dolarlık para cezası yanısıra beş yıl hapis ceasına çarptırılacaksınız. Beni duydunuz mu?"

Bir sessizlik oldu.

"Bunları not ettin mi, Kaptan Farrell?"

Uzaktan gelen bir ses "Not ediyorum." dedi ve bir başka ses de "Geri dönüyoruz." diye bağırdı. Gemi doktan uzaklaşmaya başladı.

Lex neşeyle çığlık attı. Tim iskemlesine yaslanarak alnındaki teri sildi.

"Değişmez Denizcilik Kanunu da ne?" diye sordu Grant.

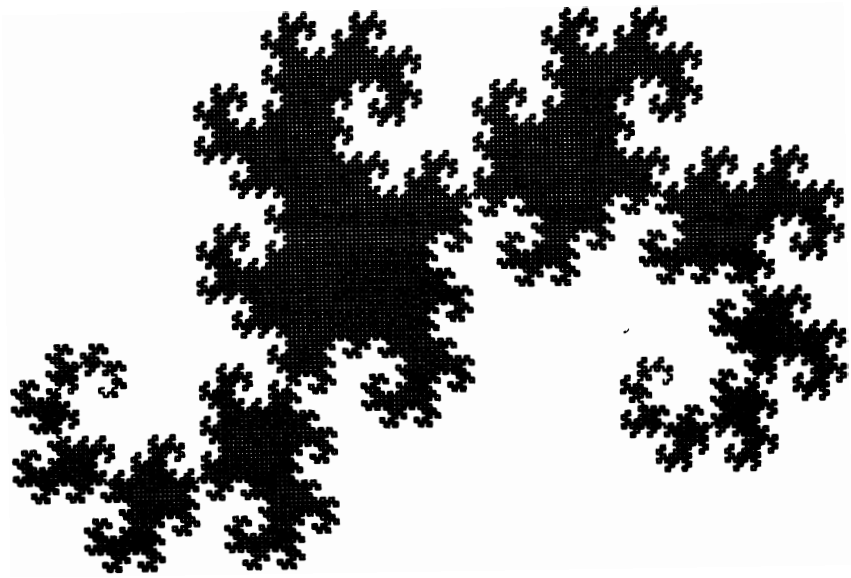
"Kahretsin, ben nereden bileyim!" dedi Gennaro.

Hepsi keyifle ekranı izliyordu. Gemi sahilden uzaklaşıyordu.

"İşin zor kısmı bitti!" dedi Gennaro.

Grant başını salladı. "Zor kısım esas şimdi başlıyor!"

YEDİNCİ TEKRAR

"Sonlara yaklaştıkça matematik bilimi sonuçlarına katlanma cesareti isteyecektir."

IAN MALCOLM

DÜNYAYI YOK EDİYORUZ...

YATAĞINI temizlemek için Malcolm'ı köşkün bir başka odasına taşıdılar. Hammond canlanmıştı, ortalıkta neşeyle dolanıyordu. "En azından felaket önlendi!" dedi.

"Ne felaketi?" dedi Malcolm iç çekerek.

"Serbest kalıp dünyayı ele geçiremediler..." diye yanıtladı Hammond.

Malcolm dirseği üzerinde doğruldu. "Sizi endişelendiren şey bu muydu?"

"Üstümüzde dolaşan tehlike bulutları da bu değil miydi zaten?" dedi Hammond. "O korkunç yırtıcılar dışarı çıkıp dünyayı mahvedebilirlerdi."

"Sen egomonyak aptalın birisin!" dedi Malcolm öfkeyle. "Neden bahsettiğin hakkında en ufak bir fikrin var mı? Gezegeni yok edebileceğini mi sanıyorsun? Tanrım, bu sendeki güç ne sarhoş ediciymiş!" Malcolm kendini yatağa bıraktı. "Gezegeni yok edemezsin. Yakınından bile geçemezsin bu söylediğinin."

"Birçok insan gezegenin tehlikede olduğuna inanıyor." dedi Hammond sert bir sesle.

"Ama değil!" dedi Malcolm.

"Bak, bütün uzmanlar.." diye başladı Hammond kıpkırmızı bir suratla.

"Akşam haberlerinde global ısınma tehlikesinden bahseden hava durumu spikerlerini kastediyorsun değil mi?"

"....gezegenimizin büyük bir sorunla karşı karşıya olduğunu söylüyor!"

Malcolm içini çekti. "Gezegenimizi bir de benden dinle!" dedi. "Gezegenimiz dört buçuk milyar yaşında, hayat da bir o kadar yıldır yeryüzünde. İlk bakteriler... ardın-

dan ilk çokhücreli hayvanlar, sonra denizde, karada ilk kompleks yaratıklar... Sonra her biri milyonlarca yıl süren büyük çağlar -amfibiler, dinozorlar, memeliler... Doğan, büyüyen ve ölen dev yaratıkların hanedanları. Hepsi de sürekli ve şiddetli değişikliklerle dolu bir fon üzerinde gerçekleşti: yükselen ve çöken dağ sıraları, kuyruklu yıldız çarpmaları, volkanik patlamalar, yükselip alçalan okyanuslar, hareket eden kıtalar... Sonsuz bir devamlılıkta ve inanılmaz şiddette değişim... Bugün bile gezegendeki en büyük coğrafî şekil olan Himalaya dağ sırası milyonlarca yıl önce iki büyük kıtanın çarpışması ve bükülmesinden meydana gelmiştir. Gezegen, zamanında her türlü tehlikeden kurtulmayı başardı. Sizden de kurtulacaktır!"

Hammond kaşlarını çattı. "Çok uzun zamandır varolması sürekliliğinin kanıtı olarak kabul edilemez. Bir radyasyon patlaması..."

"Farzet ki böyle bir şey oldu..." dedi Malcolm. "Diyelim ki çok kötü bir kaza oldu ve tüm bitkiler, tüm hayvanlar öldü; yeryüzü yüz binlerce yıldır cehennem gibi sıcak. Hayat yine de bir yerlerde filizlenecektir -yerin altında ya da belki de Arktik buzullarda... Onca yıldan sonra gezegen yeniden barınılabilir hale geldiğinde hayat dünyanın dört bir yanına yayılacaktır. Evrimsel gelişme yeniden başlayacaktır. Şimdiki çeşitliliğine kavuşması birkaç milyar yıl sürebilir. Ayrıca şu andakinden çok farklı olabilir. Ama yeryüzü bizim çılgınlığımıza karşı koyacaktır. Yaşam bizim çılgınlığımıza karşı koyacaktır. Sadece biz bunun aksine inanıyoruz."

"İyi de ozon tabakası iyice incelince..." diye başladı Hammond.

"Yüzeye daha fazla ultraviyole radyasyon ulaşacaktır. Ama bunun ne zararı var?"

"Deri kanserine yol açar..."

Malcolm başını salladı. "Ultraviyole radyasyon yaşam için gerekli ve yararlıdır. Güçlü bir enerjidir. Değişimi,

değişikliği destekler. Daha çok ultraviyole radyasyonla birçok yaşam şekli gelişecektir."

"Ama birçoğu da ölecektir!" dedi Hammond.

Malcolm içini çekti. "Böyle bir şeyle ilk kez karşılaştığını mı sanıyorsun? Oksijeni bilmiyor musun?"

"Yaşam için gerekli olduğunu biliyorum..."

"Şimdi gerekli!" dedi Malcolm. "Ama oksijen gerçekte metabolik bir zehirdir. Cam oymakta kullanılan flüor gibi aşındırıcı bir gazdır. Bazı bitki hücreleri tarafından artık ürün olarak ilk kez üretildiğindeyse —aşağı yukarı üç milyar yıl önce— gezegendeki diğer yaşam formlarında büyük bir krize yol açtı. Bu bitki hücreleri öldürücü bir zehirle çevreyi kirletiyorlardı. Öldürücü bir gaz soluyorlar ve yoğunluğunu artırıyorlardı. Venüs gibi bir gezegende yüzde birden daha az oksijen var. Yeryüzünde oksijenin yoğunluğu hızla artıyordu, yüzde beş; on, yirmi bir! Yeryüzü saf zehirden oluşan bir atmosferle çevriliydi! Yaşamla uyuşmayan bir atmosferle!"

Hammond sinirlenmişti. "Sizin görüşünüz nedir peki? Günümüz zehirlerinin de aynı kaderi paylaşacağına mı inanıyorsunuz?"

"Hayır!" dedi Malcolm. "Benim görüşüm yeryüzündeki yaşamın kendi bakımını üstlenebileceği. İnsanoğlunun beyninde yüzyıl çok uzun bir zaman. Yüzyıl önce arabamız, uçağımız, bilgisayarımız ve aşımız yoktu. Tümüyle farklı bir dünyada yaşıyorduk. Ama yeryüzü için yüzyıl bir hiçtir. Bir milyon yıl bir hiçtir. Bu gezegen çok daha geniş bir zaman cetvelinde yaşıyor ve nefes alıyor. Onun yavaş ve güçlü ritmini kavrayamayız ve bunu deneyecek tevazuya bile sahip değiliz. Burada sadece bir göz kırpmasıyla ifade edilebilecek kadar kaldık. Yarın yok olsak bile yeryüzü bizi özlemeyecektir..."

"Ve yarın yok olmamız da şiddetle muhtemel!" dedi Hammond öfkeyle.

"Evet!" dedi Malcolm. "Şiddetle muhtemel!"

"Ne diyorsunuz? Çevreyle ilgilenmeyeceğiz, öyle mi?"

"Hayır, kesinlikle hayır!"

"Ne yapacağız peki?"

Malcolm öksürdü ve uzaklara baktı. "Açık konuşacağım... Gezegen tehlikede değil. Biz tehlikedeyiz. Gezegeni yok edecek ya da kurtaracak güce sahip değiliz. Ama kendimizi kurtaracak gücü bir şekilde bulmalıyız!"

HER ŞEY KONTROL ALTINDA

DÖRT saat geçmişti. Akşam oluyordu, güneş batmak üzereydi. Kontrol odasında havalandırma ve bilgisayarlar mükemmelen çalışıyordu. Belirlemelere göre adadaki yirmi dört kişiden sekizi ölmüştü ve altısı kayıptı. Ziyaretçi merkezi ve Safari Köşkü güvenlikteydi, kuzey bölgesi dinozorlardan temizlenmişti. San José otoriteleri yardıma çağrılmıştı. Kosta Rika Milli Savunma ve Malcolm'ı hastaneye götürecek helikopter yoldaydı. Ama telefonda Kosta Rika belirgin şekilde tedirgin ve temkinli konuşmuştu; şüphesiz adaya yardım gönderilmeden önce San José ve Washington arasında birçok görüşmeler yapılmıştı. Artık gün bitiyordu; helikopterler kısa sürede gelmezse ertesi sabaha kadar beklemek zorunda kalacaklardı.

Bu arada beklemekten başka yapabilecekleri bir şey de yoktu. Gemi geri dönüyordu; mürettebat kıçtaki üç küçük raptoru bulmuş ve öldürmüştü. Isla Nublar'da tehlike önlenmişti; herkes ziyaretçi merkezinde ya da köşkte toplanmıştı. Tim bilgisayarı iyice öğrenmişti ve şimdi de yeni bir dosyayla ilgileniyordu.

Toplam Hayvan 292

Türler	Beklenen	Bulunan	Versiyon
Tyrannosaurus	2	1	4.1
Maiasaurus	22	20	??
Stegosaurus	4	1	3.9
Triceratops	8	6	3.1
Procompsognathus	65	64	??
Othnielia	23	15	3.1
Velociraptor	37	27	??

Apatosaurus	17	12	3.1
Hadrosaurus	11	5	3.1
Dilophosaurus	7	4	4.3
Pterosaurus	6	5	4.3
Hypsilophodonthus	34	14	??
Euplocephalid	16	9	4.0
Styracosaurus	18	7	3.9
Callovosaurus	22	13	4.1
Toplam	292	203	

"Bu kahrolası makinanın nesi var?" dedi Gennaro. "Şimdi de daha az hayvan olduğunu söylüyor!"

Grant başıyla onayladı. "Öyle gibi."

"Jurassic Park nihayet kontrol altında." dedi Ellie.

"Bu da ne demek?"

"Denge..." dedi Grant monitörleri göstererek. Hypsilophodonthuslar bölgelerine batıdan giren bir Velociraptor sürüsüne katılıyorlardı.

"Çitler saatlerdir kapalıydı." dedi Grant. "Hayvanlar birleşiyor. Denge kuruyorlar, gerçek bir Jurasik denge."

"Böyle bir şeyin amaçlandığını hiç sanmıyorum." dedi Gennaro. "Hayvanların birleşmeleri amaçlanmamıştı."

"Ama birleşiyorlar."

Bir başka monitörde Grant bir raptor sürüsünün son sürat açık bir araziyi geçerek dört tonluk bir Hadrosaurus'a yaklaştığını gördü. Hadrosaurus kaçmaya hazırlandı ama raptorlardan biri sırtına atlayıp uzun boynundan ısırdı ve diğerleri de etrafında bir daire oluşturdu, bacaklarına saldırdı, güçlü pençeleriyle karnını deşti. Birkaç dakika içinde altı raptor bu büyük hayvanı alaşağı etmişti.

Grant olanları sessizce izledi.

"Böyle olmasını bekliyor muydun?" diye sordu Ellie.

"Ne beklediğimi bilmiyorum." dedi Grant. Monitöre baktı. "Hayır, beklemiyordum."

"Bütün yetişkin raptorlar dışarda galiba." dedi Muldoon hayretle.

Grant önce pek önemsemedi. Sadece monitörleri, büyük hayvanların etkileşimlerini izliyordu. Güneyde çizgili kuyruklarını sallayan Stegosauruslar şaşkın şaşkın bakan ve arada sırada çizgilere saldırmak için ileri atılan küçük Tyrannosaurus'un etrafında daire oluşturuyorlardı. Batıda ise Triceratopslar toslaşarak aralarında dövüşüyorlardı. Biri yaralanarak yere düştü ve kıvranmaya başladı.

"Yuvayı bulmak istiyorsanız acele etmelisiniz." dedi Muldoon. "Güneşin batmasına en fazla bir saat var."

"Doğru!" dedi Grant.

"Sanırım Kosta Rikalılar geldiğinde adayı askeri bir problem olarak ele alacaklardır. Mümkün olduğu kadar çabuk yok edilmesi gereken bir problem..." dedi Muldoon.

"Neyseki haklısın!" dedi Gennaro.

"Havadan bombalayacaklardır." dedi Muldoon. "Belki napalm, hatta belki de gaz bombası. Ama kesinlikle havadan bombalarlar."

"Umarım bunu yaparlar!" dedi Gennaro. "Ada çok tehlikeli. Hayvanların hepsi yok edilmeli, hem de en kısa sürede."

"Bu yeterli değil!" dedi Grant. Ayağa kalktı. "Hadi başlayalım."

"Anladığını sanmıyorum, Alan." dedi Gennaro. "Bu adanın çok tehlikeli olduğunu düşünüyorum. Yok edilmeli. Hayvanların hepsi yok edilmeli ve Kosta Rikalılar'ın yapacağı da bu. Bence adayı onların ellerine bırakmalıyız. Ne dediğimi anlıyor musun?"

"Kesinlikle!" dedi Grant.

"Öyleyse sorun ne? Bu askeri bir harekat, onlara bırak."

Raptorun Grant'ın sırtında açtığı yara ağrıyordu. "Hayır, adayla biz ilgileneceğiz!" dedi Grant.

"İşi uzmanlarına bırakmalısın!" diye ısrar etti Gennaro.

Grant sadece altı saat önce Gennaro'yu Bakım Servis binasında bir kamyonun arkasında bulduğunu hatırladı; korkmuş ve büzülüp kalmıştı. Birden sükunetini kaybetti ve avukatı beton duvara çarptı. "Beni dinle seni piç kurusu! Olanlardan sen sorumlusun ve bunu kabul etmeye başlamalısın!"

"Kabul ediyorum." dedi Gennaro öksürerek.

"Hayır, etmiyorsun. Başından beri sorumluluklarından kaçıyorsun."

"Cehenneme kadar yolun var!"

"Hiç anlamadığın bir teşebbüs üzerinde satış yaptın. Denetlemekte başarısız olduğun bir şirketin ortağıydın. Yalancılığı deneyimlerinle kanıtlanmış bir adamın çalışmalarını kontrol etmedin ve bu adamın insan tarihinin en tehlikeli teknolojisiyle dilediğince oynamasına izin verdin. Ben buna sorumluluklarından kaçmak derim!"

Gennaro tekrar öksürdü. "Pekala, sorumluluğu şimdi alıyorum üstüme."

"Hayır, hâlâ kaçıyorsun!" dedi Grant. "Ayrıca artık yapabileceğin hiçbir şey yok." Gennaro'yu döndü. "Elimizde ne tür silahlar var?"

"Birkaç ağ ve şok üvendireleri."

"Bu şok üvendireleri ne kadar iyi?"

"Köpekbalıkları için kullanılan enerji sopaları gibi. Patlayıcı kondansatörlü başlığı temas anında şok veriyor. Yüksek voltaj, düşük amper. Öldürücü değil ama hayvanı felç ediyor."

"Bunu yuvada kullanamayız." dedi Grant.

"Ne yuvası?" diye sordu Gennaro öksürerek.

"Raptor yuvası" dedi Ellie.

"Raptor yuvası mı?"

"Hiç telsiz tasmanız var mı?" diye sordu Grant.

"Elbette!" dedi Muldoon.

"Güzel, yanımıza bir de tasma alalım. Savunma için kullanabileceğimiz başka bir şey yok mu?"

Muldoon başını salladı.

"Yine de bulabildiğin her şeyi al."

Muldoon uzaklaştı. Grant Gennro'ya döndü. "Adanızda tam bir karmaşa hüküm sürüyor, Bay Gennaro. Deneyiniz büyük bir karmaşadan başka bir şey değil. Ortadan kaldırılmalı. Ama önce karmaşanın boyutlarını öğrenmeliyiz. Bu da adadaki yuvaları bulmamızı gerektiriyor, özellikle de raptor yuvalarını. Saklanmış olmalılar. Onları bulmalı, incelemeli ve yumurtaları saymalıyız. Adada doğan her hayvanı görmeli ve bilmeliyiz. Ancak bunu yaptıktan sonra yok edebiliriz. Ama önce bizi bekleyen küçük bir iş var."

Ellie hayvan otlaklarını gösteren duvar haritasına bakıyordu. Tim klavyede çalışıyordu. Ellie haritayı işaret etti. "Raptorlar güneyde, volkanik buhar kaynaklarının bulunduğu bölgede mevzilenmişler. Belki de sıcağı seviyorlardır."

"Orada saklanabilecekleri bir yer var mı?"

"Öyle gibi görünüyor." dedi genç kadın. "Güneydeki boş topraklarda seli önlemek için büyük beton su tesisatları kurulmuş. Geniş yeraltı alanı. Su ve gölge."

Grant başıyla onayladı. "Onları orada bulacağımızdan eminim."

"Sanırım sahilden de bir giriş var." dedi Ellie. Konsollara döndü ve Tim'e "Tesisattaki aralıkları gösterir misin?" diye sordu ama Tim dinlemiyordu. "Tim?"

Çocuk klavyenin üstüne eğilmişti. "Bir dakika, sanırım bir şey buldum!"

"Ne?"

"Haritada gösterilmeyen bir depo. İçinde ne olduğunu bilmiyorum."

"Belki o depoda silah bulabiliriz!" dedi Grant.

Hep birlikte depoya gittiler, çelik kapıyı açtıklarında yerin altına inen bir merdivenle karşılaştılar. "Kahrolası Arnold!" dedi Muldoon basamaklara yönelirken. "En başından beri biliyordu burayı!"

"Belki de bilmiyordu..." dedi Grant. "Gelmeyi denemedi bile!"

"Ama Hammond biliyordu, birileri biliyordu..."

"Hammond nerede?"

"Hâlâ köşkte."

Aşağı indiklerinde plastik koruyucular içinde duvara asılmış gaz maskeleri buldular. El fenerlerini yaktıklarında ise odanın iç kısımlarında çelik kapaklı altmış santim yüksekliğinde kalın camdan küplerle karşılaştılar. Küplerin içinde küçük küreler vardı. Sanki dev nane şekerleriyle dolu bir odadaydılar.

Muldoon küplerden birinin kapağını açtı ve içindeki küreyi aldı; kaşlarını çatarak ışığa tuttu. "Kahretsin!"

"Ne o?" diye sordu Grant.

"MORO-12!" dedi Muldoon. "Solunum yoluyla içe çekilen sinir gazı. El bombası, yığınla el bombası!"

"Hadi iş başına!" dedi Grant sırıtarak.

"Beni sevdi!" dedi Lex gülümseyerek. Ziyaretçi merkezinin garajında, Grant'ın tünelde yakaladığı raptorun kafesinin yanındaydılar. Lex hayvanı kafes parmaklıklarının arasından okşuyordu. Raptor da kafasını kızın eline sürtüyordu.

"Dikkat et!" dedi Muldoon. "Kötü ısırır bunlar."

"Beni sevdi!" diye tekrarladı Lex. "Adı Clarence."

"Clarence?"

"Evet."

Muldoon elinde küçük metal kutusuyla deri bir tasma tutuyordu. Alıcıdan kuvvetli bir sinyal sesi geldi. "Tasmayı takarken hayvan sorun çıkarır mı?" diye sordu Grant.

Lex hâlâ raptoru okşuyordu. "Eminim ben takarsam bir şey yapmaz."

"Denemeni hiç tavsiye etmem." dedi Muldoon. "Ne yapacakları hiç belli olmaz."

"Eminim bana bir şey yapmaz!" dedi Lex ısrarla.

Muldoon en sonunda tasmayı Lex'e verdi ve o da raptorun burnuna tutup koklamasını sağladı. Ardından yavaşça hayvanın boynuna taktı. Kopçayı ve Velcro kapağı kapatırken raptor daha parlak bir yeşile büründü. Sonra gevşedi ve eski rengine kavuştu.

"Bu hayvanları hiç anlamıyorum." dedi Muldoon.

"Bir bukalemun gibi!" dedi Lex.

"Diğer raptorlar böyle bir şey yapamazlar!" dedi Muldoon kaşlarını çatarak. "Bu vahşi hayvan farklı olmalı." Grant'a döndü ve "Bu arada, hepsi dişi doğuyorsa nasıl ürüyorlar?" diye sordu. "Şu kurbağa DNA'sını daha açıklamadın bize."

"Kurbağa DNA'sı değil." dedi Grant. "Amfibi DNA'sı. Ama fenomen özellikle kurbağalar üzerinde çalışılarak kanıtlandı. Yanlış hatırlamıyorsam Batı Afrika kurbağalarıydı..."

"Ne fenomeni?"

"Cinsiyet geçişi." dedi Grant. "Yani kısaca değişen cinsiyet." Grant bazı bitkilerin ve hayvanların hayatları boyunca cinsiyetlerini değiştirme yeteneğine sahip olduklarını açıkladı -orkidler, bazı balıklar ve karidesler, şimdi de kurbağalar... Yumurtladıkları gözlemlenen kurbağalar birkaç aylık bir dönem sonunda tam bir erkek olabiliyorlardı. Önce erkeklerin kavga duruşlarını benimsiyorlar, erkeklerin çiftleşme çağrılarını öğreniyorlar, hormonları değişiyor ve erkeklerin erbezlerini alıyorlar, en sonunda da başarılı bir şekilde dişilerle çiftleşiyorlardı.

"Dalga geçiyorsun!" dedi Gennaro. "Bunun sebebi ne?"

"Görünüşe bakılırsa değişim tüm hayvanların aynı

cinsiyeti taşıdığı ortamlarda gerçekleşiyor. Bu durumda bazı amfibilerin cinsiyet değiştirerek erkek olması gayet doğal."

"Sence dinozorların başına gelen de bu mu?"

"Daha iyi bir açıklama bulana kadar evet." dedi Grant. "Sanırım onlar da aynı değişimi yaşadılar. Şimdi, şu yuvayı bulalım mı?"

Jeep'e doluştular ve Lex raptoru kafesten aldı. Hayvan kızın ellerinde çok sakindi, hatta fazlasıyla uysaldı. Lex başını bir kez daha okşadı ve sonra serbest bıraktı.

Hayvan yerinden kıpırdamadı bile.

"Git, hadi git!" diye bağırdı Lex. "Evine git!"

Raptor döndü ve çalıların arasında kayboldu.

***

Grant alıcıyı eline aldı ve kulaklıkları taktı. Arabayı Muldoon kullanıyordu. Jeep ana yolda güneye doğru hoplaya zıplaya gidiyordu. Gennaro Grant'a döndü ve "Şu yuva neye benziyor?" diye sordu.

"Kimse bilmiyor." dedi Grant.

"Ama ben kazılarda böyle şeylerle karşılaştığınızı sanıyordum..."

"Ben fosil yuvalarla ilgileniyorum!" dedi Grant. "Ama tüm fosiller binlerce yılın ağırlığı altında tahribata uğramışlardır. Bazı hipotezler attık ortaya, bazı tahminler yaptık ama kimse yuvaların neye benzediğini tam olarak bilmiyor."

Grant sinyalleri dinleyerek Muldoon'a biraz batıya dönmesini işaret etti. Görünüşe bakılırsa Ellie haklıydı; yuva güneydeki volkanik arazideydi.

Grant başını salladı. "Yuvalanma alışkanlıkları pek de açık değil!" dedi. Sonra timsah gibi günümüz sürüngenlerinin alışkanlıklarından bahsetti. Onların alışkanlıkları hakkında bile yeterli bilgi yoktu. Aslında en çok incelenen Amerikan timsahıydı ve yumurtaları sadece dişile-

rin —üstelik sadece doğuma kadar— korudukları görülmüştü. Erkek timsah ilkbaharın ilk günlerinde evli bir çift gibi dişinin yanında yatar ve yanaklarına baloncuklar üfleyerek, kabul edimesini sağlayacak cezbedici işaretler vererek nihayet kuyruğunu kaldırmasını ve penisine sokmasını sağlardı. İki ay sonra dişi daha yuvasını kurmadan erkek giderdi. Dişi çamurdan yaptığı bir metre yüksekliğindeki koni biçimindeki yuvasını ölesiye korusa da zamanla dikkati kaybolur ve genelde yavrular kabukları kırıp dışarı çıkmadan önce yumurtaları terk ederdi. Yani vahşi dünyada bebek timsah yaşamına kendi başına başlardı ve bu yüzden de midesi ilk günlerindeki beslenmeyi sağlamak için yumurta sarısıyla dolu olurdu.

"Yani yetişkin timsahlar yavrularını korumazlar mı?"

"Bizim düşündüğümüz şekilde korumazlar." dedi Grant. "Biyolojik aile yavruyu terk eder. Ama bir tür grup savunması vardır. Genç timsahlar çok kuvvetli bir tehlike çığlığı atarlar ve bunu duyan herhangi bir yetişkin —aile ve yabancı— şiddetli bir saldırıyla yardıma koşar. Bu bir korkutma gösterisi değildir, gerçek bir saldırıdır."

"Oh!" Gennaro söyleyecek başka bir şey bulamamıştı.

"Ama bu her yönüyle bir sürüngen özelliğidir." diye devam etti Grant. "Örneğin, timsahların en büyük sorunu yumurtaları serin tutmaktır. Yuvalar her zaman gölgede mevzilenmiştir. Otuz yedi derecelik bir ısı timsah yumurtasını öldürür, bu yüzden anne çoğunlukla yumurtaları serin tutmak için uğraşır."

"Ama dinozorlar sürüngen değil." dedi Muldoon.

"Kesinlikle. Dinozorların yuvalanma özellikleri kuşlara çok daha yakındır."

"Yani sen şimdi yuvayı tanımıyorsun..." dedi Gennaro sinirli bir ifadeyle. "Yuvanın neye benzediğini bilmiyorsun!"

"Hayır, bilmiyorum." dedi Grant.

"Harika! Kahrolası uzmanlara bırakalım şu işi!" dedi Gennaro.

Grant adamı umursamadı bile. Sülfürün kokusunu almaya başlamıştı. Üstelik tam önlerinde volkanik araziden yükselen buharları da görebiliyordu.

Toprak sıcak, diye düşündü Gennaro. Gerçekten çok sıcak. Çamurda baloncuklar kabarıyor ve patlıyordu. Pis kokulu sülfürik buhar fiskiyeleri ıslıklar çalarak omuz hizasına kadar yükseliyordu. Sanki cehennemde yürüyorlardı.

Gennaro kulağında kulaklıklarla sinyalleri dinleyerek yürüyen Grant'a baktı. Kovboy çizmeleri, jean pantolonu ve Hawaii tişörtü içinde hayli rahat görünüyordu. Gennaro ise hiç rahat değildi. Bu pis kokulu cehennemde Velociraptorlarla karşılaşmaktan korkuyordu. Grant'ın nasıl bu kadar sakin olabildiğini anlamıyordu.

Ya kadın Sattler. O da büyük bir sükunet içinde etrafına bakınarak yürüyordu.

"Bu sizi rahatsız etmiyor mu?" dedi Gennaro. "Yani demek istiyorum ki.. Endişelenmiyor musunuz?"

"Bunu yapmak zorundayız!" dedi Grant. Başka bir şey de söylemedi.

Hep birlikte fokurdayan buhar kaynakları arasında ilerliyorlardı. Gennaro kemerine taktığı sinir gazı bombalarını yokluyordu arada sırada. Ellie'ye döndü. "Neden bu kadar sakin?"

"Belki de çok endişelidir ama o dinozorlara tüm hayatını verdi!" dedi Ellie.

Gennaro başını salladı ve bunun nasıl bir şey olduğunu sordu kendi kendine. Acaba onun hayatı boyunca beklediği bir şey var mıydı?... Hayır, Gennaro hayattan hiçbir şey beklemiyordu.

Grant güneşin altında gözlerini kıstı. Önlerinde, buhar fiskiyelerinin içinde bir hayvan onlara baktı, sonra da kaçtı.

"Bir raptora benziyordu sanırım!" dedi Ellie.

"Doğru. Tabii başka bir hayvan da olabilir. Ama genç bir dinozordu."

"Bizi bir yere mi götürüyor?"

"Belki!" Ellie Grant'a raptorların dikkatini çekmek için çitte oynarlarken bir diğerinin de çatıya çıktığını anlatmıştı. Eğer bu doğruysa böyle bir davranış yeryüzündeki tüm yaşam formlarının ötesinde bir zeka kapasitesinin göstergesiydi. Klasik anlayış plan yapmanın ve uygulamanın sadece üç türle sınırlandığını söylerdi: şempanzeler, goriller ve insanlar. Şimdi ise bir dinozorun da plan yapma yeteneğine sahip olabileceği şüphesi doğuyordu.

Raptor tekrar ortaya çıktı ve bir ok gibi fırlayarak uzaklaştı. Gerçekten de onları bir yere götürmek ister gibiydi.

Gennaro kaşlarını çattı. "Bunlar ne kadar zekidir?"

"Kuş olduklarını kabul edersek endişelenmeye başlamalıyız." dedi Grant. "Gri papağanlar üzerinde yapılan en son incelemeler bu hayvanların şempanzeler gibi sembolik bir zekaya sahip olduklarını gösteriyor... ve şempanzeler belirgin şekilde dil kullanırlar. Araştırmacılar gri papağanların üç yaşındaki çocuğun duygusal gelişimine sahip olduğunu buldular ama zekaları tartışma götürmez. Papağanlar sembolik olarak mantık yürütebilirler."

"Ama kimsenin bir papağan tarafından öldürüldüğünü duymadım ben!" dedi Gennaro homurdanarak.

Uzaklardan ada sahiline vuran dalgaların sesi duyuluyordu. Volkanik arazi şimdi arkada kalmıştı ve kayalık bir bölgedeydiler. Küçük raptor bir kayanın üstüne çıktı ve birden kayboldu.

"Nereye gitti?" diye sordu Ellie.

Grant kulaklıklardan gelecek bir sinyal sesi bekledi. ama hiçbir şey duyulmuyordu. "Gitti!"

Hızla ilerlediler ve kayaların arasında bir tavşan inine

benzeyen küçük bir delik buldular. Çapı yarım metre civarındaydı. İçeri bakarlarken küçük raptor ışıkta gözlerini kırpıştırarak tekrar belirdi. Sonra kaçtı.

"Hiç yolu yok, ben o deliğe asla girmem!" dedi Gennaro.

Grant hiçbir şey söylemedi. O ve Ellie yanlarında getirdikleri aletleri gözden geçirdiler. Grant kısa sürede bir el monitörüne bağlı küçük bir video kamerası buldu. Kamerayı ipe bağlayıp delikten içeri sarkıttı.

"Bu şekilde hiçbir şey göremezsiniz..." dedi Gennaro.

"Önce bir ayarlayalım." dedi Grant. Üst tünelde düzgün toprak duvarları görebilecekleri kadar ışık vardı. Ama sonra tünel aniden genişliyordu. Mikrofondan cıvıltılar geldi. Sonra daha alçak bir homurtu... Daha başka gürültüler. Aşağıda birden fazla hayvan vardı galiba.

"Sanırım yuvayı bulduk!" dedi Ellie.

"Ama hiçbir şey göremiyorsunuz!" dedi Gennaro. Alnındaki teri sildi.

"Hayır, ama duyabiliyoruz." dedi Grant. Bir süre daha dinledi ve sonra kamerayı dışarı çıkararak yere koydu. "Hadi başlayalım!" Deliğin bulunduğu kayaya tırmandı. Ellie bir el feneriyle şok sopasını almaya gitti. Grant gaz maskesini taktı ve bacaklarını deliğe doğru uzatarak yere yattı.

"Aşağı inmek konusunda ciddi olamazsın!" dedi Gennaro.

Grant başını salladı. "Hiç korkmuyorum. Önce ben gireceğim, sonra Ellie ve sonra da sen."

"Dur bir dakika!" dedi Gennaro birden telaşlanarak. "Neden önce şu sinir gazı bombalarını delikten içeri atmıyoruz? Bu daha mantıklı değil mi?"

"Ellie, el fenerini aldın mı?"

Ellie feneri Grant'a uzattı.

"Eeee, ne diyorsun?" dedi Gennaro.

"Hayatımda hiç bu kadar kötü bir fikir duymadım!"

dedi Grant. Delikten içeri girmeye başladı. "Zehirli gazdan ölen birini gördün mü hiç?"

"Hayır..."

"Genelde çırpınarak ölürler. Feci bir manzaradır..."

"Hoş olmamasına üzüldüm ama..."

"Bak! Bu yuvaya girmemizin tek sebebi üreyen hayvan sayısını öğrenmek." dedi Grant. "Önce hayvanları öldürürsen ve bazıları çırpınarak oradan oraya yuvarlanırsa her şey birbirine girer. Bu yüzden o dahiyane fikrini kendine sakla!"

"Ama..."

"Bu hayvanları siz yaptınız, Bay Gennaro!"

"Ben hiçbir şey yapmadım..."

"Paranız yaptı. Çabalarınız yaptı. Yaratılmalarına yardım ettiniz. Artık onlar sizin eseriniz. Onları sırf kendinizi biraz sinirli hissttiğiniz için öldüremezsiniz!"

"Ben 'biraz sinirli' değilim!" dedi Gennaro. "Korkuyorum!"

"Beni izle." dedi Grant. Ellie ona bir şok sopası uzattı. Delikten içeri girdi ve homurdandı. "Çok dar!"

Grant derin bir nefes alıp verdi, kollarını öne uzattı ve deliği genişleterek boş ve karanlık yuvada yoluna devam etti.

***

"Neler oluyor?" dedi Gennaro telaşla.

Ellie deliğe yaklaşıp eğidi ve kulağını girişe dayadı. Telsizi açtı ve yavaşça "Alan?" dedi.

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra boğuk bir ses duyuldu. "Buradayım!"

"Her şey yolunda mı, Alan?"

Uzun bir sessizlik daha. Grant nihayet konuştuğunda sesinde garip bir korku vardı.

"Her şey yolunda!"

ADETA BİR PARADİGMA

KÖŞKTE John Hammond Malcolm'ın odasında gezinip duruyordu. Sabırsız ve huzursuzdu. Öfkesini son defa kustuktan sonra Malcolm komaya girmişti ve Hammond'a göre artık ölüyordu. Elbette bir helikopter gönderilmişti ama adaya ne zaman ulaşacağını kimse bilemezdi. Malcolm'ın kurtarılamayacağı düşüncesi Hammond'ın öfkelenmesine ve korkmasına yol açıyordu.

Garip bir ikilem yaşıyordu, matematikçiden nefret etme derecesinde hoşlanmaması durumu daha da zorlaştırıyordu. Ölen arkadaşı olsa kendini bu kadar kötü hissetmezdi. Malcolm'ın ölümü son sitemi, tenkidi olacaktı ve Hammond bunu kaldıracak durumda değildi.

Odada berbat bir koku vardı...Berbat. Çürümüş insan eti kokuyordu...

"Her şey...parad..." dedi Malcolm sarsılarak.

"Uyanıyor mu?" diye sordu Hammond.

Harding başını salladı.

"Ne dedi? Ne söylemeye çalışıyor?"

"Anlayamadım!" diye yanıtladı Harding.

Hammond odada biraz daha dolandı. Camı iyice açarak temiz hava almaya çalıştı. En sonunda dayanamayacağını anlayarak "Dışarı çıkmamın bir mahsuru var mı?" diye sordu.

"Sanmam" dedi Harding. "Bu bölgede sorun kalmadı."

"Güzel. Ben biraz dışarı çıkacağım."

"Tamam." dedi Harding. Antibiyotik iğnesinin basıncını ayarlıyordu.

"Hemen dönerim."

"Tamam."

Hammond gün ışığına çıkarken Harding'ten izin aldığı için kendi kendine kızdı. Her şeyden önce emrinde çalışan bir veterinerdi o. Hammond açıklama yapmak zorunda değildi.

Çit kapısından geçerek parkı dolaşmaya başladı. Akşamın geç saatleriydi, sisin hafiflediği ve güneşin arada sırada ortaya çıktığı saatler... Güneş şimdi de ortadaydı ve Hammond bunu bir kehanet olarak kabul etti. Diğerleri ne derse desin o parkının gelecek vaad ettiğini biliyordu. Şu deli Gennaro parkı yerle bir etmeye karar verse de hiçbir şey değişmeyecekti.

Hammond Palo Alto'daki InGen komuta merkezinin iki ayrı mahzeninde düzinelerce donmuş dinozor embriyosu saklandığını biliyordu. Onları dünyanın bir başka yerinde, bir başka adada tekrar yetiştirmek hiç de problem yaratmazdı. Hem burada yaşananlar gelecek sefer halledilebilirdi. Dünya böyle işliyordu. İlerlemeler böyle gerçekleştiriliyordu. Sorunların çözümü olayların temelinde yatıyordu.

Bunları düşünürken Wu'nun bu işin adamı olmadığına karar verdi. Wu bu büyük teşebbüse fazla özen göstermemiş, rastgele çalışmıştı. Onu asıl meşgul eden şey ilerleme, gelişme fikriydi. Yeni dinozorlar yapmak yerine yapılanları geliştirmekle bozmuştu kafasını. Hammond parkın düşüşünün buna bağlı olmasından şüpheleniyordu.

Sebep Wu'ydu.

Ayrıca John Arnold'ın baş mühendislik makamına uygun olmadığını da kabul etmeliydi. Arnold'ın etkileyici referansları vardı ama kariyerinin bu aşamasında yorulmuş ve huysuz bir vesveseci olmuştu. Organize çalışmıyordu ve birçok noktayı kaçırmıştı. Birçok önemli noktayı...

Aslında ne Wu ne de Arnold bu iş için gerekli özelliğe sahipti; görüşleri yoktu. Hikaye kitaplarındaki olağanüstü yaratıkların canlandığını gören çocukları çitlere yapıştıran mucizevi parkı yaratan geniş hayal gücünden yoksundu-

lar. Geleceği görme yeteneği, geleceğin rüyasını gerçekleştirecek kaynakları bulma yeteneği yoktu onlarda...

Hayır, ne Wu ne de Arnold işlerine uygundu...

Ayrıca bu açıdan bakıldığında Ed Regis de başarısız bir seçimdi. Harding en iyimser tabirle vasattı. Muldoon bir alkolikti...

Hammond başını salladı. Bir dahaki sefere daha iyisini yapmalıydı.

Düşünceler arasında kaybolan yaşlı adam ziyaretçi merkezinden kuzeye giden dar yola girerek bungalosuna yöneldi. Başıyla selam veren bir işçinin önünden geçti ama karşılık vermedi. Yerli işçileri küstah buluyordu. Gerçeği söylemek gerekirse Kosta Rika açıklarında bir ada almak da pek akıllıca bir seçim değildi. Böylesine belirgin hataları tekrarlamayacaktı...

Dinozor kükremesi korkutucu derecede yakından geldi. Hammond öylesine büyük bir çabuklukla döndü ki yere düştü ve arkasına baktığında taş yolun kenarındaki çalılıkta ilerleyerek üstüne gelen T-rex'in gölgesini gördüğünü sandı.

T-rex burada ne arıyordu? Neden çitlerin dışındaydı?

Hammond bir öfke dalgasıyla sarsıldı; sonra yerli işçinin yardımına koştuğunu gördü ve ayağa kalkarak yolun aksi yönündeki ormana körlemesine daldı. Karanlığa gömülmüştü; tökezleyip düştü, yüzü ıslak yapraklara ve nemli toprağa çarptı. Tekrar ayağa kalkarak koşmaya devam etti, tekrar düştü ve tekrar koştu. Dik bir tepeden inerken dengesini kaybetti ve yere kapaklanıp yuvarlana yuvarlana tepenin eteğine vardı. Yüzü fokurdayan sığ bir suya çarptı.

Yüzükoyun küçük bir çayda yatıyordu.

Paniğe kapılmıştı! Ne çılgınlık! Bungalosuna gidiyordu güya! Hammond kendi kendine küfretti. Ayağa kalkarken sağ ayak bileğinde gözlerinden yaş getiren keskin bir acı hissetti. Dikkatle yokladı; kırılmış olmalıydı. Diş-

lerini sıkarak tüm ağırlığını sağ bileğinin üstüne verdi. Evet!

Kesinlikle kırılmıştı!

Kontrol odasında Lex Tim'e "Keşke bizi de yuvaya götürselerdi!" dedi.

"Bizim için çok tehlikeli bir yer, Lex." dedi Tim. "Burada kalmamız daha doğru... Hey, şunu bir dinle!" Bir düğmeye bastı ve Tyrannosaurus'un banda kaydedilmiş kükremesi parktaki hoparlörlerde yankılandı.

"Müthiş!" dedi Lex. "Gerçeğinden bile daha güzel!"

"Sen de yapabilirsin." dedi Tim. "Şu düğmeye basacaksın."

"Bırak da deneyeyim!" dedi Lex. Düğmeye bastı. Tyrannosaurus tekrar kükredi. "Daha uzun sürmesini sağlayamaz mısın?"

"Elbette!" dedi Tim. "Yapacağın tek şey şunu çevirmek."

Tepenin eteğinde yatan Hammond Tyrannosaurus'un ormanın içlerinden kükrediğini duydu.

Tanrım!

Bu ses kemiklerine kadar titremesine sebep oluyordu. Başka bir dünyadan geliyordu bu korkunç çığlık. Neler olacağını merak ediyordu. Tyrannosaurus ne yapacaktı? O işçiyi yakalamış mıydı? Hammond sadece orman ateşböceklerinin cırcırlarını duyarak bekledi ve nefesini tuttuğunu fark ettiğinde de derin bir iç çekti.

Bu bilekle tepeyi tırmanması mümkün değildi. Vadinin dibinde beklemekten başka bir şey gelmezdi elinden. Tyrannosaurus gittikten sonra yardım isteyebilirdi. Bu arada bulunduğu yerde güvenlikteydi.

Tam o sırada metalik bir sesin "Hadi Timmy, ben de deneyeyim! Hadi bana bırak!" dediğini duydu.

Çocuklar!

Tyrannosaurus tekrar kükredi ama bu sefer farklı sesler ve uzun bir yankılanma duyuldu.

"Müthiş! Tekrar yap!" dedi küçük kız.

Şu kahrolası çocuklar!

O çocukları buraya asla getirmemeliydi. En başından beri sadece birer baş belası olmuşlardı. Kimse onları istemiyordu. Hammond onları getirmişti çünkü Gennaro'yu adayı yerle bir etme fikrinden vazgeçirebileceğini düşünmüştü ama o kahrolası avukat yine de yapacaktı bunu. Çocuklarsa görünüşe bakılırsa kontrol odasına girmiş makinaları karıştırıyorlardı -kim izin vermişti onlara?

Kalp atışlarının hızlandığını ve nefes almakta zorlandığını hissetti. Rahatlamaya çalıştı. Hiçbir terslik yoktu; tepeyi tırmanamasa da bungalosundan ve ziyaretçi merkezinden en fazla yüz metrelik uzaklıkta olmalıydı. Hammond nemli toprakta oturup ormandaki sesleri dinledi. Bir süre sonra yardım için bağırmaya başladı.

Malcolm'ın sesi bir fısıltıdan daha yüksek değildi. "Diğer tarafta... her şey... farklı..."

Harding iyice yaklaşarak eğildi. "Diğer taraf mı?" Malcolm'ın ölümden bahsettiğini düşündü.

"...değişimler...olduğunda..."

"Değişimler?"

Malcolm cevap vermedi. Kuru dudakları kıpırdandı ve en sonunda "Paradigma..." diyebildi.

"Paradigma değişimleri mi?" diye sordu Harding. Paradigma değişimlerinin ne olduğunu biliyordu. Son yirmi yıldır bilimsel değişikliklerin bu terimle anılması moda olmuştu. 'Paradigma' model kelimesinin eşanlamlısıydı. Ama bilimadamları için çok daha geniş bir anlam taşıyordu, dünyaya bakış açılarının bir simgesiydi adeta. Dünyayı görmenin daha geniş bir yoluydu bu. Paradigma değişimlerinin bilim, dünyanın görünümünde büyük bir değ-

şiklik yaptığında meydana geldiği söyleniyordu. Böyle değişiklikler bir asır boyunca yalnız bir kere meydana gelecek kadar nadirdi. Darwin evrimi bir paradigma değişimine sebep olmuştu. Quantum mekaniği ise daha küçük bir değişime meydan vermişti.

"Hayır..." dedi Malcolm. "Paradigma...değil...onun ötesi..."

"Paradigmanın da mı ötesi?"

"Artık...ilgilenmiyorum..."

Harding içini çekti. Tüm çabalarına rağmen Malcolm delicesine sayıklıyordu. Ateşi yükselmişti ve antibiyotikler neredeys bitiyordu.

"Neyle ilgilenmiyorsun?"

"Hiçbir şeyle..." dedi Malcolm. "Çünkü... her şey... diğer tarafta... çok farklı..."

Ve gülümsedi.

İNİŞ

"Sen çıldırmışsın!" dedi Gennaro Ellie Sattler'a, kadın kollarını öne uzatıp bacaklarını tavşan inine sokmuştu. "Bunu yapamazsın!"

Ellie gülümsedi. "Olabilir!" Elleriyle deliğin iki yanını tutup kendini aşağı çekti. Sonra birden kayboldu.

Delik şimdi boş ve karanlıktı.

Gennaro terlemeye başladı. Jeep'in yanında duran Muldoon'a döndü. "Ben o deliğe giremem!"

"Hayır, girebilirsin!"

"Yapamam, imkansız!"

"Seni bekliyorlar." dedi Muldoon. "Mecbursun!"

"Aşağıda neyle karşılaşacağımızı Tanrı bilir!" dedi Gennaro. "Sana söyledim, yapamam!"

"Mecbursun!"

Gennaro döndü, deliğe baktı ve tekrar Muldoon'a döndü. "Yapamam. Beni zorlayamazsın."

"Sanırım zorlayabilirim!" dedi Muldoon. Paslanmaz çelik üvendireyi eline aldı. "Hiç böyle bir şok sopasına dokundun mu?"

"Hayır."

"Öyle sandığın gibi kötü bir şey değildir... Öldürücü etkisi yoktur. Genelde insanı yere yıkar. Belki bağırsaklarını boşaltır. Ama daimi bir etkisi yoktur, en azından dinozorlarda. Ama biliyorsun, insanlar daha küçük!"

Gennaro sopaya baktı. "Bunu yapamazsın!"

"Bana sorarsan sen en iyisi aşağı in ve hayvanları say..." dedi Muldoon. "Acele et!"

Gennaro yeryüzünde küçük bir ağza benzeyen bu karanlık deliğe baktı. Sonra Muldoon'a, karşısında dikilen bu güçlü ve sarsılmaz adama döndü.

Gennaro terliyor ve başının döndüğünü hissediyordu. Deliğe doğru yürümeye başladı. Uzaktan küçük gibi görünüyordu ama yaklaştıkça genişliyordu.

"İşte böyle, uslu çocuk ol!" dedi Muldoon.

Gennaro deliğe ayaklarını soktu ama birden korkmaya başladı —bilinmeyene geri geri gitmek onu dehşete düşürüyordu— ve bu yüzden de son anda dönüp kollarını uzatarak önce kafasını soktu. Şimdi en azından nereye gittiğini görebilecekti. Gaz maskesini taktı.

Birden karanlıkta kayarak hızlandı, önündeki toprak duvarların kaybolduğunu görüyordu. Sonra duvarlar daraldı —öylesine daraldı ki— durmadan artan, ciğerlerindeki havayı sıkıştıran güçlü bir basınçla kıvrandı; tünelin yavaşça yukarı meylettiğini, nefessiz kalmasının ve gözlerinin önünde uçuşan beneklerin bu değişimden kaynaklandığını hayal meyal fark edebildi; canı çok yanıyordu.

Sonra tünel yine aşağı meyletti ve genişledi. Gennaro sert yüzeyleri, betonu ve soğuk havayı hissetti. Gövdesi birden serbest kalmıştı; betonda dönüyor, zıplıyordu.

Tam o sırada düştü.

Karanlığın içinden gelen sesler... Fısıltılı seslere ait olması muhtemel parmaklar...Hava soğuktu, sanki bir mağaradaydı.

"...iyi mi?"

"İyi gibi, evet."

"Nefes alıyor..."

"Güzel."

Yüzünü okşayan bir kadın eliydi, Sattler'ın eliydi. "Beni duyabiliyor musun?" diye fısıldadı genç kadın.

"Neden herkes fısıldaşıyor?" diye sordu Gennaro.

"Çünkü!" dedi Ellie ve işaret etti.

Gennaro döndü, yuvarlandı ve yavaşça ayağa kalktı. Gözlerinin karanlığa alışmasını beklerken etrafına baktı.

İlk gördüğü şey karanlıkta parlayan gözlerdi, parıltılı yeşil gözler.

Düzinelerce göz...

***

Beton bir çıkıntının, yerden aşağı yukarı iki buçuk metre yükseklikte bir setin üstünde yatıyordu. Geniş delik borular birkaç metre uzakta, tam karşılarında duran iki yetişkin Velociraptor'dan saklanmalarını sağlıyordu. Hayvanlar kahverengi çizgili koyu yeşil bir deriye sahiptiler. Arka ayakları üstünde durmuş dimdik kuyruklarıyla dengelerini sağlamaya çalışıyorlardı. Tam bir sessizlik içinde büyük karanlık gözleriyle etrafı gözetliyorlardı. Yetişkinlerin ayaklarında bebek raptorlar ürkek gözlerle kıpırdanıyorlardı. Daha arkada, karanlığın içinde gençler hafif hırıltılarla oyun oynuyorlardı.

Gennaro nefes almaya bile cesaret edemiyordu.

İki raptor!

Setin üstünde çömelmiş olmasına rağmen hayvanlardan sadece otuz-kırk santim yüksekteydi. Raptorlar huzursuzdu, durmadan başlarını sallıyorlardı. Arada sırada sabırsızca homurdanıyorlardı. Birden dönüp ana gruba katıldılar.

Gözleri alıştıkça Gennaro geniş bir yeraltı mahzeninde olduklarını gördü, dökme beton tabakalar ve çelik destek yumrularıyla insan elinden çıktığına şüphe yoktu. Yankılarla çınlayan bu geniş alanda bir sürü hayvan vardı; Gennaro en az otuz raptor olduğunu tahmin ediyordu, hatta belki de daha fazla...

"Bir koloni kurmuşlar." dedi Grant fısıldayarak. "Dört veya altı yetişkin var. Gerisi genç ve bebek. En az iki kuluçka. Biri geçen seneden, diğeri de bu seneden. Bebekler dört aylık olmalı. Muhtemelen nisanda çıkmışlar yumurtadan."

Bebeklerden biri merakla sese sıçradı ve cıvıldayarak yaklaştı. Şimdi aralarında sadece üç metre vardı.

"Oh, Tanrım!" dedi Gennaro. Yetişkinlerden biri hemen öne çıktı, başını uzattı ve bebeği geri dönmesi için hafifçe dürttü. Bebek karşı çıkar gibi oldu, sonra yetişkinin burnuna sıçradı. Yetişkin raptor bebeğin kafasına tırmanmasına, boynundan sırtına geçmesine izin vererek yavaşça geriledi. Bu güvenli yerde bebek döndü ve davetsiz misafirlere bağırdı.

Sanki yetişkinler henüz onları fark etmemişti.

"Anlamıyorum." dedi Gennaro. "Neden saldırmıyorlar?"

Grant başını salladı. "Bizi görmüyorlar. Hem şu anda yumurtaları da yok...İyice rahatlamalarını sağlayalım."

"Rahatlamak mı? Burada daha ne kadar kalacağız?"

"Sayımı tamamlayana kadar buradayız." dedi Grant.

***

Grant'ın görebildiği kadarıyla üç ailenin kurduğu üç ayrı yuva vardı. Toprak sınırları kabaca yuvaları çevreliyorsa da bebekler pek kural tanımıyor ve diğerlerinin topraklarına dalıyorlardı. Yetişkinler küçüklere karşı yumuşak; şiddetli oyunları tercih eden ve daha büyük hayvanlara saldıran gençlere karşı serttiler.

Genç bir raptor Ellie'nin yanına sıçradı ve başını kadının bacağına dayadı. Boynundaki siyah kutulu deri tasmayı gördüler. Biraz nemliydi ve hayvanın derisinde yara açmıştı.

Raptor inildedi.

Aşağıdaki büyük alanda yetişkinlerden biri merakla sesin geldiği yöne döndü.

"Tasmayı çıkaralım mı?" diye sordu Ellie.

"Çabuk ol!"

"Ta-mam!" dedi Ellie ve inildeyen hayvanı yan yatırdı.

Yetişkinler hırıldadı, başlarını salladı.

Ellie küçük hayvanı okşayarak sakinleştirmeye, iniltilerini dindirmeye çalıştı. Ellerini deri tasmaya doğru kaydırdı, keskin bir sesle Velcro kapağı kaldırdı. Yetişkinler başlarını hızla sallıyordu.

Biri Ellie'ye doğru yürümeye başladı.

"Hareket etme!" dedi Grant. "Sakin ol!"

Yetişkin raptor kavisli uzun tırnıklarını gürültüyle betona vurarak yanlarından geçti. Çelik bir borunun arkasında, genç raptorun yanında çömelmiş oturan Ellie'nin önünde durdu. Genç raptor açıktaydı ve Ellie'nin eli hâlâ tasmanın üstündeydi. Yetişkin raptor kafasını kaldırdı ve havayı kokladı. Büyük başı Ellie'nin eline çok yaklaştı ama boru yüzünden bir şey göremiyordu. Etrafı yoklamak için dilini çıkardı.

Grant bir gaz bombasına uzandı, kemerinden çıkardı, baş parmağını pime koydu. Gennaro eliyle engel olup başını salladı, Ellie'yi işaret etti.

Genç kadın gaz maskesini takmamıştı.

Grant bombayı yerine koydu ve şok sopasını aldı. Hayvan hâlâ Ellie'ye çok yakındı ama birden birkaç adım geriledi.

Ellie deri tasmayı çözdü. Kopçanın metali betona çarptı. Yetişkin raptor başını hafifçe salladı ve merakla bir yana yatırdı. Tam incelemek için tekrar ileri atılmıştı ki küçük raptor neşeyle cıvıldayarak uzaklaştı. Yetişkin, Ellie'nin yanında kalmakta ısrarlıydı. Bir süre daha durduktan sonra nihayet arkasını döndü ve yuvanın merkezine doğru yürüdü.

Gennaro derin bir oh çekti. "Tanrım! Artık gidebilir miyiz?"

"Hayır, esas şimdi çalışmaya başlayacağız!" dedi Grant.

Gece gözlüğünün yeşil parlaklığında Grant setin üstünden mahzene bakarak ilk yuvayı inceledi. Geniş ama

derin olmayan bir sepet gibi şekillendirilerek çamur ve samandan yapılmıştı. On dört yumurta kalıntısı saydı. Elbette bu mesafeden asıl kabukları sayamazdı çünkü uzun süre önce kırılmışlar ve dört bir yana yayılmışlardı ama çamurda açtıkları çukurları sayabilirdi. Görünüşe bakılırsa raptorlar yuvalarını yumurtlamadan az önce yapıyorlardı ve bu yüzden de çamurda silinmez izler bırakıyorlardı. Ayrıca en az bir yumurtanın kırıldığına dair kanıtlar da vardı. Kısacası, bu yuvada tahminen on üç hayvan yaşıyordu.

İkinci yuva ortadan ikiye ayrılmıştı. Ama Grant dokuz yumurta kabuğu saymıştı. Üçüncü yuvada on beş yumurta vardı ama üçü çok önceden kırılmıştı.

"Sonuç?" dedi Gennaro.

"Otuz dört doğum." dedi Grant.

"Peki ne kadarını görüyorsun?"

Grant başını salladı. Hayvanlar bu mağara gibi yerde arada sırada karanlığa dalarak koşuşturup duruyorlardı.

"Emin olmak için fotoğraf çekmeliyiz ama bebeklerin burunlarının renkleri farklı gibi geldi bana!" dedi Ellie. "Hesaplarıma göre otuz üç bebek var."

"Ya gençler?"

"Yirmi iki. Ama...Alan, garip bir şey var..."

"Ne gibi?"

"Garip bir düzene sahipler, mekan düzenlerinden bahsediyorum... Odada bir tür kalıp ya da düzen içinde dolaşıyorlar."

Grant kaşlarını çattı. "Çok karanlık..."

"Hayır, bak! Daha dikkatli bak! Oynamayı bıraktıkları zaman küçükleri izle. Oynarlarken yuvarlanıyor ve amaçsızca koşuyorlar. Ama öylece dururlarken belirli bir düzen içindeler. Yüzlerini ya bu duvara ya da karşıdakine dönüyorlar. Sanki sıraya giriyorlar..."

"Bilmiyorum, Ellie. Bir koloni yapılanmasından mı şüpheleniyorsun? Arılara mı benziyorlar yani?"

"Hayır, tam olarak değil." dedi Ellie. "Bu çok daha basit bir şey. Sadece içgüdüsel bir eğilim..."

"Sadece bebekler mi yapıyor bunu?"

"Hayır, hepsi aynı şeyi yapıyor. Yetişkinler de sıraya giriyor. Bir bak! Sana sıraya giriyorlar diyorum!"

Grant kaşlarını çattı. Ellie haklı gibiydi. Hayvanlar amaçsızca koşuşturuyorlar ama durakladıklarında, bir şey seyrederken ya da dinlenirlerken sanki yerde görülmez çizgiler varmış gibi belirgin yönlere dönüyorlardı yüzlerini.

"Garip!" dedi Grant. "Belki de bir esinti falan vardır..."

"Biz neden hissetmiyoruz?"

"Ne yapıyorlar öyleyse? Mekan yapılanması olarak tanımlanabilecek bir tür sosyal organizasyon mu?"

"Bunun hiçbir anlamı yok çünkü hepsi aynı şeyi yapıyor!" dedi Ellie.

Gennaro saatini açtı. "Bunun bir gün işe yarayacağını biliyordum." Saat yüzeyinin altından bir pusula çıktı.

"Mahkemede çok işine yarıyor mu?" diye sordu Grant.

"Hayır." Gennaro başını salladı. "Karım verdi, kaybolmamam için..."

"Bu bir şaka mı?"

"Hiç sormadım!" Pusulaya baktı. "Belirgin bir şeye göre sıralanmıyorlar. Sanırım kuzeydoğu-güneybatı yönündeler. Belirgin bir yönlenme yok."

"Belki bir ses duyuyorlar ve yerini belirlemeye çalışıyorlar..." dedi Ellie.

Grant kaşlarını çattı.

"Ya da sadece ayinsel bir davranış içindedirler..." diye ekledi Ellie. "Birbirlerini tanımalarını sağlayan özel bir davranış. Ama belki de hiçbir anlamı yoktur." Ellie içini çekti. "Belki de delirmişlerdir. Belki dinozorlar delidir. Belki de bir tür haberleşmedir bu..."

Grant da aynı şeyi düşünüyordu. Arılar dans ederek mekansal haberleşme sağlarlardı. Belki dinozorlar da aynı şeyi yapıyorlardı.

Gennaro hayvanları izledi ve "Neden dışarı çıkmıyorlar?" diye sordu.

"Raptorlar gececidir."

"Evet ama sanki saklanıyormuş gibi bir halleri var."

Grant omuz silkti. Bir süre sonra bebekler telaşla bağırarak zıplamaya başladılar, yetişkinler de merakla onları izledi. Sonra bu mağarada yankılanan çığlıklar atarak bütün dinozorlar beton tünele yöneldiler ve karanlıkta kayboldular.

HAMMOND

JOHN Hammond yamacın nemli toprağına güçlükle oturarak nefesini düzenlemeye çalıştı. Kahretsin, çok sıcak! diye düşündü; sıcak ve nemli. Sanki bir süngerin içinde nefes alıyordu.

Şimdi on altı metre altında kayan çay yatağına baktı. Suyu terk edip tepeyi tırmanmaya başlamasının üzerinden saatler geçmişti sanki. Bileği şişmiş ve morarmıştı. Ağırlığını üstüne vermesi imkansızdı. Tepeyi diğer bacağı üstünde sıçrayarak çıkmaya çalışıyordu ama artık o da acıyla sızlıyordu.

Susamıştı. Her ne kadar bunun aptallık olduğunu bilse de çaydan su içmişti. Şimdi tüm vücudunun uyuştuğunu hissediyordu ve bazen de dünya etrafında döner gibi oluyordu. Dengesini korumakta zorlanıyordu. Ama tepeyi tırmanıp yola çıkmak zorundaydı. Son bir saattir defalarca yoldan ayak sesleri geldiğini duymuş ve bağırarak yardım istemişti. Ama sesi nedense yeterince uzağa gitmemiş ve onu kurtarmaya kimse gelmemişti. Artık hava iyice kararmaya başlarken bacağı yaralı olsa da olmasa da tepeyi tırmanmaktan başka çaresi olmadığını iyice anlamıştı. Zaten şimdi yaptığı da buydu.

Şu kahrolası çocuklar!

Hammond başını sallayarak düşünmeye çalıştı. Bir saatten fazla zaman geçmişti tırmanmaya başlamasının üzerinden, buna rağmen tepenin sadece üçte birini aşmıştı. Yorgundu, yaşlı bir köpek gibi soluyordu. Bacağı zonkluyordu. Uyuşmuştu. Tehlikede olmadığını tabii ki biliyordu, bungalosunun görüş alanı içindeydi ama yorulduğunu

da kabul etmeliydi. Yamaçta otururken artık yürümek istemediğini fark etti.

Hem neden yorulmayayım ki? diye düşündü. Yetmiş altı yaşındaydı. Dağ-tepe tırmanmak için uygun bir yaş değildi. Hammond gibi yaşını göstermeyen, formunu korumasını bilen bir adam için bile zorlu bir işti bu... Kişisel olarak yüz yaşına kadar yaşamayı umuyordu. Kendisine iyi bakıyor, olayları kendi lehine çevirmesini biliyordu. Yaşamak için yığınla sebebi vardı: inşa edilecek başka parklar, yaratılacak başka mucizeler...

Cıvıltılar ve çığlıklar duydu. Çalıların arasında zıplayan küçük kuşlar. Bütün öğleden sonrasını küçük hayvanların seslerini dinleyerek geçirmişti. Bu parkta her türlü hayvana rastlamak mümkündü: fareler, oposumlar, yılanlar...

Cıvıltılar kuvvetlendi ve yamaçtan küçük toprak parçaları yuvarlanmaya başladı. Bir şeyler geliyordu... Tam o sırada üstüne doğru atlayan koyu yeşil bir hayvan gördü, sonra bir tane daha ve bir tane daha...

Compyler! diye düşündü ürpererek.

Çöpçüler!

Compyler tehlikeli bir görünüme sahip değildiler. Tavuk büyüklüğündeydiler ve tavuk gibi küçük, sinirli sıçrayışlarla ilerliyorlardı. Ama Hammond zehirli olduklarını biliyordu. Tükürükleri, sakat hayvanları öldürmekte kullandıkları bir tür zehir içeriyordu.

Sakat hayvanlar, diye düşündü kaşlarını çatarak.

Compylerden biri yamaçta tüneyerek Hammond'a baktı. Aralarında bir buçuk metre kala durup yaşlı adamı izlemeye başladı. Diğerleri de hemen yanına gelip sıraya girdiler. Durup bakıyorlardı. Zıplıyorlar, bağırıyorlar ve pençelerini sallıyorlardı.

"Hey! Defolun!" diye bağırdı Hammond ve bir taş attı.

Compyler geri çekildi ama sadece birkaç adım için... Korkmamışlardı. Sanki canlarını yakamayacağını biliyorlardı.

Hammond öfkeyle bir ağaç dalı kopardı ve hayvanlara vurdu. Compyler yana kaçtılar, yaprakları yakalayarak neşeyle cıvıldadılar. Hammond'ın oyun oynadığını sanıyorlardı.

Yaşlı adam yine zehiri düşündü. Hayvan bakıcılarından birinin kafesteki compylerden biri tarafından ısırıldığını hatırladı. Adam zehrin uyuşturucu gibi rahatlatıcı bir etkisi olduğunu söylemişti. Acı duyulmuyordu.

Sadece uyumak istiyordun...

Cehenneme gidin! diye geçirdi içinden. Yerden bir taş daha alıp dikkatlice nişanladı ve fırlattı, hayvanlardan birini tam göğsünden vurdu. Küçük compy dehşetle çığlık atarak sırtüstü yere düştü ve kuyruğu üstünde yuvarlandı. Diğerleri hemen geri çekildiler.

Şimdi daha iyi.

Hammond tekrar tepeyi tırmanmaya başladı. Elleriyle dallara tutunarak sol bacağı üzerinde zıplarken kalçasında keskin ağrılar hissediyordu. Üç metre kadar ilerlemişti ki compylerden biri sırtına sıçradı. Kollarını çılgıncasına sallayarak hayvanı yere çarptı ama dengesini kaybetti ve yamaçtan aşağı kaydı. Durduğunda ikinci bir compy öne atıldı ve elinden küçük bir parça kopardı. Parmaklarından akan kana dehşetle baktı. Döndü ve tepeyi çıkmaya çabaladı.

Başka bir compy omzuna sıçradı ve ensesini ısırdı, hafif bir acı hissetmişti. Çığlık attı ve hayvanı itti. Zorlukla nefes alırken yüzünü hayvanlara döndü ve çevresini sarıp hoplayıp zıplayarak onu izlediklerini gördü. Ensesindeki ısırıktan omuzlarına doğru bir ılıklığın yayıldığını hissediyordu.

Yamaçta sırtüstü uzandı ve gevşediğini, kendi bedeninden koptuğunu fark etti. Ama yanlış bir şey yoktu. Hiç hata yapmamıştı. Malcolm analizinde yanılıyordu. Hammond beşiğindeki bebek kadar sakin yatarken mucizevi bir huzurla doldu. Başka bir compy daha gelip bileğini

ısırdığında kovalamak için isteksizce tekme attı. Küçük hayvanlar iyice yaklaştılar. Kuşlar gibi heyecanla cıvıldayarak çevresini sardılar. Şaşırtıcı derecede hafif ve narin bir compy göğsüne sıçradığında kafasını kaldırdı. Hayvan boynundan et parçaları koparmaya başladığında sadece hafif, çok hafif bir acı hissetti.

SAHİL

BETONDAKİ kavisleri ve eğimleri izleyerek dinozorların peşine takılan Grant birden bir mağara ağzına geldi ve kendini Pasifik Okyanusu'na bakan sahilde buldu. Genç Velociraptorlar koşuşuyor ve kumu dövüyorlardı. Sonra teker teker bataklığın kenarındaki palmiyelerin gölgesine çekildiler ve okyanusa dönerek sıraya girdiler. Israrla güneye bakıyorlardı.

"Anlayamıyorum!" dedi Gennaro.

"Ben de!" dedi Grant. "Ama güneşi sevmedikleri ortada." Sahil pek güneşli değildi, hafif bir sis vardı ve okyanus bulanıktı. Ama neden aniden yuvayı terk etmişlerdi? Tüm koloniyi sahile çeken şey neydi?

Gennaro saatini açtı ve hayvanların durduğu yöne baktı. "Kuzeydoğu-güneybatı. Öncekinin aynısı!"

Sahilin arkasında, ormanın derinliklerinde elektrikli çitlerin uğultusu duyuluyordu. "En azından çitten nasıl dışarı çıktıklarını biliyoruz." dedi Ellie.

Tam o sırada denizden gelen bir motor sesi duydular ve güneyde sisin içinden çıkan bir gemi gördüler, kuzeye yönelen büyük bir şilep.

"Dışarı çıkmalarının sebebi bu mu?" diye sordu Gennaro.

Grant başıyla onayladı. "Geldiğini duymuş olmalılar."

Şilep önlerinden geçerken hayvanlar arada sırada duyulan çığlıklar ya da cıvıltılar dışında hiç ses çıkarmadan izlediler. Grant bu organize grup karşısında büyülenmişti. Ama belki de o kadar esrarengiz bir olay değildi bu. Mağarada başlayan olaylar zincirini gözden geçirdi.

Önce bebekler huzursuzlanmıştı. Sonra yetişkinler hareketlenmişti. En sonunda da hayvanlar hep birlikte

sahile koşmuştu. Bu olaylar zinciri gemiyi önce kulakları daha hassas olan genç hayvanların fark ettiğini gösteriyordu. Ama sürü sahile yetişkinlerin öncülüğünde çıkmıştı, artık yetişkinler işbaşındaydı. Sahilde belirgin bir düzen vardı ve hayvanlar yerlerini alırken yine içerdeki gibi hareket ediyorlardı. Şimdi tam bir askeri disiplin içindeydiler. Yetişkinler her on metrede bir mevzilenerek etraflarına bebeklerden oluşan bir sürü topluyorlardı. Gençler yetişkinlerin arasında ve biraz da önde duruyorlardı.

Ama Grant yetişkinlerin eşit olmadığını gördü. Başındaki farklı çizgisiyle bir dişi sahilde mevzilenen grubun tam ortasında duruyordu. Aynı dişi yuvada da ortada duruyordu. Grant bazı maymun sürüleri gibi raptorların da anaerkil bir sürü düzeni çerçevesinde organize olduklarını ve bu çizgili hayvanın da koloninin ana dişisi olduğunu tahmin ediyordu.

Ama özensiz ve rastgele bir organizasyona sahip maymunların aksine dinozorlar sert bir düzen —bir tür askeri disiplin— içinde mevzileniyorlardı. Ayrıca kuzeydoğu-güneybatı yönünde sıralanmaları da garipti. Bu davranış Grant'ı aşıyordu. Ama diğer taraftan şaşırdığını da söyleyemezdi. Paleontolojistler öylesine uzun süredir kazı yapıyorlardı ki bir iskeletten ne kadar zayıf bilgiler edinileceğini unutmuşlardı. Kemikler hayvanın genel görünümünü, ağırlığını ve boyunu belirlerdi. Kaslarının yapısını söyler ve bu sayede de hayvan davranışları hakkında kabaca tahminler yürütülebilirdi. Kemiği etkileyen bazı hastalıklar hakkında ipucu verirdi. Ama iskelet organizmanın tüm karakteristiklerini belirleyebilmek için çok zayıf bir veriydi.

Paleontolojistlerin elinde sadece kemikler vardı ve bu yüzden de sadece kemikleri kullanabiliyorlardı. Diğer paleontolojistler gibi Grant da kemiklerle çalışmak konusunda uzmanlaşmıştı. Bu arada kanıtlanamaz ihtimalleri —dinozorların aslında farklı hayvanlar olabileceklerini,

memeli torunlarına son derece gizemli gelen yöntemlerle organize ettikleri bir yaşam sürebileceklerini ve en önemlisi de dinozorların temelde kuş soyundan gelebileceklerini— unutmuştu.

"Oh, aman Tanrım!" dedi Grant.

Sert bir disiplin içinde mevzilenip gemiyi izleyen raptorları inceledi. Birden olanları anladı.

"Bu hayvanlar..." dedi Gennaro başını sallayarak. "Bu hayvanlar buradan bir an önce kaçmak istiyorlar..."

"Hayır, kaçmak istemiyorlar!" dedi Grant.

"İstemiyorlar mı?"

"Hayır." diye tekrarladı Grant. "Tek istedikleri göç etmek!"

KARANLIĞA DOĞRU

"DEMEK göç ediyorlar!" dedi Ellie. "Ne müthiş bir şey!"

"Evet." dedi Grant sırıtarak.

"Sence nereye gitmek istiyorlar?" diye sordu Ellie.

"Bilmiyorum." dedi Grant ve tam o sırada sisin içinden beliriveren büyük helikopterler arazinin üstünde daireler çizerek alçaldı. Helikopterlerden biri sahili izleyip inişe geçerken raptorlar telaşla kaçıştılar. Bir kapı açıldı ve yeşil üniformalı askerler koşarak yanlarına geldiler. Grant hızlı hızlı konuşurken İspanyolca birkaç kelime yakaladı ve Muldoon'ın çocuklarla beraber helikoptere çoktan binmiş olduğunu gördü. Askerlerden biri İngilizce konuşarak "Lütfen bizimle gelin." dedi. "Lütfen, burada vakit kaybetmemeliyiz."

Grant raptorların durduğu sahile bir kere daha baktı ama hayvanlar çoktan gitmişlerdi. Birden kaybolmuşlardı, sanki hiç varolmamışlardı. Askerler çekiştirmeye başlayınca Grant hiç karşı koymadan helikoptere bindi. Muldoon eğildi ve Grant'ın kulağına "Bizi buradan hemen uzaklaştırmak istiyorlar ve bunu yapacaklar da!" dedi.

Askerler Grant, Ellie ve Gennaro'yu koltuklara ittiler ve kemerleri bağlamalarına yardım ettiler. Tim ve Lex Grant'a el salladı; ne kadar küçüktüler ve ne kadar yorulmuşlardı! Lex ağabeyinin omzuna dayanmış, esniyordu.

Bir subay Grant'ın yanına gelip "Senor, siz yetkili misiniz?" diye bağırdı.

"Hayır, yetkili falan değilim!" dedi Grant.

"Kim yetkili?"

"Bilmiyorum."

Subay Gennaro'ya gitti ve aynı soruyu sordu. "Siz yetkili misiniz?"

"Hayır" dedi Gennaro.

Subay Ellie'ye baktı ama hiçbir şey söylemedi. Helikopter yükselirken kapı açık kalmıştı, Grant raptorları son bir kez görmek ümidiyle eğildi ama helikopter çoktan palmiyeleri aşarak kuzeye yönelmişti.

Grant Muldoon'ın kulağına eğildi ve "Ya diğerleri?" dedi.

"Harding ve birkaç işçiyi daha almışlar." dedi Muldoon. "Hammond bir kaza geçirmiş. Bungalosunun yakınındaki tepede bulunmuş. Düşmüş olmalı."

"İyi mi?"

"Hayır. Compyler işini bitirmiş!"

"Ya Malcolm?" dedi Grant.

Muldoon başını salladı.

Grant hiçbir şey hissedemeyecek kadar yorgundu. Dönüp kapıdan dışarı baktı. Hava iyice kararıyordu ve zayıflayan ışığın altında gölün kenarında bir Hadrosaurus'un üstüne çömelmiş küçük T-rex'in kanlı ağzıyla helikoptere bakıp kükrediğini zorlukla seçebildi.

Arkalarında bir yerlerde patlamalar oldu, tam o sırada önlerinde ziyaretçi merkezine yönelen bir başka helikopter belirdi. Bir süre sonra bina turuncu bir ateş topu gibi parladı ve Lex ağlamaya başladı. Ellie kıza sarılarak bakmasını engeledi.

Grant aşağı baktı ve ceylanlar gibi zarafetle süzülerek koşan Hypsilophodonthuslar'ı gördükten birkaç saniye sonra son patlamalar duyuldu. Helikopter yükseldi ve okyanusun üstünde doğuya yöneldi.

Grant arkasına yaslandı. Sahilde duran dinozorları düşündü ve başarabilselerdi nereye göç edebileceklerini düşündü. Bunu asla öğrenemeyeceğini anladığında üzüntüyle karışık bir rahatlama hissetti.

Subay iyice yaklaşarak "Yetkili siz misiniz?" diye sordu bir kere daha.

"Hayır." dedi Grant.

"Lütfen, senor, kim yetkili?"

"Hiç kimse!" dedi Grant.

Helikopter anakaraya yönelirken hızlandı. Hava soğuktu ve askerler kapıyı kapamıştı. Grant bir kere daha arkasına baktı ve mor gökyüzüyle denizin ortasında, vahşice yükselen ateş toplarını gölgeleyen sisin içinde küçük parlak bir noktaya dönüşene kadar adayı seyretti.

SON SÖZ: SAN JOSE

GÜNLER hızla geçiyordu. Hükümet çok nazik davranıyordu, onları San José'de hoş bir otele yerleştirmişti. Giriş çıkışları serbestti ve telefonla diledikleri kişiyi arayabiliyorlardı. Ama ülkeyi terk etmelerine izin verilmiyordu. Her gün Amerika Büyükelçiliği'nden genç bir adam onları ziyaret ediyor, ihtiyaçlarını öğreniyor ve Washington'ın ülkeden ayrılmalarını hızlandırmak için elinden geleni yaptığını söyleyip gidiyordu. Ama ortada basit bir gerçek vardı: Kosta Rika topraklarında birçok insan ölmüştü. Ekolojik bir facia son anda önlenmişti. John Hammond ada ve planları konusunda Kosta Rika hükümetini yanıltmış ve kandırmıştı. Bu koşullar altında hükümet sağ kalanları hemen bırakmak taraftarı değildi. Hatta Hammond'ın ya da Malcolm'ın cenazelerinin kaldırılmasına bile izin vermiyordu. Sadece bekliyorlardı.

Grant her gün başka bir hükümet ofisine götürülüp kibar ve zeki hükümet görevlilerince sorgulanıyordu. Hikayeyi tekrar tekrar anlattırıyorlardı. Grant Hammond'la nasıl tanışmıştı. Grant proje hakkında neler biliyordu. Grant New York'tan nasıl bir faks almıştı. Grant neden adaya gitmişti? Adada neler olmuştu...

Her gün tekrar tekrar aynı detaylar açıklanıyordu, aynı hikaye durmadan anlatılıyordu.

Grant uzun bir süre yalan söylediğine inandıklarını ve ne olduğunu bilmemesine rağmen söylemesini istedikleri bir şeyler olduğunu düşündü. Ama en sonunda sadece garip bir bekleme devresi içinde olduklarını anladı.

Bir akşam üzeri otelin yüzme havuzunun kenarında oturup Tim ve Lex'in oyunlarını seyrederken yanına bir Amerikalı geldi.

"Şimdiye kadar hiç karşılaşmadık." dedi adam. "Adım Marty Guitierrez. Carara üssünde araştırmacılık görevindeyim."

"İlk Procompsognathus numunesini sanırım siz bulmuştunuz." dedi Grant.

Grant'ın yanına oturan Guitierrez "Haklısınız." dedi. "Eve dönmek için sabırsızlanıyor olmalısınız..."

"Evet. Kış gelmeden önce kazılara devam edebilmek için sadece birkaç günüm kaldı. Montana'da ilk kar bildiğiniz gibi genelde ağustosta düşer."

"Hammond Vakfı da kuzeydeki kazıları bu yüzden destekledi, değil mi?" dedi Guitierrez. "Zarar görmemiş genetik dinozor materyalleri daha çok soğuk iklimlerde bulunuyor yanılmıyorsam..."

"Ben de böyle düşünüyorum, evet."

Guitierrez başıyla onayladı. "Bay Hammond zeki bir adamdı."

Grant hiçbir şey söylemedi. Guitierrez şezlongda arkasına dayandı.

"Otoriteler size söylemeyecektir, çünkü korkuyorlar, hatta belki de yaptıklarınız yüzünden size kızgınlar ama kırsal kesimlerde çok garip şeyler oldu..." dedi Guitierrez en sonunda.

"Bebek saldırılarından mı bahsediyorsunuz?"

"Hayır, neyseki o saldırılar durdu. Ama başka bir şey daha var. Bu ilkbahar Punteranas'ın ötesinde, Ismaloya bölgesinde bilinmeyen bazı hayvanlar ürünleri çok garip bir biçimde yediler. Her gün düz —bir ok kadar düz— bir çizgi üzerinde ilerleyerek sahilden dağlara ve ormana girdiler."

Grant dikildi.

"Sanki göç ediyorlar..." dedi Guitirrez. "Siz de benim gibi mi düşünüyorsunuz?"

"Ne tür ürünler yediler?" diye sordu Grant.

"Bu da çok garip!" dedi Guitierrez. "Sadece soya fasulyesi ve bazen de tavuk yediler."

"Lizerjik zenginlik içeren yiyecekler!" dedi. "Bu hayvanlar ne oldu?"

"Tahminen ormana girdiler ama bulunamadılar. Tabii ormanda araştırma yapmak çok güç. Ismaloya dağlarında yapılan bir araştırma yıllar sürer. Üstelik herhangi bir sonuç elde edileceği de garanti edilemez."

"Burada tutulmamızın sebebi..."

Guitierrez omuz silkti. "Hükümet endişeli. Belki başka hayvanlar da vardır. Başka sorunlar çıkabilir. Temkinli davranmak zorundalar."

"Siz başka hayvanların olduğuna inanıyor musunuz?" diye sordu Grant.

"Bilmiyorum. Ya siz?"

"Hayır, ben de bilmiyorum."

"Ama şüpheleniyorsunuz, değil mi?"

Grant başıyla onayladı. "Evt, böyle bir olasılık var."

"Size katılıyorum."

Guitierrez ayağa kalktı. Havuzda oynayan çocuklara el salladı. "Çocukları eve göndereceklerdir. Bunu yapmamaları için hiçbir sebep yok." Güneş gözlüğünü taktı. "Bizimle kalmanın zevkini çıkarmaya bakın, Dr. Grant. Ülkemiz çok şirindir...."

"Hiçbir yere gitmeyeceğimizi mi söylemeye çalışıyorsunuz?" dedi Grant.

"Hiç kimse bir yere gitmiyor, Dr. Grant!" dedi Guitierrez gülümseyerek. Sonra döndü ve otelin girişine doğru yürüdü.

Bu romanı hazırlarken birçok ünlü paleontolojistin, özellikle de Robert Bakker, John Horner, John Ostrom ve Gregory Paul'ün çalışmalarından yararlandım. Ayrıca kurgularıyla dinozor davranışlarıyla ilgili yeni görüşü oluşturan Kennth Carpenter, Margaret Colbert, Stephen ve Sylvia Czerkas, John Gurche, Mark Hallett, Douglas Henderson ve William Stout gibi birçok yeni nesil ressamların çizgilerini de kullandım.

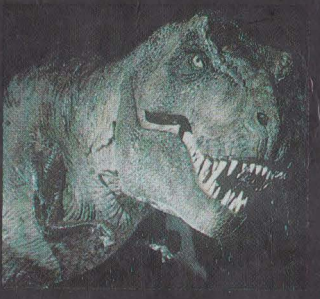
Paleo-DNA, nesli tükenen hayvanların genetik materyalleriyle ilgili bazı fikirler ilk olarak Berkeley'de Nesli Tükenmiş DNA Çalışmaları Grubu'nu kuran George O. Poinar, Jr., Roberta Hess tarafından ortaya atılmıştır. Kaos teorisi hakkındaki bazı tartışmalar kısmen Ivar Ekeland ve James Gleick'in yorumlarından alınmıştır. Bob Gross'un bilgisayar programları bazı grafiklerime esin kaynağı olmuştur. Heinz Pagels'in çalışmaları ise Ian Malcolm'ı yaratmıştır.

Bununla birlikte, bu kitap tümüyle hayal ürünü olup belirtilen tüm görüşler ve romanda varolan tüm hatalar bana aittir.

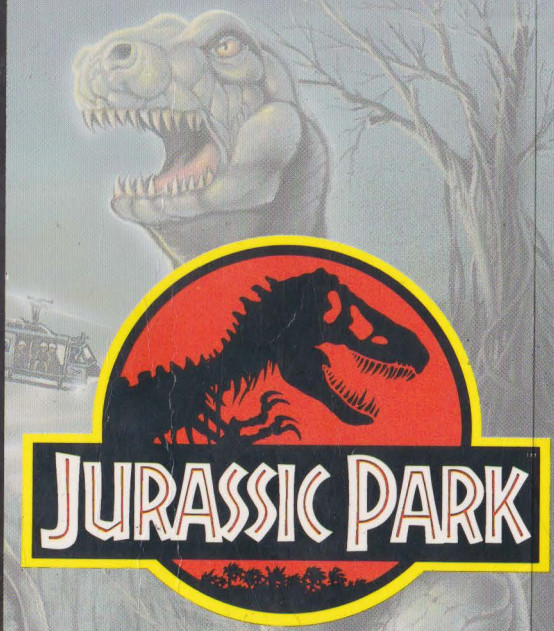

yon yıl önce ortaya çıkan, 165 milyon yıl hüküm süren ve tam olarak bilinmeyen nedenlerle, 65 milyon yıl önce nesilleri tükenen dinozorları yeniden yaratmaktı. Bu plânını gerçekleştirebilmek için bütün servetini harcamaya hazırdı.

1990 baharında Güney Afrika'daki bir madende, bir parça kehribarın içinde, tarih öncesinde dinozorların kanıyla beslenen bir sivrisineğin fosilinin bulunması Hammond'ın rüyasını gerçeğe dönüştürdü.

Genetik mühendisleri sivrisineğin emdiği kandaki DNA molekülünden dinozorları yeniden yaratmayı başardı... Issız bir ada bu iş için en uygun mekândı... Bir hafta sonu, yaratılan canavarların bulunduğu park insanların ziyaretine açıldı... Ama beklenmedik bir anda kontrolden çıkan dinozorlar ortalığa dehşet saçtı... Macera kâbusa dönüştü.

ISBN 975-10-0603-1

9 789751 006035 >